

ဝိပဿနာ

ပဋိပက္ခ

သက္ကရာဇ် ၁၂၅၅ ခု

မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး

ပဉ္စမနိပိဒ်ခြင်း အမှာစာ

မိရိုးဖလာလွန် ဗုဒ္ဓဘာသာစာအုပ်ကို ၁၉၇၅-ခု ဩဂုတ်လတွင် ပထမအကြိမ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ၁၉၇၈-ခု ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ဒုတိယအကြိမ်၊ ၁၉၈၄/၁၉၉၁ ခု ဇန်နဝါရီလတွင် တတိယ စတုတ္ထအကြိမ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ စတုတ္ထနိပိဒ်ခြင်း မိရိုးဖလာလွန် ဗုဒ္ဓဘာသာစာအုပ်များ ပင်ရင်းထုတ်ဝေရာ နည်းသစ်စာအုပ်တိုက်တွင် ကုန်နေသည်မှာ လအတန်ကြာ သွားပြီ ဖြစ်ပါသည်။ စာအုပ်ဆိုင်များနှင့် တသီးပုဂ္ဂလ စာဖတ်သူများထံမှ အမှာစာများ တပို့ပို့ ရောက်ရှိခဲ့ပါသည်။

နိုင်ငံတော် သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့ ညွှန်ကြားချက်အရ နိုင်ငံတစ်ဝန်းလုံးတွင် ဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှု သင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်၍ စာပေးပို့များ နှစ်စဉ်ကျင်းပလျက် ရှိနေပါသည်။ ထိုသင်တန်းများကို တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်သည့် ဆရာ၊ ဆရာမများသည် ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာ ယဉ်ကျေးမှုများကို ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့တွင် ပြဆိုချက်များနှင့် ရှင်းလင်းရေးသားထားသော မိရိုးဖလာလွန် ဗုဒ္ဓဘာသာ စာအုပ်ကို အားကိုးအားထား ပြုကြပါသည်။

စာမေးပွဲ အောင်မြင်သူများအား မိရိုးဖလာလွန် ဗုဒ္ဓဘာသာ စာအုပ်ကို ဆုအဖြစ် ချီးမြှင့်ပေးလေ့ ရှိကြပါသည်။ ငယ်စဉ်က ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းများမှ ဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှု အခြေခံများကို လေ့လာခဲ့၍ ပရဝဲကြသော ခေတ်လူငယ်လူလတ်၊ လူကြီးများလည်း မိရိုးဖလာလွန် ဗုဒ္ဓဘာသာ စာအုပ်ကို အထူးနှစ်ခြိုက်စွာ ဝယ်ယူလေ့လာလျက် ရှိကြပါ

သည်။ မိမိတို့မြို့နယ် စာအုပ်ဆိုင်များတွင် ဝယ်မရသောအခါ
ပင်ရင်း နည်းသစ်စာအုပ်တိုက်သို့ မှူးကြားကြပါသည်။

ထိုအမှာစာများအရ မိရိုးဖလာလွန် ဗုဒ္ဓဘာသာ ပဉ္စမ
နှိပ်ခြင်းကို ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေရန် စီစဉ်ခဲ့သော်လည်း အခြေအနေ
အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် နှောင့်နှေး ကြုံကြာခဲ့သဖြင့်
ယခု ၁၉၉၂-ခုနှစ်ဦးတွင်မှ အောင်မြင်စွာ ပုံနှိပ်ဖြန့်ချိနိုင်ခြင်း
ဖြစ်ပါသည်။

ဤမိရိုးဖလာလွန် ဗုဒ္ဓဘာသာစာအုပ်သည် ပုဂံအနော်
ရထာနှင့် ရှင်အရဟံတို့ မျိုးစေ့ချပေးခဲ့၍ ဘိုးဘေးဘီဘင်
အစဉ်အဆက်တို့ လိုက်နာကျင့်သုံးခဲ့သည့် ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓ
ယဉ်ကျေးမှုများကို ရှင်းလင်း ရေးသားထားသော စာအုပ်
ဖြစ်ရာ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာမှာ ပိုနေ၍ ဖျက်စရာများနေ၍
ပြင်စရာ၊ လိုနေ၍ ပြည့်စေမရှိသကဲ့သို့ ထိုထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓ
ယဉ်ကျေးမှုကို အခြေခံ၍ ရှင်းလင်း ရေးသားထားသော
ဤမိရိုးဖလာလွန် ဗုဒ္ဓဘာသာ စာအုပ်မှာလည်း ဖျက်စရာ၊
ပြင်စရာ၊ ပြည့်စရာ တစ်စုံတစ်ရာ မရှိဟု ယူဆပါသဖြင့် ပြင်ဆင်
ဖြည့်စွက်ခြင်း ပြုတ် စတုတ္ထအကြိမ် ရိုက်အတိုင်း ထပ်မံပုံနှိပ်
ထုတ်ဝေလိုက်ပါသည်။

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ တိုင်းရင်းသားအားလုံး ဗုဒ္ဓ
ဘာသာ မြန်မာ့ကျမ်းဂန်အမွေအနှစ်များကို အမြဲထိန်းသိမ်း
နိုင်ကြပြီး လူ့နတ် နိဗ္ဗာန် သုံးတန်သော ချမ်းသာကို ခံစား
နိုင်ကြပါစေသတည်း။

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ

စာပုဂ္ဂိုလ်နံပါတ်

အခန်း (၁)

ဘာသာရေး အခြေခံ

ဗုဒ္ဓဘာသာဆိုတာ ဘာလဲ	၁၄
ဗုဒ္ဓပွင့်ရာကာလနှင့် ဒေသ	၁၄
ဗုဒ္ဓမပွင့်မီ အင်ဒိယဘာသာများ	၁၅
ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် နတ်ကိုးကွယ်မှု	၁၆
ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် ဟိန္ဒူဘာသာ	၁၆
ဘုရားကို ဘာကြောင့် ကိုးကွယ်ကြသလဲ	၁၈
အနတ္တနှင့် ဥစ္စေဒဝါဒ	၁၉
ပြတ်စဲဥစ္စေဒဝါဒအပြစ်	၁၉
ဗုဒ္ဓဝင်အကျဉ်း	၂၀
ဗုဒ္ဓဘာသာ ဘာကြောင့်		
အရှည်တည်တံ့သလဲ	၂၁
ဗုဒ္ဓဘာသာပျံ့နှံ့ပုံ	၂၂
ထေရဝါဒဂိုဏ်းနှင့် မဟာယာနဂိုဏ်း	၂၃
မြန်မာပြည် ဗုဒ္ဓဘာသာအစ	၂၅
ဗုဒ္ဓဘာသာမရောက်မီ မြန်မာတို့၏		
ဘာသာရေး	၂၇
ဘာသာရေး ယဉ်ကျေးမှုများရောထွေးတတ်ခြင်း	၂၈
အနော်ရထာနှင့် နတ်ကိုးကွယ်မှု	၃၀

အရည်းကြီးရဟန်းများ	၃၁
အနော်ရထာ အရည်းကြီးများကို နှိမ်ခြင်း	၃၂
ရဟန်းတော်နှင့် ဗေဒင်ဆေးဝါးအတတ်	၃၂
လောကီကျိုးအတွက် နတ်ဗေဒင်ကိုအားကိုး	၃၃
ဗေဒင် ၄ ပုံနှင့် ဗေဒင်အဟော	၃၄
ဗေဒင် မန္တန် တကယ်မှန်သလား	၃၅
ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာစစ်ရွဲ့လား	၃၅
ဗုဒ္ဓ၏ တရားအနှစ်ချုပ်	၃၆
ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဟူသည်	၃၈
ရတနာသုံးပါးဟူသည်	—	၃၉

အခန်း (၂)

ဘုရားရတနာ

ဘုရားဆိုတာ ဘာလဲ	၄၀
ဘုရားဟု ခေါ်ရခြင်းအကြောင်း	၄၀
ဘုရားနှင့် ဗုဒ္ဓ	၄၁
ဘုရားကိုယ်စား စေတီများ	၄၂
စေတီဆိုတာဘာလဲ	၄၂
စေတီနဲ့ဘုရား တူမတူ	—	၄၃
ဓာတုစေတီ	၄၄
ဓမ္မစေတီ	၄၄
ဥဒ္ဓိယစေတီ	၄၅
ပရိဘောဂစေတီ	၄၅

Handwritten signature or mark

ဗောဓိပင် ကိုးကွယ်မှုအစ	၄၆
ဗောဓိပင်သည် သစ်ပင်တစ်မျိုးမဟုတ်	၄၇
ဆင်းတုအစ ဘယ်တုန်းက	၄၈
သက်တော်ရှိစဉ် ရုပ်တုမရှိ	၅၀
ဘုရားရှင် နားတော်ပခုံးထိသလား	၅၂
ဘုရားရှင် မကိုဋ်သရဖူဝတ်သလား	၅၃
ဒက္ခိဏသာခယံ ကျမ်းဂန်နှင့်မညီ	၅၄
ဘုရားရှင်မှာ သျှောင်ထုံးမရှိ	၅၇
ဘုရားရှင်ကြွရာ ခြေထုမထင်	၅၉
ခြေတော်ရာသည် ဥဒ္ဓိဿစေတီ	၆၀
အနေကဇာတင်တယ်ဆိုတာ ဘာလဲ	၆၁
ဘုရား ၅-ဆူ၊ ၇-ဆူ၊ ၉-ဆူ ရေတွက်ပုံ	၆၅
ဘုရားကိုးဆူ ပူဇော်လေ့	၆၆
နှစ်ကိုပ်ရှစ်ဆူဘုရားရေတွက်ပုံ	၇၁
သမ္ဗုဒ္ဓေါဂါတာလာ ၅၁ ၂၀ ၂၈-ဆူဘုရားများ	၇၂
သမ္ဗုဒ္ဓေါဂါတာ သိစရာများ	၇၃

အခန်း (၃)

တရားရတနာ

ဘာကြောင့် တရားခေတိသလဲ	၇၇
ပိဋကတ်သုံးပုံဆိုတာ ဘာလဲ	၇၈
နိကာယ်ငါးရပ်ဆိုတာ ဘာလဲ	၈၀
ဗေဒင်လေးပုံ	၈၂

သာသနာ့ဆိုတာဘာလဲ	—	၈၂
စာအင်နည်း သုံးမျိုး	၈၃
ပရိယတ်နှင့် ပဋိပတ် ဆက်စပ်ပုံ	၈၄
ကိုယ်ကိုယ်နှင့် တရားအားကိုးထား	—	၈၈
ဘုရားသံဃာ ကိုးကွယ်ရကြောင်း	၉၀
ဓမ္မ=တရားဆိုတာ ဘာတွေလဲ	၉၁
မဂ်ဖိုလ်ရမှ အပါယ်ဘေးစိတ်ချ	၉၂
ဘုရားရှင်ပင် တရားကို အလေးပြု	၉၂
တရားတော်ကို ပူဇော်ပုံ	၉၃

အခန်း (၄)

သံဃာ့ရတနာ

သံဃာဆိုတာ ဘာလဲ	၉၅
သံဃာနှစ်မျိုး	—	၉၆
ဦးပဉ္စဝံးရဟန်း ဘုန်းကြီးဆရာတော်	၉၆
ရတနာမြတ်သုံးပါး	၉၉
သံဃာ့ဘဝကျမ်းများကျေးဇူး	၁၀၀
သံဃာတော်များကို လှူရကြောင်း	၁၀၁

အခန်း (၅)

ဩကာသကန်တော့ခန်း

ရှိခိုးနှင့်ကန်တော့ တူ မတူ	၁၀၅
ဩကာသဟာ ရှိခိုးလား ကန်တော့လား	—	၁၀၇

Handwritten signature or initials in the top right corner.

အကြီးက အငယ်ကို၊ ရဟန်းက လူကို	၁၀၈
ကန်တော့နိုင်သည်	၁၀၉
ကန်တော့ဖို့ တုရားဟောသလား	၁၁၇
ကန်တော့လို့ အပြစ်ပျောက် မပျောက်	၁၂၂
ဩကာသမုက္ခုများ	၁၃၀
ဩကာသအဓိပ္ပာယ်	၁၃၁
ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ	၁၃၇
ဝိနိဗ္ဗိတံနှင့် ပူဇော်ခြင်း	၁၃၈
မြတ်သော ပူဇော်ခြင်း	၁၄၀
ဖူးမြော်ခြင်း ကန်တော့ခြင်း	၁၄၀

အခန်း (၆)

ဩကာသဆုတောင်းခန်း

ဆုတောင်းရုံနဲ့ ရသလား	၁၄၂
ဆုတောင်းဖို့ လိုမလို	၁၄၈
အပါယ်လေးပါး	၁၅၀
ကပ်သုံးပါး	၁၅၂
ရပ်ပြစ် ၈ ပါး	၁၅၂
ရန်သူမျိုး ၅ ပါး	၁၅၃
ဝိပဏ္ဍိတဆု ၄ ပါး	၁၅၄
ဗျာဏနတဆု ၅ ပါး	၁၅၄
မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်	၁၅၅
ဆုပေးလို့ ရမရ	၁၅၇

မာတိကာ

အခန်း (၇)

သီလခန်း

ငါးပါးသီလခံပုံ	၁၅၉
သီလကို တောင်းလို့ ပေးလို့ ၄ မရ	၁၆၁
သရဏဂုံဆိုင်ရာ သီလရာများ	၁၆၆
သေရင် ဘာကြောင့် သရဏဂုံတင်သလဲ	၁၇၀
ဂုဏ်တော်ပွားလို့ အကြောက်ပြေသလား	၁၇၁
ကံငါးပါး အကျိုးနှင့်အပြစ်များ	၁၇၃
သီလကျိုးပေါက် ပြောက်ကျားပုံ	၁၇၉
သီလဆိုင်ရာ သီလရာများ	၁၇၉
တစ်လမှာ ဥပုသ်နေ့ ၆ နေ့	၁၈၄
ဥပုသ်နေ့မဟုတ်ဘဲ ဥပုသ်စောင့်လို့ ၄,မရ	၁၈၅
ဥပုသ်ဆိုင်ရာ သီလရာများ	၁၈၉
သိင်္ဂါလောဝါဒလာ ကျင့်ဝတ်များ	၁၉၆

အခန်း (၈)

ဘုရားရှိခိုးခြင်း

ရှိခိုးခြင်းဟူသည်	၂၀၆
ဘုရားပင်၌ ကြွ မကြွ	၂၀၈
ဘုရားရှိခိုးဖို့ လို့ မလို့		
(ရှင်ဝဏ္ဏလိအား ဘုရားမိန့်ချက်)	၂၁၀

အဘက်မရှိ ဘုရားဆင်းတုရှိခိုး	၂၁၄
လွှာခြမ်းလို့ ကုသိုလ်ရ မရ	၂၁၇
သာသနာ့ကုန်မျိုးစုံဆိုင်	၂၁၀
အကောင်းဆုံးဘုရားရှိခိုး	၂၁၀
အနန္တဝါးပါးဘုရားရှိခိုး	၂၂၃
အစိန္တေယျဘုရားရှိခိုး	၂၂၅
ဗုဒ္ဓဝင် ဘုရားရှိခိုး (ဏယ်တီ)	၂၂၇
ဗုဒ္ဓဝင် ဘုရားရှိခိုး (ဝိဇ္ဇောဒယ)	၂၂၉

အခန်း (၉)

ဆွမ်း ဝေရချမ်း ဆီမီးကပ်လှူခြင်း

ရှပ်ပွားဆင်းတု ဆွမ်း, ဝေရ ကပ်လို့	၂၃၆
ကုသိုလ် ရ, မရ	၂၃၉
ဆွမ်း, ဝေရချမ်းကပ်ခြင်းအစ	၂၃၉
သားငါးဟင်းနဲ့ ဆွမ်းတော်	၂၄၁
တင်ကောင်းသလား	၂၄၁
ဆွမ်းတော်တင်စားလို့ ဘုန်းနိဗ္ဗိသလား	၂၄၃
ဆွမ်းတော်ကျ သံသာလှလို့	၂၄၇
ကောင်း, မကောင်း	၂၄၉
ဆွမ်းတော်ကြီးတင်ပဲ့	၂၅၀
ဇနီး ဆွမ်းတော်တင်က	၂၅၀
ဝင်ပွန်း ကုသိုလ်ရ, မရ	၂၅၁
ဆွမ်း, ဝေရ, ပန်း, ဆီမီးကပ်ပို့	၂၅၁

မာတိကာ

အခန်း (၁၀)

ပရိတ်ရွတ်ဖတ်ခြင်း

ပရိတ်ဆိုတာဘာလဲ	၂၆၂
ပရိတ်ရွတ်ခြင်းအစ	၂၆၃
ပရိတ်ငယ်ရှိသလား	၂၆၄
ပရိတ်ကြီးအချို့ ဘုရားဟောမဟုတ်ဘူးဆိုတာ မှန်သလား	၂၆၅
ပရိတ်ကြီး၏ အနှစ်သာရများ	၂၆၈
နတ်တွေက လူတွေကို အန္တရာယ်ကင်းအောင် လုပ်နိုင်သလား	၂၇၀
ပရိတ်နာလို အကျိုးရပုံများ	၂၇၁
ဘုရားလက်ထက် ပရိတ်ရွတ်မှုရှိသလား	၂၇၃
ပရိတ်တွေဟာ ကိုယ်တိုင်ကျင့်စရာ	၂၇၅
လူတွေက နတ်ကို ပူဇော်ပသထိုက်သလား	၂၇၇
နတ်ပူဇော်ခြင်းနဲ့ ကိုးကွယ်ခြင်း	၂၇၈
မေတ္တသုတ်ဆိုင်ရာ သိမှတ်စရာများ	၂၈၂
မေတ္တသုတ်ပါဠိနဲ့ အဓိပ္ပာယ်အကျဉ်း	၂၈၆

အခန်း (၁၁)

မေတ္တာပို့ခြင်း

မေတ္တာဆိုတာ ဘာလဲ	—	၂၉၀
ကရုဏာ၊ မုဒိတာ၊ ဥပေက္ခာဟူသည်	၂၉၁

မာတိကာ

ဗြဟ္မစိုရ်တဏှာ	၂၉၁
မေတ္တာဓမ္မသွား ကျင့်ဝတ်များ	၂၉၂
လူတစ်ယောက်အပေါ် မေတ္တာ		
၄ ချက်သာပို့နိုင်	၂၉၃
၅၂၈ သွယ် မေတ္တာပို့ပို့အကျဉ်း	၂၉၃
၅၂၈ သွယ် မေတ္တာပို့ပို့အကျယ်	၂၉၅
မေတ္တာပို့ လိုရောက်သလား	၂၉၇
မေတ္တာမတုံ့ပြန်သူအပြစ်	၂၉၈
မေတ္တာနဲ့အချစ်	၃၀၀
မေတ္တာရဲ့အနီးရန်၊ အဝေးရန်	၃၀၂
အစအဆုံး မေတ္တာမပို့ရသူနဲ့		
ပို့ရသူ	၃၀၃
မေတ္တာအကျိုး ၁၁ မျိုး	၃၀၇
ကရုဏာ မုဒိတာ ဥပေက္ခာ ၁၃၂ စီးပွားပုံ	၃၀၉

အခန်း (၁၂)

အပ္ပဝေခြင်း

အပ္ပဝေပုံ	၃၁၉
အပ္ပဝေပေးတိုင်းမရ	၃၂၁
ကုသိုလ်ကို ရောင်းလို့ ဝယ်လို့ ရတယ်	၃၂၂
ယမမင်းဆိုတာဘာလဲ	၃၂၃

မာတိကာ

အမျှမဝေဘဲ သာသုခေင်္ဂါလို့ ပြိတ္တာများ	...	၃၂၆
အကျိုးမရ	...	၃၂၆
သာသုခေင်္ဂါက အကျိုးရပုံ	...	၃၂၇

အခန်း (၁၃)

ဘာဝနာခန်း (ပုတီးစိပ်)

ပုတီးစိပ်ဆိုတာ ဘာလဲ	...	၃၃၃
ပုတီးစိပ်အကြောင်း ပိဋကပုဒ်မရှိ	...	၃၃၄
ပုတီးစိပ်တာ သာသနာရေးပြင်ပလား	...	၃၃၄
ဘာဝနာစိတ်အလုပ်ကို ပုတီးစိပ်ဝတ္ထုနဲ့		
လုပ်နိုင်သလား	—	၃၃၅
ပုတီး အယ်လိုပိပ်ရသလဲ	—	၃၃၆
ပုတီးစိပ်ပုံ	၃၃၆
အကြားအပြင်ရနိုင်သလား	၃၃၉
သမထအားထုတ်ရင် ဘာရမလဲ	၃၄၀
ပိပဿနာအားထုတ်ရင် ဘာရမလဲ	၃၄၁

မာတိကာ

စာခန်း (၁၅)

ကိစိပရာ

လူလူချင်း မတူအောင် ကံကပြုပုံ

(သုတအမေးနှင့် ဗုဒ္ဓအဖြေ)

— ၃၅၃

နိဂုံး

နိဒါန်း

ဤစာအုပ် အကြောင်း ရေးရသလဲ

စာရေးသူတွင် သမီး ၃-ယောက် သား တစ်ယောက်
 ရှိ၏။ အကြီးဆုံးမှာ ၁၂-နှစ်ရွယ်ရှိ၍ အငယ်ဆုံးမှာ ၆-နှစ်
 ရွယ် ရှိ၏။ သူတို့၏ အဘွား သင်ပေးထားသဖြင့် ကလေး
 များသည် ဩကာသ၊ ငါးပါးသီလတောင်းနှင့် ဂုဏ်တော်
 များကို ပါဠိလို ဆိုတတ်နေ၏။ သို့ရာတွင် ပါဠိဘာသာဖြင့်
 ရေးသားထားသော သရဏဂုံနှင့် ငါးပါးသီလ ဂုဏ်တော်
 များကို သူတို့ ဘာမှန်းမသိ။ ဘုရား တရား သံဃာကို ဘာ
 မှန်းမသိ။ အဘကြောင့် ရှိခိုးနေမှန်း မသိ။ အဘွားဖြစ်သူ
 သင်ပေးသည့် အတိုင်း ကျက်မှတ်ထား၏။ လူကြီးများက
 ဘုရားရှိခိုးဟု ဆိုသောအခါ အစဉ်အတိုင်း ဘာမှမသိဘဲ
 ခပ်ချမ်းတစ်ခု ဆက်ဆိုသွား၏။ စာရေးသူလည်း ငယ်စဉ်က
 ဤအတိုင်း ဘာမှမသိဘဲ ဆိုခဲ့ရဖူး၏။ နောင်အခါ ပါဠိ
 သဒ္ဒါနှင့် ပိဋကတ်တို့ကို သင်ယူတတ်မြောက်လာမှ ကိုယ်တိုင်
 ငယ်စဉ်က ဆိုခဲ့သော စာများ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သိ၏။ စာရေး
 သူကဲ့သို့ ပါဠိသဒ္ဒါကို မတတ်မြောက်သူများ သူတို့ဆိုနေသည့်
 ပါဠိဘာသာဖြင့် ရေးသားထားသော ဘာသာရေး ကျင့်ဝတ်
 များ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သိကြမည်လောဟု သံသယဖြစ်မိ၏။
 ဆိုစဉ်ကပင် အဓိပ္ပာယ်မသိဘဲ အလွတ်ကျက် ရွတ်ဆိုနေသော
 ပါဠိဘာသာဖြင့် ရေးသားထားသည့် ကျင့်ဝတ်တို့ကို လူတိုင်း
 နားလည်အောင် အသိယှဉ် ဗုဒ္ဓဘာသာစာအုပ်ကို ရေးမည်
 အား ဆုံးဖြတ်ခဲ့၏။ သို့ရာတွင် မိမိကိုယ်တိုင် ပညာအမျိုးမျိုးကို
 လေ့လာနေရသဖြင့် မရေးဖြစ်ခဲ့။ ယခု စာရေးသူ၏ သား
 နှစ်ယောက် [ပဋိပတ္တိအကြမ်း]

သမီးများလည်း ဝါဠိစာသားတို့ကို အဓိပ္ပာယ်မသိဘဲ ဆိုနေကြောင်း အကျိုး ပါဠိ စာသားများပင် မပုန်မကန်ဖြစ်နေ၏။ ထို့ကြောင့် ကလေးများအား အခြေခံဘာသာ ကျင့်ဝတ် ဆိုင်ရာတို့ကို တစ်နေ့ နည်းနည်းချင်း ဘုရားရှိခိုးပြီးတိုင်း ချမ်းပြုရန် စိတ်ကူးပေါ်လာ၏။

စာရေးသူ၏ သားသမီးများမှ တစ်ဆင့် အခြားကလေးငယ်တို့၏ အဝကိုလည်း စဉ်းစားမိလာ၏။ စာရေးသူမှာ ပါဠိဘာသာနှင့် ပိဋကတ်စာပေများ တတ်ကျွမ်းသောကြောင့် သားသမီးများကို ဘာသာရေး အခြေခံများ ချမ်းပြုရန် စိတ်ကူးရ၏။ စိတ်ကူးဝံ့၏။ ထိုသို့ ပါဠိနှင့် ပိဋကတ် မပတ်သော မိဘများအဖို့ ဆူတိုက်စဉ်က ရရှိခဲ့သည့် ပါဠိစာပေများကို ဘူတို၏ သားသမီးများအား အလွတ် ရွတ်စေရုံမှတစ်ပါး တာမူ ချမ်းပြုနိုင်ကြမည် မဟုတ်ပေ။ ထို့ကြောင့် စာရေးသူ၏ သားသမီးများအား ဘာသာရေး အခြေခံများ ချမ်းပြုရန် လိုအပ်သည့် မြန်မာတစ်ပြည်လုံးရှိ မိဘများ၏ သားသမီးများကိုလည်း ချမ်းပြုရန် လိုအပ်လျက် ရှိကြောင်း ထင်မြင်လာပေသည်။ ထိုအခါ ကျွန်ုပ် ငယ်စဉ်က ဆုံးဖြတ်ထားခဲ့သော ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ချမ်းထင်းချက်စာအုပ် ရေးရန်ကို ယခု ပြန်ရလာ၏။ စာရေးသူ၏ သားသမီးများနှင့်အတူ တစ်ပြည်လုံးရှိ မိဘများ၏ သားသမီးများကို တစ်ပြိုင်တည်း အခြေခံဘာသာရေး သိမှတ်ဖွယ်များကို ချမ်းပြုနိုင်ရန်အတွက် ဤစာအုပ်ငယ်ကို နှေးသားရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မိခိုးဖလာလွန် ဗုဒ္ဓဘာသာဆိုတာ တာလဲ

မိခိုးဖလာလွန် ဗုဒ္ဓဘာသာကို ပီပီပြင်ပြင် သိရှိနိုင်ရန် မိခိုးဖလာ ဗုဒ္ဓဘာသာကို သိထားသင့်သည်။ မြန်မာတို့သည်

အနော်ရထာမင်း လက်ထက်မစ၍ တစ်ပြည်လုံး ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာကို ကျင့်သုံးခဲ့သည်။ ထိုသို့ တိုးတေး တိုးတက်မှု အစပိုင်း ဆင်းသက်လာခဲ့၍ အကြောင်းအကျိုး စိစစ်ဝေဖန်ခြင်းဖြင့် လက်ခံကျင့်သုံးနေသော ဗုဒ္ဓဘာသာကို မိဂိုးဘာ ဗုဒ္ဓဘာသာဟု ခေါ်သည်။ မိဂိုးဖလာ ဗုဒ္ဓဘာသာသည် မှန်ကန်သော ဗုဒ္ဓဘာသာပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ မှန်ကန်သဖြင့် ကျိုးကြောင်း စိစစ်ရာ မလိုတော့သောကြောင့် လူကြီးများကလည်း စိစစ်မပြုကြ၊ လူငယ်များ ကလည်း မေးမြန်း စိစစ်လေ့ မရှိကြဘဲ အစဉ်အလာအတိုင်း လက်ခံကျင့်သုံးခဲ့ကြသည်။

အခြားဘာသာဝင် တစ်ဦးဦး သို့မဟုတ် ဘာသာရေး ဦးလုံးဝ မကိုးကွယ်သော ရုပ်ဝါဒီတစ်ဦးဦး၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဖြစ်သော်လည်း အကျိုးအကြောင်း ဝေဖန် ဆန်းစစ်ပြီးမှ လက်ခံလိုသော ဝိတဇ္ဇာဝါဒီတစ်ဦးဦးက ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ကျင့်ဝတ်များအပေါ် အကျိုးအကြောင်း ဝေဖန် ဆန်းစစ်မေးမြန်းလာသောအခါ မိဂိုးဖလာ ဗုဒ္ဓဝါဒီသည် ရှင်းလင်း ဖြေဆိုနိုင်စွမ်း မရှိတော့ပေ။ ကိုယ်ပြင်းကိုယ်စီး အထီးမှန်း အယူမှားမသိ ဖြစ်သည်။ အဟံဘန္တေ၊ ဣတိပိသောဘဂဝါ၊ အဘ္ဘသတ္တာ အဝေရာဖောန္တေ စသည် ပါဠိတွေကို ချောချော ဖောဖော ဆိုတတ်သည်။ ထိုပါဠိတွေက ဘာအဓိပ္ပာယ်ကို ဖြစ်နိုး မသိသည်ကများပြား အဓိပ္ပာယ်သိသူတိုင်းလည်း ဘာကြောင့် သီလတောင်းရသည်၊ ဘာကြောင့် အစားရုတ်ပွားရသည်၊ ဘာကြောင့် မေတ္တာပို့ရသည်၊ ထိုသို့ သီလတောင်း၊ ရုတ်စားပွား၊ မေတ္တာပို့သဖြင့် ဘာအကျိုးတွေကို ရမည် ဆည်ဖြင့် ခြေခြေဖြစ်ဖြစ်သိသူက နည်းလှသည်။ ဤ ဗုဒ္ဓ

ဘာသာမျိုးကို မိရိုးဖလာ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဟု ခေါ်ပါသည်။ ကုလား
ခေတ်ခေါ် မျိုးရိုးစဉ်လာ ဗုဒ္ဓဘာသာဟု ခေါ်ပါသည်။
ကံ ကံ၏အကျိုးကို ယုံကြည်မှု သက်သက်ဖြင့် မိရိုးဖလာ
မျိုးရိုးစဉ်လာအရ ပြုအပ်သော ကုသိုလ် ကောင်းမှုသည်
အကျိုးပေး မထက်သန်လှပါ။

မိဘတွေ ဘုရားရှိခိုးသည်ကို မြင်၍ ကြား၍ ဘုရားရှိခိုး
ခြင်းမျိုး၊ သူတစ်ပါး ဆွမ်းလောင်းသည်ကို မြင်၍ ဆွမ်း
လောင်းခြင်းမျိုး၊ သဗ္ဗေ သတ္တာ အဝေရာဟောန္တု သူတစ်
ပါးဆို၍ လိုက်ဆိုခြင်းမျိုး မဟုတ်ဘဲ ဘုရားရှင်၌ ရှိခိုးပူဇော်
ထိုက်သော ဂုဏ်တော်များ ရှိ၍ ထိုဂုဏ်တော် များကို
အောက်မေ့ရှိခိုးပူဇော်ခြင်း၊ သံဃာတော်တို့၌ (စွည်းလေး
ပါး လှူဒါန်းထိုက် ရှိခိုးထိုက်သော ဂုဏ်များရှိမှန်း သိ၍ ထို
ဂုဏ်များကို မှန်းဆ လှူဒါန်းရှိခိုးခြင်း၊ မေတ္တာ၏ အကျိုး
အာနိသင်များကို သိရှိ၍ သတ္တဝါတို့အပေါ်၌ ချမ်းသာစေ
လိုသော မေတ္တာစိတ်ကို ပို့လွှတ်ပွားများခြင်းမျိုးသည် မိရိုး
ဖလာ ဗုဒ္ဓဘာသာတို့ ကျင့်ရိုးကျင့်စဉ်ကို လွန်မြောက်သွား
သောကြောင့် မိရိုးဖလာလွန် ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်၏။ အသိဉာဏ်
ပညာနှင့်ယှဉ်သော ဉာဏသမ္ပယုတ် ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်၏။ အသိ
ဉာဏ်နှင့်ယှဉ်၍ ပြုလုပ်အပ်သော ကုသိုလ်ကောင်းမှုများသည်
သာ အဆင့်မြင့်သော တိဟိတ် ကုသိုလ်ဖြစ်၍ အထက်တန်း
ကျသော အကျိုးကို ပေးနိုင်၏။

ဤစ-အုပ်သည် မိရိုးဖလာ ဘာသာအဆင့်ကို လွန်မြောက်
၍ အသိဉာဏ်နှင့်ယှဉ်သော ဉာဏသမ္ပယုတ် ဗုဒ္ဓဘာသာ၊
တိဟိတ်ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်အောင် ဗုဒ္ဓဘာသာ မြန်မာအများစု
ပြုလုပ်နေကြသည့် ကုသိုလ်ရေး လုပ်ငန်းများကို အကျိုး

အကြောင်း စိစစ်ဝေဖန်ပြသော ကျမ်းပြု ၏။ ထို့ကြောင့် ဤကျမ်း၏ အမည်ကို မိရိုးဖလာလွန် ဗုဒ္ဓဘာသာ ဟု မှည့်ခေါ်လိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဤစာအုပ် ဘယ်လိုရေးသလဲ

ဤစာအုပ်ကို ကလေးငယ်များအတွက် ရည်ရွယ်၍ ရေးသည်။ ကလေးတိုင်းသည် စကား ပြောတတ်ကြ၏။ သို့ရာတွင် ကလေးတိုင်း စာဖတ်တတ်ဦးမည် မဟုတ်ပေ။ ကလေးငယ်များအဖို့ စာပေရေးဟန် ဝါကျ ခန့်ခန့်ညားညား ရေးသည်အထိ စကားပြောဟန်ဖြင့် ရေးခြင်းက ကလေးများ အဖို့ ခြိမ်းလွယ်ကူမည်။ ညီအစ်ကို မောင်နှမ တစ်စုတွင် စာဖတ်အထိသဘာဝပေါက် ရှိပါက ထိုသူ ဖတ်ပြခြင်းဖြင့် သူ့ကိုယ်တိုင်က ကျန်လူများကို ရှင်းပြ ပြောဆိုနေသကဲ့သို့ ဖြစ်မည်။ နားထောင်နေသူတို့အဖို့လည်း ပို၍ လွယ်ကူစွာ နားလည်နိုင်မည်။ ထို့ကြောင့် ခန့်ညားသော စာပေပုံစံဖြင့် မရေးဘဲ နားလည်ရန် လွယ်ကူသော စကားပြောဟန်ဖြင့် ရေးထားသည်။

ကလေးငယ်များ စိတ်ဝင်စားလာစေရန်နှင့် အဓိပ္ပာယ်နားလည်မှု ပိုမိုရှင်းလင်းစေရန် အမေးအဖြေ ပုံစံဖြင့် ရေးထားသည်။ ဤစာအုပ်ပါ အမေးအဖြေ တို့ကို တစ်ဆက်တည်း ဖတ်သွားခြင်း မပြုဘဲ ပထမ စာဖတ်တတ်သူက ဤစာအုပ်ပါ ပုစ္ဆာကိုမေး၍ ကျန်သူများက မိမိထံသလောက် ဖြေကြည့် ကြရမည်။ ထိုသို့ ဖြေကြည့်ပြီးမှ ဤစာအုပ်ပါ အဖြေများကို ဆက်လက် နားထောင် မှတ်သားရမည်။ ဤသို့

ကလေးငယ်များကို ကိုယ်တိုင် မပြုစေခြင်းဖြင့် စိတ်ဝင်စား
လာစေရန်အတွက် အမေးအဖြေပုံစံဖြင့် ရေးထားပါသည်။

ဤစာအုပ်ကို ကလေး သူငယ်များ အတွက် အဓိက
ထား၍ ရေးသည်။ ထို့ကြောင့် ပညာရှင်သုံး ကျမ်းဂန်ကြီး
များမှာကဲ့သို့ ဘယ်ပါဠိတော်၊ ဘယ်အဋ္ဌကထာ၊ စာမျက်
နှာ ဘယ်လောက်တွင် ဘယ်လို ဆိုထားသောကြောင့် ဘာ
ဖြစ်ရမည်၊ 'ဓာတုလုပ်ရမည်ဟု ကျမ်းကိုး ကျမ်းညွှန်းများကို
မရေးထားပါ။' အချို့ ပြဿနာပေါ်နိုင်သည့် နေရာများ
တစ်သာ ကျမ်းကိုး ညွှန်ပြထားပါသည်။ အကိုးအကား
ပြုထားသော်လည်း ဤစာအုပ်ပါ အကြောင်းအရာ အား
လုံးမှာ နိကာယ်ငါးရပ် ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာလာ
အဓိပ္ပာယ်များကို ပြန်မာစကားဖြင့် ထုတ်နုတ် ရေးသား
ထားခြင်း ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူကြရန် ဖြစ်ပါသည်။

ဤစာအုပ်မှာ ဘာတွေရေးထားသလဲ

ဤစာအုပ်တွင် စာရေးသူက စာဖတ်ပရိသတ်အား သိ
စေချင်သော အကြောင်းအရာ ဗဟုသုတတို့ကို ရှာဖွေရ
သောင်း၍ တင်ပြထားသည် မဟုတ်ပါ။ မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓ
ဘာသာ အများစု နေ့စဉ် ပြုလုပ်နေသည့် ဘာသာရေး
ကျင့်စဉ်များဖြစ်သော ကန်တော့ခန်း၊ သီလယူခန်း၊ ဘုရား
ရှိခိုး၊ ပရိတ်ရွတ်၊ ဆွမ်း၊ ရေ၊ ပန်း၊ ဆီမီး ကပ်လှူခြင်း၊
ပေတ္တာပို့၊ အမျှဝေ၊ ပုတီးစိတ်၊ ဘာဝနာပွား စသည့် ကျင့်
စဉ်များနှင့် ပတ်သက်၍ သိသင့် သိထိုက်သည်တို့ကို ဖော်ပြ
ရေးသား ခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။ မိမိရွတ်ဆိုသမျှ စာအိ

အပိပွားကို သိရန် မိမိလုပ်ဆောင်သမျှ ဘာသာရေး ကျင့်
စဉ်များကို ဘာကြောင့် ဘာအကျိုးအတွက် လုပ်ဆောင်ရ
သည်ကို သိရှိရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

အချုပ်အားဖြင့် ရှေးမြန်မာတို့ စီမံကားခဲ့သော ဘာ
သာရေး လုပ်ဆောင်ချက်များမှာ မည်သည့် ရည်ရွယ်ချက်
များ စီသည်ကို ရှင်းလင်း ပြခြင်းဖြင့် ရှေး မြန်မာတို့၏
အခြေခံအမြင် ကြီးမားပုံကို ဂုဏ်ပြုရေးသားချက်များ ဖြစ်
ပေသည်။

ကလေး ဘုရားများအတွက် အဓိက ရေးသားသည့် ဆို
ဆော်လည်း ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် လူရွယ်လူလတ်များလည်း ဤ
စာအုပ်ကို ဖတ်ရန်လိုပါသည်။ ထို့ကြောင့် သိပ္ပံပညာ ထွန်း
ထောင်သည့် ဒုံးကျိုက်တူးခတ် လူငယ်များ ပေးမြန်းပေးရန်
အားပေးချီးမြှင့်မှုများကို ထည့်၍ ရေးထားပါသည်။ ထိုရေး
သား၍ အဆင့်မြင့်သော အကြောင်းအရာများကို ကလေး
ဘုရားများ အပိပွားမရှင်းလင်း အသောမပေါက်စေက မူ
ညီဆို ဖတ်ဖူး ကြားဖူးခြင်းဖြင့် နောင် စဉ်းစားဉာဏ် စဉ်
အာသောအခါ သဘောပေါက်လာကြပါလိမ့်မည်။

ဤ စာအုပ်ပါ အချို့သော အခန်းများ၊ အချို့သော
ဗြဟ္မစာများမှာ စာအုပ်ကြီးတစ်အုပ် သီးသန့် ရေးလောက်
အောင် ကျယ်ပြန့်ပါသည်။ ၎င်းတို့ကို ကလေးသူငယ် နား
ဆောင်စေရန် တိုတိုကျဉ်းကျဉ်းနှင့် လိုရင်းရောက်အောင် ကြီး
စား၍ ရေးထားပါသည်။ ထိုအခန်းများကို အကျယ်သိလိုပါ
က ထိုပိပွားစာများတွင် ဆက်လက်ရှာဖွေ ဖတ်ရှုကြရန် ဖြစ်ပါ
သည်။ ကလေးငယ်များအတွက် လိုအပ်သလောက်သာ ပိုင်း
ရေးသား၍ မစုံမလင် ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူကြစေလိုပါသည်။

ဤစာအုပ် အယ်ထို ဖတ်ရမလဲ

ဤစာအုပ်ကို လူကြီး၊ လူရွယ်များ ဖတ်ပါက အစအဆုံး တစ်ဆက်တည်း ဖတ်သွားနိုင်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ဤစာအုပ် ကို ဘာသာရေး အခြေခံမရှိသေးသော ကလေးသူငယ်များ အတွက် အသုံးရည်ရွယ်၍ ရေးသားပါသည်။ ကလေးသူငယ် များသည် ဘာသာရေး ဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာ များကို ဆက်တိုက် ဖတ်လိုကြသည် မဟုတ်ပါ။

ဤစာရေးသူ၏ မူလရည်ရွယ်ချက်မှာ ကလေးများ ဘုရား ခိုးပြီးပါက ဘာသာရေးဆိုင်ရာ သိစရာများကို အချိန်အဆ ဖြင့် ဆက်မိနစ်ခန့် ပြောကြားရန် ဖြစ်ပါသည်။ ပြောကြား ရန် ဆိုသော်လည်း ဘုန်းတော်ကြီးများ ကထားယောထက်သို့ ဆက်တိုက် ပြောရန်မဟုတ်ဘဲ ပီမိပြောလိုသည့် အကြောင်း အရာတစ်ခုကို ပြောချင်သလို ပြောနိုင်ရန် ပေးမည်။ သူတို့ကို ပြောခိုင်းမည်။ ပြီးမှ ပီမိပြောဆိုလိုရာကို ပြောပြမည်ဟု ရည်ရွယ် ထားပါသည်။

ယခု ကိုယ်တိုင် ပြောကြားခြင်းမဟုတ်ဘဲ စာအုပ်ကို ဖတ် စေရာ၌လည်း မူလရည်ရွယ်ချက်အတိုင်း ဖြစ်စေရန်အတွက် ဤစာအုပ်ကို ဘုရားစင်တွင်ထားပါ။ သို့မဟုတ် စာအုပ်စင် တွင် ထားလျှင်လည်း ကလေးများ ဘုရားခိုးတော့မည် ဆိုလျှင် ဤစာအုပ်ကို ဘုရားရွှေသို့ ယူဆောင်၍ ချထား ပါ။ ဘုရားခိုးပြီးသောအခါ ဆယ်မိနစ်ခန့် ဤစာအုပ်ပါ အခမ်း အပြေများကို နေ့စဉ် ရှုတ်ဖတ်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ကလေးများတွင် အကြီးဆုံး ဖြစ်သူက ဖြစ်စေ၊ ကလေး အားလုံး စာတတ်သူများ ဖြစ်လျှင် တစ်နေ့ တစ်ယောက် အလှည့်ကျဖြစ်စေ ဖတ်နိုင်ပါသည်။

ဖတ်သောအခါ အမေး အဖြေစာအုပ်ကို ဖတ်သကဲ့သို့ မဟုတ်ဘဲ ကလေးတစ်ယောက်က ကျန်ကလေးများကို ဤ စာအုပ်ပါ မေးခွန်းတစ်ခုကို ဖတ်၍ မေးရမည်။ ကျန်ကလေး များက မိမိ ထပ်မြင်သည့်အတိုင်း၊ ကြားဖူးသည့်အတိုင်း သိ သလောက် ဖြေရမည်။ ကျန်ကလေးများ ဖြေပြီးမှ မူလမေး ခွန်းကို မေးသူက ဤစာအုပ်ပါ အဖြေများကို ဖတ်ပြရမည်။ ထို့နောက် အခြား ဗုဒ္ဓာတစ်ခုကို ဆက်ပေး၍ ဤနည်း အတိုင်း ဖြေရမည်။ ၁၀-မိနစ်ခန့် မေးဖြေပြီးလျှင် ရောက် သော နေရာကို စက္ကူတစ်ရွက်ဖြင့် မှတ်၍ အခြေခံ ဘာသာ ရေး မေး ဖြေမှုကို အပြီးသတ်ရမည်။ နေ့စဉ် မှန်မှန် ဘုရား ချီးမြှင့်ပြီးတိုင်း ဤစာအုပ်ကို ၁၀-မိနစ်ခန့် ဖတ်သွားပါက ဘာသာရေးအခြေခံ ခိုင်မာ တောင့်တင်းသွားမည် ဖြစ်ပါ သည်။ မိမိ ပြုလုပ်နေသည့် ဘာသာရေး လုပ်ငန်းများ၏ အပိပွယ်ကို မိမိ သိရှိနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

စာရေးသူ၏ ရည်ရွယ်ချက်

မြန်မာလူမျိုးတို့သည် အင်္ဂလိပ်တို့၏ လက်အောက်ခံ ကိုလို နီ ဘဝကို မရောက်ခင်က ဘုန်းတော်ကြီး ကျောင်းများတွင် ပညာသင်ကြ၏။ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း ပညာရေး ဆိုသည် မှာ အခြေခံ အရေး အဖတ် အတုတ်နှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာအပေါ် ခွဲအခြေခံသော မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုများကို သင်ပြခြင်း ဖြစ် ၏။ ဘုန်းကြီးကျောင်း ပညာရေးတွင် သိပ္ပံနှင့် စက်မှုပညာ ရပ်များကို မသင်ပေးသဖြင့် တိုးတက်သော ကမ္ဘာကြီးနှင့် ရင်ပေါင်တန်း ပလိုက်နိုင်ခဲ့သော်လည်း နက်နဲသိမ်မွေ့သော ဗုဒ္ဓဘာသာပေါ်တွင် အခြေခံ၍ တည်ဆောက် ထားသော

မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု အဆင့်အတန်းသည် ကမ္ဘာနှင့် ဝင်ပေါင်
 တန်းနိုင်ခဲ့ပေသည်။ ဇာတ် နိပါတ်တော်များတွင် ဘုရား
 သောင်းတို့၏ ကျင့်စဉ်များကို ဖတ်ရှုအားကျ ကျင့်ကြံကြ
 သဖြင့် မြန်မာလူမျိုးတို့သည် သနားကြင်နာ တတ်သည်။
 ကိုယ်ချင်းစာတတ်သည်။ ယိုင်းပင်းကူညီတတ်သည်။ ခင်မင်
 ဖော်ရွေကြသည်။ ပေးကမ်းလှူဒါန်းလေ့ရှိသည်။ စိတ်သဘော
 ထား မြင့်မြတ်သည်ဟု ကမ္ဘာက အသိအမှတ် ပြုကြရသည်။
 သို့ရာတွင် အင်္ဂလိပ်တို့၏ အုပ်ချုပ်မှု အောက်တွင် နှစ်
 ပေါင်း ၁၀၀ နီးပါး နေခဲ့ရသဖြင့် မြန်မာတို့၏ အမျိုးသား
 ဇာတိမာန်၊ မူလမြန်မာ့စိတ်ထားနှင့် မူလမြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု
 များသည် မေးမိန့်ခဲ့ရသည်။ ယနေ့ မြန်မာလူငယ်များ၏
 သန္တာန်တွင် မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုထက် ကမ္ဘာ့ယဉ်ကျေးမှုက
 လွှမ်းမိုးနေသည်။

မူလယဉ်ကျေးမှု အဆင့် မမြင့်သော လူမျိုးများသည်
 တိုင်းတစ်ပါးသား ယဉ်ကျေးမှုများကို တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ၊ ပုံစံ
 ပြောင်း၍ ဖြစ်စေ အမျိုးသား ယဉ်ကျေးမှုအဖြစ် လက်ခံကြရ
 သည်။ မူလအမျိုးသား ယဉ်ကျေးမှု အခိုင်အမာရှိသော လူ
 မျိုးသည် မိမိ အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှု အခြေခံအုတ်မြစ်ပေါ်
 တွင် တိုင်းတစ်ပါး ယဉ်ကျေးမှုများဖြင့် မှမ်းမံ၍ တိုးချဲ့ကြရ
 သည်။ မြန်မာတို့မှာ ဗုဒ္ဓဘာသာကို အခြေခံသော မူလ
 ယဉ်ကျေးမှု အခိုင်အမာရှိပြီးဖြစ်၍ တိုင်းတစ်ပါး ယဉ်ကျေးမှု
 ကို တိုက်ရိုက်ဟု လက်ခံရန် အကြောင်းမရှိပေ။

မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုနှင့် မြန်မာ့ လူ့နမူနာနှစ်သည် ဗုဒ္ဓယဉ်
 ကျေးမှု အပေါ်တွင် အခြေခံ တည်ဆောက်ထားခဲ့သော်လည်း
 ယနေ့ မြန်မာ့လူ့ဘောင်၏ လူ့နေမှုစနစ်အရ မြန်မာလူငယ်

များသည် ဘုန်းတော်ကြီးများနှင့် ကင်းကွာနေသဖြင့် မြန်မာ့ နိုင်ငံ တာသာ စာရိတ္တများ ခေါင်းပါးလျက် ရှိလေသည်။ မြန်မာ့ရိုးရာ ယဉ်ကျေးမှုများနှင့် မွန်မြတ်သော မြန်မာ့စိတ် ထာများ နည်းပါးလျက် ရှိလေသည်။

ယနေ့ မြန်မာ လူငယ်များသည် ဗုဒ္ဓဘာသာ ခေါင်း ဆောင် ရဟန်း သံဃာတော်များနှင့် အဆက်အစပ် အထိ အားတူ နည်းနေသဖြင့် အခြေခံ ဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှုများနှင့် ထို ဗုဒ္ဓဘာသာအပေါ်တွင် အခြေခံ၍ တည်ဆောက်ထားသော မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုများကို ဖြတ်နိုးမှု၊ ကာကွယ် ထိန်းသိမ်းလို့မူ နည်းပါးနေသည်။

ရှေးခေတ် ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း ပညာရေးသည် ဘာသာစာရိတ္တ ကောင်းမွန်ရေးကို အဓိကထားသင်၍ စိတ် နှလုံး နူးညံ့ပျော့ပျောင်း သိမ်မွေ့ ယဉ်ကျေးသည်။ သို့ရာတွင် သိပ္ပံပညာ သင်ကြားရေး အားနည်းခဲ့သဖြင့် တိုးတက်နေ သော ကမ္ဘာ၏ နောက်တွင် ကျန်ခဲ့ကာ နောက်ဆုံး ကျွန်ုပ်တို့ ခံရသည်။ ယခုခေတ် စာသင်ကျောင်းများတွင် သိပ္ပံပညာရပ် မျိုးစုံကို သင်ကြားလျက်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ တိုးတက်သည်။ လူနေမှု အဆင့်အတန်း မြင့်မားသည်။ တိုး တက်နေသော နိုင်ငံကြီးများ အဆင့် မမီသေးသော်လည်း အဖီလိုက်လျက် ရှိသည်။

ထိုသို့ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ လေ့ကျင့်မှု နည်းနေသည့် အတွက် အခုခေတ် ကလေးသူငယ်တို့၏စိတ်သည် ကြမ်းတမ်းမာကြော နေသည်။ အမျိုးသားရေးစိတ်ဓာတ် ခေါင်းပါးနေသည်။

လူ့အဝသည့် ရုပ်လောကတိုးတက်၍ အထက်တန်းကျကျ
 စားနိုင်၊ သောက်နိုင်၊ နေနိုင်၊ ထိုင်နိုင်၊ သွားနိုင်၊ လာနိုင်မှ
 ယူဖြင့် ပြီးပြည့်စုံသည် မဟုတ်သေး။ လူ့အချင်းချင်း ကိုယ်ချင်း
 စာတရား မေတ္တာတရား ထားနိုင်ရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။
 အမျိုးသားရေးအတွက်၊ သတ္တဝါအားလုံး အကျိုးအတွက်
 ကျင့်ကြံအားထုတ်ထော်မှုသော ဘုရားလောင်းကို အတုယူ၍
 အမျိုးသား ကြီးပွားရေး၊ လူ့ဘောင်လောက သာယာဝ
 ပြောရေး၊ အများကောင်းစားရေးအတွက် အများနှင့် ညီ
 ညီညွတ်ညွတ် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လိုစိတ် ရှိရန်လည်း လိုအပ်
 ပါသည်။

စားဝတ်၊ နေရေး တည်းဟူသော ရုပ်လောက တိုးတက်
 မြင့်မားလာရေးအတွက် သိပ္ပံ ဗညာရပ်များ လိုအပ်သကဲ့သို့
 ကိုယ်ချင်းစာတရား၊ မေတ္တာတရား၊ အများအကျိုးဆောင်
 ရွက်လိုသော စိတ်ထားများ ထွန်းကားလာရေးအတွက် စိတ်
 ဓာတ် ရင့်ကျက်နိုင်ရေးအတွက် လေ့ကျင့်ပေးရန် လိုအပ်
 ပါသည်။ ထိုသို့ လေ့ကျင့်ပျိုးထောင်ရာ၌ ရှေးခေတ် မြန်မာ
 ဘိုး ဘေး အစဉ်အဆက်တို့သည် ဗုဒ္ဓဘာသာ တရားအပေါ်
 အခြေခံ၍ မြန်မာ့လူ့ဘောင်၊ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုကို တည်
 ထောင်ခဲ့ကြသဖြင့် ယခု ကျွန်ုပ်အဖြစ်မှ လွတ်မြောက်၍ မြန်မာ့
 လူ့ဘောင်အသစ်ကို ပြန်လည် တည်ဆောက်ကြရာ၌ အခြေ
 ခံရမည့် ဗုဒ္ဓဘာသာသည် အစဉ်အလာ မိမိုးဖလာ ဗုဒ္ဓဘာ
 သာမျိုး မဟုတ်ဘဲ အသိဉာဏ်နှင့်ယှဉ်သော မိမိုးဖလာ ဗုဒ္ဓ
 ဘာသာများသာ ဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်ပါသဖြင့် ဤ
 စာအုပ်ကို ရေးသားလိုက်ပါသည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာ ကျင့်ဝတ်များကို အကျိုးအကြောင်းနှင့်တကွ
အမှန်အတိုင်းသိ၍ အမှန်အတိုင်း ကျင့်ကြံ ဘေးထုတ်ကာ
အပြစ်ချမ်းသာနှင့် တမလွန်ချမ်းသာ နှစ်မျိုးကို ခံစားနိုင်
ကြောင်းပေးတည်း။

မင်းကုန် ၁၂-၈-၇၅

သောင်းလွင်

ဗုဒ္ဓဘာသာ ကျင့်ဝတ်များကို အကျိုးအကြောင်းနှင့်တကွ
အမှန်အတိုင်းသိ၍ အမှန်အတိုင်း ကျင့်ကြံ စားထုတ်ကာ
အမှန်ချမ်းသာနှင့် တမလွန်ချမ်းသာ နှစ်မျိုးကို ခံစားနိုင်
ကြပေစေတည်း။

မင်းလှ ၁၂-၈-၇၅

သောင်းလွင်

မေး။ ။ ဂေါတမတရားရှင် ပဉ္စင်မိက အိန္ဒိယမှာ သယ်
အာသာကို ကိုးကွယ်နေကြသလဲ။

ဖြေ။ ။ အဲဒီအချိန်တုန်းက အိန္ဒိယမှာ မြဟ္မာဝါဒလို့
ခေါ်တဲ့ ဟိန္ဒူဘာသာကို အများဆုံး ကိုးကွယ်နေကြတယ်။

ဟိန္ဒူဘာသာရဲ့ အစောဆုံး စာပေကတော့ ရိ-ဂ်ဝေဒ
ဖြစ်တယ်။ သဲဒီ ရိ-ဂ်ဝေဒထဲမှာ အိန္ဒိယပြည်ထဲကို ရှေးဦးစွာ
ဝင်ရောက်လာကြတဲ့ ကာရယန်လူမျိုးတွေရဲ့ တေးဂီတတွေ
ပါတယ်။ အာရယန်တွေဟာ နေ့လပီးလေ့ တဲ့ သဘာဝ
အင်အားတွေကို သက်ရှိအဖြစ် ပြောင်းပြီး နေ့နတ်၊ လေ
နတ်၊ မီးနတ်၊ မြစ်စောင့်နတ်၊ တောင်စောင့်နတ်တွေအဖြစ်နဲ့
ကိုးကွယ် ပူဇော်နေကြတယ်။ ၈၀၀-ဘီစီလောက်မှာ ဥပ
နိသျှင်ခေတ် ကျမ်းတွေ ပေါ်လာတယ်။ အဲဒီကျမ်းတွေ
ထဲမှာ....

- ၁။ ဝတ်ပြုကိုးကွယ် ပူဇော်နည်း။
- ၂။ အတ္တကို စင်ကြယ်စေဖို့ ခြိုးခြံ ကျင့်ကြံ အားထုတ်
နည်း။
- ၃။ သံသရာမှ လွတ်မြောက်ရန် ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား အား
ထုတ်နည်းတွေကို ဖော်ပြကြတယ်။

ဟိန္ဒူဝါဒအရ အတ္တဟာ တစ်ဘဝပြီး ကပ်ဘဝ ဆက်
ကာ ဆက်ကာ သံသရာ ကျပ်လည်နေတယ်။ အဲဒီလိုကျပ်လည်
ရာမှာ ကောင်းမှု မကောင်းမှုအရ ကောင်းတဲ့ဘဝ၊ ဆိုးတဲ့
ဘဝမှာ ကျပ်လည်ရတယ်။ အဆုံးအစမရှိ ကျပ်လည်နေရတဲ့
သံသရာမှ လွတ်မြောက်ရဖို့ နည်းလမ်းတစ်ခုဟာ ရှိရမယ်လို့
ယုံကြည်ကြတယ်။ အဲဒီ လွတ်မြောက်ရေးလမ်းကို ရှာကြံ
ရာက အဘိဓမ္မာဆရာကြီးတွေ အမြောက်အမြား ပေါ်ထွက်

လာကြတယ်။ တချို့က အဲဒီဂိုဏ်းဆရာကြီးတွေကို ကိုးကွယ်ပြီး တချို့ကတော့ ပီးနတ်၊ နေနတ်၊ လေနတ် စတဲ့ သဘာဝနတ်တွေကို ကိုးကွယ်နေကြတယ်။

မေး။ ။ ဒီလိုဆိုရင် ဗုဒ္ဓဘာသာဟာ သူ့အရင် ပေါ်နေတဲ့ ဟိန္ဒူဘာသာ၊ နတ်ကိုးကွယ်မှု ဘာသာတွေက ဆင်းသက်လာသလား။

ဖြေ။ ။ မဟုတ်ဘူး။ ဗုဒ္ဓဘာသာဟာ ဟိန္ဒူဘာသာက ဆင်းသက်လာတာ မဟုတ်တဲ့အပြင် အဲဒီဟိန္ဒူနဲ့ နတ်ကိုးကွယ်မှု ဘာသာရေးတွေကို လုံးဝဆန့်ကျင် တော်လှန်တဲ့ ဘာသာဖြစ်တယ်။ (ဒါပေမယ့် ကမ္ဘာကို ပြန်နေတဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာကတော့ ဟိန္ဒူဝါဒနဲ့ နတ်ကိုးကွယ်မှုဝါဒတွေ အနည်းအကျဉ်း ရောနှော ပါဝင်နေတယ်လို့ ကြိုတင် မှတ်ထားနဲ့ပါ။)

မေး။ ။ ဗုဒ္ဓဘာသာနဲ့ ဟိန္ဒူဘာသာဟာ ဘယ်လိုကွဲပြားသလဲ။

ဖြေ။ ။ ဟိန္ဒူဘာသာ အဆိုအရ အထက်ကောင်းကင်တစ်နေရာမှာ မအိုမသေဘဲ တာဝရ အသက်ရှင်နေနိုင်တဲ့ ဗြဟ္မာကြီးတစ်ဦးရှိတယ်။ အဲဒီဗြဟ္မာကြီးက ဒီကမ္ဘာလောကကြီးနဲ့ သက်ရှိသက်မဲ့ သတ္တဝါတွေကို ဖန်ဆင်းထားတယ်။ သူ ဖန်ဆင်းထားတာဖြစ်လို့ လောကကြီး တစ်ခုလုံးကို သူ အစိုးရတယ်။ ပိုင်ဆိုင်တယ်။ ဒီသက်ရှိသတ္တဝါတွေရဲ့ ချမ်းသာမှု၊ ဆင်းရဲမှု၊ ကောင်းမှုဆိုးမှုတွေ အားလုံးဟာ ဖန်ဆင်းရင်းနဲ့သာ ဆိုင်တယ်။

သူ ဖန်ဆင်းထားတဲ့ သတ္တဝါတွေရဲ့ ကိုယ်ခန္ဓာထဲမှာ ဆိုးလ်၊ အတ္တ၊ ဝိညာဉ်လို့ ခေါ်တဲ့ အသက်ရှိတယ်။

အဲဒီ အတ္တဝါညာဉ်ဟာလဲ ထာဝရကည်မြဲတယ်။ ရုပ်ဝတ္ထု
 ခန္ဓာကိုယ်ကြီးဟာ ဟောင်းမြင်း ဟိုမင်းသွားတဲ့ အခါ
 ဝိညာဉ်ကလေးက အဲဒီကိုယ်ခန္ဓာကြီးထဲကထွက်ပြီး အခြား
 ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ တစ်ဖန်သွားမြင်တယ်။ အဲဒီ နာမ်
 ဝိညာဉ်ကလေးဟာ မူလဖန်ဆင်းရှင်ဖြစ်တဲ့ ဗြဟ္မာ့အကြီးနဲ့ မြန်
 ပေါင်းမိနိုင်ဖို့အတွက် ဖန်ဆင်းရှင် ဗြဟ္မာ့ကြီးကို မျှော်မှန်းပြီး
 ဝူဇော်ပုသမ္မုဝတ်ပြုကိုးကွယ်မှု အမျိုးမျိုးတွေပြုလုပ်ရတယ်။
 အင်မတန် ပင်ပန်းပြင်းဆန်တဲ့ အကျင့်တွေကိုလဲ ကျင့်ကြံ
 အားထုတ်ကြရတယ်။ ဖန်ဆင်းရှင် ဗြဟ္မာ့ကြီးရော ဖန်ဆင်းခံ
 သတ္တဝါတွေရဲ့ ဝိညာဉ်တွေပါ အစဉ်မြဲတယ်လို့ ယူဆတဲ့
 အတွက် ထာဝရဝါဒ အတ္တဝါဒလို့ ခေါ်တယ်။

ဗုဒ္ဓဘာသာမှာတော့ ဂေါတမဗုဒ္ဓဟာ ဖန်ဆင်းရှင်လဲ
 မဟုတ်ဘူး။ သတ္တဝါတွေကို ဖန်ဆင်းနိုင်တဲ့ တန်ခိုးလွှဲပစ်
 လဲ မရှိဘူး။ သတ္တဝါတွေကို ချမ်းသာအောင် ဆင်းရဲအောင်
 လဲ မလုပ်နိုင်ဘူး။ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ တစ်ဦး တစ်ယောက်ရဲ့
 ကောင်းမှု ဆိုးမှုဟာ ဘုရားသခင်နဲ့ ဘယ်လိုမှ မပတ်သက်
 ဘူး။ အကောင်းနဲ့အဆိုး၊ ချမ်းသာနဲ့ ဆင်းရဲဟာ တရားတော်
 အတိုင်းသာ ဖြစ်ရတယ်။ ကောင်းတဲ့တရား၊ ချမ်းသာစေတယ်
 တဲ့ တရားတွေကို ကြံစည် ပြောဆို လုပ်ကိုင်တဲ့ လူတွေဟာ
 လူကောင်း လူချမ်းသာဖြစ်ပြီး ကောင်းတဲ့ ဆင်းရဲစေတယ်
 တဲ့ တရားတွေကို ကြံစည်ပြောဆို လုပ်ကိုင်တဲ့လူတွေဟာ လူ
 ဆိုး လူဆင်းရဲတွေ ဖြစ်မယ်။ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါတိုင်းဟာ မိမိ
 ရဲ့ဘဝကို ချမ်းသာအောင်၊ ဆင်းရဲအောင်၊ ကောင်းအောင်
 ဆိုးအောင် ဖန်တီးနေတဲ့ မိသုကာတွေ ဖြစ်တယ်။ တစ်ဦး

တစ်ကောင်ရှိ အကောင်းနဲ့အဆိုး။ ချမ်းသာနဲ့ ဆင်းရဲကို
တုနားရှင်လဲ မတတ်နိုင်ဘူး။ တခြား ပုဂ္ဂိုလ် တစ်စုံ တစ်
ယောက်ကလဲ မတတ်နိုင်ဘူး။ 'ထယ်ဘူပျို ဖိမိပျို' ဆိုတဲ့ အယူ
အဆယး ဗုဒ္ဓဘာသာရှိ အခြေခံပင်ရင်း ဆယ့်အဆယ့်ဖြစ်တယ်။

သက်ရှိသတ္တဝါတွေရှိ အသက်ဝိညာဉ်တွေ ရုပ်ခန္ဓာကိုယ်
တွေပါ အယ်ဟာမှ တည်မြဲတာမရှိဘူး။ သက်ရှိသက်မဲ့ မြင်မြင်
ထမူ အားလုံးဟာ ပျက်စီးကုန်ရမယ်။ ဒါကြောင့် ဗုဒ္ဓက
ဘူရှဲ့ အယူဝါဒကို အနတ္တဝါဒလို့ ထုတ်ဖော်ကြေငြာတယ်။
အားလုံးတည်မြဲပုံတယ်။ အနှစ်သာရရှိပါတယ်လို့ ယုံကြည်
နေချိန်မှာ ဗုဒ္ဓကမတည်မြဲဘူး အနှစ်သာရမရှိဘူးလို့ ကြေငြာ
လိုက်တာဟာ အင်မတန် ကြီးမားတဲ့ မဟာ တော်တန်ရေး
ကြီး ဖြစ်တယ်။

၁၆။ ။ ဗုဒ္ဓဝေါဟာမဟာ လူတွေရှိ ကောင်းကျိုး ဆိုး
ကျိုးတွေ မဖော်တီးနိုင်ရင် ဘုရားကို သာကြောင့် ကိုးကွယ်ရ
သလဲ။

၁၇။ ။ ဝေါဟာမ တုနားရှင်ဟာ လူတွေရှိ ကောင်းကျိုး
ဆိုးကျိုးကို သူ့ရဲ့ တန်ခိုးဣဒ္ဓိပိုင်နဲ့ မဖန်တီး ပြုလုပ်နိုင်ပါ
ဘူး။ ဝေါဟာမဗုဒ္ဓဘာ တို့ကို ပုဂ္ဂလိပ်မယ်၊ ကယ်တင်လိမ့်
ဆိုတဲ့ ယုံကြည်ချက်နဲ့ လူတွေက ကိုးကွယ်နေတာ မဟုတ်ပါ
ဘူး။ တုနားရှင်ဟာ မိမြင်လူတွေ မတွေ့ မယ်သေးတဲ့ တရား
တွေကို အမှားနဲ့အမှန် ခွဲခြားသိမြင်ခဲ့တယ်။ မကောင်းကျိုး
ကို ပေးတတ်တဲ့ အကုသိုလ်အမှားတရားနဲ့ ကောင်းကျိုးကို
ပေးတတ်တဲ့ ကုသိုလ် အမှန်တရားတွေကို ခွဲခြားပြီး ပုဂ္ဂိုလ်ကြား
ခွဲတယ်။ ဒီလို ကြံစည်ကြောဆို လုပ်ဆောင်ပေးတာ ကောင်းတဲ့
ဘဝကို ရောက်စေနိုင်တဲ့ သုဂတိလမ်းကောင်း၊ ဒီလို ကြံစည်

အခြားသို့ လုပ်ဆောင်မဟာ မကောင်းတဲ့ဘဝ ရောက်စေနိုင်
 တဲ့ ဗုဒ္ဓတို့ လမ်းဆိုး ဖြစ်တယ်လို့ လမ်းကောင်းနဲ့ လမ်းဆိုး၊
 ဆန်းမှန်နဲ့ လမ်းမှားကို ကွဲကွဲပြားပြား ပြတ်ပြတ်သားသား
 ညွှန်ကြားခဲ့တယ်။ အဲဒီလို ကောင်းဆိုးလမ်းများကို ညွှန်
 ကြားခဲ့တဲ့ လမ်းညွှန် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ကြီး တစ်ပါးအနေနဲ့ ကိုး
 ကွယ် ဆည်းကပ် ဝတ်ပြုပူဇော်ကြခြင်းသာ ဖြစ်တယ်။ ခေတ်
 ဘဝအတွက် သိသင့် သိထိုက်တဲ့ အသိပညာ အတတ်ပညာ
 ဆွေကို သွန်သင်ပြသတဲ့ ဆရာ ဆရာမတွေနဲ့ ဂုဏ်ကျေးဇူး
 ကို လေးစားမြတ်နိုး မှီခိုပူဇော်တဲ့ သဘောသာဖြစ်တယ်။
 ဗုဒ္ဓဘာသာ ကိုးကွယ်မဟာ အခြား ဘာသာ တွေမှာလို
 အကြောက်ခံတဲ့သဘော၊ ကိုယ်လိုချင်တဲ့အကျိုးကို ရအောင်
 စေ လေ့တဲ့သဘော လုံးဝ မပါဘူးဆိုတာကို အတူးသစ်
 ပြုထားရမယ်။

မေး။ ။ဗုဒ္ဓဝါဒဟာ အနတ္တဆိုတော့ လူတွေဟာ သေ
 ပြီးရင် ဘာမှမဖြစ်ဘဲ ဘဝပြတ်သွားသလား။

ဖြေ။ ။လူဟာ သေပြီးတဲ့နောက် ဘာမှ မြန်မဖြစ်ဘဲ
 သေ ပြတ်မသွားပါဘူး။ နောက် ဘဝတစ်ခုမှာ ပြန်ဖြစ်ပါ
 တယ်။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဟာ ပျက်စီးခြင်းမရှိ ထာဝစဉ် တည်မြဲနေ
 တဲ့ အတ္တဝိညာဉ် မှီတယ်ဆိုတဲ့ တည်မြဲဝါဒ သဿတအယူကို
 ခုခံဖက်မှာ တိုက်ခိုက်ရသလို တစ်ဖက်မှာလဲ 'နောင်ဘဝ
 သဘာ မရှိဘူး၊ သေပြီးရင်လဲ ဘာမှမဖြစ်ဘူး' လို့ ယူဆတဲ့
 မြတ်စေတီဝါဒ ဥဇ္ဈေဒ အယူကိုလဲ တော်လှန် ဆန့်ကျင်ခဲ့တယ်။

မေး။ ။သေပြီးတဲ့နောက် ဘာမှမဖြစ်ဘူးဆိုတဲ့ မြတ်စေ
 ဥဇ္ဈေဒဝါဒမှာ ဘယ်လို အပြစ်ရှိသလဲ။

ပြေ။ ။ဘုရားရှင် လက်ထက်မှာ ပြတ်စဲဝါဒ ဥစ္စေဒ
 အယူကို ကြေညာနေတဲ့ သူတွေကလေးတို့ တိတ္ထိဆရာကြီးတွေပဲ
 ဖြစ်တယ်။ သူတို့အဆိုက အတ္တဝါတွေဟာ ဒီဘဝကို တယ်
 ဘဝကမှ ကူးပြောင်းလာတာ မဟုတ်ဘူး။ အခုဘဝ ဝေဆုံး
 သွားပြီးရင်လဲ တယ်ဘဝမှာမှ မဖြစ်တော့ဘူး။ ဘဝကူး
 တယ်ဆိုတာ မရှိလို့ နောက်ဘဝ ကောင်းရာ ကောင်း
 ကြောင်းအတွက် ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေလဲ လုပ်စရာမလိုဘူး။
 မကောင်းမှု အကုသိုလ်တွေ လုပ်လို့လဲ ဘာအပြစ်မှ မခံရဘူး။
 ဝီလို နောင်ဘဝ မရှိတဲ့အတွက် နောင်ဘဝ ကောင်းစားရေး
 အတွက် ကုသိုလ်ကောင်းမှုလဲ လုပ်စရာမလိုဘူး။ အကုသိုလ်
 မကောင်းမှုတွေကိုလဲ ရှောင်ကြဉ်နေစရာ မလိုဘူး။ ဒါကြောင့်
 ဒီဘဝမှာ ကောင်းမယ်ထင်ရင် ကိုယ် အကျိုးရှိမယ်ဆိုရင်
 ဘာမဆို လုပ်နိုင်တယ်လို့ ဆိုရာရောက်တယ်။ စာနာမှု ယိုင်း
 ပင်းကုသိုလ် လုံးဝမရှိတဲ့ လူမျိုးတို့ရဲ့ အတွေးအခေါ် အပြု
 အမူသာ ဖြစ်တဲ့အတွက် ဘာသာရေးအားလုံးရဲ့ ဆန့်ကျင်
 ပြီး စာနာမှု ယိုင်းပင်းမှုတွေနဲ့ ယဉ်ကျေးနေတဲ့ လူ့အဖွဲ့
 အစည်းတွေက လက်မခံလိုကြတာ ဖြစ်တယ်။

မေး။ ။အနတ္တဝါဒဖြစ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာကို စတင်တည်
 ထောင်သွားတဲ့ ဗုဒ္ဓအကြောင်း အကျဉ်းချုပ် ပြောပြပါ။

ပြေ။ ။ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဟာ အိန္ဒိယနိုင်ငံ ကပ္ပိလဝတ် နေ
 ပြည်တော် ကျောက်စွေဂါရုနဲ့ ဝိရုဏ်းကြီး မာဟာတို့ရဲ့
 တစ်ဦးတည်းသော သားတော် ဖြစ်တယ်။ ၁၆-နှစ်အရွယ်မှာ
 ဝေဝဒယပြည်သို့ ယခင်ခရာ မင်းသမီးနဲ့ အိမ်ထောင်ပြုပြီး
 ထီးနန်းစည်းစိမ်ကို ခံစားတယ်။ တစ်နေ့ ဥယျာဉ်ကစား
 ထွက်တုန်းမှာ သူ့အဖို့ သူ့နာ၊ သူ့ထေ၊ နိမိတ် ၃-ပါးကို မြင်

ထော့ အိန္ဒာဝေဝေရေ ရက္ခဝားတွေကို ဟင်မြင်သုံးသပ်ပြီး
 သတိသံဝေဂရတယ်။ ထို့နောက် ရဟန်းအသွင် နိမိတ်ကို
 ဖြစ်တဲ့အခါ အိန္ဒာဝေဝေမှ ဝုက္ခမှ ကင်းလွတ်ရာ ဌာနတစ်ခုရှိ
 တယ်။ ဒီဌာနကို ရောက်ပြီးအတွက် လောကီအာရုံခံစားမှုတွေ
 ဝုန်းလွတ်ပြီး ရဟန်းအသွင်နဲ့ အမှန်တရားကို ရှာဖွေရမယ်လို့
 သိရှိလာတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ သားတော်ရာဟုလာ ဝွားမြင်
 တော်မူကြောင်း သတင်းရတယ်။ သံဃာတို့ အပျင် မကြီး
 ဆူးခင်း သေးထွက်မှ တော်တော့မယ်လို့ အဲဒီနေ့မှာပဲ
 သက်ရောက် ဖောင်ဆန်ကိုခေါ်ပြီး ကဏ္ဍကမြင်းနဲ့ ဥရုဝေဠု
 ဆောကို ပို့ချိုင်းတယ်။ ဥရုဝေဠုဆောမှာ ၆-နှစ်တိတိ လှ
 ဘာမန်တို့ ကျင့်နိုင်ခဲ့တဲ့ ဗုဒ္ဓရုဇရိယာ အကျင့်ကို ကျင့်တော်
 မူတယ်။ ဟောသက္ကရာဇ် ၁၀၃ ခု၊ ကဆုန်လပြည့်နေ့မှာ
 သနားလေးပါး အမှန်တရားကို ထိုးထွင်းသိမြင်ပြီး ဘုရား
 အဖြစ်ကို ရှုတော်မူတယ်။

သီသင့် သီထိုက်ဟဲ့ အားလုံးကို ထိုးထွင်းသိမြင်တဲ့ အချိန်
 က စပြီး ဘုရားရှင်ဟာ သူ့ရဲ့ မူလငယ်နာမည် သိဒ္ဓတ္ထကို
 အောက်ပြီး ဗုဒ္ဓလို့ နာမည်သစ် မှည့်တော်မူတယ်။

ဘုရား ဖြစ်တော်မူပြီးတဲ့နောက် ၄၅-ဝါ (၄၅-နှစ်)
 ကာလပတ်လုံး သူကိုယ်တိုင် ခဲခဲယဉ်းယဉ်း ပင်ပင်ပန်းပန်း
 ကြိုးစား ဌာပေ့ထားရတဲ့ တရားစစ် တရားမှန်တွေကို မနား
 မနေ ဟောကြားတော်မူပြီး သက်တော် ၈၀-မှာ ပရိနိဗ္ဗာန်
 စံတော်မူခဲ့တယ်။

မေး။ ။ ဗုဒ္ဓဟာ ပရိနိဗ္ဗာန် စံဘူးပြီး ဖြစ်ပါလျက် ဗုဒ္ဓ
 ဘာသာ ကိုးကွယ်မှုဟာ ဘာဖြစ်လို့ ယခုတိုင် ဆက်လက်
 ဖြစ်တည်နေသလဲ။

ဖြေ။ ။ ဗုဒ္ဓဟာ ပရိနိဗ္ဗာန် စံသွားပေမယ့် ဗုဒ္ဓကိုယ်စား
 ကိုးကွယ်စရာ ခတ်တော် မွေတော်တွေ ကျန်ခဲ့တယ်။ သင်
 တော်ထင်ရှားရှိခင်က ဟောခဲ့တဲ့ တရားတော်တွေကို အစ
 မပြတ် ထင်အံ့ဆောင်ရွက် တစ်ဆင့် ဟောပြောပေးဖို့ သံဃာ
 ဂိုဏ်းတစ်ခုကို တည်ထောင်ခဲ့တယ်။ အဲသည် သံဃာတော်
 တွေရဲ့ ကျင့်ဝတ်အဖြစ် ဝိနည်း သိက္ခာပုဒ်တွေလဲ ပညတ်
 တယ်။ လူ့ယဉ်ကျေးမှုတွေကို လူသားအဆက်ဆက် သ
 ဆောင်ထိန်းသိမ်းခဲ့သလို ဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှု အမွေအနှစ်တွေ
 ကိုလဲ ဘုရားတားတော်လို့ ခေါ်နိုင်တဲ့ သံဃာတော်တွေက
 ဆက်လက် ထိန်းသိမ်းခဲ့ပါတယ်။ ဒီသံဃာတော်တွေရဲ့ ကျေး
 ဇူးကြောင့် ဗုဒ္ဓသာသနာဟာ ယနေ့တိုင် ဆက်လက်တည်တံ့
 နေတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ခိုးခိုးလုတွေက သံဃာ
 တော်တွေကို ရိုသေသေးစား ကိုးကွယ်နေကြရတာဖြစ်တယ်။

ပေး။ ။ ဗုဒ္ဓသာသနာဟာ အိန္ဒိယပြည်နဲ့ ကမ္ဘာကို ဘယ်
 လို့နဲ့နဲ့သွားသလဲ။

ဖြေ။ ။ မြတ်စွာဘုရား သက်တော်ထင်ရှား ရှိစဉ်က
 ဘုရားရှင်နဲ့ သံဃာတော်တွေဟာ ဂင်္ဂါမြစ်ဝှမ်း တစ်ဝိုက်
 အင်အား၊ မာဂတိုင်း၊ ကောသလတိုင်း စတဲ့ တိုင်းကြီး
 တပ်သားခြောက်တိုင်း အတွင်းမှာသာ ဗုဒ္ဓ သာသနာကို
 ပြန့်ပြူးနိုင်ခဲ့တယ်။ ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန် စံပြီးတဲ့နောက် ရှင်
 မဟာကဿပစတဲ့ ရဟန္တာ မထေရ်မြတ်ကြီးတွေက ဘုရား
 ရှင် ဟောကြားခဲ့တဲ့ တရားတော်တွေကို ဝိနယ တစ်စု၊
 ထုတ္တန္တတစ်စု၊ အဘိဓမ္မာတစ်စု၊ သုံးစုခွဲပြီး စုပေါင်းရွတ်ဆို
 ပဲ့၊ သံဂါယနာတင်ပဲ့ကြီး ကျင်းပတယ်။ ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်
 စံပြီး မကြာမီ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်မှာ ပထမသံဂါယနာ၊ နောက်

နှစ်ပေါင်း ၁၀၀-အကြာ စေတနာရှိပြည်မှာ စတိယ သံဂါ
 ယနာ တင်ခဲ့တယ်။ ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီး နှစ်ပေါင်း
 ၃၀၀-အကြာ ပါရုလိပုတ်ပြည်မှာ တတိယအကြိမ် စုပေါင်း
 ချီတဆိုမှု သံဂါယနာတင်ပွဲကြီးကို ကျင်းပခဲ့တယ်။ အဲဒီတစ်ယ
 သံဂါယနာတင်ပွဲကြီးကို ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့တဲ့ အာဇောလ
 မင်းဘုရားကြီးဟာ အိန္ဒိယပြည် တစ်ပြည်လုံးကို ကျယ်ကျယ်
 ဝေးဝေး အုပ်စိုးနိုင်တဲ့အတွက် ဗုဒ္ဓဘာသာ အိန္ဒိယပြည်
 တစ်ပြည်လုံးကို ပျံ့နှံ့သွားခဲ့တယ်။ အဲဒီ သံဂါယနာ တင်ပွဲ
 အပြီးမှာ သာသနာတော် ပြန့်ပွားရေး အရှည် ကျယ်တဲ့ ဝရား
 အတွက် သာသနာတော် မရောက်သေးတဲ့ ကိုးတိုင်း ငွေငွေကို
 သာသနာပြုပုဂ္ဂိုလ်များ စေလွှတ် သာသနာပြုခဲ့တယ်။ အဲဒီ
 ကိုးတိုင်းကိုးငွေနယ်မှာ သီဟိုဠ်နဲ့ မြန်မာနိုင်ငံဟာ ၁၀-ရာခ
 နေက်ပိုင်း အိန္ဒိယမှာ သာသနာ ကျယ်သွားတဲ့အခါ ဗုဒ္ဓ
 ဘာသာ ပင်ရင်း ခေါင်းဆောင်နိုင်ငံတွေ မြန်မာသမား
 အိန္ဒိယမှာ နှစ်ပေါင်း ၁၅၀၀-လောက် ဗုဒ္ဓဘာသာ ထွန်းကား
 ခဲ့ပြီး ၁၂-ရာစု လောကီလောက် ထောက်တော့ ဗုဒ္ဓသာသနာ
 ဟာ ပင်ရင်း အိန္ဒိယမှာ လုံးဝကွယ်သွားခဲ့တယ်။

မေး။ ဗုဒ္ဓဘာသာမှာ အခြေခံဂိုဏ်းကို တယ်နှစ်မျိုး
 ရှိသလဲ။ အဲဒီဂိုဏ်းတွေရဲ့ အဓိက ခြားနားချက်က ဘာလဲ။

ဖြေ။ ဗုဒ္ဓဘာသာဟာ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာနဲ့
 မဟာယာန ဗုဒ္ဓဘာသာဆိုပြီး ဂိုဏ်းကြီးနှစ်ခုရှိတယ်။ ဘုရား
 ရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီး မကြာခင်ပြုလုပ်တဲ့ ပထမ သံဂါယနာ
 သံဃာ့ အစည်းအဝေးကြီးမှာ သံဃာတော် ဟားလုံးဟာ
 မကွဲမပြား တစ်စည်းတစ်လုံးတည်းပဲ ဖြစ်တယ်။ နှစ်ပေါင်း

၁၀၀-အကြာ ဝေသာလီမှာ လုပ်တဲ့ ဒုတိယ သံဂါယနာ အစည်းအဝေးကြီးထောက်တော့ သံဃာတွေ နှစ်စု ကွဲသွားတယ်။ အဲဒီ မူလသံဃာဂိုဏ်းကြီးနှစ်ခုဟာလဲ ဂိုဏ်းခွဲ တည်ထောင်ကြတာ နှစ်ပေါင်း ၁၀၀-အတွင်း (၁၈) ဂိုဏ်းတိတိ ချိလာတယ်။ အခြေခံ ဂိုဏ်းကြီးတွေကတော့ ထေရဝါဒရဲ့ မဟာယာနဂိုဏ်းကြီး နှစ်ခုပဲ။

အဲဒီဂိုဏ်းနှစ်ခုရဲ့ အမိကခြားနားချက်ကတော့ ထေရဝါဒဂိုဏ်းက ရှင်မဟာကဿပစတဲ့ မဝေယံကြီးတွေရဲ့ ပထမ သံဂါယနာအင် ပိဋကတ်တွေကို အဘိဿက္ခ ထိဒူးသိမ်း ဝေသာလီကျောက်တဲ့ အစဉ်အလာ ရိုးရာဂိုဏ်း ဖြစ်တယ်။

မဟာယာန ဗုဒ္ဓသာသနာတော့ ပိဋကတ်တော်တွေထဲက ဖြုတ်ဆင်ကာဖြုတ်ပြီး သည့်ဆင်ကာမဟုတ်ည့်ပြီး ဗုဒ္ဓသာသနာကို ခေတ်မီအောင် ပြင်ဆင်တဲ့ဂိုဏ်း ဖြစ်ပါတယ်။ မဟာယာနရဲ့ အမြင်မြင်ဆုံး ရည်ရွယ်ချက်က မိမိကိုယ်တိုင် သံသာမုလွတ်မြောက်စေတဲ့ အတ္တယိတသဘော မဟုတ်ဘူး။ ဆတ္တဝါများကို သံသာမု လွတ်မြောက်စေမယ့် ပရဟိတ ကျင့်စဉ် ဖြစ်တယ်။ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုပြီးတဲ့ ဘုရား ရယန္တာတွေဟာ အတုယူခံထားထိုက်တဲ့သူတွေ မဟုတ်ဘူး။ ရာဆုံဆဲယဲ ဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ကိုရန်လွတ်ပြီး ဆတ္တဝါတွေထံ သံသာမု လွတ်မြောက်အောင် ကပ်ထပ်ဖို့ ကြိုးစားနေတဲ့ ဗောဓိသတ္တဝါ ဘုရားလောင်းတွေကသာ အတုယူ ခံထားထိုက်သူတွေ ဖြစ်သေးလို့ ယုံကြည်တယ်။

ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓသာသနာတော့ ပွင့်ပြီးတဲ့ ဘုရားပျော်ကို ကိုးကွယ်ဆည်းပတ်ကာ ဘုရားရှင် ဟောခဲ့တဲ့အတိုင်း လျှင်

ဤအားထုတ်ခြင်းဖြင့် သံသရာလွတ်မြောက် နိဗ္ဗာန် ရောက်
အောင် အားထုတ်ရမည်လို့ ခံယူတယ်။

မဟာယာနက ပွင့်ပွိုကျင့်နေတဲ့ ဗောဓိသတ္တ ဘုရားလောင်း
အရေးထားပြီး ထေရဝါဒက ပွင့်ပြီးတဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာရောင်ကို
အရေးထားတယ်။ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာဟာ မိမိရဲ့ လွတ်
မြောက်မှု တစ်ခုတည်းအတွက် အရေးထားတဲ့အတွက် ဟိနယာန
အနိစ္စစားလမ်းစဉ် ဖြစ်တယ်။ သူ့ရဲ့ မဟာယာနကတော့
အကျယ်တိုင် လွတ်မြောက်မှုသာမက အခြားသူတွေရဲ့ လွတ်
မြောက်ရေးအတွက် အပင်ပန်း အဆင်းရဲခံ ကျင့်နေတာ ဖြစ်
တယ်။ မဟာယာန ဖြင့်မြတ်တဲ့လမ်းစဉ်လို့ မဟာယာနဂိုဏ်းဝင်
တွေက နာမည်တပ်ပေးခြင်း ဖြစ်တယ်။

မဟာယာန ဗုဒ္ဓဘာသာဟာ ပာရုတ်၊ ဂျပန်နဲ့ ကိုးရီးယား
နိုင်ငံတွေမှာ ထွန်းကားလို့ မြောက်ပိုင်း ဗုဒ္ဓဘာသာလို့လဲ
ခေါ်ကြတယ်။ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာကတော့ သီဟိုဠ်၊
မြန်မာ၊ ထိုင်း၊ ကမ္ဘောဒီးယား၊ လာအိုနိုင်ငံတွေမှာ ထွန်း
ကားလို့ ဘောင်ပိုင်းဗုဒ္ဓဘာသာလို့ ခေါ်ကြတယ်။

ပေး။ ။ မြန်မာနိုင်ငံကို ဗုဒ္ဓဘာသာ ဘယ်တုန်းက
ရောက်လာသလဲ။

ဖြေ။ ။ ဗုဒ္ဓသည် ဘုရားဖြစ်ပြီးလို့ (၄၉) ရက် အရှည်
လမ်းလွှမ်းပင်ရင်းမှာ ဝံ့နေစော်မှုစဉ် မြန်မာ မြို့သာ
အပူထန် အလွန်ကပ်ညည်ညိုနောင်ယာ ဘုရားရင်ထိ ရောက်
သွားတယ်။ မုန့်ကြက်ကျစ် လှူဒါန်းတော်မူလို့ ဘုရားရှင်က
ဆံတော် (၈ ဆူ ချီးမြှင့်လိုက်တယ်။ အဲဒီကချိန်မှာ ကံသား
မရှိဘေးဘူး။ ဘုရားနဲ့ တရားကို ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်သူတွေ
အဖောသုံးပုဂ္ဂိုလ်တွေကဖြစ်နဲ့ ပိဋကတ်မှာ မှတ်တမ်း

တင်ခံရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေပဲ။ ဘုရားနဲ့ ဘဝ္ဗိကတို့ဟာ မြန်မာ
 ပြည် မြန်မာပြီး ဥက္ကလာပမင်းကြီးနဲ့ တိုင်ပင်ကာ ရွှေတိဂုံ
 စေတီတော်ကို တည်စားလီးကွယ်ကြတယ်။ ဂေါတမဘုရား
 ရှင်ရဲ့ ဆံကော်ပါတဲ့ စေတီထဲမှာတော့ သက်တမ်းအကြီးဆုံး
 စေတီပဲ။

ရဟန္တာ ဂဝံပတိထေရ် ပင့်လျှောက်ချက်အရ ဘုရားရှင်
 ဝါဇာတ်(၈)ဝါအရမှာ ရဟန္တာနှစ်သောင်းနှင့်အတူ သုဂဏ္ဍ
 တို့ပီ သထုံကို ဘုရားရှင် ကြွလာပြီး တရားဟောတယ်။

ရူလပုဂ္ဂိုလ်၊ မဟာပုဂ္ဂိုလ် ကုန်သည်ညီနောင်တို့က လက်လေး
 သက်ကို အဖိုးတစ်သိန်းထိုက်ကန်တဲ့ ဓနုကူးနှစ်ကျောင်းတော်
 ကြီးကို ပေးသွားခရိုင် လယ်ကိုင်း ကျောင်းတော်ရာမှာ
 ဆောက်လုပ် လှူဒါန်းတယ်။ ကျောင်းအလှူ ရေစက်ချပွဲကို
 ဘုရားရှင်ကိုယ်တိုင် ဝါဇာတ် (၂၀) ကျော်မှာ ကြွချက်
 ဟာပြီး ဘုရားဟောကြားတယ်။ သဗ္ဗဗန္ဓရသေ ကြီး တောင်းဝန်
 လို့ မင်းဘူးမှာ မြေတော်ရာ ချထားခဲ့တယ်။

သားသနားသက္ကဏ္ဍင် ဒဓာ-ခုနှစ်မှာ သရေခေတ္တတပြည်၌
 ဥက္ကဏ္ဍတောင်မင်းကြီးလက်ထက် ရဟန္တာ ၅၀၀ ကို နေ့စဉ် ပစ္စည်း
 လေးပါး တောက်ပုံတယ်။ ဓာတ်တော် ၆-ဆူကို ငွှာပနာပြီး
 “ညှော်၊ ညှော်၊ စည်း၊ စည်း၊ ပေါ၊ ပေါ။ လျှော့လျှော့၊ မြှသီတင်း”
 ဆိုတဲ့ ဘုရားစေတီခေတ္တနဲ့ လက်ရုံးတော် ဓာတ်ကို ငွှာပနာတဲ့
 မြင်ပားရဲ့ စေတီတော်ဟာ ယခုတိုင်ရှိနေတဲ့ ဗုဒ္ဓသာသာ
 အသိမ်းအမှတ်တူ ပြစ်တယ်။

ဒီပေမယ် အဆက်မပြတ်တည်ရှိပြီး အခိုင်အမာ ထွန်း
 လင်းနေတဲ့ ဗုဒ္ဓသာသာကတော့ သာဓကဒာ သက္ကရာဇ် ၂၃၅
 ခုနှစ်မှာ တတိယ သံဂါယနာတင်ပြီး အသောကမင်းကြီး

၉-တိုင်း ၉-ဌာန သာသနာပြု လွှတ်တဲ့အခါမှာ ရှင်သောကနဲ့ ရှင်ဥတ္တရတို့ ဦးဆောင်တဲ့ သာသနာပြု အဖွဲ့ဟာ မြန်မာနိုင်ငံ ရှေးက သက္ကရာဇ်မီလို့ ခေါ်တဲ့ သက္ကရာဇ်ကို ရောက်လာပြီး သာသနာပြုခဲ့ကြတယ်။

ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးလို့ နှစ်ပေါင်း (၄၅၀) နှစ် အကြာ သီဟိုဠ်ကျွန်းမှာ ပိဋကသုံးပုံကို ပေရွက်တွေပေါ်မှာ ရေးပြီး စတုတ္ထသင်္ဂါယနာ တင်တော်မူခဲ့ကြတယ်။ အဲဒီပိဋက သုံးပုံ ပေစာတွေကို သထုံရဟန်းတော်တွေက ကူးယူလေ့ ရှားကြလို့ အောက်မြန်မာနိုင်ငံမှာ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာ ခိုင်ခိုင်မာမာ ထွန်းကားနေတယ်။ မြန်မာစက္ကရာဇ် (၄၁၉) ၁၁-ရာစု အေဒီမှာ အနော်ရထာမင်းစောက သထုံ မန္တလေး မင်းထံက ပိဋကတ်အစုံ (၁၀) နဲ့ ပိဋကတ်တတ် ရဟန်း သံဃာတော်တွေကို ပင့်ခေါ်ပြီး တစ်နိုင်ငံလုံးမှာ ဗုဒ္ဓ သာသနာတော် ပြန့်ပွားရေးကို ဆောင်ရွက်ခဲ့တဲ့ အတွက် မြန်မာနိုင်ငံဟာ ထိပ်တန်းထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာ နိုင်ငံကြီး ဖြစ်လာခဲ့တယ်။ အနော်ရထာဟာ အကျယ်ဆုံး မြန်မာနိုင်ငံ တော်ကြီးကို တည်ထောင်နိုင်ခဲ့သလို ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာ ကိုလဲ တစ်နိုင်ငံလုံး ပြန့်အောင် ပြန်နိုင်ခဲ့တယ်။ နိုင်ငံတစ်ဝန်း လုံးမှာ ကြီးမားခိုင်ခံ့တဲ့ စေတီပုထိုးတွေကို တည်ပြီး ဆန်စင် မွှေမြတ်တဲ့ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာ အုတ်မြစ်ကို အခိုင်အမာ ချထားခဲ့တယ်။

မေး။ ။အနော်ရထာမင်းစော မတိုပီခင်က မြန်မာလူ မျိုးတွေဟာ ဘယ်ဘာသာကို ကိုးကွယ်နေကြသလဲ။

ဖြေ။ ။အနော်ရထာမင်းစော ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာ ကို မပြန်မီ မြန်မာလူမျိုးတွေကား.....

ဗုဒ္ဓဘာသာ အသစ်ဟာ အဟောင်းဖြစ်တဲ့ နတ်ကုံးကွယ်မှုနဲ့ ဟိန္ဒူဗြာဟ္မဏ ကုံးကွယ်မှု မဟာယာနကုံးကွယ်မှုတွေနဲ့ ယှဉ်တွဲ ဆန်းကားခဲ့တာဟာ ယနေ့တိုင် ဖြစ်ပါတယ်။

မေး။ ။နတ်ဟိန္ဒူနဲ့ မဟာယာန ဗုဒ္ဓဘာသာတွေ ခေတ်နားနေရင် မြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာကို ထေရဝါဒတောင်ပိုင်း ဗုဒ္ဓဘာသာလို့ ခေါ်ဆိုနိုင်ပါ့မလား။

ဖြေ။ ။ခေါ်ဆိုနိုင်ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံဟာ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာ နိုင်ငံဖြစ်တယ်လို့ မြန်မာလူမျိုးတွေကလဲ ခံယူဘယ်။ ကမ္ဘာကလဲ အသိအမှတ်ပြုတယ်။ ရဟန်းတော်တွေဟာ ထေရဝါဒ ဝိနည်းတော်အတိုင်း ကျင့်သုံးနေဆိုင်ပြီး ထေရဝါဒ ပိဋကတ်တွေကိုသာ သင်အံ့ဟောကြားတဲ့အတွက် ကြောင့် ဖြစ်တယ်။ ဒါပေမယ့် ကမ္ဘာက ဘယ်လိုပဲ အသိအမှတ်ပြုပြန် မြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာ ယဉ်ကျေးမှုထဲမှာ နတ်ဟိန္ဒူနဲ့ မဟာယာန ယဉ်ကျေးမှုတွေ ခေတ်နားနေတယ်ဆိုတာကိုလဲ အသိအမှတ် ပြုရမှာပဲ။ ဟိန္ဒူဗြာဟ္မဏ အယူဝါဒနဲ့ မဟာယာန ဗုဒ္ဓဘာသာတွေကို လက်ခံကျင့်သုံးခဲ့တာ နှစ်လစာကြာညောင်းလာတဲ့ အတွက် ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာ စေ့ယူလို့ပဲ မှတ်ထင်နေကြပါတယ်။ ဒီလိုအရေးကို မသိကြတော့လို့လဲ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုဟာ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာ ယဉ်ကျေးမှုစစ်စစ် ဖြစ်တယ်လို့ ယုံကြည် မှတ်ယူနေကြခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

မေး။ ။နတ်ကုံးကွယ်မှုကတော့ ထင်ရှားပါတယ်။ ဟိန္ဒူဗြာဟ္မဏနဲ့ မဟာယာန ကုံးကွယ်မှုတွေက တစ်ဟာတေ့

ဗုဒ္ဓဘာသာ အသစ်ဟာ အဟောင်းဖြစ်တဲ့ နတ်ကိုးကွယ်မှုနဲ့ ဟိန္ဒူဗြာဟ္မဏ ကိုးကွယ်မှု မဟာယာနကိုးကွယ်မှုတွေနဲ့ ယှဉ်တဲ့ သုံးကားခွဲတာဟာ ယနေ့တိုင် ဖြစ်ပါတယ်။

မေး။ ။နတ်ဟိန္ဒူနဲ့ မဟာယာန ဗုဒ္ဓဘာသာတွေ ငရာ နှော့နေရင် မြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာကို ထေရဝါဒတောင်ပိုင်း ဗုဒ္ဓဘာသာလို့ ခေါ်ဆိုနိုင်ပါ့မလား။

ဖြေ။ ။ခေါ်ဆိုနိုင်ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံဟာ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာ နိုင်ငံဖြစ်တယ်လို့ မြန်မာလူမျိုးတွေကလဲ ခံယူတယ်။ ကမ္ဘာကလဲ အသိအမှတ်ပြုတယ်။ ရဟန်းတော်တွေဟာ ထေရဝါဒ ဝိနည်းတော်အတိုင်း ကျင့်သုံးနေထိုင်ပြီး ထေရဝါဒ ပိရူကတ်တွေကိုသာ သင်အံ့ဟောကြားတဲ့အတွက် ကြောင့် ဖြစ်တယ်။ ဒါပေမယ့် ကမ္ဘာက ဘယ်လိုပဲ အသိအမှတ်ပြုပြန် မြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာ ယဉ်ကျေးမှုထဲမှာ နတ်ဟိန္ဒူနဲ့ မဟာယာန ယဉ်ကျေးမှုတွေ ရောနှောနေတယ်ဆိုတာကိုလဲ အသိအမှတ် ပြုရမှာပဲ။ ဟိန္ဒူဗြာဟ္မဏ အဟောင်းနဲ့ မဟာယာန ဗုဒ္ဓဘာသာတွေကို လက်ခံကျင့်သုံးခဲ့တာ နှစ်ကျော်ကြာညောင်းလာတဲ့ အတွက် ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာ အယူအဆပဲ မှတ်ထင်နေကြပါတယ်။ ဒီလိုအယူကို မသိကြတော့လို့လဲ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုဟာ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာ ယဉ်ကျေးမှုစစ်စစ် ဖြစ်တယ်လို့ ယုံကြည် မှတ်ယူနေကြခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

မေး။ ။နတ်ကိုးကွယ်မှုကတော့ ထင်ရှားပါတယ်။ ဟိန္ဒူဗြာဟ္မဏနဲ့ မဟာယာန ကိုးကွယ်မှုတွေက တယ်ဟာတွေလဲ။

ဖြေ။ ။ ထင်ရှားတဲ့ ပိန္နဲပြာဟုက အယုဝါဒတွေက
 စတာ ဘုရားကိုးဆူ ပုဒ်တဲအခါ ကြိမ်ကြီးကိုးလုံး ကြိမ်
 နတ်ကြီး ကိုးပါးတို့ မြန်မာနိုင်ငံ စေတီပုထိုးတွေရဲ့ ဆရာ
 (၈)မျက်နှာမှာ ကြိမ်တိုင် (၈)တိုင်ထားတာတို့၊ ရက်ပုဒ်၊
 ပြဿဒါး၊ နဂါးလှည့် စတဲ့ ဗေဒင် အဟောဆိုင်ရာတွေဟာ
 ပိန္နဲပြာဟုက အယုဝါဒတွေဖြစ်ပြီး ရေပွေးပုလင်း စသည်
 တို့ည့် ရှင်ဥပဂုတ်ခွပ်တု၊ ရှင်သီဝလိခွပ်တုများ ထည့်ကိုးကွယ်မှု၊
 ဆင်းဆိုင်၊ ခါးလှည့်၊ လက်ဖွဲ့နဲ့ မော်အတတ် ပညာတွေဟာ
 မဟာယာနတန္တရယာနရဲ့ အယုအာဟာတွေ ဖြစ်တယ်။ ဒီအယု
 အာဟာတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး နောက်မှ ထပ်ရှင်းပါဦးမယ်။

မေး။ ။ အနော်ရထာမင်းစော နတ်ကိုးကွယ်မှုတွေ ဘယ်
 လို့ နှိမ်နင်းခဲ့ပါသလဲ။

ဖြေ။ ။ အနော်ရထာမင်းစောဟာ အလွန် သန့်စင်တဲ့
 ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာကို နိုင်ငံအနှံ့ ဖြန့်ဝေပေးမယ့် လူတွေ
 ဟာ ကိုးကွယ်မှု အဟောင်းဖြစ်တဲ့ နတ်တွေကိုလဲ စွဲမြဲကိုးကွယ်
 ဆန့်ကျင်တဲ့အတွက် အနော်ရထာမင်းစောဟာ ပုဂံနေပြည်တော်
 မှာရိုတု နတ်ကွန်းတွေကို ဈာန်၊ နတ်ရုပ်တွေကို ပိဿနိုး
 နတ်ကွန်းကြီးထဲ ထည့်ပြီး သော့ပိတ်ထားစေတယ်။ အဲဒီလို
 ပိဿနိုး နတ်ကွန်းကြီးကိုလဲ နတ်ရုပ်တွေ ထည့်လှောင်ထားလို့
 နတ်လှောင်ကျောင်းလို့ ခေါ်တွင်ကြတယ်။

ဘုရင်ကိုယ်တိုင်က နတ်ကိုးကွယ်မှုကို နှိမ်နင်းနေပေမယ့်
 နတ်ကွန်း၊ နတ်ရုပ် မရှိပေမယ့် နတ်တွေကို တိတ်တဆိတ်ပူဇော်
 ပုသ နေကြတယ်။ ဒါကို ဘုရင်အနော်ရထာထံလို့ လူတွေ
 ရဲ့ နတ်ကိုးကွယ်လို့တဲ့ ဆန္ဒလဲ ပြည့်ဝစေ၊ နတ်ပူဇော်ဖို့ လာ
 ရင်းနဲ့ ဘုရားကိုလဲ ရှိခိုး ပူဇော်ဖြစ်ကြစေတာ့ ဆိုတဲ့ ရည်

ညီတော်နှင့် ရွှေစည်းခံသည့်အခါ အဘိဓကတော်က တစ်
နေ့မှာ မြူးမာနတ် (၃၇) မင်း ရုပ်လုံးပုံတို့ကို ထုလုပ်
ထားပေးတယ်။ သူရဿလီ၊ မဟာပိန္နဲ စတဲ့ ယိနုနုနတ်တို့ကို
အားရ လုံးဝ အစ၊ ဖျောက်ပစ်လိုက်ကြတယ်။ ဒီလိုနဲ့ ထေရ
ဘဝ ဗုဒ္ဓဘာသာ မပျောက်စေဘဲ ထွန်းကားနေတဲ့ နတ် (၇)း
တို့မှာ တောရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့်အတူ ယှဉ်ပြိုင် ထွန်းကား
ခဲ့တာ စိနန္ဒကထိပဲ ပြစ်ပါတယ်။

မေး။ မြန်မာနိုင်ငံမှာ တောင်ပိုင်း ထေရဝါဒဘာသာ
ပျောက်မီ မြောက်ပိုင်း မဟာယာနအနွယ် အရည်းကြီး
အင်းတွေဟာ ဘယ်လိုကျင့်ကြံ နေထိုင်ကြပါသလဲ။

ဖြေ။ အရည်းကြီး ရဟန်းတွေဟာ ဣဝါရောင် ဘုန်းခန်း
အောက် မဝတ်ကြဘူး။ ဒီစဉ် ရသေ့၊ ရှေးခတ်တဲ့ အညီမပုပ်ပုပ်
အထုပ် သက်ားတွေ ဝတ်ဆင်ကြတယ်။ ခပ်ပင်တွေကို
အင်္ဂလေးသန်းကျပ်အထိ အရှည်ထားကြတယ်။ မုတ်ဆိတ်ပေး
အညီထားကြတယ်။ ရဟန်းနဲ့ မတူဘဲ ရသေ့နဲ့ ပိုတူနေ
တယ်။ သူတို့မှာ ပိဋကတ်စာပေ အခိုင်အမာ မရှိဘူး။ သူတို့
ကျမ်းဆိုလဲ နတ်ကိုးကွယ်တယ်။ လူတွေကိုလဲ နတ်ကိုးကွယ်မှု
အတိုင်း ဆောင်ရွက်ပေးတယ်။ တန်းရည် မာရက်တို့လဲ
အောက်တယ်။ အင်္ဂုတ် ထိုးတပ်။ ဆေးကုတယ်။ အင်းဖိုပုံ
မိသည့် လက်ဖွဲ့၊ ပန္နန်းတွေကို ဝိရုပ်ပေးတယ်။ ပေဒင်ဟော
အတိုင်းလုပ်ငန်းတွေကို လုပ်ကြတယ်။ မင်္ဂလာအောင်တော့
ရင် အထိုသမီးကို မင်္ဂလာမဆောင်မီ တစ်ည အရည်းကြီး
အင်း ထွတ်ပေးရတယ်။ ဒါကို ပန်းဦးလွတ်တယ်လို့ ခေါ်
တယ်။ အရည်းကြီးကိုးကွယ်ရဟန်းတွေရဲ့ အင်အားဟာလဲ မရည်း

လှဘူး။ ဂိုဏ်းချုပ် အရည်းကြီး (၃၀) နောက်လိုက် အရည်းကြီး ခြောက်သောင်းကျော် ရှိတယ်။ ဒီအခါကတုန်းကို ကြည့်ရင် ပုဂံနေပြည်မတော်မှာ အရည်းကြီး သာသနာတယ်လောက် ထွန်းကားခဲ့တယ် ဆိုတာ ခန့်မှန်းနိုင်တယ်။

မေး။ ။ အရည်းကြီးတွေကို အနော်ရထာ ပင်းစော သယ်လို့ နိုင်နှင်းခဲ့သလဲ။

ဖြေ။ ။ သန့်စင် မှန်မြတ်တဲ့ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓသာသနာ ပုဂံကို ထောက်လာတဲ့အခါမှာ အနော်ရထာမင်း စောဟာ အရည်းကြီး ရဟန်းတွေကို လူဝတ်လဲပေးတယ်။ ဆင်ချေးကျုံး၊ မြင်းချေးကျုံး စတဲ့ အလုပ်တွေကို လုပ်စေတယ်။ အချို့အရည်းကြီး လူထွက်တွေကတော့ ဆေးဆရာ၊ ဗေဒင်ဆရာ၊ ပယောဂဆရာ၊ မျက်လှည့်ဆရာအဖြစ်နဲ့ အသက်မွေးကြတယ်။ အရည်းကြီး ရဟန်းတွေဟာ အသွင်အားဖြင့် လုံးဝပျောက်သွားပေမယ့် သူတို့ရဲ့ လုပ်ငန်း အရေးအနစ်တွေကတော့ ယနေ့တိုင် မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုအဖြစ် ဆက်လက် တည်ရှိနေတယ်။ ဒီပညာရပ်တွေကို ဒီနေ့အထိ ဆက်လက် သယ်ဆောင် ဖြန့်ဖြူးခဲ့သူတွေကတော့ အရည်းကြီး လူထွက်ဆရာတွေပဲ ဖြစ်တယ်။

မေး။ ။ ထေရဝါဒ ရဟန်းအော်တွေက တာဖြစ်လို့ အင်းအိုင်ခါးလှည့် လက်ဖွဲ့၊ ခန္တနံ မှော် ပယောဂနဲ့ ဗေဒင်ပညာတွေကို ဆက်ခံ ဖြန့်ဖြူးကြပေ သလဲ။

ဖြေ။ ။ လူတွေဟာ အသိဉာဏ် ပတိုးတက်သေးတော့ အထက်ပါ ပညာရပ်တွေမှာ စုံလမ်း ယုံကြည်ကြတယ်။ မိမိတို့ရဲ့ ပစ္စုပ္ပန်လောကသာသနာတယ် အကျိုးအတွက် ယခုအခါ ချဉ်းကပ် မေးမြန်းကြတယ်။ ညွှန်ကြားတဲ့အတိုင်း ဝိုက်လှ

ကြွယ်၍ လူတွေ့၍ ယုံကြည်မှုကို အခွင့်ကောင်းယူပြီး ဆရာ
 ဆရာညာတွေ့လဲ ပေါများလာတယ်။ မိမိတို့ကို ပစ္စည်း
 ထောက်ပံ့ ထောက်ပံ့ လှူဒါန်းနေတဲ့ တကာ တကာမသတ္တံ
 အကျိုးအတွက် ဒီပညာတွေကို တချို့ အနည်းငယ်မျှသော
 ဆရာဝန် ဒါရဟန်းတော်တွေက ဆက်လေ့လာကြတယ်။ တကာ
 တကာမတွေ့ကို ယောပြောကြတယ်။ နတ်ကိုးကွယ်မှုကို လုံးဝ
 ပိတ်ပင်လို မရတဲ့အခါမှာ ဘုရားပူးပြီးရင်တော့ နတ်တွေ
 ကို ဝေဖန်ရင် ပူဇော်ကြပါစေဆိုပြီး စေတီဘေးမှာ နတ်ရုပ်
 ဆရာ ထားပေးသလိုပဲ။ အင်းတိုင် မန္တန် ပယောဂတွေကို
 ဆရာယုံကြည်ဖို့ ပိတ်ပင်လို မရတော့ လူလိမ် လူညာတွေ
 ဆရာလဲလွတ်စေတော့။ ဒီပညာတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး သာသနာနဲ့
 ဆက်စပ်မှုလဲ ဖြစ်စေတော့ဆိုတဲ့ သဘောနဲ့ ထေရဝါဒ ရဟန်း
 ဆရာများကလဲ ဒီပညာတွေကို အဆင်သင့် သင်ယူခဲ့ သင်ကြား
 ပို့ချပေးခဲ့ကြတာပဲ။ ဘာသာရေး ဂ္ဂုဏ်ထောင်နဲ့ ဝိနည်း
 ကျင့်ဝတ် ဂ္ဂုဏ်ထောင်အရ မလျော်ပေမယ့် သာသနာပြုဂ္ဂုဏ်ထောင်၊
 ဘုရားရေး ယဉ်ကျေးမှုဂ္ဂုဏ်ထောင်က ကြည့်ပြီး လုပ်ဆောင်ကြခြင်း
 ဖြစ်ပါတယ်။

မေး။ ။ နတ်နဲ့ဗေဒင် မန္တန်တွေကို ဘာကြောင့် လူတွေ
 ခုခမ်းယုံကြည်ကြသလဲ။

ဖြေ။ ။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေ ကိုးကွယ်တဲ့ ဘုရားဟာ
 အခြားဘာသာတွေ့၍ ဘုရားတွေလို ကယ်တင်မှု မ၊ ဓမ္မမရှိဘူး။
 အနာမိတရားကိုသာ ညွှန်ပြတော်မူနိုင်တယ်။ ကောင်းတာလုပ်ရင်
 ကောင်းတဲ့အကျိုး ရတယ်။ မကောင်းတာလုပ်ရင် မကောင်းတဲ့
 အကျိုးရမယ်လို့ ဗုဒ္ဓက ဟောတယ်။

လူတွေဟာ မရသေးတဲ့ ရာထူးဂုဏ်သိန် စည်းစိမ်ကို ရချင်
 တယ်။ ရပြီးသား ရာထူးစည်းစိမ်တွေ ဆုံးရှုံးပျောက်ပျက်
 သွားမှာ စိုးရိမ်တယ်။ ကြောက်တယ်။ ဒီလိုချင်တဲ့ စိတ်နဲ့
 ကြောက်စိတ်ကို နတ်တွေ ဗေဒင်အင်းအိုင် မန္တန်တွေကသာ
 လက်ငင်း ဒိဋ္ဌကူညီမစနိုင့်တယ်လို့ ယုံကြည်ကြတယ်။ အဲဒီလို
 လောလောဆယ် လောကီ ကောင်းကျိုးတွေရဖို့အတွက် နတ်
 ဗေဒင်၊ အင်းအိုင် မန္တန်တွေကို ယုံကြည် အားကိုးနေကြခြင်း
 ဖြစ်တယ်။

မေး။ ။ ဒီနေ့ မြန်မာတွေ ဟောပြော ယုံကြည်နေကြတဲ့
 ဗေဒင်ဟာ ဟိန္ဒူဗြာဟ္မဏတွေရဲ့ ဗေဒင်(၄)ပုံနဲ့ ထူပါသလား။

ဖြေ။ ။ မတူပါဘူး။ ဝေဒကျမ်း(၄)မျိုးရှိတဲ့ အနက်
 နောက်ဆုံးမှပေါလာတဲ့ အာထဗ္ဗဏဝေဒ ကျမ်းတစ်ကျမ်းနဲ့
 သာ တူပါတယ်။ အာထဗ္ဗဏဝေဒကျမ်းမှာ စုန်းဘဝစ္ဆ
 ဏဝေ ဓမ္မံ ပယောဂအတတ်၊ ဝိဇ္ဇာ ဇော်ဂျီ တပသိတွေနဲ့
 အင်းအိုင် ခါးလှည့် လက်ဖွဲ့အတတ်၊ မြေလျှိုးမိုးပျံတဲ့ ဂန္ဓာရီ
 အတတ်တွေ ပါတယ်။ ဒီနောက်ဆုံး အာထဗ္ဗဏဝေဒကြော
 ဘာသာရေးသက်သက်ဖြစ်ပြီး မွန်မြတ်တဲ့ အခြား ဝေဒသုံး
 ကျမ်းရဲ့ ဂုဏ်သိက္ခာပါ ကျဆင်းခဲ့ရတယ်။ ဒါကြောင့် အချို့
 ဗြာဟ္မဏ ဆရာဦးတွေက နောက်ဆုံး အာထဗ္ဗဏဝေဒကို
 မလေ့လာကြဘူး။ ပိဋက သုံးပုံသာရှိသလို ဗေဒင်ဟာလဲ
 သုံးကျမ်းပဲလို့ အသိအမှတ်ပြုကြတယ်။ ရွှေပိုင်း ဗေဒင်သုံး
 ကျမ်းဟာလဲ ဟိန္ဒူဗြာဟ္မဏ ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ဝတ်ပြု
 ကိုးကွယ်မှု ပူဇော်ပဏ္ဍိတတွေကိုပြတဲ့ ကျမ်းတွေ ဖြစ်ပါတယ်။

ပြန်မာပြည်မှာ ဟောနေတဲ့ ဗေဒင်မျိုး မဟုတ်ပါ

၁၀၈။ ဗေဒင်- ပန္နာန်တွေဟာ တကယ် မှန်ကန်ပါ

၁၀၉။ မှားတာရှိသလို မှန်တာလဲ ရှိပါတယ်။ သိဒ္ဓတ္ထ
ဘုရားဟာ ဘုရားစင်စစ် ဖြစ်မယ်လို့ ဗေဒင်ပညာနဲ့ဟော
ပုစ္ဆာအချို့ဟာ ဘုရားရှင်ရဲ့ လက္ခဏာတော်ကို
ဘုရားပဲလို့ အတတ်သိပြီး ပုဇော်ကြတာလဲ ရှိပါ
အခြားပန္နာန်ဗေဒင်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဟောထားတဲ့ ဝိဂ္ဂ
တွေ ဇာတ်ဝတ္ထုတွေလဲ ရှိပါတယ်။ ခြေချိုးမိုးကျ
ဂန္ဓာသီအတတ်နဲ့ လွဲမှားမှာစိုးလို့ ရဟန်းတွေ တန်ခိုး
ပြုရတုံးလို့ ဘုရားရှင် ပညတ်ခဲ့တယ်။

၁၁၀။ လူတွေရဲ့ အသိဉာဏ်ခေါင်းပါးပျာ ယုံလွယ်
ရာထူးရက်သိန်၊ လာဘ်လာဘ ရလိုမှုတွေကို အခွင့်
ယူပြီး ဗေဒင်ပန္နာန် အတတ်တွေကို တကယ်ပတ်
သက်အောင် မသင်ဘဲ လိမ်ညှာ ပြီးဖြန့် ဓားသောက်နေ
များကြတဲ့အတွက် သိပ္ပံခေတ် လူငယ်တွေက ဗေဒင်
တွေကို အယုံအကြည် နည်းပါးလာခြင်း ဖြစ်တယ်။

၁၁၁။ မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓဘာသာဟာ ထေရဝါဒဘာ
သာ စစ်တယ်လို့ ဆိုနိုင်ပါသလား။

၁၁၂။ ဝိပေဋ္ဌန်းရဲ့ အဖြေတိကျမှုအတွက် မြန်မာနိုင်ငံ
ဘာသာနဲ့ မြန်မာတွေရဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဟင်္ဠကျေးဗုဒ္ဓစံကို
ဖြေဆိုပေးရမယ်။ မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓဘာသာနာကတော့
ထေရဝါဒ၊ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာနာ အစစ်ဖြစ်တယ်။ သံဃာ
တွေကလဲ ထေရဝါဒရိုက်ဝင် သံဃာတွေသာ ဖြစ်တယ်။

ခြံပါးကွဲ၍ လှော်ကျေးမှ ပုံစံကတော့ ဆေရာဝါဒ ယဉ်
 ကျေးသေ မဟာမာသနာဇာဏ်တို့ ငါးပင်တန္တရယားဒ် ဟိန္ဒူ
 မြွေကွေးဝါဒ၊ ကမ္ဘာဦး နတ်ကိုးကွယ်မှုနှင့် မြန်မာလိုရှိ လိုက်
 ပိုင် ဗုဒ္ဓဘာသာ ယဉ်ကျေးမှုတွေကို ရောပေ့ထားတဲ့ ညွှန်
 ပေါင်း ယဉ်ကျေးမှုသာ ဖြစ်တယ်။

ဘာသာယဉ်ကျေးမှု တစ်ခုဟာ ဒေသ ကာလ အလိုက်
 ပြောင်းလဲသွားရတာ မူလ အခြေခံရှိနှင့်ပြီးတဲ့ ယဉ်ကျေးမှု
 အဟောင်းတွေနဲ့ ပူးပေါင်း တေယုက်သွားရတာဟာ ဓမ္မ
 တာပါပဲ။ အခြား ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ တွေဟာ အယ်လိုရော
 ဟုက်နေနေ ဘာသာရေး တရားဆိုင်ရာ ကျင့်ကြံမှုတွေက
 တော့ ဆေရာဝါဒ ပိဋကတ်တော်ကေပေါ်မှာ လုံးဝအခြေခံ
 တားတဲ့အတွက် မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓဘာသာဟာ တေရာဝါဒ
 ဗုဒ္ဓဘာသာ စစ်တယ်လို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။

ပေး။ ။ဗုဒ္ဓဘုရားရှင် ဟောတော်မူခဲ့တဲ့ တရားအနှစ်
 ချုပ်က ဘာလဲ။

ဖြေ။ ။ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်ရှိ တရားဝေင် အနှစ်ချုပ်ကတော့
 ကေသခွလို့ခေါ်တဲ့ အမှန်တရား လေးပါးပါပဲ။ သက်ရှိသက်မဲ့
 ပြင်ခြင်သမျှ အားလုံးဟာ အမြဲမရှိဟူး။ အစဉ်တစိုက် ပြောင်း
 လဲနေတဲ့ ယုက်စီးနေတဲ့ အနိစ္စတရားတွေသာ ဖြစ်တယ်။
 မာပြောင်းလဲ မယုက်စီးသဲ တည်မြဲနေအောင်၊ ကိုယ့်အား
 အတိုင်း ဖြစ်အောင် လုပ်လို့မရတဲ့ အစိုးမရတဲ့ အနတ္တတရား
 တွေသာ ဖြစ်တယ်။ ဒါကိုမမြဲမှု အစိုးမရမှုကြောင့် ချုပ်ငြိ
 ဆွဲ ကျေကင်းရမှု၊ လိုချင်တာ မရမှုနဲ့ပဲ။ ချေစိတ်သေ
 ပေါင်းပေါက်မှု၊ လေ့အိတ်တဲ့ အားအင်ကုန်ဆုံးတို့တွေနဲ့ အပ
 ပြတ် တွေကြုံရမှု ရုက္ခတွေ ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် တရားရှင်

မြင်မြင်သမျှ သင်္ခါရအားလုံးဟာ ဒုက္ခသစ္စာ ဆင်းရဲမှု အမှန်တရား တစ်ပါး ဖြစ်တယ်လို့ ဟောတယ်။

ဆင်းရဲမှုတွေဟာ လိုချင်တပ်မက် စွဲလမ်းမှုဆိုတဲ့ လောဘတရားကြောင့်သာ ဖြစ်တယ်။ ဆင်းရဲကြောင်း လောဘဟာ သမုတေသစ္စာလို့ ခေါ်တဲ့ ဒုတိယ အမှန်တရားတစ်ခု ဖြစ်တယ်။

အဲဒီ လိုချင်တပ်မက်တဲ့ လောဘအကြောင်းတရား မရှိရင် ဆင်းရဲမှုဟာလဲ မရှိတော့ဘူး။ အဲဒီ ဆင်းရဲအားလုံး ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ နိရောဓသစ္စာ ဒုတိယ အမှန်တရားဟာလဲ အထင်အရှား ရှိတယ်။

ဒီဒုက္ခအားလုံး ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ကို ရစေရယ်စေနိုင်တဲ့ ကျင့်စဉ် ဝှစ်ပါး အမှန်တရား မဂ္ဂသစ္စာဟာလဲ ရှိတယ်။

ဆင်းရဲတာကို ရှုံ့မှန်းရင် ဆင်းရဲမှုကို ဖြစ်စေတဲ့ လိုချင်မှု လောဘကို ပယ်ရမယ်။ လိုချင်မှု မရှိတော့ရင် ဆင်းရဲမှုမရှိတဲ့ အေးမြချမ်းသာတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်နိုင်တယ်။ အဲဒီနိဗ္ဗာန် ရောက်အောင် ကျင့်ကြံနည်း မဂ္ဂင်တရား ဝှစ်ပါးကိုလဲ ဘုရားရှင်က ပြသဟောကြားခဲ့တယ်။ ဘုရားရှင်ဟောခဲ့သမျှ ပိဋကဆုံးပုံ နိကာယ် ၆၂းရပ်ကို အကျဉ်းချုပ်လိုက်တော့ ဒီအမှန်တရား ၄-ပါးပဲရှိတယ်။ ဒါကြောင့် စတုသစ္စ ဝိနိမုတ္တော ဓမ္မောနာမ နုတ္ထိ၊ အမှန်တရားလေးပါးက လွတ်တဲ့တရားရယ်လို့ မရှိဘူးလို့ ဟောတယ်။

ဗုဒ္ဓဘာသာတွေ နေ့စဉ်လုပ်နေတဲ့ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ ဘာသာရေးကိစ္စ မှန်သမျှဟာ ဒီအမှန်တရားလေးပါးကို သိဖို့ပဲ ဖြစ်တယ်။

မေး။ ။ ဟယ်လို့ ကျင့်ကြံနေထိုင်သူကို ဗုဒ္ဓဘာသာလို့ ခေါ်သလဲ။

ဖြေ။ ။ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ ရတနာသုံးပါးကို ယုံကြည် သေးမြတ် ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်၍ ကံကံ၏ အကျိုးကို ယုံကြည် ဖြီး ငါးပါးသီလ မြို့သူကို ဗုဒ္ဓဘာသာလို့ ခေါ်တယ်။

မေး။ ။ ဗုဒ္ဓဘာသာဆိုတဲ့ ဝေါဟာရဟာ ပိဋကတ်ဟာ ဝေါဟာရ ဖြစ်ပါသလား။

ဖြေ။ ။ ဗုဒ္ဓဘာသာဆိုတဲ့ ဝေါဟာရဟာ ပိဋကတ်မှာ ပရှိပါဘူး။ မြန်မာတွေ ထံတွင် မှည့်ခေါ်ထားတဲ့ အမည် ဖြစ်ပါတယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဆိုတဲ့ ဝေါဟာရဟာ ပုဂံ၊ ပင်းယ၊ အင်းဝခေတ်တွင်းမှာ မရှိသေးပါဘူး။ ကုန်းဘောင်ခေတ် (၁၀) ရာစုခေတ်မှာမှ တွင်ကျယ်လာတဲ့ ဝေါဟာရတစ်ခု ဖြစ်ပါတယ်။

မေး။ ။ ရတနာသုံးပါး ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သူကို ပိဋ ကတ်ထဲမှာ ဘယ်လို ခေါ်ထားပါသလဲ။

ဖြေ။ ။ ရတနာသုံးပါး ဆည်းကပ်သူကို သမ္မာဓိဋ္ဌိ၊ စာမြင်မှန်ဋ္ဌိသူလို့လဲ ခေါ်တယ်။ ဥပါသက-ရတနာသုံးပါး ဆည်းကပ် ကိုးကွယ်သူလို့လဲ ခေါ်တယ်။ ဥပါသကဆိုတဲ့ အမည်ကို အများဆုံး သုံးကြတယ်။

မြန်မာလူမျိုးတွေက ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တိုင်းကို ဥပါသကာ လို့ အမှန်အတိုင်း မခေါ်ကြဘူး။ ဝတ်ဖြူစင်ကြယ်ဝတ်ပြီး ရတနာသုံးပါး ဝေယျာဝစ္စအတွက် ပိုက်ဆံနဲ့ ပစ္စည်း ဝတ္တု လှည့်လည် အလှူခံသူတွေကိုသာ ဥပါသကာလို့ ခေါ်တယ်။ ဥပါသကဆိုတဲ့ ပါဠိကို ဥပါသကာလို့ မြန်မာမှု ပြောင်းလဲ ခေါ်ထားခြင်း ဖြစ်တယ်။

ခေး။ ။ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာကို တာဖြစ်လို့ ရတနာ ဖြစ်သုံးပါးလို့ ခေါ်သည်။

ခေါ်။ ။ရတနာဆိုတာ ပါဠိစကားလုံးဖြစ်တယ်။ နှစ်
အင်္ဂါ ကြည်နူးမှုကို ဖြစ်စေတဲ့အရာလို့ အဓိပ္ပာယ် ရတယ်။
ခေါ်ကြောင့် လူတွေ အင်မတန် လိုချင်တပ်မက်တဲ့ ရွှေ၊ ငွေ၊ စိန်၊
ချောက်တွေကို ရတနာလို့ ခေါ်တယ်။ သားသမီးတွေကိုလဲ
အသရတနာ သမီးရတနာလို့ ခေါ်တယ်။ ဘုရား၊ တရား၊
သံဃာ သုံးပါးဟာလဲ ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်သူတွေကို နှစ်သိမ့်
ကြည်နူးမှုကို ဖြစ်စေတဲ့အတွက် ရတနာသုံးပါးလို့ ခေါ်
တယ်။

ရတနာ အားလုံးထဲမှာ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ သုံးပါး
အာ အမြတ်ဆုံး အကောင်းဆုံးဖြစ်တဲ့အတွက် ရွှေ၊ ငွေ၊ စိန်၊
ချောက်စတဲ့ သာမန်ရတနာတွေနဲ့မတူ ကွဲပြားအောင်ဆိုးပြီး
ရတနာဖြစ်သုံးပါးလို့ ခေါ်ကြတယ်။

(၂)

ဘုရားရတနာ

မေး။ ။ဘုရားဆိုတာ ဘာလဲ။

ဖြေ။ ။လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀-ကျော်တုန်းက အိန္ဒိယနိုင်ငံ ကပိလဝတ် နေပြည်တော် ဘုရင် ဆုခွေ၊ နဒု၊ ပိဗုရားကြီး မာယာတို့ရဲ့သား ၂၉-နှစ် အရွယ်မှာ ထီးနန်းကို စွန့်ပြီး တောထွက်၊ ခြောက်နှစ်တိုင် လူသာမန်တို့ ကျင့်နိုင်ခဲ့သော အကျင့်ကို အားထုတ်ကျင့်ကြံခဲ့သဖြင့် သစ္စာ သေပါးကို ဆရာမပါဘဲ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် ထိုးထွင်း သိမြင်ခဲ့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ထူးဟာ ဘုရားပဲ။

မေး။ ။ဘာဖြစ်လို့ ဘုရားလို့ ခေါ်ရသလဲ။

ဖြေ။ ။ပူဇော်အထူးကို ခံထိုက်လို့ ဘုရားလို့ ခေါ်တယ်။ ဘုရားဆိုတဲ့အမည်ဟာ ပူဇာနဲ့ အရဟဆိုတဲ့ ပါဠိစကားနှစ်လုံးကို ပေါင်းစပ်ပြီး ပုဂံခေတ် မြန်မာများ တီထွင်ထားတဲ့ ပါဠိသက် ဝေါဟာရတစ်ခု ဖြစ်တယ်။ ပူဇာ=အရဟ က= ပူရဟာ= ပုရား= ဗုရား= ဘုရား= ဆိုပြီး အသံထွက် အဆင့်ဆင့်နဲ့ စာလုံးပေါင်း အမျိုးမျိုး ပြောင်းလဲလာတဲ့ နာမည်ဖြစ်တယ်။

မေး။ ။တချို့က ဘုရားရှင်ကို ဘုကြောင့် ဗုဒ္ဓလို့ ခေါ်သလဲ။

ဖြေ။ ။ဘုရား ဆိုတာက မြန်မာတွေခေါ်တဲ့ အမည်ဖြစ်တယ်။ ဗုဒ္ဓဆိုတာ ပိဋကတ်တော်ထဲမှာပါတဲ့ အမည်ဖြစ်တယ်။ တရားအားလုံးကို ကိုယ်တိုင်လဲ သိပြီးသူ၊ အခြားလူနတ်ဗြဟ္မာတွေကိုလဲ သိအောင် ဟောနိုင်သူလို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။

ဗုဒ္ဓဆိုတဲ့အမည်ဟာ ကမ္ဘာသိတဲ့ သုံးတဲ့ နာမည် ဖြစ်တယ်။ ဗုဒ္ဓဆိုတဲ့ ဝေါဟာရဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဘုရားတစ်ဆူတည်းက ပိုင်တဲ့အမည်ဖြစ်တယ်။ ဘုရားဆိုတဲ့ မြန်မာဝေါဟာရကတော့ ဟိန္ဒူ၊ မဟာမေဗင်၊ ခရစ်ယာန်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဘုရား လေးမျိုးနဲ့ဆိုင်တဲ့ သာမညအမည် ဖြစ်တယ်။

ပိဋကတ်မှာ တိုက်ရိုက်လာတဲ့ အမည်လဲဖြစ်၊ အခြား ဘာသာတွေနဲ့ မဆိုင်တဲ့ သီးခြားနာမည်လဲဖြစ်လို့ ဘုရားကို ဗုဒ္ဓလို့ ခေါ်ကြခြင်း ဖြစ်တယ်။

မေး။ ။သက်တော်ထင်ရှား ရှိသူကိုမူ ဘုရား- ဗုဒ္ဓလို့ ခေါ်တယ်ဆိုရင် ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန် စံဝင်သွားပြီးဖြစ်တဲ့ အတွက် ဗုဒ္ဓဘာသာမှာ ဘုရား မရှိတော့ဘူး မဟုတ်ပါလား။

ဖြေ။ ။ဘုရားရှင်ဟာ သင်္ခါရခံတွဲရဲ့ မမြဲတဲ့ အနိစ္စသဘော၊ အစိုးမရ မပိုင်ဆိုင်တဲ့ အနတ္တ သဘောအရ ပရိနိဗ္ဗာန် စံဝင်သွားတာ မှန်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာမှာ သက်တော်ထင်ရှား ဘုရားမရှိတာ မှန်ပါတယ်။ ဘုရားထင်ဟာ သက်တော်ထင်ရှားရှိစဉ် လေးဆယ့်ငါးနှစ်လုံးလုံး နေ့၊ ည၊ မအား ဟောကြား ကယ်တင်ရန်နဲ့ အားရ တင်း

တိမ်တော် မမှုသေးတဲ့အတွက် ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးတဲ့နောက် လူ၊
 နတ်၊ ဗြဟ္မာတွေ ပူဇော်ကိုးကွယ်ဖို့ သူရဲကိုယ်စား (၁) ခာတု
 စေတီ၊ (၂) ဓမ္မစေတီ၊ (၃) ဥဒ္ဓိဿစေတီ၊ (၄) ပရိဘောဂ
 စေတီဆိုပြီး ပူဇော်စရာ (၄) မျိုး စေတီလေးမျိုးကို ထား
 ခဲ့ပါတယ်။ ဒီစေတီလေးမျိုးစလုံးပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ (၄)မျိုးထဲက
 တစ်မျိုးပဲဖြစ်ဖြစ် ရှိနေသေးရင် သက်တော်ထင်ရှား ဘုရားရှိ
 တယ်လို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာ နိုင်ငံတွေ
 မှာ ဒီ စေတီ (၄)မျိုး အထင်အရှား ရှိနေတဲ့အတွက် ဘုရား
 ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်သွားပေမယ့် ဘုရားမရှိဘူးလို့ မပြောနိုင်ပါဘူး။
 ဒီစေတီတစ်မျိုးမျိုး ရှိနေသရွေ့ သက်တော်ထင်ရှား ဘုရား
 ရှိနေတယ်လို့ပဲ ဆိုရပါမယ်။

မေး။ ။စေတီဆိုတာ ဘာလဲ။

ဖြေ။ ။စေတီဆိုတဲ့ ဝေါဟာရက စေတီယဆိုတဲ့ ပါဠိ
 စကားလုံးကို မြန်မာမှုပြုထားတဲ့ ပါဠိသက်ဝေါဟာရ ဖြစ်
 တယ်။ မုရင်းပါဠိ စေတီယရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကတော့ ပူဇော်
 စရာ ပစ္စည်း၊ ပူဇော်ပသရာ နေရာလို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။
 ဘုရားရှင် လက်ထက်တော်မှာ တယ်စေတီမှာ ဘာတရား
 ဟောတယ် ဆိုတာဟာ အဲဒီခေတ်က လူတွေ ပူဇော်၊ ပသ
 နေကြတဲ့ နတ်ကုန်းတွေကို စေတီလို့ ခေါ်ထားတာ ဖြစ်
 တယ်။ အဲဒီ အချိန်အခါမှာ ဘုရားရှင်ရဲ့ ကိုယ်စား အုတ်
 ကျောက် သဲတွေနဲ့ တည်ထား ကိုးကွယ်တဲ့ စေတီ ဆိုတာ
 မရှိသေးဘူး။ ဗုဒ္ဓသက်တော်ထင်ရှား ရှိတော်မူစဉ်မှာ ရံဖန်
 ရံခါ မိမိ ရွှေတော်မောက်တူင် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူတဲ့
 သာဝကတွေရဲ့ ဝတ်တော်တွေကို စေတီ တည် ထား စေ
 တော်မူတယ်။ ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးတဲ့ အခါမှာတော့

ဘုရားရှင်ရဲ့ စေတီ (၄) မျိုးနဲ့ ရွေးခေတ် ကိုးကွယ်ခံပစ္စည်း
 နတ်၊ ဗြဟ္မာတွေနဲ့ နတ်ကုန်းတွေကို စေတီလို့ ခေါ်ခဲ့ကြ
 တယ်။

ဝါပေမယ် ဝေါဟာရ တစ်ခုဟာ ကာသ ဒေသ အခြေ
 အနေအလိုက် အဓိပ္ပာယ် ပြောင်းလဲတတ်တဲ့ သဘောအရ
 မြန်မာလူမျိုးတွေဟာ အုတ်၊ ကျောက်၊ သဲ၊ အင်္ဂုတေတွေနဲ့
 အထက်ကို ချွန်ချွန်တည်ထားတဲ့ အဆောက်အအုံ စေတီတွေ
 ကိုမူ စေတီလို့ ခေါ်တယ်။ ကျန်စေတီ (၃)မျိုးကို စေတီ
 လို့ မခေါ်ကြတော့ဘူး။ မြန်မာပြည်မှာတော့ နတ်ကုန်း၊
 ဓမ္မာရုံတွေကိုလဲ စေတီလို့ မခေါ်ကြတော့ပါဘူး။

မေး။ ။စေတီနဲ့ ဘုရားဟာ အတူတူပဲလား၊ မတူဘူး
 လား။

ဖြေ။ ။မြန်မာ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေ အနေနဲ့တော့ စေတီနဲ့
 ဘုရားဟာ မတူပါဘူး။ ရွှေမောဒော၊ ရွှေတိဂုံ၊ ဆူးလေး
 ဖိုလ်တေထောင် စတဲ့ စေတီတွေကို စေတီလို့လဲ ခေါ်တယ်။
 ဘုရားလို့လဲခေါ်တယ်။ ဝါပေမယ် မဟာမြတ်မုနိ၊ ခြောက်
 ထပ်ကြီး၊ ငါးထပ်ကြီး စတဲ့ ရုပ်ပွား ဆင်းတုဝတ်တဲတွေကို
 တော့ ဘုရားလို့သာ ခေါ်တယ်။ စေတီလို့ မခေါ်ကြဘူး။
 ဝါကြောင့် ရွှေတိဂုံဘုရား၊ ရွှေတိဂုံစေတီလို့ နှင်မျိုးဆုံးပေ
 မယ် မဟာမြတ်မုနိဘုရားလို့သာသုံးပြီး မဟာမြတ်မုနိစေတီ
 လို့တော့ မသုံးကြဘူး။ အမှန်မှာတော့ ရုပ်ပွားဆင်းတုတော်
 တွေဟာ ဥဒ္ဓိဿစေတီခေါ် စေတီတစ်မျိုး ဖြစ်ပါတယ်။ မူလ
 ကျမ်းဂန်အလို အတူတူပဲ။ မြန်မာလူမျိုးတွေ အခေါ်မှာ
 တော့ မတူပါဘူး။

မေး။ ။စေတီ (၄) မျိုး ထဲမှာ ဓာတုစေတီ ဆိုတာ ဘာလဲ။

ဖြေ။ ။မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူလို့ မီးသင်္ဂြိုဟ် ထဲအခါ ကြွင်းကျန်ရစ်တဲ့ ဓာတ်တော်တွေကို ဓာတုစေတီလို့ ခေါ်တယ်။ ဘုရားရှင်ရဲ့ အရိုးတော်မှ ဖြစ်လာတဲ့ အတွက် သာရိရိက စေတီလို့ ခေါ်တယ်။ မြန်မာတွေကတော့ စေတီ ဆိုတဲ့ ဝေါဟာရ မပါဘဲ ဓာတ်တော်လို့ ခေါ်ကြတယ်။ အနာဂတ် လူသားတွေ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ဖို့ ဘုရားရှင်ရဲ့ အမွေပစ္စည်းအဖြစ် ထားခဲ့တာဖြစ်လို့ မွေတော်လို့လဲ ခေါ် ကြတယ်။ ဓာတ်တော်တွေကို စေတီပုထိုးထဲမှာ ဌာပနာပြီး ပူဇော်ကြတဲ့အတွက် စေတီကို ပူဇော်မှုဟာ ဓာတ်တော်ကို ပူဇော်ရာရောက်တယ်။ ဓာတ်တော်ကို သီးသန့် ပူဇော်မှုက တော့ အတော်နည်းတယ်။

မေး။ ။ဓမ္မစေတီဆိုတာ ဘာလဲ။

ဖြေ။ ။မြတ်စွာဘုရား လေးဆယ်ငါးဝါအတွင်း ဟော ထားခဲ့တဲ့ နိကာယ်ငါးခု ပိဋကတ်သုံးပုံကို ဓမ္မစေတီလို့ ခေါ်တယ်။ ပရိစ္ဆာသမ္ပပ္ပါဒ် ပဋ္ဌာန်း စသည်ကို ရွှေ ငွေ ပရ ပိုက်မှာ ရေးပြီး ဌာပနာတဲ့ စေတီကိုလဲ ဓမ္မစေတီလို့ ခေါ် တယ်။

မြန်မာနိုင်ငံမှာ ရွေးက ပိဋကတ်တော်တွေကို သီးသန့် ပူဇော်ကန်တော့တာ မရှိဘူး။ ပိဋကတ် ပေစာထုပ်တွေ၊ စာ အုပ်တွေ ဝယ်လှူတာကိုပဲ ဓမ္မစေတီ ပူဇော်တယ်လို့ ခေါ် ကြတယ်။ ယခု မျက်မှောက်ခေတ်မှာ ဓမ္မစေတီ-ဓမ္မရတနာ ကို လက်တွေ့ကျကျ ပူဇော်လိုသူသည် ပရိယတ္တိ ဗဟုသုတနှင့် ပြည့်စုံသူကို ပူဇော်ရမည်ဟု ဗုဒ္ဓကိုယ်တော်တိုင် ဟောတော်

မူလကတရ ပိဋက ဝုံးပုံဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို တစ်ဦးချင်း အနေနဲ့ လည်းကောင်း၊ ယသင်းအဖွဲ့ အနေနဲ့ လည်း ကောင်း ပူဇော်ကန်တော့နေကြပြေပြေ။ ၎င်းပူဇော်ကန်တော့ မှုကို ဓမ္မစေတီ ပူဇော်တယ်လို့ ခေါ်ကြရမယ်။

မေး။ ။ဥဒ္ဓိဿစေတီဆိုတာ ဘာလဲ။

ဖြေ။ ။ဥဒ္ဓိဿစေတီဆိုတဲ့ ပါဠိစကားက ရည်ရွယ်မှန်း ထားခြင်းလို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀-ကျော်တုန်းက သက်တော်ထပ်ရှား မြတ်စွာဘုရား ပို့ပုံတာကို စိတ်က မှန်းဆပြီး ရှိခိုးပူဇော်ခြင်း ဖြစ်တယ်။ စိတ်အာရုံထဲမှာ မှန်းဆလို့ ပေါ်လာတဲ့ ဘုရားရှင်အာရုံကို ဥဒ္ဓိဿစေတီလို့ ခေါ်တယ်။ ဘုရားပုံတော်၊ ပန်းချီကား၊ ဘုရားကားတွေနဲ့ ရုပ်ပွားဆင်းတုတော်ပုံတွေဟာလဲ ဥဒ္ဓိဿ စေတီတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ဓာတ်တော် မွေတော်တွေ မဋ္ဌာပနာ ဖဲ တည်ထားတဲ့ သံပုံစေတီ၊ ဣတ်စေတီ စသည်တွေဟာလဲ ဘုရားရှင်ကို ရည်မှန်း ပြုလုပ်ထားတာဖြစ်လို့ ဥဒ္ဓိဿစေတီ တွေ ဖြစ်ပါတယ်။

မေး။ ။ပရိဘောဂစေတီဆိုတာ ဘာလဲ။

ဖြေ။ ။မြတ်စွာဘုရားသခင် အသုံး ပြုခဲ့တဲ့ သင်္ကန်း ထပ်ပတ် ပရိက္ခရာတွေနဲ့ မဟာဗောဓိပင်ကို ပရိဘောဂစေတီ လို့ ခေါ်တယ်။ မြန်မာနိုင်ငံမှာ ပရိဘောဂစေတီ အဖြစ် ကိုးကွယ်ဖို့ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားရဲ့ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်း တစ်ခုမှ ရှိတယ်လို့ မကြားမိဘူး။ ရွှေတိဂုံဘုရားထဲမှာ နေရာ ထားတဲ့ နာသပ ဘုရားရှင်ဆွဲရဲ့ ဗောဓိပင်ရဲ့ ခရစ် ဌာပနာ ထားတယ်လို့ ရွှေတိဂုံသမိုင်းမှာ အဆိုရှိတယ်။ ပရိဘောဂ စေတီအဖြစ်နဲ့ ဗောဓိပင်ကိုပဲ ပူဇော်ကြတယ်။ ဒီဗောဓိပင်

ပူဇော်မှုဟာလဲ အမြဲတစေ တစ်နှစ်ပတ်လုံး မဟုတ်ဘဲ ကလေး
 လပြည့် ညောင်ရေသွန်းပွဲနေ့ တစ်နေ့အတွက်သာ ရေလဲ
 သွန်းကြ၊ ပူဇော်ကန်တော့မူလဲ ပြုကြတယ်။ သီဟိုဠ်နိုင်ငံ
 မှာတော့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ကျောင်းတိုက်ကြီးတစ်ခု တည်တော့
 မယ်ဆိုရင် စေတီတစ်ဆူနဲ့ ဗောဓိပင် တစ်ပင်ပါ စိုက်လေ
 ခဲ့တယ်။ ဗောဓိပင်ကိုလဲ အလေးထား ပူဇော်ကြတယ်။ ရှင်
 ဗောဓိလက်ထက် အိန္ဒိယမှ မဟာဗောဓိပင် တောင်ကိုင်းကို
 ဘယ်လိုပင့်တယ်၊ ဘယ်လိုကြိုဆိုတယ်၊ ဘယ်လိုပူဇော်တယ်
 ဆိုတာ ဖော်ပြတဲ့ ဗောဓိပင်သခေ၊ ဗောဓိပင်ကျမ်းတစ်ကျမ်း
 ပင် ပြုစုရေးသားကြတယ်။

မေး။ ။မဟာဗောဓိပင်ကို ပရိဘောဂ စေတီအဖြစ်
 ကိုးကွယ်မှုဟာ တယ်တုန်းဆ နေ့သလဲ။

ဖြေ။ ။မဟာဗောဓိပင် ပူဇော်မှုဟာ ဘုရားရှင် ဆက်
 တော်ထင်ရှား ဦးစဉ်ကတဲက စခဲ့တယ်။ ဘုရားရှင်ဟာ
 ဝေဒနယျ သတ္တဝါတွေကို တရားဟောဖို့အတွက် အခြား
 တိုင်းမြို့ရွာတွေကို ခရီးဒေသစာရီ ကြွတော်မူတယ်။ ဘုရား
 ရှင် ခရီးထွက်မှန်းမသိတဲ့ တကာတကာမတွေက ဘုရားရှင်
 ပွားဖို့ ပန်းနံ့သာတွေ ပူဇော်ဖို့ ဇေတဝန် ကျောင်းတော်ကို
 လာတဲ့အခါ ဘုရားရှင်ကို မတွေ့ရလို့ စိတ်နှလုံး မသာမယာ
 ဖြစ်ခဲ့ကြတယ်။ ဒီအကြောင်းကို ညီတော်အာနန္ဒာက ဘုရား
 ရှင်ကို လျှောက်ထားတယ်။ ညီတော် အာနန္ဒာက ပူဇော်
 ထိုက်တဲ့စေတီ ဘယ်နှစ်မျိုးရှိသလဲလို့ ဘုရားရှင်ကို လျှောက်
 ထားတယ်။ ဘုရားရှင်က ဓာတုစေတီ၊ ဥဒ္ဓိဿစေတီ၊ ပရိ
 ဘောဂစေတီ ဆိုပြီး သုံးပါးရှိတယ်လို့ ပိန်ကြားတယ်။
 ဓာတုစေတီခေါ် ဝေတံတော်တွေက ဘုရားပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးမှ

တာ ပူဇော်လို့ ရတယ်။ ဥဒ္ဓိဿနဲ့ ပရိဘောဂစေတီကတော့
 ဆက်တော်သင်ရွာ၊ ဦးဘုန်းမှာလဲ ပူဇော်လို့ ရတယ်။ မဟာ
 မာဓိပင်ဟာ ဘုရားရှင်ပွင့်မတော်မှတော့ ဘုရားရှင်၏ အသုံး
 အသောက်ဖြစ်လို့ ပရိဘောဂစေတီဖြစ်တယ်လို့ ဟောကြား
 တယ်။

ဒီအခါမှာ ညီတော်အာနန္ဒာက ဘုရားရှင် တခြားကြနေ
 တဲ့အခါ ဘုရားရှင်ကိုယ်ခား ပူဇော်ကြဖို့ မဟာဗောဓိပင်က
 အစေ့ကိုယူပြီး ဇေတဝန်ကျောင်းအနီးမှာ စိုက်ပျိုးပါတယ်။
 ယုံပီဗောဓိပင်ကို ညီတော်အာနန္ဒာစိုက်တဲ့အတွက် 'အာနန္ဒာ
 ဗောဓိပင်'လို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဘုရားရှင် ဇေတဝန်ကျောင်း
 မကပ်မှာ မရှိတဲ့အခါ ဘုရားကိုယ်ခား အဲဒီ အာနန္ဒာ
 ဗောဓိပင်ကိုပဲ ပန်းနံ့သာတွေနဲ့ ပူဇော်ခိုးကြပါတယ်။ အဲဒီ
 အချိန်ကစပြီး ယနေ့တိုင် ဗောဓိပင်ကို ပရိဘောဂစေတီ
 အဖြစ်နဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ နိုင်ငံတွေမှာ ပူဇော်ကြတာပဲ။

မြန်မာနိုင်ငံမှာ ဗောဓိပင်ပူဇော်မှုဟာ နည်းပါတယ်။
 ကဆုန်လပြည့် ညောင်ရေသွန်းပွဲတော်နေ့ တစ်နေ့လောက်ပဲ
 ညောင်ရေသွန်းလောင်း ပူဇော်ကြပါတယ်။ ဗောဓိပင်ဟာ
 စေတီတစ်မျိုးဖြစ်တယ် ဆိုတာကိုတောင်မှ ဗုဒ္ဓဘာသာ မြန်မာ
 လူမျိုးတိုင်း မသိကြပါဘူး။

မေး။ ။ဗောဓိပင်ဆိုတာ သင်ပင်တစ်မျိုးပါလား။

ဖြေ။ ။ဗောဓိပင်ဆိုတာ သစ်ပင်တစ်မျိုးရဲ့ နာမည်
 မဟုတ်ပါဘူး။ ဘုရားရှင်တွေ သစ္စာလေးပါးကို သိရာအပင်
 ဖြစ်လို့ ဗောဓိပင်လို့ ခေါ်တာပဲ။ ဝေဒကမဟုတ်ဘုရားရှင်က
 တော့ ညောင်ဗုဒ္ဓဟေပင်ရင်းမှာ ထိုင်ပြီး တေးတုံး ရတော်မူ
 လို့ ညောင်ဗုဒ္ဓဟေပင်ကို ဗောဓိပင်လို့ ခေါ်တာဖြစ်တယ်။

ပုန်းညက်ပင်၊ ဓေပုဒ်ပင်၊ ကန်ကော်ပင်၊ ပိတောက်ပင် စသည်ဖြင့် ဘုရားတစ်ဆူဆူ၏ ဗောဓိပင်တွေဟာ ဘုရားရှင် အလိုက် ပြောင်းလဲသွားပါတယ်။

မေး။ ဓမ္မပဒမှာ ဥယျာဉ်ခြံ၊ သစ်ပင်ကြီး၊ နတ်ကွန်း၊ တောင်၊ တောတွေကို ကိုးကွယ်လျှင် ကိုးကွယ်ရာ မရောက်ပုံ ပြပြီး ယခု ဗောဓိပင်ကို ဘာကြောင့် စေတီအဖြစ် ပြပါ သလဲ။

ဖြေ။ ဓမ္မပဒမှာ အင်္ဂါဗဟုရသေ့က ဥယျာဉ်ခြံ၊ သစ်ပင်၊ နတ်ကွန်း၊ တော၊ တောင်တွေကို ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်ကြလို့ ဟောတဲ့အတွက် လူတွေက ရှိခိုးပူဇော်ကြတယ်။

ဘုရားရှင်က ဒါတွေ ကိုးကွယ်လို့ ဘေးရန် မပျောက် တူးလို့ ဟောတယ်။ ရတနာသုံးပါးကို ကိုးကွယ်မှ ဘေးရန် ပျောက်တယ်လို့ ဟောတယ်။ သစ်ပင်ကြီးတွေကို ရှိခိုးတာက သစ်ပင်စောင်နတ် ရုက္ခစိုးနတ်ကို ရှိခိုးတာ ဖြစ်တယ်။ ဗောဓိပင် ရှိခိုးတာက ဒီဗောဓိပင်မှာ ပွင့်သွားတဲ့ ဘုရားရှင်ကို ရှိခိုးတာ ဖြစ်တယ်။ ဗောဓိပင်ဟာ ဘုရားရှင်ကို သတိရစေကြောင်း အထောက်အပံ့သာ ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ဗောဓိပင်ကို ပူဇော်ရာ ပရိဘောဂစေတီလို့ ဟောတာဖြစ်တယ်။

မေး။ ရုပ်ပွားဆင်းတု ပူဇော်မှုဟာ တယ်တုန်းက စ၊ ခဲ့ ပါသလဲ။

ဖြေ။ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခဲ့က ဘုရားမရှိတဲ့ အခါ ဘုရားရှင်ကိုယ်စား မဟာဗောဓိပင်ကို ပူဇော်ခဲ့တယ်။ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုပြီးတဲ့နောက် ဓာတ်တော်တွေကို ဌာပနာတဲ့ စေတီတော်ကို ကိုးကွယ်ခဲ့တယ်။ ဥဒ္ဓိဿစေတီ အဖြစ်တော့ စိတ်က ရည်မှန်း ရှိခိုးပူဇော်နေကြတယ်။ ဘုရားရှင် ဟာ

။ ဗုဒ္ဓဘာသာတော်ကြီး ၃၂၊ လက္ခဏာတော်ငယ် ၈၀ တို့ဖြင့် အပြယ်တော် မှတ်အတွက် ဘုရားရှင်ကို ကိုယ်စားပြုနိုင်တဲ့ ပုံအတိုက်ကို တယ်ပန်း၊ ချီဆရာမှလဲ ပုံတူရေးဆွဲနိုင်မှာမဟုတ်ဘူး။ အယ်ပန်းပု ကျောက်ဆစ်မှလဲ ပုံတူထုနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူးလို့ ပြကြည့်တဲ့အတွက် ဘုရားရှင်ရဲ့ ရုပ်ပွားတော် ဆင်းတုတော်ကို အလုပ်ကိုးကွယ်မှု မပြုခဲ့ကြဘူး။

၄-ရာစု တိပိမှာ ဂရိတ်လူမျိုး စစ်ဘုရင် အလက်ဇန္ဒာမင်း ကြီးရဲ့ ဂရိတ်တပ်မတော်ကြီးက အိန္ဒိယပြည်အနောက်မြောက်ပိုင်းကို သိမ်းပိုက်လိုက်တဲ့အခါ ဂရိတ်တွေ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ် သာတယ်။ ဂရိတ်တွေဟာ သူတို့ကိုးကွယ်တဲ့ နတ်ဘုရားတွေကို မှတ်တူပြုလုပ် ကိုးကွယ်ကြသလို ဗုဒ္ဓရုပ်ပွား ဆင်းတုတော်ကို အလုပ်ကိုးကွယ်ကြောင်း ရှာဖွေတွေ့ရှိရတဲ့ သမိုင်း အထောက် အထားအရ ဗုဒ္ဓ ရုပ် ပွား တော် ဆင်းတု ကိုးကွယ်မှုဟာ (၁) ရာစု အေဒီမှာ စ၊ ခဲ့တယ်လို့ အကြမ်းဖျင်း မှတ်သား နိုင်တယ်။

မေး။ ရုပ်ပွားဆင်းတုကို မကိုးကွယ်ခင်မှာ ဘာတွေကို ပူဇော်စေတီအဖြစ်နဲ့ ရှိခိုး ပူဇော်ကြပါသလဲ။

ဖြေ။ ရုပ်ပွားဆင်းတုတော် မကိုးကွယ်ခင်မှာ-

- (၁) ဘာအထိမ်းအမှတ် ပုံစံမှမရှိဘဲ ယခုခေတ် နတ် ကိုးကွယ်မှုမှာလို ရည်စူးမှု လက်တက် ကိုးကွယ် တာလဲ ရှိတယ်။
- (၂) ပလ္လင်တော်ပုံကို ဘုရားကိုယ်စား ပူဇော်တားလဲ ရှိတယ်။

(၃) လည်းဘိးပုံ ဓမ္မစကြာကို ဘုရားရှင်ကိုယ်စားပူဇော်
တာလဲရှိတယ်။ ဘိစိ သုံးရာစု အသောကမင်းကြီး
ခေတ်မှာ စကြာပုံကို ဘုရားရှင်အမှတ် ကိုးကျွမ်း
နေတာ တွေ့ရတယ်။

မေး။ ။ဘုရား သက်တော်ထင်ရှားရှိစဉ်က ကောသလ
မင်းကြီးက ဗုဒ္ဓရှင်ပွားတော် ရွှေဆင်းတု ပြုလုပ်ကိုးကျွမ်း
တယ်ဆိုတာ မှန်ပါသလား။

ဖြေ။ ။ဘုရား သက်တော်ထင်ရှား ရှိစဉ်က ဗုဒ္ဓရှင်
ရွှေဆင်းတု တစ်ဆူကို ကောသလမင်း ပြုလုပ် ကိုးကျွမ်း
ကြောင်း ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာဋီကာမှာ မပြ။ ဇင်းမယ်
ပဏ္ဍာသ၊ (သို့မဟုတ်) ယွန်းပဏ္ဍာသဟု ခေါ်သော ကျမ်း
စတုတ္ထဝဂ်၊ သတ္တမမြောက် ဝဇ္ဇင်္ဂလီဇာတ်မှာ ဖော်ပြ
အကြောင်းအရာ ဖြစ်တယ်။ သာသနအာယု ကျမ်းမှာ
အလားတူ ဖော်ပြတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီကျမ်းတွေဟာ သံဂါ
ယနာဝင် ကျမ်းတွေမဟုတ်လို့ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာ
ဓမ္မိက အခိုင်အမာ ကျမ်းအဖြစ် အသိအမှတ် မပြုကြဘူး။
ဒါကြောင့် ဘုရားလက်ထက်မှာ ရုပ်တု မရှိသေးဘူးလို့
မှတ်ရမယ်။

မေး။ ။ဘုရားသက်တော်ထင်ရှားရှိစဉ် ရှင်ပွားဆင်း
တော်ရှိကြောင်း အခြား တယ်ကျမ်းတွေမှာ ပြပါသလဲ။

ဖြေ။ ။အရှင်အနုရုဒ္ဓါစတဲ့ ဟေန္ဒြာ ၆-ပါးဟာ ဘုရား
ရှင်တံမှ ဆံတော်ခြောက်ဆူကိုတောင်းပြီး သမုဒ္ဓန္တာအနီး ရွှေ
ငယ်တစ်ခုမှာ စေတီတည်ထားတယ်။ သိကြားမင်းက ဒါက
ဝံတယ်။ ဘုရားရှင် ရှင်ပွားတော် ရွှေဆင်းတုကို ဖန်ဆင်း
ဌာပနာတယ်လို့ ကေသာခာတုဝင်ကျမ်းမှာ ပြတယ်။

လောကပညတ္တိ၊ ဆဂတိစိပနိကျမ်းတွေမှာလဲ ဟင်္ဂါနီ နတ်
ပုဂ္ဂိုလ်များနဲ့ မဟေသယမည်သော ပရမေသရာ ဘုမ္မစိုးနတ်မင်းက
ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ ဂန္ဓာကီရိတောင်မှာ ဘုရားရှင်ရဲ့ ရုပ်ပွားတော်ကို
ဘုရားရှိစဉ်ကပင် ဖန်ဆင်းကိုးကျွမ်းကြောင်းကို ပြဆိုပါတယ်။
ကျမ်းတွေဟာလဲ သံဂါယနာဝင် ကျမ်းတွေ မဟုတ်ကြပါ
ဘူး။ ဒါကြောင့် ဘုရားသက်တော်ထင်ရှား ရှိစဉ်မှာ ရုပ်တု
ကိုးကျွမ်းမှု မရှိဘူးလို့ တဲ မှတ်ရပါမယ်။

မေး။ ။ဘုရားရှင်ကိုယ်စား စေတီ (၄)မျိုး ထဲမှာ
ထယ်စေတီကို အပူဇော် အများဆုံးလဲ။ ဘာကြောင့်ပါလိမ့်။

ဖြေ။ ။ဘုရားရှင်ကိုယ်စား စေတီ (၄)မျိုးထဲမှာ ဥဒ္ဓိသ
စေတီဖြစ်တဲ့ ရုပ်ပွားတော် ဆင်းတုတော်နဲ့ ဘုရားကားဟာ
အပူဇော် အများဆုံး ဖြစ်ပါတယ်။ များရတဲ့ အကြောင်း
ကတော့—

(၁) ခာတုစေတီနဲ့ ပရိဘောဂစေတီတွေကို လူတိုင်းရေ
ရရှိမလွယ်ပေမယ့် ရုပ်ပွားဆင်းတုတော် တွေကို
လူတိုင်း အလွယ်တကူ ရနိုင်လို့ရယ်။

(၂) ခာတုစေတီ ဌာပနာထားတဲ့ အုတ်စေတီနဲ့ မဟာ
ဗောဓိပင်ကို ကြည့်ရှုဖူးမြော်ပြီး သက်တော် ထင်
ရှား ဘုရားရှင်ကို မျက်စိထဲမြင်အောင် မျှော်မှန်း
ရတာထက် ရုပ်ပွားဆင်းတုတော်ကို ဖူးမြော်ပြီး
သက်တော်ထင်ရှား ဘုရားရှင်ကို စိတ်မှာမြင်အောင်
ရည်မှန်းရတာက ပိုပြီး လွယ်ကူလို့ရယ်။

အဲဒီ အကြောင်း နှစ်မျိုးကြောင့် ဥဒ္ဓိသစေတီဖြစ်တဲ့ ရုပ်
ပွား ဆင်းတုတော်ကို အများဆုံး ကိုးကျွမ်းဆည်းကပ်ကြခြင်း
ဖြစ်တယ်။

မေး။ ။သက်တော်ထင်ရှား ဘုရားရှင်၌ နားရွက်တော်
ဟာ အခု ကိုးကွယ်နေကြတဲ့ ရုပ်ပွားဆင်းတု ပုံတော်မှာလို
ပန်းတော်နဲ့ထိတဲ့အထိ ရှည်ပါသလား။

ဖြေ။ ။ဘုရားရှင်၌ နားရွက်တော်ဟာ ပန်းတော်မှာ
ထိနေတယ်လို့ ပိဋကတ်တော်မှာ မဖော်ပြပါဘူး။ ဘုရားရှင်
ပုံတော်ကို ဖော်ပြတဲ့ လက္ခဏာတော်ငယ် (၈၀)ကို ဖော်ပြတဲ့
အခါမှာလဲ ရှည်သော နား။ နှစ်လိုပွယ်သော နားတော်
ရှိတော်မူ၏။ (အာယတကရမိကဏ္ဍတာ....)လို့ သာ ပြပါတယ်။
ဒါကြောင့် ဘုရားရှင်၌ နားရွက်တော်ဟာ ပန်းကို မထိဘူး
လို့ ဘဲ ယူဆကြတယ်။

အစောဆုံး ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော်ကို ထုလုပ်ကြတဲ့ ပန်းပု
ပညာတွေက အခုပျမ်း ထုလုပ်ခဲ့ရာက အစဉ်အလာ ဖြစ်ခဲ့
တယ်လို့ ယူဆကြပါတယ်။ သမန္တစက္ခုဒီပနီကျမ်း စာမျက်
နှာ ၂၆၂ မှာ အာယတကရမိကဏ္ဍတာ- ရှည်လျားသော နား
ရွက်တော် ရှိသောအဖြစ် (ဤသို့ လာသော အာယတကဏ္ဍ
လက္ခဏာတော်ကို ရည်၍ ပညာရှိ အဆက်ဆက်တို့သည်
ရုပ်ပွားဆင်းတုတော် ထုလုပ်ရာ၌ နားရွက်တော်ကို အထူး
နှင့် မွဲ၍ အရှည် အလျား ထုလုပ်လေသည်။ ရှေးစာတမ်း
ဟောင်းတို့၌ကား နားရွက်တော်ကို ပန်းတော်သို့ မထိစေနှင့်
အမှာရှိသည်။ ယခု ငါတို့လက်ထက်၌မူကား နားရွက်တော်
ကို ပန်းတော်သို့ ထိစေလျက် ထုလုပ်ကြသည်)လို့ မှာထား
တယ်။

အရှင် ဇနကာဘိဝံသ ဆရာတော် ရေးတဲ့ ရတနာ့ဂုဏ်
ရည်ကျမ်း စာမျက်နှာ ၃၉၆ မှ (အရှည်ဟု ဆိုသော်လည်း
ယခုကာလ အချို့ ဆင်းတုတော်များ၌ ထုထားသကဲ့သို့

ပန်းတော်ထောက်အောင် ရှည်လျားသည် မဟုတ်ပါ။ ကျိုး၍
မသွားအောင် ရုပ်တုတော် ပြုလုပ်သည့် ဆရာတို့က ထောက်
ထားဟန် တူပါသည်)လို့ မှာထားတယ်။

မေး။ ။ဘုရားရှင်ဟာ ဘုရားဖြစ်ပြီး နောက်ပိုင်းမှာ
မကိုဋ်သရဗ္ဗ စလွယ်တွေကို ဝတ်ဆင်ပါသေးသလား။ ဝတ်ဆင်
ထားတဲ့ ဆင်းတုတော်ပုံတွေ သာကြောင့် ခိုနေပါသလဲ။

ဖြေ။ ။ဘုရားရှင်ဟာ ဘုရားဖြစ်ပြီးတဲ့ နောက်ပိုင်းမှာ
မကိုဋ်သရဗ္ဗ၊ စလွယ်တွေကို ဝတ်ဆင်တယ်လို့ ပိဋကတ်မှာ
မတွေ့ရပါဘူး။ ဝတ်ဆင်ဖို့ အကြောင်းလဲ မရှိပါဘူး။ ဒါပေ
မယ့် ငါဘုရားသည် မင်းပရိသတ် အမျိုးမျိုးထံ ချဉ်းကပ်
ပူတယ်။ ထိုသို့ ချဉ်းကပ်စဉ် ထိုမင်းတို့၏ အဆင်း အသွင်
ကဲ့သို့ပင် ငါဘုရား၏ အဆင်းအသွင်ရှိတယ် ဟူသော စကား
တော်အရ အခုအခါ အချို့ ရုပ်ပွား ဆင်းတုတော်တွေမှာ
မကိုဋ်၊ သရဗ္ဗ၊ စလွယ်တွေနဲ့ တွေ့ရတတ်ကတော့ ဘုရားရှင်
ကို ကြည်ညိုတဲ့အတွက် ပိုပြီးသပ္ပာယ်အောင် စိန်၊ ကျောက်၊
ပတ္တမြားတွေ စီထားတဲ့ မကိုဋ်၊ သရဗ္ဗ၊ စလွယ်တွေနဲ့ ဆင်မြန်း
ထားပုံရပါတယ်။

မေး။ ။မာန်မာန်ကြီးတဲ့ ဇမ္ဗူပတိမင်းကို ချွတ်ဖို့အတွက်
ဘုရားရှင်ဟာ ဒီပုံတော်ကို တန်ခိုးနဲ့ ပန်းဆင်းတယ် ဆိုတာ
အမှန်ပဲလား။

ဖြေ။ ။တထာဂတဉာဏ်ဒီပနီပဒေဝါ မုံဒ္ဒဝင် ကျမ်းမှာ
ဇမ္ဗူပတိချွတ်ခန်း အကြောင်းပါတယ်။ ဒီဇာတ်လမ်းကိုလည်း
ဝင်းမယ်ပဏ္ဍာသကျမ်းကယူပြီး ရေးတယ်လို့ အမှာပြထား
ပါတယ်။ အခု မြန်မာပြည်ရှိ ဝင်းမယ်ပဏ္ဍာသ စာအုပ်မှာ
ရှာကြည့်တော့ ဇမ္ဗူပတိချွတ်ခန်းအကြောင်း လုံးဝမတွေ့ရ

တူ။ ရှေးဟောင်းပုရာန်ကျမ်းတစ်ကျမ်းကယူပြီး ရှေးထား
 တာ ဖြစ်ချင် ဖြစ်နိုင်တယ်။ ဇင်းမယ်ပက္ခာသ ဆိုတာကလဲ
 ပီရက်သုံးပုံ စာရင်းဝင်တဲ့ကျမ်း မဟုတ်ဘူး။ ငါးရဲ့ငါးဆယ်
 ဇာတ်ထော်တွေကို နည်းမှီပြီး မဟာယာနဂိုဏ်းဝင် ဆရာတော်
 တစ်ပါးက ရှေးသားထားတဲ့ ဘာသာရေး ပုံဝတ္ထု စာအုပ်
 တစ်အုပ်ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီဗျူပတ်ချစ်ခန်းခေါ်တဲ့ မကိုဋ် စလွယ်ပါ ပုံတော်နဲ့
 ပတ်သက်လို့ ကျမ်း အခိုင်အမာ ရှိသည်ဖြစ်စေ၊ မရှိသည်
 ဖြစ်စေ၊ ဒီပုံတော်ဟာ ငါးခမ်းနားနား လှလှပပရှိပြီး ဗု
 မြော်သူ့ရဲ့ စိတ်ကို ကြည့်နူးနှစ်သက်စေဖို့အတွက် ရှေးပညာ
 ကြီးများက တီထွင်ခဲ့တဲ့ ပုံပဲလို့ မှတ်ပြီး ကိုးကွယ် ထိုက်ပါ
 တယ်။

မေး။ ။ ဧကွဲကသာခါ ဘုရားပုံတော်ဟာ ဘာဖြစ်လို့
 ဗဒ္ဒါး ရုပ်ပွားတော်တွေနဲ့ မတူတာလဲ။

ဖြေ။ ။ ဧကွဲကသာခါ ဆိုတဲ့ ပါဠိ စကား နှစ်လုံးက
 တောင်ဘက်အကိုင်းလို့ အဓိပ္ပာယ် ရတယ်။ (၃) ရာစုဘီစီမှာ
 ဒေသေကမင်းတရားကြီးက သားတော်မဟိန္ဒနဲ့ သမီးတော်
 သယံမိတ္တာတို့ကို သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ သာသနာပြု စေလွှတ်
 တော်မူတဲ့အခါမှာ ငရိုးတောဂစေတီအဖြစ် ပူဇော်ဖို့ မဟာ
 ဗောဓိပင်ရှိ တောင်ဘက် အကိုင်းတစ်ကိုင်းကို ဖြတ်ယူ ပင်
 ဆောင်ပြီး သီဟိုဠ်မှာ စိုက်ပျိုးကိုးကွယ်ကြတယ်။ ဒီဧကွဲက
 သာခါ ဗောဓိပင်နဲ့ ဧကွဲကသာခါ ဘုရားပုံတော်ဟာ ဘယ်လို
 ဆက်စပ်ဘယ်ဆိုတာနဲ့ ဘာဖြစ်လို့ အခုလို ပုံတော်တစ်မျိုး
 ဖြစ်နေတယ်ဆိုတာကိုတော့ စာပေ အထောက်အထား မတွေ့
 ရသေးဘူး။ ဒီဧကွဲကသာခါ ပုံတော်ဘုရားဟာ သီဟိုဠ်ကျွန်း

၁။ တစ်ဆင့် မြန်မာပြည်ကို ရောက်လာတယ်လို့ တော့ ဆရာ
 ရန်ဆက် ပြောစမှတ် ပြုကြတယ်။

ဧကွဲကသာခါလို့ ခေါ်တဲ့ တောင်ကိုင်းကို ဖြတ်စိုက်တဲ့
 မောဓိပင်ဟာ သီဟိုဠ်မှာရှိတော့ ဧကွဲကသာခါ ဘုရားဟာလဲ
 သီဟိုဠ်ကပဲ လာဖို့ ရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သီဟိုဠ်မှာ နေ
 မှုတဲ့ ဆရာတော်တွေကို လျှောက်ထားကြည့်တော့ သီဟိုဠ်
 ဧကွဲကသာခါ ဘုရားဟာ အခု မြန်မာပြည်မှာ တွေ့ရတဲ့
 ပုံတော်မျိုး မဟုတ်ဘဲ အခြား ရုပ်ပွားဆင်းတုတော် ပုံမျိုးပဲ
 ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ကမ္ဘာ့ဘုရားဆင်းတုတော်တွေကို
 မော်ပြတဲ့ စာအုပ်တွေမှာလဲ ဧကွဲကသာခါပုံ တစ်ပုံမှ မပါရှိ
 ပါဘူး။ ဒါကြောင့် သီဟိုဠ်ကရောက်တဲ့ ဧကွဲကသာခါဟာ
 လဲ ရိုးရိုးဆင်းတုပုံ ဖြစ်မယ်လို့ပဲ ခန့်မှန်းရပါတယ်။ ဒီနေ့
 မြန်မာပြည်မှာ တွေ့ရတဲ့ ဧကွဲကသာခါ ပုံမျိုးကတော့ မြန်
 မာပြည်မှာပဲရှိတဲ့ ပုံတော် အထူးအဆန်း ဖြစ်ပုံရပါတယ်။
 ကာကြောင့် ဒီပုံမျိုး ဖြစ်တယ်ဆိုတာတော့ ခိုင်ခိုင်မာမာ
 မတွေ့ရသေးပါဘူး။

မေး။ ။ ဧကွဲကသာခါ ဘုရားရဲ့ ခေါင်းပေါ်မှာ ဘာ
 ဖြစ်လို့ ကြာပွင့် ဆောင်းထားသလဲ။

ဖြေ။ ။ သံဂါယနာတင် ကျမ်းဂန်မဟုတ်တဲ့ မဟာယာန
 ကျမ်းတစ်ခုမှာ ကောသလ မင်းကြီးနဲ့ မလ္လိကာ မိဖုရားတို့
 ဘုရားဖူးဖို့ လာတဲ့အခါ ဘုရားရှင်မရှိ ဖြစ်နေတယ်။ ရှင်
 မောဂ္ဂလာန်က တန်ခိုးတော်နဲ့ လိုက်ရှာတော့ ကြာမျိုးငါး
 ပါး ဖူးပွင့်နေတဲ့ အနောတတ္ထ အိုင်ထဲမှာ ဘုရားရှင်ဟာ
 ကြာပွင့်ကြီး တစ်ပွင့်ပေါ်မှာ ဈာန်ဝင်စားနေတာကို တွေ့ရ
 တယ်။ အိုင်စောင့်နတ်ကိုးပါးကလဲ ဘုရားရှင်ကို ကြာပွင့်ထီး

တစ်လက်စီနဲ့ ဆောင်းမိုးထားကြတယ်။ အဲဒီ ကြာပွင့်ပေါ်မှာ ထိုင်ပြီး ကြာပွင့်ထီးဆောင်းတဲ့ အသွင်ဟာ ကြည့်ရှုမှ မြော်လို့ မဝနိုင်အောင် ကြည့်ညှိဖွယ် ရှိပေတယ်လို့ ကောသလမင်းကြီးနဲ့ မလ္လိကာ ပိဖုရားကြီးတို့ကို ရှင်မောဂ္ဂလာန် မခထရ် ပြန်လည် မိန့်ကြားတယ်။ ရှင်မောဂ္ဂလာန် မိန့်ကြားချက်ကို ကောသလမင်းကြီးက ကြားတော့ မင်းကြီးလဲ ကြာပွင့်ပေါ်မှာ ဈာန်ဝင်စားပြီး ကြာထီး ဆောင်းထားတဲ့ ဘုရားရှင်နဲ့ ပုံတော်ကို အာရုံမှာ ပူးတွေ့ရလို့ အလွန် ကြည့်ညှိသွားတယ်။ ဒီပုံမျိုး ဘုရားရှင်တု ပြုလုပ်ကိုးကွယ်ချင်ပါတယ်လို့ ကောသလမင်းကြီးက လျှောက်တော့ ရှင်မောဂ္ဂလာန်က ခွင့်ပြုလို့ ကြာပန်းထီးဆောင်းပုံကို ဘုရားရှင် လက်ထက်တော်တုန်းကတည်းက ထုလုပ် ကိုးကွယ်ခဲ့တယ်လို့ ယုံကြည်နေကြတယ်။

ဒါပေမယ့် အခုခေတ် ဒက္ခိဏသဘာဝ ဘုရားတွေမှာလို ကြာပန်းကို ခေါင်းတော်ပေါ်မှာ အုပ်ထားတဲ့ပုံမျိုး မဟုတ်ဘဲ ဦးခေါင်းတော်အထက်က ထီးဆောင်းသလို ဆောင်းထားတယ်လို့ မှတ်ရမယ်။

အခု မြန်မာပြည်မှာ ထုလုပ် ကိုးကွယ်နေတဲ့ လည်ကုတ်တိုတို ပုအိုင်အိုင် ပုံတော်ဟာ မကျမ်းကျင်တဲ့ ပန်းပုဆရာ တစ်ယောက်က လိမ်ညာ ရောင်းရာက အဟုတ်ထင်ပြီး ကိုးကွယ်နေကြတဲ့ ပုံတော်အများ ဖြစ်တယ်လို့ သုဒတသီတွေက တစ်ညီတည်း ဆိုနေကြပါပြီ။ ဒါကြောင့် ပန်းပုဆရာများကိုလည်း ယခုလို ပုံတော်ပုအိုင်အိုင် လည်ကုတ်တိုတိုနဲ့ မသပ္ပာယ်တဲ့ပုံမျိုး မထုလုပ်ကြဖို့ ဗုဒ္ဓဘာသာ တွေကလဲ

ဆိုဘုရားရှင်ပုံ မဟုတ်တဲ့ပုံမျိုးကို မကိုးကွယ် မဆည်းကပ်ဖို့ အထူး သတိပေးလိုက်ပါတယ်။

တကယ်လို့ ကြာပွင့်ပေါ်မှာ ထိုင်၍ ဈာန်ဝင်စားပြီး ကြာပန်းထီး မိုးထားတဲ့ပုံ ကိုးကွယ်ချင်တယ်ဆိုရင်လဲ ထုလုပ် ကိုးကွယ် နိုင်ပါတယ်။ ဘုရားရှင် ရုပ်တုတော် ကတော့ အများ ကိုးကွယ်နေကြတဲ့ ကြည့်ညှိဖွယ် သပ္ပာယ်တဲ့ ပုံမျိုးပဲ ဖြစ်ရပါမယ်။

- မေး။ ။ ဘုရားရှင်မှာ သျှောင်ထုံးရှိပါသလား။
- ဖြေ။ ။ ဒီမေးခွန်းကတော့ ယနေ့လက်ရှိ ချပ်ပွားဆင်း တုတော်တွေကို ကြည့်ပြီး ကလေးတွေနဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ မဟုတ်သူတွေက မေးလေ့ ရှိတဲ့ မေးခွန်းပါပဲ။ ဘုရားရှင်မှာ သျှောင်ထုံး မရှိပါဘူး။ သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားတဝက သျှောင်ထုံးကို တောထွက်စဉ်က သန်လျက်နဲ့ ဖြတ်ခဲ့တယ်။ သန်လျက်နဲ့ ဖြတ်တာ ဖြစ်လို့ အခုခေတ် သင်ရိုးစာနဲ့ ဝိတ်သလို မပြောင်သွားပါဘူး။ ဘုရားရှင်ရဲ့ လက်သစ်တော်နဲ့ လက်နှစ်သစ် အဝတ်ကျန်ပါတယ်။ အဲဒီ ဆံပင်ငုတ်တွေဟာ လက်ယာရစ်ခွေပြီး ကျန်ရစ်တာ နိဗ္ဗာန်စံတဲ့ အထိပါပဲ။ ဘုရားဖြစ်တဲ့အခါ ဆံပင်တော်မှ ငရောင်လျှံတော်တွေ ထွက်နေတဲ့အတွက် မြင်ရသူတွေက သျှောင်ထုံးပုံသဏ္ဍာန်လို မြင်ရပါတယ်။ ဘုရားရှင်ကို ပူးတွေ့မြင်ရတဲ့အတိုင်း ရောင်လျှံတော် ကွန့်မြူးနေတဲ့ ဆံတော်ပုံကို ထုထွင်းရာက ယနေ့ ဆင်းတုတွေမှာ ဆံထုံးပုံ သဏ္ဍာန် ရှိနေတယ်လို့ပဲ ယူဆကြပါတယ်။
- ရန်ကုန်မြို့ ခြောက်ထပ်ကြီး ဘုရားကြီး ကျောင်းတိုက် အရာတော်က သူ့ရဲ့စိတ်ကြိုက် မတ်ရပ်တော် ဘုရားပုံတော် ပန်းချီကား တစ်ခုကို ရေးဆွဲစေရာမှာ ခေါင်းတော်မှာ

သျှောင်ထုံးပုံသဏ္ဍန် မပါဘဲ ရဟန်းတော်များကဲ့သို့ ခေါင်းထုံး ပုံတော်နှင့် ရှေးဆူပူဇော်တားတာကို မဟာသိမ်တော်ကြီးထဲ မှာ ယနေ့တိုင် ဖူးတွေ့မြင်နိုင်ပါတယ်။

မေး။ ။ ဒက္ခိကသာခါ ဘုရားပုံတော်ကို ကိုးကွယ်ရင် လောကီသိဒ္ဓိ အားလုံးပြီးတယ်ဆိုတာ မှန်ပါသလား။

ဖြေ။ ။ ဒက္ခိကသာခါ ဘုရားပုံတော်ဟာ အမြင်အား ဖြင့် ရိုးရိုးရှုပ်ပွားတော်တွေလောက် ကြည်ညိုဖွယ် မဆောင် ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ဒက္ခိကသာခါ ပုံတော်ကို လူတွေက တာသာရေးအရ ရှုပ်ပွားတော်တစ်ဆူ အနေနဲ့သာ ကိုးကွယ် ကြတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒက္ခိကသာခါ ဘုရားကို ကိုးကွယ်ရင် လာဘ်လာဘ ပေါများမယ်၊ အရောင်းအဝယ် ကောင်း မယ်၊ ရာထူးတိုးမယ်၊ အန္တရာယ် အားလုံး ကင်းမယ်၊ အိမ်လဲ မီးမလောင်နိုင်ဘူး၊ လောကသိဒ္ဓိပေါင်းစုံ ပြီးတယ်လို့ ယုံ ကြည်ပြီး ကိုးကွယ်ကြပါတယ်။

ဘုရားကို ရိုခိုးတယ်၊ ပူဇော်တယ် ဆိုတာက ရှုပ်ပွား တော်၊ ဆင်းတုတော်၊ ခတ်တော်၊ စေတီပုထိုးတွေကို ရိုခိုး ပူဇော်တာ မဟုတ်ပါဘူး။ အရဟံ တဲ့ ဂုဏ်တော်တွေနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ သက်တော်ထင်ရှား ဘုရားရှင်ကို စိတ်အာရုံထဲမှာ ပေါ်လာသည်အထိ မျှော်မှန်းပြီး ရိုခိုးပူဇော်ရတာ ဖြစ်ပါ တယ်။ ရှုပ်ပွားဆင်းတု ခတ်တော် စေတီတွေက သက်တော် ထင်ရှား ဘုရားရှင်ရဲ့ အာရုံထင်မြင် လွယ်ကူစွာ အထောက် အကူမျှသာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ရိုးရိုး ရှုပ်ပွားတော်ပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ဒက္ခိကသာခါ ပုံတော်ပဲဖြစ်ဖြစ် ဘုရားရှင်ရဲ့ ဂုဏ် တော်တွေကို ကြည်ညိုသစ္စာဖြင့် အားကောင်းရင် ကောင်း

မလောက် ဝိပဿနာဘက်ကို ကူးလိုက်ရင် မဂ်ဉာဏ် ဖြစ်လာ ဖြစ် အထိ ရနိုင်ပါတယ်။

မေး။ ။ ဘုရားရှင် ကြွတော်မူတဲ့အခါ ခြေတော်ရာမထင် တူးဆိုတာ မှန်ပါသလား။ ဘာကြောင့်ပါလဲ၊ ဘယ်လိုအခါ မှာ ထင်ပါသလဲ။

ဖြေ။ ။ ဘုရားရှင် ကြွတော်မူတဲ့ အခါ ခြေတော်ရာ မထင်တာ မှန်ပါတယ်။ ဘာကြောင့် မထင်သလဲ ဆိုရင် (၁) နူးညံ့သိမ်မွေ့တဲ့အတွက်၊ (၂) ခွန်အားကြီးမားတော် မူတဲ့အတွက်၊ (၃) လူအများကို သနား ပဲ့ညှာတော်မူတဲ့ အတွက်ကြောင့် မထင်ကြောင်းကို အင်္ဂုတ္တိုရ် အဋ္ဌကထာမှာ ပွင့်မြသားပါတယ်။ ဘုရားရှင်ဟာ လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာ တစ်သိန်း ပါရမီဖြည့်ပြီး ဘုရားဖြစ်လာရပါတယ်။

ဘုရားရှင် ကြွတော်မူရာမှာ ခြေတော်ရာတွေ ထင်နေပါက လူအများက ဝိခြေတော်ရာ အားလုံးကို အချိအသေ မပြုဘဲ လှေရှောင်မသွားနိုင်ဘဲ နင်းပိ ကျော်မိရင် အကုသိုလ်ဖြစ်ဖို့ ပြုကြပါတယ်။ ခြေတော်ရာကို နင်းသွား ကျော်သွားမယ့် လူတွေ အပြစ်ရမှားကို သနားတော်မူတဲ့အတွက် ဘုရားရှင်ဟာ ခြေတော်ရာ မထင်အောင် အဓိဋ္ဌာန်ပြီး ကြွသွားတော်မူပါ တယ်။

ဘုရားရှင်ကို အမှတ်တရ ဖူးမြော်လိုသူတွေ အမြတ်တနိုး ဖူးမြော်နိုင်ဖို့ ဖူးမြော်ရေတစ်ခု သနားတော်မူဖို့ တောင်းပန် တဲ့အခါ နောင်အခါလဲ သာသနာတော် ထွန်းကားညှိပင် ပြီး သာသနာတော် အကျိုးများဖို့ မြင်တော်မူတဲ့အခါ ခြေတော်ရာ ထင်စေသတည်းလို့ အဓိဋ္ဌာန်ပြီး ခြေတော်ရာ ကို ထင်စေပါတယ်။ မင်းဘူး၊ မန်းစက်တော်က ခြေတော်

ရာဟာ သစ္စာပန်ရသေ့၊ ထောင်းပန်လို၊ ချဲ့တာ ယနေ့ သာ
သနာတော် ၂၅၀၀-ကျော်အထိ တည်တံ့ ထွန်းကားနေပါ
တယ်။

မေး။ ။ ယနေ့ မြန်မာနိုင်ငံနဲ့ သီဟိုဠ်နိုင်ငံမှာ ကိုးကွယ်
နေကြတဲ့ ခြေတော်ရာဟာ စေတီလေးပါ။ ထဲမှာ ဘယ်စေတီ
အမျိုးအစားလဲ။

ဖြေ။ ။ ခြေတော်ရာဟာ ဘယ်စေတီမျိုးထဲမှာ ပါတယ်
လို့တော့ အတိအကျ မတွေ့ရဘူး။ ဂေါတမဘုရားရှင် ခြေ
တော်ရာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပိဋကတ်ထဲမှာ ဖွင့်ပြထားတာ
မတွေ့ရဘူး။ သစ္စာပန်ရသေ့၊ ထောင်းပန်လို၊ မင်းဘူး ရွှေစက်
တော်မှာ ခြေတော်ရာတစ်ဆူ ချဲ့တော်မူခဲ့တယ်။ နမူဒါ
နဂါး ထောင်းပန်လို အောက်ခြေတော်ရာကို ချဲ့တော်မူခဲ့
တယ်လို့ ရွှေစက်တော်သမိုင်းမှာ တွေ့ရတယ်။ ဒီခြေတော်
ရာကို နှစ်စဉ် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေ အများ သွားရောက် ပူးမြော်
နေကြတယ်။ ဘယ်စေတီမျိုးထဲမှာ ပါတယ်လို့ မတွေ့ပေ
မယ့် ဥဒ္ဓိသစေတီထဲမှာပါ တယ်လို့ မှတ်ရပါမယ်။ ဒီခြေတော်
ရာကို ပူးမြော်ခြင်းဖြင့် ဘုရားရှင် သက်တော်ထင်ရှား ရှိခဲ့တယ်
ဆိုတာကို မျှော်မှန်းရည်ရော်လို ဖြစ်ပါတယ်။

မေး။ ။ ခြေတော်ရာကို ကိုးကွယ်တဲ့ အစဉ်အလာ ရှိပါ
သလား။

ဖြေ။ ။ အခု တက္ကသိုလ်မှာမှတ်တဲ့ ဘုရားရှင် လေးဆူ
လက်ထက်တော်မှာ ခြေတော်ရာကို ကိုးကွယ်တဲ့ အစဉ်အလာ
ပိဋကတ်မှာ မတွေ့ရပါဘူး။ သုန္ဒရထေရ် အပဒါန်မှာတော့
ကိစ္စဘုရားရှင် လက်ထက်တော်တုန်းက ခြေတော်ရာကို ပန်းနဲ့

ပူဇော်ခဲ့ရလို့ နတ်ပြည် ရောက်ရတဲ့အကြောင်း ဖွင့်ပြထား
ပါတယ်။

အင်္ဂုတ္တိုရ်အဋ္ဌကထာမှာတော့ ဒေါဏပုဏ္ဏားကြီးနောက်က
လှိုက်လာမှန်းသိတော့ ဘုရားရှင်ဟာ ခြေတော်ရာတွေ ထင်ပါ
စေလို့ အဓိဋ္ဌာန်ပြီး ခြေတော်ရာတွေ ချဲ့ပါတယ်။ ဒေါဏ
ပုဏ္ဏားကြီးဟာ ခြေတော်ရာမှာ ထင်နေတဲ့ စက်လက္ခဏာ
တော်တွေကို မြင်ပြီး ဘုရားမှန်းသိတာနဲ့ ခြေထုခံလိုက်သွား
တယ်။ ဘုရားရှင်ကလဲ သစ်ပင်တစ်ပင်အောက်မှာ ထိုင်စေခင်း
နေတယ်။ ဒေါဏပုဏ္ဏားက နတ်လား၊ သီလူးလား၊ ကုမ္မာန်
လား၊ လူလား ဆိုတော့ ဘုရားရှင်က ဘာမှ မဟုတ်ဘူး။
ဗုဒ္ဓဖြစ်တယ်လို့ မိန့်ခဲ့တယ်။ ပရိနိဗ္ဗာန်ခံတဲ့အခါ ဓာတ်တော်
တွေကို ဦးဆောင်စေမှာကို သိတော်မူလို့ ခြေတော်ရာချပြီး
တွေ့ဆုံစေခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။

အပဒါန်အဋ္ဌကထာနဲ့ အင်္ဂုတ္တိုရ်အဋ္ဌကထာမှာ ပဒစေတီယ
ခြေတော်ရာကို ပူဇော်စရာလို့ ပြထားတာလဲ တစ်ကြောင်း။
ဒေါဏပုဏ္ဏားကြီးဟာ စက်လက္ခဏာတော်တွေကို ကြည့်ပြီး
ဘုရားမှန်း သိသလို စက်လက္ခဏာတွေပါတဲ့ ခြေတော်ရာကို
ပူးမြော်ရလို့ သက်တော် ထင်ရှား ဘုရားရှင်ကို မျှော်မှန်း
ပူဇော်နိုင်တဲ့အတွက် ခြေတော်ရာကို ရှိခိုးပူဇော်ထိုက်ပါတယ်။

မေး။ ။ ရုပ်ပွားဆင်းတုတော်တွေကို အနေကဇာ မတင်
တဲ့ မကိုးကွယ် ကောင်းဘူးလား။

အနေကဇာတင်တယ်ဆိုတာ

ဖြေ။ ။ ရုပ်ပွားဆင်းတုတော်တွေကို အနေကဇာမတင်တဲ့
ကိုးကွယ် ကောင်းပါတယ်။ အနေကဇာ တင်တာနဲ့ ပတ်

ပြေ။ ။အနေကဇာတင် အခမ်းအနား ကျင်းပတဲ့ အတွက် အကျိုးအများကြီး ပိုထူးပါတယ်။ ထူးလို့ ရှေး မြန်မာကြီးတွေက ပိဋကအစဉ်အလာ မဟုတ်ပေမယ့် ဒီအနေ ကဇာတင် အခမ်းအနားကို စီစဉ်ပြုလုပ်လိုက်နာခဲ့ခြင်း ဖြစ် ပါတယ်။

(၁) အနေကဇာတီ သံသာရုံစတဲ့ ဘုရားရှင်ရဲ့ ဥဒါန်း ကောင်းကို ဘုရားရှင်ကိုယ်စား ရဟန်းတော်တွေက ရွတ်ပေး ရတာဖြစ်လို့ ရဟန်းတော်တွေကို ဆွမ်း ယက်နံ့စတဲ့ ပစ္စည်း တွေ လှူဒါန်းရတဲ့ ဒါနကုသိုလ်၊ လှူပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ပင့်ဖိတ် ကျွေးမွေးရတဲ့ ဒါနကုသိုလ်တွေ၊ ကျင့်သုံးဆောက်တည်ရတဲ့ သီလကုသိုလ်တွေ ပိုရတယ်။

(၂) အနေကဇာတီသံသာရုံ စတဲ့ ဘုရားရှင်ရဲ့ နှုတ် တော်ထက် ဒေသနာတွေကို ကြားနာရတဲ့ ဓမ္မသဝန ကုသိုလ်တွေ ပိုရတယ်။ ဟောကြားရတဲ့ ရဟန်းတွေလဲ ဓမ္မဒေသနာ ကုသိုလ်တွေ ပြုခွင့်ရတယ်။

(၃) တရားဒေသနာတွေ ကြားနာရလို့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဆိုင်ရာ အသိအမြင် မှန်ကန်မှု ဒိဋ္ဌိဇုကမ္မ ဖြစ်ရတယ်။

(၄) အလှူရှင်အနေနဲ့ မိမိပြုလုပ်တဲ့ ဘုရားပူဇော်မှု ကုသိုလ်၊ ဒါန သီလကုသိုလ်၊ အမျှအတမ်း ပေးဝေခြင်း ပတ္တိဒါနကုသိုလ်ကို ရတယ်။

(၅) အနေကဇာတင်ပွဲ လာရောက်ကြတဲ့ ပရိသတ်တွေ ကတွက် အလှူကိစ္စ ပိုင်းဝန်းဆောင်ရွက်ရတဲ့ ဝေယျာဝစ္စ သိုလ်၊ သာဓုအနုမောဒနာ ခေါ်ဆိုရတဲ့ ပတ္တာဒမောဒန သိုလ်တွေ ပိုရတယ်။

မိမိလို အကျိုးထူးတွေကို ပိုရစေနိုင်တဲ့အတွက် အနေက ဇာတင် အခမ်းအနားကို ကျင်းပတဲ့ အစဉ်အလာကို ရှေး မြန်မာတွေက ယဉ်ကျေးမှုတစ်ခုအနေနှင့် လိုက်နာ ကျင့်သုံး ကြခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဇမး။ ။ပယောဂဆရာ၊ အထက်လမ်းဆရာတွေ သုံး နေတဲ့ ဘုရားငါးဆူ အမိန့်တော်ဆိုတာ တယ်ဘုရားတွေ ပါလဲ။

ပြေ။ ။အခုတည်ဆဲကမ္မာကြီးဟာ ဘုရားငါးဆူပွင့်မှာ ဖြစ်တဲ့အတွက် ဘဒ္ဒကမ္မာလို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီ ဘုရား ငါးဆူအနက် ကကုသံ၊ ကောဏာဂုံ၊ ကဏပ၊ ဂေါတမ မိတ်တို့ ဘုရားလေးဆူပွင့်ပြီးပြီ၊ အရိမေတ္တယျ ဘုရားတစ်ဆူ ပိုပြီး ကျန်သေးတယ်။ ပွင့်ပြီး လေးဆူနဲ့ ပွင့်လတ္တံ့ တစ်ဆူကို အပါဝင်ပြီး ဘုရားငါးဆူ အမိန့်တော်လို့ သုံးကြခြင်း ဖြစ် တယ်။ အချို့ ဓမ္မာရုံတွေမှာ ဘုရားငါးဆူပုံ ထုလုပ်ကိုးကွယ် ကြတာ ဖြစ်တယ်။

အချို့ မုခ်ပေါက်လေးခုရှိတဲ့ ပုဂံအာနန္ဒာနဲ့ မန္တလေး အာနန္ဒာလိုက်ရဲ့ ဘုရားတွေမှာ ဘုရားလေးဆူ ကိုးကွယ်တာ ကလေးက ပွင့်ပြီး ဘုရားလေးဆူကို ရည်မှန်း ပူဇော်ကြခြင်း ဖြစ်တယ်။

ဇမး။ ။အာဇာနည်ယထုတ်မှာ ဝိပဿီထစ နမတ္တု စတင်ဖြင့် ဝိပဿီအစ ဂေါတမအဆုံး ဘုရား ၇-ဆူကို ငိုနိုး ပူဇော်ထားတယ်။ ဘာဖြစ်လို့ ဒီဘုရား ၇-ဆူကို သုံးခြား ပြုရပါသလဲ။

ဖြေ။ ။ အာဇာနည်သတ်မှတ်လာတဲ့ ဝိပဿီသစ်နမူနာကဲ့သို့ပင် သိမိမတော့တဲ့ ဘုရားရှိခိုး ဂါထာတွေ၊ ဗြဟ္မာကြီးရဲ့ ဘုရားရှိခိုး ဖြစ်ပါတယ်။ ဗြဟ္မာတွေဟာ အသက်တမ်းရှည်တဲ့အတွက် ဝိပဿီဘုရား ပွင့်တော်မူတဲ့အချိန် ဝိပဿီ ဘုရားရှင်ရဲ့ တပည့် သာဝက ဖြစ်ခဲ့ဖူးတဲ့ ဗြဟ္မာတွေဟာ အခု ဂေါတမပွင့်ချိန်အထိ ဗြဟ္မာပြည်မှာ ရှိနေသေးတယ်။ အဲဒီ ဝိပဿီဘုရားကိုမိတဲ့ ဗြဟ္မာကြီးတွေဟာ ဝိပဿီဘုရားရှင်ရဲ့ နောက်မှာ ပွင့်တဲ့ သိခါ၊ ဝေဿဘူ၊ ကသန်၊ ကောဏာဂုံ၊ ကဿပ၊ ဂေါတမဆိုတဲ့ ဘုရား ၇-ဆူ ပူးတွေ တရားနာခဲ့ရဖူးပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဗြဟ္မာကြီးပူးတွေတရားနာဖူးတဲ့ ဘုရား ၇-ဆူ ရက်တော်တွေကို တပတ်စော် ချီးကျူးပြီး ရှိခိုးတာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ အာဇာနည်သတ်မှတ်လာ ဗြဟ္မာကြီးရဲ့ ဘုရား ၇-ဆူ ရှိခိုးကို မှီငြမ်းပြီး ဘုရား ၇-ဆူ ဘုရားရှိခိုးဟာ တွင်ကျယ်နေတာ ဖြစ်ပါတယ်။

မေး။ ။ ဘုရားကိုးဆူ ပူဇော်တယ်ဆိုတာ တယ်ဘုရား ပူဇော်တာပါလဲ။

ဖြေ။ ။ ဘုရားကိုးဆူ ပူဇော်တယ်ဆိုတာက ဘုရားကိုးဆူကို ပူဇော်တာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဘုရားရှင်နှင့်တကွ ရဟန္တာ ၈-ပါး စုစုပေါင်း ကိုးပါးကို ပူဇော်တာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဘုရားနှင့်တကွ ကိုးဆူ ပူဇော်ခြင်းကို ပြောရာက အတိုချုပ် ဘုရားကိုးဆူပူဇော်ခြင်းလို့ ဝေါဟာရ ပြောင်းလဲလာပုံ ရပါတယ်။

မေး။ ။ ဘုရားကိုးဆူ ပူဇော်မှုဟာ ပိဋကတ်တော်မှာပါတဲ့ အစဉ်အလာ ဟုတ်ပါသလား။

ဖြေ။ ။ ဘုရားကိုးဆူ ပူဇော်မှုကို ပိဋကတ်တော်မှာ မတွေ့ရပါဘူး။ ပူဇော်ပွဲတစ်ခုအနေနဲ့ ကျမ်းပတာ မတွေ့ရပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာမှာပါတဲ့ ဖြစ်ရပ်တစ်ခုကို အခြေခံပြီး တီထွင်ထားတဲ့ ပူဇော်ပွဲတစ်ခုသာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဘုရားရှင်ဟာ ဒီဆလင်္ဂိကမ္ဘီမှာ သီတင်းသုံးနေစဉ် ပုဏ္ဏားကပ်ယောက်က မွေးခါစ သူ့ရဲ့သားဟာ ၇-ရက်သာ အသက်ရှည်မယ်လို့ တိတ္ထိ ရဟန်းတစ်ပါးက ဟောပါတယ်။ သနားကရုဏာထားပြီး ကယ်မ၊ တော်မူပါလို့ လျှောက်တယ်။ ဘုရားရှင်က အိမ်ရွှေမှာ မဏ္ဍပ်တစ်ခု ထိုးစေပြီး မဏ္ဍပ်အလယ်မှာ ကလေးကို ထားစေပြီး ရဟန္တာ (၈) ပါး ဖြစ်စေ၊ (၁၆) ပါးဖြစ်စေ နေ့ထောညပါ (၇) ရက်လုံးလုံး ပရိတ်ရွတ်ပေးပါတယ်။ (၇) ရက်မြောက်တဲ့နေ့မှာ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင် ကြွရောက် ရွတ်ပါတယ်။ နတ်ဗြဟ္မာတွေက ပရိတ်တော်နာဖို့ ဘုရားရှင်ကို ပူးဖို့ မဏ္ဍပ်ဝန်းကျင်မှာ ပြည့်ဝနေတဲ့အတွက် ကလေးကို စားခွင့်ရထားတဲ့ အဝဂ္ဂန္ဓက ဘီလူးဟာ ကလေးနား မကပ်နိုင်လို့ မစားနိုင်တော့ဘူး။ (၈) ရက်မြောက်တဲ့နေ့မှာ ကလေးအား ဘုရားရှင်ကို ရှိခိုးစေရာ 'အသက်ရှည်စေသော်လို့' မေတ္တာပို့လိုက်သကဲ့သို့ ပုဏ္ဏားက သူ၏ကလေးကို 'အာယုဝဇန = မေ့ခင်သက်ရှည်' လို့ နာမည် ပေးလိုက်တယ်။

ဒီဖြစ်ရပ်ကို နမူနာယူပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေဟာ မေ့ခင်ကိန်းခမ်းအရ ဂြိုဟ်စား ဂြိုဟ်နင်း အတိတ်နိမိတ် မကောင်းတဲ့အခါ ဂြိုဟ် ကိုးလုံးပူဇော်မှုနဲ့ တွဲပြီး ဘုရားကိုးဆူ ပူဇော်တဲ့အလေ့အထကို တီထွင်ခဲ့ကြတယ်။

မေး။ ။ဘုရားရှင်နဲ့အတူ အပူဇော်ခံရတဲ့ ရဟန္တာတွေက ဘယ်ရဟန္တာတွေပါလဲ။

ဖြေ။ ။ဘုရားရှင်နဲ့အတူ အပူဇော်ခံရတဲ့ရဟန္တာတွေဟာ ဘယ်ရဟန္တာရယ်လို့ အတိအကျ ဖော်မပြထားပါဘူး။ ဒါပေမယ့် အခု ဘုရားကိုးဆူပူဇော်ပွဲမှာတော့ ရဟန္တာ ၈-ပါး အမည်ကို တိတိကျကျ ဖော်ပြထားပါတယ်။ ဘယ်ရဟန္တာ ဘယ်အရပ် ဘယ်ထောင့်မှာ နေရမယ်ဆိုတာကိုလဲ အတိအကျ သတ်မှတ်ထားပါတယ်။ အရှေ့မြောက်ထောင့်မှာ ရှင်ရာဟ လာ၊ အရှေ့မှာ ရှင်ကောဏ္ဍည၊ ရှင်ရေဝတက အရှေ့တော၊ ထောင့်မှာ၊ ရှင်သာရိပုတ္တရာက တောင်အရပ်မှာ၊ ရှင်ဥပါရိ က အနောက်တောင်ထောင့်မှာ၊ ရှင်အာနန္ဒာက အနောက် မှာ၊ ရှင်ဂဝံပတိက အနောက်မြောက်အရပ်မှာ၊ ရှင်မော လာန်က မြောက်အရပ်မှာ ဆိုပြီး နေရာ သတ်မှတ်ထားပ တယ်။ ဘယ်ရဟန္တာကို တွဲကြောင့် ဘယ်အရပ်မှာ ထား တယ်ဆိုတာတော့ အကြောင်း အခိုင်အမာ မတွေ့ရပါဘူး။ တချို့စာအုပ်တွေမှာက ရဟန္တာ နွေသင့်အလိုက် နေရာရ ထားတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဥပမာ ရှင်သာရိပုတ္တရာဟာ ဗုဒ္ဓဟူးသားဖြစ်လို့ တောင်အရပ်မှာ ထားတယ်လို့ ဆိုထား ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ရှင်သာရိပုတ္တရာဟာ ဗုဒ္ဓဟူးသား ဖြစ် တယ်လို့ ပိဋကတ်မှာ မပါလို့ ယုတ္တိတော့ မတန်ပါဘူး။

မေး။ ။ဘုရားကိုးဆူ ပူဇော်တဲ့ ဓလေ့ဟာ ဘယ်ခေတ် ဘယ်ခေတ်က စခဲ့သလဲ။

ဖြေ။ ။ပုံသားဝတီ ဆင်ဖြူရှင် ဘုရင့်နောင်မင်းတော် ကြီးဟာ သက္ကရာဇ် ၉၂၀ လောက်မှာ ယိုးဒယားပြည်

စမ်းမယ်ကိုသိမ်းပြီး သားတော် အနော်ရထာကို ဘုရင်ခံ မှန်ထားပါတယ်။ ထိုအချိန်က ဇင်းမယ်တို့ လောကီဗေဒင် ကိန်းခန်းအရ ကြိုက်ကြီးကိုးလုံးကို ပူဇော်တဲ့ အစဉ်အလာ ဖြစ်တယ်။ အနော်ရထာစောက ဗုဒ္ဓဘာသာ ဆရာတော်ကြီး များနဲ့တိုင်ပင်ပြီး လူတွေကျင့်သုံးနေတဲ့ ကြိုက်ကိုးလုံး ပူဇော် ပွဲလဲ မပျက်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာနည်းအရ ဘုရားရှင်နဲ့ ရဟန္တာ များကို ပူဇော်ရာလဲ ရောက်အောင်ဆိုပြီး ဓမ္မပကျမ်းလာ အာယုဝဗ္ဗန ဝတ္ထုအရ ဘာသာရေး ယဉ်ကျေးမှု အဖြစ် ပြောင်းလဲခဲ့တယ်။ အဲဒီဇင်းမယ်က ဘုရားကိုးဆူ အစဉ်အလာ ဟာ မြန်မာပြည်ကို ရောက်လာခဲ့တယ်လို့ အဆိုရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဘုရားကိုးဆူ ပူဇော်တဲ့ ဓလေ့ဟာ တောတွေကို မရောက်ဘဲ မြို့တွေမှာ အထူးသဖြင့် အောက်မြန်မာပြည်မြို့တွေ မှာသာ လုပ်လေ့လုပ်ထ ရှိပါတယ်။

မေး။ ။ယခုကာလ ဘုရားကိုးဆူ ပူဇော်ပွဲကို ဘယ်လို ပူဇော်နေကြသလဲ။

ဖြေ။ ။ဘုရားကိုးဆူ ပူဇော်ပွဲဟာ ကြိုက်ကိုးလုံး ပူဇော် ပွဲလဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဘုရားကိုးဆူ ပူဇော်ပွဲဟာ ဝေတနာ သစ္စာတရား သက်သက်အရ ပြုလုပ်တာမဟုတ်ပါဘူး။ ဗေဒင် ကိန်းခန်းအရ ကံဇာတာ နိမိတ်အခါမျိုးမှာ လောကီနည်း အရ ရာထူးဂုဏ်သိန် စည်းစိမ် တိုးတက်စေချင်တဲ့အခါမျိုးမှာ ဘာသာရေးနည်းနဲ့ လောကီနည်း ဝေါင်းပြီးလုပ်တဲ့ ပူဇော်ပွဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အထက်မှာပြခဲ့တဲ့ ဘုရားရှင်နဲ့ ရဟန္တာ ၈-ပါးအပြင် ဘုရားရှင် နောက်မှာ ကိတ်ကြိုက်ကို ထားပြီး ရဟန္တာ (၈) ဆူရဲ့ နောက်မှာတော့ တနင်္ဂနွေထောင့်

မှာ ဂဠုန်ရုပ်ကို စီးထားတဲ့ တနင်္ဂနွေဂြိုဟ်မင်း။ တနင်္ဂနွေ
 သောင့် အရှေ့ရွပ်မှာ ကျားရုပ်ကို စီးထားတဲ့ တနင်္ဂနွေဂြိုဟ်
 မင်း စသည်ဖြင့် ဂြိုဟ်ကြီး ၈-လုံးကို နေရာချထားပါတယ်။
 လူ့ဖွယ်ပြင်တဲ့အခါ မှာလဲ ဘုရားရဟန္တာကိုးဆူနဲ့ ဂြိုဟ်ကိုးပါး
 အတွက် ပွဲ ၁၈-ပွဲပြင်ဆင် ပူဇော် ကျွေးမွေး ရပါတယ်။
 ဒါကြောင့် ဘုရားကိုးဆူဟာ ဘာသာရေး ပူဇော်ပွဲနဲ့ လောက
 ဂြိုဟ်နတ် ပူဇော်ပွဲကို ပေါင်းထားတဲ့ ပူဇော်ပွဲတစ်ခု ဖြစ်ပါ
 တယ်။

မေး။ ။ဘုရားကိုးဆူ ပူဇော်ပွဲကို ဘာဖြစ်လို့ ညနေပိုင်း
 ညဘက်ပိုင်း ပြုလုပ်ပါသလဲ။

ဖြေ။ ။လကယ်ပူဇော်ပွဲ အစစ်ကိုတော့ မနက်အရပ်
 တက်မှာ လုပ်ကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အခမ်းအနားကိုတော့
 ညနေမှာ ကျင်းပပါတယ်။ ဘုရားကိုးဆူပူဇော်ပွဲဟာ မြို့တော်
 မှာ ပြုလုပ်လေ့ရှိတော့ အားလုံး အလုပ်အားလပ်တဲ့ အချိန်
 အခါလဲဖြစ်၊ ဘုရားကိုးဆူပူဇော်ပွဲ ပြင်ဆင်ထားတဲ့ ဘုရား
 အောင် အခမ်းအနားကို ကြုံရောက်လာတဲ့ ဧည့်ပရိသတ်များ
 လဲ မူးမြော်ကြည်ညိုနိုင်အောင် လှူထုပရိသတ်ကိုတော့ ညနေ
 တက်မှာ ဖိတ်ကျွေးပါတယ်။ ဘုရားရှင်၊ ရဟန္တာတွေနဲ့ ဂြိုဟ်
 နတ်တွေကိုတော့ မနက်အရပ်တက်မှာ ပူဇော် ကျွေးမွေးပါ
 တယ်။

မေး။ ။အချို့ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေ ဘာကြောင့် ဘုရား
 ကိုး ဆူ ပူဇော်ကြသလဲ။

ဖြေ။ ။အချို့ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေက ရတနာသုံးပါးက
 လွဲပြီး ဘာကိုမှ မကိုးကွယ်ကြပါဘူး။ ဘုရားကိုးဆူ ပူဇော်ပွဲ

မှာ ဂြိုဟ်နတ်တွေကို ကိုးကွယ်ပူဇော်တဲ့ အခမ်းအနားပါနေတဲ့
 အတွက် ဗုဒ္ဓဘာသာလုပ်ငန်း မဟုတ်ဘူးလို့ ယုံကြည်ကြပြီး
 မပူဇော်တာပါပဲ။

အချို့ကတော့လဲ ဘုရားနဲ့တကွ ရဟန္တာတွေလဲပါ။ ဂြိုဟ်
 နတ်တွေလဲပါဖြစ်လို့ လောကတ္ထရာရေး၊ လောကီရေးနှစ်မျိုး
 ရှိပါပဲ။ ပါတဲ့ လုပ်ငန်းပဲဆိုပြီး လက်ခံ ပြုလုပ်ကြပါတယ်။
 အဲဒါကြောင့် ပါပဉ္စမမှာ ဗလိငါးမျိုးကို ပူဇော်ရတဲ့ နေရာမှာ
 မဟာတောဗလိနတ်တွေကို တစ်မြောက်ပသခြင်း တစ်မျိုးပါ
 တယ်။ ကြီးပွားကြောင်းတရား (၇)ပါးမှာ မိုးရာကိုးကွယ်တဲ့
 နတ်တွေကို ဗလိနတ်စာ ကျွေးမွေး တစ်မြောက်ရမယ်လို့ ဆိုတဲ့
 အတွက် ဘုရားကိုးဆူပူဇော်တာဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာနဲ့ မဆန့်ကျင်
 ပါဘူး။

မေး။ ။အချို့ အရပ်တွေမှာ နှစ်ကျိပ်ရှစ်ဆူ လှည့်ပွဲ၊
 ပူဇော်ပွဲတွေ လုပ်ကြတယ်။ နှစ်ကျိပ်ရှစ်ဆူဆိုတာ ဘာဘုရား
 မဟုတ်လဲ။

ဖြေ။ ။သုမေဓာ ဘုရားအလောင်းဟာ ဒီပင်္ကရာဘုရား
 မှုတ်မှာ ဗျာဒိတ်တော်ခံတော်မူတယ်။ ပြီးတော့ လေးသင်္ချေ
 ကမ္ဘာတစ်သိန်းပါရမီဖြည့်ကျင့်တော်မူတယ်။ အဲဒီလိုပါရမီ
 ဖြည့်ကျင့်နေစဉ် ကာလအတွင်းမှာ ဒီပင်္ကရာဘုရားနဲ့ ဂေါတမ
 ဘုရားရှင် အပါအဝင် ဘုရားပေါင်း နှစ်ဆယ့်ငါးဆူ ပွင့်
 တော်မူတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီပင်္ကရာဘုရားပွင့်တဲ့ ကမ္ဘာမှာ
 ဒီပင်္ကရာမတိုင်မီ တဏှာကံစား၊ မေကံစား၊ သရကံစား ဆိုတဲ့
 ဘုရားသုံးဆူပွင့်သွားတယ်။ အဲဒီ ဘုရားသုံးဆူကိုပါ ပေါင်း
 ပြီး ဘုရား (၂၀)ဆူ ရည်မှန်းပြီး နှစ်ကျိပ်ရှစ်ဆူ ဘုရားတွေ

တည်ကြတယ်။ နှစ်ကျိပ်ရှစ်ဆူလှည့်ပဲ့ ပူဇော်ပဲ့တွေ ကျွန်
ကြတယ်။

မေး။ ။သမ္ဗုဒ္ဓဂါထာမှာ လာတဲ့ ငါးသိန်းတစ်သောင်း
နှစ်သောင်း နှစ်ကျိပ်ရှစ်ဆူသော ဘုရားတွေဟာ ဘယ်ဘုရားတွေ
ပါလဲ။

ဖြေ။ ။စိန္တိတံ သတ္တသင်္ချေယျ၊
နဝသင်္ချေယျဝါဂေ။
ကာယဝါစံ စတုချာတံ၊
ဗုဒ္ဓတ္ထံ သမုပါဂမိ။

ဟူသော ဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓသောသထေရ်စီရင်သည့် သောတတ္တကိကျမ်း
လာ ဂါထာအရ ဂေါတမဘုရားအလောင်းတော်ဟာ စိန္တိ
တော်ထံမှာ ဘုရားဆုကို တောင်းခဲ့တာ (၇)သင်္ချေ ကြာပါ
တယ်။ အဲဒီ (၇) သင်္ချေအတွင်းမှာ ဗြဟ္မဒေဝစတဲ့ ဘုရား
ပေါင်း တစ်သိန်းနှစ်သောင်းငါးထောင် ပွင့်ပါတယ်။ နှစ်
တော်က မြက်ဆီပြီး ဘုရားဆု တောင်းခဲ့တာက (၉) သင်္ချေ
ကြာပါတယ်။ အဲဒီ (၉) သင်္ချေ အတွင်းမှာ ပေါရာဏသက္က
ဂေါတမစတဲ့ဘုရားအဆူပေါင်းသုံးသိန်းရှစ်သောင်းခုနှစ်ထောင်
ပွင့်ခဲ့ပါတယ်။ ဒီပင်္ကရာဘုရားထံမှစ၍ ကိုယ်ရော နှုတ်ပါ
ဘုရားဆုတောင်းခဲ့၊ ကျင့်ခဲ့တာက လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာ
တစ်သိန်း ကြာပါတယ်။ အဲဒီ ကာလအတွင်း ပွင့်တဲ့ ဘုရား
ပေါင်းက နှစ်ကျိပ်ရှစ်ဆူ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ သင်္ချေနှစ်ဆယ်နှင့်
ကမ္ဘာတစ်သိန်းအတွင်း ပွင့်တော်မူတဲ့ (၅၁၂၀၂၈) ငါးသိန်း
တစ်သောင်းနှစ်ထောင် နှစ်ကျိပ်ရှစ်ဆူသော ဘုရားရှစ်မျိုးကို
ရည်မှန်း ရှိခိုးပူဇော်တာ ဖြစ်ပါတယ်။

မေး။ ။သမ္ဗုဒ္ဓေ ဘုရားရှိခိုးနဲ့ ဆုတောင်းဂါထာကို
တယ်ဘုရားပါသလဲ။ ဘယ်ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ ရေးပါသလဲ။

ဖြေ။ ။သမ္ဗုဒ္ဓေ အန္တရာယ်ကင်း ဘုရားရှိခိုးကို ဘယ်
ဆရာတော်ကြီး ရေးတယ်လို့ မှတ်တမ်းအခိုင်အမာ မတွေ့ရ
ပါဘူး။ ရှေးမြန်မာ ဆရာတော်တစ်ပါး စီစဉ် ရေးသားခဲ့
တယ်လို့ မှတ်သားရပါမယ်။

ရည်ရွယ်ချက်ကတော့ ဂေါတမဘုရားရှင်ဟာ သင်္ချေနှစ်
ဆယ်နှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း ပါရမီ ဖြည့်ခဲ့ရတယ်။ အဲဒီကာလ
အတောအတွင်း ဘုရားပေါင်း ငါးသိန်းတစ်သောင်းနှစ်ထောင်
နှစ်ကျိပ်ရှစ်ဆူ ပွင့်တော်မူခဲ့တယ်။ ဒီလို သိရခြင်းအားဖြင့်
ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေါ ဗုဒ္ဓဘော ဘုရားအဖြစ်ကို ရခဲတယ် ဆိုတာ
ပိုပြီး ပေ၍လွင်လာမယ်။ ဂေါတမအရင်က ဘုရားပေါင်း
(၅)သိန်းကျော် ပွင့်သွားခဲ့တယ်ဆိုတာကို သိသွားမယ်။ ဘုရား
တစ်ဆူကို တစ်ခါရှိခိုးလို့ ကုသိုလ်တစ်ခါရရင် ဘုရားပေါင်း
(၅)သိန်းကျော်ကို တစ်ခါရှိခိုးလို့ ကုသိုလ်ပေါင်း ငါးသိန်း
ကျော်ရမယ်။ အလားတူပဲ တရား သံဃာတော်တွေ ပူဇော်
ရာမှာလဲ တစ်ခါပူဇော်တာနဲ့ ကုသိုလ်ပေါင်း (၅)သိန်းကျော်
ရမယ်။ ဒီလို အကျိုးအများကြီး ရမယ်ဆိုတော့ ပူဇော်တဲ့
သူရဲ့ သဒ္ဓါယုံကြည်မှုဟာလဲ အားကောင်းလာမယ်။ စေတနာ
ဇောဟာလဲ အားကြီးလာမယ်။ စေတနာဇော အားကောင်း
ရင် အားကောင်းသလောက် အကျိုးဟာလဲ ကြီးမြတ်မယ်ဆိုတဲ့
ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ရေးတဲ့ ဘုရားရှိခိုးဖြစ်တယ်လို့ မှတ်နိုင်တယ်။

မေး။ ။သမ္ဗုဒ္ဓဂါထာ မှတ်လို့ အန္တရာယ် ကင်းပါ
သလား။ ဘာကြောင့်ပါလဲ။

ဖြေ။ ။ပရိတ်ရွတ်တဲ့အခါမှာ ပရိတ်တော် ရွတ်ခြင်းဖြင့်
 အန္တရာယ်ကင်းမယ်လို့လဲ ယုံကြည်မယ်။ ပရိတ်တော်၍ အနက်
 အဓိပ္ပာယ်လဲ သိမယ်ဆိုရင် အန္တရာယ်ကင်းသလိုပဲ။ သမ္မုဒ္ဓေ
 ဂါဏာရွတ်ခြင်းဖြင့် အန္တရာယ်ဟူသမျှ ကင်းရှင်းမယ်လို့
 ယုံကြည်မှုလဲရှိမယ်။ ရွတ်တဲ့အခါမှာလဲ ဂါဏာရဲ့အနက်အဓိပ္ပာယ်
 ကို သိမယ်ဆိုရင် တကယ်အန္တရာယ်ကင်းနိုင်ပါတယ်။ ဒီဂါဏာ
 ဟာ ပြုံးမိပြီးမနားရ မှတ်ရတဲ့ မန္တန်မဟုတ်ပါဘူး။ ငါးသိန်း
 တစ်သောင်းနှစ်ထောင် နှစ်ကျိပ်ရှစ်ဆူသော ဘုရားတွေနဲ့ ၎င်း
 တို့ရဲ့ တရား သံဃာတွေကို ရှိခိုးပြီး ဆုတောင်းတဲ့ ဘုရားရှိခိုး
 ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် သမ္မုဒ္ဓေဂါဏာနဲ့ သူ့ရဲ့ မြန်မာ
 အဓိပ္ပာယ်ကို ရေးပေးလိုက်ပါတယ်။

- ၁။ သမ္မုဒ္ဓေ အဋ္ဌဝီသဉ္စ၊ ဣဒဿဉ္စ သဟဿကေ။
 ပဉ္စသတသဟဿာနံ၊ နမာမိ သီရိသာမဟံ။
- ၂။ အပ္ပကာ ဝါဠုကာ ဂင်္ဂါ၊ အနန္တာ နိဗ္ဗုတာဇိနာ။
 တေသံ ဓမ္မဉ္စ သံသဉ္စ၊ အာဒရေန နမာမဟံ။
- ၃။ နမက္ကာဓုနဘာဝေန၊ ဟိတွာ သဗ္ဗေ ဥပ္ပဒ္ဓဝေ။
 အနေကာ အန္တရာယာပိ၊ ဝိနဿန္တိ အသေသတော။
- ၁။ ငါးသိန်းတစ်သောင်းနှစ်ထောင် နှစ်ကျိပ်ရှစ်ဆူနှင့်
 သော ဘုရားရှင်တို့ကို တပည့်တော် ဦးတိုက်ရှိခိုး
 ပါ၏။
- ၂။ ဂင်္ဂါသီရိမက မရေတွက်နိုင်အောင် များပြားသော
 ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီး ဘုရားရှင်များနှင့် ၎င်းတို့၏ တရား

တော် သံဃာတော်များကို တပည့်တော် ချီသေခွာ
 ရှိခိုးပါ၏။

၃။ ရှိခိုးရသော အာနုဘော်ကြောင့် အားလုံးသော
 ဘေးဥပစ်များ ကင်းရှင်း၍ အန္တရာယ် ဟူသမျှ
 အကြွင်းမဲ့ ပျောက်ပျက်ပါစေကုန် သတည်း။

မေး။ ။ဘုရားရှိခိုးရင် ဘုရားဂုဏ်ကို အောက်မေ့ရင်
 အန္တရာယ် ပျောက်ကင်းတယ်လို့ ကျမ်းဂန်အဆိုရှိပါသလား။

ဖြေ။ ။ရတနာသုံးပါးရဲ့ ဂုဏ်တော်တွေကို အောက်မေ့
 တဲ့လူဟာ ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်ခြင်း၊ ကြက်သီးထခြင်းတွေ
 ပျောက်တယ်လို့ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင်က ဇေဂ္ဂသုတ်မှာ
 ဟောထားပါတယ်။ ဒီလို ပျောက်ရတာလဲ ရတနာသုံးပါးမှာ
 မျက် ခေါသ မောဟတွေ ကင်းပြီး ကြောက်ရွံ့ ထိတ်လန့်မှု
 တွေ မရှိလို့ ဖြစ်ပါတယ်လို့ ဘုရားရှင်က အကြောင်းပြထား
 ပါတယ်။

အဲဒီ ဇေဂ္ဂသုတ် ဘုရားဟောတရားကို ထောက်ထားပြီး
 အော့လဲ ဗုဒ္ဓဘာသာ ကျမ်းဂန်တွေကို ပြုစုတော်မူကြတဲ့
 ဆရာတော်တွေဟာ ကျမ်းမပြုမီ ရတနာသုံးပါး ဆရာ
 အမားတွေကို ရှိခိုးကန်တော့ပါတယ်။ ရှိခိုးတဲ့ စာတွေကိုလဲ
 ကျမ်းဂန်အစမှာ ရေးထည့် ထားကြတယ်။ ကျမ်းပြုပုဂ္ဂိုလ်
 တွေ ရှိခိုးတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်က ရှိခိုးမှုကြောင့် အန္တရာယ်ကင်း
 ပြီး ကျမ်းကို ပြီးအောင် ရေးနိုင်ဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။ စာထဲမှာ
 ရတနာသုံးပါး ရှိခိုး ရေးထည့်ထားတာကတော့ ကျမ်းဂန်
 ကို သင်တဲ့ တပည့်တွေလဲ ထိုအတိုင်း ရှိခိုးပြီး အန္တရာယ်တွေ

ကင်းကာ ထိုကျမ်းဂန်ကို ပြီးအောင် သင်ကြားနိုင်ကြဖို့ ပြန်
ပါတယ်လို့ ဖွင့်ဆိုကြပါတယ်။

ဒါကြောင့်လဲ သမ္မုဒ္ဓေ ဘုရားရှိခိုး ဂါထာတွေကို ရွတ်ဆို
တာဟာ ဘုရားကို နှုတ်နဲ့ ရှိခိုးတဲ့ ဝစီဝန္တနာ ပြစ်တဲ့အတွက်
မှချကေန အန္တရာယ် ကင်းနိုင်တယ်လို့ ယုံယုံကြည်ကြည်နဲ့
မြန်မာလို အဓိပ္ပာယ်သိပြီး ရွတ်ဖတ် ရှိခိုးနိုင်ကြပါတယ်။

....၀....

(၃)

တရားရတနာ

မေး။ ။ဘုရားရှင် လေးဆယ့်ငါးဝါ အတွင်း ဟော
တော် မူခဲ့တဲ့ ဒေသနာတွေကို တာဖြစ်လို့ တရားလို့ ခေ
ထလဲ။

ဖြေ။ ။ဘုရားရှင် ဟောခဲ့တဲ့ ဒေသနာတော်တွေဟာ
မျက်နှာလိက်ခြင်း၊ ဘက်လိုက်ခြင်းမရှိဘဲ ပုဂ္ဂိုလ်မရွေး၊ လူမျိုး
မရွေး မိမိခွဲ ပင်ကိုယ်သဘောတရားအတိုင်း ပြောင့်ပြောင့်
မတ်မတ် ဆောင်ရွက်တတ်လို့ မေ့တရားလို့ ခေ
ထတာတ ဒေါသတရားတွေဟာ တယ်ပုဂ္ဂိုလ် တယ်ဒေသမှာပဲ
ဖြစ်ဖြစ် လိုချင်တယ်၊ ကြမ်းတမ်းတယ်၊ အဲဒီလောဘ ဒေါသ
နဲ့ပဲ ပုဂ္ဂိုလ်မနှိသမ္မုဟာ လှုပ်ဖြစ်ဖြစ်၊ နတ်ပဲ ဖြစ်ဖြစ် ဆင်းရဲ
စားပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ သူဌေးသားပဲဖြစ်ဖြစ် အပါယ်ငရဲ ကျရောက်
ရမယ်။

အလားတူပဲ ဒါန သီလမှုတွေကို လှုပ်လုပ်လုပ်၊ နတ်ပဲ
လုပ်လုပ်၊ သူဌေးပဲ လုပ်လုပ်၊ ဆင်းရဲသားပဲ လုပ်လုပ်
မကောင်းကျိုး ခံစားရမယ်။ လူချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာကို
ရမယ်။ အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ် ဒေသမရွေး မျက်နှာပလိုက် မိမိခွဲ

မူလသဘောအတိုင်း ဆောင်ရွက်တတ်လို့ တရားလို့ ခေါ်တယ်။

မေး။ ။တရားရှင်ဟောခဲ့တဲ့ တရားတွေကို ဘာဖြစ်လို့ ပိဋကသုံးပုံလို့ ခေါ်တာလဲ။

ဖြေ။ ။ပိဋကဆိုတာက တောင်း၊ ခြင်းတောင်းလို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။ တရားရှင်ဟောခဲ့တဲ့ တရားတော်တွေကို တူရာ တူရာ စုပေါင်းပြီး တောင်းထဲကို ထည့်ပိုက်မယ်ဆိုရင် သုတ္တန်တရားတွေက တစ်တောင်း၊ ဝိနည်း တရားတွေက တစ်တောင်း၊ အဘိဓမ္မာတရားတွေက တစ်တောင်း ဆိုပြီး ၃-တောင်းပဲ ရတယ်။ အမျိုးတူရာ စုပေါင်းထားတဲ့ တရားသုံးမျိုးကို ပိဋကသုံးပုံလို့ ခေါ်တယ်။

မေး။ ။သုတ္တန်တရား ဆိုတာက တယ်လို့ တရားမျိုးလဲ။

ဖြေ။ ။သုတ္တန်တရားဆိုတာက ကာသဒေသအကြောင်း အရာ အခြေအနေ ပုဂ္ဂိုလ်အခြေအနေကိုကြည့်ပြီး ဟောတဲ့ တရားမျိုး ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ဒီပုဂ္ဂိုလ်ကို ဟောတဲ့တရားဟာ ထိုပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ ဟပ်ချင်မှ ဟပ်တယ်။ ပိဋက အင်္ဂုဆောင်ရှင်ပေါဒ္ဓိလရဟန်းကြီးကို တစ္ဆ-မဂ်ဖိုလ်မရတဲ့ အလကား ရဟန်းလို့ တရားရှင်က ကဲ့ရဲ့တာကို ပုံစံယူပြီး ပိဋကသင်ဖို့ မလိုဘူး။ တရားအားထုတ်တာသာ တရားအလိုကျ ဖြစ်တယ်လို့ ပြောဆိုဆင်မြင်တာမျိုးတွေ ရှိတယ်။ တရားကို သိပ်ကြည့်ညိုနေတဲ့ ဝက္ကလီကို တရားရှင်က ငါတရားရှင် ခန္ဓာကိုယ် အပုပ်ကောင်ကြီး ကြည့်နေဖို့ မလိုဘူးလို့ ဟောတယ်။ ရှင်ဝက္ကလီ၊ ရှင်ပေါဒ္ဓိလတို့က ပဋိပတ်အဆင့်တက်ဖို့ လိုနေလို့ သတိပေးတာ ဖြစ်တယ်။ ကိုယ်က ရှင်ဝက္ကလီ

ရှင်ပေါဒ္ဓိလတို့လို သဒ္ဓါတရားမျိုးကောင် မရောက်သေးဘဲနဲ့ တရားရှိခိုးခိုခါလို၊ စာသင်ဖို့မလိုဘူးလို့ ပြောလို့ မရဘူး။ မလိုတာက သုတ္တန်တရားဆိုတာ ပုဂ္ဂိုလ် အခြေအနေအရ ဟောတာဖြစ်လို့ ရှေ့နောက်ညှိနှိုင်းယူရတယ်။

မေး။ ။ဝိနည်းပိဋကဆိုတာက အာလဲ။

ဖြေ။ ။ဝိနည်းပိဋကဆိုတာက ရဟန်းတော်တွေ လိုက်နာကျင့်ကြံဖို့ တရားရှင် ပညတ်ထားတဲ့ တရားဥပဒေတွေ ဖြစ်တယ်။ တရားရှင်ရှု သာသနာတော်ဟာ အရှည်တည်တံ့အတွက် သံဃာ့အဖွဲ့ကို တရားရှင် ဖွဲ့စည်းခဲ့တယ်။ ဒီသံဃာ့အဖွဲ့ဟာ သာမန်လူတွေထက် နေထိုင်သွားလာ ကျင့်ကြံမှု ပုဂ္ဂိုလ်အဆင့်မြင့်ဖို့ လိုတယ်။ အဲဒီလို အဆင့်မြင့်မှလဲ လူတွေရဲ့ ပစ္စည်းလေးပါးကို အလွယ်တကူ ခံယူရခက်ပဲ ဘေးဝတ်နေရေး ဒုက္ခကင်းပြီး စာပေ ပရိယတ် သင်ကြားပို့ချ၊ တရားဟော၊ မဂ်ဖိုလ်ရအောင်လဲကျင့်၊ မဂ်ဖိုလ်ရအောင်လဲတရားပြသနိုင်မယ်။ သာသနာတော် အရှည်တည်တံ့ရေးမှာ ရဟန်းတော်တွေရဲ့ အကျင့်သိက္ခာ စင်ကြယ်ဖို့ဟာ အရေးပါတဲ့ အတွက် သံဃာ့အဖွဲ့ကြီးရဲ့ ကျင့်ဝတ် ဝိနည်းဥပဒေတွေကို ပညတ်ခဲ့တယ်။ ဒီဝိနည်းဥပဒေတွေကို ဝိနည်းပိဋကလို့ ခေါ်ခြင်း ဖြစ်တယ်။

ပါရာဇိကဏ်၊ ပါဗိတ်၊ မဟာဝါ၊ ဇုဋ္ဌဝါ၊ ပရိဝါဆိုပြီး ဝိနည်း ငါးကျမ်းရှိတယ်။

မေး။ ။အဘိဓမ္မာ ပိဋကဆိုတာက အာလဲ။

ဖြေ။ ။အဘိဓမ္မာ ပိဋကဆိုတာက သုတ္တန်ဝိနည်းတွေထက် ထူးကဲလေးနက်တဲ့ တရားတော်တွေလို့ ဆိုလိုတယ်။

အဘိဓမ္မာက ပုဂ္ဂိုလ် နေရာ ဒေသတွေကို လုံးဝမကြည့်ဘဲ
 မဖောက်မပြန် မှန်ကန်တိကျတဲ့ တရားတွေကိုသာ ဟောတယ်။
 လောဘဆိုရင် ချွေးလောဘ၊ လူလောဘ၊ နတ်လောဘအတိုင်း
 တူပဲ။ လိုချင်တဲ့သဘောရှိပြီး အပါယ်ငရဲကို ထောက်စေတတ်
 ကာချည်းပဲ။ သူဌေးကလူလူ၊ ဆင်းရဲသားကလူလူ၊ လူကလူ
 လူ၊ နတ်ကလူလူ တရားကိုယ်အားဖြင့်တော့ တေတနာတစ်ခု
 တည်းပဲ။ အခုလို ပရမတ္ထတရားတွေကို ဟောပြောတဲ့ ဒေသနာ
 ကို အဘိဓမ္မာပိဋကလို ခေါ်တယ်။

ဓမ္မသင်္ဂဏီ၊ ဝိတင်း၊ ဓာတုကထာ၊ ပုဂ္ဂလပညတ်၊ ကထာ
 ဝတ္ထု၊ ယဇိုက်၊ ပဋ္ဌာန်းဆိုပြီး အဘိဓမ္မာ ၇-ကျမ်းရှိတယ်။

မေး။ ။နိကာယ်ငါးရပ်ဆိုတာက ဘာလဲ။

ဖြေ။ ။နိကာယ်ဆိုတာက ပါဠိဘာသာနိကာယက တစ်
 ဆင့် ပြောင်းခေါ်တဲ့ မြန်မာအမည် ဖြစ်တယ်။ အဲဒီ ပါဠိ
 မြန်မာအဓိပ္ပာယ်ကတော့ အစုအပေါင်း ပေါင်းချုပ်လို ဆိုလို
 တယ်။ ဒီဆနိကာယ်၊ မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ သံယုတ္တနိကာယ်၊
 အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၊ ဓုဒ္ဓကနိကာယ်ဆိုပြီး နိကာယ်ငါးရပ်ရှိတယ်။

ဒီဆနိကာယ် ဆိုတာက သုတ်ရှည်တွေကို စုပေါင်းထားတဲ့
 သုတ်ရှည်ပေါင်းချုပ် ကျမ်းဖြစ်တယ်။ ဒီဆနိကာယ် ၃-ကျမ်း
 ရှိတယ်။

သုတ်လတ်တွေ စုပေါင်းထားတဲ့ သုတ်လတ်ပေါင်းချုပ်ကို
 မဇ္ဈိမနိကာယ်လို့ ခေါ်တယ်။ မဇ္ဈိမနိကာယ် ၃-ကျမ်း
 ရှိတယ်။

ပေါ်ရပ်ရာ တရားတွေကို စုပေါင်းထားတဲ့ တရားပေါင်း
 ကို သံယုတ္တနိကာယ်လို့ ခေါ်တယ်။ သံယုတ္တနိကာယ်
 ၅-ကျမ်းရှိတယ်။

အစ်ခု တစ်ခု တိုးသွားတဲ့တရားတွေကို စုပေါင်းထားတဲ့
 တရားကို တရားပေါင်းချုပ်ကျမ်းကို အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်လို့
 ခေါ်တယ်။ တစ်ပါးစု တရား၊ နှစ်ပါးစု တရား...၁၁-ပါးစု
 တရားဆိုပြီး အင်္ဂုတ္တရ ၁၁-ကျမ်းရှိတယ်။ စာအုပ်အဖြစ်တော့
 ၃-အုပ် ရှိတယ်။

တရားအတိုတွေကို စုပေါင်းထားတဲ့ တရားအတိုပေါင်း
 ချုပ်ကို ဓုဒ္ဓကနိကာယ်လို့ ခေါ်တယ်။ ဒီ ဓုဒ္ဓကနိကာယ်
 အများပိဋကဋီရိယကျမ်းလဲ ပါတယ်။ အဘိဓမ္မာ ၇-ကျမ်းလဲ
 ပါတယ်။ သုတ္တန်ပိဋကထဲက သုတ္တန်ပီတိစတဲ့ သုတ္တန် ၁၁-
 ကျမ်းလဲ ပါတယ်။ ဓုဒ္ဓကနိကာယ်မှတစ်ပါး ကျန်နိကာယ်
 သေးရပ်ဟာလဲ သုတ္တန်ပိဋကတော့သာ ဖြစ်တယ်။

မေး။ ။အများပြောနေကြတဲ့ သုတ်သုံးကျမ်းဆိုတာ
 ဘာလဲ။

ဖြေ။ ။အမှန်မှာတော့ သုတ္တန် ၂၃-ကျမ်း ရှိပါတယ်။
 အထပ်သား ရဟန်းတော်တွေဟာ သုတ္တန် ကျမ်းတွေကို
 အကုန်အစင် သင်ယူနိုင်ဖို့ မလွယ်ကူတဲ့အတွက် သုတ် ၂၃-
 ကျမ်းထဲက အစဆုံး ဒီဆနိကာယ် ၃-ကျမ်းကိုပဲ သင်ရိုး
 သုတ္တန် ပိဋကသုံးကျမ်းလို့ သတ်မှတ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့်
 သုတ်သုံးကျမ်းဆိုတာ သင်ရိုးပိဋက သုံးပုံမှာပြောတဲ့ ဒီဆနိကာယ်
 ၃-ကျမ်းကို ခေါ်တယ်လို့ မှတ်ပါ။ အမှန်တော့ သုတ္တန်
 ပိဋကဟာ ၂၃-ကျမ်း ရှိပါတယ်။

မေး။ ။ ပိဋကသုံးပုံ ပေဒင်လေးပုံ အကုန်ထုတ်
ဆိုရာမှာ ပေဒင်လေးပုံဆိုတာ ဘာလဲ။

ဖြေ။ ပေဒင်လေးပုံဆိုတာက ဘုရားဟော တရား
မဟုတ်ပါဘူး။ ဘုရားမပွင့်မီက အိန္ဒိယပြည်မှာရှိနေတဲ့
သာသနာရေး ကျမ်းကြီးတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ သာမ၊ ယဇ၊ ဣ
အာသဗ္ဗဏဆိုတဲ့ ဝေဒကျမ်းကြီးလေးကျမ်းကို ခြန်မာမ
ပေဒင်လေးပုံလို့ ခေါ်တာ ဖြစ်ပါတယ်။ ခရစ်သက္ကရာဇ်
နှစ်ပေါင်း ၁၀၀၀ ကျော်လောက်က အိန္ဒိယပြည်ထဲကို
လာခဲ့တဲ့ အာရယန်လူမျိုးတွေက အဆင့်ဆင့် အာရုံစေ
လာခဲ့တဲ့ အိန္ဒိယပြည်ရှိ အစောဆုံး ဟိန္ဒူဘာသာရေးကျ
တွေ ဖြစ်ပါတယ်။

မေး။ ။ သာသနာဆိုတာ ဘာလဲ၊ သာသနာ
နှစ်မျိုး ရှိသလဲ။

ဖြေ။ ။ သာသနာဆိုတာ အဆုံးအမ သွန်သင်ညွှန်ကြား
ချက်လို့ ဆိုတယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဆိုတာက ဘုရားရှင်ရဲ့အ
အမ ဩဝါဒလို့ ဆိုလိုတယ်။ သာသနာဟာ သုံးပါးရှိတယ်။

၁။ ပိဋကသုံးပုံ နိကာယ်ငါးရပ်ကို ထိအောင် သင်
လေ ကျက်တာကို ပရိယတ္တိ သာသနာလို့ ခေါ်
တယ်။

၂။ ဘုရားရှင် ဟောတော်မူတဲ့အတိုင်း ဈာန် မဂ်ဖိုလ်
တရားကို ရရာကြောင်း ကျင့်ကြံအားထုတ်တာ
ပဋိပတ္တိ သာသနာလို့ ခေါ်တယ်။

၃။ မဂ်လေးပါး၊ ဖိုလ်လေးပါး၊ နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ လော
ကုတ္တရာ ၉-ပါးကို သိရှိခံစားရတာကို ပဋိဝေဓ
သာသနာလို့ ခေါ်တယ်။

မေး။ ။ စာပေ ပရိယတ် သင်ကြားနည်း ဘယ်နှစ်မျိုး
ရှိသလဲ။

ဖြေ။ ။ သုံးနည်းရှိပါတယ်။

၁။ အလဂ္ဂဒ္ဓါပမာ မြွေအလမ္မာယ်ဆရာနှင့် တူသော
စာသင်နည်းဆိုတာက မြွေအလမ္မာယ်ဆရာဟာ မြွေ
ဆေး ပိုးတယ်ဆိုပြီး မြွေကို ခေါင်းတို့ အမြီးတို့
လုပ်ရာ မြွေက ကိုက်လိုက်တော့ သေရသလို စာ
ပေ ကျမ်းဂန်တွေကို သင်တဲ့လူဟာ သူတစ်ပါးကို
ဟိုမေး ဒီမေး စုက္ခပေးဖို့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ သင်
တာမျိုး ဖြစ်တယ်။

၂။ နိဿရဏတ္ထ = လွတ်မြောက်ရေးအတွက် သင်နည်း
ဆိုတာက စာပေကျမ်းဂန်ကို တတ်အောင် သင်
တယ်။ တတ်ပြီးတော့ မိမိကိုယ်တိုင်လဲ ဝဋ်ရက္ခက
ကင်းလွတ်အောင် ကျင့်မယ်။ သူတစ်ပါးကိုလဲ ဝဋ်
ရက္ခမှ ကင်းအောင်ကျင့်ဖို့ ညွှန်ကြားပြသမယ်ဆိုတဲ့
ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ သင်ကြားနည်းမျိုး ဖြစ်တယ်။

၃။ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက - တရားဘဏ္ဍာစိုး စာသင်နည်း
ဆိုတာက ရဟန္တာ အရှင်မြတ်တွေဟာ မဂ်ဖိုလ်
နိဗ္ဗာန်ရပြီး ဖြစ်ပေမယ့် တရားတော်တွေ မပျောက်
မပျက်ရအောင် ထိန်းသိမ်းတဲ့ အနေနဲ့ သင်ကြား
ခြင်းမျိုး ဖြစ်တယ်။

အဲဒီသုံးမျိုးထဲက နံပါတ် ၂၊ နိဿရကတ္တ ဓာသင်္ဂါနည်းမျိုး သင်ဇ္ဈိ၊ သင်ပြီးရင် ကိုယ်တိုင်လဲကျင့်၊ သူတစ်ပါးကိုလဲ ကျင့်အောင် ဟောပြောပြသဖို့ လိုတယ်။

မေး။ ပိဋကသုံးပုံ အာဂုံဆောင်ပြီး စာချနေတဲ့ ဆရာဟော် ဦးပေါဋ္ဌိလကို ဘုရားရှင်က ဘာဖြစ်လို့ တုစ္ဆ-အလကား အဆုံးမကျတဲ့ရဟန်းလို့ ဆိုပါသလဲ။

ဖြေ။ ပရိယတ် စာပေတတ်မြောက်တယ်ဆိုတာက သာသနာရဲ့ ပထမအဆင့်ပဲ ရှိသေးတယ်။ သိတဲ့အတိုင်း ကျင့်ခြင်းဆိုတဲ့ ပဋိပတ်လက်တွေ့လုပ်ငန်းကို လုပ်ဖို့လိုတယ်။ လက်တွေ့ ကျင့်ကြံ အားထုတ်မှ ပဋိပေဆိုတဲ့ မင်္ဂိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို ရမယ်။ မင်္ဂိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို ရဖို့ဆိုတာက ဗုဒ္ဓဘာသာရဲ့ အထွတ်အထိပ် ပန်းတိုင်ပဲ။ ပန်းတိုင်ရောက်အောင် မသွားဘဲ လမ်းတစ်ဝက်မှာ ရပ်နေတဲ့ ဆရာဟော် ဦးပေါဋ္ဌိလကို ဘုရားရှင်က ကဲ့ရဲ့တော်မူခြင်း၊ သတိပေးတော်မူခြင်း ဖြစ်တယ်။

ပရိယတ်သာတတ်ပြီး ပဋိပတ်မကျင့်တဲ့သူဟာ နွားတွေကို အငှားကျောင်းတဲ့ နွားကျောင်းသားနဲ့ တူတယ်။ နွားကျောင်းသားဟာ နွားမတွေကို အစာကျွေး ဝေတိုက်ရခေမယ့် နွားနို့တော့ မသောက်ရဘူး။ နွားရှင်ကသာ နွားကို သောက်ရတယ်။ ဒါကြောင့် နွားအငှား ကျောင်းသူ မဖြစ်စေဘဲ ကိုယ်နွား ကိုယ်ကျောင်းပြီး ကိုယ်တိုင် နို့ညှစ်စားသူ ဖြစ်ဖို့အတွက် သိအောင်လဲ ဆင်၊ သိတဲ့ အတိုင်းလဲ ကျင့်ကြံအားထုတ်ပြီး မင်္ဂိုလ် နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာပန်းတိုင်ကို ရောက်အောင် သွားကြဖို့ လိုပါတယ်။

မေး။ စာချအကျော် ဦးပေ ဋ္ဌိလကို ဘုရားရှင် ကဲ့ရဲ့ခဲ့တာကို ထောက်ပြပြီး ပဋိပတ်ကျင့်ဖို့သာ လိုတယ်။ ပရိယတ်သင်ဖို့

မရှိဘူးလို့ တချို့ ပဋိပတ်သမားတွေ ပြောတာ မှန်ပါသလား။

ဖြေ။ မမှန်ပါဘူး။ သာသနာထဲ ဟိ ပရိယတ္တိမူလံ။ သာသနာတော် သုံးရပ်မှာ ပရိယတ္တိသာသနာဟာ အခြေခံမရှိရင် အကျဆုံးပဲလို့ အဋ္ဌကထာဆရာ ပြပါတယ်။ ရွှေအိုးကို မြှုပ်နှံပြီးမှ ပြထားမှန်း သိပေမယ့် တယ်နေရာမှာ မြှုပ်ထားတယ်။ ရှိတယ်ဆိုတာကို ညွှန်ပြတဲ့ သိုက်စာမရှိရင် ဒီရွှေအိုးကို မရနိုင်ပါဘူး။ ရွှေတိဂုံဘုရား ရှိမှန်း သိပေမယ့် တယ်လမ်းက ကျားရမယ်လို့ လမ်းမသိဘဲ ခြေဦးတည်ရာ စွပ်သွားလို့ ရွှေတိဂုံဘုရားကို မရောက်နိုင်ပါဘူး။ ရေကြောင်း လေကြောင်း မရှိဘဲ အတတ်ပညာတွေ မတတ်ဘဲ ကက်ပတိန်၊ ဖိုးလော့ တို့ဟာ မိမိရောက်ချင်တဲ့ မြို့ကို သင်္ဘော လေယာဉ်ပျံနဲ့ ရောက်အောင် မသွားနိုင်ပါဘူး။

ဒါကြောင့် သိုက်စာနဲ့တူတဲ့ ကုန်းကြောင်း၊ ရေကြောင်း၊ မာသကြောင်း မြေပုံတွေနဲ့တူတဲ့ ပရိယတ္တိစာပေကို မသင်လို့ မရပါဘူး။ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတွေဟာလဲ ပရိယတ္တိစာပေထဲမှာ ပါတဲ့အတိုင်း လေ့လာပြီးမှ ထူးပြနေကြခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ မိမိတို့ကိုယ်တိုင် မလေ့လာနိုင်ပေမယ့် လေ့လာနေတဲ့ ရဟန်းတော်တွေကို အထင် မသေးသင့်ပါဘူး။ ရဟန်းရှင်တွေ အဆက်ဆက် သင်အံဆောင်ရွက်ခဲ့လို့ တို့ဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာ ထူးပြတွေကို သိခွင့်ရပါလား။ ပဋိပတ်တွေကို လမ်းမှန်အတိုင်း ကျင့်နိုင်ပါလားလို့ နှလုံးသွင်းပြီး ပရိယတ်စာပေ သင်အံနေတဲ့ ရဟန်း သံဃာတော်တွေကို တတ်နိုင်သမျှ ထောက်ပံ့အားပေးသင့်ပါတယ်။

မေး။ ။ပရိယတ္တိ မသင်ဘဲ ဆရာကောင်းထံ နည်းခံပြီး ပဋိပတ်တရား အားထုတ်ရင် မဂ်ဖိုလ်ရနိုင်ပါသလား။

ဖြေ။ ။ရနိုင်ပါတယ်။ လူတွေက အခြေခံစဉ်က အမျိုးမျိုးရှိတဲ့အတွက် ကမ္မဋ္ဌာန်း ၄၀-ဟောထားပေမယ့် တကယ်တော့ အဲဒီ ၄၀-ထဲက တစ်ခုတည်းကို စွဲစွဲမြဲမြဲ ကျင့်ရုံနဲ့ သမာဓိရနိုင်ပါတယ်။ သမာဓိ အားကောင်းလာလို့ ဝိပဿနာကို ကူးလိုက်ရင် မဂ်ဖိုလ်ကို ရနိုင်ပါတယ်။

မေး။ ။နည်းကောင်း တစ်ခုကို ယူပြီး အားထုတ်ရုံနဲ့ မဂ်ဖိုလ်ကို ရနိုင်တယ်ဆိုရင် ပရိယတ္တိစာပေကို အပင်ပန်းခံပြီး သင်ဖို့ လိုပါသေးသလား။

ဖြေ။ ။လိုပါတယ်။ အိမ်တစ်ဆိမ်ပေါ်ကို ထက်တဲ့အခါ နောက်ဆုံး လှေကားအထစ်ကို နင်းပြီး အိပ်ပေါ်ကို ရောက်ရမယ်။ အောက်ဆုံးနဲ့ အလယ်လှေကားထစ်တွေက နေပြီး အိပ်ပေါ်လှမ်းတက်လို့ မရဘူး။ ဒီလိုဖြစ်လို့ အောက်ဆုံး လှေကားထစ် အလယ် လှေကားထစ်တွေဟာ အိမ်ပေါ်ရောက်ဖို့ မလိုအပ်ဘူးလို့ မဆိုနိုင်ပါဘူး။ အောက်ဆုံးထစ် အလယ်ထစ်တွေ မရှိရင် အပေါ်ဆုံး လှေကားထစ်ကို သယ်လို့ ရောက်မလဲ။

လူတွေဟာ သရက်ပင်ကို မစားကြဘူး။ ဝါပေမယ့် သရက်ပင်ကို ရုက္ခခံ မစိုက်ဘဲနဲ့ သရက်သီး တယ်ကရမလဲ။ သရက်ပင်ရှိမှသာ သရက်သီး ရမှာပေါ့။ သရက်ပင်ကို ကိုယ်တိုင်မစိုက်ဘဲ ဝယ်စားလဲရတာပဲလို့ ပြောနိုင်တယ်။ သရက်သီး ဝယ်တယ်ဆိုတာ သရက်ပင်စိုက်တဲ့လူကို အဖိုးအခ ပေးနေရတာပဲ ဖြစ်တယ်။ အခု ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာကို ပစ္စည်းလေးပါး

ပေးရင်းပူဇော်နေတာ ပရိယတ်အားထုတ်နေတဲ့ သံဃာတော်တွေကို လှူဒါန်းထောက်ပံ့နေတာဟာ သရက်ဥယျာဉ်ပိုင်ရှင်ကို သရက်သီးဖိုး ပေးနေရခြင်းပဲ ဖြစ်တယ်။

ဝါကြောင့် ပဋိပတ်သမားတွေဟာ ပရိယတ်ကို မပစ်ပယ်ပဲ ကိုယ်တိုင် စိုက်နိုင်သလောက်စိုက်၊ မစိုက်နိုင်ရင် စိုက်ဖို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ စိုက်အား ရှိအောင် ပစ္စည်း လေးပါးနဲ့ ထောက်ပံ့အားပေးကြဖို့ အထူး လိုအပ်ပါတယ်။

မေး။ ။နိကာယ်ငါးရပ် ပိဋကတ်လုံးပုံဟာ ဘုရားရှင်ကို စား ဖြစ်တယ်ဆိုတာ မှန်ပါသလား။

ဖြေ။ ။မှန်ပါတယ်။ ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်တိုင် ကိုယ်စားပဲ မိန့်ကြားခဲ့ပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရားသခင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြီးမှာ ညီတော် အာနန္ဒာဟာ ငိုကြွေးပူဆူးနေပုံ တယ်။ အဲဒါမှာ ဘုရားရှင်က “ချစ်သား အာနန္ဒာ၊ ငါဘုရားကို မိန့်ကြားခဲ့တာနဲ့ သင်တို့မှာ ဆရာ မရှိတော့ပြီ ဆိုပြီး နှလုံးဝယ်နေပါသလား။ အားမငယ်နဲ့ ငါဘုရား မရှိပေမယ့် ဟောခဲ့တဲ့ သူတ် အဘိဓမ္မာနဲ့ ဝိနည်းတရားတွေဟာ ငါဘုရားရဲ့ ကိုယ်စား သင်တို့ရဲ့ဆရာ ဖြစ်ပေလိမ့်မယ်”လို့ ဟောခဲ့ပါတယ်။

ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခဲ့တဲ့ အတိုင်း ယခု သာသနာ့ ၂၅၀၀-ကျော်လာသည် အထိ နိကာယ်ငါးရပ် ပိဋကတ်တို့ကပဲ ဘုရားရှင် ကိုယ်စား ဆောင်ရွက်နေတဲ့ အတွက် သာသနာ့တော်မှာ အခုအချိန်အထိ တည်တံ့နေခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

မေး။ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေ့အတွက် အဓိက အားကိုးရာ ဘာလဲ။

ဖြေ။ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေ့ရုံ အဓိက အားကိုးရာက တရားတော်နဲ့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဖြစ်ပါတယ်။ သံယုတ်၊ သုတ်မဟာဝ သုတ်ပါထေယျ၊ အပါဒါနိ၊ ဓမ္မပဒပါဠိတော်တွေမှာ အဓိပါ တိက္ခဝေ ဝိဟရထ၊ အတ္တသရဏာ မာ အညသရဏာ ဓမ္မဒီပါ တိက္ခဝေ ဝိဟရထ ဓမ္မသရဏာ၊ မာ အညသရဏာ တရားတော်နဲ့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုသာ ကျန်းကြီးသပွယ် ပိုခိုအား ထားကြ၊ အားကိုးကြ၊ အခြား ဘာကိုမှ ဘယ်သူ့ကိုမှ အား မကိုးကြနဲ့လို့ ဟောထားပါတယ်။ တရားကို သိအောင်လုပ်ပြီး ကိုယ်တိုင် ကျင့်ကြံကြလို့ ဆိုလိုတယ်။

စီနေရာမှာ ဂဏမောဂ္ဂလာန်နဲ့ ဘုရားရှင်ရဲ့ အပေးကို သိဖို့ လိုတယ်။

ဂဏမောဂ္ဂလာန်- မြတ်စွာဘုရား၊ ဘုရားရှင်ရဲ့ တပည့် သာဝက အားလုံးဟာ တရားထူး ရကြပါ သလား။

ဘုရားရှင်- အားလုံး တရားထူး မရကြပါဘူး။ ရသူ လဲရှိ၊ မရသူလဲ ရှိပါတယ်။

ဂဏမောဂ္ဂလာန်- ဘယ်နှယ်လဲ ဘုရားရှင် ကိုယ်တိုင် ဟော ကြား ပြသနေပါလျက် ဘာဖြစ်လို့ အား လုံး တရားထူး မရပါသလဲ။

ဘုရားရှင်- ဒီကိစ္စမှာ သင့်ကိုပဲ ငါ ပြန်မေးဦးမယ်။ သာဝတ္ထိပြည် သွားချင်တဲ့ လူနှစ်ယောက် က ဘယ်လမ်းက သွားရမလဲလို့ သင့်ကို

လာမေးရင် သင်က လမ်းမှန်ကို ညွှန်ပြ မယ်။ တစ်ယောက်ကတော့ သင်ညွှန်တဲ့ လမ်းအတိုင်း သွားတယ်။ တစ်ယောက် ကတော့ သင်ညွှန်တဲ့လမ်းအတိုင်း မသွား ဘူး။ နှစ်ယောက်လုံး သာဝတ္ထိပြည်ကို ရောက်ပါ့မလား။

ဂဏမောဂ္ဂလာန် - နှစ်ယောက်လုံး မရောက်ပါ။ တပည့်တော် ညွှန်တဲ့အတိုင်း သွားသူသာ ရောက်ပါ မယ်။ ကျန်တစ်ယောက်ကတော့ မရောက် ပါဘူး။

ဘုရားရှင် - အေး-ထိုနည်းအတိုင်း ငါဘုရား ညွှန် ကြား ပြသတဲ့အတိုင်း လိုက်နာ ကျင့်ကြံ သူသာ တရားထူးကို ရပြီး မလိုက်နာ မကျင့်ကြံသူတွေကတော့ တရားထူး မရ ပါဘူး။ ငါဘုရားက လမ်းမှန် ညွှန်ပြသူ သာ ဖြစ်တယ်။ ငါဘုရား ညွှန်ကြားတဲ့ အတိုင်း မလိုက်နာသူတွေ အဖို့တော့ ငါ ဘုရားကော ဘာတတ်နိုင်မှာတုန်း။

ဂဏမောဂ္ဂလာန် - ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဟာ ကယ်တင်ရှင်မဟုတ်၊ လမ်း မှန် ညွှန်ပြသူသာဖြစ်ကြောင်း၊ လမ်းမှန် အတိုင်း လိုက်နာ မလိုက်နာ ဆိုတာက လူသာရဲ့ တာဝန်ဖြစ်ကြောင်း သဘော ပေါက်ပဲပြီ ဘုရား။

နေနိုင်တဲ့ အကြောင်း ကိလေသာတွေကို ဖျက်ဆီး ပယ်သတ်ပစ်လို့ အပေါ်မကျတော့တာကိုပဲ တရားတွေက အပေါ်မကျအောင် ဆောင်တယ်လို့ ခေါ်တာပါ။

မေး။ ။ မဂ်တရား ဖိုလ်တရားကသာ အပေါ် မကျအောင် တားဆီးနိုင်ပါသလား။ အခြား ကုသိုလ်တွေက မတားဆီးနိုင်ဘူးလား။

ဖြေ။ ။ မဂ်လေးပါးထဲမှာ တစ်ပါးပါးကိုရတဲ့ လူဟာ အပေါ်လေးတံကို တယ်နည်းနဲ့မှ မကျနိုင်တော့ပါဘူး။ ဝါကြောင့် မဂ်တရားက အပေါ်တံခါးကို တကယ် ပိတ်နိုင်တယ်လို့ မှတ်ရပါမယ်။

ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ ကုသိုလ်တွေကလဲ အပေါ် လေးပါး မကျရောက်အောင် လှူပြည်၊ နတ်ပြည်၊ ဗြဟ္မာ့ပြည် ရောက်အောင် ပို့ဆောင်နိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာကုသိုလ်တွေဟာ ကိလေသာတွေကို ခဏတဖြုတ်သာ ပယ်သတ်တားနိုင်တဲ့အတွက် အခွင့်အင်္ဂါရင် ကိလေသာ တရားဆိုးတွေက ဝင်ရောက် လာနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီ ကိလေသာ တရားဆိုးတွေက အားကောင်းနေတဲ့သူအဖို့ ဒါန၊ သီလ ကုသိုလ်တွေရှိပေမယ့် အပေါ်ကို လုံးဝမရောက်ဘူးလို့ အာမခံနိုင်ပါဘူး။ လောကီကုသိုလ်တွေက ပိတ်ခေမာရသေးလို့ ဆိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် မဂ်တရား ဖိုလ်တရား နိဗ္ဗာန်တရား တွေကိုသာ ဓမ္မလိုပြခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

မေး။ ။ တရားတော်ကို ဘုရားရှင်ကိုယ်တိုင်က အလေး အမြတ် ပူဇော်ရတယ်ဆိုတာ မှန်ပါသလား။

ဖြေ။ ။ မှန်ပါတယ်။ ဘုရားရှင်ဟာ သစ္စာလေးပါးကို မျှော်လင့်တဲ့ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နဲ့ ထိုးထွင်းသိမြင်ပြီး ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူတဲ့အခါ ဘုရားရှင်က ရှိသေ လေးစားရမယ့် နတ်၊ လူ၊ တစ်ယောက်မှ မရှိတော့ဘူး။ တစ်စုံတစ်ခုကို အလေး မြတ်နိုးနေတာ ပေါ့လျှံလျှံ ဖြစ်နေတဲ့အတွက် “ဝါ ရှိသေ လေးစားရမယ့် ပုဂ္ဂိုလ်တော့ မရှိတော့ဘူး။ ဝါ သိပြီးတဲ့ တရားတွေကိုပဲ ရှိသေလေးစား မြတ်နိုးပူဇော်နေရရင် ကောင်း ပါ”လို့ အကြံတော်ဖြစ်ပြီး ဘုရားရှင်ဟာ တရားတော်ကို အလေးစား မြတ်နိုးပူဇော်နေပါတယ်။

မေး။ ။ ဘုရားရှင်ဟာ တရားတော်တွေကို တယ်လို့ပူဇော် ပါသလဲ။

ဖြေ။ ။ ဘုရားရှင်ဟာ တရားတော်တွေကို ဆွမ်း၊ ပန်း၊ ချမ်း၊ စတဲ့ ပစ္စည်းဝတ္ထုတွေနဲ့ ကပ်လှပူဇော်တာ မဟုတ်ပါဘူး။ လက်အုပ်ချိမ်း၊ ဝိုင်းဝတ်ချပြီးတော့ ကန်တော့တာလဲ မဟုတ်ပါဘူး။ တရားတော်တွေကို ထပ်တလဲလဲ ဆင်ခြင် စဉ်းစားမိတယ်။ တရားတော်တွေဟာ အစ၊ အသစ်၊ အဖုံး၊ ကောင်းခြင်းသုံးပါးနဲ့ ပြည့်စုံတယ် စသည်ဖြင့် ချီးကျူး စောပန်ပြုတယ်။ တရားတော်ကို ရှိသေလေးစား မြတ်နိုး နေတယ်။ အဲဒီလို ချီးမွမ်းခြင်း လေးစားမြတ်နိုးခြင်းကိုပဲ ဘုရားရှင်က တရားတော်ကို ပူဇော်တယ်လို့ ခေါ်တာပါ။

မေး။ ။ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေဟာ ဘုရားရှင်ကို ဆွမ်း၊ ရေ၊ ချမ်း၊ ဆီမီးတွေနဲ့ ပူဇော်တယ်။ ကျင့်ဝတ် ပဋိပတ်နဲ့ ပူဇော် တယ်။ သံဃာတော်တွေကို ပစ္စည်းလေးပါးနဲ့ ပူဇော်တယ်။ တရားတော်ကို တယ်လို့ ပူဇော်ရမလဲ။

ဖြေ။ ။ ဒီမေးခွန်းမျိုးကို ဘုရားရှင် သက်တော်တစ်
 ရှိစဉ်မှာ ပုဏ္ဏားတစ်ယောက်က မေးဖူးတယ်။ အဲဒီ
 ဘုရားရှင်က တရားတော်ကို ပူဇော်ချင်ရင် တရားတော်
 သင်အံ ဆောင်ရွက် တတ်သိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပူဇော်ရမယ်
 ဟောတယ်။ ဒါကြောင့် သံဃာတော် တစ်ပါးကို ပူဇော်
 လိုက်တာဟာ ဒီသံဃာတော်ရဲ့ အကျင့်သီလတွေကို ပူဇော်
 ရာလဲ ဆိုရတယ်။ ဒီသံဃာတော်ရဲ့ သန္တာန်မှာ ကိစ္စ
 နေတဲ့ တရားတော်ကို ပူဇော်ရာလဲ ဆိုရတယ်။ တရား
 တော်ဟာ ဘုရားကိုယ်စား ဖြစ်တယ်ဆိုတော့ ဘုရားရှင်
 ပူဇော်ရာ ဆိုရတယ်။ ဒါကြောင့် သံဃာတစ်ပါးကို
 ပူဇော်တာဟာ ရတနာသုံးပါးကို တစ်ပြိုင်တည်း ပူဇော်
 ရာ ဆိုရတယ်လို့ မှတ်နိုင်ပါတယ်။

...o...

(၄)

သံဃာရတနာ

မေး။ ။ သံဃာဆိုတာ ဘာလဲ။ ဘာကြောင့် သံဃာ
 ခေါ်သလဲ။

ဖြေ။ ။ သောတာပတ္တိမဂ်၊ သကဒါဂါမိမဂ်၊ အနာဂါ
 မိမဂ်၊ အရဟတ္တမဂ် ဆိုတဲ့ မဂ်လေးဖါးကို ရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်
 ၄-ယောက် (မဂ္ဂဋ္ဌာန် လေးယောက်)နဲ့ သောတာပတ္တိဖိုလ်၊
 သကဒါဂါမိဖိုလ်၊ အနာဂါမိဖိုလ်၊ အရဟတ္တဖိုလ် ဆိုတဲ့ ဖိုလ်
 လေးပါးကိုရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်(ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက်) စုစုပေါင်း
 ပုဂ္ဂိုလ်(၈)ယောက်ကို သံဃာလို့ ခေါ်တယ်။

အပေါ်လေးပါးကို ကျဆောက်စေတတ်တဲ့ ကိလေသာ
 တရားဆိုးတွေကို ပယ်သတ်နိုင်လို့ ဘုရားရှင်၏ အဆုံးအမကို
 သာ လိုက်နာကြပြီး အယူသီလ တူညီကြလို့ ပုဂ္ဂိုလ် (၈)
 ယောက်ကို သံဃာလို့ ခေါ်တယ်။

မေး။ ။ သံဃာ တယ်နှစ်မျိုး ရှိသလဲ။

ဖြေ။ ။ အရိယာ သံဃာနဲ့ သမ္မုတိ သံဃာဆိုပြီး သံဃာ
 နှစ်မျိုးရှိတယ်။ မဂ္ဂဋ္ဌာန်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက်။

ပေါင်း (ဂ) ယောက်ကို ကိလေသာ အညစ်အကြေးတွေ
 လုံးဝမရှိ၊ ဖြူစင်သန့်ရှင်းမြင့်မြတ်တဲ့ အတွက် အရိယာ သံဃာ
 လို့ ခေါ်တယ်။ အရိယာသံဃာကို ပရမတ္ထသံဃာလို့လဲ
 ခေါ်သေးတယ်။ ဧကို့ဝေကယျသံဃာလို့လဲ ခေါ်သေးတယ်။
 မင်္ဂလိလ်ကို မရသေးဘဲ မင်္ဂလိလ် ရရာရကြောင်း တရားတော်တွေ
 ကို သင်အံ့နဆဲဖြစ်တဲ့ ရဟန်းတော်တွေကိုတော့ ဘုရားဝိနည်း
 တော်အရ သံဃာလို့ ခေါ်ဝေဝေ သမုတ်ထားတဲ့အတွက်
 သမ္ပတိသံဃာလို့ ခေါ်တယ်။

မေး။ သံဃံ ပူဇော်မိ သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိမှာ ဘယ်
 သံဃာကို ပူဇော်ဆည်းကပ်ရမလဲ။

ဖြေ။ သံဃံ ပူဇော်မိ သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိမှာ အရိယာ
 သံဃာ၊ ပရမတ္ထသံဃာ၊ ဧကို့ဝေကယျသံဃာ(ဂ)ပါးကို သံဃာ
 အဖြစ် ပူဇော်ဆည်းကပ်ရမယ်။ ကင်္ခါဝိဘရဏီဒီကာ ကျမ်းပြု
 ဆရာတော်က မလျှမိ ရွှေအဖို့မှာဖြစ်တဲ့ လျှမိဒါးလိုတဲ့
 စေတနာကို ဒါနစေတနာအဖြစ် သတ်မှတ်ရသလို မင်္ဂလိလ် မရ
 သေးသော်လည်း ရအောင် အားထုတ်နေဆဲဖြစ်တဲ့ ပုထုဇဉ်
 သံဃာတွေကိုလဲ သံဃာအဖြစ် ပူဇော်ရမယ်။ ကိုးကျယ်
 ဆည်းကပ်ရမယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဒီအဆိုကို မင်္ဂပဉ္စသ
 ဒီကာကျမ်းပြု ဆရာတော်က ထောက်ခံတယ်။ ဆရာတော်ရဲ့
 အကြောင်းပြချက်ကတော့ ကလျာဏပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်ကို နိဗ္ဗာန်
 ထောက်အောင် ကျင့်နေတဲ့ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ် စာရင်းထဲမှာ ထည့်
 သွင်းရလို့ပဲလို့ အကြောင်းပြတယ်။

မေး။ ရဟန်း၊ ဦးပဉ္စင်း၊ ဘုန်းကြီး၊ ဆရာတော်
 ဆိုတဲ့ ဝေါဟာရတွေရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ဟာ ဘယ်လိုရှိပါသလဲ။

ဖြေ။ (က) အလင်္ကာရဆိုတဲ့ ပါဠိပုဒ်မှာ ရှေ့က
 (ခ)နဲ့ နောက်က (ရ)ကို မြတ်ပြီး လင်္ကာဆိုတဲ့ မြ်မာစာလုံး
 ပါးယူသလို အရဟန္တဆိုတဲ့ ပါဠိပုဒ်မှာ ရှေ့က (အ)နဲ့
 နောက်က (တ)ကို မြတ်ပြီး ရဟ-ရဟန်းလို့ မြ်မာ
 ဝေါဟာရ ဖြစ်လာတယ်။ အရဟန္တဆိုတဲ့ မူလပါဠိပုဒ်က
 အရဟ (ဂ) ယောက်မှာ နောက်ဆုံး အဆင့်အမြင့်ဆုံး
 အရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကို ဆိုလိုစေမယ် မြ်မာဝေါဟာရ ဖြစ်လာ
 တော့ ရိုးရိုးပုထုဇဉ် ဘုန်းကြီးတွေကို ရဟန်းလို့ ခေါ်
 တယ်။

(ခ) ရဟန်းအဖြစ် ခံယူတဲ့အခါ အင်္ဂါငါးပါး အချက်
 အလက် ငါးခုနဲ့ ပြည့်စုံရတယ်။ အဲဒီအင်္ဂါငါးပါးကို ပါဠိလို
 ပဉ္စင်လို့ ခေါ်တယ်။ မဂ္ဂင်က မဂ္ဂင်ဖြစ်သလို ပဉ္စင်က ပဉ္စင်း
 မှင်းလို့ မြ်မာ ဝေါဟာရ ဖြစ်လာတယ်။ လေးစားမှုနဲ့
 မဂ္ဂက (ဦး)ထည့်လိုက်တော့ ဦးပဉ္စင်း ဖြစ်လာတယ်။

ရဟန်းလို့ အဓိပ္ပာယ်ရတဲ့ ပါဠိစကား ဥပသမ္ပန္နပုဒ်က
 ဥပသမ်း၊ ဥပစမ်း၊ ဥပစမ်းလို့ ပြောင်းလာတယ်လို့လဲ ကြံဆ
 ကြတယ်။ ယုတ္တိလင်္ဂီပါရဲ့ ယနေ့ အသံထွက်နဲ့လဲ ညီပါရဲ့၊
 ပေမယ် ယနေ့ရေးနေတဲ့ ဦးပဉ္စင်းဆိုတဲ့ စာလုံးပေါင်းနဲ့က
 မကွဲကွာတော့ဘူး။ ရဟင်က ရဟန်းဖြစ်သလို ဥပစမ်းက ဦးပစမ်း
 ဖြစ်လာတယ်ဆိုရင် ဖြစ်နိုင်တဲ့ ရေးထုံးပါပဲ။

(ဂ) ဘုန်းကြီးဆိုတဲ့ ဝေါဟာရကတော့ ဘုန်းကံကြီးမား
 သူလို အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။ ပဗ္ဗဇိတတာဝေါရဏ္ဏဘော=ရဟန်း
 အဖြစ်ဆိုတာ ရခဲတယ်။ ရဟန်းအဖြစ်ရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ
 ရှေးဘုန်း ရှေးကံရှိလို့ ယူဆပြီး ဘုန်းကြီးလို့ ခေါ်တာပါပဲ။

တစ်ခါတစ်ရံ ဘုန်းကြီးအစား ကိုယ်တော်ကို သုံးကြွေ
တောင်ကျောင်း ကိုယ်ချောင်း၊ ဆွမ်းခံကိုယ်တော်၊ မနွဲ့
ကိုယ်တော်၊ ကိုယ်တော်ထို့ ဘယ်က ကြွလာသလဲ။

(ဃ) ဘုရင့်ရဲ့ သားသမီးတွေကို သားတော်၊ သမီး
ခေါ်သလို ဘုရင် ကိုးကွယ်ခံရတဲ့ ဘုန်းကြီးကိုလဲ
ဆရာတော်၊ နောက်တော့ ဆရာတော်လို့ ခေါ်တယ်။ ဘု
မရှိလို့ ဘုရင့်ဆရာတော် မရှိပေမယ့် သက်တော် ဝါ
ကြီးတဲ့ ကျောင်းထိုင်ဘုန်းကြီးတွေကိုလဲ ဆရာတော်လို့
ကြွတယ်။ ဘုရင့်ဆရာမဟုတ်ပေမယ့် သူဌေးသားတွေ၊ အ
ကြီးတွေရဲ့ ဆရာဖြစ်လို့ ဆရာတော်လို့ ခေါ်တယ်ဆိုရင်
မမှားပါဘူး။

အားလုံး ခြံပြောရရင်တော့ သက်တော် ဝါတော်ပေါ်
ကိုယ်ပိုင်ကျောင်းမရှိသေးတဲ့ မှီခိုသူ သာသနာ့ ဝန်ထမ်း
ကို ရဟန်း၊ ဦးပဉ္စင်းလို့ ခေါ်ပြီး ကျောင်းပိုင်ရှိပြီး သက်တော်
ဝါတော်ကြီးတဲ့ သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေကို ဘုန်းကြီး ဆ
တော်လို့ ခေါ်တယ်။ ဒါကြောင့် ရဟန်းခံတယ်၊ ပဉ္စင်းခံတ
လို့ သာ သုံးပြီး ဘုန်းကြီးခံတယ်၊ ဆရာတော်ခံတယ်လို့ ခ
ပသုံးရတာ။

မေး။ ။ ရဟန်းခံတယ်၊ ပဉ္စင်းဘောင် တက်တယ်ဆို
တာအဓိပ္ပာယ်လဲ။

ဖြေ။ ။ နိမ့်သောလူတဝ၊ သာမဏေဘဝမှ ပြင်ခြယ်
ရဟန်းဘဝ၊ ဦးပဉ္စင်းဘဝကို တက်သွားတာဖြစ်လို့ ရဟ
ဘောင် တက်တယ် ပဉ္စင်းဘောင် တက်တယ်လို့ ခေါ်
တယ်။ သာသနာ့ဘောင် တက်တယ်လို့လဲ သုံးကြွေ
ရဟန်းအဖြစ် ပဉ္စင်းအဖြစ် ခံယူတာဖြစ်လို့ ရဟန်းခံတယ်

ပဉ္စင်းခံတယ်လို့လဲ သုံးကြွေတယ်။ ရှေးခေတ် (၁၂) ရာသီဘွဲ့
လေးတားတွေမှာ ပဉ္စင်းခံပွဲလို့ အသုံးများပြီး အခုခေတ်
မိတ်စာတွေမှာတော့ ရဟန်းခံရှင်ပြုလို့ အသုံးများတယ်။

မေး။ ။ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာသုံးပါးကို ဘာဖြစ်လို့
ရတနာမြတ်လို့ ခေါ်သလဲ။

ဖြေ။ ။ နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ပီတိကို ဖြစ်စေတတ်တဲ့
ဆရာဝတ္ထုတွေကို ရတနာလို့ ခေါ်တယ်။ ရွှေ၊ ငွေ၊ စိန်၊
ကျောက် သားသမီးတွေကို ရတနာလို့ ခေါ်တယ်။ ဒါပေ
မယ့် အထက်ပါ ရွှေ၊ ငွေ၊ စိန်၊ ကျောက်၊ သားသမီးရတနာ
တွေက နှစ်သက်မှုကို ဖြစ်စေသလို စိတ်ဆင်းရဲမှုကိုလဲ ရံခါ
ဖြစ်စေတတ်ကြသေးတယ်။ ဘုရား၊ တရားနဲ့ အနိယာ သံဃာ
တော်တွေကတော့ သူတို့ကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သူ၊ သူတို့ရဲ့
ရှက်တွေကို ပွားများအောက်မေ့သူတွေရဲ့ နှစ်သက်မှုကိုသာ
အမြဲဖြစ်စေတယ်။ စိတ်ဆင်းရဲမှု နှလုံးမသာယာမှုကို တယ်
တော့မှ မဖြစ်စေဘူး။ ဒါကြောင့် ရွှေ၊ ငွေ၊ စိန်၊ ကျောက်
ဆိုတဲ့ ရတနာတွေထက် မြတ်လို့ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာကို
ရတနာမြတ်သုံးပါးလို့ ခေါ်တယ်။

မေး။ ။ ဘုရားရှင်ဟာ သံဃာအဖွဲ့ကို ဘာရည်ရွယ်
မျက်နဲ့ ဖွဲ့စည်းခဲ့သလဲ။

ဖြေ။ ။ ဘုရားရှင်ဟာ လေးသံချေ့နဲ့ ကမ္ဘာတစ်သိန်း
ပါရမီ ဖြည့်ကျင့်ပြီးမှ ရရှိထားတဲ့ တရားတော်တွေကို ဝေ
နေယျသတ္တဝါတွေကို ပြန့်ဝေလိုတယ်။ ဘုရားရှင် တစ်ပါး
တည်း ပြန့်ဝေရုံနဲ့လဲ မပျံ့နိုင်ဘူး။ ဘုရားရှင် တစ်သက်ဟော
ကြားရုံနဲ့လဲ ဝေနေယျတွေဟာ မကျန်နိုင်ဘူး။ ဘုရား
ရှင် ထက်တော် ထင်ရှား ရှိစဉ်မှာလဲ ဘုရားရှင်ရဲ့ ကိုယ်

စားလယ်တော်အဖြစ် ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူ
 နောက်မှာလဲ သာသနာ့ ကမ္ဘာ့စံလွှဲ အဖြစ်နဲ့ ဝေနေပေ
 ကို ဆက်လက် ဟောကြားနိုင်ဖို့အတွက် သံဃာအဖွဲ့ကြီး
 ပူးစည်းတော် မူခဲ့တယ်။ စီဒနအထိ သာသနာတော်
 နေတာဟာ သံဃာတော်တွေ ဆက်လက် ထိန်းသိမ်း
 လို့သာ ဖြစ်ပါတယ်။

မေး။ ။ သိကြားမင်းက ဘယ်သူ့ကိုလူတာ အ
 များသလဲ မေးတဲ့အခါမှာ မိတ္ထေးတော် ခေါ်တယ်
 သင်္ကန်းကို ကိုယ်တိုင် ယက်လုပ်လှူတဲ့အခါမှာ ဘုရားရှင်
 သံဃာတော်ကို ပေးလှူကြ။ သံဃာတော်ကို လှူတာ အ
 အများဆုံးပဲလို့ ဝိနိကြားခဲ့တယ်။ တာကြောင့်ပါလဲ။

ဖြေ။ ။ ဘုရားရှင်ဟာ လေးဆယ်ဝါ၊ ဝါ ကာလ
 လုံး တတ္တဝါတွေကို တရားရေးအား အမြှောက်ဆေး တိုက်ဝေ
 တော်မူခဲ့တယ်။ ဒါနဲ့လဲ အားရတော်မမူသေးဘူး။ ပရိနိဗ္ဗာ
 စံပြီးတဲ့နောက် လူတွေကိုးကွယ်ဖို့ ဝတ်တော်တွေ ယ
 တယ်။ ဘုရားကိုယ်စား တရားတော်တွေထားခဲ့တယ်။ စီဒန
 တွေကို သင်အံလေ့လာဖို့ သံဃာ အဖွဲ့အစည်းကိုလည်း
 စည်းခဲ့တယ်။ ဒီသာသနာ့ ဝန်ဆောင် သာသနာ့ အ
 သံဃာအဖွဲ့ကြီး အစဉ်တည်တဲ့ ရှေးအတွက် ဝိနည်းသိက္ခာ
 တွေကို ပညတ်ခဲ့တယ်။ ဒီသံဃာအဖွဲ့ကြီး ကြီးပွားမှ အနာဂ
 သာသနာဟာ တည်တံ့ကြီးပွားမယ် ဆိုတာကို မြင်တော်မူ
 ကတည်းက သက်တော်ထပ်ရှား ရှိစဉ်ကပင် သံဃာတော်တွေ
 ဦးစားပေးခဲ့တယ်။ သံဃာကို ပေးလှူ ပူဇော်တာဟာ
 ဘုရားကို ပေးလှူပူဇော်ရာ ဖောက်တယ်လို့ သံဃာအဖွဲ့ကြီး
 ဂုဏ်သိက္ခာကို မြှင့်တင်ပေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်တယ်။ ဘုရား

မြင်တော်မူတဲ့အတိုင်း ဘုရားရှင် သာသနာတော်ဟာ
 မှုအထိ တည်တံ့ နေတာဟာလဲ သံဃာတော်တွေရဲ့ ကျေးဇူး
 ကြောင့်ပဲဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် သာသနာတော် အစဉ်
 တည်တံ့လို့ရင် ဘုရားရှင် ဟောတော်မူချက်အတိုင်း သံဃာ
 တော်တွေကို ပေးလှူပူဇော် ချီးမြှောက် လှူဒါန်းကြပါလို့
 တိုက်တွန်းလိုက်ပါတယ်။

မေး။ ။ လူတွေဟာ ဘာဖြစ်လို့ သံဃာတော်တွေကို
 မှုန်းလေးပါး လှူဒါန်းရသလဲ။

ဖြေ။ ။ ဘုရားရှင်က သံဃာတော်တွေကို စားဝတ်နေ
 ကိစ္စတွေမှာ အချိန်မကုန်စေချင်ဘူး။ ပရိယတ် ပဋိပတ်
 စဉ်းစားမှာ အားစိုက်စေချင်တယ်။ စားရေးအတွက် ဆုမ်းခံ
 စေတယ်။ ဝတ်ရေးအတွက် ပုံသကူသင်္ကန်း ဝတ်စေ
 တယ်။ နေရေးအတွက် သစ်ပင်အောက် သစ်ရွက်မိုးတဲ
 ကျောင်းမှာ နေစေတယ်။ ဒါပေမယ့် လူတွေက သံဃာတော်
 တွေကို မှုန်းမြတ်တဲ့ ဆုမ်းတွေကျေးဇူးတယ်။ အကောင်စား
 တိုက်ခိုက်တဲ့ လှူဒါန်း နေတယ်။ လူနေ အိမ်တွေထက်
 စားဝတ်တဲ့ ကျောင်းကြီးတွေမှာ နေစေတယ်။

လူတွေဟာ စားဝတ်နေရေးကိစ္စ လုပ်နေရလို့ ပရိယတ်
 စားဝတ် မသင်နိုင်ကြဘူး။ ရဟန်းသံဃာတော်တွေ ပရိယတ်
 စားဝတ် သင်အံနိုင်ဖို့အတွက် စား၊ ဝတ်၊ နေ ပစ္စည်းတွေနဲ့
 စားဝတ်ပုံ ပူဇော်ပေးကြတယ်။ ရဟန်းတော်တွေက စား
 ဝတ်နေရေးအတွက် မပူပင်ရလို့ ပရိယတ်ကို သင်အံနိုင်
 ဖို့အတွက် တတ်သိတဲ့ ပရိယတ်တွေကို သူတို့ကို ပစ္စည်းလေးပါး
 စားဝတ်ပုံတဲ့ ဒကာ ဒကာမတွေကို ဟောပြော ပြသကြတယ်။
 စားဝတ်ရေးကိစ္စတွေမှာ ဝေဝါးဆောင်တယ်။ ရဟန်းတော်

တွေ အေးအေးဆေးဆေး စာသင်နိုင်အောင်လို့ ပဉ္စမ
လေးပါးနဲ့ ထောက်ပံ့လှူဒါန်းကြတယ်။

မေး။ သံဃာတော်တွေကို ဆွမ်းလောင်းလှူတဲ့ အ
ဆွမ်းကပ်တဲ့အခါ ဘယ်လိုဂုဏ်တွေကို ရည်မှန်းပြီး လှူဒါ
ရမလဲ။

ဖြေ။ ငါတို့ဟာ တစ်လမှာ လေးရက်တောင် မှန်မှ
ဥပုသ်မစောင့်နိုင်ဘူး။ ရဟန်းသံဃာတွေဟာ နှစ်ဆယ့်ဆ
ခုနစ်သွယ်သော သိက္ခာပုဒ်တွေကို နေ့စဉ် အမြဲမပြတ် လို
အောင် ထိန်းသိမ်းတော်မူကြတယ်။ ဒီသံဃာတော်တွေ
ကတိတွေကို အစဉ်ဆောင်ရွက် သင်အံ့လာခဲ့လို့ ဗုဒ္ဓခွဲ တရား
အစစ်အမှန်တွေကို အခု တို့တတွေ သိခွင့် ကျင့်ခွင့်ကြုံရတယ်။
ဒီလို သံဃာတွေက ဘာသာရေးကိစ္စမှာ ဦးဆောင်ပေးတ
အတွက် အပါယ်လေးပါးမှလွတ်၍ နတ်ရွာ လူ့ပြည်ရောက်
စေနိုင်တဲ့ အကျင့်တွေကို ကျင့်ကြံနိုင်ပြီး မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်
နိဗ္ဗာန်ကို ရနိုင် ရောက်နိုင်ကြတာ ဖြစ်တယ်လို့ သံဃာတော်
တွေရဲ့ လက်တွေ့ကျတဲ့ ဂုဏ်ကျေးဇူးတွေကို အောက်မေ့ပြီး
လှူဒါန်းပူဇော်ရမယ်။

မေး။ အချို့ သံဃာတွေဟာ ဝိနည်းတော်အတိုင်း
မကျင့်ကြဘူး။ ဒီသံဃာတွေကို ဘယ်လို သဘောထားရမလဲ။

ဖြေ။ လူတွေဟာ လူ့ ကျင့်ဝတ် တွေကို အတု
မပြုညီအညွှန်းနိုင်ကြသလို ရဟန်းတော်တွေဟာလဲ ပုထု
ဖြစ်သည့် အလျောက် အချို့ အယေစား သိက္ခာပုဒ်တွေကို
မလှုံ့မခွင့်သာ ကျူးလွန်ကြတာပဲ။ ကမ်းခြေများဟာ
ခြေတုန်ချောင်း နှစ်ချောင်း ကျိုးလို့ အသွား မပျက်သလို
နှစ်ခုနှစ်ဆယ် ခုနစ်သွယ်ထဲက တစ်ခု နှစ်ခု ပျက်တာဟာ

ပလောက်ပါဘူး။ ရဟန္တာတွေတောင်မှ လောကအမြင်
အပြစ်မြင်နိုင်တဲ့ အာပတ်မျိုးသာ မသင့်တော့တာ၊
ရှင် ပညတ်ချက်အရ သင့်တဲ့ အာပတ် အပြစ်မျိုးတော့
ကျူးကြသေးတာပဲလို့ နှလုံးသွင်းပြီး သူတို့ သန္တာန်မှာ
ကျန်တဲ့ သိက္ခာပုဒ်တွေကို ရည်မှန်းပြီး ကြည်ညိုကြရ
အနေအထိုင် အကျင့်သီလမှာ ကြည်ညိုစရာ မရှိဘူး
တာတောင်မှ သူတို့ သင်အံ့ လေ့ကျက်ထားတဲ့ တရား
တွေကို ပူဇော်တဲ့အနေနဲ့ ပူဇော်နိုင်ကြရမယ်။

အကျင့်သီလ လုံးဝမရှိတဲ့ စုသီလပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်နေရင်တောင်
အရိယာသံဃာအဖြစ် ရည်မှန်းပြီး လှူဒါန်းရင် အကျိုး
မရှိတယ်လို့ ဟောထားတာကို သတိပြုပြီး လှူဒါန်း
ပူဇော်နိုင်ရမယ်။ မလှူလို့ မပူဇော်လိုဘူး ဆိုသည့်တိုင်အောင်
ပုဂ္ဂိုလ်မှာ မကျူးလွန်မိအောင် ခွင့်လွှတ်နိုင်ကြရမယ်။

မေး။ ကိုရင်လေးတွေကို ဘယ်လို ကြည်ညိုရမလဲ။

ဖြေ။ ကိုရင်လေးတွေဟာ အသက် အရွယ် ငယ်တဲ့
အတွက် အနေအထိုင်ဟာ ဆရာတော်ကြီးတွေလောက် မသိမ်
မွတ်ဘူး။ ကလေးဖြစ်တော့ ကလေးသဘာဝ မပျောက်ဘူး။
ကြောင့် အချို့က ကိုရင်လေးတွေကို မကြည်ညိုကြဘူး။
ကိုရင်လေးတွေ တွေ့ရင် တို့ဟာ တစ်လမှာ ဥပုသ် ၄-ရက်
တောင် မှန်မှန် မစောင့်နိုင်ဘူး။ ဒီကိုရင်လေးတွေဟာ ၁၀-
ပါးသီလ နေ့စဉ် လုံအောင် ထိန်းနေကြတယ်။ သေခံယ
သိက္ခာပုဒ် ၅၅-ပါးနဲ့ ညီညွတ်အောင် နေထိုင် စားသောက်
ကျင့်ကြံရတယ်။ တို့လေးစားနေတဲ့ ဆရာတော်တွေဟာလဲ ဒီလို
ကိုရင်လေးဘဝက ကြီးလာရပြီး အကျင့်သီလ ကောင်းလာ
ကြရတယ်။ ဒီကိုရင်လေးဟာလဲ တစ်နေ့မှာ ဆရာတော်ကြီး

ဖြစ်မယ့် သာသနာမျိုးစေ့ကလေးတွေပဲ ဖြစ်တယ်။ ဒီကိုရင်
 လေးတွေသာ မရှိရင် ဒီနေ့ ဆရာတော်ကြီးတွေ ပျံ့တော်
 သွားရင် သာသနာတော် အဆက်ပြတ်သွားတော့မယ်။ သာ
 သနာ မပြတ်အောင် ဆက်ထိန်းသွားမယ့် သာသနာ့ အဖွဲ့
 လေးတွေ ဖြစ်တယ်လို့ နောင်တစ်ချိန်မှာ ဖြစ်လာမယ်။ ဆရာ
 တော်ကြီးတစ်ပါးကို မျှော်မှန်းပြီး ကြည်ညိုနိုင်ရမယ်။ ကိုရင်
 လေးတွေ သာသနာ့ဘောင်မှာ ပျော်အောင် တားဝေး
 ထောက်ပံ့ ချီးမြှင့်ကြရမယ်။

ရှေးလူတွေ စိုက်ခဲ့တဲ့ အပင်က အသီးတွေကို ယခု စား
 နေကြတယ်။ နောက်လူတွေ စားဖို့လဲ ကိုယ်က စိုက်ခဲ့ရမယ်။
 ရှေးလူတွေ ချီးမြှောက် ထောက်ပံ့ခဲ့တဲ့ ဆရာတော်ကြီးတွေကို
 လဲ ကြည်ညိုလေးစား ကိုးကွယ်သလို နောက် သားစဉ် မြေ
 ဆက် ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ဖို့ သာသနာ့အညွန့်အညွှောက်ကလေး
 တွေကိုလဲ ချီးမြှောက် ထောက်ပံ့ရမယ်လို့ သဘောထားပြီး
 ကြည်ညိုနိုင်ရမယ်။ ကိုရင်လေးတွေ ဆော့နေပေမယ့် သူတို့
 သဘဲအံ့ လေ့လာထားတဲ့ တရားတော်တွေကို ပူဇော်တဲ့အနေနဲ့
 ရိုသေရှိခိုးကြရမယ်။

... ၀ ...

(၅)

ဩကာသ ကန်တော့ခန်း

မေး။ ။ ရှိခိုးတာနဲ့ ကန်တော့တာဟာ အတူတူပဲလား။
 တစ်မျိုးပီလား။

ဖြေ။ ။ ဗုဒ္ဓဘာသာ ကလေးလူကြီး တော်တော်များ
 များကို မေးကြည့်တဲ့အခါမှာ အားလုံးလိုလိုဟာ အတူတူ
 ပဲလို့ ဖြေကြတယ်။ ဒီလို ဖြေကြတဲ့ အတွက်လဲ သူတို့မှာ
 အထောက်အထားက ရှိနေတယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာတိုင်း ရနေ
 ကြတဲ့ ဩကာသ ကန်တော့ကြီးထဲမှာ (ရှိခိုးပူဇော် ဖူးမြော်
 မာန်လျှော့ ကန်တော့ပါ၏) လို့ ပါနေတော့ ကန်တော့တာနဲ့
 ရှိခိုးတာ အတူတူပဲလို့ ထင်နေကြတာပဲ။

အမှန်ကတော့ ကန်တော့တာနဲ့ ရှိခိုးတာဟာ လုံးဝ မတူ
 တူ။ ကန်တော့ရတဲ့ အကြောင်းနဲ့ ရှိခိုးရတဲ့အကြောင်းဟာ
 မတူသလို ကန်တော့လို့ ရှိခိုးလို့ရတဲ့ အကျိုးတရားတွေလဲ
 မတူကြတူး။

မေး။ ။ ကန်တော့တာနဲ့ရှိခိုးတာ တယ်လိုခြားနားသလဲ။

ဖြေ။ ။ အများစုကတော့ အတူတူပဲလို့ ယူဆဆင်မြင်
 နေတဲ့ ဒီလုပ်ငန်းနှစ်ရပ် ခြားနားမှုကို သေသေချာချာ သဘော
 ပေါက်ဖို့ နှိုင်းယှဉ်ပေးပြမယ်။

ကန်တော့ရကြောင်း
 ကန်တော့ရတဲ့အကြောင်း
 က ကန်တော့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ
 ကန်တော့ခံတဲ့ တုဏှာ။ တရား၊
 သံဃာ၊ ဆရာမိဘနဲ့ အခြား
 ပုဂ္ဂိုလ် တစ် ယောက် ယောက်
 အပေါ်မှာ ကိုယ်နဲ့၊ နှုတ်နဲ့၊
 စိတ်နဲ့ တစ်စုံတစ်ရာ ပြစ်မှား
 ကျူးလွန်မှု ရှိတယ်။ ဒီကျူး
 လွန်ခဲ့တဲ့ အပြစ်ကို ပျောက်စေ
 လို့လို့ ကန်တော့ ခြင်း ဖြစ်
 တယ်။

(အပြစ်ရှိလို့ ကန်တော့ရ
 တယ်။)

ကန်တော့ရကျိုး
 ကန်တော့ ရ တဲ့ အတွက်
 မူလက မိမိ ပြစ်မှားအားတဲ့
 ကိုယ်မှာ ရှိနေတဲ့ အပြစ်တွေ
 ဟာ ပပျောက် သွားတယ်။
 ကြေးတင်နေတဲ့ လူဟာ ကြေး
 ပြန် ဆပ်လိုက် တော့ ကြေး
 ကျေ သွား ထလိုပဲ။ ကိုယ်က
 စတင် ပြစ် မှား တဲ့ အပြစ်
 ကြေးတင်နေတဲ့ လူ ဟာ လဲ
 ကန်တော့လိုက်တဲ့ အခါမှာ

ရှိခိုးရကြောင်း
 ရှိခိုးရတဲ့ အကြောင်းက
 ရှိခိုးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ရှိခိုး ခံ
 ရတဲ့ ရတနာသုံးပါး ဆရာမိ
 ဘနဲ့ အသက် သိက္ခာ ဂုဏ်
 အင်္ဂါ ကြီးမြင့်သူတွေကို မူလ
 က ပြစ်မှားကျူးလွန်ခဲ့မှု မရှိ
 ဘူး။ အဲဒီ ရ တနာ သုံးပါး
 မိဘဆရာတို့ရဲ့ ဂုဏ် ကျေးဇူး
 တွေကို ကြည်ညို လေးစားတဲ့
 အတွက်ကြောင့် ရှိခိုးခြင်းဖြစ်
 တယ်။

(ကြည်ညို လေး စား မှ
 သစ္စာတရားရှိလို့ ရှိခိုးတယ်။)

ရှိခိုးရကျိုး
 ရှိခိုးကန်တော့ရတဲ့အတွက်
 တဿာ နုဘာဝေနယဘန္တ
 ရာယော ဆိုတဲ့ ဋီကာ ဆရာ
 များရဲ့ အဆိုအရ အန္တရာယ်
 အမျိုးမျိုးကို ပယ်ပျောက်နိုင်
 တဲ့ အင်အား ကောင်းတဲ့ ကူ
 သိုလ်ကို ရတယ်။ အသက်ဂုဏ်
 အားဖြင့် ကြီးတဲ့ သူတွေကို
 ရှိခိုးပူဇော်တဲ့လူဟာ အသက်

အပြစ်တွေဟာ ပြေပျောက်
 ပျောက်တယ်။
 (ကန်တော့ရလို့ အပြစ်
 ပျောက်တယ်။)

ရှည် အဆင်းလှကိုယ်စိတ်ချမ်း
 သာ ကာယဗလ ဉာဏဗလ
 ကောင်းခြင်း ဆိုတဲ့ အကျိုး
 တရားတွေကို ရတယ်။
 (ရှိခိုးလို့ ကုသိုလ်ရတယ်)

အထက်ပါ အကြောင်းနှစ်ချက် အကျိုးနှစ်ချက် ခြားနား
 မှုကို ကြည့်ရင် ကန်တော့တာနဲ့ ရှိခိုးတာဟာ မတူ၊ ခြား
 နားတယ်ဆိုတာ သိလောက်ပါပြီ။

မေး။ «ဗုဒ္ဓဘာသာတိုင်း တာသာရေး အခမ်းအနား
 တွေမှာ ဆိုနေကြတဲ့ ဩကာသဟာ ကန်တော့ကြီးလား။
 တုဏှာရှိခိုးလား။

ပြေ။ «နောက်နားမှာ ဩကာသ မှုကဲ့ ငါးမျိုးကို
 ပြထားတယ်။ အဲဒီငါးမျိုးမှာ ပထမနှစ်မျိုးက ဩကာသ
 ကန်တော့ကြီး ဖြစ်တယ်။ ဒုတိယ နှစ်မျိုးကတော့ ဩကာသ
 တုဏှာရှိခိုး ဖြစ်တယ်။ တတိယ အမျိုးကတော့ ကန်တော့
 ခမ်းနဲ့ တုဏှာရှိခိုးနှစ်မျိုးကို ဖောပြုံး တစ်ချက်ဝတ် နှစ်ချက်ပြတ်
 ဖြစ်အောင် တီထွင်ထားကြတဲ့ ဩကာသ ရှိခိုးကန်တော့ကြီး
 ဖြစ်တယ်။ ဩကာသဟာ မူလကတော့ ပြစ်မှားမိတဲ့ အပြစ်
 တွေကို ပျောက်အောင် ကန်တော့တဲ့ ကန်တော့ကြီး ဖြစ်ပါ
 တယ်။ ဩကာသ သူဇားရှိခိုးတို့၊ ဩကာသ တုဏှာရှိခိုး ကန်
 တော့ကြီးတို့ ဆိုတာတွေက နောက်မှ ပြောင်းလဲလားတဲ့
 တီထွင်ချက်တွေပဲ ဖြစ်တယ်။

မေး။ «ရှိခိုးဦးချမပါပဲ ဝန်ချတောင်ပန် သည်းမံစေ
 တယ်ဆိုတာ ဘယ်လိုဟုတ်မျိုးလဲ။

ဖြေ။ ။ကန်တော့တယ်၊ ဝန်ချတောင်းပန် သည်းခံစေ
 တယ်ဆိုတာက မိမိက ကိုယ်ထိသက်ရောက် နှုတ်ခွဲ စိတ်ခွဲ
 ပြစ်မှားမိတဲ့ အပြစ်ကို ကုစားတဲ့သဘောပဲ။ ပြစ်မှားတယ်
 ဆိုတာက ငယ်သူကသာ ကြီးသူကို ပြစ်မှားတာ မဟုတ်ဘူး။
 ပုထုဇော်သဘာဝ အမှားနဲ့မကင်းနိုင်သေးတော့ ကြီးသူကလဲ
 ငယ်သူကို ပြစ်မှားနိုင်တာပဲ။ ကြီးသူတွေရဲ့ လုပ်မှား ပြော
 မှားတွေကိုလဲ လောကမျက်မြင် မကြာခဏ ကြုံတွေ့နေရ
 တာပဲ။ အဲဒီလို လူကြီးက လူငယ်ကို ပြစ်မှားမိတဲ့ အခါ
 မှာလဲ လူကြီးက လူငယ်ကို ကန်တော့ ရမယ်။ ဒီလို
 ကြီးသူက ငယ်သူတွေကို ကန်တော့တဲ့အခါ သည်းခံပါရန်
 တောင်းပန်တဲ့အခါမှာ လက်အုပ်ချီပြီး ဒူးတုပ် ဦးချ ရှိခိုး
 ကန်တော့လို့ မရဘူး။ မိမိပြစ်မှားခဲ့တဲ့ ငယ်သူထံသွားပြီး
 မိမိပြုမှား ပြောမှားမိခဲ့သမျှကို နောင်တ သံဝေဂ ရကာ
 မာန်မာန နှိမ့်ချတဲ့အသံနဲ့ ငါ့ရှင် (သို့မဟုတ်) နာမည်ကို
 ခေါ်၍ သင့်အပေါ် ငါ ကိုယ်ထိလက်ရောက် ပြစ်မှားမိ
 တယ်။ နှုတ်ဝေခံဖြင့် ကြမ်းတမ်းခိုင်းပြစွာ ပြစ်တင်ကဲ့ရဲ့ ပြော
 ဆို ပြစ်မှားမိခဲ့တယ်။ ဒီအမှား အတွက်လဲ ငါ နောင်တ
 သံဝေဂ ရပါပြီ။ နောင်ကို ဒီလို မပြစ်မှားမိအောင်လဲ စောင့်
 ထိန်းပါမယ်။ သတိထားပါမယ်။ ပြစ်မှားမိတဲ့ ငါ့ရဲ့ အပြစ်
 ကို ခွင့်လွှတ်သည်။ ဝေပပါလို့ တောင်းပန်ရမယ်။ ကိုယ့်ထက်
 ကြီးသူ မြတ်သူကိုလဲ အထက်ပါအတိုင်း ရှိခိုးဦးချမှုမပါပဲ
 ဝန်ချတောင်းပန် ကန်တော့လို့ ရတယ်။ ရှိခိုးကန်တော့တာ
 က ပိုပြီးလေးနက်တာပေါ့။ ကိုယ့်ထက်ငယ်သူကို ပြစ်မှားမိ
 ရင်လဲ ကန်တော့ရမယ်ဆိုတဲ့ အကြောင်းနဲ့ ကြီးသူ ငယ်သူ
 အပြန်အလှန် ကန်တော့နည်းကို ဝိသ္မုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ...မှာ

အတိအလင်းပဲ ပြထားတယ်။ လူကြီးက လူငယ်ကို ငန်ချ
 ကန်တော့တဲ့ အစဉ်အလာဟာ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုမှာ ပျောက်
 ကွယ်သလောက် ပြစ်နေတယ်။ ကြီးသူက ငယ်သူကို မပြစ်မှားဖို့၊
 ပြစ်မှားမိရင်လဲ မာန်မာန နှိမ်ချတောင်းပန်ဖို့ သံသရာဝန်ထုပ်
 ကြီးကို အလေးခံသယ်မသွားဖို့ အထူးသတိပြုသင့်ကြပါတယ်။
 ဓမ္မပဒေဏ္ဍသုကြယ်ဝတ္ထုမှာ ရဟန်းပြစ်တဲ့ သူဓမ္မမတော်က
 လူဝက်ကြောင့် စိတ္တသုကြယ်ကို ပြစ်မှားမိ၍ ကန်တော့
 သည်းခံစေရသည်ကို စံနမူနာ ယူနိုင်ကြပါစေ။

ဒီအချက်ကိုကြည့်ရင် ကန်တော့တာနဲ့ ရှိခိုးတာဟာ မတူ
 ဘူး။ ကန်တော့မှုဆိုတာက ကြီးသူငယ်သူ အပြန်အလှန်
 ကန်တော့ရပြီး ရှိခိုးတာကျတော့ ငယ်သူကသာ ကြီးသူ
 မြတ်သူကို ရှိခိုးရတယ်ဆိုတာ ထင်ရှားလောက်ပါပြီ။

မေး။ ။မိမိပြုမှားမိတဲ့ အပြစ်ကို သည်းခံဖို့ ကန်တော့တဲ့
 အစဉ်အလာဟာ ပိဋကတ် ပါဠိတော်မှာ ရှိပါသလား။

ဖြေ။ ။ရှိပါတယ်။ တော်တော်များများ ရှိပါတယ်။
 ဒါကို ဋီကာ ဆရာတွေက အစွယ်ဒေသနာ=အပြစ်ကို ပြော
 ကြား တောင်းပန်ခြင်း၊ ဝန်ချကန်တော့ခြင်းလို့ ခေါ်ပါ
 တယ်။

၁-သံယုတ်ပါဠိတော်မှာ ဘုရားရှင်ကို ကဲ့ရဲ့ပြောဆိုမိတဲ့
 နတ်သားတစ်စုက ဘုရားရှင်ထံ ဝန်ချ ကန်တော့ကြ
 ပါတယ်။ (သံ-၁-၂၂-၂၃)

၂-ဘုရားရှင် သိက္ခာပုဒ် ပညတ်ခြင်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကဲ့ရဲ့
 ပြစ်မှားတဲ့ ရဟန်းတစ်ပါးက ဘုရားရှင်ကို ဝန်ချ

ကန်တော့ ပါတယ်။ (ထ-၁-၂၃၉) ကလေး
(မ-၁-၁၀၁)

၃-အရှင် အနုရုဒ္ဓါကို တပ်မက် ပြစ်မှားမိ ပြားယောင်း
မိတဲ့ အမျိုးသမီးတစ်ဦးဟာ ရှင်အနုရုဒ္ဓါကို ဝန်
ကန်တော့ခဲ့ရပါတယ်။ (ဝိ-၂၊ ၂-၂၉)

၄-ခမည်းတော် ဝိဗ္ဗိသာရကို သတ်မိသော အဇာတသတ်
မင်းက ဘုရားရှင်ထံ ဝန်ချကန်တော့ခဲ့သည်။
(ဝိ-၁-၈၀)

မေး။ ပါဠိတော်မှာ အပြစ်ရှိလို့ ကန်တော့တဲ့အခါ
ဘယ်လိုဆိုပြီး ကန်တော့ပါသလဲ။

ဖြေ။ အစ္စယော မံ တစ္ဆေ အစ္စာဂမာ ယထာဗာလံ
ယထာမုဋ္ဌံ ယသာ အကုသလံ (ယောဟံပီတင် ဓမ္မ ဖုဇာန်
ဣသရိယကာရဏာ ဇိဝိဇာဝေါရောပေသိ) ထာသမေ ဘန္တေ
ဘဂဝါ စာဗ္ဗယံအစ္စယတော ပဋိဂ္ဂုဏာတု၊ အာယထိ
သံဝရာယလို့ ဆိုပြီး ကန်တော့ပါတယ်။ ခမည်းတော် ဝိဗ္ဗိသာရ
ကို သတ်ပြီးတော့ အဇာတသတ်က ဘုရားကန်တော့ခန်း
ပြစ်ပါတယ်။ ပါဠိတော်လာ အဓိပ္ပာယ်အတိုင်း မြန်မာလို
ကန်တော့မယ် ဆိုရင်တော့။

အရှင်ဘုရား၊ တပည့်တော်သည် မိက်မဲ့သည့်အလျောက်
တွေဝေသည့်အလျောက်၊ မလိမ္မာသည့်အလျောက် အပြစ်
သည် တပည့်တော်ကို လွှမ်းမိုးခဲ့ပါ၏။ (တပည့်တော်သည်
တရားစောင့်သော တရားသဖြင့် မင်းပြုသော ခမည်းတော်
ကို မင်းစည်းစိမ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် သတ်ခဲ့ပါ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုတပည့်တော်၏ အပြစ်ကို နောင်အခါ
စောင့်စည်းခြင်းငှာ အပြစ်ကို အပြစ်ဟု လက်ခံတော်မူပါ။
ထည်းခံတော်မူပါလို့ ကန်တော့ရမယ်။ ပြစ်မှားပုံချင်း မတူ
ထိုအတွက် လက်သည်းကွင်းထဲက အပြစ်ပေးပြချက်ပဲ ကွဲလွဲ
တယ်။ အားလုံး ပါဠိတော် ကန်တော့ခန်းတွေဟာ အတူ
တူပဲ။

မြန်မာစစ်စစ် ကန်တော့နည်း

“(အမေ) ခင်ဗျား၊ ကျွန်တော်ဟာ ခိုက်မဲ့ တွေဝေ
မလိမ္မာတဲ့ အတွက် (အမေ) အပေ၊ ပြစ်မှားမိပါတယ်။
(အမေ့ကို ပြန်အော်မိပါတယ်၊ အမေ့တွေမှာ ကြမ်းကိုတောင်
နှင်းမိပါတယ်) နောင်ကို ဒီလို မအော်မိ၊ ကြမ်းမဆောင့်မိ
အောင်လဲ စောင့်စည်း ထိန်းသိမ်းပေးမယ်။ အမေဟာ ကျွန်
တော်ရဲ့ အပြစ်ကို ခွင့်လွှတ်သည်ခံပါ ခင်ဗျား” ဟု ပြောပြီး
နိုးနိုးကန်တော့ရမည်။

မေး။ ။ပါဠိတော်မှာ တိုက်ခိုက်လာတဲ့ ကန်တော့နည်း၊
ပို့ပါလျက်နဲ့ အဲဒီအတိုင်း မြန်မာလို ကန်တော့ကြီးကိုမရေးဘဲ
ဩကောသ ကန်တော့ကြီးကို တာပြစ်လို့ တွင်ရသလဲ။

ဖြေ။ ။ပါဠိတော်လာ ကန်တော့နည်းက တစ်စုံ တစ်
ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်အပေါ် သီးသီးခြားခြား ပြစ်မှားမိတဲ့
အပြစ်ကို ဝန်ချတောင်းပန်နည်း ဖြစ်တယ်။ ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်
အပေါ် တယ်အချိန်က ဘယ်နေရာမှာ ဘယ်လိုပြစ်မှားမိတဲ့
အပြစ်အတွက် ကန်တော့တယ်ဆိုတာ သေချာ တိကျတယ်။

မြန်မာထရာတော်တွေ တီထွင်တဲ့ သြကဿ ကန်တော့ ကြီးကတော့ တစ်ဦးတစ်ယောက် အပေါ် တစ်ချိန်က ဝါနေရာမှာ ပြစ်မှားမိတဲ့ အပြစ်တစ်ခုအတွက် သီးလီးခြားခြား ကန်တော့တာ မဟုတ်၊ အခုဘဝနဲ့ အစုမထင် သံသရာမှာ အဆက်ဆက်မှာ မိမိနဲ့ ဆက်ဆံ ပေါင်းသင်းခဲ့ရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်အမျိုးမျိုးအပေါ် ကိုယ်ထိလက်ရောက်ပြစ်ပြစ်၊ နှုတ်နဲ့ စိတ်နဲ့ ပြစ်ပြစ် ပြစ်မှားခဲ့တဲ့ အပြစ်တွေ အနန္တ ခိုခိုခံတယ်။ ဒီအပြစ်တွေဟာ သိသိသာသာ လွန်ကျူးခဲ့တာ ရှိသလို အမှတ်မထင် ပြုခဲ့ ပြောခဲ့တဲ့ အပြစ်တွေလဲ ဖြစ်နိုင်တယ်။ အစုမထင် သံသရာက ပါလာတဲ့ အပြစ်ကြွေးတွေ မြစ်တဲ့အတွက်နဲ့ အခုဘဝမှာလဲ ဘယ်အချိန်က သယ်သူ အပေါ်မှာရယ်လို့ မသိ၊ အမှတ်မထင် ပြစ်မှားမိတဲ့ အပြစ်ကြွေးတွေ မြစ်တဲ့အတွက် ပြစ်မှားခံရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပြစ်ကန်တော့ဖို့ဆိုတာ မပြစ်နိုင်တော့ဘူး။ အဲဒီလို အပြစ်မှားခံ ပုဂ္ဂိုလ် မရှိတော့တဲ့အခါမှာ သူ့အစား လေးစားလောက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ ဘုရား တရား သံဃာ ရတနာသုံးပါးကို ကန်တော့ရင် အပြစ် ပြောပျောက်နိုင်တယ်။ တစ်နေ့ကုန် စားသမျှ သံပရာတစ်ခြမ်းနဲ့ချေ ဆိုတဲ့ ဆိုမှိုးကော၊ အတိုင်း ဒီဘဝ ဟိုဘဝ ပြုခဲ့သမျှ အပြစ်တွေကို တစ်ထိုင်တည်းနဲ့ ပြောပျောက်စေဖို့ အတွက် သြကဿ ကန်တော့ကြိုးကို ဝီရင့်တီထွင်ရခြင်း ဖြစ်တယ်။

မေး။ ။ ပါဠိတော်လာ ကန်တော့နည်းအတိုင်း မဟုတ်ဘဲ သြကဿ ကန်တော့ကြိုးကို တီထွင်ရတဲ့အကြောင်း ရှိပါသေးသလား။

မေး။ ။ ရှိပါတယ်။ ဝဋ္ဋမှာ ကန်တော့ကားနဲ့ ခိုခိုခံတာ မဟုတ် ပြုခဲ့တယ်။ ကန်တော့ရလို့ အပြစ်ပြောပျောက်တယ်။ အခုတော်ဖုရဲ့ ကုသိုလ်အသစ် ဖုရိတယ်လို့ ပြုခဲ့တယ်။ သြကဿ ကန်တော့ကြိုးဟာ ရတနာ သုံးပါးကို ခိုခိုခံတော့ရတဲ့အတွက် ကန်တော့သူ သူငယ်တို့၊ ခိုခိုခံပူလုပ်ငန်း၊ ခိုခိုခံလုံး ပြီးသွားတယ်။ အလုပ်နဲ့ခို ပြီးသွားတဲ့အတွက် ကားမိတဲ့ အပြစ်ဟောင်း ပြောပျောက်ခြင်း၊ ခိုခိုခံတဲ့ ခိုခိုခံလက်အသစ်ရခြင်းဆိုတဲ့ အကျိုးနှင့်မျိုး တစ်စုံတည်း ပြီးသွားတယ်။ တစ်ချက်ခုတ် ခိုခိုခံပြတ် ပြစ်သွားတယ်။ ခိုခိုခံလေးဆယ်ထဲမှာပါတဲ့ အမှားအနေ ဂုဋ္ဌနာန နှုတ်အရ ကန်ပင်ရင်းမှာ အရာကို ရေချိုးဝေခြင်း လုပ်ငန်းတစ်ခုဖြစ်ပြီး အသံ ရေချိုးပြီး၊ သရက်ပင်လဲ ရေလောင်းပြီးဆိုတဲ့ အကျိုး ခိုခိုခံ ပြီးသွားတယ်။ ဒါဟာ ပါဠိတော်လာ ကန်တော့ပုံနဲ့ မဟုတ် သြကဿ ကန်တော့ကြိုးရဲ့ ဗုတိယ ထူးခြားချက် မပါတယ်။

မေး။ ။ ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးတစ်ယောက်မှာ ပြုခဲ့တဲ့ အပြစ်တွေဟာ ရတနာသုံးပါးကို ကန်တော့ရုံနဲ့ ပြောပျောက်နိုင်တယ် ဆိုတာ ကျွမ်းဂင်နဲ့ ညီခဲ့တာ။

မေး။ ။ ညီပါတယ်။ ဣဇာသတ်ခမ်းဟာ မေဠ်တော် ဝိသုဒ္ဓိ သုရင်းကြီးကို သတ်ပြီးတဲ့နောက် မအိပ်နိုင် မစားနိုင် နေရတဲ့အခါမှာ ဘုရားရှင်ထံသွားပြီး ဝန်ခိုကန်တော့တယ်။ မြတ်စွာဘုရားကလဲ သည်းမိပါတယ်လို့ မိန့်ကြားပြီး ပုဂ္ဂိုလ်ဟာသာ အရိယသင်္ဂဟေ ဝီရိယံ အပြစ်ကို သိလို သူ့ဘဝစောင့်ထိန်းရန် ကန်တော့ဝန်ချခြင်းဟာ ငါဘုရားရဲ့

အဆုံးအမ သာသနာတော်မှာ ကြီးပွားတိုးတက်ခြင်း လက္ခဏာ ဖြစ်တယ်လို့ ချီးမြှောက် ဟောကြားခဲ့တယ်။

ဓမ္မပဒ သီရိမာ ဝတ္ထုမှာ ဥတ္တရာ အလှူစကားကို ပြန် မှားတဲ့ သီရိမာဟာ တုရားရှင်ကို မှီခိုကန်တော့ရာ တုရား ရှင်က သည်းခံခွင့်လွှတ်တော်မူလို့ အပြစ် ပြောပျောက်သွား တယ်။

မြန်မာဆရာတော်ကြီးများဟာ အထက်ပါ ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာတွေကို ကိုးကား ထောက်ထားပြီး ဩကာသ ကန်တော့ကြီးကို တီထွင်ကြခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ တစ်နေ့ကုန် စားသမျှ သံပရာတစ်ခြမ်းနဲ့ ချေသလို ပုဂ္ဂိုလ်မရွေးပေါ်မှာ ပြုခဲ့တဲ့ အပြစ်မှန်သမျှတွေကို ဩကာသ ကန်တော့ကြီးနဲ့ ကန်တော့လိုက်ရုံနဲ့အကုန်ပြောပျောက်သွားတဲ့အတွက် ဩကာသ ကန်တော့ကြီးဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေ အတွက် အပါယ် တံခါးကို ပိတ်ပေးတဲ့ အာမခံ သော့ခလောက်ကြီးလို့ ဆိုနိုင် တယ်။

ကိုယ့်ထက်ငယ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ဖြစ်မှားခဲ့ကောမူ စိ ဩကာသ ကန်တော့မှုတ်မှာ အကျုံးဝင်သွားတဲ့ အတွက် တစ်ချက်ခုတ် နှစ်ချက်ပြတ် ဩကာသ ကန်တော့ကြီးကို တီထွင်တော်မူတဲ့ ဆရာတော်ကြီးတွေနဲ့ အမြော်အမြင် လေး နှက်မှုကို ချီးကျူးပူဇော်ထိုက်လှပေတယ်။

မေး။ ။တု အဖေ ဗိမ္ဗိသာရကို သတ်မိတဲ့ ဧဇာတသတ် ဟာ ဘုရားကို ကန်တော့တဲ့အတွက် အဲဒီ သတ်မိတဲ့ အပြစ် ဟာ ပြောပျောက်သွားပါသလား။

ဖြေ။ ကန်တော့လို့ အမြစ် ပျောက်တယ် ဆိုပေမယ့် အဖေကို သတ်ခြင်း၊ အဖေကို သတ်ခြင်း၊ ရဟန္တာကို သတ်

။ တုရားရှင်ကိုယ်မှ သွေးထွက်အောင်လုပ်ခြင်း၊ သံသာ ဝတ်ခဲ့ခြင်း၊ ဆိုတဲ့ ကြီးလေးသော ဆရာဆိုလ် လုပ်ငန်းကြီး ကို လုပ်ခဲ့တဲ့လူကျတော့ ကန်တော့တာနဲ့ လုံးဝ ပျောက် သွားသွား၊ အဲဒီ ပဉ္စာနန္ဒရိယကလို့ခေါ်တဲ့ အကုန်ပိတ်ကံ တော့ ဘယ်လိုကုသိုလ်မျိုး လုပ်လို့ မှ လုံးဝ ပျောက်သွား

။ ဒါပေမယ့် အဖေဗိမ္ဗိသာရမင်းကို သတ်မိတဲ့ ဧဇာတသတ် သာ စိတ်တွေ ဂယောင် ချောက်သွား ဖြစ်ပြီး မစားနိုင် အသက်ခိုင်း ညအိပ်လို့ မရ ဖြစ်နေရာက ဘုရားရှင်ထံ ရောက် ခဲ့ ကန်တော့ပြီးတဲ့အခါ သရဏဂုံ တည်ဆောက်ပြီးတဲ့ အပါမှာတော့ စိတ်ဝတ်ဟာ ဘေးငြိမ်းသွားပြီး နေသာ နိုင်သာ ခိုသွားတယ်။ စားနိုင် အိပ်နိုင် လွှားတယ်။ သာ သူ့ကို ကြည့်ညှိချီးမြှောက်တဲ့ မင်းပေးပေးတစ်ပါး ဖြစ် သာတယ်။ ဒါဟာ ရတနာလုံးပါးကို ကျီးကျယ်ဆည်းကပ် နိုင်တော့တဲ့အတွက် ရရှိတဲ့ အကျိုးကျေးဇူး ဖြစ်တယ်။

မေး။ ။ သီလ မဆောက်တည်ခင် ဒါနမပြုခင် ဘာဝ သာ ကမ္မဋ္ဌာန်းမပွားခင် ဩကာသ ကန်တော့မှုကို ဆရာ မှားကြီးထွေဟာ ဘယ်ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ စိစဉ်ခဲ့ပါသလဲ။

ဖြေ။ ။ သီလ ဆောက်တည်တယ်၊ အလှူဒါန ပြုတယ် ချီတာက လူချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာကို ရရှိဖို့ဖြစ်တယ်။ ဘာဝ သာ ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းတယ်ဆိုတာက ဈာန်အဘိညာဉ် မရှိ တယ် နိဗ္ဗာန်ကို ရရှိဖို့ဖြစ်တယ်။ ဒီဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာတွေ သာ သူ့မူလ သဘာဝအားဖြင့် လူနတ် နိဗ္ဗာန် သုံးစာနဲ့ စာ ချမ်းသာကို ပေးစွမ်းနိုင်တယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ အားထုတ်သူဟာ ပဉ္စာနန္ဒရိယကံ၊ ရတနာ

သုံးပါး မိဘ ဆရာသမားတွေကို ပြစ်မှားခြင်းဆိုတဲ့ အပြစ်တွေ ရှိနေတဲ့အခါမှာ အဲဒီ အပြစ်ကြီးတွေက ကြားက ခံနေတဲ့အတွက် သူပြုတဲ့ ဧါန၊ သီလ၊ တာဝနာစက္ခုယာနတ် နိဗ္ဗာန် သုံးတန် ချမ်းသာကို မပေးစွမ်းနိုင်တော့ဘူး။ ဒါကြောင့် ဒီပြစ်မှားမှုတွေ ရှိနေတာကို သဂ္ဂန္တုဇာန် ပြည်၊ ဗြဟ္မာပြည်ကို မဆောက်နိုင်တဲ့အပြစ်၊ မဂ္ဂန္တုဇာန် မရနိုင်တဲ့အပြစ်တွေ ရှိနေတယ်လို့ ဆိုရတယ်။ ဒီသဂ္ဂန္တုဇာန် မဂ္ဂန္တုဇာန်တွေ ရှိနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် အဖို့ ကုသိုလ်တွေ ထပ်လောက်ပဲ ပြု၊ နတ်ရွာ နိဗ္ဗာန်ကို မဆောက်နိုင်တော့ဘူး။ ဘုရားရှင်ကိုယ်တိုင်နဲ့တွေ့ပြီး သုဗျာဓိသဘာဝ အလွန် ကြံညီတဲ့ အဖာတသတ်မင်းဟာ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေ ထပ်လောက် လုပ်ခဲ့ပေမယ့် သေတဲ့အခါ လောဟကုပ္ပိဇရဲမှ အနှစ်ခြောက်သန်း ခံရသလိုပါပဲ။

ဆီပယောင်း စွန်းနေတဲ့ စက္ကူပေါ်မှာ မင်ခွဲစာရေးလို့ မထင်သလို သဂ္ဂန္တုဇာန်၊ မဂ္ဂန္တုဇာန် အပြစ်ကြီးတွေ ရှိနေတဲ့ လူဟာလဲ ကုသိုလ်ပြုလို့ အကျိုးမထင်ပါဘူး။ ဧါန၊ သီလ၊ တာဝနာ ကုသိုလ်တစ်ခုခု ပြုမယ့်လူဟာ ဒီကုသိုလ်တွေ အကျိုးပေးကို တားမြစ်နိုင်တဲ့ သဂ္ဂန္တုဇာန်၊ မဂ္ဂန္တုဇာန် အပြစ်ကြီးတွေ ကင်းစင်နေဖို့ လိုပါတယ်။ မိမိရေးမယ့် စာရွက်မှာ ဆီ ပယောင်း အစွန်းအကွက် မရှိဖို့ လိုသလိုပါပဲ။ ဒီသဂ္ဂန္တုဇာန်ကြီးနှစ်ခုနဲ့ အခြား အပြစ်ငယ် ကလေးများပါ ကင်းစင် ပပျောက်စေဖို့အတွက် ဧါန၊ သီလ၊ တာဝနာ ကုသိုလ် တစ်ခုခုကို ပြုမယ့်သူတွေကို ကုသိုလ်မပြုခင် ဩကာသ ကန်တော့ခန်းနဲ့ ကြိုတင် ကန်တော့ ခိုင်းခြင်း ပြစ်ပါ

အင်း၊ ရှေးဆရာတော်ကြီးများ အမြော်အမြင် ကြီးမားတော် မူကြပါပေဉ်း။

မေး။ ကိုယ်၊ နှလုံး၊ စိတ်နဲ့ ပြစ်မှားမိတဲ့ အပြစ်တွေကို မျှကန်တော့စို့ ကျေပျောက်နိုင်ပါသလား။

ဖြေ။ ။ ဒီအဓိပ္ပာယ်ရိတဲ့ မေးခွန်းမျိုးကို စွယ်စုံကျော်ထင် ကျမ်းမှာ အောက်ပါအတိုင်း ကျီးကန်ရှင်ကြီးက မေးထားပါတယ်။

ပြစ်မှားမိသည်၊ ကန်တော့မည်။
ပြစ်ခြည်ကုန်ခန်းပါလိမ့်မည်နည်း။ (အပိုင်း-၇၁၇)

အထက်ပါ အမေးကို ကျီးသဲဆရာတော်က တိကနိပါတ် အပိုဒ် ၂၆၅ အဋ္ဌကထာပါဠိကို ကိုးကား ဖြေထားပါတယ်။ အဲဒီ အဋ္ဌကထာပါဠိ မြန်မာပြန် အဓိပ္ပာယ်ကို ဖော်ပြပါမယ်။

မိခင်၊ ဖခင်၊ ခေတ်၊ ဗောဓိပင်နှင့် ရဟန်း သံဃာတွေ အပေါ် ဒေါသစိတ်ဖြင့် ပြစ်မှားမိသည် ရှိသော် အကျန်ပဲ ပြစ်မှားမိသော အပြစ်ကို သည်းခံ ခွင့်လွှတ်တော်မူပါဟု တောင်းပန်ဝန်ခံ ကန်တော့အံ့၊ ထိုသို့ ဝန်ခံကျကန်တော့သည်နှင့် အပ်ပြိုင်နက် ထိုမကောင်းမှု ကံတို့သည် ပပျောက်ကုန်၏။ ကန်တော့ရသော ကုသိုလ်သည် ပြစ်မှားမိသော အကုသိုလ် အကျိုးပေးမှုကို တားမြစ်လိုက်သဖြင့် ပြစ်မှားမိတဲ့ အကုသိုလ် ဟာ အကျိုးမပေးတော့ဘဲ အဟောသိကံ ပြစ်သွားတယ် (အသီးမသီးတဲ့ အဖိုပွင့်လို ပြစ်သွားတယ်)။ ဒီလို ကန်တော့ လိုက်တဲ့အတွက် ပြစ်မှားမိတဲ့ အပြစ်ဟာ နတ်ပြည်ဆေးကုမှု ကိုလဲ မတားမြစ်နိုင်ပါဘူး။ မင်ဖိုလ်ရမှုကိုလဲ မတားမြစ် နိုင်ဘူး။

မေး ပြစ်မှားမိတဲ့ အပြစ်ကို ဝန်ချ ကန်တော့ ပြောပျောက်သွားတဲ့ သာဓက ရှိပါသလား။

ဖြေ။ ရှိပါတယ်။ ဆောရေယျ သူဌေးသားဟာ သပ္ပာယ်ကြည်ညိုဖွယ် ကောင်းတဲ့ ရှင်ကစ္စညှီးထေရ်ကို အခါ “ဒီမထေရ် ငါ့မယားလေးဖြစ်ရင် ကောင်းမှားပါ့မယားလေး ဒီမထေရ်လိုလှရင် ပိုချစ်မှာပဲ” ဟု စိတ်ပြစ်မှားမိတယ်။ သူဌေးသားဟာ ချက်ချင်း မိန်းမပြောင်းသွားတယ်။ မိန်းမ ဘဝနဲ့ သိဟောင်းကျမ်းတော်တို့ သိကုန်မှာစိုးလို့ တက္ကသိုလ်ပြည်ကို ထွက်ပြေးပြီး သူ့သားကပ်ယောက်နဲ့ အိမ်ထောင်ကျကာ သားနှစ်ယောက်ရတယ်။ နောင်အခါမှ ကန်တော့လျှင် အပြစ်ပျောက်သိ၍ ရှင်မဟာ ကစ္စညှီးထေရ်ကို သွားရောက် ကန်တော့ယောက်ျားပြန်ဖြစ်တဲ့အကြောင်း ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာမှာ ပြောတယ်။

နောက်ထပ်သာဓက တစ်ခုကိုတော့ ပါရာဇိကတ်နဲ့ ပိသျှင်ဟန္တကထာမှာ ပြထားတယ်။ ရဟန်းငယ်တစ်ပါးနဲ့ ရဟန်းတစ်ပါး ဆွမ်းခံအတူ ကြရာမှ အိမ်တစ်ဆိပ်က ဆန်ပြုတ်တစ်ပန်းကန်စီ ရပါတယ်။ ရဟန်းကြီးက ဆာလောင်အကြီးလို့ လေနာထနေတာနဲ့ လူသူရှင်းတဲ့ တစ်ခန့်ရာမှ ထိုင်ပြီး ဆန်ပြုတ်ကို ဖုံးပေးလိုက်ပါတယ်။ ဒါကို ရဟန်းငယ်မြင်တော့ “ဒီကိုယ်တော်ကြီးကလဲ အစားငန်းလိုက်တာ အမှားမရှိဘူး” လို့ ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချလိုက်ပါတယ်။

ကျောင်းပြန်ရောက်တော့ ရဟန်းကြီးက ရဟန်းငယ်ကို တယ်မက်ဖိုလ်အထိ ရပြီလဲလို့ မေးပါတယ်။ ရဟန်းငယ်က သောတာပန်ဖြစ်ကြောင်း ပြန်ပြောတဲ့အခါ သင်အထက်မ

ကျက် ဆက်အားမထုတ်နဲ့တော့ ရဟန္တာကို ပြစ်မှားမိမယ့် မဂ္ဂန္တရာယ်ဖြစ်နေပြီ။ အထက် မက်ဖိုလ် မရနိုင်တော့ဘူး ပြောပါတယ်။ မိတော့မှ ရဟန်းငယ်ဟာ ရဟန္တာကို ပြစ်မှားမိတဲ့အပြစ်ကို ခွင့်လွှတ်သည်ခံပါလို့ ဝန်ချတောင်းရတယ်။ ဒါက တောင်းပန် ကန်တော့ရင် အပြစ်မှားပျောက်တဲ့ သာဓကတွေ ဖြစ်တယ်။

ရေသူတောင်မှ တောင်းပန်ရင် ကျေနပ်ရတယ် ဆိုတဲ့ နည်းမှာ အစဉ်အလာ လက်သုံးစကားနဲ့ အပြစ်အထန် ရန်ကင်းစေသ ခြစ်ကြပြီးမှ ကြေရာကြေကြောင်း တောင်းပန်ခွင့်လွှတ်ပြီး မိတ်ဆွေအပြစ် ပေးငါးသင်းနေကြတဲ့ မျက်စိဝိဂ္ဂ သာဓကတွေကို ကြည့်ရင်လဲ ဝန်ချကန်တော့ရင် အပြစ် ပျောက်တယ်ဆိုတာ ထင်ရှားပါတယ်။

မပြစ်မှားမိ အောင်လဲ ဒေါသစိတ်ကို ထိန်းသိမ်းပါ။ နိဂမ္မိတံနိဂ္ဂေါ ဖြစ်မှားမိရင်လဲ ဝန်ချကန်တော့ဖို့ ဝန်ချစားကြပါနဲ့လို့ သတိပေးလိုပါတယ်။

မေး။ ပြစ်မှား ကျူးလွန်မိတဲ့ သူက ဝန်ချကန်တော့တာကို ကန်တော့ခံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က သည်းမခံ ခွင့်မလွှတ်နိုင်ဘူး ဆိုရင် ဘာဖြစ်မလဲ။

ဖြေ။ ပြစ်မှားကျူးလွန်မိတဲ့လူက သူ့ရဲ့အပြစ်ကို သူ့ထံလို့ ကြေရာကြေကြောင်း ဝန်ချတောင်းပန် ကန်တော့ပါလျက် ကန်တော့ခံပုဂ္ဂိုလ်က သည်းမခံ ခွင့်မလွှတ် အခဲမကျေပျာဆိုရင် အဲဒီ ကန်တော့ခံ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ လူမိုက်ဖြစ်တယ်။ သည်းခံခွင့်လွှတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှ ပညာရှိ သူတော်ကောင်း ဖြစ်တယ်လို့ တိက အင်္ဂုတ္တိရိ ပါဠိတော်မှာ ဘုရားရှင် ဟောကြားထားပါတယ်။ ဘုရားရှင်နှင့် ရဟန္တာ အရှင်သူမြတ်တွေ

ဟာ ကပ်ပါးသောသူ၌ အပြစ် ကြားသည်ကို သည်း
 ကြောင်း ခွင့်တောင်း ကန်တော့သည်ကို ကျေကျေ
 ခွင့်လွှတ်သည်းခံကြတဲ့ထုံးကို နှလုံးမူပြီး မိမိက ကန်
 ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တဲ့အခါ သူတစ်ပါး၌ အပြစ်ကို ကျေကျေ
 ခွင့်လွှတ် သည်းခံခြင်းဖြင့် ပညာရှိ အပြစ် ခံယူနို
 အထူး သတိပြုကြရပါမယ်။

မေး။ ။ဩကာသ ကန်တော့ခန်းကို ဘယ်ခေတ်
 ဆရာတော် စီစဉ်ရေးသားခဲ့ပါသလဲ။

ဖြေ။ ။ဩကာသ ကန်တော့ခန်းကို ဘယ်ခေတ်
 သယ်ဆရာတော် ရေးသားခဲ့တယ်လို့ မှတ်တမ်း အနိမ့်အ
 ရွာမတွေ့သေးပါဘူး။ ပုဂံပြည် အနှော်ရတာစော က
 ထက် သထုံမှ မွန်ရဟန်းတော် ရှင်အရဟံဟာ တေဝေ
 ဗုံဒူသာသာ မျိုးစေ့ကို စတင်ချပေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တဲ့အတွက်
 ဩကာသ ကန်တော့ခန်းကိုလဲ ရှင်အရဟံပင် စီစဉ်ရေးသား
 ခဲ့ပေလိမ့်မယ်လို့ ခန့်မှန်းကြပါတယ်။

မွန်လူမျိုးတွေထဲမှာ ဩကာသခွဲစတဲ့ မွန် ကန်တော့
 နဲ့ ကန်တော့တဲ့ အစဉ်အလာဟာ ယခုတိုင် ရှိနေသေး
 အထက် အထက်ပါ ခန့်မှန်းချက်ဟာ ဟုတ်လောက်
 ရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကေးလုံးဖွဲ့စည်းပုံနဲ့ ဝါကျတို့
 ဆောက်ပုံကို ကြည့်ပြီး ပုဂံခေတ် မြန်မာစာ အရေးအသား
 မဟုတ်နိုင်ဘူးလို့ တချို့ ပညာရှင်တွေက ယူဆကြတယ်။
 မွန်ရဟန်းတော် ရှင်အရဟံမထေရ်က ရှေး မွန်ဆရာတော်
 ကြီးများ စီစဉ်ရေးသားသည့် မွန်ကန်တော့ခန်းကို မှီမြင်
 ပြု၍ မြန်မာစာသားဖြင့် တီထွင်ချက်ကို ပုဂံ၊ ပင်းယ၊ အင်း

ကျုံးတောင် မြန်မာဆရာတော် အစဉ်အဆက်တို့က ခေတ်နဲ့
 အညီ ပြင်ဆင်ရေးသားလာခဲ့တယ်လို့ မှတ်ယူနိုင်ပါတယ်။

ဆရာတော် ခင်ကြီးပျော် ရေးသားတယ်လို့ တစ်ဆင့်ကြား
 မှတ်တမ်းတင်ထားချက် တချို့တော့ ရှိတယ်။ သူတေသီ
 အများစုက လက်မခံကြပါဘူး။ ပင်းယခေတ် ပံတူးကြီး
 ယံထရာတောက ဩကာသ ဒီပနီပါဠိကို ရေးခဲ့တယ်ဆိုတော့
 ကန်တော့ခန်းဟာ ခင်ကြီးပျော် မတိုင်မီကတည်းက ရှိနှင့်ပြီး
 ပြစ်ရမယ်လို့ ယူဆရပါမယ်။

မေး။ ။ကပ်တော့ခြင်း ဘယ်နှစ်မျိုး ရှိသလဲ။

ဩကာသဟာ ဘာ ကန်တော့မျိုးလဲ။

ဖြေ။ ။ကိုယ်က ပြစ်မှားမိလို့ အပြစ်ပြေရာပြေကြောင်း
 ပြန်ကန်တော့တဲ့အခါမှာ ကန်ပတော့ပုံ ကန်တော့နည်းက သုံး
 မျိုးရှိတယ်။ တိုက်ရိုက်ကန်တော့နည်း နှစ်မျိုးနဲ့ ကိုယ်စား
 ကန်တော့နည်းက တစ်မျိုးဖြစ်တယ်။ ကြီးသူက ငယ်သူကို
 ပြစ်မှားမိတဲ့အခါကျတော့ ပြစ်မှားခံရတဲ့ လူငယ် ဂုဏ်ငယ်
 ထူထဲ သွားပြီး မာန်မာနနိမ့်ချတဲ့ အမူအရာ အသံ အနေ
 အထားနဲ့ ငါ့ကတော့ သင့်ကို ပြစ်မှားမိတယ်။ ဒီအပြစ်ကို
 သည်းခံပါလို့ ဝန်ချတောင်းပန်ရမယ်။ ဒါကို ခမာပနာ
 သည်းခံခမခြင်း၊ အစွယ်စေတနာ အပြစ်ကို ပြောကြား ကုစား
 ခြင်းလို့ ခေါ်တယ်။

ငယ်သူက ကြီးသူကို ပြစ်မှားမိတဲ့အခါကျတော့ အပြစ်မှား
 ခံရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ အဓိအသေ ထိုင်ပြီး တပည့်တော်
 ကျွန်တော် ကျွန်ပ ဒီအပြစ်ကို ပြစ်မှား ကျူးလွန်မိတယ်။
 ဒီအပြစ်ကို သည်းခံခွင့်လွှတ်ပါဆိုပြီး မှီခိုးကန်တော့ရတယ်။

ကိုယ်စား ကံတော့တယ်ဆိုတာကတော့ ပြစ်မှားပုံမှန်
 သူဟာ ကန်တော့ခံနိုင်တဲ့ အခြေအနေမရှိဘူး။ သေ
 သေသွားမယ်၊ အဝေးရောက်ချင် ရောက်နေမယ်၊ တစ်
 တလေကျတော့ အမှတ်တပဲ့ ဘယ်သူ့ကို ဘယ်တုန်း
 ဘယ်လိုပြစ်မှားမိမှန်း၊ မသိတာလဲ ရှိတယ်။ အဲဒီလို အခါမျိုး
 ကျတော့ အပြစ်မှားခံရသူရဲ့ ကိုယ်စား ရတနာသုံးပါး
 ကန်တော့ရတယ်။ ဒါကြောင့် ဩကာသ ကန်တော့ကြီး
 ဒီလို ကိုယ်စား ကန်တော့တဲ့အခါမှာ ဆိုရတဲ့ ကန်တော့ကြီး
 ဖြစ်တယ်။

မေး။ ။ဩကာသမူ ဘယ်နှစ်မျိုးရှိသလဲ။
 ဖြေ။ ဩကာသဟာ မူအမျိုးမျိုးရှိတယ်။ မူအမျိုးမျိုး
 ဆိုပေမယ့် ဩကာသ၊ ဩကာသစပြီး...ပထမ၊ ဒုတိယ၊
 တတိယအထိသာ ကွဲလွဲကြတာများတယ်။ ကျန်တာတော့
 တော့ အတူတူလိုပဲပဲ။ ဒီလိုရွှေပိုင်းမှာ ကွဲလွဲရတာဟာ
 ရွှေမှာ ရေးခဲ့တဲ့အတိုင်း မူလ ဩကာသ ကန်တော့ခန်းကို
 ဩကာသ ဘုရားရှိခိုးအဖြစ် ပြောင်းလိုက်တဲ့အတွက် ဖြစ်တယ်။
 ဒီတော့ မူလကန်တော့ခန်း ဩကာသကို ဖော်ပြဆွဲ ရေးပြ
 ဖယ်၊ နောက်မှ ကာလဒေသအလျောက် ပြစ်ဆင် ပြောင်းလဲမှု
 တွေကိုတော့ ကွဲလွဲတဲ့ နေရာအထိပဲ မူကွဲအနေနဲ့ ရေးပြမယ်။
 မူကွဲတွေကိုလဲ အားလုံး ရေးပြမနေဘဲ အသုံးများရာ မူကွဲ
 လောက်သာ ရေးပြမယ်။

ဩကာသ ကန်တော့ခန်း

ဩကာသ၊ ဩကာသ၊ ဩကာသ၊ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊
 မနောကံ တည်းဟူသော ကံသုံးပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါး

ကာ ကံဖြင့် ပြစ်မှားမိသည်မှီသော် (ကံကို ပြုမှားမိသည်ရှိ
 စော်) ထိုအပြစ်တို့ကို ပျောက်ပါစေခြင်း အကျိုးငှာ ပထမ၊
 ဒုတိယ၊ တတိယ၊ တစ်ကြိမ်၊ နှစ်ကြိမ်၊ သုံးကြိမ်ပျောက်အောင်
 ဘုရားရတနာ၊ တရားရတနာ၊ သံဃာရတနာ၊ ရတနာမြတ်
 သုံးပါးတို့ကို အချိအသေ အလေးအမြတ် လက်စုံမိုး၍ ရှိခိုး
 ပူဇော် ပူးမြော်မာန်လျော့ ကန်တော့ပါ၏ အရှင်ဘုရား။
 ကန်တော့ရသော ကုသိုလ်ကံ စေတနာတို့ကြောင့် အပါယ်
 စလေးပါး၊ ကပ်သုံးပါး၊ ရပ်ပြစ်ရှစ်ပါး၊ ရန်သူမျိုးငါးပါး၊
 ဗျာဒတရားငါးပါးတို့မှ အခါခပ်သိမ်း ကင်းလွတ်ငြိမ်းသည်
 ဖြစ်၍ အဆုံးစွန်သောတဝံ့ မဂ်တရား၊ ဖိုလ်တရား နိဗ္ဗာန်
 တရားတော်မြတ်ကို ရလိုပါ၏ အရှင်ဘုရား။

ကန်တော့ခန်းမူကွဲ

ဩကာသ၊ ဩကာသ၊ ဩကာသ၊ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊
 မနောကံ သဗ္ဗဒေါသ စပ်သိမ်းသော အပြစ်တို့ကို ပျောက်ပါ
 စေခြင်း အကျိုးငှာ ပထမ၊ ဒုတိယ၊ တတိယ...

ဩကာသ ဘုရားရှိခိုးမူကွဲ

ဩကာသ၊ ဩကာသ၊ ဩကာသ၊ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊
 မနောကံ ကံသုံးပါးတို့ဖြင့် ဘုရားရတနာ၊ တရားရတနာ၊
 သံဃာရတနာ...

ဘုရားရှိခိုး မူကွဲ

ဩကာသ၊ ဩကာသ၊ ဩကာသ၊ ကာယဒွါရ၊ ဝစီ
 ဒွါရ၊ မနောဒွါရတည်းဟူသော သုံးပါးသော ဒွါရတို့ဖြင့်
 ဘုရားရတနာ၊ တရားရတနာ၊ သံဃာရတနာ...

ကန်တော့ရှိခိုးမှုကွဲ

ဩကာသ၊ ဩကာသ၊ ဩကာသ၊ ကာယကံ၊ မနောကံတည်း ဟူသော အပြစ်ခပ်သိမ်း ပပျောက်အောင် အသက်ရှည်စွာ အနာမဲ့ရေး ရန်တေးကင်းကြောင်း တော်မဟံလာ ဖြစ်ပါစေခြင်း အကျိုးငှာ ဘုရားရတနာ၊ ရတနာ၊ သံသာရတနာ...

ပေ။ ။ဩကာသ ကန်တော့ခန်းကို စီစဉ်တဲ့ တော်ရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်က တာလဲ။

ဖြေ။ ။ဩကာသမှုကွဲ ငါးမျိုးမှာ ပထမနှစ်မျိုးက လာဒေသအလျောက် အဆိုအနည်းငယ် ကွဲပြားပေမယ့် ရွယ်ချက်နဲ့ အဓိပ္ပာယ်က အလွတ်ဖြစ်တယ်။ အထောင် သံက စပြီး အခုထက် လွန်ခဲ့တဲ့ အတိတ်ကာလတွေမှာ ရတနာသုံးပါး ဆရာမိတနဲ့ အပေါင်းအသင်း စိတ်ဆွေသက်တမ်းမှာ ကိုယ်နဲ့ စိတ်နဲ့ နှုတ်နဲ့ ဖြစ်မှားကျူးလွန်မိတဲ့ အပြစ်တစ်ရာ ရှိကောင်းရှိမယ်၊ ကာယလိမ္မာ၊ ရှိခဲ့ရင် ဆိုတာများ ပာပျောက်ဖို့အတွက် ရတနာသုံးပါးကို ရှိခိုးကန်တော့ ကန်တော့ကြီး ဖြစ်တယ်။

ဒါနမူ၊ သီလမူ၊ တာဝနာမူ တစ်ခုခု လုပ်တယ်ဆိုတာ ကုသိုလ်ရရှိ ဖြစ်တယ်။ ကုသိုလ်ဆိုတာလဲ လူနတ် နိဗ္ဗာန်ကန်သော အကျိုးကို ခံစားရဖို့ ဖြစ်တယ်။ ကုသိုလ်ပြုတာဟာ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မာနာကံ အပြစ်တွေကို အခမ်းမယ်ဆိုရင် ပြုတဲ့ ကုသိုလ်ဟာ အကျိုး မဖြစ်ထွန်းဘူး။ ကြောင့် ကုသိုလ်တစ်ခုခု မပြုခင်မှာ မိမိမှာ ရှိကောင်းရှိနေ

အပြစ်တွေ ကင်းစင်နေဖို့အတွက် ရတနာသုံးပါးကို တော့ဖို့ ခိုဩကာသ ကန်တော့ကြီးကို စီစဉ်တာခြင်း ဖြစ်တယ်။

ပေ။ ။ဩကာသ ဘုရားရှိခိုးကို စီစဉ်တဲ့ ဆရာတော်ရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်က တာလဲ။

ဖြေ။ ။ကန်တော့တယ်ဆိုတာက အပြစ်ပျောက်ဖို့ ကန်တော့တာ။ ဒီအပြစ်ကလဲ တကယ်ရှိမရှိ အတတ် သိရတာပဲတည်း။ အပါးပါးသော ကံဖြင့် ဖြစ်မှားမိသည် ရှိသော်လည်းကောင်း မသေချာတဲ့ သဘောကို ပြနေတယ်။ ဖြစ်မှားမိတဲ့ နှိပ်စို့ရင်တော့ ကန်တော့ရလို့ အပြစ် ပြေပျောက်နိုင်ပေမယ့် ဖြစ်မှားမိတဲ့ အပြစ်မရှိရင် ကန်တော့လို့ ဘာအကျိုးမှ မရဘူးဟုတ်ဘူး။ ရတနာသုံးပါးကို ရှိခိုးပူဇော်တာကတော့ အကျိုးခံစားရမှာ ဖြစ်တယ်။ အကျိုးရမှု မသေချာတဲ့ ရည်မှန်းဆ ကန်တော့တာထက် အကျိုးရမှု သေချာတဲ့ ပူဇော်တာက ပိုကောင်းတယ်ဆိုပြီး ဩကာသ ကန်တော့ကို ဩကာသ ဘုရားရှိခိုးအပြစ် ပြောဝါးလဲ စီစဉ်လိုက်ပုံ ဖြစ်တယ်။

ပေ။ ။ကာယဒွါရ၊ ဝစီဒွါရ၊ မနောဒွါရ တည်းဟူသော သုံးပါးသော ဒွါရတို့ဖြင့် ဩကာသ ဘုရားရှိခိုးကိုယ်ထွင်တဲ့ ဆရာတော်ရဲ့ အာဘော်က တယ်လို့လဲ။

ဖြေ။ ။ဩကာသ ကန်တော့ကြီးကို ဩကာသဘုရားရှိခိုး ပြောင်းခဲ့တဲ့ ဆရာတော်ရဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံတည်းဟူသော ကံသုံးပါးတို့ဖြင့်လို့ ထွင်ခဲ့ပုံရတယ်။

ယနေ့တိုင် အများစုကလဲ ဒီအတိုင်းပဲ ဆိုနေကြတယ်။
 ဝေမယ် ၁၂၁၇-ခုနှစ်ခေတ်တုန်းက ဆုတံဆိပ် ရွှေဆံပင်
 စေတီအရံ ဥပုသ်ခေတ် တစ်ခုမှာ ဥပုသ်သည် တစ်ခုက ကာ
 ကံ ဝေမိကံ မှန်တယ်။ ကျွန်တစ်ခုက ကာယဒွါရ ဝေမိဒွါရ
 မှန်တယ်ဆိုပြီး အငြင်းပွားကြတယ်။ ဒကာတစ်ဦးက ဆုတံ
 ဆရာတော်ကြီးထံ သွားလျှောက်ထားကြတဲ့အခါ ဆရာတော်
 ကြီးက တိကဆုတ္တိရံ ဝန္တနာသုတ်ကို ကျီးကားပြီး ဒွါရဖြင့်
 ရှိခိုးတာ မှန်တယ်လို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်တယ်။ ဒကာ အခါ
 ကတည်းခံလေးထပ် ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံ သွားလျှောက်
 အခါ ကံဖြင့် ဝိဒိန်းကန်တော့တာ မှန်တယ်လို့ ဆုံးဖြတ်ခံ
 လိုက်တယ်။ အဲဒီအချိန်ကစပြီး ဩကာသဟာ ကာယကံ ဝေ
 ကံနဲ့တစ်မျိုး၊ ကာယဒွါရ ဝေမိဒွါရနဲ့ တစ်မျိုးဆိုပြီး နှစ်မျိုး
 ကွဲခဲ့တယ်။

အဲဒီ ကံဒွါရကိစ္စ မပေါ်မီ ဆုတံဆိပ် ဆရာတော်ကြီးနဲ့
 ကျွန် သံဃာတော် တစ်စုဟာ တံဘားနဲ့ ဆက်ထားတဲ့ ဝေ
 သိမ်ကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဂိုဏ်းကွဲနေတယ်။ ဘာကိုးကွဲရယ်လို့
 နာမည် သီးခြား မရှိသေးဘူး။ ဆုတံဆိပ် ဆရာတော်ကြီးက
 ဩကာသ ဩကာသ ဩကာသ ကာယဒွါရ ဝေမိဒွါရ စသဖြင့်
 ရှိခိုးလို့ ဒွါရကိုးကွဲလို့ နာမည် တွင်လာပြီး ကျန်သံဃာ
 ကိုးကွဲ ကာယကံ ဝေမိကံနဲ့ ရှိခိုးလို့ ကံကိုးကွဲဆိုပြီး တွင်သာ
 တယ်။ သုခမ္မာကိုးကွဲ၊ ရွှေကျွမ်းကိုးကွဲတွေကလဲ ကာယကံ ဝေ
 ကံပဲ အဆိုများလို့ ဒွါရကိုးကွဲ ကျန် သံဃာကိုးကွဲအားလုံးကို
 ကံကိုးကွဲလို့ ဝေပါတယ်။ ကံမှန်တယ်။ ဒွါရမှန်တယ် ဆိုတဲ့
 ပြဿနာဟာ မတ်တုန်းမင်းလက်ထက် သုခမ္မာသံဃာ အစည်း

အထိ ဆရာကံသွားတက်။ ဘာသာနာပိုင် မောင်းထောင်
 တွက်က နှစ်မျိုးလုံး မှန်တယ်လို့ ဆုံးဖြတ်တယ်။ ဒါကြောင့်
 ကံဖြင့် ဒွါရနဲ့ ပြစ်ပြစ် မိမိတို့ကြိုက်ရာ မိမိတို့ရာ ကြကသာ
 ဖြစ်နိုင်တယ်။

မေး။ ဩကာသကို ဘုရားရှိခိုး ကန်တော့ကြီး ပြစ်
 တင် ဟိထူးတဲ့ ဆရာတော်ရဲ့သဘောက တယ်လို့လဲ။

ဖြေ။ ဩကာသကို ကန်တော့ကြီး အနေနဲ့ ဆိုပြီး
 ကော့ရင် အပြစ်ရှိရင် အပြစ်ပျောက်မယ်။ အပြစ်မရှိရင်
 မရဘူး။

ဩကာသကို ဘုရားရှိခိုး အနေဆိုပြီး ရှိခိုးပြန်ရင် ရှိခိုးတဲ့
 လေရမယ်။ ပြစ်မှားမိတဲ့ အပြစ်ရှိရင် မပြေပျောက်ဘူး။

ဩကာသ ကန်တော့ကြီးနဲ့ ဘုရားရှိခိုး နှစ်မျိုးလုံးဟာ
 တစ်ဖက်လွတ် ပြစ်နေတယ်။ အပြစ်လဲပျောက်
 လဲရအောင်ဆိုပြီး ဩကာသကန်တော့ခန်း သုရားရှိခိုး
 ဟိထူးလိုက်အယ်။ ကာယကံစတဲ့ အပြစ်တွေပျောက်ဖို့
 ကော့ပါ။ အသက်ရှည်ခြင်း စတဲ့ အကျိုးတွေရဖို့ ရှိခိုး
 ကံပါ၏လို့ ဝိဒိန်းကန်တော့တယ်။

မေး။ ဩကာသ အမျိုးမျိုးထဲမှာ တယ်မူဟာ ပင်ရင်း
 မှတ်။

ဖြေ။ ဩကာသအမျိုးမျိုးဟာ သူ့နည်းနဲ့ သူတော့
 မှတ် ဗိုတာချည်းပဲ။ ဒါပေမယ့် ဩကာသ ကန်တော့ခန်း
 ကော့ မှုရင်းဖြစ်ဖို့ များတယ်။ အထက်အောက် ပြန်မာပြည်
 ကြတာလဲ ကန်တော့ကြီး ဩကာသပဲ ပြစ်ပါတယ်။
 အထက်အောက် ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာကို ဝေပြီး ကိုးကွယ်

နေကြတဲ့ မွန်လူမျိုးတွေရဲ့ ကြာကသကို ကြည့်ရင်လဲ ဘုရား
 ရှိခိုး မဟုတ်ဘဲ ကပ်တော့ခေးဖြစ်တာ ထင်ရှားပါတယ်။ ဒါ
 သံသ တာဝနာ ကုသိုလ်ကိစ္စရဲ့ အဦးအစမှာ ပြုလုပ်တဲ့
 ကြာကသဟာ သီးခြားကုသိုလ်တစ်ခုရရှိထက် ရမယ် ကုသိုလ်
 တော့ အကျိုးပေးထက်သန်အောင် ပြုလုပ်သူမှာ အပြစ်ကင်းစင်
 နေဖို့ ဆိုတာက ပိုပြီး သဘာဝ ကျပါတယ်။ ကန်တော့ကြီး
 ကြာကသဟာ မူရင်းဖြစ်ပုံ ရပါတယ်။ ဒါကြောင့် မူရင်း
 ဖြစ်ပုံရတဲ့ ကြာကသ ကန်တော့ခင်းကိုပဲ ဆက်လက် ရှင်းပြ
 သွားမယ်။

မေး။ ။ကိုယ်၊ နတ်၊ စိတ်နှလုံးသုံးပါးမှာ တစ်ပါးပါး
 ပြစ်မှားပြီးတဲ့လူဟာ ဝန်ချကန်တော့ခြင်း မပြုရင် သာပြစ်
 သလဲ။

ဖြေ။ ပုလ္လင်သဘာဝ လူလူချင်း ဆက်ဆံကြတဲ့ နေရာ
 မှာ တစ်ဦးကိုတစ်ဦးက အပြစ်အလွန် ပြစ်မှားမိတတ်ကြတယ်။
 မိမိပြစ်မှားမိတဲ့ အပြစ်ကို အပြစ်တစ်ခုအနေနဲ့ မရှုတဲ့လူအပြစ်
 ရှိမှန်း သိပေမယ့် ဝန်ချကန်တော့ခြင်း မရှိတဲ့လူကို လူမိုက်
 ဖြစ်တယ်လို့ အင်္ဂုတ္တိုရ် အစွယ်သုတ်မှာ ဟောထားတယ်။
 ရေကြောင်ဖြစ်တဲ့ နွဲ့ကို ရေခဲပဲ ပြန်ဆေးရသလို စိတ်ကြောင့်
 ဖြစ်တဲ့ ပြစ်မှားမှုကိုလဲ မာန်မာန နှိမ်ချတဲ့စိတ်နဲ့ပဲ ဝန်ချ
 ကန်တော့ရုံနဲ့ ဖြေပျောက်နိုင်တယ်။

ငွေမကုန် လူမပန်းဘဲ ဝန်ချတောင်းပန်၍ လွယ်လွယ်လေ့
 ပပျောက်နိုင်တဲ့ အပြစ်တစ်ခုကို ဂုဏ်သိက္ခာအကျဉ်းစီး သင်
 ကို ဘာလို့ ကန်တော့ရမှာလဲ ဆိုတဲ့ မာန်မာနလေးကြောင့်
 မကန်တော့ဘဲ သံသရာကြေးအပြစ်နဲ့ ဘဝသံသရာ အဆက်

က် သယ်ဆောင်သွားမယ်ဆိုရင် ဒီထက် မိုက်တဲ့ လူဟာ
 အာကမှာ မရှိတော့ဘူး။

အပြစ်ကို အပြစ်ဟု ရှုတဲ့လူ၊ ထိုအပြစ်ကို ဝန်ချတောင်းပန်
 ကန်တော့ခြင်းဖြင့် ကုစားတဲ့လူဟာ ပညာရှိ သူတော်ကောင်း
 ဖြစ်တယ်လို့ တိကအင်္ဂုတ္တိုရ် အစွယ်သုတ်မှာပဲ ဆက်ဟော
 ထားတဲ့အတိုက် ပုထင်ဥသဘာဝ လွန်ကျူးမိတဲ့ ပြစ်မှားမှု
 တို့ကို မာန်မာန နှိမ်ချကန်တော့ခြင်းဖြင့် သံသရာ ကြေးကင်း
 သော ပညာရှိ သူတော်ကောင်းအဖြစ် ခံယူနိုင်ကြပါစေ။

မေး။ ။ဗုဒ္ဓဘာသာတွေဟာ ရတနာသုံးပါးကို ပြစ်မှား
 ဆဲလူ မရှိပါဘူး။ ဒါကြောင့် ရတနာသုံးပါးကို ကန်တော့
 သာဟာ အပိုဖြစ်မနေဘူးလား။

ဖြေ။ ။အရာရာကို ဝေဖန် ဆန်းစစ်ပြီးမှ လက်ခံတဲ့
 ခေတ်မှာ ဒီမေးခွန်းကို မကြာခဏ ကြားနေရတယ်။ အမှန်
 မှာတော့ ရတနာသုံးပါးကို ပြစ်မှားမိလို့ ကန်တော့တာ
 မဟုတ်ဘူး။ အိမ်ထောင်စုတစ်ခုအတွင်း အလုပ်ဌာန ကျောင်း
 တွေရဲ့ ရပ်ကွက် မြို့ရွာ လူ့အဖွဲ့အစည်း တင်ရပ်အတွင်းမှာ
 သိသိတင်တင် ဖြစ်ဖြစ်၊ မသိမသာဖြစ်ဖြစ် ပြစ်မှားကျူးလွန်
 မှုတွေကို ပြုလုပ်မိတတ်ကြပါတယ်။ အဲဒီ သားသမီးနဲ့ မိဘ
 ဆရာနဲ့ တပည့် ညီအစ်ကို မောင်နှမ လုပ်ပွဲ ကိုင်ဖက်
 အချင်းချင်း ပြစ်မှားမိတဲ့ အပြစ်တွေပျောက်ဖို့ ပြစ်မှားမိ
 ရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုယ်စား ဗုဒ္ဓဘာသာတွေအပြတ်ဆုံး အလေးစား
 အပ်ဆုံးဖြစ်တဲ့ ရတနာသုံးပါးကို ကန်တော့ရခြင်း ဖြစ်တယ်။
 ဒါကြောင့် ရတနာသုံးပါးကို မပြစ်မှားပေမယ့် ကန်တော့
 ။ နိဗ္ဗာန်-၉ [ပဋိပက္ခကြိမ်]

တာဟာ အပိုမဟုတ်ပါဘူး။ ပြစ်မှားခံရတဲ့လူ မရှိတော့ဘဲ
အခါ ဘယ်ဘုန်းက ဘယ်သူ့ကို ပြစ်မှားမိတယ်လို့ မသိဘဲ
အခါ လေးစားအပ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ယောက်ယောက်၊ ဒါ
မဟုတ် ရတနာသုံးပါးကို ကန်တော့ရမယ်လို့ ရေ့မှားစွာ
ညွှန်ကြားပေးပြထားခဲ့ပါပြီ။ ဒါကြောင့် ရတနာ သုံးပါးကို
ကန်တော့တာဟာ မမှားပါဘူး။

မေး။ ။ကန်တော့ခန်းအစ ဩကာသ ဩကာသဆိုတာ
ဘာအဓိပ္ပာယ်လဲ။

ဖြေ။ ဩကာသဆိုတဲ့ ကောင်းလုံးဟာ ပါဠိစကားသုံး
ဖြစ်တယ်။ ဒီဩကာသပုဒ်ဟာ အဓိပ္ပာယ်အမျိုးမျိုး ဖြစ်နိုင်
ပေမယ့် ဒီနေရာမှာတော့ အခွင့်လို့ အဓိပ္ပာယ်ဆိုတယ်။ ပါဠိ
ကျမ်းဂန်တွေမှာ တစ်စုံတစ်ရာ လျှောက်အား မေးမြန်းချစ်
ထုံအခါ “ဩကာသကဏေဟိ” “အခွင့်ပြုတော် မူပါ
ဘုရား” “ဩကာသဒေဟိ” “အခွင့်ပေးတော် မူပါဘုရား”
လို့ ခွင့်ပေးပြီးမှ ပေးလျှောက်လေ့ ရှိတယ်။ အဲဒီပါဠိထက်
အစဉ်အလာကို မိငြိမ်းပြုပြီး “ကဏေဟိ” “ဒေဟိ” ဆိုတဲ့
ကြိယာကို ရှုတ်ပြီး ဩကာသ ဩကာသ ဩကာသ ရိုခိုး
ကန်တော့ပါရစေ ဘုရား။ ရိုခိုး ကန်တော့ပါရစေ ဘုရား။
ရိုခိုးကန်စော့ပါရစေ ဘုရားလို့ ကန်တော့ ခွင့်တောင်းခြင်း
ဖြစ်တယ်။ ဒါ့ကြောင့် လုံးကြိမ် ဆိုတာကတော့ ရိုခိုးသလေစား
မှုကို ပြုခဲ့အတွက် ဖြစ်ပါတယ်။ ပိဋကတ်ပါဠိ ဖတ်ကျေးမှု
ကို ဖတ်ပြီး သီဟိုဠ်ကားတွေကလဲ “အဝကသိ” လို့ ခွင့်
တောင်းကြပြီး မှန်လှမျိုးစေတကလဲ “ဩကာသ-ဩကာသ”
လို့ ခွင့်တောင်းကြတယ်။ ဒီဩကာသဆိုတဲ့ စကားလုံးလေး
ဟာ ပါဠိဘာသာက ဆင်းသက်လာတဲ့ သီဟိုဠ်၊ မွန်

အဆင့်ကျေးဇူး ကောင်းလုံး ဖြစ်တယ်လို့ ဖတ်သားရ

မေး။ ။ရတနာသုံးပါးကို ရိုခိုးကန်တော့တာ မှု
ဝမ်းပို့ လိုသေးသလား။

ဖြေ။ ။လို့ပါတယ်။ ကန်တော့တယ်ဆိုတာက ကိုယ်က
မှားမိလို့ ကိုယ်အပေါ်မှာ ကျရောက်နေတဲ့ အပြစ်တွေကို
ကျွန်ုပ်တို့ ဝန်ချကန်တော့ခြင်းဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ကန်
တော့ခံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က ကျေနပ်ခွင့်လွတ် သည်းခံချင်အောင်
ကော့ခွင့်တောင်းရခြင်း ဖြစ်တယ်။

ဩကာသ ဩကာသ ကန်တော့ပါရစေ၊ ကန်တော့ခွင့်
ဆိုတဲ့ ခွင့်တောင်းခြင်းကို ရေ့ဆုံးကထားတာကိုထောက်ပြီး
ဩကာသ ဆိုရိုးဟာ ကန်တော့ခန်း ဖြစ်တယ်။ ဘုရားရိုခိုး
ပါ မဟုတ်ဘူးလို့ ရေ့မှားပေးပြခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။
ကန်၍သာ ရတနာသုံးပါးကို ဝိသေလေးစားလို့ ရိုခိုးမှု
ဆက်ဆံရင် ဩကာသ နိဒါန်း ပျို့ပြီး ကန်တော့ခွင့်
တောင်းစရာမလိုဘူး။ အခုတော့ ကန်တော့ခန်းဖြစ်တဲ့အတွက်
ဩကာသ၊ ဩကာသ၊ ဩကာသလို့ ကန်တော့ခွင့်တောင်း
ရခြင်းဖြစ်တယ်။ ပိဋကတော်ထဲမှာလဲ ခွင့်တောင်းပြီးတော့ မှ
တာ မတွေ့ရပါဘူး။ ဒါကြောင့် မူသ ဩကာသဟာ
ကန်တော့ခန်းလို့ မှတ်ယူကြရပါမယ်။

မေး။ ။ဩကာသမှာပါတဲ့ ကာယကံ၊ ဝေဒကံ၊ မဒနံကံ
ဘာက တာလဲ။

ဖြေ။ ။ဩကာသ မှုကွဲငါးမျိုးမှာ ငွေနှစ်မျိုးက ကန်
တော့ခန်း၊ သလယ်နှစ်မျိုးကတော့ ဘုရားရိုခိုး၊ ဝန်ခံကံဆုံး
ရိုခိုးကန်တော့ပြီးဆိုပြီး သုံးမျိုးကွဲတဲ့တစ်ကို ပြောခဲ့ပြီ။

ကန်တော့ခန်းမှာပါတဲ့ ကာယကံ စသည်နှင့် ဘုရားရှိခိုးမှာပါတဲ့ ကာယကံ စသည်ဟာ မတူဘူး။ ကန်တော့ခန်းမှာပါတဲ့ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ ဆိုတာက ပြစ်မှားကျူးလွန်စေတော့ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်နှင့် ပြစ်မှား ကျူးလွန်မှု အကုသိုလ် ဒုစရိုက်တွေ ဖြစ်တယ်။ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ် ပြစ်မှားကျူးလွန်မိတဲ့ အပြစ်တွေ ပျောက်အောင် ရတနာသုံးပါးကို ဆန်တော့ပါလို့ ဆိုလိုတယ်။ ဩကာသ ဘုရားရှိခိုးမှာပါတဲ့ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ တွေကတော့ ဒူးပုဆစ်တုပ်ကာ လက်အုပ်ချီ ဝပ်ချပြီး ကိုယ်ကံယဉ်ဖြင့် ရှိခိုးခြင်း၊ အစိန္တယျ၊ အပ္ပမေယျစသည် ရွတ်ဆိုကာ နှုတ်ဖြင့် ရှိခိုးခြင်း၊ အရဟံစတဲ့ ဂုဏ်တော်တွေကို ဆင်ခြင်အောက်မေ့နုလုံးသွင်းကာ စိတ်နှင့် ရှိခိုးခြင်းဆိုတဲ့ ကုသိုလ်စေတနာတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ကိုယ်နှင့် နှုတ်နှင့် စိတ်နှင့် ရတနာသုံးပါးကို ရှိခိုးပါတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

မေး။ ကန်တော့ခန်းမှာပါတဲ့ ကာယကံ ဆိုတာဘာလဲ။

ဖြေ။ ကာယကံဆိုတာက ကာယကမ္မဆိုတဲ့ ပါဠိဘာသာက ဆင်းသက်လာတဲ့ ကောလုံးပဲ။ ကိုယ်ထိလက်ထောက် ပြုလုပ်မှုလို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။ (၁) သူတစ်ပါး အသက်ကို ကိုယ်ထိလက်ထောက် ဆတ်ခြင်း။ (၂) သူ့ဥစ္စာကို ခိုးခြင်း။ (၃) သူတစ်ပါးသားမယားကို ပြစ်မှားကျူးလွန်ခြင်း သုံးပါးကို ကာယကံ (၃)ပါး ကာယဒုစရိုက် သုံးပါးလို့ ခေါ်တယ်။ မိဘလူကြီး ဆရာသမားတွေကို မရိုမသေ ကိုယ်ထိလက်ထောက် ပြုမှုခြင်း။ မိဘ စသည်တို့အပေါ် ကျော်လွှားခြင်း၊ ကျော်လွှား၍ ငစုည်းများ ပေးယူခြင်း၊ ခြေဆောင့်

နှင်းခြင်း၊ လက်သီး တုတ် ခေး စသည်ဖြင့် မြှမ်းခြောက်ခြင်း၊ ကိုးဝတ်ခိုက်နှက်ခြင်း စတဲ့ အပြုအမူတွေဟာ ကာယကံအပြစ်တွေ ဖြစ်တယ်။

မေး။ ကန်တော့ခန်းမှာပါတဲ့ ဝစီကံဆိုတာ ဘာလဲ။
ဖြေ။ ဝစီကံဆိုတာ ဝစီကမ္မဆိုတဲ့ ပါဠိစကားက ဆင်းသက်တဲ့ ကေားဖြစ်တယ်။ နှုတ်ဖြင့်ပြောဆိုမှုလို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။ ဝစီကံက လေးပါးရှိတယ်။ (၁) မုသာဝါဒ၊ လိမ်ပြောခြင်း။ (၂) ပိသုဏဝါစာ ကုန်းတိုက် ပြောဆိုခြင်း။ (၃) ဖရသဝါစာ ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်း ခိုင်းခိုင်းပြုပြောဆိုခြင်း။ (၄) သမ္မုဗ္ဗလာပဝါစာ အကျိုးမရှိသော စကားကို ပြောဆိုခြင်းဆိုပြီး လေးပါးရှိတယ်။ တစ်ဖက်သား အကျိုးထိခိုက် ပျက်ပြားအောင် စိတ်မချင်းသောအောင် ဆုံးရှုံး ခြိမ်းခြောက် ဖြစ်တင်ကဲ့ရဲ့ခြင်း။ ဆရာ မိဘတွေကို ပြန်ပြောခြင်း၊ အော်ခြင်း၊ ခေါက်ခြင်းစတဲ့ အပြစ်တွေဟာ ဝစီကံအပြစ်တွေ ဖြစ်တယ်။

မေး။ ကန်တော့ခန်းမှာပါတဲ့ မနောကံဆိုတာ ဘာလဲ။

ဖြေ။ မနောကံဆိုတာ စိတ်ဖြင့်ပြစ်မှားခြင်း ဖြစ်တယ်။ မနောကံ (၃)မျိုးရှိတယ်။

- (၁) အဘိဇ္ဈာ-သူတစ်ပါးစည်းစိမ်ကို မတရားကြံစည်မှု
- (၂) ဗျာပါဒ-သူတစ်ပါးကို စိတ်ဖြင့် ပြစ်မှားမှု။
- (၃) မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ-ကံ ကံ၏အကျိုးကို မယုံကြည်မှု-ဆိုပြီး သုံးမျိုးရှိတယ်။ စံကျင့်သူ ပိဘားဖြင့်တော့ လူတစ်ဖက်သား အကျိုးယုတ်စေဖို့ ကြံစည်တေးတော့မှု မှန်သမျှဟာ မနောကံ ဖြစ်တယ်။ ဆရာသမား မိဘတွေက ဆုံးမ

ပြောဆိုတဲ့အခါ ခိုင်းစေတဲ့အခါ စိတ်ထဲမှာ မကျေ
(မကြည့်မှု) တွေဟာ မနောက်အဖြစ်တွေ ဖြစ်တယ်။ က
ကံ၊ ဝစီကံမဖြစ်အောင် သတိထား စောင့်ထိန်းလို့ ရမ
မနောက် မဖြစ်အောင် ထိန်းစိုက်တော့ မလွယ်ဘူး။
သဘောထား ရင့်ကျက်ဖို့လိုတယ်။

မေး။ ဩကာသ ဘုရားရှိခိုးမှာပါတဲ့ ကာယကံ၊
ကံ၊ မဒနာကံဆိုတာ ဘာလဲ။

ဖြေ။ ဩကာသ ဘုရားရှိခိုးမှာပါတဲ့ ကာယကံ၊
ကံ၊ မဒနာကံဆိုတာ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ ရတနာ
သုံးပါးကို ရိုသေ လေးစားသောအားဖြင့် ကိုယ်အင်္ဂါအ
အပိုင်း တစ်ခုခုဖြင့် လက်အုပ်ချီခြင်း၊ ဦးညွတ် အရိုအ
ခြင်း၊ ဦးချိုရှိခိုးခြင်းဟာ ကာယကံ၊ အစိန္တယျ ဩကာ
စသည်ကို နှုတ်မှဆိုခြင်းဟာ ဝစီကံ၊ စိတ်မကြည်ညိုလေး
ဂုဏ်တော်တွေကို ဆင်ခြင် အောက်မေ့နေတာဟာ မဒနာ
ဖြစ်တယ်။ ကိုယ်နှုတ် စိတ်သုံးပါးဖြင့် ရတနာသုံးပါးကို ရို
သေ ရိုခိုးတဲ့ ကုသိုလ်စေတနာကို ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မဒနာ
လို့ ခေါ်တယ်။

မေး။ လက်အုပ်မိုး၍ဆိုတာ ဘယ်လိုဟာလဲ။

ဖြေ။ လက်အုပ်မိုး၍ ရှိခိုးပူဇော် ပူးမြော်မာန်လေး
ကပ်တော့ပါ၏ အရှင်ဘုရားလို့ တစ်ဆက်တည်း ဆိုသွား
အတွက် ရှိခိုးခြင်းလုပ်ငန်း တစ်ခုတည်းလို့ ထင်ရတယ်။ အ
မှာတော့ လက်အုပ်မိုးတာ တစ်ခု၊ ရှိခိုးတာ တစ်ခု၊ ပူဇော်
တာ တစ်ခု၊ ပူးမြော်တာ တစ်ခု၊ မာန်လျှော့တာ တစ်ခု တစ်မျိုး
ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် တစ်မျိုးစီခွဲ၍ ရှင်းပြမယ်။

လက်အုပ်မိုးတယ်။ လက်အုပ် ချီတယ်ဆိုတာက ရိုသေ
လေးစားမှုကို ပြခြင်းတစ်မျိုး ဖြစ်တယ်။ လက်နှစ်ဖက်ကို
ကြာပူး ကြာငုံသဏ္ဍာန် အုပ်ပြီး နပူးအထက် ခေါင်းအထက်
ကို မြှောက်ထားခြင်း ဖြစ်တယ်။ အဲဒီလို လက်နှစ်ဖက်ကို နပူး
အထက် ခေါင်းအထက်ကို ဖျောက်အောင် မြှောက်ပင့်ချီ
မထားရလို့ လက်အုပ်မိုးတယ်။ လက်အုပ်ချီတယ်လို့ ခေါ်
ရတယ်။ ရိုသေလေးစားရမယ့် ဘုရားဆင်းတု၊ စေတီပုထိုး၊
ရဟန်း သံဃာတွေကို မြင်တဲ့အခါ ပုဆစ်ဖူးတုပ်ပြီး ရှိခိုးလို့
ရအောင် အခြေအနေက မပေးဘူးဆိုရင် ဥပမာ လမ်းမှာ
ရဟန်း သံဃာတွေနဲ့ ဓတူတဲ့အခါ အဝေးမှာ စေတီကို လှမ်း
မြင်တဲ့အခါ ကားပေ၊ ရထားပေ၊ လှည်းပေ၊ က ဘုရား၊
သို့မဟုတ် သံဃာတော်ကို လှမ်းမြင်တဲ့အခါ လက်အုပ်ချီပြီး
တော့ အရိုအသေ ပြုရတယ်။ ရှိခိုးတဲ့အခါ လက်အုပ်ချီမှု
ပါပေမယ့် လက်အုပ်ချီတဲ့အခါမှာတော့ ရှိခိုးမှု မပါဘူး။

မေး။ ရှိခိုးတယ်ဆိုတာ ဘာလဲ။ ရှိခိုးခြင်း ဘယ်နှစ်မျိုး
ရှိသလဲ။

ဖြေ။ ရတနာသုံးပါးကို ရှိခိုးချင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရှိ သန္တာန်
မှာ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ကုသိုလ်စေတနာကို ရှိခိုးတယ်လို့ ခေါ်
တယ်။ အဲဒီစေတနာ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့အခါမှာ ကိုယ်ထိ လက်
ဖောက် ရှိခိုးခြင်း၊ နှုတ်ဖြင့် ရှုတ်ဆို ရှိခိုးခြင်း၊ စိတ်ထဲမှာ
ဂုဏ်တော်တွေကို အောက်မေ့ကာ စိတ်ထဲမှာ ရှိခိုးခြင်း ဆို
ပြီး ရှိခိုးခြင်း သုံးမျိုးရှိတယ်။

မေး။ ဘယ်လိုရှိခိုးတာကို ကာယကံနဲ့ ရှိခိုးတယ်လို့
ခေါ်ပါသလဲ။

အပြစ် ဟောကျိးဆိုရင် ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်ပြီး ပါး
ဆိုရင် ပုဆစ်တုပ် ကျုံ့ ကျုံ့ ထိုင်ပြီး လက်နှစ်ဖက်ကို ကြမ်း
သဘာန် အုပ်ပြီး နဖူးပေါ်တင်ကာ လက်အုပ်ချီထားရမယ်။
ဟောကျိးဆိုရင် ပထမဆုံး ကြမ်းပေါ် (မြေကြီးပေါ်) မှ
ခွာတုပ် လိုက်ရမယ်။ ပြီးမှ လက်နှစ်ဖက်ကို ကြမ်းပြင် (မြေကြီး)
ပေါ် ချလိုက်ရမယ်။ ပြီးမှ နဖူးကို ကြမ်းပြင် (မြေကြီး) မှ
ထိပြီး ဝပ်လိုက်ရမယ်။ အနောက် ခွာနှစ်ဖက် လက်နှစ်ဖက်
နဖူးဆိုတဲ့ ခန္ဓာကိုယ် အစိတ်အပိုင်းငါးမျိုး ကြပ်ပြင်ပေါ်
(မြေကြီးပေါ်) တည့်ရှိနေစေရန် ရှိခိုးမှ အရှုံးသေ
ရှိခိုးက ရောက်တယ်။ ဝီလီရှိခိုးတာကို “ပဉ္စမာဘိသိသာန္တနာ”
ထိခြင်းငါးပါးနဲ့ ရှိခိုးတယ်လို့ ခေါ်တယ်။ ခွာ တံးတောင်စာ
နဖူးတွေ ကြမ်းပေါ် မကျတဲ့ ပြွားပြွားဝပ် မခိုက် လက်
နှစ်ဖက်နဲ့ ကြမ်းပြင်ကို ပုဆိန်ပေ က်သလို ရှိခိုးတာမျိုးကို
ပုဆိန်ပေက ရှိခိုးတာလို့ ခေါ်တယ်။ ရှိခိုးချင်လို့ ရှိခိုး
တော့ ထိခြင်းငါးပါးနဲ့ ရှိခိုးပါ။ ရှိခိုးချင်ရင် ရှိခိုးလို့
ပြင်လောက်အောင် အခြေအနေပေးရင် လက်တုပ်ချီ ထား
အသေ ပြုလိုက်ပါ။ ဝတ်ကျေ တမ်းကျေ ပုဆိန်ပေက်တော့
ရှိခိုးကြပုံနဲ့ အဲဒီလို ထိခြင်းငါးပါးနဲ့ ရှိခိုးတာကို ကာမ
ဝန္တနာ = ကိုယ်ထိလက်ရောက် ကာယကံမြောက် ရှိခိုးခြင်းလို့
ခေါ်တယ်။

မေး။ ။ ကယ်လိုရှိခိုးတာကို ဝစီဝန္တနာ = နှုတ်ခွဲ ရှိခိုး
တယ်လို့ ခေါ်တယ်။

ပြေ။ ။ ရတနာသုံးပါးကို ကြည်ညိုလေးစားတဲ့ စောနာ
နဲ့ ဣတိပိသော အဂဝါတေ့ တရားဂုဏ်တော်၊ သွားကွတော့

အဂဝဏာ စပေဗ္ဗာ စတဲ့ တရားဂုဏ်တော်တွေ၊ ဘုပုဋ္ဌိပုဒ်နာ
အဂဝတော သာဝကသံသောတေ့ သံသာဂုဏ်တော်တွေနဲ့
မြွားဂုဏ်တော်တွေ ဖော်ကျူးတဲ့ တရားရှိခိုးတွေကို ရှုတ်ဆို
ကျိုးမှုကို ဝစီဝန္တနာ = နှုတ်ခွဲ ရှိခိုးတယ်လို့ ခေါ်တယ်။
ဗုဒ္ဓဘာသာ မြန်မာတွေဟာ နှုတ်ခွဲရှိခိုးမှ ထက်ထက်ကို ပြုလုပ်
မှု မရှိပါဘူး။ ဂုဏ်တော် တရားရှိခိုးတွေ မဆိုဝင်နဲ့ ဆိုပြီးမှာ
ကာယကံရှိခိုးမှုကိုပါ ပူးတွဲ လုပ်ကြတာချည်းပါပဲ။

ဝပ်ချ ဦးတိုက်မှုပပ တဲ ဘူးလာရင်း စားပွဲမှာ ထိုင်ရင်း
တရားဂုဏ်တော်တွေ ရှုတ်ဆိုပြီး ဝစီဝန္တနာ ကက်သက်နဲ့လဲ
ရှိခိုးလို့ ရပါတယ်။

မေး။ ။ ဘယ်လို ရှိခိုးတာကို စိတ်နဲ့ ရှိခိုးတယ်လို့ ခေါ်
တယ်။

ပြေ။ ။ ရတနာသုံးပါးကို ကြည်ညို လေးစားတဲ့ စေ
နာရှိပေမယ့် ကိုယ်ထိလက်ရောက် ထိခြင်း ငါးပါးနဲ့လဲ
ရှိခိုးဘူး။ ဂုဏ်တော်တွေကို နှုတ်ခွဲ ရှုတ်ဆို ရှိခိုးခြင်းလဲ
မလုပ်ဘူး။ ရတနာသုံးပါးရဲ့ ဂုဏ်တော်တွေကို စိတ်အာရုံထဲမှာ
အပင်တလဲလဲ အောက်မှေ ကြည်ညိုနေတယ်။ ဝီလီ စိတ်ထဲမှာ
ကြည်ညိုနေတာကို မနောဝန္တနာ = စိတ်နဲ့ ရှိခိုးတယ်လို့
ခေါ်တယ်။

မေး။ ။ ပူဇော်တယ်ဆိုတာ ဘာလဲ၊ ပူဇော်ခြင်း အယ်
နှစ်မျိုး ရှိသလဲ။

ပြေ။ ။ ပူဇော်တယ် ဆိုတာက မိမိ ရှိသလေးမြတ်တဲ့
ရတနာသုံးပါး ဆရာအဖွဲ့တွေကို ပစ္စည်းဝတ္ထု တစ်ခုခုနဲ့

လှဒါန်း၊ အရိအသေပြုတာ တရားတော်အတိုင်း ကျင့်စား ပူဇော်တယ်လို့ ခေါ်တယ်။

ပူဇော်မှုဟာ....

- (၁) ပစ္စည်းဝတ္ထုနဲ့ ပူဇော်ခြင်း၊ အာမိသပူဇာနဲ့
- (၂) တရားတော်နဲ့ ပူဇော်ခြင်း၊ ဓမ္မပူဇာ

ဆိုပြီး နှစ်မျိုးရှိတယ်။

ပန်း။ ဆီ။ အမွှေးတိုင်း၊ ဆွမ်း။ သင်္ကန်းတစ်ခုခု လှူ ပူဇော်တာ အာမိသပူဇာ - ပစ္စည်း ဝတ္ထုနဲ့ ပူဇော်တယ် ခေါ်တယ်။

တရားနဲ့ ပူဇော်ခြင်းဆိုတာက မြတ်စွာဘုရား ဟောတ ခဲ့တဲ့ တရားတော်တွေအတိုင်း သက်တွေ ကျင့်ကြံစားတ ဘာကို မြတ်စွာဘုရားကို တရားနဲ့ ပူဇော်တယ်လို့ခေါ်တယ်။ မိဘဆရာသမားတွေ ပြောကောင်းကို နားထောင်ပြီး၊ ဝါ မတ်အတိုင်း လိုက်နာ ကျင့်သုံး ကျင့်ကြံတာ။ မိဘ သမားတွေကို စိတ်ချမ်းသာအောင် လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက် တဲ့ကိုလဲ မိဘဆရာသမားတွေကို တရားနဲ့ ပူဇော်တယ်လို့ သွားနိုင်တယ်။

မေး။ ။ ပူဇော်ခြင်း နှစ်ပါးမှာ တယ်ပူဇော်ခြင်း မြတ်ပါသလဲ။

ဖြေ။ ။ ပူဇော်ခြင်းနှစ်ပါးမှာ ပစ္စည်းနဲ့ ပူဇော်တာ၊ လဲ မှန်မြတ်တဲ့ ကုသိုလ်လုပ်ငန်းရပ် မြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ပစ္စည်းနဲ့ ပူဇော်တာထက် တရားနဲ့ပူဇော်တာက ပိုပြီး မြတ်တယ်လို့ ပရိနိဗ္ဗာန်စံလူ့မှာ ဘုရားရှင် ကိုယ်တိုင်က အာနန္ဒာကို ဟောခဲ့တယ်။

မြတ်စွာဘုရားကို ကုသိန္ဒာရုံ အပ်ကြင်းတောမှာ ပရိ နိဗ္ဗာန်စံလူ့ထဲ လဲလျောင်းနေစဉ် နောက်ဆုံး ပူဇော်ခြင်း အနေနဲ့ နတ်ဗြဟ္မာမင်း ပုဏ္ဏား၊ သူဌေး၊ သူကြွယ်တွေဟာ ပန်း နဲ့ သာတေ့ ပစ္စည်းနဲ့ အစွမ်းကုန် ပူဇော်ကြတယ်။

ထဲဒီတခါမှာ မြတ်စွာဘုရားက ညီတော် အာနန္ဒာ၊ ယခု လူနတ် ဗြဟ္မာတွေဟာ ငါဘုရားကို အမျိုးမျိုး ပူဇော်ပသ နေကြတယ်။ ဤသို့ ပူဇော်ခြင်းဖြင့် ငါဘုရားကို ရိုသေလေး မြတ်သည်၊ မြတ်နိုးသည်၊ ပူဇော်ချီးမြှင့်သည်၊ ဆည်းကပ် သည် မမည်သေး။ - ငါဘုရား ဟောတော်မူအပ်တဲ့ တရား တည်းဟူသော အဆုံးအမကို လိုက်နာ ကျင့်ကြံလျက်နေသော သူသည်သာလျှင် ငါဘုရားကို ရိုသေမြတ်နိုးစွာ ပူဇော်သည် မည်ပေ၏လို့ ဟောတော်မူခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် အစဉ်အလာ ပူဇော်ခဲ့တဲ့ အာမိသပူဇာကိုလဲ ပူဇော်ကြပါ။ ဘုရားအကြိုက် ဆုံး ဓမ္မပူဇာဖြင့် ပူဇော်နိုင်အောင်လဲ သတိပြုကြပါ။

မေး။ ။ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေ နေ့စဉ် ပြုလုပ်နိုင်တဲ့ ဓမ္မပူဇာ လုပ်ငန်းတွေဟာ ဘာလဲ။

ဖြေ။ ။ ဘုရားဂုဏ်တော် ၉-ပါး၊ တရားဂုဏ်တော် ၆-ပါး၊ သံဃာ့ဂုဏ်တော် ၉-ပါးကို ရွတ်ဆိုပြီး ဘုရားရိုသီး တာ၊ ဂုဏ်တော်ပုဒ်စိပ်တာ၊ အလုပ်ခွင်ထဲမှာ ရတနာ တုံးပါးခွဲ ဂုဏ်တွေကို စိတ်ထဲမှာ အောက်မေ့ ပွားများနေတာ၊ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ၊ ဓမ္မာနုဿတိ၊ သံဃာနုဿတိ ဆိုတဲ့ အနုဿတိ သုံးပါးဖြစ်တယ်။ ဆတ္တဝါတွေကို မေတ္တာပို့ခြင်း၊ ဆင်းရဲ ဗုက္ခရာဂကိနေသူကို ကိုယ်ချင်းစာ ဆနားခြင်း၊ ချမ်းသာစန

သူတွေကို တွေ့မြင်ရလို့ ငမ်းမြောက်ကြည့်နူးခြင်းဟာ ဗြဟ္မာ
တရား (၃) ပါး မြစ်တယ်။ ဒီအနုဘာတီသုံးပါးနဲ့ ဗြဟ္မာ
တရား (၃) ပါးဟာ ဆမထကမ္မဋ္ဌာန်း ၄၀-ထဲမှာ ပုဂ္ဂိုလ်
မရွေး၊ နေရာမရွေး၊ အချိန်မရွေး ပွားများနိုင်တဲ့ ဓမ္မဋ္ဌာ
လုပ်ငန်းတွေ မြစ်ပါတယ်။

မေး။ ။ ပူးမြော်တယ်ဆိုတာ ဘာလဲ။

ဖြေ။ ။ မြော်တယ်ဆိုတာက မြော်ကြည့်တယ်၊ ရှုမယ့်
ငင်းဆိုတဲ့ ကောင်းက မြော်နဲ့အတူတူ ကြည့်ခြင်းလို့ အဓိပ္ပာယ်
ရတယ်။ ပူးတယ်ဆိုတာက လေးစားထိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို
သွားရောက် ကြည့်ရှုတတ် ပြစ်တယ်။ ဘုရား သွားဖူးတယ်၊
ဝေဘုဆရာတော် သွားဖူးတယ်ဆိုတဲ့ ဝေဟာရကို ထောက်
ပါ။ ဒါကြောင့် ဖူးနဲ့မြော်နဲ့ ပေါင်းလိုက်တော့ ရှိသေးလေး
စားထိုက်တဲ့ ဘုရားပုထိုးနဲ့ ဆရာတော်၊ ဆံဃာတော်တွေကို
သွားရောက် တွေ့ဆုံ ကြည့်ရှုတယ်လို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။

မေး။ ။ မာန်လျှော့ ကန်တော့တယ်ဆိုတာ ဘာလဲ။

ဖြေ။ ။ ကန်တော့တယ်ဆိုတာက ဝန်ချကန်တော့ခြင်းနဲ့
ရှိခိုးကန်တော့ခြင်းဆိုပြီး နှစ်မျိုးရှိတယ်။ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်၊
တစ်ပါးပါးနဲ့ မြစ်များ ကျူးလွန်မိတဲ့ အပြစ်တွေကို ကြေရာ
ကြေကြောင်း ဝန်ချတောင်းပန် ကန်တော့ရာမှာ မာန်မာရ
ထောင်လွှား မောက်မာမှုမရှိမှ ဝန်ချတောင်းပန်ကန်တော့
ရတယ်။ တချို့ ကိုယ်က မှားမှန်းသိပေမယ့် မာန်မာလျှော့နိုင်
လို့ သေတပန်ဆက်တဆုံး ဝန်ချမသွားခဲ့တာတွေလဲ ရှိတယ်။
ရှိခိုးကန်တော့ရာမှာလဲ မိမိရှိ ခန္ဓာကိုယ်မှာ အထွတ်မြတ်ဆုံး

...၀...

(၆)

ဩကာသ ဆုတောင်းခန်း

မေး။ ။ ကန်တော့ရသော ကုသိုလ်ကံ စေတနာတို့ကြောင့်
က ဝမ်း၊ ရပါလို၏ အရှင်ဘုရား အထိဟာ ဆုတောင်းတာဖြစ်
တယ်လို့ ဆိုတယ်။ အပါယ်လေးပါးမှ လွတ်ဖို့ နိဗ္ဗာန်ရောက်ဖို့
ဆုတောင်းလို့ ရပါသလား။

ပြေ။ ။ အပါယ်လေးပါး ဆိုတဲ့ မကောင်းတဲ့ဘုံ တဝ
အဖြစ်ဆိုးတွေမှ လွတ်မြောက်ဖို့နဲ့ ကောင်းမြတ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို
ရဖို့ ဆုတောင်းခြင်းထက်သက်သက်နဲ့ မရပါဘူး။ အပါယ်လေးပါး
တွေ မကောင်းတဲ့ ဘုံတဝအဖြစ်ဆိုးတွေကို ဖောက်စေ ဖြစ်စေ
မယ် အပြုအမူ အပြောအဆို အကြံအစည်တွေကို မပြု မပြော
မကြံစည်မိအောင် ရှောင်ကြဉ် စောင့်ထိန်းခြင်းဖြင့် အပါယ်
တွေ မကောင်းတဲ့ ဘုံတဝဌာနတွေက လွတ်မြောက်နိုင်ပါ
တယ်။

နိဗ္ဗာန်တဲ့ ကောင်းမြတ်တဲ့အရာကို ရဖို့ဟာလဲ ဆုတောင်း
လို့ မရဘူး။ နိဗ္ဗာန် ရောက်ခေအိုင်တဲ့ သိသ၊ သမာဓိပညာ
ခင်းသုံးဆင့်ကို လက်တွေ့ ကျင့်ကြံ အားထုတ်ခြင်းဖြင့်သာ
နိဗ္ဗာန်ကို ရနိုင် ဖောက်နိုင်တယ်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဘုရားဟော လူသားတွေအတွက် လမ်းညွှန်ကိသေ
တယ်။ အပါယ် ဆင်းရဲဒဏ်မယ် လူနဲ့လဲ ကိုယ်တို့
နိုင်တဲ့ လူ့ပြည်၊ မြေတွဲပြည် နတ်ပြည် ဖောက်အောင်လဲ
အောင်ပေးနိုင်ဘူး။ ဆင်းရဲဒုက္ခတွေက လွတ်ကင်းပြီး
သာသနာကို ခံစားနိုင်ဖို့အတွက် လူသားဟာ သူကိုယ်တို့
အားကိုးကိုင်စနစ်နဲ့ ကြိုးစားအားထုတ် ကျင့်ကြံဖို့ရ

။ ။ ဘုရားရှင်ဟာ လူသားတွေအတွက် ဘာတစ်ခုမှ
ပေးနိုင်ဘူးဆိုရင် ဘာအတွက် ဘုရားရှင်ကို ကိုးကွယ်
ကပ်၊ ရှိခိုးပူဇော်နေကြပါသလဲ၊ ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်ဖို့
လေးသလား။

။ ။ ဘုရားရှင်ဟာ လူသားတွေအတွက် တစ်စုံကပ်ရာ
ပေးနိုင်တာ မရှိပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ဘုရားရှင်ပွင့်
ပူဆည်မှာ နှစ်ခေါင်း ၂၅၀၀-ကျော်ခွဲပါပြီး စိကာလ
ပါ လူသားတွေဟာ ဘုရားရှင်ကို ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်
ပူဇော်ခံကြပါတယ်။ ယနေ့တိုင်လဲ ကမ္ဘာအနှံ့ လူသား
ဟာ ရှိခိုးပူဇော်နေကြပါသေး။ ဘုရားရှင်ကို ဘာကြောင့်
ပူဇော်နေကြသလဲလို့ မေးရင်တော့ တိတိကျကျ ပြောဆို
ဖို့ ဗုဒ္ဓဘာသာဦးရေဟာ အတော်နည်းပါတယ်။

ဘုရားရှင်ဟာ လူသားအတွက် ဆင်းရဲတိုင်းက လွတ်အောင်
ပေးနိုင်တယ်။ ချမ်းသာသော ရအောင်လဲ မပို့ဆောင်ပေး
လူသားဟာ လူ့အားထုတ်စနစ်နဲ့ ဆင်းရဲလွတ်အောင်
သာတဲ့ သူတို့ကိုရအောင် ကြိုးစားအားထုတ် ခင်းကပ်
တယ်။ ဒီလို ကြိုးစား ရုန်းကန်နေတဲ့ နေရာမှာ ဆင်းရဲ
တိုင်း ကြိုးစားရုန်းကန်လို့ မရဘူး။ ဘုရားပွင့်တော်မမူမီက

လေးကံ လူ့ဘေးတွေ အလွန် လိုချင် သော
 လူ့ သား၊ နတ်ချမ်းသား၊ ဗြဟ္မာ့သွပ်စေတီး၊ နိဗ္ဗာန်
 ချော့ နှိ ဂယ်၊ ပီချမ်းသားအားသာ ဆက်ပြီး ထားတွေ ပြု
 ပီချမ်းသားသာ တာကျိုးပေးအတွက် ဝေးလံလှယ်
 ဝေက ထူးကောင်းခြင်းဖြင့် ဖိုဗိုပိုဗို လိုချင် ရောက်ချင်လား
 ခေတ္တခါပိုဗို ဟု များလာရင် ထိုချမ်းသားတွေ
 ဝကြောင်း အတမ်းမြတ်တဲ့ ခါး၊ ထိယ၊ ဘာဝနာအားဖြင့်
 တွေကို ြီးစ အားထုတ် ကျင့်ကြံတာကြမယ်။ ခေတ်
 အပြားမှ အေးမြာအောင် အခြံကတော်တွေကို လျင်လျာ
 ဆောင်ရွက်ရင် လူ့နတ် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ သာတွေကို အ
 မုချ ဝရောက်နိုင်ကြမယ်။

ဒီလို ကပယ်လေးပါးခေတ် ဆင်းရဲအုတ် ကြောတ်
 ဇာပြီ၊ ပ-ကောင်းမှ နုစိုက်တော့ကို ရောင်းကြည့်မှ အထူး
 ပြစ်-ဟ-ာ-နဲ့ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို လိုချင်တောင့်ထ ဝ
 ခါး၊ ထိယ၊ ဘာဝနာခေတ် ကောင်းမှ ကုသိုလ်တွေ ပြု
 လာကြပယ်ဆိုတဲ့ အကျိုးထူးတို့ ပေးပေးပြီး ရေအ
 တော်ကြီးများက ဩကအထ ဘုဇာပိုဗိုမှာ ဆာဝကား
 ကည့်ထားခြင်း ပြစ်ပါတယ်။ ဆိုခေတ် ရပါလိမ် အစွပ်အ
 ဆိုနှင့် မရ၊ ခေတ်ကိုပျော့ခွဲ၍ ဆာဝကားကို ကျင့်မှ စာ
 ကင်းပြီး ချမ်းသာကို ရမယ်လို့ ဆက်ပြောကြမယ်။

မေး ။ ဆုတောင်းရုံနဲ့ မရဘူးလို့ ဗုဒ္ဓကိုယ်တိုင် ပတော
 တာ ဝိပါသလား။

ဖြေ ။ ပြစ်ပါတယ်။ ကန်နေ့မှာ တရားရင်ဟာ နာ
 ပါဝါရိကား သူ့ဌာ၏ ဥယျာဉ်မှာ ဆီတစ်ခါဆုံး မေး
 တယ်။ ထိုအခါ အဘိဗန္ဓက၏အား ရွာအုကြီးက အ

ဗြဟ္မာ့အားတဟာ ဆေတဲအခါ နတ်ပြည်ရောက်အောင်
 နတ်ပြည်ပယ်လို့ သတင်းကြီးပေးပါတယ်။ ထိုအခါပြောတဲ့
 ခါး ဗုဒ္ဓတို့လုပ်ပေးနိုင်ပါလော့။ လော့က်တော့တရား
 နှစ်စားပေးပြီး မပြုတယ်။ ကျောက်တုံးကြီးကို ရေထဲပစ်
 "ဟဲ့ကကျက်တုံး၊ ပေါ်စမ်း ပေါ်စမ်း" လို့ အစိန်
 နှိ ဝေါပါလော့။ မပေါ်ဘူး၊ ပြုတ်တဲ့ဆေးအားဖြင့်
 ကျက်တုံးကတော့ ပြုတ်မှာပဲ။ ထောပတ်စိုက်ကို ဝေလယ်
 ကောက်မှာ သွားစိုပြီး "ဆောပတ်တွေ ခေရအောက်
 ပြုတ်နေလေ" လို့ အစိန်ပေးနေလို့ ဘော ရမလား။
 ဘုဇာ၊ ပေါ်တဲ့ဆေးအားဖြင့် ထောပတ်ကတော့ ပေါ်မှာ
 ထိုနည်းတူပဲ ဂုဏ်တို့ကို ခေတ်ဝေပယ် အကုသိုလ်ခေတ်
 ကို ပြုကျင့်သူသာ သေရင် ကပယ်လေးပါးတို့ကိုရောက်
 ပါ။ အယ်ထုကမု နတ်ပြည်၊ ဗြဟ္မာ့ပြည် ရောက်အောင်
 နှစ်နိုင်ဘူး။ နတ်ပြည်၊ ဗြဟ္မာ့ပြည် ရောက်ခေမယ် ခါး၊
 ထိယ၊ ဘာဝနာ ဟုဇာတွေကို အားထုတ် ပြည့်ကျင့်ထားတဲ့
 ကပယ်အရင် နတ်ပြည်၊ ဗြဟ္မာ့ပြည် ရောက်မှာပဲ။ တယ်သူ
 ကပယ်ဆောက်အောင် တွန်းပေးနိုင်ဘူးလို့ ဖောပါ
 တယ်။

မေး ။ ကုသိုလ် လောင်းမှု ပြုပြီး ဆုတောင်းရင်
 ဝိပါသလား။

ဖြေ ။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြီး ဆုတောင်းရင် ပြစ်
 ပါတယ်။ ခေတ်တုံးတုအရပ်က ကောင်းတဲ့အကျိုးကို ပေး
 ရာ အမှတ်ပဲ။ ဧါပေမယ် ဆုတောင်းထားတဲ့အတွက် တစ်
 တုံမှာ များသားတစ်ခုကို ပေးပါလိမ့်မယ်။ ကုသိုလ်
 ကောင်းမှု ပြုပြီးရင် ဆုတောင်းလာက ပိုကောင်းပါတယ်။

၁၂ ပုံပစ္စည်း အဋ္ဌကထာမှာ ပြဆိုတာက “ကောင်းမှုပြုပြီး
ဆုတောင်းမှု ပြန်ချင်တဲ့ဘုံမှာ လိုချင်တဲ့ချမ်းသာကို
ဘယ် ဆုတောင်းရင် ဒီကုသိုလ်ကြောင့် ဘာဖြစ်မယ်
မသေချာဘူး (ပထမမြဲစူး)။ လိုချင်တာတွေ ဆုတောင်း
ပြီး ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို လက်ခံကုမလုပ်ပြန်ရင်လဲ တောင်း
တဲ့အထိုင် မရဘူး။ ဒါကြောင့် ကုသိုလ်ကောင်းမှုလဲ ပြု
ပါ။ ကုသိုလ်ကုသိုလ်ရင်လဲ မိမိလိုရာဆုကို တောင်းကြပါ။
တိုက်တွန်းထားပါတယ်။ ဒီဥပရိက္ခာသ အဋ္ဌကထာ
တုန်းချက်မှာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တိုင်း သတိပြုသင့်တဲ့ အရာ
ဖြစ်ပါတယ်။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုလဲ ပြုကြပါ။ ဆုလဲ တောင်း
ကြပါ။

မေး။ “ကောင်းတဲ့အလုပ်ကိုလုပ်ရင် ကောင်းတဲ့အကျိုး
ကို ရမယ်ဆိုပြီး ကုသိုလ်တစ်ခုခုပြုပြီး ဘာဖြစ်လို့ ဆုတောင်း
နေကြသလဲ။ ဆုတောင်းတာ အပို ဖြစ်မနေဘူးလား။
တောင်းဖို့ လိုပါသေးသလား။

ဖြေ။ “ကုသိုလ်ကောင်းမှုတစ်ခုခု ပြုပြီးရင် ဆုတောင်း
လိုတာလဲ ရှိတယ်။ မလိုတာလဲ ရှိတယ်။ အဘိဓမ္မာသဘော
အရ ကုသိုလ်တရားကို ၂၁ မျိုးခွဲတယ်။ ကာမဝစရကုသိုလ်
က (၈) မျိုး၊ မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်က (၉) မျိုး၊ မဂ်ကုသိုလ်
(၄) မျိုး ဖြစ်တယ်။ မဟဂ္ဂုတ်ဈာန်ကုသိုလ် ၉-မျိုးကို ပြုလုပ်
ရရှိသူဟာ ဆုတောင်းနေစရာ မလိုဘူး။ သေရင် ဗြဟ္မာ့
၂၀ မှာ ဈာန်ချမ်းသာကို ခံစားရမယ်။ ပထမဈာန်ကုသိုလ်
ရသူက ပထမဈာန်ဗြဟ္မာ့ဘုံ၊ စတုတ္ထဈာန်ရတဲ့သူက စတု
ဈာန် ဗြဟ္မာ့ဘုံမှာ ဈာန်ချမ်းသာကို ခံစားရတယ်။ ဝိပဿနာ
ကျင့်လို့ မဂ်ကုသိုလ် ၄-ပါးရတဲ့သူဟာလဲ ဖိုလ်ကုသိုလ်

အကျိုးခံစားရမယ်။ သောတာပတ္တိမဂ် ကုသိုလ်ရတဲ့သူက
သောတာပတ္တိဖိုလ်၊ အရဟတ္တမဂ် တေ့ သူက အရဟတ္တဖိုလ်
အကျိုးခံစားတယ်။ ကာမဝစရကုသိုလ် ၈-မျိုးကို ပြုလုပ်
ပြီးတဲ့သူကတော့ လူ့ဘုံနဲ့ နတ်ပြည် ၆-တပ်လို့ ခေါ်တဲ့
သောသုဂတိ ၇-ဘုံမှာ လူချမ်းသာ နှစ်ချမ်းသာကို ခံစား
ရမယ်။ ဒီလိုခံစားရတဲ့နေရာမှာ ဘယ်ကုသိုလ်ဟာ ဘယ်ဘုံ
ခံစားရမယ်လို့ ပိုင်းခြားကန့်သတ်မှု မရှိဘူး။ ကာမ
ဝစရကုသိုလ်တစ်ခုဟာ လူ့ဘုံ တေ့မဟာရင် တာဝတိံသာ
ဘုံ သုဂတိ ၇-ဘုံလုံးမှာ ဖြစ်နိုင်တယ်။ လူ့ဘဝတစ်ခုတည်း
မှာလဲ လူချမ်းသာတွေက အမျိုးအစားအားဖြင့် မရေမတွက်
လောက်အောင် များပြားတယ်။ နတ်ပြည်မှာလဲ နတ်ချမ်း
သာမယ့် ချမ်းသာဆုခံ မပျက်ဘူး။ ဘုံဘဝ ၇-ခုမှာ
မရမတွက်နိုင်တဲ့ သုခတွေရှိတဲ့အနက်ထဲက ယခု ယခု ပြုရ
တာ ကုသိုလ်ကောင်းမှု ကံကြောင့် ဘယ်ဘုံမှာ ဘယ်လို
ချမ်းသာဆုခံတွေ ခံစား ခံစားရပါလိမ့်လို့ တိကျတဲ့ဘုံဌာနနဲ့
တိကျတဲ့ ချမ်းသာကို ထုတ်ဖော် ဆုတောင်းဖို့ လိုတယ်။
ဇောတိသုခဌာအလောင်းဟာ ကုသိုလ်ပြုပြီး သူပိုင်တဲ့ပစ္စည်း
ကို သူမပေးဘဲ မြက်၊ ဝါးခြမ်းစိပ်မျှ မယူနိုင်ပါစေနှင့်ဟု ဆု
တောင်းခဲ့လို့ ယခု ဇောတိက သုခဌာဖြစ်တဲ့အခါ သူ့ပစ္စည်း
ကို ဘယ်သူမှခိုးယူလို့ မရဘူး။ အဂ္ဂဘာဝကဆု၊ တေဒဂ်ဆု
တွေကို အတိတ်ဘဝက တောင်းခဲ့ကြတဲ့အတွက် ယခု တုဏှာရှင်
ထက်ထက်မှာ တောင်းတဲ့ဆုနဲ့ ပြည့်စုံကြတာ ပိဋကတ်တော်
မှာ နေရာအများတွေနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် ကုသိုလ်ကောင်းမှု
တစ်ခုခု ပြုပြီးရင် မိမိလိုတဲ့ဆုကို တောင်းသင့်တယ်လို့ မှတ်
ကြရမယ်။

ခါး၊ သိသစဉ် ကာမာစရကုသိုလ်တာ နိဗ္ဗာန်ကို
 ခိုက်မထက်နိုင်ပေမယ့် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း၊ အစား
 စာပုံ ဖြစ်နိုင်တဲ့ အတွက် ကုသိုလ် ပြုပြီးတိုင်း ထုတ်ပေး
 စာသ ကျယ် ဝယ် ဖောတု=ဤကောင်းမှုသည် နိဗ္ဗာန်
 စေးစောင် နိုင်ပါစေတည်း။ ဤစေ ပေ ပုည နိဗ္ဗာန်
 ပစ္စယော ဖောတု=ဤကောင်းမှုသည် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း
 အထောက်အပံ့ ဖြစ်စေတည်းလို့ ဆိုထားပါပေ။ နိဗ္ဗာန်
 ဖြစ်တယ်။

ရွှေ့မှာပြုံးဘလို နိဗ္ဗာန်ကို ထုတ်ပေးခြင်းဖြင့် နိဗ္ဗာန်
 ချမ်းသာကို ခံစားလိုစိတ်ဖြစ်ကာ ဝိပဿနာတထာ၊ အာရုံ
 လက်တွေ့ထုတ်ပြန်ခြင်းပို့ အထောက်အပံ့ဖြစ်တဲ့အတွက် ကုသိုလ်
 ပြုပြီးတိုင်း ဤကုသိုလ်အကောင်းမှုကြောင့် နိဗ္ဗာန် ရောက်
 လိုင်း နိဗ္ဗာန် သဘောကံအပို့ ဖြစ်ပေါ်ပေါ်လို့တော့
 စောင်းသလိုပါတယ်။

- မေး။ အပယ်ခမ်းပေါ်ဆိုတာ ဘာလဲ။
- ဖြေ။ အပယ်ခမ်းပေါ်ဆိုတာ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကြောင့်
 စာပုံဘဝါမရ ချမ်းသာသူခွင့်ပို့-
 ဂရဲ၊
 တိရစ္ဆာန်၊
 ပြိတ္တာ၊
 အသုရကယ်-
 ဝေးချွေးကို ခေါ်တယ်။
 မေး။ ငရဲဆိုတာ ဘာလဲ။
 ဖြေ။ ငရဲဆိုတာ နိရယ၊ နိဗ္ဗာန်၊ နိရိ၊ နိရိ၊ ငရဲလို့အဆင့်အတန်း
 ပြောင်းလာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တယ်။ အကုသိုလ်မှုစေ့စိုက် ပြုတဲ့လူတွေ

အဝါ ဝေဟနီရဲ့တဲ့ ခမ်းသာထွေ လုံးဝရီးပီးတောက်
 တွေ အမြဲထောင်ကျမ်းနေတဲ့ စိကမ္ဘာကြီးရဲ့ဖောက်
 တစ်ထောင်း ငါးထောင် အကူးမှာရှိတဲ့ သိဇ္ဇိရီး
 ကာလသုတ်ငရဲ၊ ဆံသာတငရဲ၊ ရောရဝငရဲ၊ မဟာ
 ငရဲ၊ ဟာပနငရဲ၊ မဟာတာဝနငရဲ၊ အဝိစိငရဲဆိုပြီး
 နိုင်ထပ် ခို့တယ်။ ငရဲကြီး တစ်ထပ် တစ်ထင်မှာ ရေ
 ကြီးထပ် ကာရံနေတယ်။

- မေး။ တိရစ္ဆာန်ဆိုတာ ဘာလဲ။
- ဖြေ။ တိရစ္ဆာန်ဆိုတာကတော့ ယခုမျက်မြင်ဖြစ်နေတဲ့
 လိယ၊ ခရူး၊ နွား၊ ကြက်၊ ငှက်စတဲ့ တိရစ္ဆာန်အားလုံးကို
 တယ်။ တိရစ္ဆာန်အစမှာ ချမ်းသာကမ်းပုံကတော့ အများ
 ပြုပုံ ဖြစ်ပါတယ်။ တိရစ္ဆာန် ဖြစ်မှုကို အင်မတန်
 ရှက်ဖို့ ကောင်းတယ်။

- မေး။ ပြိတ္တာဆိုတာ ဘာလဲ။
- ဖြေ။ အရစ္စ၊ မုင်စား၊ ဘုရဲသတက်၊ ဖုတ်ကောင်း၊
 တံးကင်တော့ ပြိတ္တာလို့ ခေါ်တယ်။ ယခုနဲ့၊ အိကြီ
 ပြိတ္တာ၊ စသည်မှာ အပင်းဟပ်ကျွန်း၊ တံတေး၊ မံပတ်၊
 မုတ်အပ်တော့ကို ရွာစားနေတဲ့ သတ္တဝါတွေ ဖြစ်တယ်။
- မေး။ အသုရကယ်ဆိုတာ ဘာလဲ။
- ဖြေ။ အသုရကယ် ဆိုတာ ပြိတ္တာအကြီးစား တစ်
 နည်း၊ လူတွေနဲ့ ဝေးကွာတဲ့ သမုဒ္ဒရာမြစ်ကမ်းမှာ ခနကြ
 တယ်။ သူတို့ရဲ့ အကုသိုလ်ကြောင့် ရေမသောက် အစားစား
 တဲ့ သတ္တဝါတွေ ဖြစ်တယ်။

မေး။ ။ကပ်သုံးပါးဆိုတာ တာလဲ။
 ဖြေ။ ။ကပ်ဆိုတာ ပါဠိလို ကပ္ပန္တိ မြန်မာလို ကပ်
 ခေါ်တယ်။ အကြီးအကျယ် ပျက်စီးခြင်းလို့ အဓိပ္ပာယ်
 တယ်။ ဒီပျက်စီးခြင်း ကပ်သုံးမျိုး ရှိတယ်။ စစ်ပြစ်ခြင်း၊
 နိုင်ငံတွေမှာ သေနတ်၊ စိန်ပြောင်း၊ အခြောက်၊ ပျက်
 ကျည်လက်နက်တွေကို ထိမှန်ပြီး လူအများ သေကြေနေခြင်း
 ကို သက္ကန္တရကပ် ဆိုက်တယ်လို့ ခေါ်ပါတယ်။ လူ
 ထိမှန်၍ လူအများ သေကြေပျက်စီးခြင်းလို့ အဓိပ္ပာယ်
 ပါတယ်။

ကျောက်ဆရာ၊ ဝမ်းဆရာ၊ ပုလိပ်ဆရာတို့ ဆရာ
 ဆိုးကြီးတွေဟာ ရပ်ကွက် တစ်ကွက်၊ မြို့ရွာနယ်ပယ် အ
 တိုင်းပြည် တစ်ခုလုံးမှာ ကျဆောက်ပြစ်ပျက်ပြီး လူအ
 သေကြေပျက်စီးရတာကို သက္ကန္တရကပ် ဆိုက်ဆောက်တယ်
 ခေါ်ပါတယ်။ ဆရာဆိုးတွေ ကျဆောက်ပြီး လူအ
 မသေကြေပျက်စီးခြင်းလို့ အဓိပ္ပာယ်ရပါတယ်။

မိုးခေါင်၍ဖြစ်စေ၊ ရေကြီး၍ဖြစ်စေ၊ စစ်မက်ထုလျှင်
 မခိုက်ပျိုးနိုင်သောကြောင့် ဖြစ်စေ၊ စိုက်ပျိုးပြီး စပါး
 များ ကြက်ငှက် ပိုးများ ပျက်ဆီး၍ ဖြစ်စေ၊ အစာရေး
 ဝတ်မှုတ် ခေါင်းပါးခြင်းကို ခုခွဲကုန္တရကပ် ဆိုက်တယ်
 ခေါ်တယ်။ ဝတ်မှုတ်ခေါင်းပါးလို့ လူအများ သေကြေ
 ပျက်စီးခြင်းလို့ အဓိပ္ပာယ်ရပါတယ်။

မေး။ ။ရပ်ပြစ်ရှစ်ပါးဆိုတာ တာလဲ။
 ဖြေ။ ။ရပ်ပြစ်ရှစ်ပါး ဆိုတာက အပြစ်ရှိတဲ့ အ
 (၈)ပါးကို ခေါ်တယ်။ ထိုအရပ်၊ ထိုတဝ(၈)မျိုးသို့ ချေ
 နေလျှင် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို ဖောက်အောင် တရားအားထု

ရန် အခွင့်အခါ မရလို့ အပြစ်ရှိတဲ့ အရပ်၊ အပြစ်ရှိတဲ့ တဝ
 လို့ ဆိုရတယ်။ ပါဠိတော်မှာ အက္ခဏလို့ ခေါ်တယ်။
 မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို မရနိုင်တဲ့ကာလ(ဒေသ) လို့ ဆိုလိုတယ်။
 အပါယ်လေးပါး ရှိတဲ့အနက် အသုရကယ်ကို ပြိတ္တာ
 အမျိုးအစားထဲ ထည့်ပြီး.....

- (၁) ငရဲ၊
- (၂) တိရစ္ဆာန်၊
- (၃) ပြိတ္တာ၊
- (၄) အသညသတ်နဲ့ အရပ်မြေဟာတဲ့၊
- (၅) သာသနာ မအထက်နိုင်တဲ့ နယ်စွန့်နယ်များ လူချိုင်း
ဒေသ၊
- (၆) သာသနာကို မယုံကြည်တဲ့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိလူမျိုး ဖြစ်ခြင်း။
- (၇) တရားတော်ကို နားလည်နိုင်သောဉာဏ် မရှိသူဖြစ်
ခြင်း။
- (၈) ဘုရားမပွင့်တဲ့အခါ လူလာဖြစ်ခြင်း။

ထဲဒီ အရပ်ရှစ်မျိုးမှာ ဖောက်နေတဲ့ သက္ကဝါတေဟာ
 တရားတော်ကို နာကြားခွင့် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် ဖောက်ကြောင်း၊
 တရားကို အားထုတ်ခွင့်မရတဲ့အတွက် ထိုဒေသတွေကို ဖောက်
 မှာကို ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေ ကြောက်ကြတယ်။ ဒါကြောင့်
 ဒီဩကာသ ဆုတောင်းထဲမှာ ထည့်ပြီး ဆုတောင်းထားခြင်း
 ဖြစ်တယ်။

မေး။ ။ရန်လူမျိုးငါးပါးဆိုတာ တာလဲ။

ဖြေ။ (၁) ရှေး (၂) ပီ၊ (၃) ခိုးသား (၄) ကမ္မဝါ
သားဆို၊ (၅) မင်းဆို၊ ဤငါးမျိုးကို ရန်သူမျိုး ငါးပါး
လို့ ခေါ်တယ်။

မေး။ ဒီပတ္တိတရားလေးပါးဆိုတာ ဘာလဲ။

ဖြေ။ (၁) ကာလဝိပတ္တိ=မင်းဆို၊ မင်းညွှန် ဆုပ်စီး
သော ခေတ်နှင့် ခြုံချခြင်း။

(၂) ဂတိဝိပတ္တိ= ကာလဝိပတ္တိနှင့် ဖြစ်နေချ
ခြင်း။

(၃) ဥပသိဝိပတ္တိ= ရွတ်ဆင်းအင်္ဂါ လက္ခဏာ
ဖောက်ပြန်ချွတ်ယွင်းခြင်း။

(၄) ပဒေသာဂဝိပတ္တိ= ကောင်းသော အမှုကိုစွန့်
အားထုတ် လှုံ့လှမ်းပြုခြင်းဟု ဝိပတ္တိခေါ် ဖောက်
ပြန် ချွတ်ယွင်း ဖျက်စီးမှုဟာ လေးမျိုးရှိတယ်။

မေး။ ဗျာသနတရား ငါးပါးဆိုတာ ဘာလဲ။

ဖြေ။ ပျက်စီးဆုံးပါးခြင်းကို ဗျာသနတရားလို့ ခေါ်
တယ်။

(၁) ဉာတိဗျာသန= ခေတ္တမျိုးပျား၊ ပျက်စီးခြင်း။

(၂) သောဂဗျာသန= စည်းစိမ်ဥစ္စာ ပျက်စီးခြင်း။

(၃) ဘေဂဗျာသန= အနာစရာဂါးဖြစ်၍ ကျွမ်းမာ
မှု ပျက်စီးခြင်း။

(၄) ဝိဒ္ဓိဗျာသန= မှားသော အယူကို ဖျက်ခြင်း။

(၅) သီလဗျာသန= အကျင့်သီလ ပျက်စီးခြင်း။

မေး။ မဂ်တရားဆိုတာ ဘာလဲ။

ဖြေ။ မဂ်တရားဆိုတာ သောတာပတ္တိခင်၊ သက္ခဒါဂါမ်
အနာဂါမ်ခင်၊ အရဟတ္တမဂ် ၄-ပါးကိုယ် ခေါ်တယ်။
မဂ် လေးပါးကို လောကုတ္တရာကုသိုလ် ၄-ပါးလို့လဲ ခေါ်
တယ်။ အဲဒီ မဂ်ကုသိုလ် ၄-ပါးရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို မဂ္ဂဉာဏ်
ရပါပေမယ့်လဲ ခေါ်တယ်။

မေး။ ဖိုလ်တရားဆိုတာ ဘာလဲ။

ဖြေ။ ဖိုလ်တရားဆိုတာ ဘောဇာပတ္တိဖိုလ်၊ အကော
ဂါမ်ဖိုလ်၊ အနာဂါမ်ဖိုလ်၊ အရဟတ္တဖိုလ် လေးပါးဖြစ်တယ်။
မဂ်ဖိုလ်လေးပါးကိုရနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ခင်စာပေအောက်ကို ပရမတ္ထာန်
အားပေးအပ်လို့ ခေါ်တယ်။ တစ်သယာဏ်ပဲ ရှိစေဘဲ အစဉ်
အဆက် ဆောတာပန်၊ သက္ခဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာလို့
ခေါ်တယ်။

မေး။ မဂ်လေးပါးနဲ့ ဖိုလ်စိတ်သေးပါးကို မပေါင်းလိုက်
ဘဲ တယ်လို့ခေါ်လဲ။

ဖြေ။ မဂ်စိတ်လေးပါးနဲ့ ဖိုလ်စိတ်သေးပါးကို မပေါင်း
လိုက်ဘဲ လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ပါးကို ခေါ်တယ်။
မဂ္ဂဉာဏ် လေးသယာဏ် ဝေဒ္ဓာန်လေးဖောက် ပေါင်း (၈)
သယာဏ်ကို အချိန်ပုဂ္ဂိုလ် ၈-သောက်လို့လဲ ခေါ်တယ်။
အချိန်အသံသာ ၈-ပါးလို့လဲ ခေါ်တယ်။ အရဟတ္တသံသာ
၈-ပါးလို့လဲခေါ်တယ်။ သံသာတော် ၈-ပါးလို့လဲခေါ်တယ်။
တံဆံ သရက် ဂစ္ဆာမိမှာ သံလံအရ ဒီပရမတ္ထသံသာ ၈-ပါး
ကို ပျာရတယ်။

မေး။ နိဗ္ဗာန်တရားဆိုတာ ဘာလဲ။
 ဖြေ။ နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ နိဗ္ဗာန = နိဝါဒဆိုတဲ့ ပါဠိ
 ပြောင်းလာတဲ့ စကားဖြစ်တယ်။ နိ = ကင်းခြင်း မရှိဘူး + ဝါ
 = လိုချင်တပ်မက်မှုဘာသာ + နိဗ္ဗာန = လိုချင်တပ်မက်မှု တကျ
 သဖြင့် ဆင်းရဲဒုက္ခလဲ မရှိတော့ဘဲ အေးငြိမ်း ချမ်းသာမှု
 နိဗ္ဗာန်လို့ ခေါ်တယ်။ နိဗ္ဗာန်ဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာပင်တို့အတွက်
 အမြတ်ထားကာ အလိုလားအပ်ဆုံးဖြစ်တဲ့ နောက်ဆုံးပန်းတိုင်
 ဖြစ်တယ်။

မေး။ မဂ် ၄-ပါး၊ ဖိုလ် ၄-ပါး၊ နိဗ္ဗာန် ၉-မျိုး
 ဘယ်လို ခေါ်သေးသလဲ။

ဖြေ။ မဂ်-၄ပါး၊ ဖိုလ် ၄-ပါး၊ နိဗ္ဗာန် ၉-မျိုး
 လောကုတ္တရာတရား ၉-ပါးလို့ ခေါ်တယ်။ ဓမ္မ = တရားတော်
 လို့လဲ ခေါ်တယ်။ ဆဲဒိ ၉-မျိုးထဲကို ပိဋကသုံးပုံ ပရိယတ္တ
 တစ်ပါး ထပ်ပြည့်ပြီး ဓမ္မ-တရားတော် ၁၀-ပါးလို့လဲခေါ်
 တယ်။ (ဓမ္မ ဘရဟ္မ ဂစ္ဆာမိမှာ ဓမ္မအရ ဒီတရား ၁၀-ပါး
 ကို ယူရတယ်။)

မေး။ လောကုတ္တရာ ကိုးပါးကို ဆုတောင်း ယူလို့
 မရ၊ ကျင့်ကြံအားထုတ်မှ ရတယ်ဆိုရင် ဘယ်တရားတွေ ဘယ်
 လို့ အားထုတ်ရမလဲ။

ဖြေ။ ရှေးဦးစွာ သီလ ဖြူစင်အောင် စောင့်ထိန်းရ
 မယ်၊ ပြီးတော့ သမာဓိ တည်ကြည်အောင် သမထဘာဝနာ
 ကို အားထုတ်ရမယ်။ သမာဓိ အားကောင်းလာတဲ့ မာဓေါ
 ရုပ်နာမ်တရားတွေရဲ့ မမြဲမှု၊ ဆင်းရဲမှု၊ အစိုးမရမှုကို သုံးသပ်
 ဆင်ခြင်ကာ ဝိပဿနာ ဘာဝနာကို ပွားများရမယ်။ တရား
 အားထုတ်နည်း အကျယ်ကို သိချင်ရင် ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မြန်မာပြန်

မေး။ တွေကို ဖက်ရမယ်။ လက်တွေ့ တရားအားထုတ်ချင်
 ရင် သာတစ်ခုခုကို သွားပြီး ဆရာတော်ထံ ချဉ်းကပ်၍
 လှူလှဲ ကောင်းကောင်းနဲ့ အားထုတ်ကြရမယ်။ သီလ၊
 သမာဓိ၊ ပညာဆိုတဲ့ အဆင့်ဆုံးဆင့်ကို အစဉ်အဆင့်
 အားထုတ်သွားရင် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် အကျိုးထူးကို ခံစားရ
 မယ်။

မေး။ လူတွေက ကြကသနဲ့ ဂွိုခိုးကန်တော့ပြီးတဲ့
 အခါ ဘုန်းတော်ကြီးများက ဆုပေးကြတယ်၊ ဆုဟာ ပေး
 လို့ ရပါသလား။

ဖြေ။ ဆုတောင်းခန်းမှာ ပြခဲ့တဲ့အတိုင်းပဲ ဆုဟာ
 တောင်းလို့ မရသလို ဘုန်းတော်ကြီးများကလဲ ပေးလို့ မရ
 ပါဘူး။ လူနတ် နိဗ္ဗာန် သုံးတန်သော ကောင်းကျိုးတရားကို
 ရယူချင်တဲ့သူဟာ ထိုတရားတွေကို ရရာရကြောင်း ကောင်းမှု
 ကုသိုလ်တွေကို လက်တွေ့ကျင့်ကြံ အားထုတ်မှသာ ရမှာ
 ဖြစ်တယ်။

မေး။ ဘုန်းကြီးတွေက ဆုပေးပေမယ့် ပေးတိုင်းမရ
 တဲ့ဆိုရင် တာဖြစ်လို့ ဆုပေးတဲ့ အစဉ်အလာကို ရှေးဆရာ
 တော်ကြီးများ ထိထွင်ခဲ့ပါသလဲ။

ဖြေ။ ဆုပေးတယ်ဆိုတဲ့ ဝေါဟာရက တွင်ကျယ်နေ
 ပေမယ့် အမှန်မှာတော့ ဆုပေးတာ မဟုတ်ပါဘူး။ စိလို
 ရတနာသုံးပါး ဆရာသမားတွေကို ဂွိုခိုးရတဲ့ အတွက်
 မိအကျိုး-မိအကျိုးတွေကို ရနိုင်တယ်လို့ နည်းညွှန်လမ်းပြ
 ဟောပြောတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ တစ်နည်းအားဖြင့်တော့ ဂွိုခိုး
 ကန်တော့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် တောင်းတဲ့ဆုတွေဟာ ပြည့်စုံပါစေလို့

ထပ်ဆင့် ဆန္ဒပြုပေးတာပဲ ဖြစ်တယ်။ တစ်နည်းအားဖြင့်
ထပ်စုံတစ်ခုကို ရသပ်လုပ်ချင်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို လုပ်ဖြစ်တာ
အောင် အားပေးတိုက်တွန်းတဲ့ သဘောလဲ ဖြစ်တယ်။

ဆုတောင်းခန်းမှာ ဆုဟာ ခံတောင်းလို့ မရသေး
တကယ်ရသေးမယ့် လက်တွေ့ လုပ်ဆောင်မှုကို နှိုးဆော်
သလို ဖြစ်လို့ ဆုတောင်းလိုက်တာလို့ ဆုဟာ ပေး
မရသေးမယ့် ဆုပေးခံရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ဝိညာဉ်တို့ကို လိုချင်
ဖြစ်လာပြီး လက်တွေ့ လုပ်ဆောင်ချင်တဲ့စိတ်ကို နှိုးဆော်
ပေးပေးတဲ့အတွက် ဝိညာဉ်တို့ဆီက လက်တွေ့ တကယ်
ဆောင် တကယ် အကျိုးရနိုင်တဲ့အတွက် ဆုဟာ ပေးသင့်
တယ်။ ဆုပေးဖွယ် တိုက်ရိုက် အကျိုးမရသေးပေမယ့် အစ
လွယ်စိုက်တဲ့နည်းနဲ့ ဝမ်းနည်းစရာတွေကို ပြေငြိမ်းပြီး
ဆုတောင်းတာမျိုးက ဆုပေးတဲ့ အစဉ်အလာကို ထိထွင်
ခွင့်က ဖြစ်ပါတယ်။

မေး။ တုန်းကြီးက ဆုပေးပြီးတဲ့အခါ ပေးတဲ့
ပြည့်စုံရပါလို့ အခုခံတောင်းလို့ ဆိုတာကော ပြည့်စုံနိုင်
မလား။

ဖြေ။ ဆုဟာ တောင်းလို့ ခံမရ ပေးလို့ ခံမရတာ
ဆိုရင် ပေးတာကို ခံယူလို့ ခံ ဘယ်ရမလဲ။ ဒါပေမယ့်
အထက်မှာ ပြခဲ့တဲ့အတိုင်း ဆုတောင်း ဆွမ်းပြုတဲ့အတိုင်း
ကြိုးစားပါပေါ့လို့ ပေးခံတဲ့အခါမှာ မှတ်ယူပြီး ကြိုးစားရင်
အကျိုးကို ခံနိုင်မယ့်အခါပဲ တယ်။

.....

.....

(၇)

သီလခန်း

မေး။ ကန်တော့ပြီးရင် သီလခံရတယ်။ သီလခံယူပုံ
အစောဆုံး ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ လူ့-အဟိတန္တေ တိတရဒကဒ ဘယ ပုဗ္ဗ သီလံ
ဓမ္မယာစာပီ အနုဂ္ဂဟံ ကဏှာ သီလံ ဝေတ မေတန္တေ။
ဓုတိယဗ္ဗိ အဟိတန္တေ..... ဝေတန္တေ။
ဗာတိယဗ္ဗိ အဟိတန္တေ..... မေတန္တေ။

ဘုန်းကြီး-ယမဟံ ဝဂါမိ တံ ဝေဒသ။

လူ့-အာမတန္တေ

ဘုန်းကြီး-နမော တဿ ဝဂဝေတာ အယာမော သမ္မာ
သမ္ဗုဒ္ဓဿ (တစ်ခေါက်)

လူ့-နမောတဿ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ (သုံးခေါက်)

ဘုန်းကြီး-ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။
ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။
သီလံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။

.....

လူ - ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊
ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။
သံသံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။

ဘုန်းကြီး - ဒုတိယမ္ပိ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ.....

လူ - ဒုတိယမ္ပိ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ.....

ဘုန်းကြီး - တတိယမ္ပိ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ.....

လူ - တတိယမ္ပိ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ.....

ဘုန်းကြီး - တိသရဏဂမဏံ ပရိပုဏ္ဏံ။

လူ - အာမ တန္တေ။

ဘုန်းကြီး - ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။

လူ - (လိုက်ဆို)။

ဘုန်းကြီး - အာဒိန္နဒါနာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။

လူ - (လိုက်ဆို)

ဘုန်းကြီး - ကာမေသုပိစ္ဆန္ဒစာရာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။

- လူ (လိုက်ဆို)

ဘုန်းကြီး - မုသာဝါဒါ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။

လူ - (လိုက်ဆို)

ဘုန်းကြီး - သူရာမေရယ မဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။

လူ - (လိုက်ဆို)

ဘုန်းကြီး = တိသရဏေန သဟ ပဉ္စသီလံ သာဓုကံ ကတော ဓမ္မံ အပ္ပမာဒေန သမာဒေတ။

လူ - အာမ တန္တေ။

မေး။ ။အဟံတန္တေက..... မေ တန္တေ အထိ ဘာလို့။
။ဝါသလဲ။ ဘာအဓိပ္ပာယ်ဆိုလို့သလဲ။

ဖြေ။ ။အဟံတန္တေက..... မေ တန္တေ အထိကို သီလ
တောင်းလို့ ခေါ်တယ်။ အဓိပ္ပာယ်ကတော့ အရှင်ဘုရား၊
တပည့်တော်ဟာ သရဏဂုံသုံးပါးနှင့်တကွ ငါးပါးသီလကို
တောင်းခံပါတယ်။ တပည့်တော်အား ချီးမြှောက်မ၊ စသော
အားဖြင့် သီလပေးတော်မူပါဘုရားလို့ ဆိုလိုတယ်။

မေး။ ။သီလကို မြန်မာလိုတောင်းရင်ကော မရဘူး
လား။ ဘာဖြစ်လို့ ပါဠိဘာသာနဲ့ စီစဉ်ထားသလဲ။

ဖြေ။ ။အထက်အတိုင်း မြန်မာလို ဖြစ်ဖြစ် တပည့်
တော်ကို သရဏဂုံ ၃-ပါးနဲ့ ငါးပါးသီလ ပေးတော်မူပါ
လို့ အရပ်သုံးစကားနဲ့ဖြစ်ဖြစ် သီလ တောင်းလို့ ရပါတယ်။
ဒါပေမယ့် ဘာသာရေးဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်မှုဖြစ်တဲ့အတွက်
ခန့်ညားလေးနက်မှု ရှိအောင်လို့ ဘာသာရေး အခမ်းအနား
အားလုံး ညီညီညာညာဆိုလို့ ဘုရားရှင် တရားဟောတော်
မူတဲ့ ပါဠိဘာသာနဲ့ စီစဉ်ပေးထားတာ ဖြစ်ပါတယ်။

မေး။ သီလဟာ တောင်းလို့ ပေးလို့ ရပါတယ်လား။
ဘုန်းကြီးက သူ့ မှာရှိတဲ့သီလကို ထုတ်ပေးတာလား။ တောင်း
တယ်။ ပေးတယ်ဆိုတဲ့ စကားကို ဆယ်လို မှတ်ရမလဲ။

မြေ။ ။ သီလဟာ ထောင်းလို ပေးလို့ မရပါဘူး။ ကိုယ်တို့ ချောင်ကြည့်စောင့်ထိန်းရတဲ့ အမှု ဖြစ်ပါတယ်။ တုန်းကြီးကလဲ သူ့မှာရှိတဲ့ သီလကို ခဲ့ဝေ ပေးကမ်းတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဟာသာခရီးကို ဖြစ်တဲ့အတွက် အကျိုးပေးမှု မှန်မှန်ကန်ကန် တိတိကျကျဖြစ်ဖို့ သီလဆောက်တည် ဆောက်တည်နည်းကို တုန်းကြီးက ရွှေက ဆွဲပေး ဆိုပေးတာ ဖြစ်ပါတယ်။ လူတွေကလဲ အဲဒီလို ဆွဲပေး ဆိုပေးပါ။ တုန်းလို ထောင်းပန်တာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် သီလ ထောင်းတယ်ဆိုတာ ရွှေက ဆိုပေးဖို့ ထောင်းပန်တာ ဖြစ်ပြီး သီလပေးတယ်ဆိုတာကလဲ ရွှေက ဆိုပေးတာသာ ဖြစ်တယ်လို့ မှတ်ယူနိုင်ပါတယ်။

မေး။ ။ လူက သီလပေးဖို့ ထောင်းပန်ပြီးတဲ့ အခါ တုန်းကြီးက “ယမဟံ ဝဒါမိ တံ ဝဒေထ(သီလယူသူ တစ်ယောက်တည်းဆိုရင် တံဝဒေထ)ဆိုတာ ဘာအဓိပ္ပာယ်လဲ။”

မြေ။ ။ လူက သီလယူဖို့ ဆိုပေးပါလို့ ထောင်းပန်တော့ တုန်းကြီးက ပါဠိဘာသာနဲ့ “ယမဟံ ဝဒါမိ တံ ဝဒေထ=မြန်မာလိုတော့ အခု ငါဆိုတဲ့အတိုင်း လိုက်ဆိုကြ” လို့ တိုက်တွန်းတာ ဖြစ်တယ်။ သီလယူတဲ့လူ တစ်ယောက်တည်းဆိုရင်တော့ ယမဟံ ဝဒါမိ တံဝဒေထ ငါဆိုတဲ့အတိုင်း လိုက်ဆိုလို့ ဆိုလိုတယ်။

မေး။ ။ တုန်းကြီးက ယမဟံ ဝဒါမိ တံ ဝဒေထဆိုတော့ လူက အာမဘန္တေဆိုတာ ဘာအဓိပ္ပာယ်လဲ။

မြေ။ ။ တုန်းကြီးက ငါဆိုတဲ့အတိုင်း လိုက်ဆိုကြလို့ ဆိုတဲ့အခါ လူက မှန်လှပါး လိုက်ဆိုပါမည် တုန်းလို ဝန်ခံတဲ့စကား ဖြစ်တယ်။

မေး။ ။ အဟံဘန္တေ စသည်ဖြင့် သီလ မတောင်းဘဲ သီလဆောက်တည်လို့ မရဘူးလား။

မြေ။ ။ သရဏဂုံသီလကို မတောင်းဘဲ ဆောက်တည် ပေါ့တယ်။ တုန်းရှင်လက်ထက် သရဏဂုံ ဆောက်တည်တာလဲ ထောင်းခံပြီး ဆောက်တည်တာ မဟုတ်ပါ။ တုန်းရှင်ဟောတဲ့တရားတော်ကို သဘောကျပြီး တုန်းကြည့်ညှိလေးစားစိတ် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့အခါ ယနေ့တို့ တစ်သက်ပတ်လုံး ဘုရား၊ ဇာတိ၊ သံသာကို ကိုးကွယ်စဉ်းကပ်ပါအံ့လို့ ဆောက်တည်လိုက်တာပဲ။ တစ်ချိန်က ဗုဒ္ဓဂိုဏ်းနဲ့ ဘုန်းဂိုဏ်းဆိုပြီး နှစ်မျိုး ကွဲခဲ့ဖူးတယ်။ ဂိုဏ်းဆိုတာက အစဉ်အလာအတိုင်း သီလ ယူတဲ့အခါ အန္တေက စ ဆိုတဲ့ ဂိုဏ်းပေါ့။ ဗုဒ္ဓဂိုဏ်းဆိုတာက အဟံ စတဲ့ သီလတောင်းတာ အပိုသက်သက် အချိန်ဖြုန်းပါ။ တုန်းရှင်လက်ထက်ကလဲ ဗုဒ္ဓ သရဏံ ဂစ္ဆာမိက စတာ ဖြစ်ပြီး ကျမ်းဂန်အထောက်အထားနဲ့ အစဉ်အလာကို တော်တော်ဂိုဏ်း ဖြစ်တယ်။ ဗုဒ္ဓပင်မုန်သော်လ် အစဉ်အလာကို ကိုးကွယ်လိုတဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အများစုက လက်မခံကြတဲ့အတွက် အခုအခါမှာ ဗုဒ္ဓဂိုဏ်းဟာ မရှိတော့ပါဘူး။ အခုကျမ်းကျင့်သုံးနေတဲ့ အဟံဘန္တေကစတဲ့ အစီအစဉ်ဟာလဲ ဟာသာခရီး မဟုတ်လို့ သရဏဂုံ သီလပေးတဲ့ တုန်းကြီးဆီမှာ မရဘူးဖြစ်ဖြစ် သီလနဲ့ စစ်တဲ့ တရားတော်တွေလဲ နာကြားစုစုအောင် ဆရာတော်ကြီးများ စိစဉ်ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဂိုဏ်းသမားတွေ ယူဆသလို အဟံဘန္တေဟာ အချိန်ဖြုန်းတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါကြောင့်လဲ ဗုဒ္ဓဂိုဏ်းဟာ ပျောက်ကင်းပြီး ဘုန်းဂိုဏ်းသာ ဆက်လက်တည်နေတာ ဖြစ်ပါတယ်။

မေး။ ။ဘုန်းကြီးထံ သီလမယူဘဲ ဘုရားရှေ့မှာ ယူတဲ့အခါ အာမတန္တေဆိုဖို့ လိုသေးသလား။

ဖြေ။ ။ဘုရားထံမှာ သီလဆောက်တည်တဲ့ သရဏဂုံနဲ့ သီလကို ရွှေကချပေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လဲ မရှိဘူး။ ဆိုတဲ့အတိုင်း လိုက်ဆိုကြလို့ ပြောတဲ့ တိုက်တွန်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် မရှိတဲ့အတွက် မှန်ပါ လိုက်ဆိုပါမယ်လို့ အဓိပ္ပာယ် အာမတန္တေကို ဆိုစရာ မလိုတော့ဘူး။

မေး။ ။နမောတဿဆိုတာ ဘာလဲ။

ဖြေ။ ။နမောတဿတဲ့ ပါဠိက သရဏဂုံလဲ မဟုတ်ဘူး။ ငါးပါးသီလလဲ မဟုတ်ဘူး။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေ အသားစားလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်တဲ့အခါ အထူးသဖြင့် ပေပုလဲမှာ စားစားတဲ့အခါ၊ စားဆုပ်တွေ ပုံရိုက်ခိုင်တဲ့အခါ အစားရှိခိုးရတဲ့ မဟာဘုရားရှိခိုးကြီး ဖြစ်တယ်။ နမောတဿဟာ သံယုတ်၊ မဇ္ဈိမ ပဏ္ဍာသ၊ သုတ်ဖောဝါ၊ အင်္ဂုတ္တိုရ် ပါဠိတော်တွေမှာလာတဲ့ နေဉ္ဇာနီ ပုဏ္ဏားမ၊ ဗြဟ္မာယုပုဏ္ဏား သိကြားမင်းနှင့် အာရာမဒဏ္ဍပုဏ္ဏားတို့ရှိ ဘုရားရှိခိုးဥပုဏ္ဏား ဖြစ်တယ်။

သရဏဂုံသုံးပါး ငါးပါးသီလ မဆောက်တည်ခင်မှာ ဘုရားကို ပထမရှိခိုးခိုင်းတာ ဖြစ်တယ်။ နမောတဿ မဟာဘုရားရှိခိုးကြီးရှိ ခြန်မာလို အဓိပ္ပာယ်ကတော့ “ပူဇော်အထူးကို ခံယူတော်မူထိုက်သော တရားအပေါင်းကို ခံယူပိုင်တက်ဖြင့် အရာမပြု သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို ရိုသေပါ” လို့ ဆိုလိုတယ်။

မေး။ ။ဗုဒ္ဓံ သရဏံဂစ္ဆာမိ ကစပြီး တတိယမို့ သံသယရက်ဂစ္ဆာမိအထိကို ဘာလို့ ခေါ်သလဲ။ မြန်မာလို ဘယ်လို ခေါ်လို့သလဲ။

ဖြေ။ ။ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိစသည်ကို သရဏဂုံသုံးပါး ကို ကွယ် ဆည်းကပ်ခြင်းလို့ ခေါ်တယ်။ ဘုရားရှင်ကို ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်ပါ၏။ တရားတော်ကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ပါ၏။ သံဃာတော်ကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ပါ၏လို့ မြန်မာလို ခေါ်ထဲမှာသိပြီး ဆိုရမယ်။

ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ ရတနာသုံးပါးကို ယုံကြည်လေးစားစွာနဲ့ စိတ်စေတနာပါပြီး ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်မှ သရဏဂုံ ဆောက်တည်ရာထောက်တယ်။ ဘုန်းကြီးဆိုပေးလို့ လိုက်ဆိုတာမျိုး၊ ကိုယ့်ဘာသာရထားလို့ အလွတ်ဆိုတာမျိုးဆိုရင် မကတော့ အကျိုးမမျှားလှဘူး။ ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ပါဠိတွေ မှတ်ဆိုတဲ့အခါ ဆိုလိုရင်းအနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုသိမှ ကျေးဇူးမျှားတယ်။

မေး။ ။သရဏဂုံသုံးပါးကို ဘာဖြစ်လို့ သုံးကြိမ်ထပ်ဆိုသလဲ။

ဖြေ။ ။သုံးကြိမ်ထပ်ဆိုတာ အထူးလေးနက်စေချင်လို့ ဖြစ်တယ်။ တစ်ကြိမ်တစ်ခါဆိုတာကတော့ စိတ်မပါ လက်မပါ စတ်ဒကျတန်းဒကျဆိုတာလဲ ဖြစ်နိုင်တယ်။ အခု သရဏဂုံ ဆောက် တည် တဲ့ လူက တော့ တကယ် ယုံယုံကြည်ကြည် စိတ်ပါလက်ပါ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ခြင်း ဖြစ်တယ်ဆိုတာ သိစေချင်လို့ သူ့ရဲ့ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်မှုကို လေးနက်စေချင်လို့ သုံးကြိမ်ထပ်ဆိုခြင်းဖြစ်တယ်။ ဘာသာရေးကိစ္စတွေမှာ

သုံးကြိမ်ထပ်ဆိုမှုနှင့်သမ္ပယောဂ လေးနက်စေချင်လို့ ပြန်
လို့ မှတ်ရမယ်။

မေး။ ။ သရဏဂုံနဲ့ပတ်သက်ပြီး အခြေခံသီရဏ
နှစ်မျိုးရှိသလဲ။

ဖြေ။ ။ သရဏဂုံနဲ့ ပတ်သက်ပြီး သီရဏအခြေခံ
မျိုးရှိတယ်။

- (က) သရဏ-ကိုးကွယ်ရာ၊
- (ခ) သရဏဂုံ-ကိုးကွယ်ရာဟု သိသောစိတ်၊
- (ဂ) သရဏဂုံတည်သူ၊
- (ဃ) သရဏဂုံအပြား၊
- (င) သရဏဂုံအကျိုး၊
- (စ) သရဏဂုံညစ်နင်းခြင်း၊
- (ဆ) သရဏဂုံပျက်စီးခြင်း။

ဒီ ၇-မျိုးကို အကျဉ်း သိထားရမယ်။

မေး။ ။ သရဏ=ကိုးကွယ်ရာဆိုတာ တာလဲ။

ဖြေ။ ။ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ ရတနာသုံးပါးအ
ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သူတို့ပဲ ခြောက်ခြံခြံ။ ထိုထိလောက်
အပယ်ဆင်းရဲ၌ ဖြစ်ခြင်းစတဲ့ ဆင်းရဲဒုက္ခတွေကို
ပျောက် ချမ်းသာကို ရောက်စေတတ်လို့ သရဏ=ကိုးကွယ်
ရာလို့ ခေါ်တယ်။

မေး။ ။ သရဏဂုံ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်မှုဆိုတာ တာလဲ။

ဖြေ။ ။ အယူအားဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသာ တွေက
သရဏ ဂစ္ဆာမိ ဆိုတဲ့ စာပိုဒ်သုံးခု၊ သို့မဟုတ် ဒီစာ
သုံးခုကို နှုတ်က ရှုတ်ဆိုတာကို သရဏဂုံဆောက်တည်
ဖြစ်တယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ အမှန်မှာတော့ ဘုရား

မေး။ ။ သံဃာ၊ ရတနာသုံးပါးဟာ ဆင်းရဲ ပယ်ပျောက်
ချမ်းသာရောက်စေတဲ့ ဝတ္ထုမှန် ဆုံးပါး ဖြစ်တယ်လို့ ယုံ
ကြည်တဲ့ သဒ္ဓါ၊ သိမှတ်နားလည်တဲ့ ပညာကို သရဏဂုံ၊
မဟုတ် ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်မှုလို့ ခေါ်တယ်။ ဘုန်းကြီးက
ပေးသို့ ဖြစ်စေ၊ မိရိုးဖလာ အလွတ်ထားလို့ ဖြစ်စေ၊
သရဏ ဂစ္ဆာမိ စသည်ဆိုတဲ့စာ ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါ တရား
ကို အသိဉာဏ်နဲ့ မဟုတ်တဲ့ ဉာဏဝိပ္ပယုတ် သရဏဂုံလို့ ခေါ်
တယ်။ ဆင်းရဲ ပယ်ပျောက် ချမ်းသာ ရောက်စေတတ်သော
ဝတ္ထုမှန် သုံးပါးဖြစ်ကြောင်းကို ယုံလဲယုံကြည်မယ်၊ သိရှိ
နားလည်မှုလဲ ရှိမယ်ဆိုရင်တော့ ယုံကြည်မှုသဒ္ဓါ၊ သိနား
လည်မှု ပညာနှစ်ပါးကို အသိဉာဏ်နဲ့ မဟုတ်တဲ့ ဉာဏဝိပ္ပယုတ်
သရဏဂုံလို့ ခေါ်တယ်။

မေး။ ။ တယ်လိုလူမျိုးကို သရဏဂုံတည်တဲ့လူလို့ ခေါ်
တလဲ။

ဖြေ။ ။ ရတနာသုံးပါးဟာ ဝေးရန် ပယ်ပျောက်
ချမ်းသာရောက်စေတတ်တဲ့ ဝတ္ထုမှန် ဆုံးပါး ဖြစ်တယ်လို့
ယုံကြည် သိမှတ် ဆည်းကပ်ကိုးကွယ်မှုကို လောကီသရဏဂုံ
တည်ဆောက်တဲ့လူလို့ ခေါ်ပြီး ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်၊ အား
ထုတ်မှု ရရှိတဲ့ မဂ်စိတ် လေးပါးကိုရတဲ့ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်
ရှစ်ယောက်ကို လောကုတ္တရာ သရဏဂုံတည်တဲ့လူလို့ ခေါ်
တယ်။

မေး။ ။ သရဏဂုံ တယ်နှစ်မျိုးရှိသလဲ။

- ဖြေ။ သရဏဂုံဟာ...
- (၁) လောကီသရဏဂုံ၊
- (၂) လောကုတ္တရာ သရဏဂုံ။

လို့ နှစ်မျိုးရှိတယ်။ ရတနာသုံးပါးဟာ ကြောက်စိတ် က၊ ပျောက် ချမ်းသာရာရစေတဲ့ ဝတ္ထုမှန် သုံးပါးဖြစ်တယ်လို့ ယုံကြည် သိမှတ်တဲ့ သစ္စာ၊ ပညာဦးဆောင်တဲ့ စိတ်အစဉ်အလာ အများဆောက်တည်နေကြတဲ့ လောကီသရဏဂု ဖြစ်ပြီး ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်မှုရတဲ့ မဂ်စိတ် လေးခုဟာ လောကုတ္တရာသရဏဂု ဖြစ်တယ်။

မေး။ ။သရဏဂု ဆောက်တည်တဲ့ အတွက် တယ်လို့ အကျိုးတွေ ရသလဲ။

ဖြေ။ ။လောကီသရဏဂုကို ဆောက်တည်ရတဲ့အတွက် ယခုဘဝမှာ ကြောက်ရွံ့ ထိတ်လန့်ခြင်း ကင်းတယ်။ စိတ် ကြည်လင်တယ်။ စည်းစိမ်ဥစ္စာလာဘ်ထပ်ပကာ တိုးတယ်။ သေတဲ့အခါမှာ အပါယ်လေးတဲ့ မဒဏက်ဘဲ လူ့စည်းစိမ် နတ်စည်းစိမ်ကို ခံစားရတယ်။ လောကုတ္တရာသရဏဂု ၄-ပါး ကတော့ ပိုလဲလေးပါးအကျိုးကို ခံစားရတယ်။ ဝဋ်ဒုက္ခမှ ကင်းပြီး နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ရရှိခံစားနိုင်တယ်။

မေး။ ။တယ်အခါမှာ သရဏဂုဟာ ပျက်စီးပါသလဲ။

ဖြေ။ ။လောကုတ္တရာသရဏဂုကတော့ တစ်ခါရပြီးရင် တယ်တော့မှ မပျက်စီးတော့ပါဘူး။ နိဗ္ဗာန်ရတဲ့အထိ အဝ အဆက်ဆက် တည်မြဲသွားတယ်။ တစ်ဆင့်ထက်တစ်ဆင့် မြှင့် တက်ပြီး နိဗ္ဗာန်တိုင် ရောက်သွားနိုင်ပါတယ်။ လောကီသရဏဂု ကတော့ အခြားဘာသာကို ကူးပြောင်း ကိုးကွယ်တဲ့အခါ အဝတစ်ပါး ပြောင်းသွားကွယ်လွန်တဲ့အခါ ပျက်စီးပါတယ်။

မေး။ ။သရဏဂုဟာ ဘာကြောင့် ညစ်နွမ်းရပါသလဲ။

ဖြေ။ ။လောကုတ္တရာ သရဏဂုကတော့ တယ်အခါမှာမှ ညစ်နွမ်းပါးစား။ ယခု လူအများ ဆောက်တည်နေကြတဲ့ လောကီသရဏဂုကတော့ ရတနာသုံးပါးဟာ ကိုးကွယ်ဆည်း ကပ်စရာ ဟုတ်မှဟုတ်ပါရဲ့လား။ ရတနာသုံးပါးကို ကိုးကွယ် ပြုစုရော အကျိုးကျေးဇူး ရှိပါရဲ့လားလို့ သံသယစိတ်တွေ ဝင် လာတဲ့အခါ ညစ်နွမ်းတယ်။ ဒါကြောင့် သရဏဂု မညစ် နွမ်းအောင် အမြဲတမ်း ပြုစုစင်လှတ်ဆတ်နေအောင် ရတနာ သုံးပါးကို အမြဲတမ်း ယုံကြည်ကိုးစားခိတ်ရှိဖို့ လိုအပ်တယ်။

မေး။ ။လောကီသရဏဂုဟာလဲ တစ်ခါ ဆောက်တည် ထားရင် ဘာသာပြောင်းမှ သေမှပျက်စီးတယ်ဆိုရင် အခု ဗုဒ္ဓဘာသာတွေ နေ့စဉ်ဆောက်တည်နေတော့ အပိုဖြစ်မနေ ဟုလား။ ကျမ်းဂန်တွေမှာလဲ တစ်ကြိမ်ပဲ ဆောက်တည်တယ် မဟုတ်လား။

ဖြေ။ ။တစ်ကြိမ်ဆောက်တည်ထားတဲ့ လောကီသရဏဂု ဟာ ဘာသာပြောင်းမှ သေမှပျက်စီးတာ မှန်ပါတယ်။ ကျမ်း ဂန်တွေမှာလဲ ယနေ့မှစ၍ အသက်ထက်ဆုံး ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ပါ၏လို့ တစ်ကြိမ်သာ ဆောက် တည်တာ မှန်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် တစ်ခါဆောက်တည်ပြီး ရင် ထပ်မံဆောက်တည်လဲ ရပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဗုဒ္ဓဘာသာ တွေ သရဏဂုကို အကြိမ်ကြိမ် ဆောက်တည်တဲ့ အတွက် အပြစ်မရှိပါဘူး။ တစ်ကြိမ်ဆောက်တည်တဲ့အတွက် တစ်ခဲပဲ ကုသိုလ်ရမယ်။ အခု အကြိမ်ကြိမ် ဆောက်တည်တဲ့ အတွက် အကြိမ်ကြိမ် ကုသိုလ်ရပါတယ်။ ပဋ္ဌာန်း ၂၄-ပစ္စည်းမှာ အာသေဝနပစ္စည်းဆိုတာ ရှိတယ်။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ထပ်

ခါ ထပ်ခါ ပြုလုပ်ခြင်း၊ စစ်ခါလုပ်ထားတဲ့ ကုသိုလ်ကို ထပ်ခါ ထပ်ခါ သတိရ ပွားများနေခြင်းဖြင့် ကုသိုလ်ဟာ အင်အားကြီးမားလာတယ်။ ဒီလို ကုသိုလ်အင်အား ကြီးမားလာအောင်လို့ သရဏဂုံကို အထပ်ထပ် တည်ဆောက်စေတာ ဖြစ်ပါတယ်။

မေး။ ။ သရဏဂုံ တည်တဲ့လူဟာ တယ်လို့အကျိုး ခံစားရမလဲ။

ဖြေ။ ။ ရတနာသုံးပါးကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်တဲ့သူဟာ အပါယ် မလားဘူး။ သေရင် နတ်ပြည်ရောက်တယ်လို့ ဓမ္မဟာ ပါဠိတော်မှာ တုဏှားဟောထားတယ်။

ရှင်မောဂ္ဂလာန် တာဝတိံသာနတ်ပြည်ရောက်လို့ သိကြားမင်းနဲ့ နတ်တွေ လာပူးတဲ့အခါ ရှင်မောဂ္ဂလာန်က သရဏဂုံ တည်တဲ့လူဟာ သေရင် နတ်ပြည်ရောက်တယ်။ အဲဒီ နတ်သားဟာ အခြားနတ်သားတွေထက် အသက်၊ အရောင်အဝါ၊ အမြဲအရံ၊ ချမ်းသာ၊ အစိုးရခြင်း၊ ရူပါရုံ၊ သဗ္ဗါရုံ၊ ဂန္ဓာရုံ၊ ရသာရုံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗရုံ၊ ဒီ ၁၀-ပါးတို့ဖြင့် အခြား နတ်သားတို့ထက် လွန်ကဲတယ်လို့ ရှင်မောဂ္ဂလာန်က ဟောတယ်။

မေး။ ။ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေ သေတဲ့အခါ တာကြောင့် သရဏဂုံ တပ်ကြသလဲ။

ဖြေ။ ။ အထက်ပုစ္ဆာမှာ ဖြေတဲ့အတိုင်း ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် တစ်ယောက်ရှိ လောကီသရဏမှ ဟာ သေတာနဲ့တစ်ပြိုင်နက် ဖျက်စီးသွားတယ်။ အသိစိတ်မရှိတဲ့ အလောင်းကောင်ကြီးကတော့ သရဏဂုံ မရပါဘူး။ သေတဲ့လူဟာ ပြိတ္တာဖြစ်

နေလို့ တရားလာနာရင်တော့ ကုသိုလ်ရပါတယ်။ သာဓုခေါ်နိုင်ပါတယ်။

မေး။ ။ ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်ဖွယ်ရာ တစ်ခုခုနဲ့ တွေ့ကြုံတဲ့အခါ တုဏှားဂုဏ်တော်ကို အောက်မေ့ခွတ်ဖတ်သရဏာယရင် အကြောက်ပြေပါသလား။ ဘာကြောင့်ပါလဲ။

ဖြေ။ ။ သံယုတ္တနိကာယ် ဇေဂ္ဂဘုတ်မှာ တုဏှားရှင်ခွဲအရဟံ သမ္မုဇ္ဇေ... စတဲ့ ဂုဏ်တော်တွေကို အောက်မေ့တဲ့ လူတွေမှာ ကြောက်ခြင်း၊ ကြက်သီးထခြင်းတွေ ပျောက်ကင်းတယ်။ ဘာကြောင့် ဒီလို ပျောက်ကင်းရသလဲဆိုတော့ တုဏှားရှင်ဟာ ဣဂဏ်းတယ်။ ဒေါတ မောဟတွေ ကင်းပြီး ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်မှု လုံးဝမရှိတော့လို့ ဖြစ်တယ်လို့ တုဏှားရှင် ကိုယ်တော်တိုင် အကြောင်းပြချက်တွေနဲ့ ဖြေဆိုထားပါတယ်။

မေး။ ။ သရဏဂုံ ပြီးရတော့ ဘုန်းကြီးက “သရဏဂမနံ ပရိပုဏ္ဏံ” ဆိုတာ ဘာအဓိပ္ပာယ်လဲ။

ဖြေ။ ။ “သရဏဂမနံ ပရိပုဏ္ဏံ” ဆိုတဲ့ ပါဠိက မြန်မာလိုတော့ သရဏဂုံ ဆောက်တည်မှု ပြီးဆုံးပြီလို့ ဆိုလိုတယ်။ လူတွေက “အာမဘန္တေ” ဆိုတာက မုန့်ပါ ပြီးစီးကြောင်း ပါတုဏှားလို့ ဝန်ခံတာဖြစ်တယ်။ ဘုန်းကြီးဆိုမှာ သီလမယူဘဲ တုဏှားမှာဟူတာဆိုရင် အာမဘန္တေ ဆိုစရာမလိုဘူး။

မေး။ ။ ပါဏာတိပါတာစတဲ့ ငါးပုန်ကို ဘာလို့ ခေါ်သလဲ။

ဖြေ။ ။ ပါဏာတိပါတာစတဲ့ ငါးပုန်ကို ငါးပါးသီလလို့ ခေါ်တယ်။ တစ်သက်ပတ်လုံး စောင့်ထိန်းရတဲ့ သီလ

ဖြစ်လို့ နိစ္စသီလလို့ ခေါ်တယ်။ သူတော်ကောင်းတို့ အမြဲ အလေးဂုဏ်ပြုရလို့ ဂရုဓမ္မသီလလို့လဲ ခေါ်တယ်။

မေး။ ။ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ ယာမိဆိုတဲ့ ပါဠိက တာဆိုလိုသလဲ။

ဖြေ။ ။ အဲဒီပါဠိက သူတစ်ပါးအသက်ကို သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကြောင်း ပြစ်သော သိက္ခာပုဒ်ကို ငါ့ဆောက်တည် ပါ၏လို့ ဆိုလိုတယ်။

မေး။ ။ အဲဒီနာဒါနာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ ဆိုတဲ့ ပါဠိက တာဆိုဆိုသလဲ။

ဖြေ။ ။ အဲဒီပါဠိက သူတစ်ပါးမပေးသော ဥစ္စာပစ္စည်းကို ခိုးယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကြောင်းပြစ်သော သိက္ခာပုဒ်ကို ဆောက်တည်ပါ၏လို့ ဆိုလိုတယ်။

မေး။ ။ ကာမသုမိစ္ဆာစာရာစတဲ့ ပါဠိက တာဆိုလို သလဲ။

ဖြေ။ ။ သူတစ်ပါးသားမယားနှင့် ဖောက်ပြား ကျူးလွန်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကြောင်း ပြစ်သော သိက္ခာပုဒ်ကို ဆောက်တည်ပါ၏လို့ ဆိုလိုတယ်။

မေး။ ။ မုသာဝါဒါ စတဲ့ပါဠိက တာကို ဆိုလိုသလဲ။

ဖြေ။ ။ မဟုတ်မမှန်ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကြောင်း ပြစ်သော သိက္ခာပုဒ်ကို ဆောက်တည်ပါ၏လို့ ဆိုလိုတယ်။

မေး။ ။ သုဓမ္မေရယစတဲ့ ပါဠိရဲ့ အဓိပ္ပာယ်က တာလဲ။

ဖြေ။ ။ အရက်သေစာ သောက်စားမှူးယစ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကြောင်းပြစ်သော သိက္ခာပုဒ်ကို ဆောက်တည်ပါ၏လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

မေး။ ။ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိဆိုတဲ့ စကား ရဲ့အဓိပ္ပာယ်ကို မြန်မာစကားစစ်စစ်နဲ့ ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ။ သူတစ်ပါးအသက် မသတ်ဘူး၊ သူတစ်ပါးဥစ္စာ မခိုးပါဘူးလို့ ဘုန်းကြီးဆီမှာ ဘုရားဆီမှာ ကတိပြုထား တယ်။ သတ်ရမယ့်သတ္တဝါ၊ ခိုးစရာပစ္စည်းတစ်ခုခုကို တွေ့ တဲ့အခါ ဘုန်းကြီးရှေ့မှာ ဘုရားရှေ့မှာ ဆောက်တည် ထားတဲ့ကတိကို သတိရပြီး မသတ်ဘူး၊ မခိုးဘူး။ တာဖြစ် လို့ မသတ် မခိုးတာလဲ မေးရင် ဘုန်းကြီးရှေ့၊ ဘုရားရှေ့ မှာ ကတိပြုဆောက်တည်ထားလို့ ပြစ်တယ်လို့ ဖြေလိမ့် မယ်။ ဒါကြောင့် ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိစတဲ့ သိက္ခာပုဒ်တွေဟာ ကျင့်ဝတ်တွေဟာ သတ်မှု ခိုးမှုတွေကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်းရဲ့ အကြောင်းပြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ရှောင်ကြဉ်ကြောင်းပြစ်သော သိက္ခာပုဒ်ကို ဆောက်တည်ပါ ၏လို့ ဆိုလိုတယ်။

မေး။ ။ သူ့အသက်သတ်ရင်တာဖြစ်တတ်သလဲ၊ မသတ် ရင် ဘာအကျိုးရှိသလဲ။

ဖြေ။ ။ သူ့အသက်သတ်ရင် အပြစ်၊ မသတ်ရင်အကျိုး ရှိပုံကို ရှေးဆရာတော်ကြီး ရေးထားတဲ့ လင်္ကာလေးနဲ့ ဝေး တွက်ပြမယ်။ လင်္ကာလေးကို အရကျက်မှတ်ထားလိုက်ပါ။

ပါဏာတိပါတံ၊ သူ့အသက်က၊ ချို့တဲ့အင်္ဂါ ၁။ မွဲပြာ ရုပ်သွင် ၂။ အားအင်ချို့ယွင်း ၃။ လျှင်ခြင်းလည်းဝေး ၄။ ဘေးကိုကြောက်တတ် ၅။ အသတ်ခံရာ ၆။ အနာများ လျက် ၇။ ခြေရံပျက်၍ ၈။ အသက်တိုလျှ ၉။ ပြစ်များစွ သည်၊ ရှောင်က အပြန် အကျိုးတည်း။

သတ်သူ

- ၁။ ကိုယ်လက်ဆင်္ဂါ ချွတ်
ယွမ်းခြင်း
- ၂။ ရုပ်ဆင်းမလှခြင်း
- ၃။ ခွန်အားနည်းပါး
ခြင်း
- ၄။ လေးကန်ထုံထိုင်းခြင်း
- ၅။ ကြောက်တတ် လန့်
တတ်ခြင်း
- ၆။ သူတစ်ပါးအသတ်
ခံရခြင်း
- ၇။ လှောင်တုပြောခြင်း
- ၈။ ခြေရံနည်းပါးခြင်း
- ၉။ အသက်တိုခြင်း

ရွှောင်သူ

- ၁။ ကိုယ်လက်ဆင်္ဂါ ပြည့်
ခြင်း
- ၂။ ရုပ်ဆင်း လှပစိုပြည်
ခြင်း
- ၃။ ခွန်အား တောင့်တင်း
ခြင်း
- ၄။ ပေါ့ပါး လျှင်မြန်ခြင်း
- ၅။ ရဲစွမ်းသတ္တိရှိခြင်း
- ၆။ သူတစ်ပါးအသတ် မခံရ
ခြင်း
- ၇။ ကျန်းမာ ရှင်လမ်းခြင်း
- ၈။ ခြေရံခေါများခြင်း
- ၉။ အသက်ရှည်ခြင်း

မေး။ ။ ခိုးခြင်းအပြစ် ရွှောင်ခြင်းအကျိုးများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ။ အဒိန္နဝါ၊ ခိုးပိပါမူ၊ ဥစ္စာနည်းပွဲ ဆင်းရဲငတ်တိ၊ လိုရှိမရ၊ တောကပျက်စီး၊ ရေမီးသုခိုး၊ ဓပူခံဆိုးနှင့်၊ မင်းဆိုအပြား၊ ရန်မျိုးဝေါ၊ ခြေရံနှင့်၊ ပျက်ပြားဥစ္စာ၊ ပြစ်များစွာသည်၊ ရွှောင်ခါအပြစ် အကျိုးတည်း။

ဝိုးသူ

မိုးသူ

- ၁။ ဥစ္စာခွဲတတ်ခြင်း
- ၂။ ဆင်းရဲတတ်ခြင်း
- ၃။ လိုရာမရခြင်း
- ၄။ မီးပွားပျက်ခြင်း
- ၅။ ရန်သူမျိုးဝေါပါနှင့်
ကြုံတတ်ခြင်း
- ၆။ သူများအားမယော၊ လွန်ကျူးသူ အပြစ်ရွှောင်သူ အကျိုးများကို ဖော်ပြပါ။
- ၇။ မိစ္ဆာစာရ၊ ကျူးလွန်တလည်း၊ မှန်းကြသူများ၊ မှန်းပွား၍၊ ရှားပါးလာတည်တံ့၊ ရုပ်သောလိတ်၏၊ ဗုဒ္ဓိတရက်၊ မျိုးယုတ်ခါဝါ၊ မျက်နှာမပျ၊ အရှက်ရလျက်၊ ကုသလခြေ၊ ယွင်းဝေ့ချို၊ သိမ်း၊ စိုးရိမ်ပျားစွာ၊ ရုပ်သူများသည်၊ ရွှောင်ခါအပြစ် အကျိုးတည်း။

ကျူးလွန်သူ

ရွှောင်ကြည်သူ

- ၁။ မျိုးသူများ၏
- ၂။ ရန်သူများ၏
- ၃။ လာဘ်လာဘနည်း၏
- ၄။ ကိုယ်စိတ်ဆင်းရဲ၏
- ၅။ မိန်းမဖြစ်၏
- ၆။ ကျားမ မပုတ်
ပျက်ဖြစ်၏
- ၁။ ရုပ်သူများ၏
- ၂။ ရန်သူကင်းရှင်း၏
- ၃။ လာဘ်လာဘ ပေါများ
၏
- ၄။ ကိုယ်စိတ်ရမ်းသာ၏
- ၅။ ယောကျ်ားဖြစ်၏
- ၆။ ပဏ္ဍိတ်အပြစ်မှလွတ်၏

- ၇။ အမျိုးယုတ်၏။
- ၈။ အရှက်တကွဲကြွ၏။
- ၉။ အင်္ဂါချို့ယွင်း၏။
- ၁၀။ စိုးရိမ်နေရ၏။
- ၁၁။ ချစ်သူနှင့်ကွဲတတ်၏။

- ၇။ အမျိုးမြတ်၏။
- ၈။ အရှက်တကွဲမဖြစ်ရ။
- ၉။ အင်္ဂါပြည့်စုံ၏။
- ၁၀။ စိုးရိမ်မှုကင်း၏။
- ၁၁။ ချစ်သူနှင့်ပေါင်းရ၏။

မေး။ ။ မုသားပြောသူ၊ ရှောင်သူတို့ မည်သို့ ထူးမြဲ မည်နည်း။

ဖြေ။ ။ မုသားစကား၊ ပြောဆိုငြားမှ၊ စကားမသွားမညီတည်း၊ ပုပ်ညီပါးစပ်၊ ခြောက်ကပ်ကိုယ်ရေ၊ ငှက်နောက်၊ ပုံယွင်းဖောက်၏၊ မထောက်ကြွေ၊ နှုတ်လျှောက်ထော်၊ လျှပ်ပေါ်လော်လီ၊ စိတ်မတည်သည်၊ ရှောင်ပြန် အကျိုးတည်း။

မုသားပြောသူ

မုသားရှောင်သူ

- ၁။ စကားပီ၊ ဆွဲအ၏။
- ၂။ သွားများမညီညွတ်။
- ၃။ အာပုပ်စော်နံ၏။
- ၄။ အံသားအရေ ခြောက်ကပ်၏။
- ၅။ မျက်စိ၊ နား၊ စသော ဣန္ဒြေများ နောက်ကျ ကျရှိ၏။

- ၁။ စကားပီသ ပြတ်သား၏။
- ၂။ သွားများညီညာလှပ၏။
- ၃။ အာခံတွင်းပေး၏။
- ၄။ အသားအရေ စိုပြည်၏။
- ၅။ ဣန္ဒြေများ ကြည်လင် ပြတ်သား၏။

- ၁။ ပုံပန်းမလှပမပြေပြစ်။
- ၂။ ကြွေစာအာကာမတည်။
- ၃။ နှုတ်အာကြမ်း၏။
- ၄။ စိတ်ဓာတ်မတည်။ လော်လီ ဖောက်ပြားတတ်၏။
- ၆။ ပုံပန်းလှပပြေပြစ်သည်။
- ၇။ ကြွေစာအာကာမှို၏။
- ၈။ နှုတ်ချိုသာ၏။
- ၉။ စိတ်ဓာတ် တည်ကြည် ခိုင်မာ၏။

မေး။ ။ အရက် သောက်ခြင်း၊ အပြစ်၊ မသောက်ခြင်း၊ အကျိုးများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ။ သေရည်သောက်လင့်၊ သင့်မသင့်၌၊ ရေးခွင့်မသိ၊ ပျင်းရိ မေ့ရှု၊ ကျေးဇူးမဆပ်၊ ဟိဓေထွပ်ကင်၊ မပင်းများထို၊ အကုသိုလ်ကို၊ မငြိုလွယ်စွာ၊ ပြုကျင့်စုသည်၊ ရှောင်ခါအပြန် အကျိုးတည်း။

အရက်သောက်သူ

အရက်ရှောင်သူ

- ၁။ အရေးအခွင့် သင့် မသင့် မသိ။
- ၂။ ပျင်းရိတတ်၏။
- ၃။ မူးရူးမေ့ လျော့တတ်၏။
- ၄။ ကျေးဇူးမသိတတ်။
- ၅။ အရှက်အကြောက်နည်း၏။
- ၆။ မကောင်းမှုများ ပြုလွယ်၏။
- ၁။ အရေးအခွင့်ကို သိ၏။
- ၂။ မပျင်းရိတတ်။
- ၃။ မမေ့ မလျော့ သတိကောင်း၏။
- ၄။ ကျေးဇူးသိတတ်၏။
- ၅။ အရှက် အကြောက် များ၏။
- ၆။ မကောင်းမှုပြုခဲ၏။

မိမိစာလွန်-၁၂ [ပဋိမထကြိမ်]

မေး။ ၅-ပါး၊ ၈-ပါး၊ ၁၀-ပါး သီလတွေ
 ဘုရားမပွင့်တဲ့ သာသနာ့မူလံ ခိုတယ်ဆိုတာ မှန်ပါသလား
 ဖြေ။ မှန်ပါတယ်။ ၅-ပါး၊ ၈-ပါး၊ ၁၀-ပါး သီ
 လတွေဟာ ဘုရားပွင့်ရာကာလမှာပေါ့။ ဘုရားမပွင့်တဲ့ အခါ
 ဖောရိတယ်။ ဘုရားမပွင့်တဲ့အခါ ပဇ္ဇေကဗုဒ္ဓါ ကမ္မဝင်
 ရဟန်း၊ ဗုဒ္ဓဘွား၊ ကြောဝတေးမင်းတွေဟာ ၅-ပါး၊ ၈-ပါး၊
 ၁၀-ပါး သီလကိုပဲ ဆောက်တည်စေပါတယ်။ ရသေ့၊
 ပိုင်တွေဟာလဲ ငါးပါး သီလကို ကျင့်ကြံဖို့ ဟောပါတယ်။
 ဘုရားပွင့်တော်မူတဲ့အခါမှာ မိ ၅-ပါး၊ ၈-ပါး၊ ၁၀-ပါး
 သီလတွေဟာ ကိုယ်ချင်းစာတရား အပေါ်မှာ အခြေခံထား
 တဲ့ ကျင့်ဝတ်ဖြစ်တဲ့အတွက် ဘုရားရှင်များကလဲ ဆက်လက်
 ဟောကြားခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ၅-ပါး သီလကို
 ဘာသာရေး ကျင့်ဝတ်အနေနဲ့ မဟုတ်ဘဲ ကိုယ်ချင်းစာတရား
 အပေါ် အခြေခံတဲ့ ကမ္မဘုံး ကိုယ်ကျင့်တရားတွေ အဖြစ်
 လက်ခံကျင့်သုံးနေကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။

မေး။ ငါးပါး သီလ ခံယူပြီးနောက် ဘုန်းကြီးက ထို
 သရဏေန သယ ပဉ္စသီလံ သာဓကံ ဣတော အပ္ပမာဒေန
 သမ္မာဒေထလိ ခိုတာ ဘာအဓိပ္ပာယ်လဲ။

ဖြေ။ သရဏဂုံသုံးပါးနှင့်တကွ ငါးပါး သီလကို မပေ
 မလျော့ ကောင်းစွာ စောင့်ထိန်းကြလို့ တိုက်တွန်းတာ ဖြစ်
 တယ်။ အဲဒီအခါမှာ လူတွေက “အာမဘဒန္တ-ဆရာတော်
 ကမိန့်ရုံ မှာကြားတဲ့ အတိုင်း ဂရုပြု စောင့်ထိန်းပါမည်
 ဘုရား” လို့ ကတိပြု လျှောက်ထားရတယ်။ ဘုရားမှာ
 သီလယူတဲ့အခါ စောင့်ထိန်းကြပါလို့ တိုက်တွန်းသူ မရှိလို့
 အာမဘဒန္တ ဆိုစရာမလိုဘူး။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်အချို့ ဘုရား

သီလခံတဲ့အခါမှာလဲ အာမဘဒန္တကို သုံးနေစရာလေး
 ထည့်ဆိုနေကြတယ်။ ထည့်ဆိုလို့ အပြစ်မရှိပေမယ့် ကိုယ်
 တို့ကောင်းကို ကိုယ်နားမလည်စရာ ရောက်တဲ့အတွက် ထည့်
 ခဲ့ဖို့ သတိပြုရမယ်။

မေး။ သီလကျိုးတယ်၊ ပေါက်တယ်၊ ပြောက်တယ်၊
 ဘုရားတယ်ဆိုတာ ဘာလဲ။

ဖြေ။ အစ၊ အလယ်၊ အဆုံး သိက္ခာပုဂံပျက်တာကို
 သိက္ခာပုဂံကျိုးတယ်လို့ ခေါ်တယ်။ အလယ် သိက္ခာပုဂံ
 ပျက်တာကို သိက္ခာပုဂံ ပျောက်တယ်လို့ ခေါ်တယ်။ သိက္ခာပုဂံ
 မရင့်အတိုင်း၊ နှစ်ပါး၊ သုံးပါးပျက်တာကို သိက္ခာပုဂံ
 အပြောက်တစ်တယ်လို့ ခေါ်တယ်။ အကြား၊ အကြား၊ သိက္ခာ
 ပုဂံတွေ ပျက်တာကို ကျားတယ်လို့ ခေါ်တယ်။ ဒါကြောင့်
 ဘုန်းတော်ကြီးများက ဆာဓကံ ဣတော-မကျိုး၊ မပြောနဲ့၊
 မပေါက်၊ မကျား၊ ရဒအာဝံ ကောင်းစွာ ဂရုစိုက်ရုံ။
 အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေထ-မပေ မလျော့ စောင့်ရှောက်ကြ
 ကုန်လော့လို့ သတိပေး တိုက်တွန်းစကား မှာကြားခြင်း
 ဖြစ်တယ်။ သိက္ခာပုဂံတွေကို အစ၊ အလယ်၊ အဆုံး ဘယ်
 ဘာကမှ မပျက်စီးစေရဲလို့ ဆိုလိုတယ်။

မေး။ သီလဆိုတာ ဘာလဲ။

ဖြေ။ သူ့အသက် သတ်ခြင်း၊ သေညံ့မှ ရှောင်ကြဉ်လိုတဲ့
 ဘုရားသန္တာန်မှာဖြစ်တဲ့ ရှောင်မယ်ဆိုတဲ့ စေတနာဟာ သီလ
 ဖြစ်တယ်။ သူ့အသက်သတ်ခြင်း သေညံ့မှ ရှောင်ကြဉ်တဲ့
 ဘုရား ရှောင်ကြဉ်မှု ဝေရတိစေတသိက်ဟာ သီလဖြစ်တယ်။
 မိမိသန္တာန်မှာ အကုသိုလ် ဒုစိုက်တွေ မဖြစ်စေအောင် ပိတ်ဆို့
 စောင့်စည်းမှုဟာ သီလဖြစ်တယ်။ သီလ ဆောက်တည်ထားတဲ့

သုဟာ သူဆောက်တည်ထားတဲ့ ၅-ပါး၊ ၈-ပါး၊ ၁၀-ပါး၊ သိက္ခာပုဒ်တွေကို မလွန်ကျူးခြင်းဟာ သီလဖြစ်တယ်။

မေး။ ။ဘာကြောင့် သီလလို ခေါ်သလဲ။

ဖြေ။ ။ဩကာသအဖွင့်မှာ ပြခဲ့တဲ့ ကာယကံ ကျူးလွန်မှု သုံးပါးကို ကိုယ်ထိလက်ရောက် မကျူးလွန်မိအောင် စိတ်ကံ လွန်ကျူးမှုလေးပါးကို နှုတ်မှမြှောက်ဟာ မကျူးလွန်မိအောင် ကောင်းစွာ သိမ်းဆည်းသိမ်းဆည်းထားတတ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ သမာဓိ ပညာစတဲ့ ကုသိုလ်တရားတွေဟာ သီလတည်းဟူသော မူလအခြေခံပေါ်မှာ ရပ်တည်ခြင်းသွားရတဲ့အတွက် သမာဓိပညာစတဲ့ ကုသိုလ်တရားတွေကို ဆောင်ပင့်ထားတတ်သောကြောင့်လည်းကောင်း သီလလို ခေါ်တယ်။

မေး။ ။သီလဟာ ဘယ်နှစ်မျိုးရှိသလဲ။

ဖြေ။ ။သီလတွေကို အမျိုးပေါင်းများစွာ ခွဲခြားပြထားတယ်။ ဒါပေမယ့် စိန်နုစရာမှာတော့ ဗုဒ္ဓဘာသာ မြန်မာအရပ်သားတွေနဲ့ ဆိုင်တဲ့ သီလအမျိုးအစားကိုပဲ ဖော်ပြမယ်။

လူအရပ်သား ဆောက်တည်တဲ့ သီလဟာ ၅-ပါး၊ သီလ၊ ၈-ပါး၊ သီလ၊ ၁၀-ပါး၊ သီလဆိုပြီး ၃-မျိုးရှိတယ်။ ဒါပေမယ့် ၁၀-ပါး သီလက ရွှေငွေမကိုင်ရတဲ့အတွက် လူအရပ်သားတွေ ဆောက်တည်လေ့ မရှိကြဘူး။ ရှင်သာမဏေများအတွက် သီးခြားလိုပဲ ဖြစ်နေပြီ။ ၅-ပါး သီလကတော့ ဗုဒ္ဓဘာသာ အရပ်သားမှန်သမျှ အမြဲမပြတ် တစ် သက်ပတ်လုံး စောင့်ထိန်းတဲ့ သီလ ဖြစ်တယ်။ ၈-ပါး သီလကတော့

လူသန်နေတွေမှာမှ ကျင့်သုံးနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ကျင့်သုံးကြတဲ့ သီလဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် အရပ်သားတွေနဲ့ ဆိုင်တဲ့ ၅-ပါး သီလနဲ့ ၈-ပါး သီလဆိုင်ရာ သိမှတ်ဖွယ်ရာတွေကိုပဲ ဒီစာအုပ်မှာ ပြသွားပါမယ်။

မေး။ ။ငါးပါး၊ ရှစ်ပါး၊ သီလ ဆောက်တည်သူချင်း

ကုသိုလ် အတူတူရကြပါသလား။

ဖြေ။ ။သီလစောင့်သူချင်း တူပေမယ့် ကုသိုလ်အတူတူ မရကြပါဘူး။ သီလဆောက်တည်သူရဲ့ စိတ်စေတနာအလျောက် အနိဗ္ဗိ၊ အလတ်၊ အမြတ် ၃-မျိုး ကွာခြားတယ်။ ဘယ်သူဟာ သီလ အတော်မြဲတဲ့ လူပဲလို့ ဘေးလူတွေက အထင်ကြီးအောင် အချီးမွမ်းခံရအောင် စောင့်ထိန်းတဲ့ သီလဟာ အနိဗ္ဗိစား ဖြစ်တယ်။ လူ့ပြည် နတ်ပြည်မှာဖြစ်ပြီး စည်းစိမ်ဥစ္စာ ခံစားနိုင်ဖို့ ရည်ရွယ်ဆောက်တည်တဲ့ သီလဟာ အလတ်စား ဖြစ်တယ်။ သီလစောင့်သုံးခြင်းဟာ အရိယာ သူတော်ကောင်းတွေရဲ့ အကျင့်ဖြစ်သည်ဟုခံယူပြီး စောင့်ထိန်းတဲ့ သီလဟာ အမြတ်စား ဖြစ်တယ်။ စောင့်ထိန်းရတာချင်း အတူတူ အလတ်စား၊ အမြတ်စား သီလမျိုးဖြစ်အောင် စောင့်ထိန်းဖို့ အလူးလိုအပ်တယ်။

မေး။ ။၁၀-ပါး သီလကို လူရော သာမဏေပါစောင့်

သုံးနိုင်တယ်ဆိုတော့ ၁၀-ပါး သီလ ဆောက်တည်ပုံခြင်းဟာ အတူတူပါပဲလား။

ဖြေ။ ။လူနဲ့ သာမဏေတို့ ၁၀-ပါး သီလ စောင့်ထိန်းပုံချင်း မတူပါ။ သာမဏေများမှာ သရဏဂုံ သုံးပါးကို ဆောက်တည်ပြီးတာနဲ့ ၁၀-ပါး သီလဟာ အလိုလို ဆောက်တည်ပြီးသား ဖြစ်ပါတယ်။ ရဟန်းခံတဲ့အခါ ဥတ္တိစေတုတ္ထ

ကမ္မဝါစာ အဆုံးမှာ နှစ်ခုနှစ်ဆယ် ခုနှစ်သွယ်သော သိက္ခာ
ပုဂံတွေကို မဆောက်တည်ဘဲ စောင့်ထိန်းရသလို သာမဏ
တွေမှာ သရဏဂုံ ဆောက်တည်ပြီးတာနဲ့ ၁၀-ပါး သီလဟာ
အလိုလို ဆောက်တည်ပြီး ပြစ်သွားပါတယ်။ သီလိတာ
သာမဏေမှန်ရင် ၁၀-ပါးသီလဟာ မစောင့်မနေရ နိဗ္ဗာန်သီလ
ဖြစ်ပါတယ်။

လူတွေကတော့ သရဏဂုံ ဆောက်တည်ပြီးရုံနဲ့ ၁၀-ပါး
သီလခံယူပြီး မဖြစ်ပါဘူး။ သိခြားဆောက်တည်ယူမှ ရပါ
တယ်။ ခါကြောင့် ၁၀-ပါးသီလ ဆောက်တည်ခြင်းဟာ
မတူပါဘူး။

မေး။ သီလ၏ အကျိုးတရားတွေဟာ သာတွေ့လဲ။
ဖြေ။ ငါးပါးသီလမှာ သီလတစ်ပါးကို စောင့်ထိန်း
လို့ ရရှိတဲ့အကျိုး၊ မစောင့်ထိန်းလို့ လွန်ကျူးလို့ ရရှိမယ့်
အပြစ်တွေကို ယှဉ်တွဲပြထားတယ်။ အချို့မှာက သီလအားလုံး
ဆိုင်တဲ့အကျိုး ဖြစ်တယ်။

အာနန္ဒာ၊ အပြစ်မရှိကောင်းသော သီလအကျင့်တို့သည်
မိတ်နှလုံး၌ ကြည်သာ ရွှင်လန်းခြင်း အကျိုးရှိကုန်၏လို့
ဘုရားရှင် ဟောထားတယ်။

ပြီးတော့ သီတင်းသုံးဖော် မိတ်သင်္ကဟတို့၌ ကြည်ညိုခံရ
သူ၊ မေတ္တာပို့ခံရသူ၊ အလေးပြုခံရသူ၊ အချီးမွမ်းခံရသူ ဖြစ်
ချင်ရင် သီလကို ပြည့်ကျင့်စောင့်ထိန်း ရမယ်လို့ ဘုရားရှင်
ဟောထားတယ်။

ကိလေသာ အညစ်အကြေးကို ဂင်္ဂါယမှန်မှာ ဖြစ်ရေခွဲ
ဆေးလို့ မစင်၊ သီလရေစင်နဲ့ ဆေးမှ စင်ကြယ်နိုင်တယ်။

မူကတော့ အပူဒီးကို မိုးရေ ဖြစ်ရေနဲ့ ငြိမ်းသတ်လို့ ပရ။ သီလ
ရေစင်နဲ့သာ ပက်ဖျန်းမှ ငြိမ်းအေးနိုင်တယ်။

သီလဟာ နတ်ပြည်တက်ရန် တစ်ခုတည်းသော စောင်း
တံ။ နိဗ္ဗာန်ဝင်ရန် တစ်ခုတည်းသော တံခါးပေါက် ဖြစ်
တယ်။

သီလရှိသူမှာ အောက်ပါအကျိုး ၅-ပါးကို ရနိုင်တယ်။

- (က) စည်းစိမ်ဥစ္စာ ကြယ်ဝတယ်။
- (ခ) ဂုဏ်သတင်း ကျော်စောတယ်။
- (ဂ) ပရိသတ်ထံ ရဲရဲရင့်ရင့် ကပ်နိုင်တယ်။
- (ဃ) မတွေ့မဝေ သေရတယ်။
- (င) သေပြီး နတ်ပြည်ရောက်တယ်။

စသည်ဖြင့် သီလ၌အကျိုး အမျိုးမျိုး ပြောကြားထား
တယ်။

မေး။ သရဏဂုံနဲ့ ငါးပါးသီလ မြဲတဲ့လူကို သိကြား
မင်းက ရှိခိုးတယ်ဆိုတာ မှန်ပါသလား။

ဖြေ။ မှန်ပါတယ်။ သံယုတ်ပါဠိတော် ဂဟဒ္ဒသုတ်မှာ
၁။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုခြင်း။

၂။ သီလရှိခြင်း။

၃။ ရတနာသုံးပါး ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ခြင်း။

၄။ တရားနှင့်အညီ သားမယားကို လှုပ်ကျွေးခြင်း-
ဆိုတဲ့ ကျင့်ဝတ်မလေးပါးနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို သိကြား
မင်းက ရှိခိုးပူဇော်တယ်လို့ ဟောထားပါတယ်။

မေး။ ဥပုသ်နေ့ဆိုတာ ဘာလဲ၊ ဥပုသ်စောင့်တယ်
ဆိုတာ ဘာလဲ။

ဖြေ။ ။ ဥပုသ်နေ့ဆိုတာက ပါဠိလို ဥပေါသထပုဏ်
 ဖြစ်လာတဲ့ စကားဖြစ်တယ်။ မြန်မာလိုတော့ ကျင့်သုံးခြင်း
 လို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။ လူတွေဟာ ငါးပါးသီလကို နေ့
 မပြတ် စောင့်ထိန်းကြရတယ်။ ငါးပါးသီလဟာ ကျင့်
 ကျင့်စဉ် သီလဖြစ်တယ်။ ရိုးရိုးငါးပါးသီလထက် ထူးခြား
 အရိယာသံဃာ ပုထုဇဉ် ရဟန်းသမဏေတွေ ရာထက်
 ဆောက်တည်ကျင့်ကြံတဲ့ သီလတွေထဲက မေထုန်ပူမပြု၊ ဥပု
 မစား၊ ပွဲလမ်းမကြည့်၊ ယန်းနံ့သာမခြယ်၊ မြင့်ရာမြတ်ရာ
 မနေခြင်းဆိုတဲ့ လေးပါးကို အရိယာသံဃာတော် သာမဏ
 များလို အမြဲမဟုတ်တောင်မှ ဥပုသ်နေ့လို အများသတ်မှတ်
 စောင့်သုံးကြတဲ့ နေ့တစ်နေ့နဲ့ တစ်ညမှာတော့ ရှောင်ကြ
 မယ်။ ဒီရှစ်ပါးသီလနဲ့ ပြည့်စုံအောင် ကျင့်ကြံမယ်ဆို
 အကျင့်သီလနဲ့ ပြည့်စုံပြီးနေတာကို ဥပုသ် စောင့်တယ်လို့
 ခေါ်တယ်။ အများ အညီအညွတ် သတ်မှတ်ပြီး ရှစ်ပါးသီ
 ဥပုသ်စောင့်နေကြတဲ့ နေ့ကို ဥပုသ်နေ့လို့ ခေါ်တယ်။

မေး။ ။ တစ်လမှာ ဥပုသ်နေ့ တယ်နှစ်ရက် ရှိသလဲ။

ဖြေ။ ။ ဥပုသ်နေ့က ၃-မျိုး ရှိတယ်။

၁။ ရိုးရိုးဥပုသ်၊ ၂။ နိုးကြားတဲ့ဥပုသ်၊ ၃။ ပါဠိဟာ
 ရိယဥပုသ် ၃-မျိုး ဖြစ်တယ်။

ရိုးရိုးဥပုသ်က လဆန်း ၈-ရက်၊ ၁၄-ရက်နဲ့ လပြည့်
 လဆုတ် ၈-ရက်၊ ၁၄-ရက်နဲ့ လကွယ်ဆိုပြီး ၆-ရက်ရှိတယ်။
 အဲဒီ ၆-ရက်ထဲက ၁၄-ရက်နေ့ ဥပုသ်ကိုတော့ အချို့ စေတ
 သက်ကြီးဝါကြီးတွေကပဲ စောင့်ပါတယ်။ အခုအခါမှာ
 စီလဆန်း လဆုတ် ၁၄-ရက်ဆို ဥပုသ်နေ့မှန်း သိတဲ့သူ

တောင်မှ မရှိသလောက် ဖြစ်နေပြီ။ ဝါကြောင့် ရိုးရိုးဥပုသ်
 ဟာ စာအမှီ ၆-ရက်၊ လက်တွေ့ လက်ခံကျင့်သုံးတာက
 ၄-ရက် ဖြစ်တယ်။

နိုးကြားတဲ့ဥပုသ်ဆိုတာက ရိုးရိုးဥပုသ် ၆-ရက်မှာ ရှေ့
 တစ်ရက် အကြို နောက်တစ်ရက် အပိုနဲ့ နိုးနိုးကြားကြား
 တက်တက်ကြွကြွ စောင့်တဲ့ ဥပုသ်ဖြစ်တယ်။ ဒီဥပုသ်မျိုးကို
 တော့ အခုအခါ စောင့်တဲ့လူ မရှိသလောက် ဖြစ်နေပါပြီ။

ပါဠိဟာရိယ ဥပုသ်ဆိုတာက ဥပုသ်နေ့အဖြစ် သတ်မှတ်
 မျက် မရှိဘူး။ ၁၅-ရက်၊ တစ်လ၊ ၄၅-ရက် စသည် ကာလ
 ပိုင်းခြားပြီး ဒီရက်အတွင်း ဥပုသ်ဆက်ထိုက် စောင့်မယ်လို့
 ပိုင်းခြားပြီး စောင့်တပဲ။ ဒီဥပုသ်မျိုးကိုတော့ အခုခေတ်
 အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ စောင့်ကြပါတယ်။ အချို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းရိပ်
 သာတွေမှာ တရားဝင်တဲ့ နေ့ကစပြီး ထွက်တဲ့နေ့အထိ ၈-ပါး
 သီလ စောင့်ရတာဟာ ဒီပါဠိဟာရိယ ဥပုသ်မျိုးပါပဲ။

မေး။ ။ ဥပုသ်နေ့မဟုတ်ဘဲ ဥပုသ်စောင့်လို့မရဘူးလား။
 စောင့်ရင် အပြစ်ရှိပါသလား။

ဖြေ။ ။ ဥပုသ်နေ့ မဟုတ်ဘဲ ဥပုသ်စောင့်လို့ဖြစ်ပါတယ်။
 အပြစ် မရှိပါဘူး။ ကုသိုလ်ရပါတယ်။ အထက်မှာ ဥပုသ်နေ့
 တွေ ကန့်သတ်ပြထားတာက ထိုခေတ် ထိုအခါမှာ လူတွေ
 စောင့်သုံးလေ့ရှိတဲ့ ရက်တွေကို ကန့်သတ်ပြတာပဲ။ လူတွေရှိ
 ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို မှတ်တမ်းယူတဲ့ တုမဟာရာဇ် နတ်မင်း
 ကြီးများရဲ့ လျှောက်ထားချက်အရ လူတွေဟာ ၈-ရက်၊
 ၁၄-ရက်၊ ၁၅-ရက်နဲ့ ပါဠိဟာရိယခေါ် နေ့ရက်တွေမှာ
 ဥပုသ်စောင့်ကြတယ်လို့ တာဝတိံသာနတ်တွေ ပြောလေ့ရှိ
 ကြောင်းကိုသာ ဘုရားရှင်က ဟောပြထားခြင်း ဖြစ်တယ်။

အခြားရက်တွေမှာ မစောင့်ရ၊ ဒီရက်တွေမှာမှ စောင့်ရမယ်တဲ့ ဘုရားဟောထားချက် မရှိဘူး။

ထံသာတော်တွေ ဥပုသ်နေ့မဟုတ်ရင် ဥပုသ်မပြုရ၊ မြန်လျှင် ဂုဏ်ရှိအာပတ် သင့်စေ (အပြစ် ဖြစ်စေလို့) မညွတ်ထားတယ်။ ဒါကြောင့် လူတွေလဲ ဥပုသ်နေ့မဟုတ်ဘဲ ဥပုသ်စောင့်ရင် အပြစ်ရှိတယ်လို့ တချို့ကျမ်းတွေမှာ ရေးထားတယ်။ စီလို ရေးထားတာဟာ "စေသနာတော်နှည်းနဲ့ မလိမ္မာသောကြောင့်သာ ဖြစ်သည်" ဟု ထိပ်ဂူကနေ ဆရာတော်အရှင်ဝိစိတ္တသာရက မဟာဗုဒ္ဓဝင်မှာ ဆုံးဖြတ်ထားတယ်။ ဒါကြောင့် ဘယ်နေ့မဆို ဥပုသ်စောင့်လို့ ရပါတယ်။ ယခုကလေး ရုံးပိတ်တဲ့တနင်္ဂနွေနေ့မှာ ဥပုသ်စောင့်တာဟာ အပြစ်မရှိဘူး။ ဥပုသ်စောင့်ချင်ပေမယ့် တာဝန်နဲ့ ဝတ္တရား အထက်ပေးဝမ်းကျောင်းအတွက် ရုံးတက်နေတဲ့သူအဖို့ တနင်္ဂနွေနေ့မှာ ဥပုသ်စောင့်ကြတာဟာ ခေတ်နဲ့ညီတဲ့ ဥပုသ်နေ့တစ်နေ့ ဖြစ်တယ်လို့ ယူဆနိုင်ပါတယ်။

မေး။ ဥပုသ် ဘယ်နှစ်မျိုး ရှိသလဲ။

ဖြေ။ တိကအင်္ဂုတ္တိုရ်မှာ သီလယူပြီးနောက် ဆင်ခြင်နှလုံးသွင်းကြံခြင်းပုံကို ကြည့်ပြီး -

- (၁) ဂေါပါလဥပုသ်-နွားကျောင်းသားဥပုသ်။
- (၂) နိဂဏ္ဌဥပုသ်-တက္ကတန်းဥပုသ်။
- (၃) အရိယဥပုသ်-စင်ကြယ်သောဥပုသ်-

ဆိုပြီး ၃-မျိုးရှိတယ်လို့ ဟောထားတယ်။

နွားကျောင်းသား ဥပုသ်ဆိုတာက နွားကျောင်းသားတွေဟာ ဒီနေ့တော့ နွားတွေကို ပီတောမှာကျောင်းပြီး ဒီချောင်းမှာ ရေတိုက်တယ်၊ နက်ပြန်ကျရင်တော့ ဘယ်တော့မှာ

ကျောင်းပြီး ဘယ်ချောင်းမှာ ရေတိုက်ကြမယ်လို့ စီစဉ်လေ့ရှိသလို ဥပုသ်သည်တို့ဟာလဲ ဒီနေ့တော့ ဘာဟင်း ဘာမှန်အစားပြီး နက်ပြန်၊ သို့မဟုတ် နောက်ဥပုသ်မှာ ဘာဟင်း ဘာမှန်စားမယ်လို့ အစားအထောက်ကောင်းတွေ စားဖို့စဉ်းစားနေတဲ့ ဥပုသ်မျိုးကို နွားကျောင်းသားဥပုသ် (ဂေါပါလဥပုသ်)လို့ ခေါ်တယ်။

တက္ကတန်းဥပုသ်ဆိုတာက တိတ္ထိတက္ကတန်းတွေ စောင့်မျိုးတဲ့ ဥပုသ်မျိုး ဖြစ်တယ်။ ဘယ်နှစ်ပိုင် အတွင်းမှာ ရှိတဲ့ တက္ကဝါတွေကိုတော့ မသတ်ကောင်း၊ ဒီပိုင် သတ်မှတ်ချက်ကိုအက်မှာရှိတဲ့ သက္ကဝါကိုတော့ သတ်ကောင်းတယ်လို့ မှုမနိုင်မှပြုလို့ ရအောင် ကြံစဉ်းစောင့်သုံးတဲ့ သီလမျိုး ဖြစ်တယ်။

အရိယာဥပုသ် စင်ကြယ်တဲ့ဥပုသ်ဆိုတာက ဘုရား ဂုဏ်တော်စသည်ကို အဖန်ဖန်နှလုံးသွင်းပြီး ပီပီစိတ်မှာ ကိလေအာ အညစ်အကြေး စင်ကြယ်အောင် စောင့်သုံးတဲ့ ဥပုသ်မျိုး ဖြစ်တယ်။ ဒီဥပုသ်သုံးမျိုးထဲမှာ နွားကျောင်းသားဥပုသ်၊ တက္ကတန်းဥပုသ်မျိုး မဖြစ်စေဘဲ အရိယာဥပုသ်မျိုး ဖြစ်အောင်စောင့်ဖို့ သတိပြုကြရမယ်။

မေး။ အရိယာဥပုသ်ဟာ ဘယ်နှစ်မျိုး ရှိသလဲ။

ဖြေ။ အရိယာဥပုသ်ဟာ ၆-မျိုး ကွဲပြားတယ်။

- (၁) ရွှစ်ပါးသီလ ခံယူပြီး ဘုရားရှင်၍ အရယ်ခတဲ့ ဂုဏ်တော်တွေကို ဆင်ခြင်အောက်မေ့နေတဲ့ ဥပုသ်ကို ဗြဟ္မဥပုသ်လို့ ခေါ်တယ်။

- (၂) ရှစ်ပါးသီလခံပြီး တရားတော်၌ သွားကွာတော်မူ
ဂုဏ်တော်တွေကို အဖန်ဖန် နှလုံးသွင်းနေတဲ့
ဥပုသ်ကို မေ့ဥပုသ်လို့ ခေါ်တယ်။
- (၃) သံဃာတော်၌ သုပ္ပဋိပုဒ်စတဲ့ ဂုဏ်တော်တွေ
အောက်မေ့ဆင်ခြင်နေတဲ့ ဥပုသ်ကို သံဃဥပုသ်
လို့ ခေါ်တယ်။
- (၄) ရှစ်ပါးသီလခံယူပြီး သီလ၌ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို အဖန်
ဖန် နှလုံးသွင်းနေတဲ့ ဥပုသ်ကို သီလဥပုသ်လို့
ခေါ်တယ်။
- (၅) နတ်တွေ ဗြဟ္မာတွေဟာ သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ သုတ၊ စာက၊
ပညာဆိုတဲ့ ဂုဏ်ကျေးဇူးတွေ ရှိကြလို့ နတ်ပြည်
ဗြဟ္မာ့ပြည်မှာ ဖြစ်ကြရသည်။ ငါ့မှာလဲ ဒီစင်ကြယ်
မွန်မြတ်တဲ့ သီလစတဲ့ ဂုဏ်ကျေးဇူးတွေ မှီပေသည်
ဟု နတ်ဗြဟ္မာတို့ကို စံထားကာ စောင့်သုံးတဲ့
ဥပုသ်ကို ဒေဝတာဥပုသ်လို့ခေါ်တယ်။
- (၆) ရှစ်ပါးသီလကိုခံယူကာ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ
သူ့အသက်ကို လုံးဝမဆတ်ဘဲ အမြဲ ကြင်နာ
သနားတော်မူကြသလို ငါလဲ သတ်ဖြတ် ညှဉ်းဆဲ
ခြင်းမရှိဘဲ သနားကြင်နာရပေပြီ။ ဤ ကျင့်ဝတ်
ဖြင့် ရဟန္တာတွေကို အတုလိုက်ကာ ကျင့်သုံးရပေ
ပြီ။ ဤသို့သော်ဖြင့် ဥပုသ်အင်္ဂါ ၈-ပါးလုံးကို
ဆင်ခြင်အောက်မေ့ စောင့်သုံးတဲ့သီလကို အတု
ပေါ်သထ အင်္ဂါ ၈-ပါးကို ဆင်ခြင်တဲ့ ဥပုသ်လို့
ခေါ်တယ်။

ရှစ်ပါးသီလခံယူပြီး ဥပုသ်စောင့်တဲ့လူဟာ အထက်မှာ
ပြောတဲ့ ဥပုသ် ၆-မျိုးထဲက တစ်မျိုး မျိုးဖြစ်အောင် စောင့်သုံး
ရမိတယ်။

မေး။ ။ စာကလေးဥပုသ်၊ ဇူဇကာဥပုသ်၊ ကာလနဂါး
ဥပုသ်ဆိုတာက ဘာလဲ။

ဖြေ။ ။ ဒီဥပုသ်သုံးမျိုးက ကျမ်းဂန်မှာလာတဲ့ ဥပုသ်
မဟုတ်ဘူး။ သီလယူပြီး လူတွေစုကာ ကြွက်စိကြွက်စိ ကောင်း
မှုပြောနေတာကို စာကလေး ဥပုသ်၊ အစားကောင်း
အထောက်ကောင်းတွေ ဝိုက်ကားအောင်စားတာကို ဇူဇကာ
ဥပုသ်၊ သီလယူပြီး တရားနှလုံးမသွင်း ဂုဏ်တော်တွေ မပွားဘဲ
သီလနေတာကို ကာလနဂါးဥပုသ်လို့ နာမည်ပေးထားတာ
ပါ။ ဒီဥပုသ်မျိုး မဖြစ်ကြစေနဲ့လို့ ဆရာတော်တွေက သတိ
ပေးတဲ့ ဥပုသ်တွေ ဖြစ်ပါတယ်။

မေး။ ။ ဥပုသ်နေ့မှာ ၈-ပါးသီလ ဘယ်လိုဆောက်တည်
ရမလဲ။

ဖြေ။ ။ ငါးပါးသီလ ဆောက်တည်ပုံ အတိုင်းပါပဲ။
အဟံဘန္တေ တိသရဏေနသဟ အဋ္ဌင်္ဂသီမနာဂတံ ဥပေါသထ
သီလံ ဓမ္မယာစာမိ အနုဂ္ဂဟံ ကတော သီလံဒေဝ မေဘန္တေ။
(အရှင်ဘုရား။ တပည့်တော် သရဏဂုံသုံးပါးနှင့်တကွ
အင်္ဂါ ၈-ပါးရှိသော ဥပုသ်သီလကို တောင်းပန်ပါသည်။
တပည့်တော်ကို ချီးမြှောက်သောအားဖြင့် သီလပေးတော်မူ
ပါ ဘုရား။)

(ဂ) ပါးသီလ

- ၁။ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
- ၂။ အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
- ၃။ အဗြဟ္မစရိယာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
- ၄။ မုသာဝါဒါ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
- ၅။ သုရာပေရယ ပဠပမာဒဋ္ဌာနာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
- ၆။ ဝိကာလဘောဇနာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
- ၇။ နစ္စ ဂီတ ဝါဒိတ ဝိသုက ဒဿန ပာလာဂန္ဓ ဝိလေပု ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
- ၈။ ဥစ္စာသယန မဟာသယနာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။

မေး။ ။ ဝါးပါးသီလနဲ့ မတူတဲ့ သိက္ခာပုဒ် ၄-ခုကို အဓိပ္ပာယ် ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ။ အဗြဟ္မစရိယာ မမြတ်သော ပေထုန်အကျင့်ကို လုံးဝ မပြုလုပ်ရဘူး။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရဆိုတာက ကိုယ်ရ ဇနီး၊ ကိုယ်ရဲ့ ခင်ပွန်းမဟုတ်တဲ့ သူနဲ့ မေထုန်မှုမပြုရဘူး။ အဗြဟ္မစရိယ သိက္ခာပုဒ်ကတော့ ကိုယ့်ဇနီး၊ ကိုယ့်ခင်ပွန်းနဲ့ ရော၊ ထုတစ်ပါး သမီး ဇနီးခင်ပွန်းနဲ့ရော မေထုန်မှုမပြုရဘူး။

ဝိကာလဘောဇနာဆိုတာက နေ့ ၁၂-နာရီက ကျော်ရင် မျှော်ရည် တိလင်ရည် ကြံရည် ထန်းလျှက် သကြား ကြံသကာ စတဲ့လို့ အခြား အစားအသောက် ဘာကိုမှ မစားမသောက် ရဘူး။

နစ္စ ဂီတ ဝါဒိတ-ဆိုတာက မကရ၊ မဆိုရ၊ မတီးမှုတ်ရ၊ မတေး၊ ဆိုတာ၊ တီးတာကို မကြည့်ရ၊ နားမထောင်ရဘူး။

ဥစ္စာသယန မဟာသယန ဆိုတာက တစ်တောင့်ထွာထက် မထက်မြင့်တဲ့ ခုတင်ပေါ်၊ မွေ့ရာပေါ်မှာ မနေရ၊ မအိပ် ရဘူး။

မေး။ ။ ဥ-ပါးသီလ ဆယ်လိုဆောက်တည်ရမလဲ။

ဖြေ။ ။ ဥ-ပါးသီလကို တသီးတခြား တစ်မျိုးတမည် ဆောက်တည်စရာ မလိုပါဘူး။ ဂ-ပါးသီလ ဆောက်တည်ပြီး မတော့ပို့ အပွင့်မှာ ပြထားတဲ့အတိုင်း အရပ်ရှစ်မျက်နှာမှာ မှာ မျက်နှာတစ်ခုခုမှာရှိတဲ့ သတ္တဝါတွေကို ဘေးရန် ကင်း ပြေး၊ ချမ်းသာကြပါစေလို့ ပေတ္တာပွားပျားနေရင် ဥ-ပါး သီလ ဖြစ်ပါတယ်။

ဝိနေရာမှာ တိပိဋကဓရ အရှင်ဝိစိတ္တသာရ ဆရာတော်ရဲ့ အမှာအမြတ်ကို သတိပြုသင့်တယ်။

ပေတ္တာဟူသည် ဘာဝနာ ဖြစ်၏။ သီလကိုသာ ဆောက်တည်ဖွယ် ရှိသည်။ ဘာဝနာဟူသည် မပြတ် ပွားပျားရသော တရားမျိုးဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍ နဝင် ဥပုသ်ကို ကျင့်ထုံးလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပေတ္တာ အတွက် သိက္ခာပုဒ် တစ်ခုပြုလုပ် ဆောက်တည်ရန် မလို၊ ရိုးရိုး ဂ-ပါး သီလကို ခံယူပြီးနောက် ပေတ္တာ

တရားကို စွမ်းနိုင်သလောက် ပွားများ အားထုတ်
နေလျှင် အင်္ဂါ ၉-ပါးရှိသော နဝင်္ဂဥပုသ်ကို ကျွန်ုပ်
သုံးသည်မည်ကြောင်း၊ ကောင်းစွာ မှတ်ယူအပ်၏။
(မဟာဗုဒ္ဓဝင် အနုဒိပနီ ပတွဲ-ပပိုင်း) တဲ့။

အထက်ပါဆရာတော်၏ အဆုံးအဖြတ်အရ နဝင်္ဂ သမ္ပုဒ်
ဂဏ် ဥပေါသထသီလံဆိုပြီး သီးခြား ၉-ပါး သီလဆောက်
တည်ရန် မလိုဟု မှတ်ပါ။ ၉-ပါး သီလ မဟုတ်ဘဲ ကိုးပါး
ဥပုသ်သာ ဖြစ်တယ်လို့ မှတ်ပါ။

မေး။ ။ ဥပုသ်တာ ကျောင်းမှာ ဥပုသ်ဇရပ် မေ့ရုံမှာ
စောင့်တာ ကောင်းသလား၊ အိမ်မှာ စောင့်တာ ကောင်း
သလား။

ဖြေ။ ။ ဥပုသ် စောင့်တယ်ဆိုတာ အထက် အရိယာ
သီလ ၆-မျိုးမှာ ပြခဲ့တဲ့အတိုင်း သီလ ဆောက်တည်ပြီးရင်
အရိယာ သီလတစ်မျိုးမျိုး၊ သို့မဟုတ် ၆-မျိုးလုံး ဖြစ်အောင်
ပွားများ နှလုံးသွင်းနေရမယ်။ အဲဒီပွားများ နှလုံးသွင်းလို့ ရတဲ့
ကောင်းတဲ့နေရာမှာ ဥပုသ်ခွေအတွက် နေလို့အကောင်းဆုံးပဲ။
အိမ်မှာ ကလေး အလုပ်သမားတွေ များပြီး ဗာဟိရဂ်စွာ
ရှုပ်လို့ သမာဓိမရရင် ကျောင်းမှာ၊ မေ့ရုံမှာ သွားစောင့်
ရတဲ့အတွက် ရဟန်းတော်ကို ပူးမြော်ရတယ်။ ရပေါင်းဒါး
ပြုရတယ်။ တရားတော် နာရတယ်။ မေ့မိတ်ဆွေချင်း ထုတ်
ဆွေးနှေးရတယ်။

ဒါပေမယ့် အချို့ မေ့ရုံတွေ ကျောင်းတွေမှာက သီလယူ
ပြီး တရားနာပြီးရင် အရိယာဥပုသ်မျိုး ဖြစ်အောင်တော့
မပွားများဘဲ သားအကြောင်း၊ သမီးအကြောင်း၊ စီးပွား

ပေးအကြောင်း၊ နိုင်ငံရေးအကြောင်း စတဲ့ လောဘ၊ ဒေါသ
ဒိဋ္ဌိစရာတွေကို စုပေါင်း ပြောဆိုနေကြတယ် ဆိုရင်တော့
ကျောင်းဥပုသ် ဇရပ်၊ မေ့ရုံမှာ နေကုန်အောင် ပနေတဲ့
ကိုယ့်အိမ်ကိုယ်ပြန်ပြီး အရိယာ သီလဖြစ်အောင် ပွားများ
နေရပါမယ်။ တရားစာပေ ကျမ်းဂန်တွေကို ဖတ်ရှုနေရပါ
မယ်။

ကိုယ့်အိမ်ထဲမှာလဲ တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်နေရင်တော့ ဆူညံ
မနည်း မေ့ရုံမှာထက် အိမ်မှာစောင့်တာကမှ ပိုကောင်းပဲ
တယ်။ စကားမပြောချင်ဘဲ လောကဝတ်အရ စကားပြော
ရတာမျိုးလဲ မရှိတော့ဘူးပေါ့။

မေး။ ။ ဥပုသ်စောင့်တဲ့အခါ ငှက်ပျောသီး၊ မုန့်စတံ
ပစ္စည်းဝတ္ထုတွေကို ဘာဖြစ်လို့ လှူရသလဲ။

ဖြေ။ ။ မုန့်၊ သစ်သီးတွေ လှူတာကတော့ ဥပုသ်စောင့်
တာနဲ့ မဆိုင်ပါဘူး။ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာဆိုတဲ့ ဘာသာ
ရေးအခြေခံ လုပ်ငန်းကြီး သုံးခုရှိတဲ့အထဲမှာ သီလဆောက်
တည်ပြီး မေတ္တာဘာဝနာ အနုထတိ ဘာဝနာတွေကို ပွား
များခွင့်ရပြီးတာကြောင့် ဒီလို သီလဘာဝနာ ကုသိုလ်ပြုတဲ့
နေ့မှာ ဒါနလဲ ပြုဆင့်တယ်ဆိုပြီး သစ်သီး မုန့် သေည် လှူဒါန်း
တာပဲ။

ဘုန်းကြီးကျောင်းမှာ သီလသွားယူမှာ ဖြစ်တော့ ဗုဒ္ဓ
ဘာသာတို့ ထုံးတမ်းစဉ်လာအရ ကျောင်းကို သွားတဲ့အခါ
လှူဖွယ် ပစ္စည်းတစ်ခုခုပါမှ သွားတဲ့ အလေ့အထ အရလဲ
ဖြစ်တယ်။

မေး။ ။ လူတွေစောင့်သုံးရမယ့် ဂဟဋ္ဌသီလကံမှာ
ပါး သီလပါးပါလျက် အခုခေတ်လူတွေ ဘာဖြစ်လို့ မ
ကြသလဲ။

ဖြေ။ ။ ဘိက္ခုမဂ် အဋ္ဌကထာမှာ ရိုးရိုးလူတွေ
စောင့်တဲ့ သီလအနေနဲ့ ငါးပါးသီလ၊ စွမ်းနိုင်ရင် ၁၀-
သီလ ဥပုသ်နေ့မှာ ဥပုသ်သီလကို စောင့်သုံးရမယ်လို့
တယ်။ အဲဒီမှာ စွမ်းနိုင်ရင် ၁၀-ပါးသီလကိုလဲ အမြဲ
ရမယ်လို့ အဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူ မှားကြပြီး ၁၀-ပါးသီလ
အမြဲ မစောင့်နိုင်လို့ အခုခေတ် ၁၀-ပါးသီလ မစောင့်
တာဖြစ်တယ်။

၁၀-ပါးသီလကို အမြဲမစောင့်နိုင်ကြတဲ့ အကြောင်း
မှာ နောက်ဆုံးသိက္ခာပုဒ်အရ ရွှေ၊ ငွေကို မကိုင် မခံရဘူး
ကိုယ်အိမ်မှာ သိမ်းထားတာ ရှိနေရင်တောင် ၁၀-ပါးသီလ
စောင့်လို့ မရဘူးလို့ အယူအဆ လွဲမှားကြတဲ့ အတွက်
၁၀-ပါးသီလကို အမြဲမစောင့်နိုင်ကြတာ ဖြစ်တယ်။

၁၀-ပါးသီလဟာ အမြဲစောင့်ရတဲ့ နိဂ္ဂသီလ မဟုတ်ဘူး။
တတ်နိုင်သလောက် ၁-ရက်၊ ၂-ရက်၊ ၃-ရက်လဲ စောင့်လို့
ရတယ်။ ဒီလို ရံခါ တတ်နိုင်သလောက် စောင့်တဲ့ သီလကို
နိယမသီလလို့ ခေါ်တဲ့အကြောင်း တတိဝုတ် အဋ္ဌကထာ
မှာ ဖွင့်ပြထားတယ်။ ပြီးတော့ ၁၀-ပါးသီလ စောင့်သူဟာ
အဲဒီစောင့်တဲ့နေ့မှာ ရွှေ၊ ငွေကို မကိုင် မခံ မဆည်းမဝယ်
ရင် ပြီးတာပဲ။ အိမ်က ရွှေ၊ ငွေတွေကို လုံးဝစွန့်ပစ်ဖို့ မလို
တဲ့အကြောင်း ယုတ္တိအကိုးသာကေတုနဲ့ တိဝိဋ္ဌကဓရ ဆရာ
တော် ဦးဝိစိတ္တသာရက မဟာဗုဒ္ဓဝင် ပထမတဲ့ အနုဒီပနီမှာ

အပူယ် ဆုံးဖြတ်ထားတယ်။ ဒါကြောင့် ၁၀-ပါးသီလဟာ
အပူယ်ဆုံးဖြတ်တဲ့ ရံခါလဲ စောင့်လို့ ရတယ်။ အိမ်က ရွှေ၊ ငွေ
တွေကို မစွန့်ဘဲလဲ စောင့်လို့ ရတယ်လို့ မှတ်ပါ။

မေး။ ။ လူတွေရဲ့ စာရိတ္တသီလနဲ့ ဝါရိတ္တသီလကို ခွဲ
ခြားပါ။

ဖြေ။ ။ ဝါရိတ္တဆိုတာက တားမြစ်ခြင်းလို့ ဆိုလို့
တယ်။ သူ့အသက် အတိအကျတဲ အကျင့်ငါးပါးကို ရာသက်
အရောင်ကြည့်ရမယ်လို့ တားမြစ်ထားတဲ့ အတွက် ငါးပါး
သီလဟာ ဝါရိတ္တသီလဖြစ်တယ်။ မင်္ဂလာသုတ် ဝိနယောစ
ပုဒ်ကိုတော့ မင်္ဂလာအဖွင့် အဋ္ဌကထာမှာ အကုသိုလ် ကမ္မ
မတတရား ၁၀-ပါးမှ ရှောင်ကြဉ်တာဟာ လူဝံနည်း ဖြစ်
တယ်လို့ ဖွင့်ထားတော့ ကာယကံ ၃-ပါး၊ ဝစီကံ ၄-ပါး၊
မေဇာကံ ၃-ပါးဖြစ်တဲ့ ဒုစရိုက် ၁၀-ပါးက ရှောင်ကြဉ်မှု
ကိုလဲ ဝါရိတ္တသီလလို့ မှတ်နိုင်တယ်။ တားမြစ်ထားတဲ့သီလ
ကို ကျူးလွန်ရင် အပါယ်လေးပါးကို ကျရောက်တတ်တယ်။

စာရိတ္တဆိုတာက ကျင့်ကြံ အားထုတ်ခြင်းလို့ ဆိုလို့
တယ်။ မကျင့်ရင် အပြစ်မရှိ၊ ကျင့်ရင်တော့ အကျိုးပိုရတဲ့
သီလမျိုး ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ၈-ပါးသီလကံမှာ ပါတဲ့
မေထုန်ရှောင်ခြင်း၊ ညစာရှောင်ခြင်း၊ ပွဲလမ်းသဘင်၊ ပန်း၊
နံ့သာရှောင်ခြင်း၊ မြင့်မြတ်တဲ့ နေရာရှောင်ခြင်း၊ ၄-ပါး
ဟာ စာရိတ္တသီလ ဖြစ်သင့်တယ်လို့ တိဝိဋ္ဌကဓရ ဆရာတော်
အရှင်ဝိစိတ္တသာရက မဟာဗုဒ္ဓဝင်မှာ ပြဆိုထားတယ်။
သက်ကြီးရွယ်ရင့် ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ရိုသေမှု စသည်ဟာလဲ
စာရိတ္တသီလ ဖြစ်သင့်တယ်လို့ ဆရာတော်က ပြထားတယ်။
သိင်္ဂါလောဝါဒသုတ်ဟာ လူ့ဝိနည်းဖြစ်တယ်လို့ သိင်္ဂါ

သောဝါဒသုတ် အဋ္ဌကထာမှာ ပြထားတယ်။ အဲဒီမှာ
ဘုရားရှင်ဟောထားတဲ့ မိဘနဲ့ သားသမီး၊ ဆရာနဲ့
လင်နဲ့မယား၊ အရှင်နဲ့ကျွန် ကျင့်ဝတ်တွေဟာလဲ
ဆီသ ရှေ့ကျင့်ဝတ်တွေလို ယူဆသင့်ပါတယ်။

မေး။ ။ သိင်္ဂါလောဝါဒသုတ်မှာ ဘုရားရှင် ဟော
တဲ့ လူ့ကျင့်ဝတ်တွေက ဘာတွေလဲ။

ဖြေ။ ။ သိင်္ဂါလောဝါဒ သုတ်မှာ ဘုရားရှင်က
ဘာသာနဲ့ ဟောခဲ့တဲ့ ကျင့်ဝတ်တွေကို သင်္ဂါ ခဏ
ဘုရားကြီးက မှတ်သားလွယ်ကူအောင် အဓိပ္ပာယ် ပေါ်
တဲ့ လင်္ကာသွားလေးနဲ့ ရေးပြခဲ့တယ်။ မြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာ
တိုင်း၊ ရရှိကျင့်သုံးကြတဲ့ နှလုံးရထိုက် ကျင့်လဲကျင့်ဝတ်
တကယ်ကျင့်ရင် တကယ်လဲ အခုဘဝ နောက်ဘဝအတွက်
အကျိုးရှိတဲ့အတွက် ရအောင်ကျက်ပါ။ လက်တွေ့ ကျင့်ဆောင်
ကြပါ။

ဥပါသကာ ဥပါသိကာများအဖို့ သိင်္ဂါလောဝါဒသုတ်လေး
လူတို့ကျင့်ဝတ်

တလောကလုံး၊	ညွတ်ရုံးဦးချ၊
နှိုင်းမမျှသား၊	ဘုရားရွှေစက်၊
ရောင်ပြုံးပြက်ကို၊	ဦးထက်တင်ထား၊
ခိုညွတ်တွား၍၊	သားနှင့်အမိ၊
တပည့်စသည်၊	ပြုရာဆုံးဝတ်၊
ရွတ်မူပါယ်ရွာ၊	လားမည်တာကြောင့်၊

ရုတ်ပါထေယျ၊	ကျမ်း၌ပြသည်၊
လောကကျင့်ရာ၊	အကျဉ်းမှာပိမ့်၊
တိရစ္ဆာန်ဖိုလုံးလုံး၊	ကျက်စေသော်။

သားသမီးကျင့်ဝတ် ၅-ပါး

ကျေးဇူးမပျက်၊	ဆောင်ရွက်စိမ့်၊
မွေခံထိုက်ခစ၊	လှူမျှဝေ၍၊
စောင့်လေမျိုးနွယ်၊	ဝတ်ငါးသွယ်၊
ကျင့်ဖွယ် သားတို့တာ။	

မိဘကျင့်ဝတ် ၅-ပါး

မကောင်းမြစ်တာ၊	ကောင်းရာညွှန်လတ်၊
အတတ်သင်စေ၊	ပေးဝေနှီးရင်။
ထိမ်းမြားခြင်းလျှင်၊	ဝတ်ငါးအင်၊
ခေင် မယ်တို့တာ။	

တပည့်ကျင့်ဝတ် ၅-ပါး

ညီညာထကြွ၊	ဆုံးမနာယူ၊
လာမူကြိုဆီး၊	ထိန်းလုပ်ကျွေး၊
သင်တေးအံ့ရွတ်၊	တပည့်ဝတ်၊
မချွတ် ငါးခုသာ။	

ထရာကျင့်ဝတ် ၅-ပါး

အဘတ်လည်းသင်၊	ပဲပြင်ဆုံးမ၊
သိပ္ပံမချန်၊	ဘေးရန်ဆီးကာ၊
သင့်ထုအပ်ပို့၊	ဆရာတို့၊
ကျင့်ပို့ ဝတ်ငါးဖြာ။	

ထင်ကျင့်ဝတ် ၅-ပါး

မထိမဲ့ကင်း၊	အပ်နှင်းဥစ္စာ၊
မိစ္ဆာမမှား၊	ဝတ်စားဆင်ယင်၊
မြတ်နိုးကြင်၊	ငါးဆင် လင်ကျင့်ရာ။

မယားကျင့်ဝတ် ၅-ပါး

အိမ်တွင်းမူလုပ်၊	သိမ်းထုပ်သေချာ၊
မိစ္ဆာကြည်ရွှာင်၊	လျော်အောင်ပြန်ချို၊
ပျင်းရိမမှု၊	ဝတ်ငါးဆူ၊
အိမ်သူ ကျင့်အပ်စွာ။	

မိတ်ဆွေကျင့်ဝတ် ၅-ပါး

ပေးကမ်းချီးမြှင့်၊	ကိုယ်နှင့်ယှဉ်ထား၊
ပီးပွားဆောင်ရွက်၊	နှုတ်မြက်ချိုသာ၊
သစ္စာမှန်စေ၊	ဝတ်ငါးထွေ၊
ကျင့်ခလ၊ မိတ်သဟာ။	

ဆခင်ကျင့်ဝတ် ၅-ပါး

ဝစ္စာကျေးဇူး၊	ပြုရေးစီရင်၊
နာလျှင်ကုစေ၊	ငှဝေရသော၊
အခါကိုလွတ်၊	အရှင့်ဝတ်၊
မချွတ် ငါးခုသာ။	

ကျွန်ကျင့်ဝတ် ၅-ပါး

အိပ်သော်နောက်ကျ၊	ထဆော်ကားခွေ၊
ပေးမုယူအပ်၊	စေ့စပ်ဆောင်ရွက်၊
ကျေးဇူးစွက်၊	ငါးချက် ကျွန်ကျင့်ရာ။

ဒါယကာကျင့်ဝတ် ၅-ပါး

မေတ္တာစိတ်သက်၊	ဆောင်ရွက်ချစ်ခင်၊
ခင်မင်နှုတ်ချို၊	လိုလျှင်မိတ်ထား၊
တတ်အားလှစေ၊	ဝတ်ငါးထွေ၊
ပြုပေ ဒါယကာ။	

ရဟန်းကျင့်ဝတ် ၆-ပါး

မကောင်းမြစ်တား၊	ကောင်းရာညွှန်လမ်း၊
အသစ်ဟောကျူး၊	နာလူးထပ်၊
နတ်ထံတင်ရာ	မေတ္တာလည်းပြု၊
ရဟန်းမူ၊	၆-ခု လွန်သေချာ။

ကျမ်းသိင်္ဂါလ သုတ်ဝယ်ပြ သုံးလောကပြတ်ဆရာ၊
 ကျင့်ဝတ်မပြေ ပါယ်လေးထွေ လားလေ ရှည်မြင့်ကြီး၊
 ဤသည့်ဝတ်ကုန် ဆွေမျိုးစုံ ခြောက်ဘုံ ထက်နတ်ရွာ၊
 လှည်းတီးပြင်က နားစောင့်ချသို့ မိဘနှင့်သား မထေး
 နှင့်လင် အရှင်နှင့်ကျွန် ထေရ်ပုဂ္ဂိုလ်က မိတ်ဘဟာနှင့် ဆရာ
 တပည့် တည့်တည့်မချွတ် ကျင့်ဝတ်စုံသင် ပြုသန့်စင်မှု
 လည်း မသွေ သေလည်းမကွာ နတ်ရွာလူ့ပြည် စံစားမှု
 တည့် မတည့်ကျင့်ဝတ် ချွတ်ထုတ်မှာ မလွတ်သာသည် လေး
 ရွာဖို့လုံးလုံး လှပြစ်၍။

ဥစ္စာပျက်ကြောင်း ၆-ပါး

သေစာသောက်စား၊	လမ်းသွားခါမဲ့၊
ရွှေဒဲ့သဘင်၊	ပျော်ရွှင်အန်လောင်း၊
မကောင်းမိတ်ဖျင်း၊	ပျင်းရိခြင်းကား၊
ယိုယွင်းဥစ္စာ၊	ပျက်ကြောင်းတည်း။

သေအရက်သောက်ခြင်းအပြစ် ၆-ပါး

ဥစ္စာယုတ်ခြင်း၊	ခြင်းခုံများစွာ၊
ဧက ၈ တူပြော၊	ကျော်စောမဲ့ထို၊
မလုံအင်္ဂါ၊	ပညာနည်းပါး၊
ဤခြောက်ပါးကား၊	သောက်စားသေစာ၊
အပြစ်တည်း။	

အခါမဲ့လမ်းသွားခြင်း

ကိုယ်သားမယာ၊	တခြားဥစ္စာ၊
လုံရာမဲ့ရှောင်း၊	မကောင်းအရာ၊
ရွံ့ရှာလေအပ်၊	ယိုစွပ်ဆောက်မှု၊
ဆင်းရဲစု၊	ခြောက်ခုခါမဲ့ သွားပြစ်တည်း။

ဆောင်ပွဲလမ်း အပြစ် ၆-ပါး

ကခြင်းတလီ၊	သိခြင်းတသီး၊
မူတံခြင်းတသပ်၊	ပြုံးဖျင်းတသုပ်၊
လက်ခုတ်တလီ၊	ဆိုစည်တဖြာ၊
ရိုရာရှား၍၊	ဥစ္စာပျက်မှု၊
ဤခြောက်ခုကား၊	ကြည့်ရှုသတင်၊
အပြစ်တည်း။	

တောင်းတမ်းကစားသူအပြစ် ၆-ပါး

အောင်သူရန်ပွား၊	ရှုံးသွားစိုးရိမ်၊
စည်းစိမ်လျော့ပါး၊	တရားသတင်၊
မဝင်သက်သေ၊	မိတ်ဆွေနှိမ့်ဆို၊
မလိုထိမ်းမြား၊	ဤခြောက်ပါးကား၊
ပျော်ပါး ကြွေအန်အပြစ်တည်း။	

မိတ်ဆွေပျက် ၆-ယောက်

ကြွေအန်ကြူးထ၊	မိန်းမကြူးထေ့၊
သေစာကြူးမှု၊	ဆတူပြုခြား၊

လှည့်စားတထောက်၊	ပျက်မောက်လှည့်ချက်၊
နိုင်ထက်လှယူ၊	ဤသူ ၆-ပါး၊
မိတ်ခြစ်လားကြောင့်၊	ပျက်ပြား မိတ်ဆွေ၊
အပြစ်တည်း။	

ပျင်းရိခြင်း၏ အပြစ် ၆-ပါး

အချမ်းပြင်းဝှန်၊	ထဝုလွန်နိုး၊
မိုးချုပ်လှခေ၊	စောလွန်းလှယောင်၊
ဆာလောင်ဝမ်းဝ၊	နေကဥစ္စာ၊
ပညာမပွား၊	ဤခြောက်ပါးကား၊
ထင်ရှား လူပျင်းအပြစ်တည်း။	

အကြီးအကဲကျင့်ဝတ် ၆-ပါး

ထကြ၊	နိုးကြား၊
သနား၊	သည်းခံ၊
ဝေဝနံ၊	ထောက်ရှု၊
ဤခြောက်ခု၊	ကြီးသူ ကျင့်ရာ တရားတည်း။

ကိုယ်ကျိုးငဲ့သော အဆွေခင်ပွန်းတု ၄-ယောက်

လက်ချည်းလာ၍၊	ဥစ္စာဆောင်သယ်၊
နည်းငယ်ဖြင့်သာ၊	များစွာလို၍၊
ဘေးထိရောက်ခါး၊	ပြုလာတံ့ချပ်၊
ကိုယ်ကျိုးပြင်၍၊	မှီယှဉ်ပေါင်းစု၊
ဤလေးခု၊	အညီအညွတ်တရတည်း။

ပုတ်မြင့်သာဟန်ဆောင်တတ်သော အဆွေခင်ပွန်းတု ၄-ယောက်

လွန်ပြီးစေ့စပ်၊	နာဂတ်တတန်၊
အဆန်မပါ၊	ဗလာမြောက်စား၊
ပေးလိုလားဟန်၊	ပစ္စုပ္ပန်မှာ ပျက်ရာညွှန်ကြား၊
ဤလေးပါးကား၊	မှတ်သားဝစီပရမတည်း။

ချစ်ပွယ်သာဆိုတတ်သော အဆွေခင်ပွန်းတု ၄-ယောက်

မခကောင်းခွင့်ပြု၊	ကောင်းမှုပိတ်ပင်၊
ရွှေတင်ချီးမွမ်း၊	ပြုံးလှမ်းကွယ်ထောက်၊
ကဲ့ရဲ့မြောက်၊	လေးယောက် ပီယဘာဏိတည်း။

အကျိုးမဲ့ ကိုဆောင်တတ်သော အဆွေခင်ပွန်းတု ၄-ယောက်

ယစ်ပျိုးသောက်စား၊	လမ်းသွားခါမဲ့၊
ရှုငဲ့သဘင်၊	ပျော်ရွှင်လောင်းစား၊
အရာများမှ အဖော်ချ၊	လေးဝပါယမိတ်ဆွေတည်း။

ကျေးဇူးဆောင်တတ်သော အဆွေခင်ပွန်းစစ် ၄-ယောက်

မေ့လျော့စောင့်ကာ	ဥစ္စာစောင့်ရှောက်၊
ဘေးရောက်ကိုကွယ်၊	ပြုဖွယ်ရှိက၊
နှစ်ဆဥစ္စာ၊	ထောက်ပံ့လာသည်၊
လေးခြာဥပကာရတည်း။	

ဆင်းရဲမကွာ ချမ်းသာပစ်သော အဆွေခင်ပွန်းစစ် ၄-ယောက်

လျှို့ဝှက်ကေား၊	ဖော်ကြားမကျန်၊
တစ်ဖန်ပိုး၍၊	ထားတော့မစွန့်၊

တော့မကွက်၊	ကိုယ့်အသက်ကို၊
မိတ်ထွက်စွန့်မြောက်၊	ဤလေးယောက်၊
မှတ်လောက် သုခ၊	ဒုက္ခတည်း။

အကျိုးစီးပွားကိုသာ ပြောကြားတတ်သော အဆွေခင်ပွန်း
၄-ယောက်

မကောင်းမြစ်တာ၊	ကောင်းရာညွှန်ထား၊
မကြားစပူး၊	စကားထူးမြက်၊
ထက်နုတ်ညွှန်ပြ၊	ဤလေးဝကား။
မည်ရ အတ္တကွာယိတည်း။	

အဓဉ်သနားတတ်သော အဆွေခင်ပွန်းစစ် ၄-ယောက်

ဥစ္စာပျက်ပြား၊	သနားကြင်နာ၊
ပွားခါကြည်နူး၊	ကျေးဇူးမဲ့ကို၊
ဆိုသော်တားမြစ်	ကျေးဇူးလှစ်က၊
ထပ်ဆင့်ချီးကျူး။	ဤလေးဦးကား။
မိတ်ထူး အနုကမ္မတည်း။	

အရပ် ၆-ပါး

အာရုံမိတ်၊	တောင်မှ ဆရာ၊
အနောက်မှာကား၊	သားမယားနှင့်၊
မြောက်ကားမိတ်ဆွေ၊	အောက်ခြေ ကျေးကျွန်၊
ထက်မှန်ပုဏ္ဏား၊	ရဟန်းမျှား၊
၆-ပါး ရပ်ပျက်နှာ။	

အလောင်းအလျာတို့ အလိုတော် ၆-ပါး

လောဘ၊	ဒေါသ၊
မောဟကင်းလို၊	တော့ဆိုတပြော၊
ဆိတ်ငြိမ်ရာသက်၊	ဝဋ်မှထွက်၊
ခြောက်ချက် လောင်းလျာအလိုတည်း။	

အမြဲမပြတ် ဆင်ခြင်ရသော တရား ၅-ပါး

အိုခြင်းတဖြာ၊	နာခြင်းတထွေ၊
သေခြင်းတခြား၊	ကွဲပြားတတန်၊
ကံလျှင်ဥစ္စာ၊	ဤ ၅-ဖြာကို၊
မကွာနေည၊	ဉာဏ်သက်ဝင်၍
ဆင်ခြင်ကြ။	

သေခြင်းတစ်ပါး၊	ဤတရားကား၊
စီးပွားမြားမြောင်၊	အကျိုးဆောင်သည်၊
အိုအောင် အောက်မေ့ စီးဖြန်းကြ။	

... ၀ ...

ပြေ။ ။ သတ္တန်ဝေသနာတော်နည်းအရ ပြောရရင်တော့
ဇိကအင်္ဂုတ္တိုရ်မှာ ဘုရားရှင် ဟောတော်မူတဲ့အတိုင်း...

၁။ ပုဆစ်ဘုတ် လက်အုပ်ချီမိုးပြီး ဒူးနှစ်ဖက်၊
လက်ဝါးနှစ်ဖက်၊ နဖူးပြင်ဆိုတဲ့ အင်္ဂါဝါးခုကို
ကြမ်းပြင်မှာ ထိပြီး ရှိခိုးတဲ့ ကိုယ်ထိလက်
ထောက် ရှိခိုးတာ။

၂။ အဝိဇ္ဇေယျ၊ အပ္ပမယျတို့ ရတနာသုံးပါး၌
ဂုဏ်တော်တွေကို ဖော်ကျူး၊ ခပ်ဆိုထားတဲ့
ဂုဏ်တော်တွေ ရှုတ်ဆိုပြီး နှုတ်ဖြင့် အသံထွက်
ပူဇော်တာ။

၃။ ကိုယ်နှုတ်မပါ ရတနာသုံးပါး၌ ဂုဏ်တော်
တွေကို စိတ်ထဲမှာ ထောက်မယူ ပူဇော်တာ။

မိလို့ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ် သုံးပါးနဲ့ ရတနာသုံးပါးကို
ကြည်ညိုလေးစားနေတာကို ရှိခိုးတယ်လို့ ခေါ်တယ်။

မေး။ ။ အဘိဓမ္မာနည်း၊ ပရပတ္တနည်းအရ ဘုရားရှိခိုး
တယ်ဆိုတာ အလဲ။

ပြေ။ ။ ဘုရားရှင်၌ ဂုဏ်တော် အများစုတော်၊ သံဃာ
တော်တွေ၌ ဂုဏ်တော်တွေကို ကြည်ညိုလေးစားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်၌
သန္တာန်မှာ ပြစ်ပေါ်လာတဲ့ ရှိခိုးဦးတိုက်လိုတဲ့ စေတနာကို
ဘုရားရှိခိုးတယ်လို့ ခေါ်တယ်။

ဝနနာနာမ ပဏာမကြိယာဘိ နိပ္ပာဓိကာ ကုသလ ဝေ
အနာ - ရှိခိုးတယ်ဆိုတာ ရှိခိုးမှုကို ပြီးစေတတ်တဲ့ ကုသိုလ်
စေတနာသာ ဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့ ရှိခိုးအရာစကားအရ ကုသိုလ်
စေတနာကို ရှိခိုးခြင်းအရ ကောက်ယူရတယ်။

(၁)

ဘုရားရှိခိုးခြင်း

မေး။ ။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် တစ်ဦးရဲ့ နေ့စဉ် လုပ်ငန်းမှာ
ငါးပါးသီလခံပြီးရင် ဘာလုပ်ရပါသလဲ။

ပြေ။ ။ ငါးပါးသီလ ခံပြီးရင် ဘုရား ရှိခိုးရပါတယ်။
ဘုရားရှိခိုးတယ် ဆိုပေမယ့် ဘုရားရော၊ တရားရော၊ သံဃာ
ရော ရတနာသုံးပါးကို ရှိခိုးကြတာပဲ။ ဒါကြောင့် ဘုရား
ရှိခိုး စကားတည်းက ဗုဒ္ဓ ပူဇော်ခြင်း = ဘုရားကို ပူဇော်ပါ၏။ ဓမ္မ
ပူဇော်ခြင်း = တရားတော်ကို ရှိခိုးပူဇော်ပါ၏။ သံသံပူဇော်ခြင်း =
သံဃာတော်မြတ်ကို ရှိခိုးပူဇော်ပါ၏လို့ ရတနာသုံးပါးကို
ရှိခိုးကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ခေတ်အဆက်ဆက်မှာ ရေးခဲ့ကြတဲ့
ဘုရားရှိခိုးစာအုပ်တွေမှာတော့ ဘုရားဂုဏ်တော်တွေကို ဖော်
ကျူးတဲ့ ဘုရားဂုဏ်တော်နှင့်တွေ့ကများပါတယ်။ တရားတော်
သံဃာတော်၌ ဂုဏ်တော်တွေကို ဖော်ကျူးတဲ့ တရား၊ သံဃာ
ဂုဏ်တော်နှင့်တွေ့လဲ အနည်းအကျဉ်းတော့ ပါပါတယ်။
ဒါကြောင့် ဘုရားရှိခိုးဆိုတာ ရတနာသုံးပါးကို ရှိခိုးပူဇော်
တာလို့ မှတ်နိုင်ပါတယ်။

မေး။ ။ ဘုရားရှိခိုးတယ်ဆိုတာ ဘာလဲ။

မေး။ ။တုရားရှိမခိုးဝင် ဘာလုပ်ကြသေးလဲ။

ဖြေ။ ။အချို့ မုဂ္ဂတာသာတွေက တုရားရှိမခိုးဝင်ဘဲ တုရားပင်ကြတယ်။ အချို့ မုဂ္ဂတာသာတွေကတော့ တုရားပင်ပဲ တုရားရှိခိုးကို ဆက်ဆိုကြတယ်။

မေး။ ။ဘုရားရှင်ကို ဘယ်လို ပင့်ကြသလဲ။

ဖြေ။ ။ဘယ်ခေတ်က ဘယ်ဆရာတော် ရေးသားပေးခဲ့သွားတယ်လို့ မသိရတဲ့ အောက်ပါ ဘုရားပင် ဂါထာအား မြန်မာပြည်အနှံ့အပြား မုဂ္ဂတာသာဝင်တွေ ရရှိတဲ့ တုရားပင်ဖြစ်တယ်။

ဆရာဝန်တော် တုရားပင်

အင်္ဂါရသဿ ဥက္ကာယ၊ ဝါဠာဟိ သေတရံသိယော၊
ဝဇီရာဝ ဝိရာဇန္တိ၊ ဇီနော ဝေ ဌာတုသိသကော၊
အင်္ဂါရသဿ-အယတ် အလတ် အမြတ်ပိုင်းခြား လွန်ခဲ့
စား၍- သုံးပါးဆယ်လီ ပါရမီတော်အဟုန် စာဂီတော်တို့
တို့ကြောင့် ခြောက်ဆောင်စုံ ကုန်မြူးလျက် 'အင်္ဂါရသ' ဟု
ဆွဲထူးကို ဆွဲကျူးခုံခိုင် တက်မပြိုင်နိုင်အောင် လက်ကိုင် ရှိ
တော်မူသော တုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး၏။ ဘုရားရှင်
မျက်ခုံးတော်နှစ်သွယ် အလယ်ပဟိုတည့်တည့်၌။ သဗ္ဗာဘာ
နုပြုထူးထူး၊ ကောင်စွာပေါက်ပွား ဖြစ်ပေါ်၍ လာတော်
မူသော။ ဥက္ကာယစ-ဆွဲလှိုဆွဲလှို နှစ်တောင်ခန့် ရှည်လျှောက်
သဖြင့် စိန်သားနှစ်အလှိုင် ငွေနန်းချည်မျှင်ကဲ့သို့ ပြုစင်စင်
သစ် လက်ယာရစ်ခွေရုံ စိန်ကြယ်ပွင့်အနုပုံလို ဥက္ကာယစ
ပေ့ရှင်တော်ခေတ် လွန်ထူးမြတ်သည့် အရပ်တော်မှ လည်

ကောင်း။ ဝါဠာဟိစ-ပတ္တမြားခေါင်ရန်၊ နှမ်းဆိပ်နန်းကဲ့သို့
ပြုန်းသော နှုတ်ခမ်းတော်တို့ဖြင့် မပေါ်အောင် ပုံးပိတ်၍
ဖားအပ်ကာ သွားတော် လေးဆယ် စွယ်တော် လေးဆူ
ပြုရာ ခေတ်တော်တူးထိုးမှုလည်းကောင်း၊ သေတရံသိယော-
ပုလဲအနှစ် စိန်စစ်နမူ တော်ပြုငွေရှင် မြန်ကြက်စိခြယ် ငွေ
ကြယ်ထောင်သန်း ကေလာသ ငွေဘောင်ကို နေရောင်လွှမ်း
အကဲ့သို့ မြတ်လေးပန်း၊ စံပယ်ငုံ ကြာဖြူပွင့်ဝတ်မှုန်လို ပုံပမာ
လပ် စိန်တောင်ကို တိမ်ဆောင်ဟပ်တီသကဲ့သို့ ထလျှပ်လျှပ်
တဖိတ်ဖိတ် တရိုင်ရိပ်၊ တသည့်တည့် ထိန်ပြောင်ကြည်သည့်
စိန်ရောင်ခြည်ခေတ် မြူပေးသော ဘင်းတော်မြတ်တို့သည်။
ဝဇီရာဝ - စိန်နှစ်စိန်သွေး ဖြူပေးတောက်ပြောင် စိန်သား
တောင်ကြီးကဲ့သို့ ဝိရာဇန္တိ-ပူးမြင်ရသူတို့၏ စိတ်ငယ်အထူး
ဘဝင်မှာ ကြည့်နူးလောက်အောင် ရွှင်မြူးထက်ကြ တက်မမျှ
သဖြင့် လှပဆန်းကြယ် တင့်တယ်တော် မူကြပါပေကုန်၏။
သောဇီနော = ထူးထူးဆန်းလည် စိန်ရောင်ခြည်တို့ကြောင့်
အင်္ဂါရသ ဆွဲထူးခံသည့် ငါးမားရံအောင်ပြီး ထိုတုရားရှင်
ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးသည်။ မေမမ-ရုပ်နှင့်နာမ်သာ ထိရစ်ပြာ
ကို သက္ကာယစုံ အထင်လှဲ၍ ငါပဲသမုတ် အကုန်ပင်၏။ သီသ
ကေ-ဦးခေါင်းရတနာ မြတ်ရာထားတင် ဦးထိပ်ပြိုင်၍၊ ဌာတု-
ဘေးရန်ခပ်သိမ်း ကင်းငြိမ်းစေမှု ခေတ္တဖြည့် ကြည့်ရှုကိုယ်တိုင်
ခိုင်ခိုင်မတ်မတ် ရပ်တန့်တော်မူလှည့်ပါ။ (၁၇) လင်တင် ရွှင်
ကြည် တည်နေ သီတင်းသုံးတော် မူလှည့်ပါ။ စိန်ရောင်ခြည်
နေတနူးကဲ့သို့ ရွှေတန်းတော်သဝင် အရှင်သူမြတ်တုရား။

မေး။ ။ဘုရားကို ပင့်တဲ့အခါ ဘုရားရှင် ကြွလာပါ
သလား။

ဖြေ။ ။အထက်ပါ ဘုရားပင့်ဂါထာကို ရှုတ်ဆိုပြီး ပဟို
လိုက်တဲ့အခါ ဘုရားရှင်ဟာ မကြွလာပါဘူး။ ဗုဒ္ဓဘာသာ
တွေ့ရဲ့ ဘုရားက အခြားဘာသာ ဘုရားတွေလို အထက်
ကောင်းကင် တစ်နေရာမှာ အသက်ရှင်လျက် ရှိတာ မဟုတ်
ပါဘူး။ တစ်နေရာမှာ အသက်ရှင်လျက်ရှိတာမဟုတ်တဲ့အတွက်
ဘုရားရှိခိုးမယ့်လူရှု ပင့်လျှောက်ချက်ကိုလဲ မကြားနိုင်ပါဘူး။
ဒါကြောင့် ဘုရားရှင်ဟာ ကြွလဲ မကြွရောက်ပါဘူး။ ဒီနေရာ
မှာ ပရိတ်ရွတ်ခါနီး နတ်ပင့်တာနဲ့ သွားမရောသင့်ပါဘူး။
နတ်တွေဆိုတာက အသက်ထင်ရှား ရှိနေတယ်။ အဝေးက
ပြောသံ ဆိုသံ ပင့်သံကို ကြားနိုင်လောက်တဲ့ ဒီဗ္ဗသောတ
နတ်နားကလဲ ရှိတော့ ပင့်တာကို ကြားပါတယ်။ ကြားတဲ့
အထိုင်းလဲ ပရိတ်စာများတော်ကို နာလိုရင် လာပါတယ်။
ဘုရားရှင်ကတော့ သက်တော်ထင်ရှားကလဲ မရှိတော့တဲ့အတွက်
တယ်သူက တယ်လိုပင့်လို့မှ မကြွနိုင်ပါဘူး။

မေး။ ။ဘုရားဟာ အသက်မရှိလို့ မကြွရင် ဘုရားပင့်
တာဟာ အဓိပ္ပာယ်မရှိတဲ့ အပိုအလုပ်ပဲလား။

ဖြေ။ ။ဘုရားပင့်တာဟာ အဓိပ္ပာယ်မရှိ အပိုအလုပ်
တော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ရွှေမှာ ပြဲခဲတဲ့အတိုင်း ဘုရားရှိခိုး
တယ်ဆိုတာ ရုပ်ပွား၊ ဆင်းတု စေတီ ပုထိုးကို ရှိခိုးတာ
မဟုတ်ပါဘူး။ သက်တော်ထင်ရှား ဘုရားရှင်ကို ရည်မှန်းပြီး
ရှိခိုးတာ ဖြစ်ပါတယ်။ အထက်ပါ ဘုရားပင့် ဂါထာနဲ့
ဘုရားကိုပင့်လိုက်တဲ့အခါ ရောင်ခြည်တော်ခြောက်သွယ် ကွန့်

နဲ့တဲ ဘုရားရှင်ဟာ ဘုရားရှိခိုးသူရဲ့ အာရုံထဲမှာ လာ
ပါတယ်။ ဒီအခါမှာ ဆင်းတု စေတီလောက်ကိုသာ
ဟာ မဟုတ်တော့ဘဲ သက်တော်ထင်ရှားဘုရားကို ရှိခိုး
တယ်။ ဘုရားမပင့်ဘဲ စေတီ ဆင်းတုတော်ရှေ့မှာ ရှိခိုးတဲ့
အခါ သက်တော်ထင်ရှား ဘုရားရှင်ကို အာရုံမရောက်ဘဲ
ပေါ်တယ်။ မိမိ ရှိခိုးနေတဲ့ အခိုက်မှာ ဘုရားရှင်ဟာ
ရောင်ခြည်တော် ရောင်သွယ် ကွန့်ဖြူးပြီး မိမိရဲ့ ဦးခေါင်း
ကိုမှာ ကြွရောက် အပူခတ်ခံနေတယ်လို့ စိတ်အာရုံကို ဖြစ်
လာတော့အတွက် ဘုရားမပင့်ဘဲ ရှိခိုးတာထက် ဘုရားပင့်ပြီး
တော့က ပိုပြီးကောင်းပါတယ်။ ဘုရားမပင့်ပေမယ့် သက်
တော် ထင်ရှား ဘုရားရှင်ရဲ့ ဂုဏ်တော်တွေကို အောက်ပေ
ရုံးနိုင်ရင်တော့ ဘုရားမပင့်ဘဲ ရှိခိုးလို့လဲ ရပါတယ်။

မေး။ ။ဘုရားရှင်က ရှင်ဝဏ္ဏလိမ္မထေရ်ကို ငါဘုရားရဲ့
ရွာကိုယ်အပုပ်ကောင်ကြီး ရှိခိုးကြည့်ညို့နေလို့ တစ်မက်တစ်ဖိုလ်
ပေးလား။ တရားအားထုတ်ပါလားလို့ မာန်မဲခဲတဲ့အတွက်
ဘုရားရှိခိုးခိုနေဖို့ လိုပါသေးသလား။

ဖြေ။ ။ရှင်ဝဏ္ဏလိမ္မထေရ်ကို ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်တိုင်
ငါဘုရားရဲ့ ရွာကိုယ် အပုပ်ကောင်ကြီးကို ရှိခိုးနေလို့
တစ်မက် တစ်ဖိုလ်မရခိုင်းဘူးလို့ ဟောကြားခဲ့ပါတယ်။ ဟော
ကြားတဲ့အတိုင်း သက်တော်ထင်ရှား ဘုရားကိုယ်တိုင်ကိုပဲ
ပိုင်ပြီး ဘုရားရှင်ကို ရည်မှန်းနိုင်ဖို့ နိဗ္ဗာန်စာရေးတဲ့ ဆင်းတု
ပုထိုး၊ စေတီတော်တွေကို ဖြစ်ဖြစ် ရှိခိုး ပူဇော်ရုံနဲ့တော့
တစ်မက် တစ်ဖိုလ်ကို မရနိုင်ပါဘူး။ ဒီဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက် ပြု
နိုင်ပါတယ်။

ရှင်ဝတ္ထုလိမ္မထေရ်ဟာ ဘုရားရှင်ရဲ့ ၂-ပါးသော လူတို့
 တော်ကြီးနဲ့ ၈၀-သော လက္ခဏာတော်ယေခွဲ တို့
 သပ္ပာယ်စိုက်ဖူးမြော်ပြီး ကြည်ညိုနေပါတယ်။ အဲဒီလိုတို့
 လုံး ကြည်ညိုပြီး သေသွားခဲ့ရင် အပါယ်မလားဘူး။
 ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာကို ရမယ်။ ရှင်ဝတ္ထုလိမ္မာ
 ကြီးစားအားထုတ်လိုက်ရင် မဂ်ဖိုလ်ရမှောက် ဘုရားရှင်
 ထော်မှုတယ်။ ဒါကြောင့် ဘုရားရှင်က ရှင်ဝတ္ထုလိမ္မာ
 ထုတ်လိုက်ပါတယ်။ ရှင်ဝတ္ထုလိမ္မာ သတိတရားဖြင့်
 ထုတ်လိုက်တာ သေစေတာပန် ဖြစ်သွားတယ်။ နိဗ္ဗာန်ရရှိ
 ကို မျက်မှောက် ပြုနိုင်သွားတယ်။ သောတာပတ္တိယ
 လောကုတ္တရာကုသိုလ်နဲ့ ဘုရားရှင်ကို ကြည်ညိုနေတဲ့
 အဖြစ်က ကာမာဝစေ ကုသိုလ်နဲ့ နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ရင် အ
 ထောင်မက ကွဲခြားတယ်။ အဆင့်မြင့်တဲ့ လောကု
 ကုသိုလ် မဂ်ဖိုလ်တရား ရမှောက်မြင်လို့ လောကီ ကု
 ကျေနှင်နေတဲ့ ရှင်ဝတ္ထုလိမ္မာကို မာန်မထုတ်တာ ဖြစ်တယ်။
 ရှင်ကို ကြည်ညိုနေတာဟာ လုံးဝအကျိုးမရှိလို့ မဟုတ်

ဒီလို သေသေချာချာမသိဘဲ ခုကလ တချို့ ဖုဂျိလ်
 ဘုရားရှိခိုးလို့ အလကားပဲ။ တရားပဲ အားထုတ်ကြလို့
 ဆိုကြတယ်။ တရားအားထုတ်တဲ့လူဟာ ဘုရားရှိခိုးဖို့
 ဘူးလို့ ပြောဆိုနေကြတယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်တို့ ရှင်ဝတ္ထု
 တစ်မဂ် တစ်ဖိုလ်ရမယ် မရဘူး မသေချာသေးတော့ အ
 တံခါးပိတ်ပြီး လူနတ်ချမ်းသာကို ပေးနိုင်တဲ့ ဘုရား
 ကိုလဲ ပြုလုပ်ကြရပါမယ်။ ဘုရားရှိခိုးမှု၊ သီလစောင့်ကိ
 မှု၊ ဒါနပြုမှုဆိုတဲ့ လောကီကုသိုလ်မှုနဲ့ အားရ ထင်းတိုင်း

တစ်မဂ်တစ်ဖိုလ် ရရာဝကြောင်း ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကိုလဲ
 ပြုနိုင်သမျှ အားထုတ်ကြရပါမယ်။
 မေး။ ဘုရားရှင်ဟာ ပရိနိဗ္ဗာန် စံသွားပြီမဟုတ်လား။
 ဘုရားရှင်ဟာ ကောင်းကင်ဘုံတစ်နေရာမှာ သက်တော်ထင်
 ကြည်ရှိနေတာမဟုတ်တော့ ရှိခိုး ကိုးကွယ်လို့ အကျိုးရ
 မလား။

ပြန်။ ပရိနိဗ္ဗာန်က သုံးမျိုးရှိပါတယ်။ ဗောဓိပင်ခွဲ
 ရှင်မှာ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ရတော်မူစဉ်က ကိလေသာ
 မှုတွေကို အကြမ်းအကျန်မရှိ ငြိမ်းသတ်ခဲ့တဲ့ အတွက်
 သေပရိနိဗ္ဗာန်လို့ ခေါ်ပါတယ်။ ကုသိုလ်ချုပ်ပြည် မလ္လာ
 ရှိရုံ အင်ကြင်းဥယျာဉ်မှာ ခန္ဓာကမ္မဇရုပ် ကင်းချုပ်
 ရှိတဲ့ (သေလွန်ခဲ့) တာကို ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာန်လို့ ခေါ်ပါ
 တယ်။ သက်တမ်းတိုတဲ့ ကာလမှာ ပုဗ္ဗိဒါတန်မျှကြတဲ့ ဘုရား
 ရှင်ဟာ ခန္ဓာကမ္မဇရုပ် ချုပ်ငြိမ်း ကွယ်ပျောက်သွားပေ
 မှု ဘုရားရှင်ရဲ့ အလောင်းတော်ကို မီးသင်္ဂြိုဟ်တဲ့ အခါ
 တော်ဟာ ဓာတ်တော်တွေအဖြစ် ကြွင်းကျန်ရစ်ပါစေ
 မှု အဓိဋ္ဌာန်ပြုမြဲဓမ္မတာ ဖြစ်တယ်။ ဂေါတမဘုရားရှင်ဟာ
 အက်တမ်းတိုတဲ့ခေတ်မှာ ဘုရားပွင့်လာရတော့ ၄၅-ဝါ
 သောဟာရ ချွန်ရရုံနဲ့ အားရကျေနပ်တော်မူဘူး။ ဒါ
 ကြောင့် ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာန် ပြုပြီးနောက်မှာ ဓာတ်တော်တွေ
 ရှိပါစေ။ အဲဒီဓာတ်တော်တွေကို ပူဇော်ပြီး ဘုရားရှင်နဲ့
 တစ်ဖိုလ်မခတ္တလိုက်ရ၊ တရားမနာရတဲ့ သက္ကဝါတွေ ကျွတ်
 မိစေသိပြီး ဓာတ်တော်တွေကျန်ဖို့ အဓိဋ္ဌာန်ခဲ့တယ်။ အဓိဋ္ဌာန်
 မိစေတိုင်း ဓာတ်တော်တွေ ကျန်ခဲ့လို့ အခု ဘုရားရှင် ပရိ
 နိဗ္ဗာန် စံပြီး နှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀-ကျော်အထိ ဗုဒ္ဓဘာသာနာ

ဟာ ထွန်းလင်းနေတယ်။ နောက် နှစ်ပေါင်းများစွာ ဆက်လက် ထွန်းလင်းနေဦးမှာပဲ။

သာသနာပတ် နှစ်ငါးထောင် ပြည့်တဲ့အခါ မဟုတ် သာသနာပတ်ကို ကြည်ညိုကိုးကွယ်သူမရှိ။ သာသနာပ ကာလရောက်ချိန် ကျတဲ့အခါ လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည် နဂါးပြည်မှာ ထောက်နေတဲ့ ဘုရားရှင်ရဲ့ ဓာတ်တော်တွေ ပေးပို့ပင်နှင့် ရှေ့ပလ္လင်နေရာမှာ ပြန်စုပြီး ဓာတ်ပရိယုတ် ပြုတော်မူလိမ့်မယ်။ အဲဒီအခါမှာ ဂေါတမဘုရားရှင်ရဲ့ သနာဟာ အဆုံးသတ်သွားလိမ့်မယ်။ အဲဒီဓာတ်ပရိယုတ် မစင်အတွင်းမှာတော့ ဓာတ်စေတီ-ဓာတ်တော်တွေ စေတီ-ပိဋကတ်တော်တွေ၊ ဥဒ္ဓိဿစေတီ-ဆင်းတုတော်တွေ ပရိဘောဂစေတီ-ပေးပို့ပင်တွေ ဆိုတဲ့ စေတီလေးမျိုး၊ ဂေါတမဘုရားရှင်ရဲ့ကိုယ်စား ကိုးကွယ်ရာတွေ ဖြစ်တဲ့အတွက် စိစေတီလေးမျိုး ရှိနေသမျှ ဘုရားပရိနိဗ္ဗာန် ခံသွားပြီ မဆိုနိုင်ပါဘူး။ ဘုရားရှင် သက်တော်ထင်ရှား ရှိနေတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဘုရားရှင်ဟာ ကောင်းကင် တစ်နေရာမှာမရှိပေမယ့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေရဲ့ မျက်မှောက် ဘုရားကိုယ်စား စေတီ ၄-ပါးရှိတဲ့ အတွက် ရှိခိုးကိုးကွယ် ဆက်ရှိပါတယ်။

မေး။ ဘုရားရှင်ရဲ့ ရုပ်ကလာပ် အလောင်းတော် တယ်လို့ ပူဇော်သင်္ကြယ်ရမလဲလို့ ရှင်အာနန္ဒာကမေးတဲ့အခါ အာနန္ဒာ သင်္ဃာတို့ ငါဘုရားရဲ့အလောင်းတော်ကို ပူဇော်ကြောင့် ကြမစိုက်ကြကုန်လင့်လို့ ဟောပြီး ပူဇော်လို့ ဘုရားရှင်ရဲ့ သရီရဓာတ်တွေကို ပူဇော်ကြလော့။ ပူဇော်

ကြောင့် နတ်ပြည်သို့ ထောက်လှယ် လို့ ဟောပြန်တော့ ဒေသနာ နှစ်ခုဟာ ဆန့်ကျင်မနေဘူးလား။

ဖြေ။ မဆန့်ကျင်ပါဘူး။ ရှင်ဝတ္ထလိဝေရ်ကို မိန့်တုန်း ကလိုပဲ အထက်တန်းကျလာတဲ့ လောကုတ္တရာကုသိုလ်တွေရရှိ ရဟန်းဝတ်နေကြတဲ့ ဘုရားသားတော် သံဃာထော်ဒုတိယအဖွဲ့ အလောင်းတော်ကို ပူဇော်ကာ လောကီကုသိုလ် ရှာဖွေရန် မဟုတ်။ သင်္ခါရတွေကို သုံးသပ်ဆင်ခြင် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး ဖွဲ့ပွားပြီး အရဟတ္တဖိုလ်ရအောင် အားထုတ်မှုမျိုးဟာ ဘုရား သားတော်တွေရဲ့ အလုပ်ဖြစ်တယ်။ ပူဇော်သက္ကာရ ပြုတယ် ဆိုတာက ဘုရားသားတော်တွေမဟုတ်တဲ့ လူတွေ နတ်တွေရဲ့ အလုပ်ဖြစ်တယ်။ အရဟတ္တဖိုလ်ရအောင် အားမထုတ်နိုင်သေး တဲ့ လူတွေ နတ်တွေကတော့ ဓာတ်တော်တွေ စေတီလေးပါး တွေကို ပူဇော်ခြင်းဖြင့် အပါယ်တံခါးပိတ်ပြီး လူ့ပြည် နတ် ပြည်တံခါးကို ဖွင့်ကြလိမ့်မယ်လို့ ဆိုလိုတယ်။ ဒါကြောင့် အထက်မှာ ဟောခဲ့တဲ့ ဒေသနာနှစ်ခုဟာ မဆန့်ကျင်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် ဘုရားရှင်ရဲ့ စေတီ(၄)မျိုးကို ယုံယုံကြည်ကြည်နဲ့ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ် ပူဇော်ကြရမယ်။

မေး။ ဘုရားရှင်ဟာ ဆင်းရဲကိုလဲမကယ်နိုင်၊ ချမ်းသာ ကိုလဲ မပေးနိုင်ဘူးဆိုရင် ကိုးကွယ်နေဖို့ လိုပါသေးလား။

မေး။ ဘုရားရှင်က ဆင်းရဲသူကိုလဲ မကယ်နိုင်ဘူး၊ ချမ်း သာအောင်လဲ မပေးနိုင်ဘူး။ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေ ဘုရားရှိခိုး တာက အခြားဘာသာဝင်တွေ သူတို့ရဲ့ ဘုရားကို ရှိခိုးတာနဲ့ မတူဘူး။ အခြား ဘာသာဘုရားတွေကတော့ ရှိခိုးသူရဲ့ အပြစ်ကိုလဲ ခုခိုလွှတ်တယ်။ အပြစ်ကလွတ်အောင် ကယ်တတ်

တယ်။ ချမ်းသာသူခရုအောင်လဲ ဖန်တီးပေးတယ်လို့ သူတို့
 က ယုံကြည်တယ်။ ဂေါတမ ဘုရားရှင်ကတော့ ကယ်လဲ
 မကယ်ဘူး။ မလဲ မမဘူး။ ချမ်းသာတယ် ဆင်းရဲတယ် ဆို
 တာ သူတို့နဲ့လဲ မဆိုဘူး။ ကာယကံရှင် လူသားနဲ့သာ ဆိုင်
 တယ်။ ကောင်းတာလုပ်ရင် အကျိုးခံစားရမယ်။ ဆိုးတာ
 လုပ်ရင် ဆပြစ်ခံရမယ်။ ဘုရားရှင်ကတော့ လူသားကို
 အကောင်းနဲ့အဆိုး ခွဲခြားညွှန်ပြရုံသာ ညွှန်ပြတယ်။ ဗုဒ္ဓဘာ
 သာတွေက ဘုရားကို ရှိခိုးတာလဲ ဆင်းရဲက ကယ်တင်ဖို့၊
 နိဗ္ဗာန်ခရုအောင် လုပ်ပေးဖို့ ရှိခိုးတာမဟုတ်ဘူး။ အမှန်နဲ့
 အမှားကို ညွှန်ပြတဲ့ဆရာတစ်ဆူအနေနဲ့ အရဟံစတဲ့ ဂုဏ်တော်
 တွေကို အောက်မေ့ပြီးသာ ရှိခိုးပူဇော်ခြင်း ဖြစ်တယ်။ ဘုရား
 ရှင်ကလဲ ငါဘုရားကို ရှုပ်အဆင်း သပ္ပာယ်လှပလို့လဲ မမှီဝဲနဲ့။
 ဗုဒ္ဓည်းလေးပါး လွယ်လွယ်ကူကူရလို့လဲ မမှီဝဲနဲ့။ လမ်းမှား
 နဲ့လမ်းမှန်ကို ခွဲခြားညွှန်ပြနိုင်တဲ့ ဆရာတစ်ဆူ ဖြစ်တယ်လို့
 ယုံကြည်မှု ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်ကြလို့ မူလပဏ္ဏာသမ္မာ ဟော
 ကြားထားပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာတွေဟာ ဆင်းရဲ
 က ကယ်တင်ဖို့ ချမ်းသာသူခရုကို ပေးဖို့ ရှိခိုးတောင်းပန်တာ
 မဟုတ်ပါဘူး။ လမ်းမှန်ကို ညွှန်ပြပေးတဲ့ ဆရာအနေ ကျေးဇူး
 ရှင်အနေနဲ့သာ အရှိအသေပြုခြင်း၊ ရှိခိုးပူဇော်ခြင်း ဖြစ်ပါ
 တယ်။

မြတ်စွာဘုရား မကယ်တင်နိုင်ဘူးဆိုတဲ့ အတွက် ဘုရားရှိခိုး
 တာ အကျိုးမရှိဘူးလို့ မဆိုလိုဘူး။ ဓမ္မပဒ အာယုဝဇန
 ဝတ္ထုမှာ အသက် ဂုဏ်သိက္ခာကြီးသူတွေကို ရှိခိုးတဲ့လူတွေ
 ဟာ အသက်ရှင်၊ အဆင်းလှ၊ ကိုယ်စိတ်ချမ်းသာ၊ ခွန်အား
 ဗလ ကောင်းမယ်လို့ ဟောထားတယ်။ ဂုဏ်အားဖြင့် ကြီး

သူတွေထဲမှာ ဘုရားရှင်လောက် ဂုဏ်ကြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မရှိဘူး။
 ဒါကြောင့် ရတနာသုံးပါးရဲ့ဂုဏ်က ယုံယုံကြည်ကြည်နဲ့ ပွား
 များအောက်မေ့ ရှိခိုးတဲ့လူဟာ အသက်ရှည်မယ်။ သူတစ်ပါး
 လေးစားနိုင်လောက်အောင် တည်ကြည် ခန့်ညားတဲ့ ဥပဓိ
 ရှင်မျိုး ရှိမယ်။ အလုပ်အကိုင် ရောင်းဝယ်တာ အဆင်
 ပြုပြီး လာဘ်လာဘပေါများ၍ ကိုယ်ရောစိတ်ပါ ချမ်းသာ
 တယ်။ ကာယဗလ ကျန်းမာရေး ကောင်းမယ်။ ဉာဏဗလ စိတ်
 ကြည်လင်ပြီး စာသင်လို့ အကြံထုတ်လို့ ကောင်းမယ်။ ဗိက္ခ
 ဗလ လူချစ်လူခင် များမယ်။ စာရိတ္တဗလ အကျင့်ကောင်း
 မယ်။ ဘောဂဗလ ဝင်ငွေကောင်းပြီး ချမ်းချမ်းသာသာနေ
 နိုင်မယ်။ စားနိုင်မယ်။ ဒီဓမ္မပဒမှာ ဘုရားရှင် ဟောတဲ့အတိုင်း
 ပြီးပွားချမ်းသာချင်ရင်၊ အကြံအစည်အောင်ချင်ရင် ဘုရား
 ရှင်တော်ကို များများ ပွားပေးကြပါ။ လက်တွေ့အကျိုးရ
 ပါလိမ့်မယ်။

မေး။ ။ ရတနာသုံးပါးကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ရမယ်လို့
 ဘုရားရှင် ဟောထားတာ ရှိပါသလား။

ဖြေ။ ။ အင်္ဂုဒတ္ထရသေ့ဟာ တပည့်တွေကို တောတောင်
 စစ်ပင် ဥယျာဉ်မြဲ နတ်ကွန်းတွေကို ရှိခိုးပူဇော်ဖို့ တိုက်တွန်း
 ခဲ့တယ်။ ဒါကို ဘုရားသိတော့ ဒီလို သစ်ပင်တောတောင်
 တွေကို ရှိခိုးကိုးကွယ်နေတာ မှန်ကန်တဲ့ ဘေးရန်မှ ကင်းတဲ့
 ကိုးကွယ်မှုမျိုး မဟုတ်ဘူး။ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ ရတနာ
 သုံးပါးတို့ကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ရင် စစ္စာလေးပါးကိုသိရမယ်။
 ဗုဒ္ဓဘာသာသုံးပါးကို ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်မှ ဘေးကင်းတယ်။
 ယုံကြည်တယ်။ ဆင်းရဲခပ်သိမ်းကလဲ ကင်းလွတ်မယ်လို့ ဘုရား
 ရှင်က ဓမ္မပဒမှာ ဟောထားပါတယ်။

မေး။ ။ မြတ်စွာဘုရား၌ ကုန်မျိုးစုံဆိုင်ဆိုတာ ဘာလဲ၊
အဲဒီဆိုင်မှာ ဘာကုန်တွေ ရောင်းသလဲ၊ ဘာဝေခွဲ ဝယ်ရသလဲ၊
(မိလိန္ဒမင်းကြီး အမေး)။

ဖြေ။ ။ ဓာတု ဓမ္မ ဥဒ္ဓိစ္ဆန္တံ ပရိဘောဂံ ဆိုတဲ့ ဝေဒ
၄-မျိုးနဲ့ သံဃာတော်တွေဟာ ဘုရားရှင် ဖွင့်ထားတဲ့ ကုန်
မျိုးစုံဆိုင်ကြီး ဖြစ်တယ်။ အဲဒီဆိုင်ကြီးမှာ အသက်ရှည်ခြင်း၊
အနာကင်းခြင်း၊ အဆင်းလျခြင်း၊ အမျိုးမြတ်ခြင်း၊ ချမ်းသာ
ကြယ်ဝခြင်း၊ နတ်ပြည်ရောက်ခြင်း၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ ဆိုတဲ့
ကုန်မျိုးစုံကို ဖြန့်ခင်းရောင်းချတယ်။ အဲဒီ အဖိုးတန် ကုန်
တွေကို ခါနု၊ သီလ၊ ဘာဝနာ ကုသိုလ်ကံဆိုတဲ့ အဖိုးတန်
တွေပေးပြီး ဝယ်ယူနိုင်တယ်လို့ ရွှင်နာဂသေနက ပြောထား
တယ်။ ဒါကြောင့် ခါနု၊ သီလ၊ ဘာဝနာ ကုသိုလ်ဆိုတဲ့
ငွေတွေ များများ စုဆောင်းပြီး စေတီ ၄-ပါးနဲ့ သံဃာတော်
များဆိုတဲ့ ဘုရားရှင်၌ ကုန်ပစ္စည်းတိုးဆိုင်ကြီးမှာ လှူဒါန်း
နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာသုံးပါး ကုန်ပစ္စည်းများကို ဝယ်ယူစားသုံး
နိုင်ကြဖို့ အထူးလိုပါတယ်။

မေး။ ။ ဘုရားရှိခိုး အမျိုးမျိုးထဲမှာ ဘယ်ဘုရားရှိခိုးပေး
အကောင်းဆုံးလဲ။

ဖြေ။ ။ ဘုရားရှိခိုးတယ်ဆိုတာ ဘုရားရှင်၌ ရုတ်တော်
တွေကို ဖော်ထုတ်ချီးကျူးပြီး ဘုရားရှင်ကို လေးစားဂုဏ်
ခြင်းဖြစ်တယ်။ ဘုရားရှင်မှာရှိတဲ့ ရုတ်တော်တွေဟာ ဖွင့်ထုတ်
လို့ မကုန်အောင် များပြားတယ်။ ဘုရားတစ်ဆူ၌ ရုတ်တော်
အခြား ဘုရားတစ်ဆူက တစ်ကမ္ဘာပတ်လုံး အခြား ဘုရား
ကောင်းမှုပပြောတဲ့ ချီးကျူးနေသော်လည်း မကုန်နိုင်ဘူးဆိုတာ
ဥဒါန်းနဲ့ ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာတွေမှာ ပြထားတယ်။ ဒါကြောင့်

လဲ ဘုရားရှိခိုးအမျိုးမျိုး ဖြစ်နေတာပဲ။ အဲဒီ ရုတ်တော်ထဲက
ဘယ်ရုတ်တော်ပဲဖြစ်ဖြစ် ထုတ်ဖော် ရှိခိုးရှင် ကောင်းတာပဲ။
ဒါပေမယ့် သုက္ကမာရ မဂ္ဂဒီပနိကျမ်းမှာ လယ်တီ ဆရာ
တော်ဘုရားကြီးက အောက်ပါအတိုင်း မှာထားတယ်။

ဤဘုရားဂုဏ် ၉-ပါး၊ တရားဂုဏ် ၆-ပါး၊ သံဆဂုဏ်
၉-ပါးကို အဓိပ္ပာယ်နှင့်တကွ ရေလည်စွာ မသိသောသူသည်
ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာကို ဉာဏ်နှင့် ကြည်ညိုတတ်သောသူ
မဟုတ်။ ထိုသူ၌ တိတိတ်ကုသိုလ်မဖြစ်၊ နှိတ်ကုသိုလ်သာ
ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာလူမျိုးမှန်လျှင် ဤဂုဏ်တော်
သုံးပါး အနက်ကို နှုတ်တက်ဖြောင့် တကယ်ရမူ သင့်မြတ်
သတည်း။ ဤဂုဏ်တော် ဘုရားရှိခိုးသည် သုတ္တန်ပါဠိတော်၌
မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်တိုင် အဖန်ဖန် ဟောတော်မူ၏။
ရဟန္တာကြီးများကလည်း အဖန်ဖန် ဟောတော်မူ၏။ ဤ
ဘုရားရှိခိုးထက် ကြီးမြတ်သော ဘုရားရှိခိုးမရှိပြီ။

အဲဒီဆရာတော်ဘုရား၌ အဆိုအရ အကောင်းဆုံး အမြတ်
ဆုံးဖြစ်တဲ့ ရုတ်တော်သုံးပါး ဘုရားရှိခိုးကို ဒီစာအုပ်မှာ
ဖော်ပြလိုက်ပါတယ်။

မေး။ ။ ဘုရားရှင်ကို တယ်လို ရှိခိုးရမလဲ။

ဖြေ။ ။ ဘုရားရှင်ကို အောက်ပါအတိုင်း ဘုရားဂုဏ်
တော် ၉-ပါးကို ဖော်ထုတ်ရှိခိုးရမယ်။

ဣတိပိ သော အဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝိဇ္ဇာ
စရဏ သဗ္ဗန္ဓော သဂတော လောကဝိဒ္ဓံ အနတ္တဓမ္မော
ပုရိသ ဒမ္မသာရထိ သတ္တာ ဒေဝ မနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ
အဂဝါ။

သော တဂဝါ-ထိုမြတ်စွာ ဘုရားသည်။ ဣတိပိ-ဤသို့
 လျှင်း အရဟံ-လူမင်း၊ နတ်မင်း၊ ဗြဟ္မာမင်းတို့၏ ပူဇော်
 အထူးကို ခံထိုက်ပါပေ၏။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ-ခပ်သိမ်းကုန်
 သော တရားတို့ကို ဆရာမရှိ မိမိအလိုလို ကိုယ်တော်တိုင်
 ထိုးထွင်း သိမြင်တော် မူပါပေ၏။ ဝိဇ္ဇာစရကသမ္ပန္နော-
 ဝိဇ္ဇာသုံးပါး၊ ဝိဇ္ဇာရှစ်ပါး၊ ဓနတတရား ၁၅-ပါးတို့နှင့်
 ပြည့်စုံတော် မူပါပေ၏။ သုဂတော-မဇ္ဈိမပုဂ္ဂိုလ်ဒါ မဂ္ဂင်
 ရှစ်ပါး လမ်းမှန်အားဖြင့် နိဗ္ဗာန်ရှေ့ပြည်သို့ ကြံချီဆိုက်ရောက်
 တော် မူပါပေ၏။

လောကဝိဇ္ဇ-လောကသုံးခွင် တုံအပြစ်ကို အကုန်အစင်
 သိမြင်တော်မူပါပေ၏။ အနတ္တဓမ္မော ပုရိသ ဓမ္မသာရထိ-
 ဆုံးမထိုက်စွာ သတ္တဝါကို ယဉ်ကျေးစိမ့်ငှာ ဆုံးမရာ၌ အတု
 မရှိ စွမ်းဆောင်နိုင်ခြင်း ရှိပါပေ၏။ သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ-
 လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့၏ ဆရာတစ်ဆူဖြစ်တော်မူပါပေ၏။
 ဗုဒ္ဓေါ-သစ္စာလေးပါး၊ မြတ်တရားကို ကိုယ်တော်တိုင်လဲသိ
 ဝေနေယျတို့အား သိအောင်လဲ ဟောကြားတော် မူတတ်ပါ
 ပေ၏။ တဂဝါ-ဣဿရိယ၊ ဓမ္မ၊ ယသ၊ သိရိ၊ ကာမ၊
 ပယတ္တတည်းဟူသော ဘုန်းတော် ခြောက်ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံ
 တော်မူပါပေ၏။ တံ-ထိုအရဟံအစ တဂဝါဆုံးလတ် ဂုဏ်
 ၉-ရပ်ရှင် ဘုရားသခင်ကို၊ အဟံ-တပည့်တော်သည်။ ဝန္နာမိ-
 ရှိသေမြတ်နိုး လက်စုံမိုး၍ ရှိခိုးပူဇော်ပါ၏ ဘုရား။

မေး။ ။တရားတော်ကို တယ်လို ရှိခိုးရမလဲ။
 ဖြေ။ ။တရားတော်ကို အောက်ပါအတိုင်း တရားဂုဏ်
 တော် ၆-ပါးကို ထုတ်ဖော်ရှိခိုးရမယ်။

သွာက္ခာတော တဂဝတောဓမ္မော သန္နိဋ္ဌိကော အကာလိ
 ကော ဟေံ ပဿိကော ဩပနေယျိကော ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော
 ဝိညုဟိ။

တဂဝ^{တော}မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဓမ္မော-တရားတော်
 မြတ်ကို၊ သွာက္ခာတော-အစအလယ်အဆုံး သုံးပါးအစုံ
 ကောင်းခြင်းဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံအောင် ဟောကြားတော်မူအပ်
 ပါပေ၏။ သန္နိဋ္ဌိကော-ကျင့်ကြံ ထူထိုက်အား တပ်အပ်ထပ်ထပ်
 ကိုယ်တိုင်ပင်လျှင် သိမြင်နိုင်စွမ်းပါပေ၏။ အကာလိကော-
 အခါမလင့် ဒိဋ္ဌိလက်စင်း အကျိုးပေးခြင်းလည်း ရှိပါပေ၏။
 ဟေံပဿိကော-လာပါ ရှုပါ ကျင့်လှည့်ပါဟု ဒိတ်ဝေါ်တိုက်
 တွန်းခြင်းငှာ ထိုက်တန်ပါပေ၏။ ဩပနေယျိကော-မိမိ
 ကာယအဇ္ဈတ္တတွင် ရရှိပေါက်ရောက် ကိုယ်တွေ့မြောက်အောင်
 ကပ်၍ ဆောင်ထိုက်ပါပေ၏။ ဝိညုဟိ-ပညာရှိ သူတော်
 ကောင်းတို့သည်။ ပစ္စတ္တံဝေဒိတဗ္ဗော-ကိုယ်စီကိုယ်ငှ ရရှိ ခံစား
 ထိုက်လှပါပေ၏။ တံ-မဂ်လေးဝ ဖိုလ် လေးတန် နိဗ္ဗာန်
 ပရိယတ် ၁၀-ပါးသော တရားတော်မြတ်ကို၊ အဟံ-တပည့်
 တော်သည်။ ဝန္နာမိ-သစ္စာရှင်လန်း ဂုဏ်တော်မှန်းကော ရှိခိုး
 ပါ၏ဘုရား။

မေး။ ။သံဃာတော်ကို တယ်လို ရှိခိုးရမလဲ။
 ဖြေ။ ။သံဃာတော်ကို အောက်ပါဂုဏ်တော်ကိုးပါးနဲ့
 ထုတ်ဖော်ချီးကျူးရှိခိုးရမယ်...

သုပ္ပဋိပန္နော တဂဝတော သာဝကသံဃော၊ ဥဇုပ္ပဋိ
 ပန္နော တဂဝတော သာဝကသံဃော၊ ဣယပ္ပဋိပန္နော
 တဂဝတော သာဝကသံဃော၊ သာမိပိပ္ပဋိပန္နော တဂဝ
 တော သာဝကသံဃော၊ ယဒိဂံစတ္တာရိ ပုရိသယုဂါနိ

အပ္ပပုဂ္ဂိုလ်ပုဂ္ဂလိက သေဘဝတော သာဝကသံဃော အာဟု
နေယျော၊ ပါဟုနေယျော၊ ခက္ခိဏေယျော၊ အပ္ပလိကရ
ဏီယော၊ အနတ္တရံ ပုညဓေတ္တံ လောကဿ။

ဘဂဝတော - မြတ်စွာဘုရား၏ သာဝကသံဃော-
တပည့်သားဖြစ်သော အရိယာ သံဃာတော်သည်၊ သုပ္ပုဋ္ဌိ
ပဒ္ဓော-ဆုံးမတိုင်းသာ ကျင့်သိက္ခာကို ကောင်းစွာကျင့်တော်
မူပါပေ၏။ ဘဂဝတော - မြတ်စွာဘုရား၏ သာဝကသံ
ဃော-တပည့်သား အရိယာ သံဃာတော်သည်၊ ဥပ္ပုဋ္ဌိ
ပဒ္ဓော-ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲမှု မရှိဘဲ ပြောဆိုမတ်စွာ ကျင့်ကြံ
တော်မူပါပေ၏။ ဘဂဝတော-မြတ်စွာဘုရား၏ သာဝက
သံဃော-တပည့်သားဖြစ်သော အရိယာ သံဃာတော်
အပေါင်းသည်၊ ဉာယပ္ပုဋ္ဌိပဒ္ဓော၊ ချမ်းသာစစ်မှန်၊ နိဗ္ဗာန်
ဆိုက်ရေး အလေးပေးကာ ကျင့်တော်မူတတ်ပါပေ၏။ ဘဂ
ဝတော-မြတ်စွာဘုရား၏ သာဝကသံဃော-တပည့်သား
ဖြစ်သော အရိယာသံဃာတော်အပေါင်းသည်၊ သာဝိဇိပ္ပုဋ္ဌိ
ပဒ္ဓော-လူတို့ပြုသည့် ရိုသေမှုကို ခံယူထိုက်အောင် ကျင့်ကြံ
တော်မူပါပေ၏။ ဧတ္တာရိ-လေးပါးကုန်သော၊ ငမိတ်ပုဂ္ဂိုလ်
ယုဂါနိ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အစုံတို့သည်၊ အဋ္ဌ-ရှစ်ပါးကုန်သော၊
ပုဂ္ဂိုလ်ပုဂ္ဂလိက-မြင်မြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်အစုံတို့ ပါပေတည်း။
သာဝတော-မြတ်စွာဘုရား၏သေ-သော သာဝကသံဃော-
လေးစုံရှစ်ပါး အရိယာ သံဃာတော်များသည် အာဟုနေ
ယျော-အဝေးမှ သယ်ဆောင်လှူဒါန်းသည့် ပစ္စည်းကို ခံယူ
သုံးဆောင်ထိုက်ပါပေ၏။ ပါဟုနေယျော-ရပ်ဝေး၌သည့်
ရည်ရွယ်မှန်းထား ပစ္စည်းများကို ခံယူခြင်းငှာ ထိုက်ပါပေ၏။
ခက္ခိဏေယျော-မွန်မွန်မြတ်မြတ် ပေးလှူအပ်သည့် ပစ္စည်း

ကို ခံယူခြင်းငှာ ထိုက်ပါပေ၏။ အပ္ပလိကရဏီယော-
အကံအုပ်ချိမိုး ရိုခိုးခြင်းကို ခံယူထိုက်သော သီလဂုဏ် သမာဓိ
တို့ပညာဂုဏ်တို့နှင့် ပြည့်စုံပါပေ၏။ လောကဿ-လူအပေါင်း
အနတ္တရံ-အတုမရှိမြတ်သော၊ ပုညဓေတ္တံ-ကောင်းမှု
တရားဟူသော မျိုးစေ့ကို စိုက်ပျိုးရာ လယ်ယာမြေကောင်း
ကောင်း ဖြစ်ပါပေ၏။ တံ-ထိုသုပ္ပုဋ္ဌိပဒ္ဓောစရိုသော ဂုဏ်တော်
တို့ပါးနှင့်ပြည့်စုံတော်မူသော အရိယာသံဃာတော်နှင့်တကွ
အကံ သံဃာတော်အပေါင်း၏၊ အဟံ-တပည့်တော်သည်။
ဧတ္တာရိ-ရိုသေမြတ်စိုး လက်ကုပ်ချိမိုး၍ ရိုခိုးပူဇော်ပါ၏ ဘုရား။
ဤဂုဏ်တော် တရားရှိခိုးပြီးတော့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ
အလေးအနက်ထားပြီး တရားရှိခိုးကြတာကတော့ အနန္တ
ငါ့ပါး တရားရှိခိုးပါဖြစ်တယ်။
ပေး။ ။အနန္တငါးပါး တရားရှိခိုးကို ဗုဒ္ဓဘာသာတို့
အကြောင့် နှစ်သက်ကြသလဲ။
ပြော။ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေဟာ မိဘနဲ့ဆရာသမားကိုဘုရား။
ဘုရား။ သံဃာ၊ ရတနာသုံးပါးနဲ့ တစ်စုံတည်းထားတယ်။
ငါ့ပေးမယ့် မိဘနဲ့ ဆရာသမားရှိခိုးရယ်လို့ သီးသန့် ရေးထား
တာ မတွေ့ရဘူး။ ဒီအနန္တငါးပါးဘုရားရှိခိုးတဲ့မှာပဲ မိဘနဲ့
ဆရာအတွက် ရိုခိုးပူဇော်တယ်။ ပြီးတော့ ဒီအနန္တငါးပါး
ဘုရားရှိခိုးက မြန်မာလို ကဗျာလင်နဲ့ ရေးထားတော့
အလေးတွေ ကျက်လို့လဲ လွယ်တယ်။ အင်မတန်ပဲ ပေါ်လွင်
ရယ်ကတယ်။ ဒါကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တိုင်းဟာ ငယ်စဉ်
အစည်းက အနန္တငါးပါးဘုရားရှိခိုးကို လိုက်နာပေးတယ်။
အထူးထူး ကလေးတွေ ကျက်မှတ်ရှိခိုးခိုင်းပို့ ရေးတော်မူ
ရိတ်ပါတယ်။

အနန္တဝါဒါ ပါး ဘုရားရှိခိုး

(၁) ဗုဒ္ဓဂုဏော၊ အနန္တောဟု၊ ကျော်စောထင်ရှား၊
ပါးရပ်သူ၊ နတ်လူပြုဟော၊ သတ္တဝါကို၊ ဝေမာသာဝေ
နိဗ္ဗာန်သောင်သို့၊ ရွှေဖောင်မဂုဏ်၊ သဘောယာဉ်ဖြင့်၊
တင်ဆောင်ဟူ၊ ပို့တော်မူသည်၊ နတ်လူတို့ထိပ်ပန်း၊ ရဟန်း
ဆရာ၊ အစိန္တယျာ မဟာအမိတ။ အနန္တဂုဏ်အင်၊ ကျော်
ရှင်ကို။ အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ ဝန္ဒာမိ၊ သစ္စါညွတ်ကို
အလွန်မြတ်နိုးလျက် ရှိခိုးပါ၏ အရှင်ဘုရား။

(၂) မေဂုဏော အနန္တောဟု တည်သောကမ္မာ သတ္တဝါ
လူနတ် အထပ်ထပ်ကို လေးမြတ်ကြင်နာ အစိဉာနှင့် စာ
သိယော ကိလေတောမှ ဆေးကြောထုတ်သင် မြူမတင်စေ
ရှောင်ကြဉ်ပေတတ် တရားတော်မြတ်ကို။ အဟံ၊ တပည့်
တော်သည်။ ဝန္ဒာမိ၊ သစ္စါညွတ်ကျိုး လွန်မြတ်နိုးလျက်
ရှိခိုးပါ၏ အရှင်ဘုရား။

(၃) သံဆဂုဏော အနန္တောဟု လောဘ ဝေါသ ပေ
ကမ်းကွာ တဏှာကာမဂိလသနှင့် ဘဂအပိုက် နှစ်ဖြူ
မပျော် မမေ့လျော်ဘဲ ရှင်တော်ဟောကြား မြတ်တရား
မှတ်သား ကြည်ညို မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် ရောက်ကြောင်းမှန်အ
မြတ်မှန်ထေရ်ကျော် သံဃာတော်တို့ ဂုဏ်တော်ကြီးစွာ အ
ကို။ အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ ဝန္ဒာမိ၊ သစ္စါရှင်မြူး ဂုဏ်
ရူးလျက် ကြည်နူး ကြည်သာ ရှိခိုးပါ၏ အရှင်ဘုရား။

(၄) မာတာပိတုဂုဏော အနန္တောဟု အာပြာကျယ်
သံသရာဝယ် မာတာပိတ မိနှင့်ဘတို့ ရေကြည်ကလေး ဝေ
ဦးစပင် ချိုချည်ပူစပ် ရှမ်းရှမ်းပြတ်အောင် မပြတ်ယုယ
တို့မှာ စိုးရိမ်စွာနှင့် အစားဆီခံအေး နို့ချိုပေး၍ ကျေးဇူး

စင် မေးတရုဏ်ကို။ အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ ဝန္ဒာမိ၊
ရှင်တော်ရည်စူး စိတ်ကြည်နူးလျက် ရှင်မြူးသစ္စါ ရှိခိုးပါ၏
အရှင်ဘုရား။

(၅) အာရိယဂုဏော အနန္တောဟု မိန့်ဟောအရ
ကောက်ယူပြသော် နယနည်းနာ အမြားပြားကို လိမ်မာစေ
ကြောင်း ဝေတ္တာလောင်း၍ မကောင်းကိုကြဉ် ကောင်းရာ
မျှည့်လျက် နတ်မြတ်သံချို ဆုံးမဆိုသား အတိုများစွာ သံသ
ရာဝယ် သုံးသွယ်သောကပ် လေးရပ်အပါယ် ရှင်သွယ်ရပ်
ပြစ် ဆိုးညစ်ယုတ်မာ ပယ်စွန့်ရှာ၍ ဝေမာဘုဉ် ဘေးမရှိ
ယဉ် သန္တိသုခ မုချကေန နိဗ္ဗာန်အရောက် ညွှင်ပြည့်သင်
ပဲပြင်ပေတတ် ဆရာမြတ်ကို။ အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ ဝန္ဒာမိ၊
စိတ်ကြည်နူးလျက် ရှင်မြူးသစ္စါ ရှိခိုးပါ၏ အရှင်ဘုရား။

ဝင်ကြီးပျော်၏ ဝါစာအစိန္တယျာ ဘုရားရှိခိုး

ဝါစာဝါစာဝိလာသဂု-ဝါစာစိန္တယျာသံယုတ္တံ။
ဝန္ဒေသာရဂုဏောပေတံ၊ တေနမှာတုလဝါစကော။

ဝါစာ ဝါစာ ဝိလာသဂု ဝါစာ စိန္တယျာ သံယုတ္တံ-
ပကတိသောစကား၊ အလွန်တင့်တယ်သော ကောင်း၊ မကြံ
စည်နိုင်သော ကောင်းနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော၊ သာရဂု
ဏောပေတံ- ကျေးဇူးတော်အစစ် ဂုဏ်တော်အနှစ်နှင့် ပြည့်
စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို၊ ဝန္ဒေ-ဝန္ဒာမိ-ရှိခိုးပါ၏၊
တေန-ထိုသို့ရှိခိုးရသော ကောင်းမှုကြောင့်၊ အတုလဝါ
စကော- အတုမရှိသော ကောင်းနှင့် ပြည့်စုံရသည်၊ အမှီ-
ဖြစ်ရပါလို၏ အရှင်ဘုရား။

မိုးစောလွန်-၁၅ [ပဋပထကြိမ်]

ဥပဓမ္မိန္ဒြေယျ ဘုဏ္ဍာဂ္ဂိဓိ

ဥပဓမ္မ ဝိလာသဂ္ဂ-ဥပဓမ္မိန္ဒြေယျ သံယုတ္တံ။
 ဝဇ္ဇေ သာရဂုဏောပေတံ၊ တေနမှာတုလဥပဝါ။
 ဥပဓမ္မ ဝိလာသဂ္ဂ ဥပဓမ္မိန္ဒြေယျ သံယုတ္တံ- ပကတိသော
 အဆင်း၊ အလွန်တင့်တယ်သောအဆင်း၊ မြတ်သော အဆင်း၊
 မကြံစည်နိုင်သော အဆင်းနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော၊ သာရဂု
 နောပေတံ-ကျေးဇူးတော်အစစ် ဂုဏ်တော်နှင့် ပြည့်
 တော်မူသော မြတ်စွာဘုဏ္ဍာကို၊ “ဝဇ္ဇေ-ဝန္တာမိ”- ရိုသေ
 မြတ်နိုး လက်စုံမိုး၍ ရှိခိုးပါ၏ အရှင်ဘုဏ္ဍား၊ တေန- ထိုသို့
 ရှိခိုးရသော ကောင်းမှုကြောင့်၊ အတုလဥပဝါ- အတုမ
 သော အဆင်းနှင့် ပြည့်စုံရသည်၊ အမှီ-ဖြစ်ရပါလို၏ အမှီ
 ဘုဏ္ဍား။

ဉာဏအဓိန္ဒြေယျ ဘုဏ္ဍာဂ္ဂိဓိ

ဉာဏဉာဏဝိလာသဂ္ဂ- ဉာဏအဓိန္ဒြေယျ သံယုတ္တံ။
 ဝဇ္ဇေ လာရဂုဏောပေတံ၊ တေနမှာတုလဉာဏဝါ။
 ဉာဏဉာဏ ဝိလာသဂ္ဂ ဉာဏ အဓိန္ဒြေယျ သံယုတ္တံ- ပက
 တိသောဉာဏ်၊ အလွန်တင့်တယ်သောဉာဏ်၊ မြတ်သောဉာဏ်၊
 မကြံစည်နိုင်သောဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော၊ သာရဂုဏော
 ပေတံ- ကျေးဇူးတော် အစစ် ဂုဏ်တော်နှင့် ပြည့်
 တော်မူသော မြတ်စွာဘုဏ္ဍာကို၊ “ဝဇ္ဇေ-ဝန္တာမိ”- ရိုသေ
 မြတ်နိုး လက်စုံမိုး၍ ရှိခိုး ကန်တော့ပါ၏ အရှင်ဘုဏ္ဍား၊
 တေန-ထိုသို့ ရှိခိုးရသော ကောင်းမှုကြောင့်၊ အတုလ
 ဉာဏဝါ- အတုမရှိသော ဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံရသည်၊ အမှီ-
 ဖြစ်ရပါလို၏ အမှီဘုဏ္ဍား။

ဣဒ္ဓိအဓိန္ဒြေယျ ဘုဏ္ဍာဂ္ဂိဓိ

ဣဒ္ဓိ ဣဒ္ဓိ ဝိလာသဂ္ဂ- ဣဒ္ဓိ အဓိန္ဒြေယျ သံယုတ္တံ။
 ဝဇ္ဇေ သာရဂုဏောပေတံ၊ တေနမှာတုလဣဒ္ဓိမာ။
 ဣဒ္ဓိ ဣဒ္ဓိ ဝိလာသဂ္ဂ ဣဒ္ဓိ အဓိန္ဒြေယျ သံယုတ္တံ- ပကတိ
 သော တန်ခိုး၊ အလွန်တင့်တယ်သော တန်ခိုး၊ မြတ်သော
 တန်ခိုး၊ မကြံစည်နိုင်သော တန်ခိုးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော
 သာရဂုဏောပေတံ- ကျေးဇူးတော်အစစ် ဂုဏ်တော်နှင့် ပြည့်
 စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုဏ္ဍာကို၊ “ဝဇ္ဇေ- ဝန္တာမိ”-
 ရိုသေမြတ်နိုး လက်စုံမိုး၍ ရှိခိုးကန်တော့ပါ၏ အရှင်ဘုဏ္ဍား၊
 တေန- ထိုသို့ရှိခိုးရသော ကောင်းမှုကြောင့်၊ အတုလဣဒ္ဓိ
 မာ- အတုမရှိသော တန်ခိုးနှင့် ပြည့်စုံရသည်၊ အမှီ- ဖြစ်ရ
 ပါလို၏ အရှင်ဘုဏ္ဍား။

ဗုဒ္ဓဝင် ဘုဏ္ဍာဂ္ဂိဓိ

လယ်တီဆရာတော်၍ ခုနစ်နေ့ ဘုဏ္ဍာဂ္ဂိဓိနဲ့ ခေကိုင်း
 စကားခိုး မဟာဝိဇ္ဇာဒေဝ အရာတော်ဘုဏ္ဍာ၍ ဗုဒ္ဓဝင်
 ဘုဏ္ဍာဂ္ဂိဓိနှင့်ပုပ်လာ ဗုဒ္ဓဝင်ကျမ်းကြီးကို အကျဉ်းချုပ် ရေး
 ကားတဲ့ ဘုဏ္ဍာဂ္ဂိဓိတွေ ဖြစ်တယ်။ ကျက်မှတ်ရှိခိုးလိုသူတွေ
 အတွက် ထည့်သွင်းဖော်ပြလိုက်ပါတယ်။
 ကျေးဇူးရှင် လယ်တီဆရာတော်ကြီး ရေးသားတော်မူ
 အပ်သော ခုနစ်နေ့ ဘုဏ္ဍာဂ္ဂိဓိ
 ၁။ သုံးလူ့ရှင်ပပ်၊ ကျွန်ုပ်တို့တပ်၊ သောင်းခွင်ကြေ
 ဝဋ္ဋာ၊ နတ်မြဟာတို့၊ ညီညာရုံးစ၊ တောင်းပန်မှု
 ကြောင့်၊ ရတုနဂိုရ်၊ ရွှန်းရွှန်းခိုသည်၊ ဝါဆို

လပြည့်၊ ကြွက်မင်းနေ့ဝယ်၊ ချမ်းမြေ့ကြည့်
သန္ဓေယူသည်။ ။

၂။ နတ်လူငြိမ်းဖို့ ကိန်းပါကိ။ ။ (ကြာဆပထေး
သန္ဓေယူကာ၊ ဆယ်လကြာသော်၊ မဟာသက္က
ခြောက်ဆယ်ရှစ်ကြိ၊ ကဆုန်လပြည့်၊ သေကြ
နေ့ဝယ်၊ ချမ်းမြေ့စုံစီ၊ လူမွန်နှိ၊ မဟ်သိုက်ဆူ
တော်မူသည်၊ နတ်လူမံအင်မြို့ လမ်းပါကို။
(သောကြာနေ့)

၃။ ဖွားမြင်မြောက်သော်၊ ဆယ်ခြောက်နှစ်ရှယ်၊
နယ်နှံ၊ သုံးသွယ်ရွှေနန်း၊ သိမ်းမြန်းပြီးလစ်၊
သုံးနှစ်လျှင်၊ တုန်းသစ်လျှလျှ၊ စံတော်မူ၍၊ နှစ်
နှစ်၊ နှစ်ဆယ်ကိုးဝယ်၊ လေးပျိုးနိမိတ်၊ နတ်
ဟိတ်ကြောင့်၊ ရှေ့ခိတ်ငြိပ်ငြိ၊ သံဝေပိုကာ၊ ဝါ
လပြည့်၊ ကျားမင်းနေ့ဝယ်၊ ချမ်းမြေ့ရပ်စုံ၊
ရလှသည်၊ စုံမြိုင်ပင်ရိပ် ခန်းမှာကိုး ။
(တနင်္လာနေ့)

၄။ တောရပ်မြိုင်ပေ၊ ခြောက်နှစ်ပျော်၍၊ ဝါ
တဝံ၊ ပွင့်ချွန်ကြွံကာ၊ ကဆုန်လပြည့်၊ ဆင်မင်း
ဝယ်၊ မြေပရမေ၊ ပလ္လင်ပေထက်၊ ရွှေပည
တော်ကြီး၊ မိတာန်ထီးနှင့်၊ မပြီးကြည့်ကြ၊
တော်မူလျက်၊ ရန်မြို့ပပ်း၊ အမိက်သစ်၊
အရှင်းပယ်ဖျော့က်၊ အလင်းပေါက်က
တောက်တုန်းတော်၊ သောင်းလုံးကျော်သည်၊
ဖော်လူတို့ ငြိမ်းပါကိုး ။
(ဗုဒ္ဓဟူးနေ့)

၅။ တုရားမြစ်ခါ၊ မိဂဒါသို့၊ ကြောရွှေဖွား၊ မြန်ချီ
သား၍၊ ငါးပါးဝဂ္ဂ၊ စုံအညီနှင့်၊ ပဟိတသောင်း၊
တိုက်အပေါင်းမှ၊ ဝညောင်းကပ်လာ၊ နတ်မြဟာ
အား၊ ဝါဆိုလပြည့်၊ စနေနေ့ဝယ်၊ ကြွေကြွေ
လျှံတက်၊ ဓမ္မစက်ကို၊ မိန်မြက်ထွေပြား၊ ဟော
ဖော်ကြားသည်၊ တရားနတ်စည် ရှမ်းတယ်ကို။ ။
(စနေနေ့)

၆။ တရားနတ်စည်၊ ဆော်ရှမ်းလည်က၊ သုံးမည်တို
သိုက်၊ ကပ်သောင်းတိုက်ဝယ်၊ ကျွယ်ထိုက်သသူ၊
နတ်လူမြဟာ၊ သတ္တဝါကို၊ ဝေမာသောင်းသို့၊
ဖောင်ကုတိုဖြင့်၊ ဆောင်ပို့ပြီးကာ၊ ဝါလေးဆယ်
ငါး၊ သက်ကားရှစ်ဆယ်၊ စုံပြည့်ကြယ်က၊ ရာလေး
ဆယ်ရှစ်၊ သက္ကရာဇ်ဝယ်၊ နယ်မလ္လာတိုင်း၊ စံနှိုင်း
မဟုတ်၊ ကုသိန္ဒာရုံ၊ အင်းကြမ်းစုံ၌၊ ကဆုန်လပြည့်၊
အင်္ဂါနေ့ဝယ်၊ ချမ်းမြေ့နိဗ္ဗူ၊ စံတော်မူသည်၊
ဝှန်းဆူသောင်းလုံး ကျော်တယ်ကို။ ။
(အင်္ဂါနေ့)

၇။ နိဗ္ဗူစုံပြီ၊ ရှုမဆီသား၊ သိင်္ဂီရွှေလှော်၊ မာလောင်း
ဘော်ကို၊ ထိုရော်ကဆုန်၊ လဆုတ်ကြွ၍၊ ဝဋ္ဋနံ
နေ့ဝယ်၊ ခိုးရွှေမနေ့၊ ဓာတ်တေဇာလျှင်၊
ရှင်စောဉာဏ်စက်၊ ဝိဋ္ဌာန်ချက်ဖြင့်၊ လျှံတက်
ကော်ဒရ်၊ ပီးပူဇော်သည်၊ ဓမ္မတော်ရှစ်စိတ်
ကြွင်းတယ်ကို။ ။ (တနင်္ဂနွေနေ့)

စင်ကိုင်းတောင်ရိုး မဟာဝိဇ္ဇာဝယ ဆရာတော်ဘုရား
ဗုဒ္ဓဝင် ဘုရားရှိခိုး

အနန္တဂုဏသမ္ပန္နော- အရဟံအစ အနန္တသသင်္ချေ ဝ
ရေမဂ များလှ သောင်းပြောင်း ဂုဏ်တော် အပေါင်းတို့
ပြည့်စုံတော်မူသော၊ ဂေါတမော- ဂေါတမနွယ်မှူး၊ ဝ
မြတ်စွာဘုရားသည်...

ဝိပကံရပါဒဗုလေ- သာရမဏ္ဍ ကမ္ဘာမည့်
ဆုပန် * ကြထင်ခွား ဟုလေးပါးတွင် တင်ပါးဝင်သ
ဝိပကံရာ မြတ်စွာ သနမ်း ခြေတော်ရင်
နိယတမာလံ- ရသေ့ သမေဓာ ခြစ်စဉ်ခံ က သဒ္ဓါပိပိ
ကြည်ညို၍ ကိုယ်ကိုဝပ်ခင်း တံတားခင်းလဖြင့် ရှင်ရင်းမြတ်
ဝိပကံရာက ကမ္ဘာတဒ္ဓ နောင်ကာလ၌ ဗုဒ္ဓတစ်ဆူ ခြစ်က
ပျဉ်း ခွန်းကျချိုမြ နှုတ်တော်ဟသည် နိယတခေ၍ ဘွဲ့တံ
ဆောင်ပန်းတော်ကို၊ ပိလန္ဒိတုာန- ယသော် လောင်းလှ
သုမိတ္တာနှင့် မကွာအတူ ပတ္တနာမူလျက် ကြည်ဖြူနှစ်သ
ဦးထိပ်ခွက် ပန်ဆင်တော်မူပြီး၍-

ကပ္ပသတသဟဿာပိကနိ- ကမ္ဘာတွက်ကိ
ပါရမီဖြည့် တစ်သိန်းအလွန်ရှိကုန်သော၊ စတ္တာရိအာ
ယျာနိ- လေးသင်္ချေတို့ကာလပတ်လုံး၊ သမာ
သပါရမီဝလာ- ဝါဒစကား များလှပေါ့ယယ် သုံးဆယ်
ပါရမီတော်တို့ကို၊ ဝုရယိဘွာန- အယုတ် ဆလတ် အ
အားဖြင့် ဘုရားဖြစ်ရန် ရှည်သင့်ကြီးကုတ် အားထုတ်
ကံ့ပိုင်တော်မူပြီး၍-

အန္တိမဘဝ- ဒီပကံရာ မြတ်စွာကျူးနိုင် ပျာ
ပဋိလန္ဒေနေ ဒီပကံတော်လာ ကမ္ဘာတဒ္ဓ အဆုံးစွန်သော
အဝဉ်း အဝိယာ- ကပိလပြည်ရှင် ဘုရပ် သုဒ္ဓေါဒေန နန်းမ
တောင်ညာ ခြောက်ပြစ်ကွာသည့် မာယာဓေဝီ မဟေသီ ထုတ်
စား သောင်းရှေ့ဖျား၏၊ ကုန္တမိ- 'သန်ခွမ်းထိုက်မြိုက် ဝမ်း
ကြာတိုက်၌၊ ဝသိတုာန- တိုးတော်သကျ အညွနမင်၊ ခြံကြွင်း
တုက်ခပ် ဆက္ကရင်လွန် ခြောက်ဆယ်ခွန်ဝယ် တိုင်စွန်းညီညီ
ပီးလုံးဝိုသည့် ဝါဆိုလပြည့် ကြက်မင်းနေ၌ ရမ်းမြေ့သန္ဓေ
စုံနေဝံသပျက် ကိန်းအောင်းတော်မူပြီး၍-

လုမ္ဗိနီဝနေ- သာကီဝင်တို့ ရှင်ပျော်ပျိုသည့်
ပွားမြင် နှစ်မြို့တော်လုံး ပိတုန်းကျေးဇွန် ဝဲကာယုက်၍
ပျံတက်ရင့်ကျူး လွန်ပျော်မြူးသား မြင့်ထူး
ညီညီ ပွင့်ဖူးစိသည့် လုမ္ဗိနီသာမော အပ်ကြွင်းတော၌၊
ပိတုယိတုာန- ခြေကန်ဆယ်ရှစ်ခု ရတုသာယာ ဝိသာခါနှင့်
တံတိုတိမိဘုံ စန်းတွေ့ကြုံသား ကဆုန်လပြည့် သောကြာနေ့၌
မျမ်းမြေ့ကြည်သာ နတ်မြဟွာနှင့် ဗိုလ်ပါးပေါင်း ရံခ
မညောင်း၍ တစ်သောင်းလောကဓာတ် ပဲတင်တပ်လျက် နှစ်ပ
ကျော်ကျူး သူ့ထက်ထူးအောင် မီးရှူးသန်စင် ဖွားမြင်
တော်မူပြီး၍-

သောဠသပထကာလေ- တစ်ဆယ်ခြောက်နှစ်
ထီးနန်းစံ သက္ကရာဇ်ကို တွက်စေပြီးမြောက် ငွယ်တော်
ဧကန်လောအခဲ၌၊ ဗုဒ္ဓသိရိ- တစ်ထိန်း
ခြောက်သောင်း ဆွေတော်ပေါင်းနှင့် သောင်းမမိထာ
လေးထောင်းရံလျက် ရမ္မသုဘ သုရမ္မဟု ထွန်းပြပြီးပြောင်
နန်းသုံးဆောင်ဝယ် ရွှေထောင်နှိုင်းဆ နတ်တမျှသို့ ဆရာကဋ္ဌနာ

မိမ္မာရွှေလှော် မင်းယသော်နှင့် နှစ်ဖော်သက်ဝေ မြန်နှင့်ရွှေ
 ဂဟေတော်စပ် ရွှေလက်ထပ်၍ နန်းရပ်တီးပြု သိကြားကျ
 လျှင် စိုးယူပိုင်နင်း ပွဲစုံခင်းလျက် မင်းမင်းတို့ထိုး ဘုန်းမီး
 နေလ ပရပိုင်သော် မင်း၏အသရေတော်ကို၊ အနုတဝိတုာ-
 ဆယ့်သုံးနှစ်မျှ အားရရွှင်ပျော် စံစားတော်မူပြီး၍-
 ကျေနပ်သဝေသေ-တောထွက်ပို့ရန် ချိန်တံ
 တောထွက် သင့်မြတ် ကရကဋ်ရာသီ ပါရမီဆော်နှိုး အရှင်
 တော် နှစ်ဆယ့်ကိုးသို့၊ ပတ္တေ-တရွေ့ ရွှေကြိုး
 မြောက် ဖောက်တော်မူလတ်သည်ရှိသော်၊ စတုရောနိမိတ္တေ-
 သူအို၊ လူနာ၊ သူသေတစ်ခန်း ရဟန်းတခြား လေးပါးသေး
 နိမိတ်ကြီးတို့ကို၊ ဒီသွာ-ဥယျာဉ်ကစားရန် ထွက်စံတော်မူစဉ်
 တွေ့မြင်တော်မူသည် ရှိသော်၊ နိဗ္ဗိန္ဒိတုာန-ထီးတော် နန်းတော်
 ကြဉ်နန်းတော်၌ မခပျော်မပွေ့ ငြိမ္မေတော်မူလှသည် ဖြစ်၍၊
 နိက္ခမခန္ဓာ-ကိုးဆယ့်ခုနစ်ခု ရတုဋ္ဌန်းစို ဝါဆို ပုဏ္ဏမ ဗျူ
 ဒိနာ ဆွေကြင်ရာမှ သည်းချာမျက်ရွှံ ဖာဟုဘုန်းဟေ့ ပွားသည့်
 နေ့တွင် မခပူ နိုင်အောင် ထံဝေဆောင်၍ သန်းခေါင်ကာလ
 တိုးတိုးမျှနှင့် ဆန္ဒမတ်ကျော် အပါခေါ်၍ စီးတော်ယာဉ်လှ
 ကဏ္ဍကနှင့် နန်းမုဒ္ဒာရှောင် နော်မာသောင်သို့ ဖောက်အောင်
 မပျက် ထွက်ကြီးထွက်တော်မူလျက်၊ ပဗ္ဗတိတုာန-ဘဒ္ဒကဋ္ဌန
 အလှမျက်ပျော် ယသော် ကြင်ဆွေ နန်းလုံးမေသည် မှန်ပေ
 သုံးသပ် ထုံးစုံအပ်သည့် သျှောင်မြတ်ရတနာ ဆံကောသာကို
 တွယ်ဘာမတော၊ ပယ်ကားရှားလျက် ထက်ဖျားမြဟာ လူ့ထပ်
 လာသည့် ဖောင်ဝါတင့်ဆန်း ကြာသက်နိုးဖြင့် ထီးနန်းမူရာ
 စွန့်ပစ်ကာလျှင် ကြည်သာရွှင်လန်း တောမြိုင်တန်း၌ ရဟန်း
 ပြုတော်မူပြီး၍-

ဗုဒ္ဓဂရုစရိယာကျင့် ဆဗ္ဗဏာနိ-ဥရုဝေလ နာမတင့် ဆန်း
 နန်းနှင့်မနီး ထီးနှင့်ဝေးကွာ တောမြိုင်
 သာဝယ် သင်္ချာတွက်စစ် ခြောက်နှစ်ဟို့ ကာလပတ်လုံး၊
 ဗုဒ္ဓဂရုစရိယာနိ-ခန္ဓာညှိုးခွေ ကြေလူမန်းအားကုန်ခန်းအောင်
 ပင်ပန်းဆင်းရဲ ပြုနိုင်ခဲ့သည့် လွန်ကဲသော အကျင့်တော်မြတ်
 တို့ကို၊ စရိတုာန-သွေးသားခန်းခြောက် အသက်ပင်ပျောက်
 ပျောက် မကြောက်မရွံ့ နောက်မတွန့်ဘဲ သက်စွန့်ကြိုးပမ်း
 ဖြည့်စွမ်း ကျင့်ကြံတော်မူပြီး၍-

ဗောဓိမဏ္ဍေ- အဝိဇ္ဇာတိ ဌာနသာစည်
 တုရားမြစ် ရှေးတည် နှောင်းပျက် အချက်အချာ
 မင်္ဂလာဘူမိ အတုမရှိသည့် ဗောဓိမဏ္ဍိုင်
 မြေဦးကိုင်၌၊ ပဉ္စမာရေ-ဒေဝပုတ္တ စသည်အပြား မာရ်ငါး
 ပါးတို့ကို၊ ဝိတုာန- ပါရမီတော်မြတ် အရဟတ္တမင် ဝေး
 ဆန်လျက်ပြုစို့ ပယ်ဖျက် ခုတ်ထွင် သုတ်သင် ရှမ်းလင်း
 အောင်ပဲ့ခင်းလျက် အောင်သတင်းကြူကြူ အောင်လံ
 တော်လွင့်ထူပြီး၍၊ ဗုဒ္ဓဘာဝံ- လေးပါးသစ္စာ ပုဒိအာကို
 ဆရာမကူ သယမ္ပူဖြင့် တုမြူမကျန် မဖောက်ပြန်ဘဲ ဝေဇန်
 ပိုင်းခြား ထိမြစ်ခြားသည့် သုံးပါးလောက မကုဋတုတ်ဖူး
 အောင်ပဲ့မှု့တစ်ဆူ နတ်လူတို့မျက်ရစ် ဘုရားရှင်အဖြစ်သို့၊
 သမ္ပတ္တော- ရာသုံးခုကြုံ ကဆုန်လပြည့် ဆင်မင်းနေ့ဝယ်
 ကြွေကြွေလှိုက်ဆူ ဖောက်ကြီး ဖောက်တော်မူလေပြီ။
 တံ ဗုဒ္ဓံ- ဘုရားအဖြစ်သို့ စင်စစ်ပြီးမြောက် ဖောက်တော်
 မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားကို၊ အဟံ - တပည့်တော်သည်၊
 ဝန္နာမိ - ရိုသေမြတ်နိုး လက်စုံမိုး၍ ရှိခိုး ကန်တော့ပါ၏
 အရှင်ဘုရား။

ပုထ်ချက်

၁။ ဘုရားရှင်တို့ ပွင့်တော်မူရာ ကမ္ဘာသည် ငါးမျိုး ရှိ၏။ ယင်းတို့မှာ (၁) ဘုရားတစ်ဆူပွင့်သော သာဓကမ္ဘာ၊ (၂) နှစ်ဆူပွင့်သော ဗဏ္ဍကမ္ဘာ၊ (၃) သုံးဆူပွင့်သော ဝရဂမ္ဘာ၊ (၄) ဘေးဆူပွင့်သော သဗ္ဗရမ္ဘာ၊ (၅) ငါးဆူပွင့်သော တဒ္ဒကမ္ဘာတို့ ဖြစ်ကြ၏။ ဤကမ္ဘာငါးမျိုးကို ဘုရားရှင်တို့ ပွင့်တော်မူရာ ဖြစ်သောကြောင့် အဆိုညီကမ္ဘာ ဟု ခေါ်သည်။ ဤကမ္ဘာများမှတစ်ပါး ဘုရားရှင်တို့ ပွင့်တော်မူသော ကမ္ဘာများကို သုညကမ္ဘာများဟု ခေါ်သည်။

အဆိုပါ အသုညကမ္ဘာက ငါးမျိုးအနက် ၄-နံပါတ် ဖြစ်သော သာဓမ္မဏ္ဍကမ္ဘာကို ရည်ရွယ်၍ “သာဓမ္မဏ္ဍကမ္ဘာမ” ဟု ဆိုသည်။ ယင်းသာဓမ္မဏ္ဍကမ္ဘာ၌ တကုတ်ရာ မေဓကေရာ သရကက်ရာ စိပတ်ရာ ဟု ဘုရားလေးဆူ ပွင့်တော်မူခဲ့၏။ ဤအချက်ကို ရည်ရွယ်၍ “ရာလေးပါးတွင် တစ်ပါးပါစင်သည့် စိပတ်ရာ ခြတ်စွာဆနင်း” ဟု ဆိုသည်။

၂။ ပါရမီသုံးဆယ် ရေတွက်ပုံ၊ ဧါန၊ သီလာ၊ နေက္ခမ္မ၊ ပညာ၊ ဝိရိယ၊ ခန္တီ၊ သစ္စာ၊ အဓိဋ္ဌာန၊ မေတ္တာ၊ ဥပေက္ခာ ဟူသော ပါရမီဆယ်ပါးကို အဟုတ် (အညံ့) စား အလတ် စား အမြတ်စားဟု သုံးမျိုးစီ မြောက်ပွားလျှင် ပါရမီ သုံးဆယ်ဖြစ်၏။ ဥပမာ— ဧါနပါရမီ (အညံ့စား)၊ ဧါနဥပပါရမီ (အလတ်စား)၊ ဧါနပရမတ္တပါရမီ (အမြတ်စား) စသည်ဖြင့် ပွားရာ၏။ ယင်းကို ရည်ရွယ်၍ “အဟုတ်၊ အလတ်၊ အမြတ်အားဖြင့် ဘုရားဖြစ်ရန် ရည်ဆန်ကြီးကုတ် အားထုတ် ပြုကျင့်တော်မူပြီး၍” ဟု ဆိုသည်။

မေး။ ။ ဘုရား၊ သို့မဟုတ် ရတနာသုံးပါးကို ရုပ်ရင်း၊ ဆိပ်ရင်း၊ လျှောက်ရင်း ရှိခိုးကောင်းပါသလား။

ဖြေ။ ။ အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော် “ဝန္ဒနာသုတ်မှာ ရှိခိုးတာ ဟာ ကိုယ်နဲ့ရှိခိုးခြင်း၊ နှုတ်နဲ့ ရှိခိုးခြင်း၊ စိတ်နဲ့ ရှိခိုးခြင်းဆိုပြီး (၃) မျိုး ရှိတယ်လို့ ဟောတယ်။ အဲဒီ သုံးမျိုးထဲမှာ ကိုယ်နဲ့ ရှိခိုးတယ်ဆိုတာက ဘုရားရှင်ကို ရှိခိုး လေးစားကြောင်း ကျေးဇူးတင် ဆည်းကပ်ကြောင်းကို ကိုယ်ခန္ဓာနဲ့ ပြုတာဖြစ်တဲ့ အတွက် ဆိပ်ရင်း၊ လမ်းလျှောက်ရင်း၊ လက်အုပ်ချီ ရှိခိုးမယ် ဆိုရင် ရှိခိုးမှု သဘောနည်းတဲ့အတွက် ဆိပ်ရင်း၊ လမ်းလျှောက်ရင်း ကိုယ်နဲ့ ရှိမခိုးသင့်ပါဘူး။ မတ်တက်ရပ်လျက် လက်အုပ်ချီပြီး ထိုင်လျက် ဦးချပြီး ကိုယ်နဲ့ ရှိခိုးရပေမယ်။

ဂုဏ်တော်တွေကို နှုတ်နဲ့ရှုတ်ဆို ပူဇော်တာကို နှုတ်နဲ့ ရှိခိုးတယ်လို့ ခေါ်တယ်။ ဂုဏ်တော်တွေကို စိတ်ထဲမှာ အောက်ပုလေးစားနေတာကို စိတ်နဲ့ ရှိခိုးတာလို့ ခေါ်တယ်။ နှုတ်နဲ့ စိတ်နဲ့ ရှိခိုးတာကိုတော့ ရုပ်ရင်း၊ ဆိပ်ရင်း၊ သွားရင်း၊ ဆိပ်လျှောက်ရင်း၊ ဣရိယာပုတ် လေးပါးစလုံးမှာ အချိန်မရွေး လုပ်လို့ ရပါတယ်။ ဒါကြောင့် အာဇာနည်နာဠိယ ပရိတ်ကို စီစဉ်ပေးတဲ့ ရှေးဆရာတော်ကြီးတွေက...

ဝစော၊ မနာသာဝေဝ၊ ဝန္ဒာ၊ မေ တေ တတာ၊ ဂတေ။

လယ်နေ အာသနေ ဌာနေ၊ ဂမာနောပိ သဗ္ဗာ၊ ဝေဗျာဠာထိုင်ရပ်သွား အခါခပ်သိမ်း ထိုဘုရားရှင်တွေကို နှုတ်နဲ့ စိတ်နဲ့ ရှိခိုးပါမိလို့ ပြုထားပါတယ်။

ဘုရားရှင်ကို ရည်မှန်း ဆက်ကပ်ခြင်းသာ ဖြစ်ပါတယ်။ သက်တော်ထင်ရှား ဘုရားရှင်ကို ရည်မှန်း ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်မှုဟာ ဗုဒ္ဓသာသနာကို ဖြစ်သလို ထက်တော် ထင်ရှား ဘုရားရှင်ကို ရည်မှန်းဆက်ကပ်တဲ့ ဆွမ်း ရေချမ်း အလှူဟာလဲ အလှူဒါနပြောက်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဗုဒ္ဓသာသနာတို့ဟာ ဆွမ်းတော်ထင်ကြခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

မေး။ ။ဘုရား ဆွမ်းတော်ထင်တဲ့ အစဉ်အလာဟာ ပိဋကတ်ထဲမှာ ပါရှိပါသလား။

ဖြေ။ ။ဘုရားရှင်ကို ဆွမ်းတော် ရေတော်ကပ်တာနဲ့ ပတ်သက်လို့ ပိဋကတ်ပါဠိတော်မှာ မတွေ့ရပါဘူး။ ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးတဲ့ ဘုရားရှင်ကို ရည်မှန်း၍ စေတုစေတီ စသည်ကို ပစ္စည်းလေးပါးနဲ့ ပူဇော်တာဟာ ဘုရားရှင်ကို ပူဇော်ရာ နောက်တယ်လို့ အင်္ဂုတ္တိုရ်အဋ္ဌကထာမှာ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ တိဋ္ဌန္တေ နိဗ္ဗုတေစာပိ၊ သမေဓိတ္ထေ သမံ ဇလံ-သက်တော် ထင်ရှား ဘုရားရှင်နဲ့ ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီး ဘုရားရှင်ကို ထပ်တူ ထပ်မျှ ကြည်ညိုလေးစားတဲ့ စိတ်စေတနာနဲ့ ပြုလုပ်တဲ့ ကုသိုလ် တောင်းမှုဟာ တူမျှတဲ့ အကျိုးကို ပေးတယ်လို့ ဝိမာနဝတ္ထု ပါဠိတော်မှာလဲ ပြဆိုထားပါတယ်။

မေး။ ။ဘုရားရှင်ဟာ ပရိနိဗ္ဗာန် စံသွားတာ မှန်ရင် ပူဇော်မှုကို မသာယာနိုင်၊ မသာယာသော ဘုရားရှင်အား ပြုအပ်သော ကုသိုလ်သည် အကျိုးတစ်စုံတစ်ရာ မရနိုင်ဘူးလို့ တိတိတို့တွေက ပြောနေကြပါတယ်။ ဗိပြုဆနာကိုဖြေရှင်းပေးပါလို့ မိလိန္ဒမင်းကြီးက ရှင်နာဂသိန်ကို မေးတယ်။

ဖြေ။ ။ရှင်နာဂသိန်က မင်းကြီး၊ ဘုရားရှင်ဟာ သက်တော်ထင်ရှားရှိစဉ်ကပင် ပူဇော်မှုတွေကို မသာယာဘူး။

(၉)

ဆွမ်း ရေချမ်း ဆီမီး ကပ်လှူခြင်း

မေး။ ။ဗုဒ္ဓသာသနာတွေ့ရှိ နေ့စဉ်လုပ်ငန်းမှာ ဘုရား ရှိခိုးပြီး ဘာလုပ်ပါသလဲ။

ဖြေ။ ။ဘုရားရှင်ရှိ ဂုဏ်တော်တွေကို ရှုတ်ဖတ်ပူဇော် ရှိခိုးပြီးတဲ့အခါ မနက်စောစော အခွက် ထက် ချိန် ဆိုရင် ဆွမ်း ရေ ချမ်း ပန်းနဲ့ ဆီမီး ကပ်လှူ ပူဇော်ပါတယ်။ ညအိပ်ရာဝင် ဘုရားရှိခိုးပြီးရင်တော့ ပန်း ဆီမီးနဲ့ ရေချမ်းပဲ ဆက်ကပ်ပါတယ်။

မေး။ ။ရှင်ပွား ဆင်းတုတော်နဲ့ စေတီတော်တွေဟာ ဆွမ်း သစ်သီးနဲ့ ရေချမ်းတွေကို တကယ် မတုတ်ပေး မသုံးဆောင်ဘဲ ဘာကြောင့် လှူဒါန်း ဆက်ကပ် နေကြပါသလဲ။

ဖြေ။ ။ရှင်ပွား ဆင်းတုတော်တွေနဲ့ စေတီတော်တွေဟာ လူတွေ ဆက်ကပ် ပူဇော်တဲ့ ဆွမ်း သစ်သီး ရေချမ်းတွေကို တကယ် မသုံးဆောင်တာ မှန်ပါတယ်။ ဗုဒ္ဓသာသနာဝင်တွေကလဲ ရှင်ပွား ဆင်းတုတော်တွေနဲ့ စေတီတော်ကို ဆက်ကပ် လှူဒါန်းတာ မဟုတ်ပါဘူး။ အဲဒီ ရှင်ပွားဆင်းတုတော်တွေက ကိုယ်စား ပြုထားတဲ့ သက်တော် ထင်ရှား

ဗောဓိပင်နဲ့ ရွှေပလ္လင်မှာကတည်းက သာယာတပ်မက်မှုကို ပယ်စွန့်ခဲ့ပြီ။ အခု ပရိနိဗ္ဗာန်စံသွားပြီးမှဆိုတော့ သာယာတပ်မက်မှုဟာ ပိုဝေးဘာပေါ့။ မသာယာသည်သာဖြစ်တဲ့ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဓာတ်တော်တွေကို တည်မှီရာပြုပြီး ဘုရားရှင် ဉာဏ်တော်ရတနာကို အာရုံပြုကာ ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုခြင်းဖြင့် လူနတ်နိဗ္ဗာန် သုံးတန်သော ချမ်းသာကို ရရှိနိုင်ပါတယ်။

ဥပမာပြရရင် ဆောက်လောင်နေတဲ့ မီးပုံကြီးဟာ မြက်ထင်း တဲ့ လောင်စာတွေကိုမသာယာပါဘူး။ မသာယာတဲ့ မီးပုံကြီးကို မြက်ထင်းစတဲ့ လောင်စာတွေကို ထည့်ပြီး အဲဒီ မီးတောက်နဲ့ ထမင်းဟင်း စသည် ချက်ပြုတ်ကာ အကျိုးရှိအောင် လုပ်နိုင်ကြသလို မသာယာတဲ့ ဘုရားရှင်မှာ ပြုလုပ်တဲ့ ပူဇော်မှုဟာလဲ အကျိုးရှိနိုင်ပါတယ်။

နန္ဒကတိလူးဟာ ရှင်သာရိပုတ္တရာကို ပြစ်မှားတယ်။ ရှင်သာရိပုတ္တရာက စိတ်မဆိုးဘူး။ ဒါပေမယ့် နန္ဒကတိလူးဟာ မြေမျိုခံရတယ်။ ဒီလို မြေမျိုခံရတာကိုလဲ ရှင်သာရိပုတ္တရာက ဝမ်းမသာဘူး။ နန္ဒကတိလူး မြေမျိုခံရတာဟာ အပြစ်မှားခံရတဲ့ ရှင်သာရိပုတ္တရာရဲ့ သာယာမှု မသာယာမှု အပေါ် တည်တာမဟုတ်ဘူး။ ပြုလုပ်တဲ့သူရဲ့ စေတနာပေါ်မှာသာ တည်တယ်။ နန္ဒကတိလူး စေတနာမကောင်းတော့ မကောင်းတဲ့ အကျိုး ရရှိသလိုပဲ။ မသာယာတဲ့ဘုရားရှင်မှာ ပြုတဲ့ ပူဇော်မှုကောင်းမှုကုသိုလ်ဟာလဲ လူနတ်နိဗ္ဗာန်သုံးတန်သော ချမ်းသာအကျိုးကို ခံစားရမယ်လို့ ရှင်နာဂသိန်ဟောပါတယ်။ အဲဒီအချက်ကို ကြည့်ရင် ဆင်းတုစေတီတော်မှာ ဆွမ်း ရေချမ်းကပ်လှူတာဟာ ဘုရားရှင်ဆုံးဆောင်သည်ဖြစ်

စေ။ မသုံးဆောင်သည်ဖြစ်စေ ဆက်ကပ် လှူဒါန်းတဲ့ဆွမ်း စေ ကနာဟာ ထက်သန်ရင့်သန်သလောက် အကျိုးကို ရရှိခံစားနိုင်တယ်လို့ ယုံကြည်နိုင်ပါတယ်။

မေး။ ။ ဘုရားကို ဆွမ်းတော် ရေတော်ကပ်တဲ့ ဆွမ်းကလေးဟာ တယ်ဘုန်းက မစွဲသလဲ။

ပြေ။ အထက်ပုစ္ဆာမှာ ပြောဆိုခဲ့တဲ့အတိုင်း ဘုရားရှင်ကို ဆွမ်း၊ ရေချမ်း စသည်နဲ့ ပူဇော်တဲ့ အလေ့အကျင့်ဟာ မိလိန္ဒပုဏ္ဏားကျမ်းမရေးခင်က ရှိနေတယ်လို့ ယူဆနိုင်တယ်။ မိလိန္ဒပုဏ္ဏားကျမ်းကို သာသနာတော် သက္ကရာဇ် ၅၀၀ (ခရစ်နှစ်မစမီ နှစ် ၁၀၀)ခန့်က ပြုစုခဲ့တယ်။

ဘာသာ ကိုးကွယ်မှုဆိုင်ရာကို ပြန်ကြည့်တဲ့အခါ ကမ္ဘာ့အစောဆုံး ဘာသာရေးဖြစ်တဲ့ နတ်ကိုးကွယ်မှုမှာ နတ်တွေကို ထမင်း၊ ဟင်း၊ ဓားသောက်ဖွယ် အရက်သေစာတွေနဲ့ ပူဇော် ပုသခဲ့တာကို တွေ့ရတယ်။ သုဇာတာသုဋ္ဌေးသမီးရဲ့ ဂဏာဒို့ဆွမ်းဟာ ဘုရားရှင်အတွက် ချက်လုပ်စိမ်တာမဟုတ်ဘဲ ညောင်ပင်စောင့် ရွက္ခစိုးနတ်မင်းကြီးအတွက် ပူဇော်ပုသတာ ဖြစ်တယ်။ ဘုရားရှင်မပွင့်မီ ဝေဒခေတ်မှာ ဗြာဟ္မဏပုတ္တားတွေဟာ ကံ၊ နှား၊ ဆိတ်၊ ကြက်၊ ဝက် တဲ့ သံဇာတတွေကို ထုတ်ပြီး ယဇ်ပူဇော်နေကြတယ်။ ဝေဒခေတ်ပုံမှာပါတဲ့ ယဇ်ဝေဒဟာ ယဇ်ပူဇော်နည်းတွေကို ပြတဲ့ ကျမ်းဖြစ်တယ်။ နတ်ကိုးကွယ်မှု၊ ဗြာဟ္မဏတွေရဲ့ ယဇ်ပူဇော်မှုကို အတုယူပြီး ဘုရားဆင်းတုတော်စေတီတော်ကို ဆွမ်း၊ ရေချမ်း ဆက်ကပ်မှုဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာ အစပိုင်းလောက်ဘုန်းကတည်းက ရှိခဲ့မယ်လို့ ယူဆနိုင်တယ်။

ပြီးတော့ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေဟာ သံဃာတော်တွေကို ဆွမ်းကပ်ရတယ်။ ဆွမ်းကပ်တော့ ပါဠိတော်ထွေမှာ ဗုဒ္ဓပုထိုး သံဃာ=ဘုရားအမျိုးရှိတဲ့ သံဃာတွေကို ဆွမ်းဆက်ကပ်တယ်လို့ ပါတဲ့အတွက် သံဃာတော်တွေ ဆွမ်းကပ်တဲ့အခါမှာလဲ သက်တော်ထင်ရှား ဘုရားရှင်လို ရည်မှန်းပြီး ဆွမ်း၊ ဓမ္မချမ်း ဆက်ကပ်တဲ့ အစဉ်အလာဟာ ဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ခံပြီး စကတောင် လာခဲ့တယ်လို့ ယူဆရပါတယ်။

မြို့မာနိုင်ငံမှာတော့ ထေရဝါဒသာသနာ မထွန်းကားမီ တောင်သူကြီးမင်းခေါ် ပုပ္ဖားစောရဟန်းမင်း လက်ထက် ဘုရားမမည်၊ နတ်မမည် ရုပ်ထုကြီးကို ထုလုပ် ကိုးကွယ်ပြီး ည၊ နံနက် အစားအစာနဲ့ အရက်သေစာတွေ ပူဇော်တယ်လို့ တွေ့ရတော့ အရည်းကြီးသာသနာမှာလဲ ဆွမ်းတော်ကပ်တဲ့ အစဉ်အလာရှိပြီးလို့ ယူဆရတယ်။ မနုဿာမင်း ခံထွင်းက မီးတောက်နေတာကို ဆွမ်းတော်စွန့်ပြီးအစာတွေ နကျွေးခြင်းဖြင့် ဘုန်းနိဗ္ဗိအောင် လုပ်ခဲ့တယ်ဆိုတော့ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာအစကပင် ဆွမ်းတော်ကပ်တဲ့ အစဉ်အလာ ရှိခဲ့တယ်လို့ ယူဆနိုင်တယ်။

မေး။ ။ ဘုရားရှင်ကို ဆွမ်းရေချမ်းကပ်လှူတဲ့အကြောင်း အဋ္ဌကထာတွေမှာ ပြပါသလား။

ဖြေ။ ။ ပြပါတယ်။ ဥပရိပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာမှာ ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်ခံပြီးတဲ့နောက် ဘုရားအမှူးရှိသော သံဃာတော်အား ဆွမ်းကပ်လို့ ရပါသလားလို့မေးပြီး “ရပါတယ်။ နေရာကိုခမ်းပြီး ဆင်းတုတော်ကိုချကာ ရဟန်းတော်တွေ ဆွမ်းမကပ်ခင် ဘုရားရှင်ကို ဆွမ်းကပ်ပွဲကပ်ရမယ်။ ပြီးမှ သံဃာတော်ကို ကပ်ရမယ်လို့ ပြထားပါတယ်။ အဲဒီဆွမ်းပွဲကို ဘုရား

တော်၊ စေတီ၊ ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်ပြုရတဲ့ ရဟန် ရှိရင် အဲဒီဆွမ်းကို ကပ်ရမယ်။ မရှိဘူးဆိုရင် သံဃာတော်တွေကို မြန်မာနိုင်ငံတယ်”လို့ ပြထားတယ်။

ဒီနည်းပလာဝါ ဝိဝရက္ခန္ဓက အဋ္ဌကထာမှာ စေတီရှင်တော်တွေမှာ ဆွမ်းစသည်ထားပြီး ဘုရားရှင်တို့အား နှိုးနှိုးပါဏ် ပြောလှူရမယ်။ လှူပြီးတဲ့ဆွမ်းတော်ပွဲကို ဘုရားကပ်ကြီး ဝတ်ငယ်ပြုတဲ့လူဟောင်းက စားနိုင်တယ်။ အပြုဝတ်ပြုသူ မရှိရင် တံမြက်လှဲခြင်းတော် ဝတ်တစ်ခုခုကို ပြုလုပ်ပြီး ဆွမ်းတော်ပွဲကို စားနိုင်တယ်လို့ ပြထားတယ်။

ဒီအဋ္ဌကထာ ၂-ခုအရ စေတီ၊ ရုပ်ပွားတော်ကို ဆွမ်းတော် တင်ကောင်းတယ်။ ဆွမ်းတော်ပွဲကျကို ဝတ်တစ်ခုခုပြုပြီး စားကောင်းတယ်လို့ မှတ်ပါ။

မေး။ ။ ဆွမ်းတော် တင်တဲ့အခါ အချို့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဆရာဟာ ဟင်းနဲ့မတင်ဘဲ ဘာကြောင့် ဘစ်သီး၊ အချိုအချဉ်တွေနဲ့သာ တင်သလဲ။ သားငါး ဟင်းတွေနဲ့လင်ရင် အပြစ်ရှိပါသလား။

ဖြေ။ ။ သားငါး ဟင်းတွေနဲ့တင်လို့ အပြစ်မရှိပါဘူး။ တင်ကောင်းပါတယ်။ ဘုရားရှင်ဟာ သက်တော် ထင်ရှား ဖြစ်က သားငါး ဟင်းလျှော့တွေကို ဘုဉ်းပေး သုံးဆောင်ပါတယ်။ ရဟန်းတွေကိုလဲ ထူးခြားတဲ့ အသား (၁၀)မျိုးက နှစ်ရက် ကျန် အသားဟင်းတွေကို ဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်ဖို့ ခွင့်ပြုခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဟိန္ဒူခြားဟူတော့မှ အသက်သတ်ဖို့ မဆာလွန်-၁၆ [ဓမ္မမာကြံ]

လွတ် စားတဲ့စနစ်ဟာ ပုဂ္ဂဘာသာ မြန်မာလူမျိုးတွေဆို
စက်လာတယ်။ သက်သတ်လွတ် စားရာက သက်သတ်
ဆွမ်းတော်တစ်မျှ အစဉ်အလာ ဖြစ်လာခဲ့တယ်။

သက်သတ်လွတ် ဆွမ်းတော်တင်တဲ့ အခြား အကြောင်း
တစ်ခုကတော့ ပုဂ္ဂမပိုင်မီနဲ့ ပုဂ္ဂခေတ်မှာ အချို့ ပြီး
တွေ့လာ ကဲ့၊ နား၊ ကြက်၊ ဝက်၊ ဆိတ်တဲ့ သတ္တဝါတွေ
ရာနဲ့ ထောင်နဲ့ချီသတ်ပြီး ယဇ်ပူဇော်ပွဲကြီးတွေ (အလှူ
တွေ) ပေးနေကြတယ်။ ဒါကို ဘုရားရှင်က အကြီးအကျယ်
ရှုတ်ချ ဟောပြောခဲ့တယ်။ ဒီလို သားကောင်တွေကို အ
ပယ်ရှယ်သတ်ပြီး ပြုလုပ်တဲ့ ယဇ်ပူဇော်ပွဲသဘော သာ
ရောက်သွားမှာစိုးလို့ သက်သတ်လွတ်ဆွမ်းတော်တင်ကြတာ
ဖြစ်ပါတယ်။ ဘုရားကိုးဆူ ပူဇော်ပွဲတွေနဲ့ ရပ်ကွက်တစ်ခု
စုလုပ်ကြတဲ့ ဆွမ်းတော်ကြီးတင် ပွဲတော်တွေမှာလဲ ယဇ်
ပူဇော်ပွဲ ဆန်သွားမှာစိုးလို့ သက်သတ်လွတ် မုန့်နဲ့ အသီး
တွေကို တင်ကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဆွမ်းတော်ပွဲအတွက် ကြက်ဘဲကောင်လုံးကြော်မျိုး သီး
သန့် ခံစံတာဟုတ်တဲ နေ့စဉ် စားဦးစားဖျား တင်တဲ့အ
မှာတော့ အသားငါး ဟင်းတွေနဲ့ တင်နိုင်ပါတယ်။ အသား
ငါးနဲ့ တင်တဲ့ လူတွေလဲ အများပဲ ရှိကြပါတယ်။

ပေး။ ။ နှစ်ပွား ဆင်းတုတော်တွေ စေတီတော်တွေကို
ဆွမ်းတော်တင်၊ ရေချမ်းကပ်လို့ အကျိုးတစ်စုံတစ်ရာ ရနိုင်
ပါသလား။

ဖြေ။ ။ ရနိုင်ပါတယ်။ အခုသိပ္ပံခေတ် ရုပ်ဝါဒီတွေ
အမြင်မှာတော့ ရုပ်ပွားဆင်းတု စေတီတွေရေ့မှာ ကျမ်း

တော် ရေတော် တင်လှူထားတာဟာ အဓိပ္ပာယ် မရှိဘူးလို့
နေတတ်ကြတယ်။ ဆွမ်းတော်တင်ကယ် ရေချမ်းကပ်တယ်
တာက အလှူဒါနပြုခြင်းပဲ။ အလှူဒါန ဆိုတာက အလှူခံ
လက်က စားသုံးတယ် မစားသုံးဘူးပေါ့မှာ အခြေမခံ
ဘူး။ အလှူရှင်ရဲ့ ပေးလှူတဲ့ စေတနာဟာ အဓိကပါ။ ဒီဒါန
စေတနာဟာလဲ ပေးလှူဆဲ ပစ္စည်းဝတ္ထုပေါ့မှာ တွယ်တာ
တင်ပက်နေတဲ့ လောဘကို တိုက်ဖျက်ခြင်းဆဘောသာ ဖြစ်ပါ
တယ်။ ဘုန်းကြီးတစ်ပါးကို သက်န်းလှူရာမှာ ဒီဘုန်းကြီးက
သက်န်းကိုဝတ်မှ အလှူမြောက်တာ မဟုတ်ပါဘူး။ သေတ္တာထဲ
မှာပဲ သိမ်းယားထား အခြားသူ တစ်ယောက်ကိုပဲ ပေးပေး
ပေးလှူတဲ့ လူအဖို့တော့ ဒါနကုသိုလ်ရသလို ရုပ်ပွားတော်က
အသုံးဆောင်ပေမယ့် တစ်မက် စုံလမ်းမှုတဏှာကို ချိုးနှိမ်ပြီး
လှူတတ်ပြီး ဖြစ်တဲ့အတွက် ဒါန ကုသိုလ်ဖြစ်တယ်လို့ မှတ်နိုင်
ပါတယ်။

အလှူဒါနရဲ့ အင်္ဂါ ၄-ပါးမှာ ပေးလှူလိုတဲ့လူရဲ့ စေတနာ၊
ပေးလှူစရာ ပစ္စည်းဝတ္ထု၊ ထိုပစ္စည်းကို အလှူခံမည့် အလှူခံ
ပျိုလှယ်၊ တကယ်ပေးလှူခြင်း၊ ဒီလေးပါး ပြည့်စုံရင် အလှူ
မြောက်ပါတယ်။ အခု ဆွမ်းတော် ရေတော်ကပ်ရာမှာလဲ
ဒီလေးပါးစုံတဲ့အတွက် အလှူဒါနမြောက်ပြီး လူနတ် နိဗ္ဗာန်
တန်ခိုးသော အကျိုးတရားတွေကို နေိုင်တယ်လို့ ယုံကြည်ပြီး
ဆွမ်းရေချမ်း လှူဒါန်းနိုင်ကြပါစေ။

ပေး။ ။ ဆွမ်းတော်တင်ပြီး ပြန်စဉ်တဲ့ အစားအသောက်
တွေကို စားရင် ဘုန်းနိမ့်တယ်ဆိုတာ မှန်ပါသလား။

ဖြေ။ ။ ဆွမ်းတော်တင်ပြီးစား မှားရင် ဘုန်းနိမ့်တယ်
ဆိုတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာမူလဲ

အခိုင်အမာ မတွေ့ရပါဘူး။ ဝါပေမယ် ဆွမ်းတော်တော်
 ဖြစ်ဖြစ်၊ အခြား ဘုရားပိုင်းပစ္စည်း တစ်ခုခုကို ဖြစ်ဖြစ် ဟု
 တိုင်းတော့ အလွယ်တကူ ယူငင်စားသုံးလို့ မရပါဘူး။
 ဘုရားကျောင်းဆောင်၊ ဘုရားဝင်း၊ ရင်ပြင်တော် စသည်များ
 တံမြက်လှည်းခြင်းစတဲ့ ဗုဒ္ဓဝေယျာဝစ္စ တစ်ခုခုကို လုပ်ပြီးမှ
 သာ ဘုရားလှူထားတဲ့ ပစ္စည်းကို စားရမယ်။ သုံးရမယ်။
 တကယ်လို့ ရဟန်းတစ်ပါး၊ ဥပုသ်စောင့်တဲ့ လူတစ်ယောက်
 ဟာ မွန်းတည့်ခါနီးမှာ ဘုရားလှူထားတဲ့ ဆွမ်း၊ သစ်သီးကို
 စားဖို့ကြံနေရင် တံမြက်စီးလှည်းပြီးမှ စားမယ် ဆိုရင်
 မွန်းလွဲ သွားမယ်ဆိုရင် ဆွမ်း၊ သစ်သီးကိုစားပြီးမှ ဗုဒ္ဓ
 ဝေယျာဝစ္စကို ပြုပါမယ်လို့ စိတ်မှာ နှလုံးသွင်းပြီးမှ စား
 မယ်။ စားပြီးတော့လဲ ဗုဒ္ဓဝေယျာဝစ္စကို လုပ်ရမယ်လို့
 အဋ္ဌကထာမှာ ဘုရားပစ္စည်း စားသုံးနည်းကို ပွင့်ပြထား
 ပါတယ်။

ဒီအဋ္ဌကထာ အပွင့်ကိုကြည့်ရင် ဘုရားပစ္စည်းကို လူတိုင်း
 မစားသုံးကောင်းဘူး။ ဗုဒ္ဓဝေယျာဝစ္စ တစ်ခုခုကို လုပ်ပြီးမှ
 စားသုံးကောင်းတယ်လို့ မှတ်နိုင်ပါတယ်။ ဘုန်းကြီးပစ္စည်း
 ကျွေးင်းပစ္စည်း ထိနည်းလည်းကောင်းပါပဲ။

ဘုန်းနိဗ္ဗိတယ်ဆိုတဲ့ အယူအဆကတော့ ထုစဝင်အမှု
 သလို မနုဿာမင်းကို အနော်ရထာမင်းစော ခေါ်ဆောင်
 ဖမ်းဆီးလဲ ပြီးနောက် မနုဿာမင်း စကား ပြောတဲ့အခါ
 အာခံတိုင်းက မီးတောက် မီးလုံ ထွက်နေတယ်။ အာဇာနည်
 စက် ရိုနေတယ်။ ဒါကြောင့် အာဇာနည် ညွှဲသွားတော်
 ဘုရားဆွမ်းတော်တင်ကို စွန့်ပြီးတော့ ကျွေးတော့မှ အာ
 ခံတိုင်းက မီးတောက်များ ပျောက်သွားတယ်။ အာဇာနည်

ညွှဲသွားတယ်လို့ ဆိုတယ်။ ဒီထုစဝင် စကားအရ ဆွမ်းတော်
 တင်စားရင် ဘုန်းနိဗ္ဗိတယ်လို့ ပြောစမှတ် ပြုနေကြတာပဲ
 ဖြစ်တယ်။

မေး။ ဧဗ္ဗန္ဒိ ဝက်ပျိုသားဟင်းကို ဘုရားရှင် ဘုဉ်း
 စားပြီးတဲ့အခါမှာ ဘုရားရှင်က ဘယ်သူမှ မစားစေဘဲ
 မြေထဲတူးမြှုပ်ဖို့ အမိန့်ရှိတာဟာ ဘုရားရှင် စားပြီးသား
 အခြားပုဂ္ဂိုလ် မစားကောင်းဘူးလို့ ဆိုလိုတာ မဟုတ်ဘူး
 လား။

ဖြေ။ မဟုတ်ပါဘူး။ ဘုရားရှင် စားပြီးသား အခြား
 လူ မစားကောင်းလို့ မဟုတ်ပါဘူး။ ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်
 ခံတော်မူခါနီးတဲ့အခါ နောက်ဆုံး ဘုဉ်းပေးတဲ့ ဆွမ်းဖြစ်တဲ့
 အတွက် နတ်အတွက် နတ်ဩဇာတွေ ထည့်ထားပါတယ်။
 နတ်ဩဇာတွေပါတဲ့ ကာဟာရကို ရဟန်းရှင်များ လူများ
 စားသုံးခဲ့ရင် အစားကြေနိုင်ဖို့ မရှိပါဘူး။ ဒါကို သိတော်မူတဲ့
 ဘုရားရှင်က ကျန်တဲ့ကမ်းတွေ အားလုံးကို မြေကျင်းထဲ တူး
 မြှုပ်ခိုင်းတာ ဖြစ်ပါတယ်။ တချို့က ဘုရားရှင် စားပြီးသားကို
 အခြားသူတွေ မစားကောင်းလို့ မြေထဲ တူးမြှုပ်ခိုင်းတာ ဖြစ်
 တယ်။ ဒါကြောင့် ဆွမ်းတော်တင်တာ ဘုရားရှင် စားပြီးသား
 ဖြစ်လို့ မစားကောင်းဘူးလို့ ပြောဆိုကြပါတယ်။ ဘုရားရှင်
 အလိုတော်ဆန္ဒကရ နတ်ဩဇာတွေကြောင့် မကြေညက်မှာ
 ရှိလို့ ဆိုတာကို ဂေဟေချာချာ မသိကြလို့ ဖြစ်ပါတယ်။
 အခု ဆွမ်းတော်ပွဲတွေကိုတော့ ဘုရားရှင် ကိုယ်တိုင်ကလဲ စား
 သုံးတာ မဟုတ်လို့ နတ်ဩဇာတွေ ထည့်ဖို့လဲ မရှိပါဘူး။

ဝါကြောင့် အဋ္ဌကထာဆရာ အဖွင့်အတိုင်း ဗုဒ္ဓဝေယျာဝေ
တစ်ခုခု ပြုလုပ်ပြီး စားကောင်းတယ်လို့ ယူဆသင့်ပါတယ်။

မေး။ ကိုယ်တင်တဲ့ ဆွမ်းတော်ပွဲကို ကိုယ်ပြန်ပြီး
စားတာဟာ ကောင်းသလား။ မစားတာက ကောင်းသလား။

ဖြေ။ ကိုယ့်ဆွမ်းတော် ကိုယ်ပြန်စွန့်ပြီး မစားတာ
ကောင်းပါတယ်။ စားရင် ဘုန်းနိမ့်မှာစိုးလို့ မဟုတ်ပါဘူး။
ပရိစ္ဆာဒကမ္မာဖွယ် ဝါန-အလှူ၊ ဝါနဆိုတာ လှူပွယ်ဝတ္ထုကို
နုခမြောတယ်တာမှ ခွဲကွက်မှု မရှိဘဲ လွတ်လွတ် စွန့်ကြဲလှူပေး
ခြင်း လက္ခဏာရှိရတယ်။ ဆွမ်းတော် တင်တယ်ဆိုတာ
နာမည်သောက်ပဲ၊ ပြီးတော့ ငါပဲစွန့် စားမှာပဲဆိုတဲ့ အ
ဝင်ဆောက်လာတတ်တယ်။ ဒီအခါမှာ ကိုယ်တင်တဲ့ ဆွမ်းတော်
လှူပွယ်ကို လုံးဝ အာလဟပြတ် မစွန့်လွှတ်နိုင်တဲ့အတွက် ဝါ
အမြတ်ဝေး မဖြစ်နိုင်ဘူး။

လုံးဝ လွတ်လွတ် ပေးလှူစွန့်လွှတ်တဲ့ ဝါနလက္ခဏာမြောက်
ဖို့အတွက် ဒီဆွမ်း ဒီပုန် ဒီသစ်သီးကို ဘုရားရှင်ကို ဆက်
ကပ်မယ်။ ဆွမ်းတင် စွန့်ပြီးရင် ကုသိုလ်အဆင့် ပူးဖို့အတွက်
အခြား ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး သို့မဟုတ် ကျိုးစုက် ထိခွင့်ခံရတော့
ပေးလှူ စွန့်ကြဲမယ်လို့ စိတ်နာ ကားသင့်တယ်။ ဒီပစ္စည်း
ဝတ္ထုပေါ်မှာ တပ်မက်စွဲလမ်းမှုကို လုံးဝ ကင်းစင်ဖို့အတွက်
အခြားသူ တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို ထပ်ဆင့် ပေးလှူလိုက်တာ
ဟာ အကောင်းဆုံး ဖြစ်ပါတယ်။ ကိုယ်အိမ်မှာ ဆွမ်းတော်ပွဲ
စွန့်တာဖြစ်လို့ အခြား အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် အလွယ်မတော်ဘူး
ဆိုရင် အဖိုးတန် ပွန်မြတ်တဲ့ စားသောက်ဖွယ်တွေလဲ ပြင်နေ

မယ်ဆိုရင် ကိုယ်အိမ်က ကလေး၊ အိမ်နီးနားချင်းက ကလေး
တွေကို ဝေငြိမ်းပေးကမ်းသင့်ပါတယ်။

မေး။ ဆွမ်းတော်ပွဲ စွန့်ပြီးသားကို ရဟန်းသံဃာ
တော်ကို ပေးလှူလို့ ကောင်းပါသလား။

ဖြေ။ လှူချင်ရင်တော့ လှူနိုင်ပါတယ်။ ဥပရိပဏ္ဍာသ
အဋ္ဌကထာမှာ ဘုရားဆင်းတုတော် လှူပြီးသားဆွမ်းကို ဘုရား
စိတ်ကြိုဝတ်ငယ်ပြုတဲ့ ရဟန်း၊ ဝါနမဟုတ် ဟင်းသံဃာ
တော်များကို လှူဒါန်းနိုင်တယ်လို့ ပွင့်ထားပါတယ်။ ဝါပေ
မယ် သိပ်တော့ မကောင်းပါဘူး။ ဆွမ်းတော်ဖင်လိုက်တယ်
ဆိုကတည်းက ဒီပစ္စည်းဟာ ဘုရားပစ္စည်း ဖြစ်သွားပါပြီ။
ဘုရားပစ္စည်းကိုယူပြီး ကိုယ်က လှူတာဖြစ်တဲ့အတွက် စေတနာ
ဟာ သိပ်ထက်ထက်သန်သန်ရှိမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ တကယ်လို့
သံဃာတော်တွေကိုလဲ လောင်းလှူချင်တယ်ဆိုရင် မူလကတည်း
က ဆွမ်းတော်ပွဲဆတ်သတ် သံဃာတော်များ လောင်းလှူဖို့က
ဆတ်သတ် စိမ့်ခဲ့သင့်ပါတယ်။ ဝါနမူလ ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းနဲ့
သံဃာတော်ကို လှူဒါန်းပူဇော်ရာ ရောက်ပါတယ်။ ဒီလိုမဟုတ်
ဘဲ ဆွမ်းတော်ပွဲစွန့်ပြီး ဘုန်းကြီးလှူလိုက် သူ တောင်းစားတော့
ပေးလိုက်ဆိုရင် ဘုန်းကြီးနဲ့ သူတောင် စား မတူတူသားရာ
ရောက်သည့်အတွက် အကျိုးလဲ ခံရိပ်တူမှာ မဟုတ်ဘူး။ ဘာ
အခြားတွေမှ အမြင်မှာလဲ သံဃာထော်တွေနဲ့ သူတောင်းစား
တွေဟာ အတူတူပဲလို့ မှက်ထင်သွားစရာရှိတဲ့အတွက် ဆွမ်း
တော်ပွဲစွန့်ပြီး သံဃာတော်များကို မလောင်းလှူတာ ပိုပြီး
ကောင်းပါတယ်။

မေး။ ။ ဆွမ်းတော်ပွဲစွန့်ပြီး သူတောင်းစားတွေကိုပေး
အစဉ်အလာဟာ ဘယ်တုန်းက စခဲ့သလဲ။

ဖြေ။ ။ ဝေးခရီးမြန်မာတွေဟာ ဘုရားစေတီတည်ပြီးမှ
အဲဒီဘုရားကို ပြုပြင်မွမ်းမံဖို့အတွက် ဥယျာဉ်တွေ လယ်တွေ
လှူဒါန်းခဲ့ပါတယ်။ ဘုရားရှိ ဝေယျာဝစ္စဆောင်ရွက်ဖို့ ကျွန်
(ဘုရားကျွန် ကျောင်းကျန်) တွေကို လှူဒါန်းခဲ့ပါတယ်။
ဘုရားပိုင်ဥယျာဉ် လယ်ယာကထွက်တဲ့ အခွန်အကောက်တွေ
ဘုရားပြင်ဆင်ဖို့နဲ့ ဘုရားကျွန် ကျောင်းကျန်တွေရဲ့ စားစား
နေရေးအတွက် ခွဲဝေသုံးစွဲရပါတယ်။ ဘုရားရှင်ကို လှူပြီး
ဆွမ်းတော်ပွဲကို ဘုရားဝေယျာဝစ္စပြုလုပ်တဲ့ ဘုရားကျွန် ယခု
ခေတ်အခေါ် သူတောင်းစားတွေကို စွန့်ကြဲခြင်းဖြစ်တယ်။

တစ်နည်းအားဖြင့်တော့ ယခုခေတ် သူတောင်းစားတွေ
ဟာ ဘုရားဝေယျာဝစ္စကို မဆောင်ရွက်ကြတော့ဘူး။ ဘုရား
ကျွန်အဖြစ် ဘယ်ဘုရင် အမိန့်နဲ့မှ လှူဒါန်းထားတာလဲမဟုတ်
ကြပါဘူး။ သူတောင်းစားတွေဟာ ဆင်းရဲသူတွေ ဖြစ်ပြီး
သနားကြင်နာစိတ်နဲ့ အဖိုးတန် မှန်မြတ်တဲ့ အစားတွေ
ပေးထောက်ကြပါစေဆိုပြီး စွန့်ကြဲပေးကမ်းတာလဲ ဖြစ်နိုင်တယ်။
ဒီလို ဆင်းရဲသူတွေ စားခွင့်ရအောင် စားခွင့်ကြံအောင်
ဆွမ်းတော်ပွဲတွေကို ရိုးရိုးလူတွေ မစားကောင်းဘူးလို့ ကျွန်
အာရှင် မြန်မာကြီးများက ပရိယာယ်နဲ့ ပြောခဲ့တာလဲ ဖြစ်
ပါတယ်။ အခုလို ရှေးခေတ် ဘုရားကျွန် ယခုခေတ် သူတောင်း
စားတွေ စားတာများတော့ ဆွမ်းတော်ပွဲ စားတဲ့လူတွေ
ဘုရားကျွန် သူတောင်းစားနဲ့ တစ်တန်းတည်း ဖြစ်သွားတယ်။

ဘုန်းနိဗ္ဗိတုားတယ်လို့ ထပ်မြင်ယူဆ ပြောဆိုကြတာလဲ ဖြစ်
နိုင်ပါတယ်။

မေး။ ။ ဆွမ်းတော်ကြီး ထပ်တယ်ဆိုတာ ဘာလဲ။

ဖြေ။ ။ ဆွမ်းတော်ကြီး ထပ်တယ်ဆိုတာ ရွာဦးဘုရား
ရပ်ကွက်ဓမ္မာရုံမှာ တစ်ရွာလုံး၊ တစ်ရပ်ကွက်လုံး စုပေါင်း
ပြီး ပွဲလမ်းသတင် အခမ်းအနားနဲ့ ပြုလုပ်တဲ့ ဆွမ်းတော်တင်
အလှူ ဖြစ်ပါတယ်။ နေ့စဉ် အိမ်မှာတင်တာထက် ကြီးကျယ်
ခမ်းနားတဲ့အတွက် ဆွမ်းတော်ကြီး တင်တယ်လို့ ခေါ်ပါ
တယ်။ တစ်နှစ်မှာ တစ်ကြိမ် အထူးစပယ်ရှယ် ပြုလုပ်တာ ဖြစ်
လို့ ဆွမ်းတော်တင်ပွဲတွေဟာ ကြီးပါတယ်။ ငှက်ပျောဖီး
လိုက်၊ လဘော၊ နာနတ်၊ ကျွဲကော၊ ပန်းသီး၊ နို့ဆီဘူး၊
မုန့်သေတ္တာစတဲ့ အဖိုးတန် မှန်မြတ်တဲ့ ဆွမ်းတော်ပွဲတွေနဲ့
တင်ကြပါတယ်။ အများအားဖြင့် ဆွမ်းတော်ကြီးတင်ပွဲနဲ့
သံဃာတော်များ ဆွမ်းကြီးလောင်းပွဲ (ဆွမ်းဆန်စိမ်းလောင်း
လှူပွဲ) ကို ပူးတွဲကျင်းပလေ့ ရှိကြပါတယ်။

မေး။ ။ နေ့စဉ် ဆွမ်းတော်တင်မှုဟာ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု
ကို တယ်လောက် အထောက်အကူ ပြုပါသလဲ။

ဖြေ။ ။ ဘုရားရှင်ဟာ အမြတ်ဆုံးအလှူခံပုဂ္ဂိုလ်၊ အချိန်
မရွေး လှူဒါန်းနိုင်တဲ့ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ပါသေး။ လောင်း
လှူတဲ့ပစ္စည်း အဆင်သင့်ဖြစ်တဲ့အခါ အလှူခံ သံဃာတော်
ကို တွေ့ချင်မှ တွေ့ပါမယ်။ အချိန်မှန် ရိုးတက်ရတဲ့ မြို့တ
လှူတွေဟာ သံဃာတော်ကို ဆွမ်းလောင်းတဲ့ဝက်ကို နေ့စဉ်
ပြုလုပ်နိုင်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် ဘုရားရှင်တာ
အနီးကပ်ဆုံးနဲ့ အမြင့်မြတ်ဆုံး အလှူခံ ဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာ

တွေဟာ နေ့စဉ် ဆွမ်းတော်တင် အလှူဝတ်တစ်ခုကို ပြုနေခြင်း၊ စွန့်ပြီး ဆွမ်းတော်ပွဲကို ယုတ်စွာဆုံး ကျီး၊ ငှက်၊ ခွေးတွေကို စွန့်ကြဲ ကျွေးမွေးနေခြင်းဖြင့် မြန်မာ့တွေ အလှူအတန်း ရက်စရာ အပေးအကမ်းများပြီး တစ်ဖက်သားကို ကူညီချင်တဲ့ အမျိုးသားစိတ်ဓာတ် ကိန်းအောင်းလာခြင်း ဖြစ်တယ်။ ကမ္ဘာက ချီးကျူးအသိအမှတ်ပြုရတဲ့ အလောင်းတော်ရဲ့ စိတ်ထားလဲဖြစ်တဲ့ အဖိုးတန် မြန်မာ့အမျိုးသား စိတ်ဓာတ်ဟာ နေ့စဉ် အိပ်ရာအချိန်မှာ မှန်မှန် ပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ ဆွမ်းတော်တင်ဝတ်က စခဲ့တယ်ဆိုရင် မမှားပါဘူး။ ဒါကြောင့် သီးသန့်ဝယ်ယူ ရွာဖွေထားတဲ့ သစ်သီး၊ မုန့်၊ ပဲ၊ ယိုစတဲ့ အသက်သတ်လွတ် ဖြစ်စေ၊ နေ့စဉ် စာဦးစားဖျား ဆွမ်းပဲ ဆွမ်းဟင်းများဖြင့် ဖြစ်စေ နေ့စဉ် မှန်မှန် ဆွမ်းတော်တင်ခြင်းဖြင့် တုနားရှင်ကို ဆွမ်း၊ ရေချမ်းလှူတဲ့ ကုသိုလ်ကိုလဲ ရယူနိုင်ကြပါစေ၊ ပေးကမ်း လှူဒါန်း ကူညီလိုတဲ့ မြန်မာ့အမျိုးသား စိတ်ဓာတ်ကို တည်ဆောက် ပျိုးထောင်နိုင်ကြပါစေ။

မေး။ ။ ဇနီးဖြစ်သူ ဆွမ်းတော်တင်လျှင် ခပ်ပွန်းဖြစ်သူ ကုသိုလ်ရပါသလား။

ဖြေ။ ။ မရပါဘူး။ ယောက်ျားတွေ အထူး သတိပြုစရာ ကောင်းတဲ့ အချက်ပါပဲ။ အချို့ကတော့ ယောက်ျားဖြစ်သူ ရွာထားတဲ့ ပစ္စည်းနဲ့ လှူဒါန်းတာ ဖြစ်တဲ့အတွက် ပိန်းမလှူရင် ယောက်ျားလဲ ကုသိုလ်ရတယ်လို့ ထင်နေကြပါတယ်။ ပစ္စည်းကို တယ်သူရွာတယ် တယ်သူပိုင်တယ် ဆိုတာနဲ့ မဆိုင်ပါဘူး။ သေလို့ သပိတ်သွတ်တဲ့အခါ ဖော်ထု

ပိုင်တဲ့ ပစ္စည်းနဲ့လူလို့ စေသသူ ကုသိုလ်မရပါဘူး။ သာဓုခေတ် နိုင်တဲ့ ဗြိတိာဘဝ ဖောက်လို့ သာဓုခေတ် နိုင်တဲ့ နေရာမှာ ဖောက်နေလို့ သာဓုခေတ်မှသာ သာဓုခေတ်တဲ့ အကျိုးပစ္စည်း နှမောဒန ကုသိုလ်သာရပြီး အကျိုးခံစားရတယ်လို့ ကျမ်းဂန်မှာ ပြပါတယ်။ ဧကီကြည့်ရင် သူ့ပစ္စည်းကို လှူလို့ သူကုသိုလ်ရတာ မဟုတ်ပါဘူး။ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်၊ လှူဖွယ်ပစ္စည်း၊ ပေးလှူတဲ့စေတနာ၊ ပေးလှူခြင်းဆိုတဲ့ ၃ နှစ်၊ အင်္ဂါလေးပါး ရှိပါတယ်။ ဧကီမှာ အရေးအကြီးဆုံးဖြစ်တဲ့ စေတနာ မရှိတဲ့ အတွက် ကုသိုလ်မရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

မေး။ ။ တစ်အိမ်သားလုံး ကုသိုလ်ရအောင် ဆွမ်းတော် တယ်လိုတင်မလဲ။

ဖြေ။ ။ ဆွမ်းတင်ပွဲကိုဟော့ ဇနီး၊ သမီး၊ မိခင် တစ်ယောက်ယောက်က ဦးစွာ ချက်ပြုတ် မြင်ဆင်ရမှာပဲ။ မြင်ဆင်ပြီးရင် တစ်ယောက်က ဦးစွာ တုနားရွှေမှာ လက်နှစ်ဖက်နဲ့ တုန်းကြီး ဆွမ်းကပ်သလိုကပ်ပြီး ဂုဏ်ကိုးပါးရှင် သက်တော်ထင်ရှား မြတ်တုနားအား ဆက်ကပ်ပါ၏။ နိဗ္ဗာန်၏ အထောက်အပံ့ ဖြစ်ပါစေသတည်းလို့ ဆိုပြီး ကပ်ရမယ်။ ကျွန်အိမ်သားတွေကလဲ တုနားရွှေခိုးတော့မယ်ဆိုရင် ခိုးခင် အထက်ပါအတိုင်း ဆိုပြီး ဆွမ်းတော်ပွဲကို ကိုင်မြှောက်ပြီး ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ ဆက်ကပ်ရမယ်။ အဲဒီလို လူတိုင်း ကိုယ်ထိ လက်ရောက် ကပ်မှ လူတိုင်း ကုသိုလ်ရမယ်။

မေး။ ။ တုနားကို ဆွမ်းတော်၊ ရေတော် တယ်လိုကပ် ပါသလဲ။

ဖြေ။ ။ အလုပ်ကိစ္စများလို့ အချိန်မရဘူးဆိုရင် အထက် မှာပြခဲ့သလို ဂုဏ်ကိုးပါးရှင် သက်တော်ထင်ရှား မြတ်တုနား

အား ဆက်ကပ်ပါ၏။ နိဗ္ဗာန်၏ အထောက်အပံ့ ဖြစ်ပါရ စေသတည်းလို့ ဆိုပြီး ကပ်နိုင်တယ်။ အချိန် ရရင်တော့ နှိခိုးပြီးမှ အောက်ပါ အစဉ်အလာ ဆွမ်းတော်ကပ်ကိုဆိုပြီး ကပ်ရမယ်။

အစဉ်အလာ ဆွမ်းတော်ကပ်

အရဟတာမိ နဝဂူဧကဟိ--အရဟံ အစရိသော ကိုးပါး သော ဂုဏ်တော်တို့နှင့်၊ သမန္နာဂတံ--ပြည့်စုံတော်မူသော၊ နာထံ--လူနတ်တို့၏ ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်တော်မူသော၊ ဗုဒ္ဓံ- သက်တော်ထင်ရှား၊ သဗ္ဗညု မြတ်စွာဘုရားကို၊ ဥဒ္ဓိဿ-ရည် မှတ်၍၊ စေတိယဿ-တေတုစေတိ၊ ဓမ္မစေတိ၊ ဥဒ္ဓိဿစေတိ၊ ပရိဘောဂ စေတိတော် မြတ်အား၊ ဝတ္ထဂန္ဓရသသမ္ပန္နံ- အဆင်း အနံ့ အရသာနှင့် ပြည့်စုံသော၊ ဣမံ ပိဏ္ဍပါတ ခါးခနိဗေ တောဇနိယံ-ဤဆွမ်းခဲဖွယ် တောဇဉ်အရသာကို၊ ဒေဝိ- ကပ်လှူပါ၏၊ မေ- အကျွန်ုပ်၏၊ ဣမံပုညံ-ဤ ကောင်းမှုသည်၊ အာသဝက္ခယံ-အာသဝေါတရား လေးပါး တို့၏ ကုန်ရာကုန်ကြောင်း ဖြစ်သော မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန်ကို၊ ဝဟံ- ချွန်ဆောင်နိုင်သည်၊ ဟောတု-ဖြစ်ပါစေ သတည်း။

အစဉ်အလာ ရေတော်ကပ်

အရဟတာမိ နဝဂူဧကဟိ-- အရဟံ အစရိသော ကိုးပါး သော ဂုဏ်တော်တို့နှင့်၊ သမန္နာဂတံ-- ပြည့်စုံတော်မူသော၊ နာထံ-- လူနတ်တို့၏ ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်တော်မူသော၊ ဗုဒ္ဓံ-

သက်တော်ထင်ရှား သဗ္ဗညု မြတ်စွာဘုရားကို ဥဒ္ဓိဿ- ရည် မှတ်၍၊ စေတိယဿ-တေတုစေတိ၊ ဓမ္မစေတိ၊ ဥဒ္ဓိဿစေတိ၊ ပရိဘောဂ စေတိတော်မြတ်အား၊ သီတလံ- အေးမြလှစွာ သော၊ ဣမံ ပါနိဗပရိဘောဇနိယံ- ဤသောက်တော်မူ သုံးဆောင်တော်မူရကို၊ ဒေဝိ- ကပ်လှူပါ၏၊ မေ-အကျွန်ုပ် ၏၊ ဣမံပုညံ- ဤကောင်းမှုသည်၊ အာသဝက္ခယံ-အာသဝေါ တရား လေးပါးတို့၏ ကုန်ရာကုန်ကြောင်းဖြစ်သော မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန်ကို၊ ဝဟံ- ချွန်ဆောင်နိုင်သည်၊ ဟောတု- ဖြစ်ပါစေသတည်း။

ဆွမ်းတော်ကပ် တစ်မျိုး

ဗုဒ္ဓဿာနေန ပုဇေမိ၊ မောနေတ္ထာယ ဝဋ္ဋတော၊ ဝိမုဒတ္တာ ခုမ္ဘိပါယေဟိ၊ လဘာမိ ပရမံ သုခံ။

ဘန္တေ- အရှင်ဘုရား၊ အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ ဝဋ္ဋ တော- သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ၊ မောနေတ္ထာယ- ထွက်မြောက် ပါရခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဗုဒ္ဓဿ၊ သဗ္ဗာလေးပါး မြတ်တရားကို ဝိုင်းခြားထပ်ထပ် သိမြင်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားအား၊ အနေန-ဤဆွမ်းခဲဖွယ်တောဇဉ်နှင့်၊ ပုဇေမိ- ကပ်လှူပူဇော် ပါ၏။ အနေန-ဤကောင်းမှုကြောင့်၊ အဟံ-တပည့်တော် သည်၊ ခုမ္ဘိပါယေဟိ- ငတ်မှတ်ခေါင်းပါးခြင်း တေးအပေါင်း တို့မှ၊ ဝိမုဒတ္တာ- ကင်းလွတ်သည်ဖြစ်၍၊ ပရမံ- မြတ်လှစွာ သော၊ သုခံ- နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို လဘာမိ-ရလိုပါ၏ အရှင် ဘုရား။

ရေတော်ကပ် တစ်မျိုး

ဗုဒ္ဓဏှာနေန ပူဇော်မိ၊ မောစနတ္တယ ဝဇ္ဇတော။
ဒကဂ္ဂမဂ္ဂသိဉ္ဇန္တော၊ လတာမိ ပရမံ သုခံ။

တန္တ- အရှင်ဘုရား၊ အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ ဝဇ္ဇ
တော- သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ၊ မောစနတ္တယ- ထွက်မြောက်
ပါရခြင်း၊ ဒကဂ္ဂါ- ဗုဒ္ဓဏှာ- သစ္စာ လေးပါး တရား
အပေါင်းကို ပိုင်းခြားထင်ထင် သိမြင်တော်မူသော မြတ်စွာ
ဘုရားအား၊ အနေန- ဤသောက်တော်ရေ သုံးတော်ရေဖြင့်၊
ပူဇော်မိ- ကပ်လှပူဇော်ပါ၏။ အနေန- ဤကောင်းမှုကြောင့်၊
အဟံ- တပည့်တော်သည်၊ ဒကဂ္ဂမဂ္ဂသိဉ္ဇန္တော- ကံလေသာ
တည်းဟူသော ပုန်ခြင်းကို အရဟတ္တ မဂ်ရေစင်မြင့် သွန်း
လောင်းရသည်ဖြစ်၍၊ ပရမံ- မြတ်လှစွာသော၊ သုခံ- နိဗ္ဗာန်
ချမ်းသာကို၊ လတာမိ- ရပါလို၏ အရှင်ဘုရား။

မေး။ ။ ဘုရားရှင်ကို ဆီမီးပူဇော်တဲ့ အစဉ်အလာ ဘယ်
တုန်းက စခဲ့သလဲ။

ဖြေ။ ။ ဘုရားရှင်ကို ဆီမီးပူဇော်တဲ့ အစဉ် အလာဟာ
ဘုရားရှင် သက်တော်ထင်ရှား ရှိစဉ်ကတည်းက ရှိခဲ့ပုံပေါ်
ပါတယ်။ မီးပူဇော်လို့ အကျိုးရပုံတွေကို ဝိမာနဝတ္ထု အပ
ဒါန် ပါဠိတော်တွေမှာ ပြထားပါတယ်။ ဘုရားရှင် သက်
တော်ထင်ရှား ရှိစဉ်က ဘုရားရှင်ကို ပူးမြော်ဖို့ ပရိသတ်ဟာ
ညဘက်မှာ လာတာလဲရှိပါတယ်။ ဒီအခါမှာ ဂန္ဓကုဋီကျောင်း
တော်မှာ မီးပူဇော်ထားဖို့ လိုပါမယ်။ ညဘက်လာတဲ့အခါ
ပရိသတ်ဟာ မီးပူဇော်ကြမှာပါ။ ဘုရားရှင် တာဝတိံသာ
မှာ အဘိဓမ္မာ ဒေသနာတော်ကို ဟောကြားပြီး သက်သာ

နဂိုရ်ပြည်ကို ပြန်ဆင်းတဲ့အခါမှာ မြို့သူမြို့သားတွေက ဆီမီး
ဆောင်စုံ ညှိတွန်းပူဇော် ကြိုဆိုကြတယ်။ သံတင်းကျွတ်မီးထွန်း
ပွဲတော်ဟာ အဲဒီ သက်သေနဂိုရ် မီးထွန်းပွဲက စခဲ့တယ်လို့
ဆိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဘုရားမီး ပူဇော်တဲ့ အလေ့ဟာ
ဘုရားရှင် သက်တော်ထင်ရှား ရှိစဉ်က စခဲ့တယ်လို့ ဆိုနိုင်
ပါတယ်။

မေး။ ။ ဆင်းတုစေတီမှာ ဘာဖြစ်လို့ ဆီမီး ပူဇော်ရ
သလဲ။

ဖြေ။ ။ ဆင်းတုစေတီဟာ ညမောင်ထဲမှာ ရှိနေရင်
သက်တော်ထင်ရှား ဘုရားရှင်ကို အာရုံထဲမှာ မှန်းဆပြီး
ပူဇော်လို့ မရပါဘူး။ အမှောင်ထဲမှာ ကြောက်ရွံ့စိတ်ကို
ဖြစ်စေသလို အလင်းရောင်ဟာ ကြည်နူးလန်းဆန်းမှုကို ဖြစ်
စေပါတယ်။ ဆင်းတုစေတီကို လင်းလင်းထင်းထင်းမှာ
စူးစိုက်ကြည့်၍ ပူးမြော်ပြီးမှ သက်တော်ထင်ရှား ဂုဏ်ကိုးပါး
ရှင် ဘုရားသခင်ကို စိတ်မှာမှန်းဆ ကြည်ညိုရန် လွယ်ကူတဲ့
အတွက် ဘုရားရှင်ကို ဆီမီးနဲ့ ပူဇော်ကြခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

မေး။ ။ တန်ခိုးကြီး ဘုရားတွေမှာ မနက်ခင်း၊ နေခင်း
အလင်းရောင်ရှိချိန်မှာ မီးထွန်းပူဇော်တာ ကုသိုလ် ရရှိပါ
သလား။

ဖြေ။ ။ အလှူခံ၊ လှူဖွယ်ပစ္စည်း၊ လှူလိုသောစေတနာ၊
လှူခြင်းဆိုတဲ့ဒါန အင်္ဂါလေးချက်နဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ စတုဂ္ဂိုလ် ကုသိုလ်
ရသည့်အလောက်တော့ ရရှိရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဆီမီး
ထွန်းတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်က အမှောင်ခွင်း အလင်းဘောင်ဖို့

အလင်းရောင်ရမှု ဆင်းတုစေတီကို ဗုဒ္ဓမြော်ကြည်ညိုဖို့ ဖြစ်
 တယ်။ အလင်းရောင် ရှိချိန်မှာ ဖယောင်းတိုင်ထွန်း ပူဇော်
 တော့ အလင်းရောင်ဟာ ပိုမလာဘူး။ ဒါကြောင့် ပးကံ
 ညအမှောင်ထုရှိတဲ့ အခါမှာသာ ဖယောင်းတိုင်နဲ့ လျှပ်စစ်
 မီးညှို့ထွန်း ပူဇော်သင့်ပါတယ်။ အလင်းရောင် ရှိချိန်မှာ
 ဘုရားဆရာကိုလို့ ဆီမီးကိုလဲ ပူဇော်ချင်တယ် ဆိုရင်တော့
 မီးပူဇော်ရန်ဆိုတဲ့ အလှူခံစေကြွယ် လျှူခဲ့တာ ပိုကောင်း
 ပါတယ်။ ဒါမှမဟုတ်လဲ အမှောင်နည်းနည်းရှိတဲ့ ဓမ္မာရုံထဲ
 ဂူထဲကဘုရားမှာ ညှို့ထွန်းပူဇော်ရင် ပိုကောင်းပါတယ်။

အစဉ်အလာ ဆီမီးပူဇော်ပုံ

မေး။ ။ဘုရားရှင်ကို ဖယောင်းတိုင် လျှပ်စစ်မီးပူဇော်ပုံ
 ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ။အရဟတာဒိနဂဂုဏေဟိ- အရဟံ အစဉ်သော
 ကိုးပါးသော ရက်တော်တို့နှင့်၊ သမန္တာဂတံ- ပြည့်စုံတော်
 မှသော၊ နာထံ- လူနတ်တို့၏ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်တော်မူသော၊
 ဗုဒ္ဓံ- သက်တော်သင်ရှား ထမ္မည၊ မြတ်စွာဘုရားကို၊ ဥဒ္ဓိထ-
 ရည်မှတ်၍၊ စေတီယဿ- ဓေတုစေတီ၊ ဓမ္မစေတီ၊ ဥဒ္ဓိထ
 စေတီ၊ ပရိဘောဂစေတီတော် မြတ်စွာ၊ ပဘာဝဏ္ဏေဟိ-
 အရောင် အဆင်းတို့ဖြင့်၊ အန္ဓကာရံ- အမိုက် အမှောင်ကို၊
 ဝိနာသနံ- ပယ်ဖျောက်တတ်သော၊ ဣဒံပိပဇာလံ- ဤဆီမီး
 လျှံကို၊ ပူဇေဓိ- ကပ်လှူပူဇော်ပါ၏၊ ဖေ- အကျွန်ုပ်၏၊
 ဣဒံပုညံ- ဤကောင်းမှုသည်၊ အာသဝက္ခယံ- အာသဝေါ
 တရား လေးပစ္စည်းတို့ကို ကုန်ရာကုန်ကြောင်းဖြစ်သော မဂ်ဉာဏ်
 ဖိုလ်ဉာဏ် မြတ်နိုးဗွာန်ကို၊ ဝဟံ- ရွက်ဆောင် နိုင်သည်၊
 ဖောတု- ဖြစ်ပါစေသတည်း။

မေး။ ။ဘုရားရှင်ကို ဘာပြုလို့ ပန်းကပ်လှူကြပါ
 တယ်။

ဖြေ။ ။ပန်းရဲ့ အလှ ပန်းရဲ့ ရနံ့ဟာ မြင်ရ ရှူငိုက်ရ
 ပူတွေရဲ့ စိတ်နှလုံးကို ရှင်ပျ လန်းဆန်းစေတယ်။ ဒါကြောင့်
 ဗုဒ္ဓာပေါ်ရှိ ယဉ်ကျေးမှု မြင်မားတဲ့ လူမျိုးမှန်ရင် သူတို့ရဲ့
 နှလုံးကို ပန်းတွေနဲ့ အလှအပ ပြုပြင်ထားကြတယ်။ ပန်း
 ကပ်လှူတဲ့ စိုက်ပျိုးလေ့ ရှိကြတယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေဟာ
 စိတ်ရှင်ပျလန်းဆန်းဖို့အတွက် ဘုရားရှင်ကို လေးစားပူဇော်ဖို့
 အတွက် ပန်းကို ပူဇော်ကြတယ်။

ပန်းဟာ အလွယ်ကူဆုံး လှူဖွယ်ငွေဖြစ်တယ်။ အချိန်
 အခါမရွေးဘဲ လှူဒါန်း ပူဇော်နိုင်တဲ့ ပစ္စည်း ဖြစ်တယ်။
 ရုပ်ပိုင်းဆိုရင် နံနက်ပိုင်းသာ ကပ်လှူလို့ ရတယ်။ ဆီမီးဆို
 ရင်လဲ မနက်နဲ့ ညအမှောင်ထု ရှိချိန်မှသာ ထွန်းညှို့ပူဇော်လို့
 ရတယ်။ ပန်းကတော့ မနက်၊ နေ့၊ ည အချိန်အခါမရွေး
 ပူဇော်လို့ ရတဲ့ လှူဖွယ် ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ဘုရားရှင်ကို
 လှူဒါန်းကြခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

မေး။ ။ဘုရားကို ပန်းကပ်တဲ့ အစဉ်အလာဟာ တယ်
 ဘယ်က စခဲ့သလဲ။

ဖြေ။ ။ဘုရားပန်းကပ်တဲ့ အစဉ်အလာဟာ ဘုရား သက်
 တော်ထင်ရှား ရှိစဉ်ကတည်းက စခဲ့တယ်။ ဘုရား သက်
 တော်ထင်ရှား ရှိစဉ်က ဗုဒ္ဓဘာသာတွေဟာ ဘုရားကျောင်း
 ထောက် သွားတဲ့အခါ ဂန္ဓမာလာဒီ ဟဏ္ဍေဟိ=ပန်းနံ့သာ
 ကပ်စွဲကုန်လျက်ဆိုတဲ့ စကားလုံးမျိုး ပါဠိတော်တွေမှာ တွေ့
 ရတယ်။

ကလိဂ်ပောဓိဇာတ်မှာ လူတွေက ဘုရားရှင်ကို ပူဇော်ပုံ ပန်းနံ့သာတွေ ယူဆောင်ပြီး လာကြတယ်။ ဘုရားရှင်ကို မာတုရတော့ ပန်းနံ့သာတွေကို စွန့်ပစ်ပြီး ပြန်ကြတယ်လို့ ဆိုတယ်။ ဒါကြောင့် ဘုရားပန်းလှူတဲ့ အစဉ်အလာဟာ ဘုရားရှင် လက်ထက် သက်တော်ထင်ရှား နှိုစဉ်ကတည်းက ရှိနေပြီလို့ ဆိုရပါမယ်။

ပေး။ ။ ဘုရားရှင်အား ပန်း၊ ဘယ်လိုဆိုကပ်ကြပါသလဲ။

ဖြေ။ ။ မြန်မာလို အကျဉ်းချုပ် ကပ်လှူ ပူဇော်မယ်ဆိုရင်တော့ “ဂုဏ်တော်ကိုးပါးရှင် ဘုရားသခင်အား လှပပွေးကြိုင်သော ဤပန်းဖြင့် လှူဒါန်းပူဇော်ပါ၏။ ဤကောင်းမှုသည် နိဗ္ဗာန်၏ အထောက်အပံ့ ဖြစ်ပါစေသတည်း” ဆိုပြီး ကပ်နိုင်တယ်။

အစဉ်အလာ ပန်းကပ်ပုံ

အရဟတာဒိ နဝဂ္ဂဏေဟိ-အရဟံ အစရှိသော ကိုးပါးသော ဂုဏ်တော်တို့နှင့်၊ သမန္နာဂံတံ-ပြည့်စုံတော်မူသော၊ နာထံ-လှူနတ်တို့၏ ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်တော်မူသော၊ ဗုဒ္ဓံ-သက်တော်ထင်ရှား သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရားကို၊ ဥဒ္ဓိသ-ရည်မှတ်၍၊ စေတိယသ-ဓာတုစေတီ၊ ဓမ္မစေတီ၊ ဥဒ္ဓိသစေတီ၊ ပရိဘောဂစေတီဖြတ်အား ဝဏ္ဏ ဂန္ဓ သမ္ပန္န-အဆင်းအနံ့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဗံပုပ္ဖံ-ဤပန်းကို၊ ပူဇေမိ-ပူဇော်ပါ၏။ ပေ-အကျွန်ုပ်၏၊ ဣဗံပုညံ-ဤကောင်းမှုသည်၊ အာသဝက္ခယံ-အာသဝေါတရား လေးပါးတို့၏ ကုန်ရာကုန်ကြောင်းဖြစ်သော

တက် ဖိုလ်အက် နိဗ္ဗာန်ကို။ ဝဟံ-ရွက်ဆောင်နိုင်သည်ဟာတု-ဖြစ်ပါစေသတည်း။

ပေး။ ။ အမွှေးတိုင်ပူဇော်တဲ့အစဉ်အလာဟာ ကျမ်းဂန် ရှိခဲ့ပါသလား။

ဖြေ။ ။ ရှိပါတယ်။ အထက်ပါ ပန်းပူဇော်ခန်းမှာပြခဲ့တဲ့ ကိုင်း ဘုရားရှင် သက်တော်ထင်ရှား နှိုစဉ်က ဘုရားရှင်တော် သားကြတဲ့လူတွေဟာ ပန်းနံ့သာယူသွားကြတယ်လို့ ဆိုတယ်။ နံ့သာဆိုတာက ရေဓမ္မပူ နံ့သာပြု၊ ရေမက်၊ သနပ်ခါးကို သွေးထားတဲ့ အရေနံ့သာ၊ ‘နံ့သာကရမက်၊ သနပ်ခါးခဲ၊ ပရုပ်ဓမ္မ၊ ကတိုးစတဲ့ အခဲနံ့’ နံ့သာပြုကရမက်ကို မီးရှို့လှူခြင်း၊ အမွှေးတိုင် မီးရှို့ပူဇော်ခြင်းစတဲ့ အခိုးနံ့သာတို့ ကိုးမျိုးရှိတဲ့အနက် ကိုးမျိုးကို ဘုရားရှင်လက်ထက်က ပူဇော်ခဲ့ကြမယ်လို့ ယူဆရတယ်။

အပဒါနံ ပါဠိတော် ဂန္ဓဓူယထေရအပဒါနံနဲ့ ဂန္ဓဓူယထေရအပဒါနံမှာ နံ့သာခဲလှူခဲ့ရလို့ ကမ္ဘာများစွာ အပီတိ မလားခြင်းဆိုတဲ့ အကျိုးခံစားရတယ်လို့ ဟောထားပါတယ်။ ဗောဓိပင်ကို နံ့သာရေ လောင်းလှူရကျိုး၊ ဘုရားရှင်ကို နံ့သာရေပွေးဖြင့် လောင်းလှူပူဇော်ရကျိုးကို ဟောထားပါတယ်။ ဂန္ဓဓူယထေရအပဒါနံမှာတော့ နံ့သာခဲလှူရလို့ အပီတိမလားဘဲ စကြာဝတေးမင်း အကြိမ်ကြိမ်ဖြစ်ခြင်းစတဲ့ အကျိုးခံစားရတယ်လို့ ဟောထားပါတယ်။ ဒါကြောင့် အခုခေတ်အမွှေးနံ့သာလှူတဲ့အစဉ်အလာမှာ ဘုရားရှင် လက်ထက်တော်မှာ ရှိခဲ့ပါတယ်လို့ သိရပါမယ်။

မေး။ ။ဘုရားရှိခိုးစာအုပ်တွေမှာ အမှူးတိုင် ဆက်ကပ်ပုံဆိုခိုး တာကြောင့် မပါရှိသလဲ။

ဖြေ။ ။ဘုရားရှင်ကို အမှူးတိုင်ဆက်ကပ်တဲ့အလေ့ဟာ မူလက ထရုတ်လူမျိုး၊ ကုလားလူမျိုးတွေရဲ့ အလေ့အကျင့်ဖြစ်ပါတယ်။ မြို့မှာ တရုတ်ကုလားတွေနဲ့ နီးနီးကပ်ကပ်နေကြတဲ့ မြန်မာအချို့က တစ်ဆင့် အမှူးတိုင်လှူတဲ့အလေ့ဟာ မြန်မာတွေဆီ ကူးစက်လာပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဗုဒ္ဓဘာသာဦးရေနဲ့စာရင် အမှူးတိုင်လှူတဲ့ဦးရေဟာ အတော်နည်းပါးသေးတယ်။ တောရွာတွေမှာဆို လုံ့လမရှိသလောက်ပါပဲ။ ဒါကြောင့် ရှေးက မြန်မာဘုရားရှိခိုးစာအုပ်တွေမှာ အမှူးတိုင်ကပ်ပုံ ဆိုခိုးမပါတာဖြစ်ပါတယ်။

မေး။ ။အမှူးတိုင် ဘယ်လိုကပ်ရမလဲ။

ဖြေ။ ။အစဉ်အကာ ပန်းရေချမ်းကပ်ပုံကို နည်းယူပြီး ဆောက်ပါအတိုင်း ကပ်နိုင်ပါတယ်။

အမှူးတိုင်ကပ်လှူပုံ

အရဟတာဒိ နဝဂုဏေဟိ-အရဟံ အရရှိသော ကိုးပါးသော ဂုဏ်တော်တို့နှင့်၊ သမန္တာဂတံ - ပြည့်စုံတော်မူသော၊ နာထံ-လှူနတ်တို့၏ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်တော်မူသော၊ ဗုဒ္ဓံ-သက်တော်ထင်ရှား သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရားကို၊ ဥဒ္ဓိသ-ရည်မှတ်၍၊ စေတိယဿ-ဓာတုစေတီ၊ ဓမ္မစေတီ၊ ဥဒ္ဓိသစေတီ၊ ပရိဘောဂစေတီတော်မြတ်အား၊ ဂန္ဓသမ္ပန္နံ - မွေးပျံ့သင်းကြိမ်ရန် လှိုင်းသော၊ ဣမံ ဂန္ဓဓမံ-ဤအမှူးတိုင်ကို၊ ဝုဇေမိ-

ပူဇော်ပါ၏။ မေး-အကျွန်ုပ်၏၊ ဣဒံပုညံ-ဤကောင်းမှုသည်၊ အာသဝက္ခယံ-အာသဝေါတရားလေးပါးတို့၏ ကုန်ရာကုန်ကြောင်းဖြစ်သော မဂ်ဉာဏ်ဒိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန်ကို၊ ဝဟံ-ရွက်ဆောင်နိုင်သည်၊ ဟောတု-ဖြစ်ပါစေသတည်း။

... ၀ ...

(၁၀)

ပရိတ်ရွတ်ဖတ်ခြင်း

မေး။ ။ဘုရားရှင်ကို ပန်း၊ ဆီမီး (အမွှေးတိုင်) ကပ်လှူပြီးတော့ ဘာဆက်လုပ်ပါသလဲ။

ဖြေ။ ။ပန်း၊ ဆီမီးတွေ ဆက်ကပ်ပြီးတော့ ပရိတ် ရွတ်ပါတယ်။

မေး။ ။ပရိတ်ဆိုတာ ဘာလဲ။

ဖြေ။ ။ပရိတ်ဆိုတာ ပရိတ္တဆိုတဲ့ ပါဠိ ဘာသာ ပြောင်းလာတဲ့ စကားလုံးဖြစ်တယ်။ အရန်အတား အကွယ် အစောင့်အရှောက်လို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။ တေး၊ ရေးရာ ကြီးပွားချမ်းသာမှုအတွက် လုပ်ဆောင်နေကြတဲ့ မှုတွေရော သံသရာမှ လွတ်မြောက်ရေးအတွက် ကျင့်ကြံ အားထုတ်နေကြတဲ့ လူတွေရောဟာ တေးရန် အစောင့်အရှောက် ကမ်းစေ့ဖို့ လိုတယ်။ သုတ္တန်ဒေသနာတော်တွေ ရှိတယ်။

ထိုသုတ်တွေဟာ နိကာယ်ငါးရပ်မှာ အနှံ့အပြား ပါ နေတယ်။ အဲဒီ အနှံ့အပြားဖြစ်နေတဲ့ ပရိတ္တ သုတ်တွေ

ရဟန္တာအရှင်မြတ်များက တစ်ကျမ်းတဖွဲ့အဖြစ် စုစောင်းပြီး ပရိတ္တလို့ နာမည်ပေးခဲ့တယ်။ အဲဒီ ပရိတ္တဆိုတဲ့ ပါဠိနာမည်ကို ပရိတ်ကြီးလို့ မြန်မာမှုပြုခဲ့တယ်။ ပရိတ်ကြီးဟာ သုတ်အရေ အတွက်အားဖြင့် (၁၁)သုတ်ရှိတယ်။ ရှေးခေတ် ဘုန်းကြီး ကျောင်းပညာရေး သင်ယူမှုစနစ်အရ ကျောင်းသားတိုင်း လိုလိုဟာ ပရိတ်ကြီးကို ရကြတာများတယ်။ အခုခေတ်မှာ တော့ တချို့က အကုန်ရပြီး တချို့က တစ်သုတ် နှစ်သုတ် လောက်ပဲ ရကြတယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာမှန်ရင်တော့ ပရိတ်ကြီးကို အနည်းနဲ့အများ ရကြတာမျိုးပဲ။ မရသေးရင်လဲ ဗုဒ္ဓဘာသာ မြန်မာ့ ယဉ်ကျေးမှုကို ထိန်းသိမ်းတဲ့ အနေနဲ့ မင်္ဂလာသတ်၊ ရတနသုတ်၊ မေတ္တာသုတ် လောက်တော့ ရအောင်ကျွန်ုပ်တို့ အဓိပ္ပာယ်လဲသိအောင် ဖတ်ရှုသင့်တယ်။

မေး။ ။ပရိတ်ရွတ်တဲ့ အစဉ်အလာဟာ ဘယ်တုန်းက စခဲ့သလဲ။

ဖြေ။ ။ပရိတ်ရွတ်တဲ့ အစဉ်အလာကတော့ ဘုရားရှင် သက်တော်ထင်ရှား ရှိစဉ်က စခဲ့ပါတယ်။ ဝေသာလီပြည် မှာ ဧကဂန္ထရကပ်ဆိုက်နေစဉ် ဘုရားရှင်ကို လျှောက်ထား ပင့်တော့ ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်တိုင် လိုက်ကြွ ချီးမြှင့်ပါတယ်။ ဝေသာလီပြည်ရောက်တော့ ရှင်အာနန္ဒာကို ရတနသုတ်ပရိတ် တွေကို သင်ပေးပြီး ရွတ်စေပါတယ်။ အန္တရာယ်တွေပျောက် ကင်း ချမ်းသာသွားတဲ့အခါ ဝေသာလီပြည်သား တွေကို ရတနသုတ်ဆိုရုံတင် တရား၊ သို့မဟုတ် ရတနာသုံးပါးပို့ရုံတင် ပွားများနည်းတွေကို ဟောခဲ့ပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် စံပြီးတဲ့နောက်လဲ ရဟန္တာ
မထေရ်မြတ်တွေဟာ ပရိတ်တော်တွေကို ရွတ်ဖတ်ပြီး တာ
တကာမတွေကို ချီးမြှင့်ခဲ့ပုံရပါတယ်။ ဘုရားပရိနိဗ္ဗာန်
နှစ် ၅၀၀-၁လောက်မှာ ရေးတဲ့ မိလိန္ဒပညာပါဠိတော်
ပါသမုတ္တိပဉ္စမာ ရတနသုတ်၊ မေတ္တာသုတ်၊ ခန္ဓသုတ်၊
သုတ်၊ ဓဇဂ္ဂသုတ်၊ အာဇ္ဇာနာဠိယသုတ်၊ အင်္ဂုလိမာလသုတ်
တွေကို ဖော်ပြထားတယ်။ ဒီပရိတ်တွေရွတ်လို့ ဆေး
ဘေးရန်မှ လွတ်မလွတ် မေးဖြေထားတယ်။ အဲဒီတော့ ပါဠိ
ပညာ မရေးမီ အချိန်ကတည်းက အထက်ပါ ပရိတ်ကြီး
၇-သုတ်ကို ရဟန်းတော်များ ရွတ်ဖတ်၊ လူတွေကနာကြား
နေကြရပြီလို့ အခိုင်အမာ ပြောနိုင်တယ်။ မြန်မာပြည်မှာ
သာသနာအစ ပုဂံခေတ် ကျန်စစ်သား နန်းတော်ဆောက်
အခါမှာ သံဃာတော်တွေ ပင့်ပြီး ပရိတ်ရွတ်ခဲ့တယ်။
ကြောင့် ပရိတ်တော်ဟာ သာသနာ သက်တမ်းနဲ့အမျှ ကြာ
ညောင်းခဲ့တဲ့ ဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှုတစ်ခု ဖြစ်ပါတယ်။

မေး။ ။ ပရိတ်ကြီး ၁၁-သုတ်ဆိုလျှင် ပရိတ်ငယ် မှီပါ
သေးသလား။

ဖြေ။ ။ ပရိတ်ကြီးဟု ဆိုလျှင် ပရိတ်ငယ်လဲ မှီရမယ်လို့
ကြံဆခဲ့ကြတယ်။ ဘိုးတော်မင်းတရားကြီး လက်ထက်က
ပရိတ်ကြီးနဲ့ ပရိတ်ငယ်ကို ခွဲခြားခဲ့တယ်။ ပရိတ်ငယ်မီး ဂါ
ထာတွေမှာ ပရိတ္တံ ထံတကာမဟေလို့ ပရိတ္တံပါတဲ့ ရတနာ
မေတ္တာ၊ ခန္ဓာ၊ မောရ၊ ဝဂ္ဂ၊ ဓဇဂ္ဂ၊ အာဇ္ဇာနာဠိယ၊ အင်္ဂုလိ
မာလ ပရိတ်တွေကို ပရိတ်ကြီးလို့ သတ်မှတ်ပြီး မဂ်

ထံ တကာမဟေ၊ မောဇ္ဇင်္ဂဉ္စ တကာမဟေလို့ ပရိတ္တံမပါတဲ့
သုတ်တွေကို ပရိတ်ငယ်လို့ သတ်မှတ်ခဲ့ကြတယ်။

ဒီစာရေးသူကတော့ ပရိတ်ကြီး ၁၁-သုတ်လုံးကို ပရိတ်
ကြီးဆိုတဲ့ နာမည်အရ ပရိတ်ကြီးအဖြစ်ယူဆပြီး ယခု အများ
ရွတ်ဖတ်နေကြတဲ့ ဓာရဏပရိတ်၊ အဘိဓမ္မာသုတ်၊ ပရိမိတ္တ
ဓာလသုတ်၊ သမ္မုဇ္ဇေဂါထာ စသည်တွေဟာ ရွတ်ဖတ်ပွား
များသူကို အကာအကွယ်ပေးတဲ့ သုတ်ငယ်ဖြစ်လို့ ပရိတ်
ငယ်လို့ ယူဆရင် ပိုပြီးသင့်မယ်လို့ ထင်ပါတယ်။

မေး။ ။ ပရိတ်ကြီးထဲမှာ တချို့ သုတ်တွေ ဘုရားဟော
မဟုတ်ဘူးဆိုတာ မှန်ပါသလား။

ဖြေ။ ။ တချို့ သုတ်တွေ ဘုရားဟော မဟုတ်ဘူးဆိုတာ
မှန်ပါတယ်။ ပုဗ္ဗကုသုတ်ဟာ အင်္ဂုတ္တရာနိကာယ်က ဘုရားဟော
ဂါထာအချို့ ကိုယူပြီး ဆရာတော်ကြီးများက ဂါထာအချို့
ဖြည့်စွက်စီစဉ် ထည့်သွင်းထားပါတယ်။ အာဇ္ဇာနာဠိယသုတ်
မူရင်းဟာ အာဇာ ပြင်းထန်လွန်းတဲ့ သုတ်ဖြစ်လို့ ဘီလူး
စသည် ပူးကပ်မှ ရွတ်ဆင့်တဲ့သုတ်ဖြစ်တယ်။ ဒီသုတ်ကို နေ့စဉ်
ရွတ်လို့ ရအောင် မူလ အာဇ္ဇာနာဠိယသုတ်မှ ဂါထာအချို့
ကိုယူကာ ဘုရားဂုဏ်တော်တွေကို ဖြည့်စွက်ပြီး ဆရာတော်
ကြီးများ စီစဉ်ထားပါတယ်။ မောဇ္ဇင်္ဂသုတ်ဟာ ဘုရားဟော
တော်မူစဉ်က စုန္တိယစကားပြောခဲ့ ဖြစ်နေလို့ ရွတ်ဖတ်ရလွယ်
ကူပြီး သာယာနားပျော်ဖွယ် ဖြစ်အောင် ရှေးဆရာတော်ကြီး
တွေက ဂါထာနဲ့ ပြန်စီကုံးထားပါတယ်။
ပရိတ်တော်တွေရဲ့ အစက တံတကာမဟေ အထိ ပါဠိ
တွေဟာ ဘုရားဟော မူရင်းမဟုတ်ဘဲ သက်ဆိုင်ရာ ပရိတ်ခွဲ

ဂုဏ်ကို ထုတ်ဖော်ချီးကျူးဖို့အတွက် ရှေးဆရာတော်ကြီးတို့
 ထည့်သွင်း ရေးသားထားချက်တွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ပရိတ်
 အစ သမန္တာ စက္ကဝါဠေသုတေ နတ်ပင့်ကဗျာ ပြီး အာ
 ဂကျန္တအထိဟာလဲ ရှေးဆရာတော်ကြီးတွေ စီစဉ်ဆွဲ
 အားချက် ဖြစ်ပါတယ်။ ဆရာတော်ကြီးတွေကလဲ ဘုရား
 ဟော ပါဠိတော်တွေထဲက ကောက်နုတ် ဖြည့်စွက်ထား
 ဖြစ်လို့ အားလုံး ဘုရားဟောဖြစ်တယ်လို့ ယူဆရင်လဲ
 ပါတယ်။

မိလိန္ဒပညာပါဠိတော်နဲ့ အဋ္ဌကထာတွေမှာ ပရိတ်အ
 မပော်ပြတဲ့ ဝဂ္ဂသုတ်နဲ့ မင်္ဂလာသုတ်ကိုလဲ ဘုရားရှင်ခွဲ သမ္မာ
 ပါရမီကို ဖော်ပြဖို့ လူတိုင်း ကျင့်သုံးစရာ မင်္ဂလာတွေ
 ဖော်ပြဖို့အတွက် မြန်မာဆရာတော်ကြီးတွေက ပရိတ်အ
 ထည့်သွင်းစီစဉ်ပါတယ်။ မင်္ဂလာသုတ်က ဘုရားဟောဖြစ်
 ဝဂ္ဂသုတ်ကတော့ စရိယာပိဋကနဲ့ ဝဂ္ဂဇာတ်ကို ပေါင်း
 စီစဉ်ထားတာ ဖြစ်ပါတယ်။

မေး။ ။ ပရိတ်နာလို အန္တရာယ်ကင်းနိုင်ပါသလား။

ဖြေ။ ။ ပရိတ်နာလို အန္တရာယ်ကင်းတာလဲ ခိုပါတယ်။
 မကင်းတာလဲ ရှိပါတယ်။ ပရိတ်ရွတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က ပါဠိကို
 ပီပီသသရွတ်မယ်။ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို သိမယ်။ အန္တရာယ်
 ကင်းပါစေဆိုတဲ့ မေတ္တာစိတ်ထားနဲ့ ရွတ်မယ်။ ဒီအင်္ဂါသုံးပါး
 နဲ့ ညီအောင်ရွတ်ရင် ပရိတ်နာတဲ့လူကလဲ ပဉ္စာနန္ဒရိယကံမထိုက်
 တဲ့။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူ မရှိဘူး။ ပရိတ်တော်ဟာ အန္တရာယ်
 ကင်းတယ်လို့ နှစ်နှစ်ကာကာ ယုံတယ်။ ဒီအင်္ဂါ သုံးပါးနဲ့
 ညီအောင် နာကြားမယ်ဆိုရင် ပရိတ်နာလို အန္တရာယ်ကင်း
 ပါတယ်။

အထက်ပါ ပရိတ်ရွတ်သူ အင်္ဂါသုံးပါး ပရိတ်နာသူ
 အင်္ဂါသုံးပါး မညီရင်တော့ ပရိတ်ဟာ အန္တရာယ် မကင်း
 ပါဘူး။ ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် အန္တရာယ်ကင်းအောင် ပရိတ်
 ရွတ်တဲ့ လူအဖို့တော့ ပါဠိပိဋအောင် ရွတ်မယ်။ အနက်အဓိပ္ပာယ်
 သိနားလည်မယ်။ ပရိတ်ဟာ အန္တရာယ်ကင်းတယ်လို့ ယုံကြည်
 မယ်ဆိုရင် အန္တရာယ် ကင်းပါတယ်။ အခုခေတ် အများ
 ရွတ်နေကြတာက ပါဠိလဲ မှန်ပါတယ်။ ယုံကြည်မှုလဲ ခိုပါ
 တယ်။ ဒါပေမယ့် ပရိတ်တော်ရဲ့ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို မသိ
 ကြတာ များနေပါတယ်။ အဓိပ္ပာယ် သိနားလည်အောင်
 လေ့လာပြီးမှ ရွတ်ကြဖို့ လိုပါတယ်။

မေး။ ။ ဗုဒ္ဓဘာသာမှာ ဘုရားရှင်ကဗျာ၊ သံဃာတော်
 များကပါတာမှ မလုပ်မပေးနိုင်ဘူး။ ကိုယ်လုပ်မှ ကိုယ်ရတယ်
 ဆိုပြီး လူတွေ အန္တရာယ်ကင်းအောင် ဘုန်းကြီးတွေက ပရိတ်
 ရွတ်ပေးရတယ်ဆိုတာ မဆန့်ကျင်ဘူးလား။

ဖြေ။ ။ ဗုဒ္ဓဘာသာမှာ ဘုရားရှင်နဲ့ သံဃာတော်တွေက
 လူတွေအတွက် လူနတ် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသုခတွေကို ရအောင်
 လုပ်ပေးနိုင်ပါဘူး။ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ ကုသိုလ်တွေကို
 ကိုယ်တိုင် လုပ်ယူမှ ရပါမယ်။ ဘုရားရှင်နဲ့ သံဃာတော်တွေ
 ကတော့ လမ်းမန် ညွှန်ပြပေးရုံပါပဲ။ ပရိတ် ရွတ်ပေးတယ်
 ဆိုတာက ကုသိုလ်ရအောင် ရွတ်ပေးတာ မဟုတ်ပါဘူး။
 တီလူး၊ သရဲအဇ္ဈေ၊ မြေသုတ်တီလူး၊ မင်စာတို့ ပြဿာတွေ
 နတ်မိစ္ဆာတွေကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာမယ့် အန္တရာယ်ကို ကာကွယ်
 စောင့်ရှောက်ပေးတာသာ ဖြစ်ပါတယ်။ မိစ္ဆာတွေက သား
 သမီးတွေ အန္တရာယ်ကင်းအောင် ကာကွယ် ပေးနိုင်သလို

အစိုးရ၊ ရဲအဖွဲ့တွေက လူကောင်းတွေကို သူ့ခိုးခြေတေးမှ
ကာကွယ်ပေးနိုင်သလို ဘုရားသားတော် ရဟန်းရှင်များက
ဘုရားရှင်ရဲ့ မေတ္တာ သစ္စာတော်ကို သုံးပြီး ရတနာသုံးပါးကို
ကြည်ညိုလေးစားတဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေကို ဘေးအန္တရာယ် အမျိုး
မျိုးမှ ကာကွယ်တားဆီးနိုင်ပါတယ်။

မေး။ ။ ပရိတ်ကြီး ၁၁-သုတ်မှာပါတဲ့ အကြောင်း
အရာတွေဟာ အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် ဘာတွေပါလဲ။

ဖြေ။ ။ ပရိတ်ကြီး ၁၁-သုတ်ကို လေ့လာကြည့်တဲ့
အခါမှာ ပါဝင်နေတဲ့ အဓိက အကြောင်းအရာတွေက-

- (၁) ရတနာသုံးပါးရဲ့ ဂုဏ်တော်တွေ၊
- (၂) သစ္စာခိဋ္ဌာန်ပြုချက်တွေ၊
- (၃) မေတ္တာပို့သချက်တွေ၊
- (၄) နတ်ကောင်း နတ်မြတ်တွေကို မေတ္တာရပ်ခံချက်
တွေ ဖြစ်ပါတယ်။

မေး။ ။ ရတနာသုံးပါးရဲ့ ဂုဏ်တော်တွေပါတဲ့ ပရိတ်
တော်ကို ရွတ်ဖတ်တာနဲ့ အန္တရာယ်ကင်းမှုဟာ တယ်လို ဆက်
စပ်ပါသလဲ။

ဖြေ။ ။ လူသားတွေမှာ အန္တရာယ်ဟာ နှစ်မျိုး ရှိပါ
တယ်။ မိမိဘဝ အဆက်ဆက်က ပြုခဲ့တဲ့ အကုသိုလ်ကံဟောင်း
တွေကြောင့် ဖြစ်တဲ့ အန္တရာယ်တွေနဲ့ အစိမ်းသရဲ၊ တစ္ဆေ၊
မြေတုတ်ဘီလူး မှင်စာ စတဲ့ ပြိတ္တာ နတ်မိစ္ဆာ နတ်ဆိုးတွေ
ကြောင့် ဖြစ်ရတဲ့ အန္တရာယ်ဆိုပြီး နှစ်မျိုးရှိပါတယ်။ ရတနာ
ပရိတ် ဝေဠာပရိတ်တော်တွေဟာ ရတနာ သုံးပါးရဲ့ ဂုဏ်
တော်တွေကို ဖော်ပြ ထားပါတယ်။ ဒီပရိတ်တော်တွေကို

ရွတ်တဲ့အခါ နတ်ကောင်း နတ်မြတ်တွေဟာ ရတနာသုံးပါးရဲ့
ဂုဏ်တော်တွေကို ကြည်ညို နာကြားဖို့ ပရိတ်ရွတ်တဲ့ နေရာကို
လာရောက်ကြပါတယ်။ ဒီနတ်ကောင်း နတ်မြတ်တွေ ရောက်
လာတဲ့အတွက် လူကို ဘေးအန္တရာယ်ပြုမယ့် အစိမ်း သရဲ
နတ်ဆိုးတွေဟာ ပရိတ်ရွတ်တဲ့လူ ပရိတ်နာတဲ့ လူနား
ကို မကပ်ဝံ့ပါဘူး။ ပရိတ်နာတဲ့သူဟာ ရတနာသုံးပါးရဲ့
ဂုဏ်ကို ယုံယုံကြည်ကြည် နာကြားတယ်။ ဂုဏ်တော်တွေကို
စိတ်မှာထားပြီး ကြည်နူးနှစ်သိမ်နေတဲ့အတွက် ရတနာသုံးပါး
ကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်တဲ့ စိတ်နဲ့ ရှိခိုးတဲ့ ကုသိုလ်ဝေဠာနာ
ဖြစ်ပေါ်တယ်။ အဲဒီ ကုသိုလ်ဝေဠာနာဟာ ဘဝအဆက်ဆက်
က ပြုခဲ့တဲ့ အကုသိုလ်တွေကြောင့် ဖြစ်မယ့် အန္တရာယ်တွေကို
ကာကွယ်တားဆီးနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် ရတနာသုံးပါးရဲ့
ဂုဏ်တော်တွေပါတဲ့ ပရိတ်တော်တွေဟာ ဘေးအန္တရာယ်ကို
ကာကွယ်တားဆီးနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

မေး။ ။ သစ္စာခိဋ္ဌာန် ပြုချက်တွေပါတဲ့ ပရိတ်တော်နဲ့
အန္တရာယ်ကင်းမှုဟာ တယ်လို ဆက်စပ်ပါသလဲ။

ဖြေ။ ။ ရတနာသုံးပါးရဲ့ ဂုဏ်တော်တွေကို
ထုတ်ဖော်ပြီးနောက် ဝေဠာပရိတ် သစ္စာခိဋ္ဌာန် သုဝတ္ထိ ဟောတု-
ကို သစ္စာ စကားကြောင့် ပရိတ်နာသူအား ချမ်းသာခြင်း
ဖြစ်ပါစေလို့ သစ္စာခိဋ္ဌာန် ပြုတယ်။ ဝေဠာသုတ်ပရိတ်မှာ ဝံ၊
မင်းရဲ့ သစ္စာစကားကြောင့် တောမီးဟာ သူ့နားမရောက်ခင်
ပြီးသားတယ်။ အင်္ဂုလိမာလသုတ်မှာ အင်္ဂုလိမာလထေရ်ရဲ့
သစ္စာခိဋ္ဌာန် စကားကြောင့် ကိုယ်ဝန်လွယ်ကူစွာ ပွားရတယ်။
ကဋ္ဌဝါဟန ဇာတ်တော်မှာ မိခင်ရဲ့ သစ္စာခိဋ္ဌာန်ကြောင့်
ကလေးငယ်ဟာ ကောင်းကင်မှာ ရပ်တည်နိုင်တယ်။ ပါရမီ

၁၀-ပါးမှာ အပါအဝင်ဖြစ်တဲ့ ဆရာတန်ခိုးဟာ အစွမ်းထက် ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ပရိတ်ကြီးမှာပါတဲ့ ဆရာခိဋ္ဌာန်ပြုချက် တွေဟာ ပရိတ်နာယူ (ကိုယ်တိုင်ရွတ်သူ) တွေအတွက် အန္တရာယ်မှ ကာကွယ်နိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

မေး။ ။ မေတ္တာပို့ သတားနဲ့ တေးအန္တရာယ်ကို ကာကွယ် တားဆီးမှုဟာ ဘယ်လိုဆက်စပ်ပါသလဲ။

ဖြေ။ ။ မေတ္တာသုတ်မှာ တောထဲမှာ တရားကျင့်နေတဲ့ ရဟန်းတော်တွေကို နတ်တွေက ခြောက်လှန့်နေတယ်။ ဘုရား ရှင်က မေတ္တာသုတ် ပရိတ်ရွတ် မေတ္တာ ပို့ သကြလို့ ဟော တော့ ရဟန်းတွေကလဲ မေတ္တာသုတ် ပရိတ်ကိုရွတ် မေတ္တာ ပို့ သကြတော့ နတ်တွေဟာ ချောက်လှန့်မှု မလုပ်ကြတဲ့ ရဟန်းတွေအပေါ်မှာ ချစ်ခင်လာကြတယ်။ ခန္ဓသုတ်မှာ နဂါးမင်းတွေကို မေတ္တာပို့ လို့ မြွေကိုက်ပိုးထိခြင်း မရှိကြတူး။ ပုဗ္ဗကုသုတ်ဟာလဲ မေတ္တာပို့ တဲ့ သုတ်ပါ။ မေတ္တာအကျိုး ဆယ်တစ်မျိုး ရှိတယ်။ မေတ္တာဆိုင်ရာ ပွင့်ပြုချက်တွေလဲ ပိဋကတ် မှာ အများအပြား ရှိတယ်။ ဒါကြောင့် မေတ္တာပို့ တာနဲ့ အန္တရာယ်ကင်းရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

မေး။ ။ နတ်ကောင်း နတ်မြတ်တွေက လူကို အန္တရာယ် ကင်းအောင် ပြုလုပ်နိုင်ပါသလား။

ဖြေ။ ။ ဘုရားလက်ထက်တော်တုန်းက ဝေသာလီပြည် မှာ ရောဂန္ဓရကပ်၊ ဝုဗ္ဗိက္ခန္ဓရကပ်ကြီး ဆိုက်ပါတယ်။ ဘုရားရှင်နှင့် ညီတော် အာနန္ဒာကိုယ်တိုင် ကြံသွားပြီး ဘုရား ရှင် ညွှန်ကြားချက်အရ ညီတော် အာနန္ဒာကိုယ်တိုင် ရတန သုတ် ပရိတ်တော်ကို ရွတ်ပါတယ်။ ရတန ပရိတ်တော်ကို နာ

နတ်ကောင်း နတ်မြတ်တွေ စုဝေးဆုတ်လာကြတဲ့အခါ မှာ မူလက ဝေသာလီပြည်သားတွေကို ဗုက္ခပေးတဲ့ နတ်ဆိုး တွေဟာ ပြိတ္တာတွေဟာ ထွက်ပြေး တိမ်းရှောင် ကြရတယ်။ နတ်ဆိုး ပြိတ္တာတွေကြောင့် ဖြစ်နေတဲ့ ကပ်ရောဂါဟာလဲ ပျောက်ကင်းကုန်ကြတယ်။ ဘုရားရှင်ဟောတဲ့ ရတနသုတ် ပရိတ်အစမှာ လူတွေဟာ သင် နတ်မြတ် နတ်ကောင်းတွေကို ခန္ဓရောညပါ ပူဇော်နေကြတယ်။ ကျေးဇူးထုံပြန်သောအား ပြင့် လူတွေကို မေတ္တာထားပြီး မစေ့မလျော့ စောင့်ရှောက် မှု ကြပါလို့ ပါရှိတယ်။ ဒါကြောင့် နတ်ကောင်း နတ်မြတ် တွေ အန္တရာယ်ကို ကာကွယ် တားဆီးနိုင်ခြင်း ဖြစ်တယ်။

မေး။ ။ ပရိတ်တော်ဟာ ရွတ်ဖတ်ရ နာကြားရမယ့် တရားလား။ ကျင့်ကြံအားထုတ်မယ့် တရားလား။

ဖြေ။ ။ ပရိတ် တရားတော်တွေဟာ ရွတ်ဖတ်ရ နာ ကြားရတဲ့ တရားလဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အားထုတ်ရတဲ့ တရားလဲ ဖြစ်ပါတယ်။

မေး။ ။ ပရိတ် တရားတော် ရွတ်ဖတ် နာကြားလို့ အကျိုးရပုံကို ယုတ္တိသာကနေ ပြနိုင်ပါသလား။

ဖြေ။ ။ ပြနိုင်ပါတယ်။ ဘုရားရှင် ဟောခဲ့တဲ့ တရား တော်တွေကို လူတိုင်း သင်အံ လေ့ကျက် မဆောင်ရွက်နိုင် မှါတူး။ ရဟန်း သံဃာတော်များသာ ဆောင်ရွက်နိုင်ပါ တယ်။ ရဟန်း သံဃာတော်များက တစ်ဆင့် ဒကာ ဒကာမ တွေကို ဟောပြောပေးရပါတယ်။ ပရိတ်ရွတ်တယ် ဆိုတာက ပါဠိဘာသာနဲ့ ဟောပြောတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလို ပါဠိ ဘာသာနဲ့ ဟောပြောတာကို နာတဲ့လူတွေက နားမလည်မေမယ့် ပရိတ်တော်ဟာ ဘုရားရှင်ရဲ့ နှုတ်တော်ထွက် ဝေသနာ

တော် ဖြစ်ပါတယ်။ နာကြားခြင်း ဓမ္မသဝနကုသိုလ် ရနိုင်
 ပါတယ်။ ဒီတရားနာတဲ့ ကုသိုလ်ဟာ ဘေးရန်အန္တရာယ်ကို
 ကာကွယ် တားဆီးနိုင်တယ်လို့ ယုံကြည်တယ်။ ယုံကြည်တဲ့
 အတိုင်းလဲ တကယ်ပဲ အန္တရာယ်ကို ကာကွယ် တားဆီးပေး
 နိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် ပရိတ်ရွတ်ရ ပရိတ်နာရကျိုး ရှိပါ
 တယ်။

ဓုတိယယုတ္တိကတော့ လောကီဆရာတွေဟာ စုန်းတစ္ဆေ
 နတ်ဆိုးတွေ ဖမ်းစားတဲ့အခါ လောကီ ဂါထာမန္တရားတွေ
 ကို မန်းမှတ်ပြီး နှင်ထုတ်နိုင်ပါတယ်။ ဂါထာမန္တရားတွေ
 မှာ တန်ခိုးအစွမ်း ဣဒ္ဓိပါဒ်တွေ ရှိပါတယ်။ ဒီလို တန်ခိုးရှိ
 တာဟာလဲ ဒီဂါထာမန္တရားတွေကို ရခေသ့ရှစ်သောင်း ဆရာ
 ပေါင်းတွေ ထွက်ရပ်ပေါက် ဝိဇ္ဇာခိုရိုက်စား ဆရာကြီးတွေဟာ
 သမထကို ကျင့်ကြံအောင်မြင်ပြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ထူးတွေ ဖြစ်လို့
 ပါပဲ။

ပရိတ်တရားတော်တွေဟာ အထက်ပါ လောကီဂါထာ
 မန္တရားတွေထက် အဆင့်မြင့် ထန်ခိုးထက်တဲ့ ဗုဒ္ဓမန္တန်တော်
 တွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ဘုရားရှင်ဟာ ဣဒ္ဓိအစိန္တေယျ မကြံစည်
 မတုပနိုင်တဲ့ တန်ခိုးအနန္တနဲ့ ပြည့်စုံပါတယ်။ ဒါကြောင့်
 ဗုဒ္ဓမန္တန်လို့ ခေါ်ဆိုနိုင်တဲ့ ပရိတ်တော်တွေဟာ ရွတ်ဖတ်ရုံ
 ကြားနာရုံနဲ့ အန္တရာယ်ကင်း ဘေးရန်တွေ ရှင်းရခြင်း ဖြစ်
 ပါတယ်။

တတိယ ယုတ္တိကတော့ ဘုရားရှင်ခွဲ ဂုဏ်တော်၊ သစ္စာ
 တော်၊ မေတ္တာတော် ပါဝင်တဲ့ ပရိတ်တော်ကို ရွတ်ဖတ်တဲ့
 အခါမှာ သမ္မာဒေဝ နတ်တွေက လာရောက် နာကြားကြ

ပါတယ်။ ဒီဘမ္မာဒေဝနတ်တွေ လာရောက် စုဝေးတဲ့အတွက်
 အစိမ်းသရဲ၊ ဘီလူး၊ နတ်ဆိုးတွေဟာ အဝေးကို ရှောင်
 ရှားပေးရပါတယ်။ အချိန်အခါရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦး တစ်
 ယောက်အတွက် လုံခြုံရေးတွေ စီစဉ်ချထားတယ် ဆိုရင်
 အဲဒီပုဂ္ဂိုလ် အနီးတစ်ဝိုက် ပတ်ဝန်းကျင် တစ်ရပ် တစ်ရွာ
 တစ်မြို့လုံး လုံခြုံစိတ်ချရသလိုပါပဲ။ သမ္မာဒေဝ နတ်တွေ
 က လူသားတွေကို ဝေငံဖို့ ရည်ရွယ်ပြီး လာတာ မဟုတ်
 ပေမယ့် တရားနာဖို့ လာရင်းနဲ့ နတ်မိစ္ဆာ အစိမ်းသရဲတွေကို
 နှင်ပြီး ဖြစ်သွားတဲ့အတွက် ပရိတ်ရွတ်တာကို နာတဲ့ လူတွေ
 ဟာလဲ အန္တရာယ်ကင်း ချမ်းသာရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ရတနသုတ် ပရိတ်ကို ရှင်အာနန္ဒာရွတ်ပေးလို့ ဝေသာလီ
 ပြည်သားတွေ အန္တရာယ် ကင်းပါတယ်။ အင်္ဂုလိမာလထေရ်
 သစ္စာဖြူ ပရိတ်တော်ကြောင့် မီးဖွားနိုင်တဲ့ အမျိုးသမီးတွေ
 လွယ်ကူစွာ မီးဖွားနိုင်ပါတယ်။ အာဠာနာရိယ ပရိတ်တော်ကို
 ရဟန်းသံဃာတွေ ရွတ်ပေးလို့ ဘုတ်တစ္ဆေ အစိမ်းသရဲ
 ဖမ်းစားခံနေရသူတွေ ထေဂါ ပျောက်ကင်းသွားခဲ့ပါတယ်။
 ယနေ့ လက်တွေ့လဲ ပရိတ်တော်နာယူလို့ အကျိုးခံစားနေရ
 ပါတယ်။ နှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀-ကျော်သည်အထိ ပရိတ်တော်
 တွေကို ရွတ်ဖတ်နာယူနေကြတာကတော့ ပရိတ်တော်ရဲ့အကျိုး
 ကို တကယ် လက်တွေ့ခံစားနေရလို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်
 ပရိတ်တော်တွေအပေါ်မှာ သံသယ လုံးဝ မရှိဘဲ ယုံယုံကြည်
 ကြည် ရှိရှိသေသေ နာယူကြ၊ ရွတ်ဖတ်ကြဖို့ တိုက်တွန်းလိုက်
 ပါတယ်။

မေး။ ။ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင် ပရိတ်ရွတ်ပြီး ဆရာ
ကို ကယ်တင်ခဲ့တဲ့အား ရှိပါသလား။

ဖြေ။ ။ရှိပါတယ်။ ဒီကလေးက မြို့နေ ပုစ္ဆာတစ်
ယောက်ဟာ လူ့ရွဲသား ၇-ရက်ကြာပြီး ဆေးမယ်ကို
မိတ်ဆွေ ရသေ့က ဟောလို ဘုရားထံ ရောက်သွားတယ်။
ဘုရားကလဲ ၇-ရက်ပဲ အသက်ရှည်မယ်လို့ ဟောတယ်။
အသက်ရှည်အောင် လုပ်လို့ ရပါသလား ဆိုတော့ ဘုရား
ရှင်က အိမ်ရှေ့မှာ မကပ်ထိုးပြီး ကလေးကို အလယ်မှာ
ထားကာ သံသရာ ၈-ပါးဖြစ်စေ၊ ၁၆-ပါးဖြစ်စေ နေ့စဉ်
မပြတ် ပရိတ်ရွတ်ခိုင်းတယ်။ ၇-ရက်မြောက်ညမှာ ဘုရား
ရှင်ကိုယ်တိုင် ကြွရောက် ပရိတ်ရွတ်တယ်။ ပရိတ်တရားတော်
ကို နာခွဲ နတ်ကောင်း နတ်မြတ်တွေ ရောက်လာတဲ့အတွက်
ထန်ခိုးနည်းတဲ့ နတ်တွေ၊ ဘီလူးတွေဟာ ဆုတ်ပေးရတယ်။
မဝေထက် နတ်မင်းထံက အမိန့်ရလို့ ဒီကလေးကိုစားမယ်
အဝရစ္စက ဘီလူးဟာလဲ ထန်ခိုးကြီးနတ်တွေနားမကပ်ဘဲ
မထုပ်နဲ့ ဝေးရာမှာ သွားနေရတယ်။ ကလေးကို စားခွင့်မရ
တော့ဘူး။ ၈-ရက်မြောက်နေ့မှာ ဘုရားရှင်ထံပို့ပြီး ရှိခိုးခိုင်း
တော့ ဘုရားရှင်က အသက်ရှည်ပါစေ(ဇီဝာယုကောယောဟိ)
လို့ ဆုပေးတယ်။ ဒီကလေး အသက်ရှင်လာတော့ အသက်
ရှည်အောင် လုပ်လို့ ရပါသလားလို့ ရဟန်းတွေ ဆွေးနွေး
တယ်။ ဘုရားရှင်က အသက် ရက်သိက္ခာကြီးတဲ့ လူတွေကို
ရှိခိုးလေ့ရှိသွားတာ အသက်ရှည်ရုံမဟုတ်၊ အဆင်းလှတယ်၊
ချမ်းသာတယ်၊ အပ်အားကောင်းတယ်လို့ ဟောတယ်။

ဝိဝတ္တုမှာ သီစေချင်တဲ့ လိုရင်းကတော့ ဘုရားရှင်
ကိုယ်တော်တိုင် ပရိတ်ရွတ်ပြီး အသက်သေမယ့်လူကို ကယ်

တင်ခဲ့တယ်ဆိုတဲ့အကြောင်း ပရိတ်တရားတော်မှာ ကာကွယ်
တားဆီးနိုင်တဲ့ တန်ခိုးရှိတယ်ဆိုတဲ့အကြောင်းပဲ။ ဒါကြောင့်
ပရိတ်တရားတော်ကို ယုံယုံကြည်ကြည်နဲ့ နာကြားကြပါ။
တတ်နိုင်ရင် ပရိတ်တရားတော်တွေမှာပါတဲ့ ဂုဏ်တော်တွေ
မေတ္တာတွေကို ပွားများကြပါလို့ တိုက်တွန်းလိုက်ပါတယ်။

မေး။ ။ပရိတ်တရားတွေဟာ အကျင့်တရား ဖြစ်ပုံကို
ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ။အထက်မှာ ပြခဲ့တဲ့ ပရိတ်တော်တွေထဲမှာပါတဲ့
အကြောင်းအရာ လေးမျိုးအနက်က နတ်တွေကို မေတ္တာရပ်ခံ
ခြင်း၊ အစောင့်အရှောက် အကာအကွယ်ယူခြင်းတစ်ခုကလွဲ၍
ကျန်သုံးခုဟာ အကျင့်တရားတွေ ဖြစ်တယ်။ ဥပမာ မေတ္တာသတ်
ဆိုရင် မေတ္တာပို့နည်း၊ မေတ္တာစိတ်ထားနည်းကို ပေးပြခဲ့တဲ့
သုတ် ဖြစ်တယ်။ ညွှန်ကြားခဲ့တဲ့အတိုင်း တကယ် မေတ္တာစိတ်
ထား၊ မေတ္တာဘာဝနာပွားရနေမယ်ဆိုရင် မေတ္တာသတ်ပရိတ်ကို
ရွတ်ဖတ် နာယူနေတာထက် ကုသိုလ်အကျိုး ပိုရမိရှိတယ်။
ပရိတ်ရွတ် မရိတ်နာတဲ့ ဓမ္မဒေသနာ-ဓမ္မအဝန ကုသိုလ်ထက်
မေတ္တာ ဘာဝနာကုသိုလ်က ပိုပြီးအကျိုးရှိတယ်။

ရတနာသုတ် ပရိတ်တော်ဟာ ရတနာသုံးပါးရဲ့ ဂုဏ်တော်
တွေကို ဖော်ညွှန်းထားတဲ့သုတ် ဖြစ်တယ်။ အဲဒီမှာပါတဲ့
ရတနာသုံးပါးဂုဏ်တွေကို အောက်ပေးပွားများနေမယ်ဆိုရင်
ဗုဒ္ဓါနုဿတိ၊ ဓမ္မာနုဿတိ၊ သံသာနုဿတိဆိုတဲ့ အနုဿတိ
အနုနာ သုံးပါးကို ပွားများရာ ရောက်ပါတယ်။
အာဇာနည်ဟူသုတ်၊ ပုဗ္ဗဘူသုတ်တွေ ပရိတ်တော်တွေ
ဟာလဲ ရတနာသုံးပါး ဂုဏ်တော်တို့ ပေးတုတ် ချီးကျူး

ပူဇော်ထားတာတွေပါပဲ။ ဒီဂုဏ်တော်တွေကို အကာအကွယ်
 ဆောင်ထားတာပါပဲ။ မေတ္တာတရား ပွားများနည်းတွေ
 ကို ဟောကြား ထားတာပါပဲ။ မင်္ဂလာထုတ်ဆိုရင် လူတိုင်း
 နေ့စဉ် ကျင့်ရမယ့် ကျင့်စဉ်တွေကို မင်္ဂလာလုပ်ငန်းအဖြစ်
 ဖော်ပြထားတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဓါကြောင့် ပရိတ်တော်တွေကို
 ရွတ်လေ့ရှိကြပါ။ လက်တွေ့ကျင့်နိုင်အောင် အနက်အဓိပ္ပာယ်
 ကျင့်ကြံပွားများနည်းတွေကို ဟောပေးကြပါ။ ပရိတ်တရား
 တော်ကို နာလဲ နာကြပါ။ အဓိပ္ပာယ်သိအောင် အားထုတ်ပြီး
 လက်တွေ့ ကျင့်ကြံအားထုတ်မှုလဲ ပြုလုပ်ကြပါလို့ ထိုက်တန်
 သတိပေးပါတယ်။

မေး။ ။ သမန္တာစက္ကဝါဠေသဟာ နတ်တွေကို တရား
 နာဖို့ ပင့်တဲ့ဂါထာဖြစ်တယ်။ ပရိတ်ရွတ်ခါနီး နတ်တွေကို
 ပင့်တာ ဘုရားအလိုတော်ကျ ဟုတ်ခဲ့လား။

ဖြေ။ ။ နတ်တွေကို တရားနာဖို့ပင့်တာ ဘုရားအလို
 အလိုတော်ကျ ဖြစ်ပါတယ်။ သမန္တာစက္ကဝါဠေသုစဘုံ နတ်
 ပင့်ဂါထာကို ရှေးဆရာတော်ကြီး ရေးထားတာပါ။ ဗီလိ
 ရေးတာကလဲ အလွတ်သက်သက် မဟုတ်ပါဘူး။ ဘုရားအလို
 ကိုယ်တော်တိုင် ရတနသုတ် ပရိတ်ကို ဟောတဲ့ နေရာမှာ
 ဘုရားရှင်ရဲ့ ဂုဏ်တော်တွေကို ဖော်ပြ သစ္စာမပြုမိမှာ ယာယီ
 ဘူတာနီ သမာဂတာနီ စတဲ့ ဂါထာနဲ့ နတ်အပေါင်းဟာ
 နှစ်သက်ရွတ်လန်းပြီး ငါဘုရားရဲ့ တရားတော်ကို ရိုသေစွာ
 နာယူကြကုန်လေ့ရှိတယ်။ ထိုက်တန်တယ်။ ကဲဒီ ရတနသုတ်
 အစကိုကြည့်ပြီး ပရိတ်ရွတ်ခါနီး နတ်တွေ အဆင်သင့်ဖြစ်နေ
 အောင်၊ အဆင်သင့် ဖျော်အောင် သမန္တာ စက္ကဝါဠေသု

ဂါထာနဲ့ နတ်တွေကိုပင့်ဖို့ ရှေးဆရာတော်တွေ မိစဉ်က ခြင်
 တယ်။ ဘုရားအလိုတော်ကျလဲ ဖြစ်တယ်။

မေး။ ။ လူတွေက နတ်တွေကို ပူဇော် ပုသ ထိုက်ပါ
 စလား။

ဖြေ။ ။ ဘုရားရှင်က လူတွေဟာ နတ်တွေကို ပူဇော်
 ပုသ ခိုင်တယ်လို့ ဟောတယ်။ အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်မှာ လူ
 တွေဟာ မိမိကြီးစား ရွာဖွေထားတဲ့ ပစ္စည်းဥစ္စာနဲ့ ဗလိ
 ငါးပါးကို ပူဇော်ရမယ်။ ကဲဒီ ဗလိငါးပါးထဲမှာ ဒေဝတာ
 ဗလိလို့ ခေါ်တဲ့ နတ်တွေကို ပူဇော်ပသမှု ပြုရမယ်လို့
 ပါတယ်။ ဒီလို ဗလိငါးပါးကို ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် စည်းစိမ်
 ဥစ္စာ တိုးတက်ကြောင်း ဖြစ်တယ်လို့ ဟောထားပါတယ်။
 အပရိဟာနိယ ခေါ် တိုးတက်ကြီးပွားရေး တရား ၇-ပါး
 ထဲမှာ မိမိတို့ ပူဇော်ပသခြင်းဖြင့် နတ်တွေကို ဝတ္တရားမပျက်
 ပူဇော်ပသရမယ်လို့ ဟောထားပါတယ်။

ဝိနည်းမဟာဝါမှာလဲ ပညာဗိုပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သီလဝန္တရဟန်
 တော်ကို ဆွမ်းလုပ်ကျွေးရမယ်။ နတ်တွေကို ပူဇော် ပုသ
 အမျှဝေရမယ်။ အပူဇော်ခံတဲ့ နတ်တွေဟာ သူတို့ပူဇော်
 ကို လူတွေကို ကျေးဇူးတုံ့ပြန်ပူဇော်ကြတယ်။ သူတို့မြတ်နိုး
 ကို လူသားကို သားသမီးရင်းပမာ အမြဲတမ်း စောင့်ရှောက်
 စေလွှဲတယ်။ နတ်တွေ အစောင့်ရှောက်ခံရတဲ့ လူဟာ ကောင်း
 မြတ်တဲ့ အာရုံတွေကိုသာ ဘုရားကြိုက်တယ်လို့ ဟောထားတယ်။
 ကြက်ဆူပင်စောင့်နတ်ကို ဆင်းကုမုန့်နဲ့ ပူဇော်တဲ့အတွက် ကြက်
 ဆူပင်စောင့်နတ်က ကျေးဇူးတုန့်အပ်တဲ့ အာနန္ဒာ ရွှေအိုးတွေ
 ကျေးဇူးပေးတယ်လို့ ဇာတ်တော်မှာ ဟောထားတယ်။

ဆရာရှင်ဟာ လူတွေက နတ်တွေကို ပူဇော်ပသ နေ
တာကို ဟိုလိုနာမျက်မြင်ဖြစ်တဲ့ ရတနသုတ်အစမှာ လူတွေ
ဟာ သင်္ဃာတိအဖွဲ့တို့ကို နေ့စဉ်ပူဇော်ပသ နေကြ
သားပဲ။ ပါရမီပြည့်စုံ လူသားတွေကို မေတ္တာထားပြီး မပေး
ပေးဘဲ ဝေငံ့ရွှေက ကြကုန်လေးလို တိုက်တွန်းပြီးမှ
ရတနာသုံးပါးရဲ့ ဂုဏ်တော်ကို ထုတ်ဖော်ဟောကြား ထား
ပါတယ်။ ဒါကြောင့် လူတွေဟာ နတ်တွေကို ပူဇော်ပသ
ဆင်ပါတယ်။

ပေး။ နတ်တွေကို ပူဇော်ပသရမယ် ဆိုတာက နတ်
တွေကို ကိုးကွယ်ရမယ်လို့ ဆိုလိုပါသလား။

ခြေ။ ပူဇော်ပသရမယ် ဆိုတာက ကိုးကွယ် ဆည်း
ကပ်ရမယ်လို့ ဆိုတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဗလိဆိုတာက ပေး
ကမ်းထောက်ပံ့ခြင်း။ ကျေးဇူးခြင်းလို့ အဓိပ္ပာယ် ရပါ
တယ်။ ဒါကြောင့် ဗလိ ၅ ပါးမှာ ဒေဝတာဗလိ-နတ်တွေ
ကို ပူဇော်ခြင်း၊ အတိထိဗလိ-ညွှန်ညွှန်ကို ကျေးဇူးခြင်း၊
ညွှတ်ဗလိ-ဆွေမျိုးတွေကို ပေးကမ်းခြင်း၊ ပုဗ္ဗပတဗလိ-
ကွယ်လွန်သူ ဆွေမျိုးတွေအတွက် လှူဒါန်းအမှုဝေခြင်း၊ နတ်
ဗလိ-အစိုးရကို အခွန်ပေးဆောင်ခြင်း ဆိုပြီး ဗလိ ၅-ပါး၊
ပေးကမ်းထောက်ပံ့ခြင်း ၅ ပါးကို ပြပါတယ်။ နတ်တွေကို
ပူဇော်ပသဆိုတာက နတ်တွေကို စားဖွယ် သောက်ဖွယ်နဲ့
သင်မြှောက်ခြင်း၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုပြီးတဲ့အခါ အမှုဝေ
ခြင်းကို လုပ်တာပါ။ ဒါကြောင့် မြန်မာတွေက ဗလိနတ်စာ
ကျေးဇူးလို့ ခေါ်ကြတာ ဖြစ်တယ်။

နတ်တွေကို မကိုးကွယ်ရဘူးဆိုတဲ့ အကြောင်း ကိုတော့
ပူဇော်ပသ အတိအလင်း ဟောထားပါတယ်။ ယခုအတွက်
ပူဇော်ပသဟာ တော၊ တောင်၊ ဥယျာဉ်၊ သစ်ပင်ကြီးတွေ
ကို ကိုးကွယ်တဲ့ ကိုးကွယ်ဖို့ လူတွေကို ဟောတယ်။ ဒါကို
ပူဇော်ပသဆိုတဲ့အခါ နတ်တွေကို ကိုးကွယ်ဖို့ဟာ သေးကင်း
သော မြတ်သော ကိုးကွယ်မှု မဟုတ်။ ဒီလို ကိုးကွယ်မှုကြောင့်
ပူဇော်ပသပါးမှ မလွတ်နိုင်။ ရတနာသုံးပါးကိုသာ ကိုးကွယ်
ပြီးဟာ သေးကင်းသော မှန်မြတ်သော ကိုးကွယ်မှု ဖြစ်တယ်။
ရတနာသုံးပါး ကိုးကွယ်မှသာ ဒုက္ခခပ်သိမ်းမှ ကင်းခြင်း
ရပါမယ်လို့ ဟောထားတယ်။ ဒါကြောင့် နတ်တွေကို
ကိုးကွယ်ရဘူး။ တစ်မြောက် ပူဇော်ပသ၊ အမှုဝေ မေတ္တာ
ပူဇော်ပသ။ နတ်တွေကို ချီးမွမ်းတော့ဖို့ မလိုကြောင်း၊ နတ်
ကိုယ်တိုင် ကုန်သည်တွေကို ပြောတဲ့ကောသရ ဝိမာနတ္ထ
အဋ္ဌကထာမှာ ဖော်ပြထားတာကို တွေ့ရတယ်။

အခါတစ်ပါး ကုန်သည်တွေဟာ လှည်းပေါင်း တစ်
ထောင်နဲ့ ကုန်ပစ္စည်းများ ထင်ဆောင်ပြီး ကုန်ကူးကြရာ၊
ထဲကန္တာရမှာ မျက်စိလည် လမ်းများပြီး မာတိဒက္ခဏေ
နေကြလို့ ထဲကန္တာရရပ်မှာ ဒုက္ခဏေနေကြတဲ့ လူ
တွေကို စောင့်ရှောက်ဖို့ ဝေဆင်ခတ်နတ်မင်းရဲ့ ခေခိုင်းချက်
အရ ဝိမာနနဲ့ ထောက်ခိုနေတဲ့ ပါယာသီအုည နတ်တစ်
ဦးက ကယ်ထင်လိုက်တယ်။ ထဲကန္တာရရပ်မှာ ကျေးဇူး
တရားကို ဆပ်တဲ့အနေနဲ့ ကုန်သည်တွေက ထဲကန္တာရကို ချီခို
ကုန်တော့ပသဖို့ ခွင့်တောင်းကြတယ်။ နတ်က သားပြာ

လိုက်သလဲဆိုရင် 'အမောင်ကုန်သည်တို့၊ အကျွန်ုပ်ကို ဂရုစိုက် ပူဇော်ဖို့ မလိုပါ။ သင်တို့ဟာ တူ့အသက် သတ်ခြင်းစတဲ့ မာကောင်းမှုကို ရှောင်ကြဉ်ပြီး တရားတော်နဲ့ လျှော့စွာ အလှူပေးခြင်း၊ ဥပုသ်ခေတ်ခြင်း စတဲ့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြုလုပ်ကြမယ်ဆိုရင် အကျွန်ုပ်ကို ပူဇော်ရာ ဖောက်ပေတယ်။ အခု သင်တို့ကို ကယ်တင်တာဟာလဲ သင်တို့အထဲမှာ ခုတနာသုံးပါးကို မှီခိုသကဲ့သို့ ဥပပါသကာတစ်ယောက် ပါလာတယ်။ အဲဒီ သူတော်ကောင်း တစ်ယောက်အတွက် ကျွန်ုပ်တို့လူ့ သားလုံးဟာလဲ အသက်ချမ်းသာရာ ရကြတယ်။ ဒါကြောင့် အကျွန်ုပ်နက်ကို ဂရုစိုက်ပြီး ကန်တော့ဒနခေမာ မလိုဘူး' လို့ ပြောလိုက်တယ်။

မေး။ နတ်တွေက မေတ္တာထားပြီး စောင့်ရှောက်အောင် ပူဇော်ပာစုရမယ်လဲဆိုတယ်။ နတ်တွေကို ကိုးကွယ်လို့ ဘေးမကင်းဘူးလဲဆိုတယ်။ စကားနှစ်ရပ် ဆန့်ကျင်မနေဘူးလား။

ဖြေ။ မဆန့်ကျင်ပါဘူး။ လူ့အချင်းချင်းတောင်မှ ပေးကမ်းသောကံပုံ ချီးမြှင့်ထားမယ်ဆိုရင် ကိုယ့်မှာ ကိစ္စပေတီတဲ့အခါ အကူအညီရနိုင်ပါတယ်။ နတ်တွေကို တင်မြှောက်ပသထားတဲ့အတွက် နတ်တွေက မေတ္တာထားပြီး စောင့်ရှောက်ရင် ကာစိမ်း သရဲ နတ်ဆိုးတွေ၌ ဘေးရန်က လွတ်ကင်းနိုင်ပါတယ်။ ခတ်တွေက ဒီလောက်ပဲ ကူညီနိုင်ပါတယ်။ ဒီအကူအညီလောက် မျှော်မှန်းပြီးတော့ပဲ နတ်တွေကို ပူဇော်ပသကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။

ကိုးကွယ်တတ် ဆိုတာက လူ့ချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာ၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာအတွက် အခုတစ်ချမ်းသာ၊ နေ့ခင်း တမလွန်

ချမ်းသာအတွက် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီ အခုတစ် နောက်တစ်ချမ်းသာကိုတော့ ရတနာသုံးပါးကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်မှုသာ ရနိုင်ပါတယ်။ ဘုရားမပေးနိုင်ဘူး၊ ရှင်လက်ထက်တော်မှာ တော၊ တောင်၊ ဥယျာဉ်၊ သစ်ပင်ကြီး နတ်ကုန်းတွေကို ကိုးကွယ်နေကြတဲ့ လူတွေ၌ ရည်ရွယ်ချက်က ဒီလိုကိုးကွယ်လိုက်ရင် တောစောင့်နတ် တောင်စောင့်နတ်တွေက စောင့်ရှောက်မစလို့ စည်းစိမ်ဥစ္စာ ရဟနာတွေတိုးမယ်၊ နောက်ဆုံးအတွက်လဲ ချမ်းသာအောင် ကောင်းကင်ဘုံ ဖျောက်အောင် ရှေ့ကလွတ်အောင် ကယ်တင်လိမ့်မယ်လို့ မျှော်လင့်ကိုးကွယ်ကြတယ်။ အမှန်မှာတော့ နတ်တွေဟာ စည်းစိမ်ဥစ္စာလဲ မပေးနိုင်ဘူး။ နောင်တမလွန် သုခကိုလဲ မဖန်တီးနိုင်ပါဘူး။ အထက်မှာပြခဲ့သလို ဗေဒိမ်းသရဲ နတ်ဆိုးတွေ၌ ဘေးရန်က ကာကွယ်ပေးနိုင်တာလောက်ပဲ ရှိပါတယ်။ လူသားတွေဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ်အားမစိုးဘဲ ကိုယ်ပြုသမျှ ကံသာလျှင် အမေ့အနှစ်ဖြစ်တယ်လို့ မခံယူပဲ နတ်ကွန်းတွေကို မှီခိုဆုတောင်းပြီး ပျင်းမာနအောင်လို့ တောတောင်သစ်ပင် နတ်တွေကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်မနေအောင်လို့ ဒီ နတ်စသည် ကိုးကွယ်မှုဟာ ဘေးကင်းမှန်မြတ်တဲ့ ကိုးကွယ်နည်းမဟုတ်ဘူးလို့ ဟောပါတယ်။ အခုလောက်ရှင်းပြရင် ပူဇော်ပသတာနဲ့ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်တာ မတူတဲ့အကြောင်း သဘောပေါက်လောက်ပါပြီ။

မေး။ ပရိတ်ကြီး ၁၁-သတ် အကုန်မကျက်နိုင်လို့ တင်ထုတ်လောက်ပဲ ကျက်နိုင်ရင် ဘယ်ထုတ်ကို ကျက်ရ နတ်ဒုခမလဲ။

ဖြေ။ တစ်ထုတ်ပဲ ကျက်နိုင်တယ်ဆိုရင်တော့ မေတ္တာထုတ်ဟာ အကောင်းဆုံးပါပဲ။ နောက်ပိုင်းမေတ္တာအဖွင့်မှာ

မေတ္တာနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ သိမှတ်ပွယ်တွေကို သိရမှာလဲ
တစ်ကြောင်း၊ ရတနာသတ်၊ ဧဝံသုတ်တွေထက် ရွတ်ရဖတ်ရ
ပိုပြီး ချောမော လွယ်ကူတာလဲ တစ်ကြောင်း၊ သမထ
ကမ္မဋ္ဌာန်း ၄၀-ထဲမှာ မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်းဟာ တစ်ပါးအပါ
အဝင် ဖြစ်တာလဲ တစ်ကြောင်းကြောင့် မေတ္တာသုတ်ကို ကျက်
မှတ် ရွတ်ဆင့်ပါရမယ်။

ရွတ်ရုံမက မေတ္တာဘာဝနာ ပွားများမှု လက်တွေ့ကိုပါ
ကျင့်ကြံနိုင်ဖို့အတွက် ပါဠိပုဒ် တစ်ပုဒ်တစ်ပုဒ်ခွဲ အဆုံးမှာ
မြန်မာလို ဆိုလိုရင်းကို ထည့်ပေးထားတယ်။ အထက်ပါ
ပါဠိကို ရွတ်တဲ့အခါ ဖိပါဠိဟာ အဓိပ္ပာယ်ရှိတယ်လို့ သိမှတ်
ရွတ်ရမယ်။ ပါဠိကို မရွတ်ပဲ မြန်မာလို ဆိုလိုရင်းလေးတွေကို
ဖတ်မှာ ပွားများအောက်မေ့နေတာဟာလဲ မေတ္တာဘာဝနာ
ပွားနေစရာကောင်းပါတယ်။ မေတ္တာသုတ်ဟာ အန္တရာယ်တွေကို
ကာကွယ်ဘေးဆီးနိုင်တဲ့ ပရိတ်အရံအထားလဲ ဟုတ်တယ်။
မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်းလဲ ဟုတ်တယ်။ လူတွေ နတ်တွေလဲ ချစ်ခင်
တယ်။ ဒါကြောင့် မေတ္တာသုတ်ကိုရွတ်ပါ။ မေတ္တာဘာဝနာ
ကို လက်တွေ့ပွားများပါ။

မေး။ အချို့တုန်းကြီးတွေက မေတ္တာသုတ် ရွတ်ဖို့မှာ
ယဿာနုဘာဝဒတာက ဓမ္မဋ္ဌာန်တယ်။ အချို့က ကရုဏိယမတ္တ
ကုသလေနက ဓမ္မဋ္ဌာန်တယ်။ ဘယ်လို ထူးခြားပါသလဲ။

ဖြေ။ ယဿာနုဘာဝဒတာစတဲ့ ဂါထာက တုရား
ဟော မေတ္တပရိတ်ဟုတ်ဘူး။ မေတ္တာသုတ်ကို ရွတ်ဖတ်ပွား
များချင်လာအောင် မေတ္တာရဲ့ အကျိုးအာနိသင်တွေကိုပြကာ

ဂုဏ်တင်ချီးကျူးတဲ့ အပွန်းဂါထာသာ ဖြစ်ပါတယ်။ ရှေး
ဆရာတော်ကြီးတွေက စီစဉ်ရေးထည့်ထားတာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ထချို့ဆရာတော်တွေက မေတ္တာသုတ်အပွန်း
ကို ရွတ်မနေကြတော့ပဲ တုရားဟော မေတ္တာသုတ်ရဲ့ အစ
ကရုဏိယမတ္တကုသလေနကပြေး ရွတ်တာဖြစ်ပါတယ်။ ထချို့
ဆရာတော်တွေကတော့ မေတ္တာသုတ်ကို မရွတ်ခင်မှာ ရွတ်အား
ပို့အောင် မေတ္တာသုတ်ရဲ့အကျိုး၊ ဂုဏ်တင် အာနိသင်တွေကို
ထိသင့်သိထိုက်လို့ ရှေးဆရာတော်ကြီးများက စီစဉ်ထားတာ
ဖြစ်တယ်ဆိုပြီး ပရိတ်အပွန်း ယဿာနုဘာဝဒတာကပြေး ရွတ်
ပါတယ်။ ဆရာတော်ကြီးတွေရဲ့ ပရိတ်အပွန်းက ဓမ္မဋ္ဌာန်၊
တုရားဟော ပရိတ်တော်ကပဲ ဓမ္မဋ္ဌာန် ကြိုက်သလို ရွတ်နိုင်
ပါတယ်။

မေး။ ယဿာနုဘာဝဒတာ ယက္ခဝါ - နေဝဓဒေသန္တိ
တီသနံ မေတ္တာပရိတ် တန်ခိုးကြောင့် နတ်တွေက ကြောက်
ဖက်ပွယ် အဆင်းကို မပြုဘူး။ မခြောက်လှန့်ဘူးဆိုတာ ဘာကို
ဆိုလိုပါသလဲ။

ဖြေ။ ဒီစကားကမေတ္တာသုတ် ပရိတ်တော်ရဲ့ အတ္ထုပ္ပတ္တိ
နိဂါန်းကို နောက်ခံပြုထားတဲ့ စကားဖြစ်တယ်။ မေတ္တာသုတ်
ပရိတ် ဖြစ်ပေါ်လာပုံ နိဂါန်းကို ထိထားဖို့လိုတယ်။

တုရားပွင့်လက်တက်တော်တုန်းက ရဟန်း ၅၀၀ တို့ဟာ
တုရားမြတ်ထံမှ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို သင်ယူပြီး ဟိမဝန္တာနားက
တောအုပ်တစ်ခုကိုသွားကာ သစ်ပင်ရင်းတွေမှာ တရား အား

ထုတ်ကြတယ်။ ရဟန်းတော်တွေက သီလရိုတော့ နတ်တွေဟာ သစ်ပင်တွေပေါ်မှာ မနေနိုင်ကြပဲ ပြေကြီးပေါ် ဆင်းနေရ တယ်။ ဒါကြောင့် ရဟန်းတွေမနေဝံ့အောင် ကြောက်မက် ဖွယ် အဆင်းတွေပြု အသံတွေအော်ပြီး ခြောက်လှန့်ကြတယ်။ ရဟန်းတွေကလဲ ထိတ်လန့်ပြီး သမာဓိမရ၊ တရားကို နှလုံး မသွင်းနိုင်တာနဲ့ ဘုရားထံ ပြန်လာကြတယ်။ ဘုရားရှင်က အကျိုးအကြောင်းသိပြီးတော့ ရဟန်းတွေကို ထိုတောက်ပြန် သွားပြီး မေတ္တာသုတ်ပရိတ်ကို ရွတ်ကြ၊ မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်း ပွားများကြဆိုပြီး မေတ္တာသုတ်ကို ဟောတယ်။ ရဟန်းတော် တွေကလဲ တောက်ပြန်သွားပြီး မေတ္တာသုတ်ရွတ် မေတ္တာဘာ ဝနာ ပွားများကြတော့ နတ်တွေက ချစ်ခင်လာပြီး မခြောက် မလှန့်ကြတော့ပဲ နတ်တွေက ရဟန်းတွေကို ကြည်ညိုပြီး စောင့် ရွှောက်ကြတယ်။ ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်တွေကိုပင် ပြုလုပ်ပေးကြ တယ်။ ရဟန်းတွေကလဲ မေတ္တာဘာဝနာကိုပွားပြီး မေတ္တာကို အခြေခံကာ ဝိပဿနာဘာဝနာကို အားထုတ်ခြင်းဖြင့် ဝါ တွင်းမှပင် ရဟန္တာ ပြန်ကုန်ကြတယ်။

ဒီတော်သမ်းကို နောက်ခံပြုပြီးတော့ ယက္ခာ နေဝဒေသန္တိ သီဆန် နတ်တွေဟာ ကြောက်မက်ဖွယ်ကို မပြုကြတော့ဘူးလို့ ရေးထားတယ်။ သူခံ သူပတ် သူခတ္တာစ ပါပံကိစ္ဆံ နပဿထိ ချမ်းသာစွာ အိပ်ရာ နိုးရပြီး အိပ်မက်ဆိုး မမက်ဘူးဆိုတာက မေတ္တာအကျိုး ဝါ-မျိုးထဲက သုံးမျိုးကို နမူနာထုတ်ပြ ထားတာ ဖြစ်တယ်။ မေတ္တာပရိတ် ကို ရွတ်ချင်အောင် မေတ္တာ ရွဲဂုဏ်ဆို ချီးကျူးတင်ပြတာ ဖြစ်တယ်။

မေး။ ။ ကရုဏီယမတ္ထကုသလေန စတဲ့ နှစ်ဂါထာက ဘာကို ပြသလဲ။

ဖြေ။ ကရုဏီယမတ္ထ ကုသလေနစတဲ့ ဂါထာက မေတ္တာ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါ။ မေတ္တာဘာဝနာမပွားမီ မေတ္တာရွှေပြေး အကျင့်ကို ပော်ပြတာ ဖြစ်ပါတယ်။ မေတ္တာမပွားမီ စွမ်းနိုင် ရန်အစ “လူတို့မှာတပ်မက်တယ်တာမှ မရှိဘူး” အဆိုရှိတဲ့ တရားတွေနဲ့ ပြည့်စုံရမယ်လို့ ဆိုလိုတယ်။

မေး။ ။ နစ ခုဒ္ဒ မာစရေ ကိစ္ဆိ ယေန ဝိညူပရေ ဥပ ဝ ဒေယျံ အပိတံဟာ မေတ္တာဘာဝနာ အစလား။

ဖြေ။ မဟုတ်သေးပါဘူး။ မေတ္တာဘာဝနာပွားမယ်လို့ ဟာ အတုဆိုလ်ခုစခိုက် အသေးအဖဲ့ နည်းနည်းလေးမှ မလုပ် ရဘူးလို့ အကရုဏီယ-အရွှေခင်တရားကိုပြပါတယ်။

သူခိနောဝ ဝေမိနော ဟောန္တ၊ ကစပြီး မိစ္ဆိန္ဒူ အနပဂ္ဂမ ရွှေအထိ မေတ္တာဘာဝနာကို ပြပါတယ်။ မိစ္ဆိန္ဒူဂါထာက တော့ မေတ္တာဘာဝနာသမထမှ တစ်ဆင့်တက်ပြီး ဝိပဿနာ စခန်းသို့ တက်လှမ်းကာ သောတာပန်ဖြစ်၍ အဆင့်ဆင့် ရဟန္တာအထိ တက်သွားပုံကို အကျဉ်းပြပါတယ်။ မေတ္တာ ဘာဝနာဟာ အညှစ်စား သမထကမ္မဋ္ဌာန်းကလေးမဟုတ်ဘဲ ရဟန္တာဖြစ်သည်အထိ အဆင့်ဆင့်တက်နိုင်ပုံ မေတ္တာဘာဝနာ ရဲ့ အစွမ်းကို ပြပါတယ်။

ဒီလောက် အစွမ်းလက်တဲ့ လောကီလောကုတ္တရာအကျိုး ၂-ပါးကို ရစေနိုင်တဲ့ မေတ္တာသုတ်ပရိတ်ကိုရွတ်ပါ။ အောက် ပါ အဓိပ္ပာယ်တွေကို ဆင်ခြင် ပွားများပါ။ ရွတ်ဖို့ပါဠိနဲ့ ပွားများဖို့ ပြန်မာလို အကျဉ်းချုပ်ကို ယှဉ်တွဲပြလိုက်ပါတယ်။

(ပြန်မာပြန် အတိအကျ မဟုတ်ပါ။ လိုရင်းအကျဉ်း ဖြစ်ပါ
တယ်။ ဆင်ခြင်ပွားများရလွယ်အောင်လို့ စကားပြော အရာ
ပုံစံနဲ့ ပြုလိုက်တယ်။)

၁။ ယထာဘူတဝေတော ယက္ခာ၊ နေဝဓမ္မော
တိသနံ။

ယဗ္ဗိစေဝါနုယျာဓန္တော၊ ရတ္တိန္ဒြိဝ မဟန္တိတော။

၂။ သုခံ သုပတိ သုတ္တောစ၊ ပါပံ ကိန္ဒိ န ပယထိ။
ဝေမာမိ ဂုဏ္ဍပေတိ၊ ပရိတ္တံ တံ ဘဏာမ ဟေ။

မေတ္တသုတ်ပရိတ်တော်၏ တန်ခိုးတော်ကြောင့် နတ်တို့က
မခြောက်မလှုပ်ကြတော့၊ မေတ္တာသုတ် ပရိတ်တော်ကို နေ့ည
မပြတ် ခွတ်ဖတ်ပွားတဲ့လူတွေဟာ ချမ်းသာစွာ အိပ်ရတယ်။
ဆိပ်မက်ဆိုးများ မမြင်မက်ကြတော့ ဂုဏ် ၁၁-ပါးနှင့် ပြည့်စုံတဲ့
မေတ္တသုတ်ကို ငါတို့ ခွတ်ဖတ်ကြရန်နိဗ္ဗိ။

၃။ ကရုဏိယ မတ္တကုသလေန၊ ယန္တသန္တံ ပဝံအဘိ။
ဓမ္မော၊ သက္ကောဥဇ္ဇမံ သုဟုဇ္ဇေ၊ သုဝဓောစေ။
မုရုအနတိမာနိ။

ဗြင်းအေးထော နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုလိုပြီး အကျ
စီးပွားလိမ္မာသုဟာ သိက္ခာထိုးပါးကို ကျဉ်းသုံးရမည်။ ကျ
စွမ်းနိုင်ရမည်၊ ခြော့ပိုမတ်ရမည်။ အလွန်ပြောငိုမတ်ရမည်၊
ဆုံးမလွယ်ရမည်၊ စိတ်နှိုးညှိရမည်။ မာန်မာန မကြီးရ။

၄။ သန္တုဿကေဝေ သုဘဝဇာစ၊ အပ္ပကိဝော။
သလ္လဟကဝတ္ထိ၊ သန္တိန္ဒြိယောစ နိပကောစ၊ အဗ္ဗ
ဓမ္မော ကုဝလသ္မ နနဂိဝေဒါ။

ဆောင်ရဲလွယ်ရမည်၊ ပေးမြဲလွယ်ရမည်၊ ကိစ္စနည်းပါးရ
မည်၊ ပေါ့ပါးသွက်လက်ရမည်၊ ခြိမ်သက်တဲ့ တူနဲ့ရှိရမည်၊
ပညာဉာဏ် ရင့်ကျက်ရမည်၊ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့ရမည်။ လူတို့
တွယ်တာမက်မောခြင်း မရှိဘူး။

၅။ နဝ ခုဒ္ဒမာစရေကိန္ဒိ၊ ယေန ဝိညု ပရေ ဥပဝ
ဝေယျံ၊ သုဝိနောဝ ဝေမိနာ ဟောန္တု၊ သဗ္ဗ
သတ္တာ တာန္တု သုခိတတ္တာ။

ပညာရှိတို့ ကဲ့ရဲ့ဖြစ်တစ်မည့် မကောင်းမှု ခုစခိုက်ကို
အသေးအညံ့ အနည်းငယ်မျှပင် မပြုလုပ်စား၊ သတ္တဝါမှန်
သမျှကို ချမ်းသာကြပါစေ၊ ဘေးရန်ကင်း၍ အေးချမ်းသာ
ယာကြပါစေ၊ စိတ်ချမ်းသာကြပါစေလို့ (မေတ္တာပို့ရမယ်)။

၆။ ယေကေမိ ဟိဏဘူတတ္ထိ၊ တသာဝါ တာဝဏဝ
နဝသေသာ၊ ဝိသာဝါယေဝ မဟန္တော၊ မဇ္ဈိမာ
ရဿကာ အဇုကတုလာ။

၇။ ဒိဋ္ဌာဝါ ယေဝ အဓိဋ္ဌာ၊ ယေဝဓုရေ ဝေသန္တိ
အဝိဓုရေ။

ဘူတာဝ သမ္ဘဝေသံဝ၊ သဗ္ဗသတ္တာ တာန္တု
သုခိတတ္တာ။

ထိတ်လန့်တတ်တဲ့ ပုထုဇဉ်သေကျ၊ မထိတ်လန့်တတ်တဲ့
ရဟန္တာ၊ ရှည်သော၊ တိုသော၊ ကြီးသော၊ ခိုင်းသော၊
အလတ်စားဖြစ်သော၊ ငယ်သော သတ္တဝါများ၊ အဝေး
အနီးရှိ သတ္တဝါများ၊ မြင်စူး မမြင်စူးသည့် သတ္တဝါများ၊
ပရိသန္ဓေ ပြန်မဝနေသည့် ရဟန္တာ၊ ပြန်နေမည့် ပုထုဇဉ်

သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်များ၊ လောက၌ ဤသတ္တဝါအားလုံး ကိုယ်
စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာကြပါစေ။

၀။ နပရာ ပရံ နိက္ခဗေထ၊ နာတိဓညေထ ကတ္တံ
နကိဋ္ဌိ။

ဗျာဓောသနာ ပဋိသသည၊ နာညမညသ ဝုက္ခ
မိစ္ဆေယျံ။

တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် စွမ်းလဲကောက်ကျစ် လှည့်
ပတ်မှု မပြုကြပါစေနှင့်၊ ဘယ်အရပ်မှာ ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ကိုမဆို
မထိမဲ့မြင် မပြုကြပါစေနှင့်၊ တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် ကိုယ်
နှုတ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝေါသစိတ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဘယ်
ရံအောင် မလုပ်ပါစေနှင့်။

၉။ မာတာယထာ နိယံ ပုတ္တ-မာယုသာ ဧကပုတ္တ
မနုရက္ခေ။

ဝေပိ သဗ္ဗဘူတေသု၊ မာနသံ ဘာဝယေ အယံ
မာဏံ။

မိခင်သည် တစ်ဦးတည်းသော မိမိရင်သွေးကို အသက်
နှုတ်လဲကာ ကာကွယ် စောင့်ရှောက်သလို သတ္တဝါများအပေါ်
အတိုင်းမသိ မေတ္တာစိတ်ကို ပွားနိုင်ကြပါစေ။

၁၀။ မေတ္တဉ္စ သဗ္ဗလောကသ္မိံ၊ မာနသံ ဘာဝယေ
အပရိမာဏံ။

ဥဒ္ဓံ အဝေစ တိရိယဉ္စ၊ အသမ္မာဓံ အဝေရ
မသပတ္တံ။

အထက်တဝဂ် အောက်အဝိစိဋ္ဌိ အလယ်ဘုံတို့ရှိသတ္တဝါ
တို့အပေါ်မှာ အပိုင်းအခြားမရှိ ကျယ်ပြန့်တဲ့ မေတ္တာစိတ်နှင့်
အတွင်းရန်အပြစ်ရန်တွေ ကင်းကြပါစေ (လို့ပွားများပါ)။

၁၁။ တိဋ္ဌံ ရေံ နိသိန္ဒောဝ၊ သယာနော ယာဝတထာဝိတ
မိဒ္ဓဉ္စ၊ တေသတိ အဓိဓဋ္ဌယျ၊ ဗြဟ္မမေတံ ဝိဟာရ
မိမောဟု။

မေတ္တာဈာန်သတိဋ္ဌိနုတာကို မြတ်သောနေခြင်း ဖြစ်လယ်
လို့ ဘုရားပွင့် ဟောထားတဲ့ပစ္စယနိရုဏ် ခပ်ရင်း၊ သွားရင်း၊
ထိုင်ရင်း၊ လဲလျောင်းရင်း၊ အိပ်မေ့ကတဲအခါ မေတ္တာဘာ
ဝနာ ပွားများနေကြရမယ်။

၂။ ဒိဋ္ဌဉ္စ အနုပဂမ္မ၊ သီလဝါဒထာဝနန သမ္ပန္နော၊
ကာမေသု ဝိနေယျဇေဝံ၊ နဟိ ဇာတုဂ္ဂဗ္ဗသေယျ
ပုနရေတိ။

ထိုပထမဈာန်ကို ရပြီးတဲ့ယောက်ဟာ အတ္တဝိဋ္ဌိ အစွဲမရှိ
အောင် ပြုပြီးနောက် သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ကိုရ၍ ဝတ္ထု
အာရုံကာမဂုဏ်တွေကို ပယ်ရှင်းနိုင်တဲ့အတွက် တစ်ဖန် ပဋိ
သန္ဓေနေစရာ မရှိတော့တဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်တယ်။

...၀...

အဝေါသ ပါတဝံ။ အိ အဝေါသက မေတ္တာဟေုတ်တူး။
သတ္တဝါအားလုံး၊ ဧပါယဟုတ် ကိုယ်မေတ္တာပို့ချွတ်လူကို
ဝိတ်ဇာရုံမှာမှန်းပြီး ချမ်းသာပါစေ၊ ဘေးရန်ကင်းပါစေ၊
စိုးရိမ်ကင်းပါစေ၊ စာင်းရဲကင်းပါစေလို့ ပွားနေတဲ့အခိုင်မှာ
ဖြစ်တဲ့ အဝေါသကိုသာ မေတ္တာလို့ ခေါ်ပါတယ်။

မေး။ ကရုဏာ၊ မုဒိတာ၊ ဥပေက္ခာ ဆိုတာ တလဲ။

ဖြေ။ သူတစ်ပါးရဲ့အကျိုးစီးပွားကိုလိုလားခြင်း။ ဆင်း
ရဲ ရုက္ခမရက်နေတဲ့ ရုက္ခိသ သတ္တဝါတွေကို မုက္ခာမုန္တု
ဆင်းရဲရုက္ခမ ကင်းလွတ်ကြပေစေလို့ ပွားများတ ကို ကရု
ဏာ သနားကြင်နာခြင်းလို့ ခေါ်တယ်။

ချမ်းသာ ကြွယ်ဝပြီး နေမှု၊ စားမှု အဆင်ပြေနေတဲ့ သုခိယ
သတ္တဝါတွေကို အာရုံပြုပြီး ယထာ လဒ္ဓ သမ္ပတ္တိတေ၊ မာဝိ
ဂစ္ဆန္တိ ရပြီးတဲ့ စည်းစိမ်ဥစ္စာတွေ တည်မြဲကြပါစေလို့ ဝမ်း
မြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်နေတာကို မုဒိတာ-သူတစ်ပါး ချမ်း
သာနေတာကို ဝမ်းမြောက်ခြင်းလို့ ခေါ်တယ်။

မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာ တစ်ခုခုဖြစ်တဲ့ သတ္တဝါတွေ
အပေါ်မှာ ကမ္မသကာကံသာလျှင် ကိုယ်ပိုင် ဥစ္စာ ဝိကြံ
တယ်လို့ ကမ္မသကာချွတ်တဲ့ သဘောကို ဥပေက္ခာလို့ ခေါ်
တယ်။

မေး။ မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာ ဥပေက္ခာလေးပါး
ကို ဘာဖြစ်လို့ အပ္ပမညာ ဗြဟ္မဝိသာရ၊ ဗြဟ္မစရိယ တရားလို့
ခေါ်လဲ။

ဖြေ။ ဒီ တရား လေးပါးဟာ အတိုင်းအတာ မရှိ
ပျားပြားတဲ့ သတ္တဝါတွေကို အာရုံပြုပြီး ပွားများရတဲ့အတွက်

(၁၁)

မေတ္တာပို့ခြင်း

မေး။ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေ့ရဲ့ ခန့်စဉ်ကျင့်ဝတ်မှာ ပရိတ်ရွတ်
ပြီး တာလုပ်ပါတယ်။

ဖြေ။ မိမိကိုယ်မှာ ကျရောက်မယ့် အန္တရာယ်တွေ မဟုတ်
ရောက်အောင် အကာအကွယ် အစားအဆီး ပရိတ်တော်ကို
ရွတ်ပြီးတဲ့နောက် သတ္တဝါအားလုံး ကျန်းမာချမ်းသာပါစေ၊
ဆင်းရဲ ကင်းပါစေ၊ ဘေးရန်ကင်းပါစေ၊ စိုးရိမ်ကင်းပါ
စေလို့ မေတ္တာပို့ရပါတယ်။ စာတွေထဲမှာ မေတ္တာပွားထောင်
လို့ သုံးပါတယ်။ သတ္တဝါအားလုံး ချမ်းသာပါစေလို့
သတ္တဝါတွေကို မေတ္တာပို့လွှတ်တဲ့သဘော သက်ရောက်လို့
ဖြစ်မားထွက်တော့ မေတ္တာပို့တယ်လို့ ခေါ်ပါတယ်။

မေး။ မေတ္တာဆိုတာ ဘာလဲ။

ဖြေ။ မေတ္တာဆိုတာက အဘိဓမ္မာ ထုထုံးကိုယ်အား
ဖြင့်တော့ ပကြမ်းတမ်း မပြန်မှားတဲ့ အဝေါသ စေတသိက်ပါး
ဒါပေမယ့် အဝေါသစေတသိက်အားလုံးဟာ မေတ္တာမဟုတ်
ပါဘူး။ သိလ စောက်တည်တဲ့အခါ ဒါနပြုတဲ့အခါမှာလဲ

အပ္ပမညာ တရားလို့ ခေါ်တယ်။ ဒီတရားလေးပါးကို ပုဂ္ဂိုလ်များ နေခြင်းဟာ မြင့်မြတ်တဲ့ နေခြင်းဖြစ်လို့ ဗြဟ္မစိတရားလို့ ခေါ်တယ်။ မြင့်မြတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ အကျင့်တရားတွေ ဖြစ်လို့ ဗြဟ္မစိတရား မြန်မာလို့ ဗြဟ္မစိရဲ့ တရားလို့ ခေါ်တာ ဖြစ်ပါတယ်။

မေး။ ။ မေတ္တာမပွားခင် ဘာလုပ်ဖို့လိုသလဲ။

ဖြေ။ ။ မေတ္တာ ဘာဝနာကို မပွားခင် ဒေါသရဲ့ အပြစ် အနာအဆာတွေကို သဘောပေါက်အောင် ဆင်ခြင် သိသပ်ဖို့ လိုတယ်။ သည်းခံခြင်း၊ ခန္တီတရားရဲ့ အကျိုး အသက်တွေကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်ဖို့လိုတယ်။ ဘာကြောင့်လဲ မတော့ မေတ္တာပို့တယ် ဆိုတာ ဒေါသကို ပယ်ဖျောက်ဖို့ သည်းခံခြင်း၊ အလေ့အကျင့်ကို ပေးမြူကြတာ ဖြစ်တယ်။ အပြစ် အနာအဆာတွေကို သေသေချာချာ သိမြင်ပြီးမှလဲ တစ်ခုခုကို ပယ်ခွင့်နိုင်ဖို့ လွယ်ကူပါတယ်။ အကျိုးအာနိသ် တွေကို ထင်သပ်ရှားရှား မြင်ထားမှလဲ ရအောင်ကြိုးစားအားထုတ်ချင်တယ်။ ဒါကြောင့် မေတ္တာမပို့ခင် ဒေါသရဲ့ အပြစ် သည်းခံခြင်းရဲ့ အကျိုးတွေကို ဆင်ခြင် အောက်မေ့ဖို့ လိုပါတယ်။

မေတ္တာသုတ် မှာတော့ မေတ္တာ မပွားခင် ကြိုတင်ပြီး ကျင့်ကြံအားထုတ်ရမယ့် တရား ၁၅ ပါးကို ဟောထားပါတယ်။ မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဝတရား ၁၅ ပါးလို့ ခေါ်ပါတယ်။ အဲဒီ မေတ္တာ ၅ ဖြေ တရား ၁၅ ပါးကတော့ မေတ္တာမပွားခင် မေတ္တာသုတ် ပရိတ်တော်ရဲ့ မြန်မာပြန်မှာ (စာမျက်နှာ ၂၈၁) မှာ စွမ်းနိုင်ရမှာက ဒုစရိုက်မှုကို အနည်းငယ်မျှ

သော်လဲ မကျင့်ရာ အထိ ၁၅ ပါးပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီမှာပဲ မြင့်မြတ်မှုတ်ကြပါ။ မေတ္တာမပွားမီ အဲဒီတရား ၁၅ ပါးရဲ့ မြင့်မြတ်အောင်လုပ်ပြီးမှ မေတ္တာပွားကြပါ။

မေး။ ။ လူကပ်ယောက်ကို မေတ္တာ ဘယ်နှစ်ခု ပို့နိုင်ပါသလဲ။ နမူနာ ပို့ပြပါ။

ဖြေ။ ။ လူကပ်ယောက်ကို မေတ္တာ ၄ ခုသာ ပို့နိုင်ပါတယ်။ ဥပမာအားဖြင့်-

ပါဠိလို	မြန်မာလို
၁။ အာစရိယော	ငါ့ရဲ့ဆရာ()သည် ရန်ကင်းပါစေ။
၂။ အဗျာပဇ္ဇော ဟောတု။	ကြောင့်ကြကင်းပါစေ။
၃။ အနိယော ဟောတု။	ဆင်းရဲကင်းပါစေ။
၄။ သုခိ အတ္တာနံ ပရိယဂန္တု။	ချမ်းချမ်းသာသာ ချိပါစေလို့ ဒီလေးပါးပဲ ပို့နိုင်ပါတယ်။
မေး။ ။ ငါ့ရာနှစ်ဆယ် ခုစီဘယ်မေတ္တာ အကျဉ်းပို့ရုံကို ဖော်ပြပါ။	

ပါဠိလို	မြန်မာလို
၁။ သဗ္ဗေ သတ္တာ	၁။ သတ္တဝါအားလုံး
၂။ သဗ္ဗေ ပါကာ	၂။ အသက်ရှိအားလုံး
၃။ သဗ္ဗေ ဘူတာ	၃။ မြင်နေသူအားလုံး
၄။ သဗ္ဗေ ပုဂ္ဂလာ	၄။ ပုဂ္ဂိုလ်အားလုံး
၅။ သဗ္ဗေ အတ္တတာဝ ပရိယာပနာ	၅။ ကိုယ်ခန္ဓာ ရှိသူ အားလုံး

မြစ်နေသူအားလုံး ရန်ကင်းပါစေ	၄
ပုဂ္ဂိုလ်အားလုံး ရန်ကင်းပါစေ	၄
ကိုယ်ခန္ဓာရှိသူအားလုံး ရန်ကင်းပါစေ	၄
မိန်းမအားလုံး ရန်ကင်းပါစေ	၄
ယောက်ျားအားလုံး ရန်ကင်းပါစေ	၄
အရိယာအားလုံး ရန်ကင်းပါစေ	၄
ပုထုဇဉ်သေက္ခအားလုံး ရန်ကင်းပါစေ	၄
နတ်အားလုံး ရန်ကင်းပါစေ	၄
လူအားလုံး ရန်ကင်းပါစေ	၄
အပါယ်ဘုံသားအားလုံး ရန်ကင်းပါစေ	၄

၄၈

အရှေ့အရပ်မှာ သတ္တဝါအားလုံး ရန်ကင်းပါစေ	၄
။ သက်ရှိအားလုံး ရန်ကင်းပါစေ	၄
။ အပါယ်ဘုံသားအားလုံး ရန်ကင်းပါစေ	၄

၄၈

အနောက်အရပ်မှာ သတ္တဝါအားလုံး ရန်ကင်းပါစေ.... ၄

အနောက်အရပ်မှာ အပါယ်ဘုံသားအားလုံး ရန်ကင်းပါစေ.... ၄

၄၈

ကျန်အရပ်တွေမှာလဲ ၄၈ စီရေအောင် ပွားများလိုက်ရင် ၅၂၈-သွယ်မေတ္တာ ဖြစ်ပါတယ်။

ပါဠိတော်ပူရင်း

အထက်ပါ ၅၂၈ သွယ်သော မေတ္တာအကျယ် ပို့နည်းဟာ မေတ္တာပို့ မှုရင်းပါဠိတော်ဖြစ်တဲ့ ပဋိသန္ဓိဒေါမဂ္ဂ ပါဠိတော် မေတ္တာကထာမှာ လာတဲ့နည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဧါကြောင့် သဒ္ဓါတရား ထက်သန်ပြီး အချိန်ရသူတွေဟာ အထက်ပါ ပါဠိတော်နည်းအတိုင်း အကျယ်ပို သတိပေးတယ်။ အချိန်မရရင်တော့ ဆရာတော်ကြီးများ၊ နည်းအတိုင်း အကျဉ်းပဲ ဆိုကြပါ။

ပေး။ ။ မေတ္တာဟာ ပို့လို့ ရောက်ပါသလား။

ဖြေ။ ။ မေတ္တာဟာ ပို့လို့ ရောက်ပါတယ်။

ဧရိယာပိဋက ပါဠိတော်မှာ “ချစ်သား သာရိပုတြာ၊ ငါ့ဘုရားဟာ သုဝဏ္ဏသာမဖြစ်စဉ် သိကြားမင်း၊ ပန်ဆင်းပေးသော ကျောင်း၌နေကာ တောထဲမှာ ခြင်္သေ့၊ ကျား၊ တို့ကို မေတ္တာပွားနေတယ်။ ခြင်္သေ့၊ ကျားသစ်၊ ဝံ၊ ကျွဲ၊ သမင်၊ ဝက်တို့နှင့်အတူ နေခဲ့တယ်။ တိရစ္ဆာန်တွေက ငါ့ကို မာကြောက်၊ ငါ့ကလဲ တိရစ္ဆာန်တွေကို မကြောက်၊ မေတ္တာစွမ်းအား ထောက်ပံ့ထားသည် ဖြစ်၍ ထိုအခါ တောထဲမှာ ငါ့ဗမ္မလျှော်ခဲ့တယ်” ဟု ဘုရားရှင်က ဟောပါတယ်။

မြို့မာနိုင်ငံမှာ အထူးကျော်ကြားတဲ့ တောရဆရာတော် ဦးသီလဟာ တောထဲမှာ ကျားတွေ ဆင်တွေနဲ့ အတူတူ အန္တရာယ်မရှိဘဲ နေခဲ့တယ်။ စီရေမှာ သုဝဏ္ဏသာမနဲ့ ဆရာတော် ဦးသီလတို့၌ မေတ္တာဟာ ဆင် ကျား ခြင်္သေ့ စတဲ့ တောရိုင်းသတ္တဝါတွေဆီ ရောက်လို့ သာ တောရိုင်းကောင်တွေဟာ သုဝဏ္ဏသာမနဲ့ ဆရာတော် ဦးသီလတို့ကို မေတ္တာတုံ့ပြန်

ဒီသေယျဇာတ် ကေရာဇဇာတ် နေ မေတ္တာမင်းတို့ကို ထောက်ကြည့်ရင် မေတ္တာပို့သူ မေတ္တာရှင်ကို ပေတ္တာနဲ့မတုံ့ပြန်တဲ့ လူဟာ မေတ္တာတန်ခိုးတော်အရ ဝုဇလောင်ပြင်းပြ ဒုက္ခရောက်ရတယ်။ မေတ္တာရှင်ဆီကို လာရောက် ဦးညွတ်ရတယ်ဆိုတာနဲ့ မေတ္တာပို့လို့ ရောက်တယ်ဆိုတဲ့ သက်သေသာဓကတွေ ဖြစ်ပါတယ်။

မေး။ ။ငါက သူ့ကို ငါးရာနှစ်ဆယ် ရှစ်သွယ်သော မေတ္တာနဲ့ပဲ ချစ်ပါတယ်ဆိုတဲ့ စကားဟာ မှန်ရဲ့လား။

ဖြေ။ ။မမှန်ပါဘူး။ အထက်မှာ ပြခဲ့တဲ့အတိုင်း လူတစ်ယောက်ဟာ တစ်ယောက်ကို မေတ္တာပို့တဲ့ ၄-ခုနဲ့သာ ချစ်နိုင်ပါတယ်။ လူတစ်ယောက်ကို မေတ္တာလေးခုသာ ပို့နိုင်ပါတယ်။ အထက်ပါ ၅၂၈-သွယ် မေတ္တာပို့ကို ကြည့်ရင် ရှင်းလင်းပါလိမ့်မယ်။ ရှေးခေတ် မေတ္တာစာ အချို့မှာ “ငါးရာနှစ်ဆယ်ရှစ်သွယ် မေတ္တာ သွန်းလောင်းကာဖြင့်” စတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဆီ ရေးတဲ့ မေတ္တာစာထဲမှာ မှားယွင်းသုံးနှုန်းလာခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။

တစ်နည်းအားဖြင့်တော့ ပြောသင့်ရင် ရည်ရွယ်ချက်က ကိလေသာချစ်နဲ့ မချစ်ဘူး။ မေတ္တာချစ်ပဲ ချစ်တယ်လို့ ပြောလိုတာကို မေတ္တာချစ်လို့ မပြောဘဲ ငါးရာနှစ်ဆယ်ရှစ်သွယ် မေတ္တာနဲ့ ချစ်တယ်လို့ အသုံးအနှုန်း လွဲမှားသုံးမိတယ်လို့ ယူဆနိုင်ပါတယ်။

မေး။ ။အချစ်နဲ့မေတ္တာဟာ တူသလား။ မတူဘူးလား။

ဖြေ။ ။အတိမ်မွှာသဘောအရ အချစ်နဲ့ မေတ္တာဟာ မတူပါဘူး။ အချစ်ဆိုတာက တဏှာလောဘ စေတသိက်

ဖြစ်ပါတယ်။ မေတ္တာဆိုတာက အဒေါသကုသိုလ် စေတသိက် ဖြစ်ပါတယ်။ အချစ်နဲ့ပတ်သက်ပြီး တစ်ခါတစ်ရံ စိတ်ချမ်းသာ ပျော်ရွှင်မှုရှိသလို ရံခါစိတ်ညစ်ရတယ်။ ပူပန်သောက ရောက်ရတယ်။ စိုးရိမ်ပူပန်ဆူးရတတ်ပါတယ်။ မေတ္တာက အမြဲတမ်း အေးမြ ကြည်လင်နေတဲ့အတွက် မေတ္တာစိတ် ကိန်းဝပ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အမြဲစိတ်ချမ်းသာပါတယ်။

ဒါပေမယ့် နေ့စဉ် မြန်မာတို့ အရပ်သုံးမှာတော့ မေတ္တာနဲ့ အချစ်ကို အတူတူလို့ သုံးနေကြပါတယ်။ အချစ်ဆိုတဲ့ စကားလုံးဟာ နည်းနည်းစိုင်းတယ်။ ညစ်ညမ်းတယ်လို့ ယူဆပြီး အချစ်အစား မေတ္တာဆိုတဲ့ စကားလုံးကို သုံးနေကြပါတယ်။ တယ်သူက တယ်သူကို မေတ္တာပို့နေတယ်။ လူငယ်ချင်း မေတ္တာ မျှနေကြတယ်ဆိုတာက ကိလေသာလောဘအချစ်ကို ယဉ်ကျေးအောင် သုံးသားတာ ဖြစ်ပါတယ်။

မေး။ ။မိဘက သားသမီးကို ချစ်တာဟာ မေတ္တာ ချစ်လား။ တဏှာချစ်လား။

ဖြေ။ ။မိဘက သားသမီးကိုချစ်တာ၊ သားသမီးက မိဘကိုချစ်တာ၊ လင်မယားမဆွမ်းသားချင်း အပြန်အလှန် ချစ်ကြတာဟာ သံယောဇဉ်မကင်းတဲ့ တဏှာချစ်ဖြစ်တယ်။ ကျမ်းဂန်တွေမှာတော့ ဂေဟသိတပေမ-လိမ်မှာမို့တဲ့အချစ်၊ အိမ်စဉ် အိမ်သားချစ်လို့ ခေါ်တယ်။ ဘုရားရှင်ရဲ့ ဖွားဘက် တော်ငယ်ကျွန်ကြီး ဆန္ဒမထေရ်ဟာ ဘုရားရှင်ကို ဂေဟသိတပေမနဲ့ ချစ်ခင်နေတဲ့အတွက် ဘုရား သက်တော်ထင်ရှား ရှိတုန်းမှာ တရားထူးမဂ်ဘူး။ ဘုရားပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးမှ တရားထူးရတယ်။ ဒီ အိမ်သူအိမ်သားချစ်၊ သမီးရည်စားချစ်မျိုးကို မေတ္တာတုလို့ ခေါ်တယ်။

မိမိက သားသမီး ညီမစ်ကိုမောင်နှမအချင်းချင်း မေတ္တာ
စစ်နဲ့ မချစ်နိုင်ဘူးလို့ သော့ မမှတ်ရဘူး။ အထူးသဖြင့် မိမိက
သားသမီး သားသမီးက မိမိကပေါ်မှာ အကျိုးစီးပွား
လိုလားနေတာ၊ ကျန်းမာစေလိုတာဟာ အေးကြည့်လင်တဲ့
မေတ္တာဖြစ်တယ်။ လိပ်မကြီးဟာ သဲထဲမှာဥထားပြီး အဝေးက
မေတ္တာပို့နေလို့ ဥာတူဟာ မပုပ်ဘူးလို့ဆိုတယ်။ သားငယ်ကို
နှိတ်ခနဲတုန်းမကြိုကို မုဆိုးက ထုံနဲ့ထိုးတာ လုံဟာမပယ်
ဆင်းရဲကို ပျော့ပျော့ကွေးကွေးတယ်လို့ စိတ္တပျော်မှာ မြဲထား
ပါကတယ်။

ဒါကြောင့် အိမ်ထုအိမ်သာအချင်းချင်း မေတ္တာစစ်နဲ့
ချစ်နိုင်တယ်လို့ မှတ်နိုင်ပါတယ်။

မေး။ မေတ္တာရဲ့ အနီးကပ်ရန်အတွက် အဝေးရန်အတွက်
ဟာ အဘယ်လို့။

ဖြေ။ မပူနာဘူး (ဥပမာ) ပါးလဲမှာ တကုာပေမ-
ဂေဟသိတပေမေပေါ် အိမ်ထု အိမ်သာချစ်တာ မေတ္တာ
အယောင်ဆောင်ပြီး လူသားတွေကို လှည့်ပတ်ဖတ်တယ်လို့
မြဲထားပါတယ်။ အိမ်သာချစ် မေတ္တာအတူဟာ အနီးရန်အတွက်
ဖြစ်တယ်။

ဒေါသစိတ်ကတော့ အဝေးရန်အတွက်ဖြစ်တယ်။ အဝေးရန်အတွက်
ဝင်ရောက်လာတာကိုတော့ ကိုယ်ကိုယ်တိုင်နော်။ အေးလူကမေ့
အားလုံးက သိနိုင်ပေမယ့် အယောင်ဆောင်ပြီး ဝင်လာတဲ့
မေတ္တာတု အနီးရန်အတွက် ဝင်လာတာကိုတော့ အေးလူလဲ သိရှိ

ခဲယဉ်းတယ်။ ကာယကံရုပ်ကိုယ်တို့မိမိတောင်မှ အားအချိန်မှာ
ဘယ်လိုဝင်လာမှန်း မသိလိုက်ကြဘူး။ ဒါကြောင့် မေတ္တာ
တာဝန်မှာ ပွားထဲနေရာမှာ အဝေးရန်အတွက် အနီးရန်အတွက်
မဖျက်ဆီးနိုင်ဖို့ အထူးသတိပြုရမယ်။

မေး။ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို မေတ္တာစစ်နဲ့ မပျော်စရာလဲ။
ဘာကြောင့်လဲ။

ဖြေ။ လုံးဝမချစ်ခင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ သိပ်ပြီးစွဲလမ်းချစ်ခင်
နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ အလက်စားချစ်ခင်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ ရန်သူပုဂ္ဂိုလ်၊
ဒီလေးယောက်ကို မေတ္တာစစ်နဲ့ မပျော်စရာဘူး။ ဘာကြောင့်လဲ
ဆိုတော့ လုံးဝမချစ်ခင်တဲ့ သာမန် လူကစီမယောက်ကို
မေတ္တာစိတ် သက်ဝင်ပွားများဖို့ မလွယ်လို့ ဖြစ်ပါတယ်။
သိပ်ပြီးချစ်ခင် စွဲလမ်းနေတဲ့ လူကတော့လဲ မြင်းထန်တဲ့
တကုာချစ်ကနေ ပျော့ပျောင်းအောင်လို့ မေတ္တာအဖြစ် ဖြစ်
ပြောင်းဖို့ မလွယ်တဲ့အတွက် ဖြစ်ပါတယ်။ အလယ်အလတ်
ချစ်ခင်တဲ့လူကိုလဲ စွဲလမ်း မေတ္တာအချိန်မရခင်မှာ မေတ္တာ
စိတ် သက်ဝင်ပွားများဖို့ မလွယ်လို့ပါ။ ရန်သူပေါ်မှာ
မေတ္တာထားဖို့ မလွယ်တာကတော့ အထင်ရှားဆုံးဖြစ်လို့
ဒီပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်ကို မေတ္တာစစ်နဲ့ မပျော်စရာဘူး။ အခြား
ပုဂ္ဂိုလ်အပိုပြီးလို့ မေတ္တာအချိန် ရလာတဲ့အခါကျတော့
အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်ကိုလဲ မေတ္တာပို့ ရပါတယ်။ မေတ္တာ
ပို့ အစတင်တော့ ဒီလေးယောက်ကို မပျော်စရာဘူး။

မေး။ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို မေတ္တာစစ်နဲ့ မပျော်စရာလဲ။
ဘာကြောင့်လဲ။

ဖြေ။ ။ အမ္မဒ္ဓါနိးထိမ်နေတဲ့ ယောဂီမဟုတ်တဲ့ သာမန် ဗုဒ္ဓဘာသာတော်ကသော့ ကိုယ်ကိုယ်ကို မေတ္တာပို့ပြီးရင် ငါးရာ နှစ်ဆယ်ရှစ်သွယ် မေတ္တာပို့နည်းမှာ ပြခဲ့တဲ့အတိုင်း အနော ဝိသုဒ္ဓါလိ ၅-မျိုး၊ ဩဓိသုဒ္ဓါလိ ၇-မျိုး၊ စုစုပေါင်း ၁၂-မျိုးမှာ တစ်ဦးကို မေတ္တာ ၄-ချက်၊ စုစုပေါင်းမေတ္တာ ၄၈-ချက်ကို ပို့ရပါမယ်။ ပြီးတော့ အရပ် ၁၀-မျက်နှာ မှာရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ၁၂-မျိုးကို မေတ္တာလေးချက်စီ စုစုပေါင်း ၄၈၀-ပို့ရမယ်။ ငါးရာ နှစ်ဆယ်ရှစ် သွယ်သော မေတ္တာ အကျဉ်းအကျယ် ပါဠိဆို ပြန်မာလို ပို့ပုံတွေကိုတော့ အထက် မှာ ပြခဲ့ဖူးပါပြီ။

မေး။ ။ ၅၂၈-သွယ် မေတ္တာပို့ပြီးတဲ့နောက် အထူး မေတ္တာပို့သင့်တာ ရှိပါသေးလား။

ဖြေ။ ။ ရှိပါတယ်။ မိမိအိမ်ထူအိမ်သား၊ အဝေးရောက် ဆွေမျိုးသားချင်း၊ အထူး ကျေးဇူးရှိသူတွေကို ယိုးဒြား ပို့တင့်ပါတယ်။ ပြီးတော့ ကိုယ့်တိုင်းပြည်ရှိ အကြီးအကဲ အစိုးရအဖွဲ့၊ ဌာနဆိုင်ရာ အကြီးအကဲ၊ အလုပ်တိုက်ရှင်၊ မင်းနေကျာ စသည့် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် ထက်အောက်အမှုထမ်း များ၊ အလုပ်သမားများကို တစ်ဦးစီဖြစ်စေ၊ အစုလိုက်ဖြစ် စေ၊ စိတ်မှာမှန်းပြီး မေတ္တာလေးမျိုးဖြစ်ဖြစ် ချမ်းသာပါ နေလို့ မေတ္တာ တစ်မျိုးတည်းဖြစ်ဖြစ် ပို့ပေးသင့်ပါတယ်။ မြန်မာလိုပို့တာ အကောင်းဆုံးပါပဲ။

မေး။ ။ မေတ္တာပို့ ချစ်ရင် ငါးရာနှစ်ဆယ်ရှစ်သွယ်သော မေတ္တာ ပို့နည်းအတိုင်း အကျဉ်းအကျယ်ပဲ ပို့ရသလား။ မိပြိုင်နည်း မပို့ရဘူးလား။

ဖြေ။ ။ မိပြိုင်နည်းပို့လဲ ရပါတယ်။ သတ္တဝါအားလုံး ပေါ်မှာ ဘေးကင်းရန်ကွာ ချမ်းသာစေလိုတဲ့ မေတ္တာ စေ တနာ ရောက်ဖို့က အဓိကပါပဲ။ ဒါကြောင့် မေတ္တာသုတ် ပါဠိတော်မှာဆိုရင်....

သုခိနောဝ ဝေမိနော ဟောန္တိ၊
 သဗ္ဗသတ္တာ အဝန္တိ သုခိတတ္တာ။
 သတ္တဝါအားလုံး ကိုယ်ချမ်းသာပါစေ၊ ဘေးအန္တရာယ် မပါစေ၊ စိတ်ချမ်းသာပါစေလို့ပို့ တယ်။ ပြီးတော့ -

ယေနဂမိ ပါကတုအတ္တိ၊ တသဝ ဘာညိဗြူဋံ ခြောက် မကြောက် သတ္တဝါတွေ၊ မြင်ဖူး၊ မမြင်ဖူးတဲ့ သတ္တဝါတွေ၊ အနီးအဝေးရှိ သတ္တဝါတွေ၊ ရဟန္တာနဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် တွေ၊ သတ္တဝါတွေ၊ အရှည် အတို အလတ် သတ္တဝါတွေ၊ အကြီး အထယ် အလတ် သတ္တဝါတွေ၊ အဝ အပိန် မပိန် မဝ သတ္တဝါတွေ ကိုယ်ရောစိတ်ပါ ချမ်းသာကြပါစေလို့ မေတ္တာ ပွားပါတယ်။ သတ္တဝါတွေကို အာရုံပြုပုံချင်းလဲ မတူဘူး၊ မေတ္တာပို့ပုံချင်းလဲ မတူဘူး။ ဒါကြောင့် ကြိုက်သလို ပို့နိုင် ပါတယ်။

မေး။ ။ မေတ္တာသုတ်နဲ့ ပဋိသမ္ဘိဒါနိ ဘာပြန်လို့ မျှော်လင့် တွေ တစ်မျိုးလဲဟာသလဲ။

ဖြေ။ ။ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို သတ္တဝါတွေပို့ ခေါ်မှာ အချို့က ပါက တုအတ္တ ပုဂ္ဂိုလ် သေညီခေါ်မှ။ မေဝကျား မိန်းမ အကြီးအထယ် အပိန်အဝစသည့်မြို့နဲ့ ခေါ်တဲ့ မေတ္တာ ပို့တဲ့ သတ္တဝါတွေကို ဉာဏ်ထဲမှာ ထင်တယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်အချို့

မျိုးရဲညက် အမြင်ပေါက်မှ အမျိုးမျိုးရှိလို့ သတ္တဝါတွေကို အမျိုးမျိုး ခေါ်ထားတယ်။ မေတ္တာပို့ မယ်လူတွေက ကြိုက်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်အမည်ကို ခေါ်ပြီး မေတ္တာပို့ နိုင်အောင်လို့ အမျိုးမျိုး ပြထားတယ်။ ဒါကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါတွေရဲ့ နာမည် အမျိုးစုံတွေကို ခေါ်ပြီး မေတ္တာမပို့ဘဲ သတ္တဝါအားလုံး ပို့ပို့၊ ပုဂ္ဂိုလ်အားလုံး၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ အားလုံးထဲ တစ်ခုခုကိုခေါ်ပြီး မေတ္တာပို့ရင်လဲ ပြီးပါတယ်။ ဒါကြောင့် ရှေးဆရာတော်ကြီးတွေက အောက်ပါအတိုင်း သတ္တဝါတွေကို ကုန်းနေ၊ ရေနေ၊ ကောင်းကင်နေ သုံးမျိုးခွဲပြီး မေတ္တာပို့ကြပါသေးတယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေ အရများတဲ့ မေတ္တာပို့ ဖြစ်လို့ ဖော်ပြလိုက်ပါတယ်။

ဥဒ္ဓံ ယာဝ ဘဝဂ္ဂါစ၊ အဓော ယာဝ အဝိစိတော၊
 သမန္တာ စက္ကဝါဠေသု ယေသတ္တာ။
 (ပထဝီစရာ)၊ အဗျာပဇာ နိဝေရာစ၊ နိဂုက္ခာစ နုပ္ပဒ္ဓဝါ။

အထက်ဘဝဂ်၊ အောက်အဝိစိ၊ အတွင်း စက္ကဝါဠေသု (ကုန်းနေ) သတ္တဝါအားလုံး ကြောင့်ကြကမ်းကြပါစေ၊ အောက်ရန်ကင်းပါစေ၊ ဆင်းရဲကင်းပါစေ၊ ဥပစ်ကင်းပါစေ။

ပါဠိ ပထဝီစရာ နေရာမှာ ဥဒကစရာ လဲပြီး မြန်မာ ကုန်းနေသတ္တဝါ နေရာမှာ ရေနေသတ္တဝါ အစားသွင်းပြီး ရေသတ္တဝါတွေကို မေတ္တာပို့ပါ။

ပထဝီစရာ နေရာမှာ အားကာသေစရာ လဲပြီး ကုန်းနေ သတ္တဝါနေရာမှာ ကောင်းကင်နေသတ္တဝါလို့ ပြောင်းတာ ကောင်းကင်သတ္တဝါကို မေတ္တာပို့ပါ။

မေး။ ။မေတ္တာပို့လို့ ဘာအကျိုးတွေရသလဲ။
 ပြေ။ ။မေတ္တာပို့တဲ့အတွက် ပို့တဲ့လူမှာ အောက်ပါ မေတ္တာအကျိုး ၁၁-မျိုးကို ရပါတယ်။

အိပ်နိုးချမ်းသာ၊ ယုတ်မာမမက်၊ နှစ်သက် လှ နတ်၊ စောင့်မှတ် နတ်များ၊ ဆိပ်ကားမနှံ၊ စိတ်ပြန့် တည်ကြည်၊ ရှင်သည့်မျက်နှာ၊ သေခါမတွေ၊ လား လေ ဗြဟ္မာ၊ ဆယ်တစ်ခါဟု၊ မေတ္တာနိသင်၊ ကျိုး ဆက်ထိန်သည်၊ ရှင်လူအများ ကျင့်ရာသော်....

- ဆိုတဲ့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယဆရာတော်ရဲ့ လင်္ကာအရ-
- ၁။ ချမ်းသာစွာ အိပ်ရတယ်။
 - ၂။ ချမ်းသာစွာ နိုးရတယ်။
 - ၃။ အိပ်မက်ဆိုး မမက်ဘူး။
 - ၄။ လူတွေချစ်တယ်။
 - ၅။ နတ်တွေချစ်တယ်။
 - ၆။ နတ်တွေက စောင့်ရှောက်တယ်။
 - ၇။ မီးမလောင်၊ အဆိပ်မတက်၊ လက်နက်မထိဘူး။
 - ၈။ စိတ်တည်ငြိမ်တယ်။
 - ၉။ မျက်နှာကြည်လင် ရှင်ပြီးတယ်။
 - ၁၀။ ကြည်ကြည်လင်လင် သေရတယ်။
 - ၁၁။ သေရင် ဗြဟ္မာ့ပြည် ရောက်နိုင်တယ်။
- အဲဒီ အကျိုး ၁၁ မျိုးကို ခံစားရတယ်။
 ပြီးတော့ ဣတိဂုတ် ပါဠိတော် မေတ္တာ ဘာဝနာသုတ် မှာ ဒါန၊ သီလ စတဲ့ ပုညကိရိယာဝတ္ထု ၁၀-မျိုးကို ပြုလုပ် နေမှဟာ မေတ္တာဈာန်ကို ပွားများမှုရဲ့ တစ်ဆင့်ခြောက်

စိတ် တစ်စိတ်ကိုပင် မမိဘူး။ မေတ္တာ ဘာဝနာ အကျိုးက သာ လွှမ်းမိုးတောက်ပြောင် ထွန်းလင်း တင့်တယ်တယ်လို့ ဟောထားတယ်။

ပြီးတော့ မျက်စိတစ်မှိတ် လက်ဖျောက်တတီးကြာလောက် မေတ္တာ ဘာဝနာကို ပွားများပြီးတဲ့ ရဟန်းဟာ တိုင်းသူ ပြည်သား ဒကာ၊ ဒကာမတွေက အမြတ်တနိုး၊ လူစားတို့ ဆွမ်းကို စားဆင့် စားထိုက်ပြီလို့ အင်္ဂုတ္တိုရ်မှာ ဟောပါတယ်။

အခုကာလ မေတ္တာ ဘာဝနာ ပွားများပြီး အကြား အမြင်ပေါက်ကာ သတ္တဝါတွေကို ကူညီစောင့်ရှောက်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တွေ အထင်အရှား ရှိနေတာဟာလဲ မေတ္တာရဲ့ တန်ခိုးကို ဖော်ပြနေတာ ဖြစ်ပါတယ်။ နွားနဲ့ တစ်ညှပ်၊ နံ့သာတရွပ် ရှုသောကာလမျှ မေတ္တာဘာဝနာကို ပွားများတာက ဆွမ်းဟင်းကောင်း အိုးကြီးတစ်ထု ချက်လှမှု သည်ထက် အကျိုးများကြောင်း နိဒါနသံယုတ် ဩပဗ္ဗသုတ် မှာ ဟောထားပါတယ်။

အလွန်ထက်လှတဲ့ လုံ့လကို လူတွေ မကိုင်ဝံ့သလို မေတ္တာ ဘာဝနာ ပွားများနေသူကို တိလူး၊ အစိမ်းသရဲတွေက မပူ မကပ်ဝံ့ဘူးလို့ နိဒါနသံယုတ်သတ္တိသုတ်မှာ ဟောထားတယ်။

ယောကျ်ား များတဲ့ အိမ်ကို ခိုးသားခားပြ မနှိပ်စက်နိုင် သလို မေတ္တာဘာဝနာ ပွားထားသူကို တိလူး သရဲတွေက မကပ်ရောက် မနှိပ်စက်နိုင်ကြောင်း နိဒါနသံယုတ်မှာ ဟော ထားတယ်။

မေတ္တာအကျိုးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဟောထားချက်တွေ ပိဋက မှာ အတော်များများ ရှိပါသေးတယ်။

မေး။ ။ ညအိပ်တဲ့အခါ ဟောက်တတ်၊ ယောင်တတ်၊ သွားကြိတ်တတ်၊ အအိပ်ကြမ်းတဲ့ လူတွေဟာ မေတ္တာ များ များ ပို့ အိပ်ရင် အထက်ပါအကျင့်တွေ ပျောက်တယ်ဆိုတာ ဖြစ်နိုင်ပါသလား။

ဖြေ။ ။ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ မေတ္တာပို့သူ ရရှိတဲ့ အကျိုး ၁၁-ပါးထဲမှာ ချမ်းသာစွာ အိပ်ရတယ်။ ချမ်းသာစွာ နိုးရ တယ်။ အိပ်မက်ဆိုးတွေ မမက်ဘူးလို့ ပါပါတယ်။ ဟောက် တယ်၊ ယောင်တယ်၊ သွားကြိတ်တယ်၊ အိပ်တဲ့အခါ ခြိမ်ခြိမ် ဆိပ်ဆိပ် သိပ်မရှိဘဲ လူးလို့မို့ ကပ်ကျောက်ပြီး အိပ်ရတယ် ဆိုတာက သက်သက်သာသာ မအိပ်နိုင်တဲ့သဘော၊ ချမ်းချမ်း သာသာ မနိုးရတဲ့သဘော ဖြစ်ပါတယ်။ မေတ္တာပွားများပြီး အိပ်ခြင်းဖြင့် အထက်ပါ ဧရာဝါတွေ ပျောက်ပြီး မေတ္တာ အကျိုးတွေကို ခံစားရဖို့ ရှိပါတယ်။ ကျမ်းဂန်မှာ တိုက်ပိုက် မလာပေမယ့် ချမ်းသာစွာ အိပ်ရ၊ နိုးရတယ်ဆိုတဲ့ မေတ္တာ အကျိုး ၂-ပါးမှာ အကျိုးဝင်တဲ့အတွက် မေတ္တာ အထူးပို့ အိပ်တဲ့လူဟာ အအိပ်ကြမ်း၊ ဟောက်ခြင်း၊ သွားကြိတ်ခြင်း တွေ ပျောက်နိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဆရာတော်ကြီး တစ်ပါးက ဟောက်တတ်တဲ့ ဓုလ္လဘ ရဟန်းတစ်ပါးကို နည်းပေး လမ်းပြ ပြုလုပ်ခဲ့ရာ တစ်လ အတွင်း နည်းပါးသွားပြီး နှစ်လလောက်မှာ လုံးဝပျောက် သွားခဲ့တယ်။ သူ့ရဲ့ကိုယ်တွေကို သူငယ်ချင်းတွေကို တစ်ဆင့် ပြောပြရာက သူငယ်ချင်းတွေလဲ လက်တွေ့ ပျောက်ကင်း

ခံစားရတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဟောက်တတ်၊ သွားကြိတ်
တတ်၊ အဆိပ်ကြမ်းထောင်တွေကို ကုနိုင်တဲ့ ခေတ်မီဆေးဝါး
သိပ္ပံဆေး မရှိသေးဘဲ တန်ဖိုးမကြီးတဲ့ လက်တွေ့ပျောက်ကင်း
နေတဲ့ ဘုရားရှင်ရဲ့ မေတ္တာဆေးတော်ကြီးကို ယုံကြည်စွာ မှီဝဲ
နိုင်ကြပါစေ။

မေး။ ။ ကရုဏာ၊ မုဒိတာ၊ ဥပေက္ခာ ပွားနည်းတွေ
ဟာ ပါဠိတော်မှာ မရှိဘူးဆိုတာ ဟုတ်ပါသလား။

ဖြေ။ ။ ဟုတ်ပါတယ်။ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ပါဠိတော်မှာ
တော့ ၅၂၈-သွယ် မေတ္တာပွားနည်းပဲ ရှိပါတယ်။ ကရုဏာ၊
မုဒိတာ၊ ဥပေက္ခာ ပွားလိုသူတွေဟာ မေတ္တာပွားနည်းကို
နည်းမို့ပြီး ပွားနိုင်ကြဖို့ ရှေးဆရာတော်ကြီးတွေက ထည့်သွင်း
စီစဉ်ထားပါတယ်။ လူတိုင်းပွားရမယ်လို့တော့ မဆိုလိုပါ
ဘူး။ ဗြဟ္မစိုရ်တရား လေးပါးလုံး စုံသွားအောင် ဆိုပြီး
ဆရာတော်ကြီးတွေက ထည့်ပေးထားတာ ဖြစ်ပါတယ်။
ဆရာတော်ကြီးတွေကလဲ မဟာဝဂ္ဂသံယုတ် မေတ္တာသဟဂတ
သုတ် ပါဠိတော်မှာ မေတ္တာစိတ် ပျံ့နှံ့စေရန် ဟောတာကို
မှီးပြီး ထည့်သွင်းစီစဉ်လိုက်တာ ဖြစ်ပါတယ်။

မေး။ ။ တစ်ရာသုံးဆယ်နှစ်သွယ် ကရုဏာပွားပုံ ဝိပုံကို
အကျဉ်းဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ။ အထက်မေတ္တာမှာ ဖော်ပြခဲ့တဲ့ ဩဓိသ၊ အနော
ဓိသ ပုဂ္ဂိုလ် ၁၂-မျိုးဟာ ဆင်းရဲဒုက္ခ ကြုံတွေ့နေရင်
သဗ္ဗေသတ္တာ ဒုက္ခာမုစ္ဆန္တိ - ဆင်းရဲဒုက္ခ ထောက်နေကြတဲ့

သတ္တဝါအားလုံး ဆင်းရဲဒုက္ခမှ လွတ်ကင်းပါစေလို ကရုဏာ
၁၂-မျိုးကို ပွားရမယ်။ ပြီးတော့ အရပ် ၁၀-မျက်နှာမှာ
ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ၁၂၀ ကို ဆင်းရဲဒုက္ခ ထောက်နေကြတဲ့ အရှေ့
အရပ်မှာ များသတ္တဝါ ဆင်းရဲ ကပ်းကွာကြပါစေ စသည်ဖြင့်
ကရုဏာ ၁၂၀-ပို့ရမယ်။ အဲဒီမတော့ ကရုဏာ-၁၃၂-ပဲ။
ဖြစ်သွားတယ်။

မေး။ ။ ၁၃၂-သွယ် မုဒိတာပွားပုံ အကျဉ်း ဖော်ပြ
ပါ။

ဖြေ။ ။ ကရုဏာမှာ ပွားသလိုပဲ သဗ္ဗေသတ္တာ ဟော
လဒ္ဓသမ္ပတ္တိတာ မာဝိဂစ္ဆန္တိ - ချမ်းသာနေကြတဲ့ အားလုံး
သတ္တဝါ ရရှိစဉ်းစိမ် ရပ်စေလို မုဒိတာ ၁၂-မျိုး၊ ချမ်း
သာနေကြတဲ့ အရှေ့အရပ်မှာ များသတ္တဝါ ရရှိစဉ်းစိမ်
ရကြပါစေလို မုဒိတာ ၁၂၀-ပေါင်းလိုက်ရင် မုဒိတာ
၁၃၂-ပါး ဖြစ်ပါတယ်။

မေး။ ။ ၁၃၂-သွယ် ဥပေက္ခာပွားပုံကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ။ သဗ္ဗေ သတ္တာ ကမ္မသကာ = အားလုံး သတ္တဝါ
ကံတရားသာ ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာ ရှိကြတယ်။ သဗ္ဗေဝိနိပေါ
တိကာ ကမ္မသကာ = အပါယ်တဲ့ သတ္တဝါကံတရားသာ ကိုယ်
ပိုင်ဥစ္စာ ရှိကြတယ်လို့ ဥပေက္ခာ ၁၂ မျိုးကို ပွားနိုင်တယ်။
ပုဂ္ဂတ္တိမာယ ဒိသာယ သဗ္ဗေသတ္တာ ကမ္မသကာ = အရှေ့
အရပ်ရှိ သတ္တဝါ ကံတရားသာ ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာ ရှိကြတယ်
စသည်ဖြင့် အရပ်ဒေသ တစ်ခုမှာ ပုဂ္ဂိုလ် ၁၂ ယောက်ကို
၁၂ ခါ ပွားရမယ်။ အရပ် ၁၀ မျက်နှာ ဥပေက္ခာ ၁၂၀
ရမယ်။ အရပ် မသတ်မှတ်တဲ့ ဥပေက္ခာ ၁၂ နဲ့ ပေါင်းလိုက်
ရင် တစ်ရာသုံးဆယ်နှစ်သွယ် ဥပေက္ခာ ဖြစ်ပါတယ်။

မေး။ ။ ဗြဟ္မစိုရ်တရား ပွားနည်းအကျယ် ဘယ်လောက် ခုသလဲ။

ဖြေ။ ။ ငါးရာနှစ်ဆယ်ရှစ်သွယ်မေတ္တာ	၅၂၀
တစ်ရာသုံးဆယ်နှစ်သွယ် ကရုဏာ	၁၃၂
တစ်ရာသုံးဆယ်နှစ်သွယ် မုဒိတာ	၁၃၂
တစ်ရာသုံးဆယ်နှစ်သွယ် ဥပေက္ခာ	၁၃၂
ဗုဒ္ဓပေါင်း ဗြဟ္မစိုရ်တရား	၉၂၄

ပါး ရှိတယ်။

မေး။ ။ ရှေးဆရာတော်ကြီးတွေက ဗြဟ္မစိုရ် ၉၂၄ ပါး ကို အကျဉ်းဆုံးပွားနည်း ဘယ်လို စီစဉ်ခဲ့သလဲ။

ဖြေ။ ။ သဗ္ဗေ သတ္တာ သဗ္ဗေပါဏာ သဗ္ဗေ ဘူတာ သဗ္ဗေ ပုဂ္ဂလာ သဗ္ဗေ အတ္တ ဘာဝ ပရိယာပဒ္ဓါ၊ သဗ္ဗာ လူတ္ထိယော သဗ္ဗေ ပုရိသာ သဗ္ဗေ အရိယာ သဗ္ဗေ အနရိယာ သဗ္ဗေဒေဝါ သဗ္ဗေ မနုဿာ သဗ္ဗေ ဝိနိပါတိကာ။

အဝေဓု ဟောန္တု အဗျာ ပေဇ္ဇာ ဟောန္တု အနိဘာ ဟောန္တု သုဝိ အတ္တာနံ ပရိဟရန္တု (မေတ္တာလေးပါး)၊ ဒုက္ခာ မုစ္ဆန္တု (ကရုဏာ) ယထာလဒ္ဓသမ္ပတ္တိတော မာဝိဂစ္ဆန္တု (မုဒိတာ) ကမ္မသကာ(ဥပေက္ခာ)

ပုရိတ္တိမာယ ဒိသာယ ပစ္ဆိမာယ ဒိသာယ ဥတ္တရာယ ဒိသာယ ဒက္ခိဏာယ ဒိသာယ ပုရတ္တိမာယ အနုဒိသာယ၊ ပစ္ဆိမာသ အနုဒိသာယ ဥတ္တရာယ အနုဒိသာယ ဒက္ခိဏာယ အနုဒိသာယ ဟောဋ္ဌိမာယ ဒိသာယ ဥပရိမာယ ဒိသာယ။

သဗ္ဗေ သတ္တာ သဗ္ဗေပါဏာ.....သဗ္ဗေ ဝိနိပါတိကာ... အဝေဓု ဟောန္တု အဗျာပဇ္ဇာ ဟောန္တု.....ကမ္မသကာ။

အဲဒီ အရပြခဲ့တာကတော့ ဗြဟ္မစိုရ်တရား ၉၂၄ ပါးကို အကျဉ်းချုံးပြီး ပွားခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ အထက်မှာ မြပြီး ဖြစ်လို့ မြခဲ့မာလိုလဲ ပွားတတ်လောက်ပဲ ပြီ။

မေး။ ။ မေတ္တာချည်း သက်သက် သီးခြား ခွဲပွားလို့ ကော မရဘူးလား။

ဖြေ။ ။ ရပါတယ်။ မေတ္တာသက်သက်ခွဲပွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် တွေလဲ အများပဲ ရှိပါတယ်။ ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာ ပွားတဲ့ အခါမှာလဲ တစ်ခုစီ ပွားရတာပါပဲ။ မေတ္တာတစ်ခုတည်း ပွားရုံနဲ့ ဈာန်သမာဓိကို ရနိုင်ပါတယ်။ အခုလို မေတ္တာ အကျဉ်းသက်သက် ပွားချင်ရင်တော့ သုခိအတ္တာနံ ပရိဟရန္တုမှာ ရပ်လိုက်ရုံပါပဲ။

မေး။ ။ ကရုဏာတစ်မျိုးတည်း၊ မုဒိတာတစ်မျိုးတည်း ဥပေက္ခာတစ်မျိုးတည်း ပွားချင်ရင် ဘယ်လို ပွားရမလဲ။

ဖြေ။ ။ (က) သဗ္ဗေ သတ္တာ.....သဗ္ဗေ ဝိနိပါတိကာ၊ ဒုက္ခာ မုစ္ဆန္တုလို့ ပွားများရင် ကရုဏာသက်သက် ပွားနည်း ဖြစ်ပါတယ်။

(ခ) သဗ္ဗေသတ္တာ.....သဗ္ဗေ ဝိနိပါတိကာ ယထာလဒ္ဓ သမ္ပတ္တိတော မာဝိဂစ္ဆန္တုလို့ ပွားရင် မုဒိတာ သက်သက်ပွား နည်း ဖြစ်ပါတယ်။

(ဂ) သဗ္ဗေ သတ္တာ.....သဗ္ဗေ ဝိနိပါတိကာ ကမ္မသကာ လို့ ပွားရင် ဥပေက္ခာသက်သက် ပွားနည်းဖြစ်ပါတယ်။

မေး။ ။ ငါးရာနှစ်ဆယ်ရှစ်သွယ်မေတ္တာ အကုန် မပွား တဲနဲ့ အကျဉ်းချုပ်ပွားလို့ ရပါသေးသလား။

သတ္တဝါတွေအကျိုးကို တကယ်မလိုလားဘဲ၊ စကွဲတသတ္တဝါ
 ကို တကယ်မသနားဘဲ၊ သူ့ခီတသတ္တဝါကို တကယ်ဝမ်းမမြောက်
 ဘဲ သတ္တဝါတွေဟာ ကမ္မသကာ ကံတရား စီမံရာပဲလို့ တကယ်
 စိတ်က မရောက်ဘဲ သဗ္ဗေသတ္တာ သဗ္ဗေပါဏာတွေကို အရ
 ကျက်ပြီး လျှောက်ရွတ်နေလို့တော့ မေတ္တာပို့ရာ မရောက်
 ပါဘူး။ ဒါကြောင့် ပါဠိကို ခက်လို့ အနက်မထင်တဲ့ ပါဠိ
 မတတ်တဲ့လူတွေဟာ ရှေးငါးရာနှစ်ဆယ်ရှစ်သွယ်သော မေတ္တာ
 ပွားနည်းမှာပြထားတဲ့အတိုင်း မြန်မာလို မေတ္တာပို့ကြ ကရုဏာ၊
 မုဒိတာ၊ ဥပေက္ခာတွေ ပွားကြရင် အကောင်းဆုံးပါပဲ။

....၀....

:

(၁၂)

အမျှဝေခြင်း

ပေး။ ။ မေတ္တာပို့ပြီးရင် ဘာဆက်လုပ်ရပါသလဲ။

အဖြေ။ ။ မေတ္တာပို့ပြီးရင် အမျှဝေရပါတယ်။ အမျှ
 ဝေတယ်ဆိုတာက ကိုယ်ရရှိပြီးတဲ့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို သတ္တ
 ဝါအားလုံးကို ကိုယ်နှင့်ထပ်တူ ရပါစေလို့ ထပ်ဆင့်ပေး
 ဝေတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ပါဠိလိုတော့ ပတ္တိဒါနလို့ ခေါ်ပါ
 တယ်။ ရပြီးသားကုသိုလ်ကို ပေးဝေခြင်းလို့ အဓိပ္ပာယ်ရပါ
 တယ်။ ကိုယ်နှင့် အညီအမျှ ရပါစေလို့ ပေးဝေတာဖြစ်လို့
 မြန်မာတွေကတော့ အမျှဝေတယ်လို့ ခေါ်ပါတယ်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဘစ်ယောက်ရှိ နေ့စဉ်လုပ်ငန်းမှာ သရဏကို
 နှင့်တကွ ငါးပါးသီလကို ဆောက်တည်ကာ သီလကုသိုလ်
 ပြုပြီးပြီ။ ဆွမ်း၊ ပန်း၊ ဝေဓုခမ်း၊ ဆီမီးတို့ ဆက်ကပ်လှူဒါန်း
 ကာ ဂါနကုသိုလ်တွေ ပြုပြီးပြီ။ ရတနာသုံးပါးကို ရှိခိုးပူဇော်မှု
 ပဏာမသုတ်တွေ ပြုပြီးပြီ။ ပရိတ်ရွတ်မေတ္တာပို့ကာ ဘာဝနာ
 ကုသိုလ်တွေပြုပြီးပြီ။ အဲဒီ မိမိပိုင်ပြီးတဲ့ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာနဲ့

ရတနာသုံးပါး ရှိခိုးတဲ့ ကုသိုလ်တွေကို မိမိနဲ့ ထပ်တူ အခြား သူတွေလဲ ရကြပါစေလို့ ကုသိုလ်တွေကို တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေ လှူဒါန်းတာကို အမျှဝေတယ်လို့ ခေါ်ပါတယ်။

မေး။ ။ အမျှတယ်လို့ ဝေပါတယ်။

ဖြေ။ ။ ယနေ့ ကျွန်ုပ်ပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ ဆွမ်း၊ ပန်း၊ ရေချမ်း၊ ဆီမီး၊ လှူဒါန်းမှုဒါနကုသိုလ်၊ ဆောက်တည်ခဲ့တဲ့ သရဏဂုံ သုံးပါးနှင့်တကွ ငါးပါးသီလကုသိုလ်၊ ပရိတ်တော်ကို ရွတ် ဖတ်ကာ မေတ္တာပွားများခဲ့တဲ့ ဘာဝနာကုသိုလ် အဖို့အစုကို ကျေးဇူးရှင် အမိအဘ အဘိုးအဘွား၊ ဆွေမျိုးမိတ်ထင်ဟန်ဖို့ အိမ်သူအိမ်သားအားလုံး၊ ဆွေမျိုး တော်မတော်သော ပြိတ္တာ အားလုံး၊ ကိုယ်စောင့်နတ်၊ အိမ်စောင့်နတ်၊ ခြံစောင့်နတ်၊ ရွာစောင့်နတ်၊ မြို့စောင့်နတ်၊ သာသနာတော်စောင့်နတ်၊ ဘုမ္မစိုး၊ ဂူကွစိုး၊ အာကာသစိုး၊ အစရှိတဲ့ နတ်မြတ်နတ်ကောင်း နတ်အပေါင်းတို့အား လည်းကောင်း၊ ယမမင်းအား လည်း ကောင်း အမျှပေးဝေပါ၏။ ကိုယ်စိကိုယ်အားလုံး အမျှရကြ ပါစေသထည်း။ အားလုံး ကြားကြားသမျှ အမျှရကြပါစေ သတည်း။ အမျှ...အမျှ...အမျှ ယူတော်မူကြပါကုန်လော့-လို့ အမျှဝေရပါတယ်။

မေး။ ။ ကိုယ်ရပြီးတဲ့ကုသိုလ်တွေကို အမျှပေးဝေလိုက်လို့ ကိုယ့်မှာ လျော့သွားပါသလား။

ဖြေ။ ။ မလျော့ပါဘူး။ ဆီမီးတိုင်တစ်တိုင် ထွန်းထား ရမှာ အခြားဆီမီးတိုင်တွေက လာကူးထွန်းတဲ့အခါ မူလ နီးတိုင်မှာ အလင်းရောင် လျော့မသွားတဲြင် နောက်ထပ် ကူးထွန်းတဲ့မီးရောင်တွေ အကူအညီရလို့ ပိုပြီးတောင် ထင်

လာသလို မူလ ကုသိုလ်ရှင်မှာလဲ ကုသိုလ်မလျော့တဲ့အပြင် ပတ္တိဒါနကုသိုလ်တစ်ခု အပိုထပ်ပြီး ရပါသေးတယ်။ ဒါကြောင့် ကုသိုလ်ပြုပြီးရင် အမျှဝေဖို့ မမေ့ပါစေနဲ့။

မေး။ ။ အမျှဝေတိုင်း အမျှဝေ ခံရတဲ့ လူအား လုံး ကုသိုလ်ဝေစု ရကြပါသလား။

ဖြေ။ ။ အဝေခံရသူ အားလုံး မရပါဘူး။ အမျှဝေသံ ကို ကြားရပြီး ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ သာဓု-သာဓု-သာဓု ကောင်းပေစွ၊ ကောင်းပေစွလို့ သာဓုအနုမောဒနာ ခေါ် တဲ့ လူတွေသာ ရပါတယ်။ အမျှဝေတာကို မကြားရတဲ့သူ၊ ကြားသိရ ပေမယ့် သာဓု အနုမောဒနာ မခေါ်သူတွေက တော့ ကုသိုလ်ဝေစု မရကြပါဘူး။

မေး။ ။ ပြုလုပ်ထားတဲ့ ကုသိုလ်ကို အမျှဝေလို့ရတယ်။ လျော့မသွားဘူး။ သာဓု ခေါ်တဲ့လူမှာလဲ ကုသိုလ်ထပ်ရတဲ့ သာဓက ရှိပါသလား။

ဖြေ။ ။ ရှိပါတယ်။ မွေပဒေ သုမနသာမဏေ ဝတ္ထုမှာ ပြထားပါတယ်။ အနုတာရဟာ သုမနသုဋ္ဌေး အိမ်မှာ မြက် ထမ်းသမား တစ်ယောက် ဖြစ်ပါတယ်။ အနုတာရဟာ မြက် ထမ်းသွားရင်း ဥပရိဋ္ဌပဒေဏက ဗုဒ္ဓါကို တွေ့ရပါတယ်။ ဆွမ်း လောင်းပြီး ဆုတောင်းတဲ့အခါ သုမနသုဋ္ဌေးအိမ်မှာ စောင့် တဲ့ ထီးချက်စောင့် နတ်သမီးက သာဓုခေါ်ပါတယ်။ သုမန သုဋ္ဌေးကလဲ ကုသိုလ်ပြုသူ ဖြစ်ပါတယ်။ သာဓုခေါ်သံကြား တော့ သုမနသုဋ္ဌေးက ဘု.ကောင်းမှုကို သာဓုခေါ်တယ်ထင်

ပြီး ခါတိုင်း ကောင်းမှုပြုတာ သာဓုမခေတ် အခုမှ သာ
ဖြစ်လို့ သာဓုခေတ်သလဲလို့ မေးပါတယ်။

ထီးချက်စောင့်နတ်က သူငွေရဲ့ ကောင်းမှုကို သာဓုခေတ်
တာ မဟုတ်၊ အခုတာရ ဖြစ်တမ်းသမားရဲ့ ကောင်းမှုကို
သာဓုခေတ်တဲ့ အကြောင်း ပြောပြတယ်။ သူမနုသူငွေက
ဖြစ်တမ်းသမားကို ခေတ်မေးပြီး ဒီကုသိုလ်ကို သူ့ကိုရောင်းပို့
ပြောတယ်။ မြက်တမ်းသမားက မရောင်းဘူး။ ဒါဖြင့် အမျှ
ဝေပါလို့ ပြောတော့ မြက်တမ်းသမားဟာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဆို
လိုက်ပြီး အမျှပေးဝေလိုက်လျှင် သူ့ဆီမှာ ကုသိုလ်လျော့တာ
မလားလို့ မေးပါတယ်။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါက အိမ်တစ်အိမ်က
ဆီပီးတိုင်ကို ကျန်အိမ်တွေက လာညှိထွန်းတဲ့အတွက် မလ
ပီးတိုင်မှာ အလမ်းမလျော့ဘဲ အလမ်းတွေ ပွားလာသလိုပါပဲ။
အမျှဝေလို့ ဝေသူမှာ ကုသိုလ်မလျော့ဘဲ သာဓု ခေတ်သူမှာ
ကုသိုလ်ရကြောင်း ဟောလိုက်တော့ ကုသိုလ်ကို အမျှဝေပါ
တယ်။ သူမနုသူငွေက ငွေ ၁၀၀ဝိ ပေးပါတယ်။ မြက်တမ်း
သမားက ကုသိုလ်ကို ရောင်းစားတာ မဟုတ်၊ စေတနာနဲ့
ပေးဝေခြင်းဖြစ်လို့ ငွေမယူလို့ကြောင်း ပြောတော့ သူငွေ
ကလဲ ကျေးဇူးတင်လို့ ပူဇော်တဲ့အနေနဲ့ ပေးတာဖြစ်တယ်
လို့ ပြောတယ်။ အခြားသူငွေတွေက ကုသိုလ်ကို သာဓု
ခေတ်ပြီး ငွေတွေ ပေးလိုက်ကြတာ မြက်တမ်းသမားဟာ
သူငွေဖြစ်သွားတယ်။

ဒါကတော့ ကုသိုလ်ကို အမျှဝေလို့ ရတယ်။ သာဓုခေတ်
ရင် ကုသိုလ်ရတယ်ဆိုတဲ့ သာဓကပဲ ဖြစ်တယ်။

မေး။ ဒါနပြုပြီးနောက် ကုသိုလ်ကို ရောင်းလို့ ဝယ်လို့
ရပါသလား။

ဖြေ။ ဒါန ကုသိုလ်ကို ရောင်းလို့ ဝယ်လို့ ရပါတယ်။
ပေးလို့ ကမ်းလို့ လဲရပါတယ်။ ရောင်းလို့ ပေးသူလျော့မသွား
ဘဲ ခံယူသူ ဝယ်ယူသူမှာတော့ ကုသိုလ်ရပါတယ်။ သာဓက
ပြုရင် တုရားရှင် သက်တော် ထင်ရှားရှိစဉ်က သာဓုဆို ပြည်
သူ ပြည်သား တွေဟာ တုရားရှင်နဲ့ ထံသာတော်တွေကို မိမိ
တတ်နိုင်သလောက် ၁ ပါး၊ ၂ ပါး၊ ၅ ပါး၊ ၁၀ ပါး၊ သေည့်
တာဝန်ယူပြီး စာရေးတံ ဆွမ်းပင့်ဖိတ်ပြီး ဆွမ်းကပ်ကြတယ်။
မြို့ထဲမှာ အလွန်တရာ ဆင်းရဲတဲ့အတွက် မဟာဒုဂ္ဂတလို့ ခေတ်
တဲ့ မြန်မာတွေကတော့ မဟာဒုဂ်လို့ ခေတ်တဲ့ ဆင်းရဲသား
တစ်ဟောက် ရှိတယ်။

အဲဒီ စာရေးတံဆွမ်းကျွေးပွဲမှာ မဟာဒုဂ်ဟာ တုရားရှင်
ကို ဆွမ်းကပ်လှူခွင့် ရပါတယ်။ တုရင်မင်းမြတ်နဲ့ သူငွေသူ
ကြွယ်တွေဟာ မဟာဒုဂ်ဆိုလာပြီး သူ့ရဲ့ကုသိုလ်ကို ရောင်းပို့
ဈေးအမျိုးမျိုးပေးပြီး ဝယ်ကြပါတယ်။ မဟာဒုဂ်က သူ့ရဲ့
ကုသိုလ်ကို ရောင်းလိုက်ရင် လျော့မလျော့ တုရားရှင်ကို သွား
မေးပါတယ်။ တုရားရှင်က တန်ဖိုးခွဲယူပြီး ရောင်းတာပဲ
ဖြစ်ဖြစ်၊ တန်ဖိုးမယူဘဲ ပေးဝေတာပဲဖြစ်ဖြစ် မူလကုသိုလ်
ရှင်မှာ လျော့မသွားဘူး။ အနုမောဒနာ ပြုသူတွေမှာတော့
ကုသိုလ်တွေ ထပ်တူထပ်မျှ ရတယ်လို့ ဟောတယ်။ မဟာ
ဒုဂ်ဟာ တန်ဖိုးယူပြီး အမျှဝေတယ်။ သူငွေသူကြွယ်တွေက
ပိုက်ဆံပေးပြီး သာဓုခေတ်ကြတယ်။ ဒါကတော့ အမျှဝေရုံ
တွင်မက ပြုလုပ်ပြီးတဲ့ ကုသိုလ်ကို အမျှရောင်းလို့လဲ ရတယ်
ဆိုတဲ့ သာဓက ဖြစ်ပါတယ်။

မေး။ အမျှဝေတဲ့ အခါ ဘာဖြစ်လို့ ယမမင်းကို
ထည့်ဝေရသလဲ။ ယမမင်းဆိုတာ တာလဲ။

ဖြေ။ ။ ယမမင်း ဆိုတာက အကုသိုလ်ကံကြောင့် ငရဲကျခံရမယ့် ဆတ္တဝါတွေကို ငရဲဂိတ်ဝက လွတ်နိုင်မယ့်ကုသိုလ်ပြုဖူး မပြုဖူး စစ်ဆေး မေးမြန်းကာ ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုဖူးသူဖြစ်ပါက ငရဲမှလွတ်ကာ လူ့ပြည်နတ်ပြည်သို့ တစ်ပျို့တံ့ပုဒ္ဓါလ်ကို ယမမင်းလို့ ခေါ်တယ်။ ငရဲမကျသင့်တဲ့သူတွေ့မကျအောင် စစ်ဆေး ကယ်တင်သူဖြစ်တယ်။

ယမမင်းဟာ ငရဲကိုရောက်လာတဲ့ လူကို သူ့အို၊ သူ့နာ၊ သူ့သေ ကလေးတွေကို တွေ့တဲ့အခါ တရားသံဝေဂရပြီး ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုဖူး မပြုဖူး မေးပါတယ်။ ကုသိုလ်ကောင်းမှု တစ်ခုခုပြုဖူးတာကို သတိရပြီး ဖော်ပြနိုင်ရင် ငရဲက လွတ်ခွင့်ပြုပါတယ်။ ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုစဉ်က ယမမင်းကို အမျှအတမ်း ပေးဝေမယ်ဆိုရင် ကုသိုလ်ပြုသူ ကာယကံရှင်က မေ့နေသည့်တိုင်အောင် အမျှဝေခြင်း ခံရတဲ့ ယမမင်းကြီး ကိုယ်တိုင်က သတိရပြီး သင်ဟာ ဘယ်နေ့ ဘယ်ရက်က ဘယ်နေရာ ဘယ်လို ကောင်းမှုတွေကို ပြုလုပ်ပြီး ကျွန်ုပ် ယမမင်းကိုတောင် အမျှဝေခဲ့သေးဘယ် မဟုတ်လားလို့ ထုတ်ဖော်သတိပေးပါတယ်။ ကိုယ်ပြုခဲ့တဲ့ကုသိုလ်ကို ကိုယ်တိုင် မေ့နေရင်တောင်မှ ယမမင်းကြီးက သတိပေးနိုင်ဖို့အတွက် ကုသိုလ် ကောင်းမှုပြုတိုင်း အမျှဝေတဲ့အခါတိုင်း ယမမင်းကြီး၏ အမျှပေးဝေရမယ်လို့ ဥပရိပဏ္ဍာသ အဋ္ဌကထာမှာ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။

သူ့ကြွယ်တစ်ဦးဟာ မဟာစေတီကို ဖြတ်လေးပန်းကုံး တစ်ခုကိုလှူပြီး ယမမင်းကြီးကိုပါ အမျှပေးဝေ ခဲ့ပါတယ်။ သေတဲ့အခါ အဲဒီကုသိုလ်ကို မေ့ပြီး ငရဲဂိတ်ဝကို ရောက်

သွားတယ်။ ကုသိုလ်ကောင်းမှု လုပ်ခဲ့ဖူးတာကို သတိမရဘူး။ ဒီတော့ ယမမင်းကြီးက ဖြတ်လေးပန်း တစ်ကုံးကို မဟာစေတီကို ပူဇော်ပြီး ကျွန်ုပ် ယမမင်းကြီးကိုပါ အမျှဝေပေးသေးတာပဲလို့ သတိပေးတော့မှ သတိရပြီး ငရဲက လွတ်သွားဖူးတယ်။ ဒါကြောင့် ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုပြီးရင် အမျှဝေပါ။ ယမမင်းကို သီးခြားနာမည်ခေါ်ပြီး အမျှဝေပေးပါ။

မေး။ ။ ကွယ်လွန်သူ မိဘ၊ ဘိုးဘွား၊ ဆွေမျိုးမျှားကို ဘာဖြစ်လို့ အမျှဝေရသလဲ။

ဖြေ။ လူ့စစ်ယောက်သေရင် ဘဝငါးမျိုးကို ရောက်နိုင်တယ်။ ၁-ငရဲ၊ ၂-တိရစ္ဆာန်-၃-ပြိတ္တာ၊ ၄-အသုရကယ်၊ ၅-လူ့ဘဝ၊ ၆-နတ်ပြည်ဆိုတဲ့ ဘဝငါးမျိုးကို ရောက်နိုင်တယ်။ ဒီဘဝငါးမျိုးအနက် ပြိတ္တာဘဝ ရောက်နေမယ်ဆိုရင် ကျန်တဲ့ ဆွေမျိုးသားချင်းတွေက ကုသိုလ်ပြုပြီး အမျှပေးဝေရင် အဲဒီဆွေမျိုး ပြိတ္တာတွေ ကြားသိပြီး သာဓုခေါ်နိုင်ရင် ပြိတ္တာဘဝက ဈာတ်လွတ်ပြီး ကောင်းရာသုဂတိ ရောက်နိုင်တယ်။

ကိုယ်ရဲ့ မိဘ၊ ဘိုးဘွား၊ ဆွေမျိုးတွေဟာ ပြိတ္တာဘဝ ရောက်မယ် မရောက်ဘူးဆိုတာဟာ အတတ် မပြောနိုင်ပေမယ့် တကယ်လို့မျှား ရောက်နေခဲ့သော် ကုသိုလ်အဖို့ကိုရပြီး ကောင်းရာသုဂတိ ရောက်ပါစေဆိုတဲ့ စေတနာ စိတ်ထားနဲ့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုပြီးတိုင်း မိဘ၊ ဘိုးဘွား၊ ဆွေမျိုးတွေကို အမျှ ပေးဝေရမယ်။ ဒါကြောင့် သိင်္ဂါလောဝဒါဒေသနာ သားသမီးကျင့် ငါးပါးထဲမှာ အလှူဒါန ပြုပြီးတိုင်း

ကုယ်လွန်သူ မိဘ၊ ဘိုးဘွား၊ ဆွေမျိုးတွေကို အမျှဝေရမယ်
လို့ ဘုရားရှင်က ဟောထားတယ်။ ဒါနပြုပြီးတိုင်း ဆွေမျိုး
ပြိတ္တာတွေ အမျှဝေကြပါ။

မေး။ ။ပတ္တိဒါန အမျှပေးဝေပြီး ဘာဆက်လုပ်ပါ
သလဲ။

ဖြေ။ ။အမျှပေးဝေပြီးရင် မိမိကဲ့သို့ ကုသိုလ်ကောင်းမှု
ပြုပြီး အမျှပေးဝေတဲ့ သူတော်ကောင်းတွေ ရှိတယ်။ အဲဒီ
သူတော်ကောင်းတွေပေးဝေတဲ့ ပတ္တိဒါန အမျှဝေတဲ့ ကုသိုလ်
ကို ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ သာဓု အနုမောဒနာလို့ ခေါ်
ရမယ်။ ဒီလို သာဓု အနုမောဒနာ ခေါ်တာကို ပုညကရိယ
ဝတ္ထု ၁၀-ပါးထဲမှာ ပတ္တာအနုမောဒနာလို့ ခေါ်တယ်။
အခု သူတစ်ပါးပြုတဲ့ ကုသိုလ်အဖို့ကို သာဓုခေါ်တဲ့အတွက်
မူလကုသိုလ် ပြုသူနဲ့အတူ ကုသိုလ်ထပ်ရတယ်။

မေး။ ။ပြိတ္တာတွေဟာ ကုသိုလ်ရှင်က အမျှဝေလို့
သာဓုခေါ်မှ ပတ္တာ အနုမော ဒနာ ကုသိုလ် ရသလား။ အမျှ
ပေးဝေတဲ့ ကောင်းမှု ကုသိုလ်ပြုတာကို မြင်ရ ကြားရလို့
သာဓုခေါ်ရင်ကော ပတ္တာအနုမောဒနာ ကုသိုလ် ရပါသလား။

ဖြေ။ ။ပြိတ္တာတွေဟာ ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုတဲ့လူက
အမျှပေးဝေလို့ သာဓုအနုမောဒနာခေါ်မှ ပတ္တာအနုမောဒနာ
ကုသိုလ်ရပါတယ်။ အမျှမဝေဘဲ မြင်လို့ ကြားလို့ သာဓု
ခေါ်ရုံနဲ့ ပတ္တာအနုမောဒနာ ကုသိုလ် မရပါဘူး။

သာဓုကပြရမယ်ဆိုရင်တော့ ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးဟာ ဝေဠု
ဝန်ကျောင်းကို ဆောက်လုပ်ပြီး ဘုရားရှင်ကို လှူဒါန်း
ပါတယ်။ ကျောင်းအလှူ ရေစက်ချ ပဲ့တော်ကြီးလဲ အကြီး
အကျယ် ကျင်းပတယ်။ ဒီလို ကောင်းမှုပြုနေတာကို ရှေး

ယခင်က ဆွေမျိုးတော်ဖူးတဲ့ ပြိတ္တာတွေက တွေ့နေ မြင်နေရ
ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးက ဆွေမျိုး ပြိတ္တာ
တွေကို အမျှမဝေတဲ့အတွက် သာဓု မခေါ်ရပါဘူး။ ဒါကြောင့်
ကျောင်းရေစက်ချပဲ့ကြီး ပြီးတဲ့ညမှာ ဆွေမျိုး ပြိတ္တာတွေက
ကိုယ်ထပ်ပြုပြီး အသံတွေဆူညံ ဆော်ဟပ်ပါတယ်။ ဒါကို
ဘုရားရှင်ကို သွားလျှောက်တော့ ဆွေမျိုး ပြိတ္တာတွေက
မင်းကြီးကို သတိပေးတာ ဖြစ်တယ်။ မင်းကြီး ကုသိုလ်ပြုပြီး
အမျှမဝေလို့ သာဓုမခေါ်ရလို့ သူတို့ရှိကြောင်း သိအောင်
သတိပေးတာဖြစ်တယ်လို့ မိန့်ပါတယ်။ ဒါနဲ့ မင်းကြီးက
ဘုရားအမျှရှိတဲ့ ဆံဇာတော်တွေကို ပင့်ပြီး ဆွမ်းသင်္ကန်း
သေည် လှူဒါန်း ကုသိုလ်ပြုပြီးတော့ အမျှဝေပါတယ်။
ဒီတော့မှ သာဓုခေါ်ရလို့ ချမ်းသာသူခ ရကြတယ်လို့
ဓမ္မပဒမှာ ပြပါတယ်။

ဆီဂါဝိလာဝါဒသုတ် သားသမီး ကျင့်ဝတ် ငါးပါးမှာ
ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုပြီးရင် မိဘ၊ ဘိုးဘွား၊ ဆွေမျိုး ပြိတ္တာ
တွေကို အမျှဝေဖို့ ဝတ္ထုတရားတစ်ခု ပါပါတယ်။ တကယ်
လို့သာ ကျန်ရစ်တဲ့သားသမီးက အမျှမဝေလဲ ဆွေမျိုးပြိတ္တာ
တွေက ကျန်ရစ်သူတွေ ကုသိုလ်ပြုတာကို စောင့်ကြည့်ပြီး
သာဓုခေါ်လို့ ရတယ်ဆိုရင် ဒီလိုအမျှဝေဖို့ တာဝန် ဝတ္ထုတရား
ကို သီးသန့်ဖော်ပြမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ စောင့်ကြည့် သာဓု
ခေါ်လို့ မရလို့သာ ဆွေမျိုး ပြိတ္တာတွေကို အမျှဝေခိုင်း
တာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီသာဓုကနစ်ခုကို ကြည့်လိုက်ရင် ကုသိုလ်ပြုသူက အမျှ
မဝေဘဲ တွေ့မြင် ကြားသိလို့ သာဓုခေါ်ရုံနဲ့ ပတ္တာအနုမောဒနာ
မဖြစ်ဘူးလို့ မှတ်ပါ။

လောကသဘာဝယူတ္တိကို ကြည့်ရှင်လဲ ပိုင်ရှင်က မပေးတဲ့ ပစ္စည်းကို လူတစ်ယောက်ဟာ ရယူပိုင်ခွင့် မရှိပါဘူး။ မူလကုသိုလ်ပိုင်ရှင်က အမျှ ပေးဝေခြင်း မပြုဘဲ သာဓုခေါ်လို ပတ္တာနုမောဒန ကုသိုလ်ရရှိ မရှိပါဘူး။

ဒါကြောင့် ကုသိုလ်ပြုသူအဖို့ အမျှအတမ်း ပေးဝေရတာ တာ ဘာမှ ဝန်လေး ပင်ပန်းတဲ့ အလုပ်မဟုတ်ပေမယ့် ဆွေမျိုး ပြိတ္တာတွေအဖို့ မစားရ မသောက်ရ အလွန် ဆင်းရဲလှတဲ့ ပြိတ္တာဘုံတဝက လွတ်မြောက်ခြင်းဆိုတဲ့ မဟာ ချမ်းသာကြီး ကို ရရှိစေနိုင်တဲ့အတွက် ဒါနပြုတိုင်း ကုသိုလ်ပြုပြီးတိုင်း ဆွေမျိုး ပြိတ္တာတွေကို အမျှအတမ်းဝေကြဖို့ အထူးသတိ ပြုသင့်ကြပါတယ်။

မေး။ ။ ခိုးခိုးလူတွေဟာ ကုသိုလ်ရှင်က အမျှမဝေဘဲ ကုသိုလ်ပြုနေတာကို တွေ့ရ၊ ကြားရလို့ သာဓုအနုမောဒနာ ခေါ်ရင်ကော ကုသိုလ်ရပါသလား။

ဖြေ။ ။ အလှူရှင်က အမျှမဝေဘဲ သာဓုအနုမောဒနာ ခေါ်ရင်လဲ ကုသိုလ်တော့ ရပါတယ်။ အထက်မှာပြောတာက ပြိတ္တာတွေ လက်ငင်း အကျိုးခံစားခွင့် မရှိတာကို ပြခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ကောသလမင်းကြီးမှာ အသဒိသအလှူ ဘယ်သူမှ ဘယ်တုန်းကမှ မလှူပူးတဲ့ ဘုရားတစ်ဆူအတွင်း တစ်ကြိမ်သာ လှူနိုင်တဲ့ တစ်နေ့တည်း တစ်ဆယ့်လေးကုဋေကုန် အလှူကြီးကို ပေးလှူပါတယ်။ အဲဒီအလှူမှာ ကာဠအမတ်ကတော့ တစ်နေ့တည်း တစ်ဆယ့်လေးကုဋေ လှူပစ်တာ မတွေ့မြန်းတိ၊ ပစ်တာပဲ။ အာအကျိုးမှ ရှိမှလဲ မဟုတ်ဘူး။ ဒီရဟန်းတွေကလဲ စားပြီး အိပ်ကြမှာပဲလို့ စိတ်ထဲမှာ မနာလို ဝန်တို

ဖြစ်တယ်။ ဇုဏအမတ်ကတော့ ဒီအလှူမျိုး ဘုရင်မို့သာ လှူနိုင်ပေတယ်။ ဒီအလှူရဲ့အဖို့ကို သတ္တဝါတွေ အမျှတော့ ပေးဝေမှာပါပဲ။ ငါလဲ ဒီကောင်းမှုကို ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ သာဓုအနုမောဒနာ ခေါ်ပါထယ်လို့ ချီးကျူးတယ်။

ဒီအမတ်နှစ်ယောက်ရဲ့ အကြံကို ဘုရားရှင်ကသိတော့ ဒီအလှူရဲ့ အကျိုးတရားတွေကို ဟောရင် ကာဠအမတ်ဟာ ဦးခေါင်း ခုနစ်စိပ်ကွဲမယ်။ ဇုဏအမတ်ကတော့ သောတာပန် တည်မယ်ဆိုတာကို မြင်တော့ ကာဠကို သနားသောအားဖြင့် ဒီအလှူတော်ကြီးရဲ့ အကျိုးတရားတွေ မဟောဘဲ ဘုရားရှင်က ကြံသွားတယ်။ ကောသလမင်းကြီးက တရားမချီးမြှင့်ဘဲ ကြံသွားလို့ စိတ်မကောင်းဘူး။ ဘုရားကျောင်းတော်ကို လိုက်ပြီး ဘာကြောင့် အနုမောဒနာတရား မဟောပါသလဲလို့ လျှောက်ထားတယ်။ ဘုရားရှင်က အမတ်နှစ်ယောက်ရဲ့ အကြံဖြစ်ပုံ၊ ကာဠ ဒုက္ခရောက်မှာမြင်လို့ မယောပုံကို မိန့်ကြားတယ်။

ဘုရင်ကြီးက ကာဠအမတ်ကို ခေါ်ပြီး “မင်း ပိုက်ဆံ မပါတ ငါပစ္စည်း ငါလှူတာ မင်း ဘာဖြစ်လို့ မနာလိုဝန်တို့ ရသလဲ” ဆိုပြီး တိုင်းပြည်က နှင်ထုတ်လိုက်တယ်။ အလှူကို ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာရုံတဲ့ ဇုဏအမတ်ကိုတော့ ဘုရင်သတ္တာတော်တွေနဲ့ ၇-ရက်တိတိ အလှူပြုခွင့် ပေးတယ်။ ဒီတော့မှ ဘုရားရှင်က မင်းကြီး လှူမိုက်တွေကတော့ သူတစ်ပါး အလှူပေးတာကို မနာလို ဝန်တို့ဖြစ်ကာ အပါယ်ဒုက္ခတိ ရောက်ရတယ်။ ပညာရှိ လူလိမ္မာတွေကတော့ သူများပြုတဲ့ အလှူတွေကို ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ သာဓုအနုမောဒနာ ခေါ်ပြီး

လူနတ်ချမ်းသာကို စံစားရတယ်လို့ တရား ဟောပါတယ်။
ဇုနာအမတ်ဟာလဲ သောတာပန် တည်သွားပါတယ်။ ဒါ
ကြောင့် သူများလှူဒါနကို မနာလိုဝန်တို့တဲ့ ကာဠုအမတ်လို
မမှိုက်ကြဘဲ သူများအလှူကို ဝမ်းသာအားရ သာဓုခေါ်ပြီး
ကုသိုလ် ဝေဓုရအောင် ယူနိုင်တဲ့ ဇုနာအမတ်လို လူလိမ္မာ
ပညာရှိတွေ ဖြစ်နိုင်ကြပါစေ။

မေး။ ကိုယ်တိုင် ကောင်းမှု မပြုဘဲ သာဓု ခေါ်ရုံနဲ့
ကုသိုလ်ဝေဓု ရနိုင်ပါ့မလား။

ဖြေ။ ရနိုင်ပါတယ်။ သိလာနိသံသဇာတ်မှာ သူတော်
စင် ကုန်သည်ကြီးနဲ့ တပည့် နှာပိတက ဘဝကောပျက်ပြီး
ပစ်လယ်ထဲ ကျွန်းတစ်ခုပေါ် ဧကန်နေရာမှ အရိယာကုန်သည်
ကတော့ ဥပုသ်ခေတ် မေတ္တာပို့တယ်။ နှာပိတကတော့
လိပ်ဥ ငှက်ဥတွေ ရှာစားနေတယ်။ နဂါးမင်းက လှေတစ်စင်း
ဖန်ဆင်းပြီး သူတော်ကောင်း ကုန်သည်ကို ခေါ်တယ်။
ငှက်ဥ လိပ်ဥစားတဲ့ တပည့်ကိုတော့ မခေါ်နိုင်ဘူးလို့ ပြော
တယ်။ ဒီအခါ ကုန်သည်က သူ့ရဲ့ ကုသိုလ်အဖို့ကို အမျှ
အတမ်း ပေးဝေတယ်။ တပည့်က သာဓုခေါ်တယ်။ ဒီတော့မှ
နဂါးမင်းက တပည့် နှာပိတကိုလဲ လှေပေါ် တက်လိုက်ခွင့်
ပြုတယ်။

ဝိသာခါကျောင်းအမကြီး ပုဗ္ဗာရုံကျောင်းကြီးကိုဆောက်
လုပ် လှူဒါန်းပြီးတဲ့အခါ အမျှဝေတယ်။ အမျိုးသမီးတစ်ဦး
ဟာ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ အနုမောဒနာ ခေါ်တယ်။ သေ
တော့ နတ်ပြည်မှာ ဝမ်းနားကြီးကျယ်တဲ့ ဝိမာန်ကြီးပိုင် နတ်
သမီး သွားဖြစ်တယ်။ အနုရုဒ္ဓါ နတ်ပြည်ရောက်လို့ ဘာ

ဖြစ်လို့ ဒီလို ဝမ်းနားကြီးကျယ်တဲ့ ဝိမာန်ပိုင်ရှင် ဖြစ်ရသလဲ
မေးတဲ့အခါ ဝိသာခါရဲ့ ကျောင်းအလှူ အမျှဝေတဲ့အခါ
သာဓုခေါ်ခဲ့ရလို့ ဖြစ်ကြောင်း လျှောက်ထားတယ်။

ဒါကြောင့် အမျှဝေလို့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ သာဓု
အနုမောဒနာ ခေါ်ရင် ကုသိုလ်ဝေဓုကို ရနိုင်တယ်။ အကုန်
အကျမပျား။ အလုပ်မပပ်ပန်းဘဲ အလွယ်တကူ ကုသိုလ်ရ
နိုင်တဲ့ သာဓုခေါ်ခြင်း လုပ်ငန်းကို ယုံယုံကြည်ကြည် ပြုလုပ်
ဆင်ကြပါတယ်။

မေး။ အမျှပေးဝေတဲ့အခါ ဘာဖြစ်လို့ ကြေးစည်
တီးကြပါသလဲ။

ဖြေ။ ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုတဲ့အခါ ကိုယ်မှာရပြီးတဲ့
ကုသိုလ်ကို အခြားသူတွေ ထပ်တူရဖို့ အမျှပေးဝေတယ်။
ပေးဝေရာမှာ ကိုယ်ရဲ့အသံက သိပ်မကျယ်ဘူး။ အဝေးက
ကြားအောင် အကျယ်ကြီး ထော်ပြောလို့လဲ ပတ်ဝန်းကျင်
လူတွေမှာ အနှောင့်အယှက်ဖြစ်ဖို့ ရှိတယ်။ ဒါကြောင့် အမျှ
ပေးဝေနေပါတယ်။ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ သာဓုအနုမော
ဒနာ ခေါ်ကြပါလို့ တိုက်တွန်းတဲ့အခန်းနဲ့ အသံပေးတဲ့
အနေနဲ့ အမျှဝေပြီးရှင် ကြေးစည် တီးခတ်လေ့ရှိပါတယ်။
ကြေးစည်သံ ကြားရင်လဲ ကြားရသူ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေ သာဓု
သာဓု သာဓုလို့ အနုမောဒနာ ပြုကြပါတယ်။ အမျှပေး
ဝေမှုနဲ့ သိရအောင်လို့ ကြေးစည်တီး ကြေညာခြင်း ဖြစ်
ပါတယ်။

မေး။ ပတ္တာနုမောဒနာ သာဓုအနုမောဒနာ တယ်လို့
ခေါ်ရသလဲ။

ဖြေ။ ။ သူ့ထော်ကောင်း သူ့မြတ်လောင်းတို့ ပေးဝေ
သော ကုသိုလ်ကောင်းမှု၏ အဖို့ကို အကျွန်ုပ် ဝမ်းမြောက်
ဝမ်းသာ သာဓုအနုမောဒနာ ခေါ်ဆိုပါ၏။ သာဓု သာဓု
သာဓုလို့ အနုမောဒနာ ပြုရမယ်။

...၀...

(၁၃)

ဘာဝနာ ပုတီးစိပ်ခန်း

မေး။ ။ အမျှဝေ သာဓုခေါ်ပြီးရင် ဘာလုပ်ကြပါ
သလဲ။

ဖြေ။ ။ ဗုဒ္ဓဘာသာ အများစု အထူးသဖြင့် လူငယ်ပိုင်း
ကတော့ အမျှဝေ သာဓုခေါ်ပြီးရင် ဦးဆုံးကြိမ်ချပြီး ဘာ
သာရေး လုပ်ငန်းကို အဆုံးသတ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဆက်ကြီး
ရွယ်ကြီး သူတွေကတော့ အပြီးမသတ်သေးပါဘူး။ ဘုရားရွှေ
ထိုင်ပြီးတော့ ဖြစ်ဖြစ်၊ ပက်လက်ကုလားထိုင် အိပ်ရာ ခုတင်
ပေါ်မှာ ဖြစ်ဖြစ် ပုတီးစိပ်ပါတယ်။

မေး။ ။ ပုတီးစိပ်တယ်ဆိုတာ ဘာလဲ။

ဖြေ။ ။ ပုတီးစိပ်ဆိုတာ စိတ်ဓာတ်တည်ငြိမ်မှု သမာဓိ
ရရှိအတွက် ပြင်ပအာရုံတွေကို စိတ်မရောက်စေဘဲ ကမ္မဋ္ဌာန်း
အာရုံတစ်ခုမှာ စိတ်ကို တည်ငြိမ်နေအောင် ပွားများတာ
ဖြစ်ပါတယ်။ ဇီလိပွားများတဲ့နေရာမှာ စိတ်ဆိုတာက ဖမ်း
ချုပ်ဖို့ ခဲယဉ်းတယ်။ အလွန် လျင်မြန်တယ်။ ပြင်ပအာရုံတွေကို

ဖြန့်ပြီး ကျက်စားတတ်တယ်။ စိတ်ကို ထိန်းဖို့ခက်တော့ ရုပ်
ဝတ္ထုဖြစ်တဲ့ ပုတီးရဲ့ အကူအညီယူပြီး စိတ်ကိုတည်ငြိမ်အောင်
လုပ်ရတယ်။ ဒါကို ပုတီးစိပ်တယ်လို့ ခေါ်တယ်။

မေး။ ။ပုတီးစိပ်ပါ၊ ပုတီးစိပ်ရမယ်လို့ ပိဋကတ်မှာ
ဘုရားဟောခဲ့ပါသလား။

ဖြေ။ ။နိကာယ်ငါးခု၊ ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ၊
ဋီကာတွေမှာ ပုတီးစိပ်တာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဟောထား ရေး
ထားတာ မတွေ့ရပါဘူး။ ယခု ဗုဒ္ဓဘာသာ မြန်မာလူမျိုးတွေ
အိမ်ထိုင်မှာလိုလို ပုတီးရှိပြီး လူကြီးတိုင်းလိုလို ပုတီးစိပ်ကြ
ပါတယ်။ ပိဋကတ်ဆတ်ကျမ်းတဲ့ ဆရာတော်ကြီးများလဲ ပုတီး
စိပ်ကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် မြန်မာဆရာတော်တွေ ပြုစုရေး
သားလဲ ကျမ်းဂန်တွေမှာလဲ ပုတီးစိပ်တာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး
ရေးထားတာ မတွေ့ရပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ဘာသာရေး လိုက်
စားတဲ့လူတွေထေ ဘုန်းကြီးတွေထေ မြန်မာတစ်ပြည်လုံးမှာ
ရှေးအခါကတည်းက အခုထိ ပုတီးစိပ်နေကြတာပါ။

မေး။ ။ပုတီးစိပ်တာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပိဋကတ်မှာ မပြဘူး
ဆိုရင် ပုတီးစိပ်တာဟာ ဘာသာရေး လုပ်ငန်းလား။

ဖြေ။ ။ပုတီးစိပ်ပါ၊ ပုတီးကို ဘယ်လိုစိပ်ရမယ်လို့ သာ
ပိဋကတ်မှာ မပြတာပါ။ ပုတီးစိပ်တဲ့ လုပ်ငန်းရဲ့ အနှစ်သာရ
ကတော့ ဘာသာရေးလုပ်ငန်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေ
လုပ်ဆောင်ရမယ့် ဘာသာရေး အဓိကလုပ်ငန်းကြီး သုံးခု
ရှိတယ်။ ဒါန-အလှူပေးရမယ်၊ သီလ-ကိုယ်ကျင့်တရားသီလ

စောင့်ထိန်းရမယ်၊ ဘာဝနာ-ကမ္မဋ္ဌာန်း၊ ဘာဝနာ စီးဖြန်း
ရမယ်ဆိုပြီး အဓိက ကုသိုလ်ရေးလုပ်ငန်းကြီး သုံးခုရှိတယ်။
ပုတီးစိပ်တာဟာ အဲဒီ လုပ်ငန်းကြီး သုံးခုထဲက နောက်ဆုံး
ဖြစ်တဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်း၊ ဘာဝနာ စီးဖြန်းခြင်းအလုပ် ဖြစ်ပါတယ်။
ကမ္မဋ္ဌာန်း၊ ဘာဝနာ စီးဖြန်းမှုကို ပိဋကတ်မှာတော့ စိတ်နဲ့
စီးဖြန်းဖို့ ဟောပါတယ်။ ဒါကြောင့် ပုတီးစိပ်တယ်ဆိုတာ
ကမ္မဋ္ဌာန်း၊ ဘာဝနာ ပွားများတာ ဖြစ်တဲ့အတွက် ဘာသာ
ရေးရဲ့ ပြင်ပလုပ်ငန်း မဟုတ်ပါဘူး။

မေး။ ။ဘုရားက စိတ်နဲ့ စီးဖြန်းဖို့ ဟောတာကို လူတွေ
က ဘာဖြစ်လို့ ပုတီးစိပ်နဲ့ လုပ်ပါသလဲ။

ဖြေ။ ။ဘုရားက စိတ်နဲ့ စီးဖြန်းဖို့ ဟောပေမယ့် လူ
တွေက ပုတီးစိပ်နဲ့ စီးဖြန်းတာ အကြောင်းရှိပါတယ်။ ကမ္မ
ဋ္ဌာန်း၊ ဘာဝနာ ပွားတယ် ဆိုတာက စိတ်တည်ငြိမ်မှုအတွက်
ဖြစ်ပါတယ်။ စိတ်ကပျံ့လွင့်တဲ့သဘော၊ လျင်မြန်တဲ့သဘော
ရှိတယ်။

ထိုထိုအာရုံတွေကို အနှံ့ ရောက်သွားတတ်တယ်။ ဒီလို
အဖမ်းရခက်တဲ့အတွက် ပုတီးဆိုတဲ့ ရုပ်ဝတ္ထု အကူအညီယူပြီး
ရှေးဆရာတော်ကြီးတွေက စိတ်နဲ့ပုံရပါတယ်။ ပုတီးစိပ်က
လက်မှာရှိနေတော့ စိတ်ဟာ တခြားကို ပျံ့လွင့်သွားဦးတော့
ချက်ချင်း ပြန်သတိရပြီး ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံပေါ် ပြန်တပ်နိုင်
တယ်။ ဘုရားရှင်ရဲ့ ဝုဏ်တော်တွေကို အောက်မေ့သတိရဖို့
အတွက် ရုပ်ပွားစေတီတော် တည်ထားပေးရသလိုပါပဲ။ ကမ္မ
ဋ္ဌာန်းအာရုံမှာ စိတ်မြဲနေဖို့ ပုတီးစိပ် အသုံးပြုနည်းကို ရှေး

ဆရာတော်တို့ စီစဉ်ခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။ ပုတီးပေါ်ဘဲ ဂုဏ်တော်တွေကို ဆင်ခြင်တာနဲ့ ပုတီးကိုင်ပြီး ဂုဏ်တော်တွေကို ဆင်ခြင်တာ ဘယ်သူက စွဲမြဲမှု ရှိတယ်ဆိုတာကို လက်တွေ့ လုပ်ကြည့်ရင် ပုတီးစိပ်ရဲ့ အကျိုးကို သိနိုင်ပါတယ်။ မိလို အကျိုးလက်တွေ့ရှိလို့ ပိဋကမှာ မပါပေမယ့် ရှေးဆရာတော်တွေက စီစဉ်ခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဖြေ။ ။ပုတီးစိပ်တော့ ဘာတွေ စိပ်ရသလဲ။

မေး။ ။ပုတီးစိပ်တယ် ဆိုတာ ဘာဝနာပွားတာ ဖြစ်တယ်။ ဘာဝနာက သမထဘာဝနာ၊ ဝိပဿနာဘာဝနာ ဆိုပြီး နှစ်မျိုးရှိတယ်။ သမထကမ္မဋ္ဌာန်း သမထဘာဝနာက ၄၀ ရှိတယ်။ အဲဒီ ၄၀ ထဲက ယနေ့ မြန်မာအများစု စီးဖြန်းနေတဲ့ ဘာဝနာကတော့ အနုဿတိ ၁၀ ပါးထဲမှာ ပါတဲ့ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ဘုရားရှင်ရဲ့ ဂုဏ်တော်တွေကို ပွားများခြင်းကို အပြုလုပ်များပါတယ်။ ဂုဏ်တော်ပုတီးတွေကို စိပ်နေကြပါတယ်။ ဝိပဿနာ ဘာဝနာကတော့ မြင်မြင်သမျှ သက်ရှိ သက်မဲ့တွေဟာ အမြဲမရှိသောကြောင့် အနိစ္စ၊ ဆင်းရဲခြင်းကြောင့် ဒုက္ခ၊ အစိုးမရသောကြောင့် အနတ္တဟု ထင်တယ်လဲ။ ရှုပွား ဆင်ခြင်ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဂုဏ်တော်လက္ခဏာ သုံးပါးကို ပွားများမှု အရေအတွက်ကို ပုတီးလုံးရေနဲ့ မှတ်တာကို ပုတီးစိပ်တယ်လို့ ခေါ်တာပါ။

မေး။ ။လက်တွေ့ဂုဏ်တော် ပုတီးစိပ်နည်းကို ညွှန်ပြပါ။

ဖြေ။ ။ဘုရားရှေ့မှာ သက်သာသလို ထိုင်ပြီးတော့ ဖြစ်ဖြစ်၊ ပက်လက်ကုလားထိုင်၊ ခုတင်ပေါ်မှာ သက်သာသလိုထိုင်ပြီး၊ လဲလျောင်းပြီး ဖြစ်ဖြစ်၊ အခြားအာရုံတွေကို

စိတ်မထောက်အောင် မျက်စိကို မှိတ်ထားပြီး (ဘေးပတ်ဝန်းကျင် အဆံ့များ တိတ်ဆိတ်နေချိန်ဆိုလျှင် ပိုကောင်းသည်။) မိမိစိတ်အာရုံဆဲမှာ သက်တော်ထင်ရှား ဘုရားရှင်ရဲ့ပုံ ပေါ်လာအောင် အာရုံပြုပါ။ ပြီးမှ ဘုရားဂုဏ်တော်ကိုးပါးထဲက အရဟံဂုဏ်တော် တစ်မျိုးတည်းကို အရဟံတစ်ခါဆို ပုတီးတစ်လုံးချ၊ အရဟံ တစ်ခါဆို ပုတီးတစ်လုံးချပြီး ပါဠိလို စိပ်ချင်လဲ စိပ်နိုင်တယ်။ အရဟံ အရဟံဆိုပြီး ပါဠိလိုစိပ်ရင် ပူဇော်အထူးကို ခံယူတော်မူထိုက်သော မြတ်စွာဘုရားဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ဟာ ထင်ပေါ်စေရမယ်။ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော မြတ်စွာဘုရားဆိုပြီး ပုတီးတစ်လုံးချ၊ မိလို မြန်မာလို ပွားများတာက ပိုကောင်းတယ်။

ဂုဏ်တော် ကိုးပါးထဲက အခြား ဂုဏ်တော် တစ်ခုခုကိုလဲ ဒီအတိုင်း စိပ်နိုင်တယ်။ ဘုရားရှင်ကို အာရုံပေါ်မှာ စိတ်တည်ငြိမ်နေဖို့ မိမိစိတ်အစဉ်မှာ ဘုရားရှင်ရဲ့ ဂုဏ်တော်တွေသာ ထင်မြင်နေဖို့လိုတယ်။ ဂုဏ်တော် တစ်ပါးတည်းကို မဟုတ်။ ဂုဏ်တော်ကိုးပါးကို တစ်ပါးပြီး တစ်ပါး ဆက်ပွား၊ အဂဝါပြီး အရဟံ ပြန်ဆက်ပွားရင်လဲ ရတယ်။ ကိုယ်သတ်မှတ်ထားတဲ့ ပုတီးပတ်ကို ရတော့ ရပ်လိုက်ရုံပါ။

ဝိပဿနာ ဘာဝနာပွား၍ ပုတီးစိပ်နည်းကတော့ မြင်မြင်သမျှ သစ်၊ ခဲတွေရဲ့ မမြဲပုံ ဆင်းရဲပုံ အစိုးမရပုံတွေကို ဉာဏ်မှာ ဆင်ခြင်ပြီး နာမဂ္ဂပုံ အနိစ္စ - နာမ်ရပ်တည်းတို့သည် အမြဲမရှိ အနိစ္စဆိုပြီး ပုတီးတစ်လုံး ချရမယ်။ နာမဂ္ဂပုံ ဒုက္ခ - နာမ်ရပ်တည်းတို့သည် ဆင်းရဲ၏ ဒုက္ခ။ နာမဂ္ဂပုံ အနတ္တ -

နာမ်ရပ်ဘုရားတို့သည် အစိုးမရ အနတ္တဟု စိတ်မှာဆပ်ခြင်းပြု၊
ပုတီးထပ်လုံးစီ ချောမယ်။ အဓိဋ္ဌာန်သတ်မှတ်ထားတဲ့ ပုတီး
ပတ်ပြီးတော့ ရပ်လိုက်ရုံပါပဲ။

မေး။ ။ပုတီးစိပ် မပါဘဲ ဂုဏ်တော်တွေကို ဆောက်မေ့
အနိစ္စ ဗုက္ခ အနတ္တကို ရှုလို့ရပါသလား။

ဖြေ။ ။ရပါတယ်။ အတူတူပါပဲ။ ပိဋကတ်မှာလဲ စိတ်
မှာ ပွားများဆပ်ခြင်းဖို့ ဉာဏ်နဲ့မြင်အောင် ရှုဖို့သာ ဆိုပါ
တယ်။ ဒါကြောင့် ပုတီးမပါဘဲ ရပါတယ်။ ပုတီးမပါဘဲ
ဂုဏ်တော်တွေနဲ့ လက္ခဏာသုံးပါးကို ဆပ်ခြင်း ရှုပွားနိုင်မှင်
တော့ ပိုပြီး အဆင့်အတန်း မြင့်တင်ပေး။ ဒါကြောင့်
အခုသတ် ကမ္မဋ္ဌာန်းရိပ်သာတွေမှာ ပုတီးမပါဘဲ သမထ
ဝိပဿနာတွေကို ရှုဖို့သာ သင်ပြကြပါတယ်။ ပုတီးစိပ်ဖို့
မသင်ပြကြပါဘူး။

မေး။ ။ဂုဏ်တော်တွေကို ဉာဏ်မှာမဆင်ခြင်ဘဲ အရယ်
အရယ် အနိစ္စ ဗုက္ခ အနတ္တ သေည်ဆိုပြီး ပုတီးလုံးတွေ
ချဆွားတာ မှန်ပါသလား။

ဖြေ။ ။မမှန်ပါဘူး။ ပုတီး ဘယ်နှစ်ပတ် စိပ်မယ်ဆိုတဲ့
အဓိဋ္ဌာန်ကရ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို မစဉ်းစားဘဲ အမြန်ဆို
အမြန်စိပ်သွားတာက အကျိုးမမျှားလှပါဘူး။ ဒါကြောင့်
ပုတီးပတ် မပြည့်ချင် နေပါစေ။ ပုတီးပတ်အရေ နည်းချင်
နည်းပါစေ။ ဂုဏ်တော်တွေကို တကယ်ဉာဏ်မာ ပေါ်လာ
အောင် ရပ်နာမ်တရားတွေရဲ့ မမြဲပုံ ထင်းရဲပုံ အစိုးမရပုံ
ပေါ်လာအောင် ဆင်ခြင် ရှုမှတ်ရပါမယ်။ ပုတီးစိပ်တယ်
ဆိုတာ နာမ်လုပ်ငန်း စိတ်လုပ်ငန်း ဖြစ်တယ်။ ဂိဏ်ဟာ မျှ

လွင့်တဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ ဂုဏ်ဘက်တွေ ပွားများမှုထဲမှာ
တည်ငြိမ်နေရင် လောဘ ဒေါသ မောဟဒက္ခ မမြင်ဘူး။
အကုသိုလ်စိတ်တွေ ပဝင်ဘူး။ ဒီလို စိတ်တည်ငြိမ်အတွက်
သမထ ဘာဝနာကို ပွားရတယ်။ ဂုဏ်တော်ပုတီး စိပ်ရတယ်။
ပုတီးစိပ်တဲ့နေရာမှာ အရေအတွက်ထက် အရည်အချင်းက
ပိုအရေးကြီးတယ်။ ဒါကြောင့် ပုတီးကို အပြေးမစိပ်ပါနဲ့။

မေး။ ။လမထအားထုတ်လို့ အကြားအမြင် ရတယ်
ဆိုတာ မှန်ပါသလား။ ကျပ်ဂန်မှာ ရှိပါသလား။

ဖြေ။ ။မှန်ပါတယ်။ တကယ်အားထုတ်လို့ သမာဓိ
အား တကယ်ကောင်းလာရင် အကြားအမြင် ရနိုင်ပါတယ်။
ဒိဗ္ဗစက္ခုနတ်မျက်စိ၊ ဒိဗ္ဗသောတ နတ်နားရတယ်လို့ ဆိုပါ
တယ်။ အာဒေသနာ ပါဠိဟာရိယလို့ ခေါ်ပါတယ်။

မေး။ ။အကြားအမြင် ရတယ်ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ
နောက်ပိုင်းမှာ ဘာဖြစ်လို့ အကြားအမြင်တွေ မကြည်လင်ဘဲ
အမှားမှားတွေ ဖြစ်ကုန်ကြပါသလဲ။

ဖြေ။ ။အကြားအမြင် ရတယ်။ ထင်နိုး စင်ဆင်းနိုင်
တယ်ဆိုတာတွေဟာ လောကီတရားတွေ၊ လောကီ ယဉ်ကျေးမှု
တွေ ဖြစ်ပါတယ်။ လောကီ အဘိညာဉ်တွေဟာ သမာဓိအား
ကောင်းတဲ့ကခါ ဖြစ်ပေါ်လာပြီး သမာဓိအား နည်းတဲ့ကခါ
ပျောက်ကွယ်နိုင်ပါတယ်။ သမာဓိအားနည်းလာတော့လောကီ
ဒေါသစတုဒီဝဂ္ဂတရားတွေ ဝင်လာဘဲ ဘယ် အစီအစဉ်မှာ
အကြားအမြင်တွေ စွန့်တင်နိုးတော့ဟာ ပျောက်ကွယ်သွား
ပါတယ်။ လောကီဖြစ်တဲ့ နှာရိအဘိညာဉ်တွေဟာ လောကုတ္တရာ

ဖြစ်တဲ့ မင်္ဂလီလ်ဘုရားတွေလို မမြဲပါဘူး။ သောတာပန် သကဒါဂါမ်တွေ လောကုတ္တရာတရားတွေက တစ်ခါရပြီးရင် ပြန်ပြီး ပျောက်ကွယ်တယ်လို့ မရှိပါဘူး။ ဈာန်တွေ အကြားအမြင် တွေကတော့ ပြန်ပျောက်ကွယ်သွားနိုင်တယ်လို့ မှတ်ပါ။ ဒါကြောင့် အချို့ အကြားအမြင် ပေါက်သူတွေဟာ လတ်လာတာ ဘုန်းကြီးမှု လောဘဘက်ကို လိုက်သွားတဲ့အခါ အကြားအမြင်တွေဟာ မမှန်တော့ဘဲ ဖြစ်ရပါတယ်။

မေး။ ။ သမထ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆိုတာ ဘာလဲ၊ သမထအား ထုတ်ရင် ဘာဖြစ်မလဲ။

ဖြေ။ ။ သမထ ကမ္မဋ္ဌာန်းတွေဟာ ကိလေသာအပူတွေကို ငြိမ်းအေးစေသောကြောင့် သမထလို့ ခေါ်တယ်။ သမထ ကမ္မဋ္ဌာန်းလေးဆယ်ထဲက တစ်ပါးပါးကို စွဲစွဲမြဲမြဲ ပွားများနေရင် ကိလေသာငြိမ်းပြီး စိတ်ဓာတ် တည်ငြိမ်မှုကို ရမယ်။ မိသမထအား ကောင်းလာရင် ဈာန် ၄-ပါး အဆင့်ဆင့်ကို ရမယ်။ ပိဗ္ဗကျေခေါ် အမြင်ဓာတ်၊ ပိဗ္ဗသောတခေါ် အကြားဓာတ်၊ ပရစိတ္တံ ဝိဇာနနခေါ် သူတစ်ပါးပဲ စိတ်ကို သိမြင်မှု၊ ပုဗ္ဗေနိ ဝါသာနုဿတိခေါ် ရှေးဘဝတွေကို ပြန်လည်အောက်မေ့ မြင်သိနိုင်မှု၊ ဣဒ္ဓိဝိဓခေါ် တန်ခိုးဖန်ဆင်းနိုင်မှုစတဲ့ လောကီ အဘိညာဉ်တွေ ရနိုင်တယ်။

သမထ အားကောင်းပြီး စိတ်တည်ငြိမ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ လောကီလိင်း ဖြစ်တဲ့ ဈာန် အဘိညာဉ် တွေကို မသွားဘဲ ရုပ်နာမ်တရားတွေရဲ့ မမြဲမှု၊ ဆင်းရဲမှု အစိုးမရမှုကို သုံးသပ် ဆင်ခြင်ခြင်းဖြင့် ဝိပဿနာနယ်ကို ကူးလိုက်ရင် ဈာန်အဘိညာဉ်ပေရဘဲ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာ

အဆင့်ဆင့် ဖြစ်သွားနိုင်တယ်။ ဒါဟာ သမထရဲ့ အစွမ်းပါပဲ။

မေး။ ။ ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆိုတာ ဘာလဲ၊ ဝိပဿနာ အားထုတ်ရင် ဘာဖြစ်မလဲ။

ဖြေ။ ။ ရှိရှိသမျှ ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရတွေဟာ အမြဲမရှိ ဆင်းရဲ၏၊ အစိုးမရဟု အဖန်ဖန် ရှုမြင်သုံးသပ်မှုကို ဝိပဿနာလို့ ခေါ်တယ်။ ဝိပဿနာသုံးပါးကို အထပ်ထပ် ရှုမြင် သုံးသပ်ရင် ရုပ်နာမ်တရားတွေကို တပ်မက်စွဲလမ်းမှု မဖြစ်တော့ဘူး။ မတပ်မက်ရင် ငြီးငွေ့လာမယ်။ ငြီးငွေ့ရင် ဝိရုပ်နာမ်တွေ ချုပ်ငြိမ်းထု နိဗ္ဗာန်ကို ဖျက်မှောက် ပြုနိုင်တဲ့ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ် ရဟန္တာ အဆင့်ဆင့် ဖြစ်သွားနိုင်တယ်။ ရဟန္တာဖြစ်ပြီးရင်တော့ သာသာရေးကို စွဲလမ်းဆုံးဖြဲ။ နောက် မင်္ဂလီလ်ပတ်သက်ပြီး တာမုလုပ်မလုပ် မလိုတော့ဘူး။ လောကီဈာန် အကြားအမြင်တွေလိုလို တစ်ခါ ပြန်ပျောက်သွားရိုး မရှိဘူး။ ဒါ ဝိပဿနာရဲ့လှိုင့်တဲ့ အကျိုး ဖြစ်ပါတယ်။ အရဟတ္တမဂ်ကိုရမှု ရဟန္တာဖြစ်မှုဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေရဲ့ နောက်ဆုံး ရည်မှန်းချက် ပန်းတိုင်ပါပဲ။ ရဟန္တာ အဖြစ်ထက် ပိုမြင့်တဲ့ သာသာရေးရည်မှန်းချက် မရှိတော့ဘူး။

မေး။ ။ တရားထိုင်တယ်ဆိုတာ ဘာလဲ၊ တရားထိုင်တော့ ဘာဖြစ်မလဲ။

ဖြေ။ ။ တရားထိုင်တယ် ဆိုတာက ဗုဒ္ဓဘာသာတွေရဲ့ လိုရင်းအကျဆုံး အဆင့်မြင့်ဆုံး ကျင့်ဝတ်ဖြစ်တယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေရဲ့ ပန်းတိုင်က ရုပ်နာမ်တို့ချုပ်ရာ တဏှာကုန်

မင်းရာ နိဗ္ဗာန်တို့ ရောက်ဖို့ ပြစ်တယ်။ အဲဒီ နိဗ္ဗာန်ရောက်ဖို့ အတွက် လက်ရွေးစရာတို့ကို အားထုတ်ကြတယ်။ အားထုတ် ကုံအခါ ဘုရားရွေး သို့မဟုတ် ဆိတ်ငြိမ်ရ နေရာမှာ ကိုယ်ကို မတ်မတ်ထားသို့ပြီး ထွက်သက် ဝင်သက်ကို မလွတ်စမ်း ဘိအောင် နှာသီးပျားနှုတ်ခမ်းမှာ တိုးထွက် သွားတာကို သိအောင် လက်နဲ့ ဝှမုတ်ရတယ်။ အဲဒီလိုထိုင်ပြီး ဝှမုတ်ရလို့ ငရားထိုင်တယ်လို့ ခေါ်တယ်။ လက်တွေ့ အားထုတ်နည်း အကျယ်ကိုတော့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်တို့ တရားအားထုတ်နည်း စာအုပ် တွေဖတ်၊ ဆရာကောင်း (သို့မဟုတ်) ရိပ်သာတစ်ခုကို ချဉ်း ကပ်ပြီး လေ့လာ အားထုတ်သင့်ပါတယ်။

မေး။ ။ သမထမပါဘဲ ဝိပဿနာကို ဝှမုတ်အားထုတ်လို့ ရပါသလား။

ဖြေ။ ။ ပါရမီ ရင့်ပြီး ညက်အမြင် ရင့်နေသူတွေဟာ စိတ်တည်ငြိမ်မှု သမာဓိရရှိအတွက် သမထ ဘာဝနာကို အားထုတ်စရာ မလိုပါဘူး။ ဘုရားရှင်လက်ထက် တရားဟော တော်မူပြီး သောတာပန် စသည် ဖြစ်သွားတယ်ဆိုတာ ဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်တွေပါ။

ဒါပေမယ့် သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာတော့ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာဆိုတဲ့ အဆင့်ဆုံးဆင့်ကို အစဉ်အတိုင်း တက်ရပါ တယ်။ ရှေးဦးစွာ အကျင့်သီလ စင်ကြယ်ရမယ်။ နောက် သမာဓိရအောင် စိတ်တည်ငြိမ်အောင် သမထကို အားထုတ် ရမယ်။ ပြီးမှ ရုပ်နာမ်ဓမ္မတွေကို ရှုပြီး ဝိပဿနာကို ပွား ရမယ်။

မေး။ ။ ဝိပဿနာကို ဆက်မရှုဘဲ သမထကို ဆက်ပွား ရင် တာဖြစ်မလဲ။ ဈာန်ပုဂ္ဂိုလ်သေရင် တယ်မှာ ဖြစ်မလဲ။

ဖြေ။ ။ ရပါတယ်။ သမထအားထုတ်လို့ သမာဓိအား ကောင်းတဲ့အခါ ပထမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန်ဆိုတဲ့ ဈာန်လေးဆင့်ကို ရမယ်။ ဈာန်ရထမြစ်နဲ့ သေရင် မြဟွာဘုံ ၂၀-မှာ မြဟွာဖြစ်ပြီး ဈာန်ချမ်းသာကို စံစားနေနိုင်မယ်။ မြဟွာပြည် ဆိုတာက အထက်မှူး ဝမ်း ကျောင်းမှ တာဝါးပွားရေးမှ လုပ်စရာမလိုဘူး။ ဟာအားဟာ ရမှ စားစရာလဲမလိုဘူး။ လောကီအာရုံပေါက်လဲ မခံစား ကြတော့ဘူး။ ပြီးတော့ သမာဓိ အားကောင်းတဲ့အခါ ရှေး ဘဝကို မြန်မြင်နိုင်တယ် (ပုဗ္ဗနိဝါသာနုဿတိအဘိညာဉ်)။ အဝေးကိုလှမ်းမြင်နိုင်တယ် (ဒိဗ္ဗကျေ အဘိညာဉ်)။ အဝေးက အသံကို လှမ်းကြားနိုင်တယ် (ဒိဗ္ဗသေဝတ အဘိညာဉ်) (အကြားအမြင် ပေါက်တယ်)။ တန်ခိုး ဖန်ဆင်းနိုင်တယ် (ဣဒ္ဓိဝိဓ အဘိညာဉ်)။ ထုတစ်ပါးစိတ်မှာ ဘူးတွေ စိတ်ကူး နေတယ်ဆိုတာ သိနိုင်တယ် (ပရဝိတ္တဝိဇာနန အဘိညာဉ်) တွေကို ရနိုင်တယ်။ ဒါဟာ သမထခွဲစွမ်းအားပဲ။

မေး။ ။ ဈာန်အဘိညာဉ်တွေရပြီး ဝိပဿနာရှုပြီး မဂ် ဖိုလ်ရအောင် အားထုတ်လို့ ဖြစ်ပါသလား။

ဖြေ။ ။ ဖြစ်ပါတယ်။ ဈာန်အဘိညာဉ် တွေက တစ်ဆင့် မဂ်ဖိုလ်ကို ကူးတလဲ ရှိပါတယ်။

မေး။ ။ ဈာန်ရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ဈာန်ပြန်လျှော့သလို မဂ်ရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ မဂ်ပြန်လျှော့တတ်ပါသလား။

ဖြေ။ ။မဂ်ဖိုလ်ရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ မဂ်ဖိုလ်က မြန်မာလျှာတော့ပါဘူး။ ရပြီးတဲ့ မဂ်ဖိုလ်ဟာမြဲပါတယ်။ အထက်ဆင့်၊ အထက်မဂ်ကိုသာ တစ်ဆင့်ပြီး တစ်ဆင့် တက်သွားပါတယ်။ အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်က ရိုးရိုးပုထုဇဉ် မြန်မြန်တယ်လို့ မခိုဘူး။

မေး။ ။သောတာပန်စတဲ့ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တွေ သေရင် တယ်ဘဝမှာ ဘာသွားဖြစ်သလဲ။

ဖြေ။ ။သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ လောကီစည်းစိမ်တွေကို ခံစားမေ့လျော့နေရင် အများဆုံး (၇)ဘဝ လူမြန်ဖြစ်နိုင်တယ်။ တစ်ဘဝ နှစ်ဘဝ အတွင်းမှာလဲ အထက်မဂ်ဖိုလ်တွေကို ရသွားနိုင်တယ်။ (၇)ဘဝထက်တော့ ပိုပြီး ပဋိသန္ဓေ မနေနိုင်ဘူး။ သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သေပြီး လူ့ပြည်မှာ တစ်ကြိမ်ပဲ မြန်ဖြစ်နိုင်တယ်။ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ သေပြီး ရင် လူ့ပြည်မှာ လူမြန်မဖြစ်ရဘူး။ အထက်ဗြဟ္မာ့ဘုံမှာဖြစ်ပြီး ရဟန္တာဖြစ်ကာ နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်ရတယ်။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ် သေရင်တော့ ဘယ်ဘုံမှာမှ ဘာမှ မြန်မဖြစ်တော့ဘူး။ ခန္ဓာငါးပါး ချုပ်ငြိမ်းပြီး တဏှာကုန်ခမ်းရာ အေးငြိမ်းချမ်းသာတဲ့ နိဗ္ဗာန် ရောက်သွားတယ်။

... ၀ ...

(၁၄)

ဒါနခန်း

မေး။ ။ဒါန=အလှူပေးတယ်ဆိုတာ ဘာလဲ။

ဖြေ။ ။ဒါန=အလှူပေးတယ် ဆိုတာက ပေးလှူလိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ သန္တာန်မှာဖြစ်တဲ့ စေတနာကို ဒါနလို့ ခေါ်တယ်။ စေတနာရှိမှ ပေးလှူဖြစ်တယ်။ စေတနာမရှိက မပေးလှူဖြစ်။ ဒါန ဖြစ်မြောက်ရေးမှာ စေတနာက အကြောင်းရင်း ဖြစ်လို့ စေတနာကို ဒါနလို့ ခေါ်ရတယ်။ စေတနာ ဒါနလို့ ခေါ်တယ်။

ထဲဒီ စေတနာနဲ့ အတူတကွ ဖြစ်တဲ့ လိုချင်တပ်မက်မှု မရှိဘဲ စွန့်လွှတ်ပေးကမ်းမှု အလောဘကိုလဲ ဒါနလို့ ခေါ်နိုင်တယ်။ လောဘစိတ်များနေရင် အလှူ မဖြစ်ဘူး။ လောဘနည်းမှ အလှူဖြစ်တယ်။

မေး။ ။ဒါန ဒေဝီ=အလှူကို ပေးလှူ၏ ဆိုတဲ့စကား မှာ စေတနာတွေကို ပေးလိုက်တာလား။

ဖြေ။ ။ဒါနဒေဝီ ဆိုတဲ့ စကားမှာတော့ စေတနာကို ဒါနလို့ မခေါ်ဘူး။ လှူဒါန်းဖွယ်ရာ ပစ္စည်းဝတ္ထုတွေကို

ဒါနလို့ ခေါ်ရတယ်။ ဒါကြောင့် အထက်ပါ ပါဠိဝါကျကို မြန်မာပြန်ရင် ဒါန၊ ဆွမ်း၊ သင်္ကန်း၊ ကျောင်း၊ ဆေးစသော လှူဖွယ်ပစ္စည်းကို။ ဒေတီ၊ ပေးလှူ၏လို့ ပြန်ရမယ်။ လှူဖွယ်ပစ္စည်းတွေကို ဝတ္ထုဒါနလို့ ခေါ်ရတယ်။

မေး။ ။ စွန့်လွှတ်ပေးကမ်းမှ ဟုသမျှကို ဒါနလို့ ခေါ်ရပါသလား။

ဖြေ။ ။ ခံကြောက်၍ ပေးခြင်း၊ ပြန်ပေး ဝေးပြဲတွေကို ငွေပေးခြင်းမျိုး၊ လာဘ်ကို မျှော်ကိုး၍ ပေးခြင်း၊ သူ့ဆီက လက်ဆောင်လိုချင်၍ ကိုယ်က လက်ဆောင်ယူသွားခြင်းပျိုး၊ ချစ်ကြိုက်၍ ပိုးကြေးပန်းကြေး ပေးခြင်းမျိုးမှာ ဒါန မဖြစ်ပါ။

ဒါန နာမ ပရံ ဥဒ္ဓိဿ ဘုဗုဒ္ဓိ ပုတ္တိကာ အနာဒိဿဒါန ဝတ္ထု ပရိစ္ဆာဂစေတနာ = ဒါနဆိုတာ သူတစ်ပါးကို ရည်ရွယ်၍ ကံ ကံ၏အကျိုးကို ယုံကြည်သော ကမ္မဿကတာဉာဏ်ရှေ့သွားရုံတဲ စွန့်လှူကြောင်းစေတနာ၊ ထိုစေတနာ အရ ပေးလှူမှုကိုသာ ဒါနလို့ ခေါ်ရတယ်။

မေး။ ။ ဒါနမြောက်ဖို့ အင်္ဂါဘယ်နှစ်ပါးရှိသလဲ။

ဖြေ။ ။ (၁) အလှူပေး ပုဂ္ဂိုလ်၊ (၂) အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်၊ (၃) လှူဖွယ်ဝတ္ထု၊ (၄) လှူလိုသော စေတနာ၊ ဒီအင်္ဂါ ၄-ချက် ညီညွတ်ပြည့်စုံမှ အလှူမြောက်တယ်။

မေး။ ။ စေတီ ရုပ်ပွား တည်ထားတဲ့ အလှူရှင်တွေဟာ အလှူခံမရှိလို့ ဒါန မမြောက်ဘူးလား။

ဖြေ။ ။ မြောက်ပါတယ်။ လူတွေ သွားလာရာ ခရီးလမ်းဆုံမှာ ခေတုပန်းငွေကန်နဲ့ တူးထားလိုက်လျှင် - ခရီးသွားများ ခပ်ယုသုံးဆောင်နိုင်၏။ ခရီးသွား ခပ်သုံးသူများသည် အလှူခံဖြစ်နိုင်သကဲ့သို့ စေတီရုပ်ပွား တည်ထားပေးလိုက်ပါက နောင်လာ နောက်သားတို့ ပူးမြော်ရင် အဲဒီ ပူးမြော်သူတွေဟာ အလှူခံသတော့ သက်ဆက်တဲ့ဟာတုက် ရုပ်ပွားစေတီတည်ထားမှုဟာ ဒါနမြောက်တယ်လို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။

မေး။ ။ အလှူပေးတဲ့အခါမှာ ငရစ်စက်ချမှ အလှူမြောက်ပါသလား။

ဖြေ။ ။ ဒါနလက္ခဏာ ၄-ပါးမှာ ငရစ်စက်ချခြင်းလို့ မပါတဲ့အတွက် အင်္ဂါ-၄ပါး ပြည့်စုံရင် ငရစ်စက်မချဘဲ အလှူမြောက်ပါတယ်။

မေး။ ။ ငရစ်စက်မချဘဲ အလှူမြောက်ရင် ဘာဖြစ်လို့ ဗုဒ္ဓတာသာတွေဟာ အလှူ လှူပြီးရင် ငရစ်စက်ချနေကြသလဲ။

ဖြေ။ ။ ငရစ်စက်ချတယ် ဆိုတာက ဆုတောင်း အမျှ ဝေခြင်းကို လှူတွေကိုယ်စား ဘုန်းကြီးတွေက ဆိုပေးတာ ဖြစ်တယ်။ လူတွေ နှစ်တကျ မဆိုတတ်လို့ ဘုန်းကြီးတွေက ဆိုပေးထားခြင်း ဖြစ်တယ်။

မေး။ ။ ကျမ်းဂန်တွေမှာ ခပ်ဖြူတော်လှစဉ် တေတဝန် ကျောင်းတော်ကြီး လှူတဲ့အခါ ငရစ်စက်ချလှူတယ်လို့ ပါတယ်။ ဒီနေ့ မြန်မာတွေ ငရစ်စက်ချသလို ချပါသလား။

ဖြေ။ ။ ကျမ်းဂန်ထဲမှာပါတဲ့ ငရစ်စက်ချနည်းကတော့ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ရှိ လက်ထဲကို အလှူရှင်က ငရစ်စက်ချလိုက်

တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ အဓိပ္ပာယ်ကတော့ ဆင်ဖြူတော်
ကျောင်းတော်ကြီးတို့ဟာ မ၊ချိုပြီး ကိုယ်ထိ လက်ထောက်
သာဟတ္ထိကဒါနမြောက်မို့အတွက် အဲဒီမ၊ချိုမေနိုင်တဲ့ ဆင်ကြီး၊
ကျောင်းကြီးတွေအစား ရေကို ကိုယ်ထိ လက်ထောက် လှူတာ
ဖြစ်ပါတယ်။

မြန်မာပြည် ရေစက်ချနည်းကတော့ ကိုယ်ထိလက်ထောက်
လှူဒါန်းမှုကို ကိုယ်စားမပြုဘဲ အလှူတကာ ကိုယ်စား
ဘုန်းတော်ကြီးက ဆုတောင်း၊ အမျှဝေပေးတဲ့အနေနဲ့ ရှေး
ဆရာတော်ကြီးတွေက တီထွင်ခဲ့ပုံရပါတယ်။ ဒကာကိုယ်စား
ဘုန်းကြီးက ဆုတောင်း၊ အမျှဝေပေးတဲ့အခါ အလှူရှင်
ဒကာကို စိတ်မပျံ့လှူငိုအောင် ရေကို တစ်စက် တစ်စက်
ချခိုင်းတယ်လို့ ထင်ရပါတယ်။ ဒီလို တစ်စက် တစ်စက်ချတာ
ကို ကြည့်ပြီး ရေစက်ချဟယ်လို့ တွင်နေတာ ဖြစ်ပါတယ်။
ကျမ်းဂန်တွေမှာတော့ ဒက္ခိဏော ဒကံ-မြတ်သောအလှူရေ
ကို ပါတော့-ကျစေ၍၊ (ဝါ) ချ၍လို့သာ ဆိုတယ်။
ဥဒကမိန္ဒါ-ရေစက်လို့၊ ပါတော့-ကျစေ၍၊ ဝါ၊ ချ၍လို့
တော့ မတွေ့ရပါဘူး။

မေး။ ။ဒါနဟာ သံသရာ ရှည်စေတယ် ဆိုတာ မှန်ပါ
သလား။

ဖြေ။ ။မဟုတ်ပါဘူး။ သံသရာမှ လွတ်မြောက်လိုတဲ့
အလောင်းတော်တွေဟာ ဒါနဟာ သံသရာမှ ထွက်မြောက်
ကြောင်း ဖြစ်လို့သာ ဒါနပါရမီကို ပြုလုပ်ကြပါတယ်။ပါရမီ
၁၀-ပါးမှာ ဘုရားလောင်းတွေဟာ ဒါနပါရမီကို ပထမဆုံး
ပြုကြပါတယ်။

အလောင်းတော်တွေဟာ မိမိအတွက် စုတဝ နောက်ဆုံး
သာယာရေးအတွက် ဘာဘန်ခုမဲ့ မသောင့်တကြ၊ သတ္တဝါ
အများ ကောင်းစားစေလို ချမ်းသာစေလိုသော စေတနာ
သာထား၍ လှူဒါန်းပေးကမ်းကြတယ်။ ဤဒါနမျိုးကို ပါရမီ
မြောက် ဒါနလို့ ခေါ်တယ်။ အကယ်၍ မထောင့်ထလိုလျှင်
လည်း သံသရာမှ လွတ်မြောက်ရေး အတွက် နိဗ္ဗာန်ကိုသာ
တောင့်တ၏။ ထိုစကားမှလွတ်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို တောင့်တသော
ဝနေနိဿိတဒါနသည် သံသရာကို မရှည်စေသည့်ပြင် သံသရာမှ
မြန်စွာ လွတ်မြောက်ကြောင်းပင် ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။

မေး။ ။အကျိုးကြီးအောင် တယ်လို့ လှူရမလဲ။

ဖြေ။ ။မလှမီ ဝမ်းမြောက်၊ လှဆဲမှာ စိတ်ကြည်လင်၊
လှပြီး ဝမ်းမြောက် ကြည်နူးခြင်းဆိုတဲ့ ဒကာဘက်က အင်္ဂါ
၃-ပါး၊ အလှစံဘက်က ဇာက-ဒေါသ-မောဟ ကင်းပြီးသူ၊
ကင်းအောင် ကျင့်နေသူ ဖြစ်ခြင်းဆိုတဲ့ အင်္ဂါ ၃-ပါးနဲ့ပြည့်
စုံရင် အကျိုးကြီးတယ်။

မဟာသမုဒ္ဒရာရေကို နှိုင်းဆမရသလို ဒီအင်္ဂါ ၆-ပါးနဲ့
ညီတဲ့ အလှူရဲ့ အကျိုးကျေးဇူးကိုလဲ နှိုင်းယှဉ်ရေတွက်မရဟု
အင်္ဂုတ္တိုရ်ဆက္ကနိပါတ် နန္ဒမာတာဥပါသိကာလ အလှူအကြောင်း
ဘုရား ဟောထားတယ်။

မေး။ ။ဥစ္စာပစ္စည်း ရှာဖွေရရင် တယ်လို့ ခွဲခြမ်းဝေ
ပန်ရမလဲ။

ဖြေ။ ။ကောသလ သံယုတ်မှာ သူဌေးကြီး တစ်ဦးဟာ
သိန်း ၈၀-ကြွယ်ဝတယ်။ မစားရင်၊ မလှူရင်ဘူး။ နေ့စဉ်

ပုန်းရည်နဲ့ ဆန်ကွဲထမင်းစားတယ်။ သူ့ထေတော့ သူ့ပစ္စည်း
တုရင် သိမ်းသွားတယ်။ ဒါကို အကြောင်းပြုပြီး တုရားရှင်
က....

လူသူမရှိရာ တောလဲ၌ တယ်သူမျှ သောက်သုံးရ
ခြင်း၊ မရှိဘဲ ခြောက်ခန်းသွားသော ရေကန်ကြီး
ပမာ လူညံ့များ၊ ဥစ္စာရသော် မိမိလည်း မစား
ရက်၊ သူ့တစ်ပါးကိုလည်း မပေးရက်ကြ။ ပညာ
ရှိကား၊ ဥစ္စာရသော် မိမိလည်း သုံးစား၊ အများ
ကိုစွဲလည်း ဆောင်လျက် ဆွေမျိုး အပေါင်းကို
ကျွေးမွေးကာ အကဲ့ရဲ့ မခံရ။ အချိုးပွမ်းသာခံရ၍
သေသော် နတ်ပြည်သို့သာ ရောက်ရ၏။

လို့ ဟောထားတယ်။ ဒီတော့ ကိုယ်ရှာလို့ ရရှိတဲ့ ပစ္စည်း
ဥစ္စာကို ပညာရှိသုံး သုံးနိုင်ကြဖို့ အထူးသတိပြုသင့်ပါတယ်။

မေး။ ။ ဒါနပြုတဲ့ လူဟာ ငွေကုန် လူပန်းတာပဲ အဖတ်
တင်တယ်ဆိုတာ မှန်ပါသလား။

ဖြေ။ ။ မမှန်ပါဘူး။ ဒါနပြုတယ်ဆိုတာက အခုအစိုးရ
ပင်ထောင်ပေး၊ ဝယ်သလိုပါပဲ။ မိုးဦးကျမှာ ခိုက်ပျိုးစရိတ်
တွေကို အစိုးရက ထုတ်ပေးထားပြီး စပါးပေါ်တော့ စပါး
မြွေရပါတယ်။ ပေးလှူတာဟာလဲ ပေးတဲ့အခါ ကုန်သွား
တာတော့ မှန်ပါတယ်။ အခုအခါ နောက်ဘဝအဆက်ဆက်
မှာ အကျိုးခံစားခန့်ခွဲမယ့် ကုသိုလ်ကို လိုယ်က မြန်ရလိုက်
ပါတယ်။ ကိုယ်ပိုင်တဲ့ ပစ္စည်းကို ယခုဘဝ တစ်သက်တာ
သုံးခဲ့ခြင်း မဟုတ်ဘဲ နောင်သံသရာ အဝအဆက်ဆက်မှာ
ကိုယ်နဲ့သုံးစွဲခိုင်း ကိုယ်နဲ့တစ်ပါတည်း ယူသွားခြင်းသာ ဖြစ်

ပါတယ်။ အဲဒီလို ကိုယ်ဘယ်ဘဝရောက်ရောက် ကိုယ်နဲ့တစ်တူ
အမြဲပါနေတဲ့အတွက် အနဂါမိကရွှေအိုး = ကိုယ်နဲ့ အမြဲပါ
နေတဲ့ ရွှေအိုးကြီးနဲ့ တူတယ်လို့ ကျမ်းဂန်မှာ ပြပါတယ်။

ဒီနေ့ ကျွန်တော်တို့ပိုင်တဲ့ ငွေတွေဟာ ဒီမြွေမာပြည်မှာသာ
သုံးလို့ရပါတယ်။ အမေရိကန်ဒေါ်လာသုံးတဲ့ နိုင်ငံကို သွား
တော့မယ်ဆိုရင် မြန်မာငွေလဲဌာနမှာ ထားခဲ့ပြီး ချက်လက်
မှတ်သာ ယူသွားရသလိုပါပဲ။ အလှူဒါနပြုတယ် ဆိုတာက
မြန်မာငွေတွေကို ငွေလဲခရီးဌာနမှာ သွင်းခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။
ပြီးတော့ ချက်လက်မှတ် ထုတ်ယူသွားသလို ကုသိုလ်စေတနာ
ဆိုတဲ့ ချက်လက်မှတ်ကို ထုတ်ယူထားခြင်း ဖြစ်တယ်။

လူတိုင်းဟာ ဘဝသံသရာခရီးကို သွားကြရမှာ ဖြစ်တော့
သံသရာခရီးမှာ သုံးလို့ရမယ့် စွဲလို့ရမယ့် ဒါနချက်လက်မှတ်
ကိုလဲ လဲလှယ်ထားကြဖို့ အထူး လိုအပ်ပါတယ်။

မေး။ ။ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း အကျင့်သီလ၊ စာမာမိ၊
ပညာ သုံးဆင့်သာ ပြပါတယ်။ ဒါန မပါဘူး မဟုတ်လား။

ဖြေ။ ။ မှန်ပါတယ်။ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာအဆင့်ဆင့်
တက်သွားရင် နိဗ္ဗာန်ရောက်သွားပါမယ်။ ဒါပေမယ့် နိဗ္ဗာန်
ခရီးကို တစ်တဝတည်း သွားလို့ ရောက်တာ မဟုတ်ပါဘူး။
တကယ်လို သာ အခု တစ်ဘဝတည်းနဲ့ နိဗ္ဗာန်ရောက်မှာ သေ
ချာတယ်ဆိုရင်တော့ ဒါနမပြုလဲ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ လူသူမရှိတဲ့
တောကြီးတောင်ကြီးထဲမှာ သစ် ပါး သွားခုတ်မယ့် လူဟာ
အဓိကလက်နက်ဖြစ်တဲ့ ဓားတွေ လှူတူ ကြီးတွေ ပါရုံလောက်
နဲ့ မလုံလောက်ပါဘူး။ သုံးရက် ငါးရက် ကြာမယ်ဆိုရင်

သုံးရက်၊ ငါးရက်စာ မိက္ခာပင်္ဂါလို့ပါတယ်။ မိက္ခာ မပါရင်
 တော့ သူ့ရဲ့ အမိကလုပ်ငန်း သစ်ငါးတွေကို မခုတ်မသယ်
 နိုင်တော့ပါဘူး။ အလားတူပါပဲ။ သံသရာခရီးပေါင်း တယ်
 လောက် လျှောက်ကြရဦးမယ်ကို မသိကြတဲ့ လူတွေဟာ
 စီခရီးရှည် အတောအတွင်းမှာ စားသုံးဖို့ မိက္ခာလိုပါတယ်။
 ဒါနဟာ အကောင်းဆုံး မိက္ခာထုပ် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါန
 ပါထေယျမှတ္တမံ-လို့ ဟောပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒါနဟာ
 နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း လမ်းစဉ်မဟုတ်ဝေမယ့် နိဗ္ဗာန်လမ်း
 ခရီးရှည်ကြီးကို လျှောက်တဲ့အခါမှာ မရှိမဖြစ် လိုအပ်တဲ့
 မိက္ခာထုပ်ကြီးဖြစ်လို့ မလွဲမသွေ ပြုလုပ်ရမယ့် ဘာသာရေး
 လုပ်ငန်းကြီး ဖြစ်တယ်လို့ မှတ်ပါ။

....o....

(၁၅)

ကံစီမံရာ

သုတအမေး။ ။ အရှင်ဂေါတမ၊ လူတွေဟာ လူချင်း
 တူပါလျက် အသက် တို့ရှည်၊ ရောဂါနည်း-များ၊ အဆင်း
 လှ-မလှ၊ အမြဲအရံ များ-မပျံ့ ။ စည်းစိမ်စွာ နည်း-
 များ၊ အမျိုး ယုတ်-မြတ်၊ ပညာရှိ-မဲ့ ကွဲပြားနေရတာ
 ဘာကြောင့်ပါလဲ။

တုံ့ဖြေ။ ။ လူလင်၊ သတ္တဝါတို့သည် ကံသာလျှင်
 မိမိစွာ ရှိကြတယ်။ ကံရှုံ့ အဖွဲ့ဝံတွေ ဖြစ်ကြတယ်။ ကံသာ
 လျှင် ဆွေမျိုး၊ ကံသာလျှင် မှီခိုရာ ရှိကြတယ်။ အယုတ်အမြတ်
 ချမ်းသာ ဆင်းရဲဖြစ်ဖို့ ကံသာလျှင် ဝေဖန်ပိုင်းခြား ပေးနေ
 တယ်။

သုတအမေး။ ။ လူတွေ ဘာကြောင့် အသက်တို-ရှည်
 ဖြစ်ရပါသလဲ။

တုံ့ဖြေ။ ။ လူလင်၊ သူ့ အသက်ကို သတ်လေ့ရှိသူ၊
 ကြမ်းကြုတ်ရက်စက် သနားကြင်နာမှု ကင်းတဲ့လူဟာ သေရင်
 ငရဲကို ရောက်ရမယ်။ ငရဲမရောက်ဘဲ လူလာဖြစ်ရင် အသက်
 တိုတတ်တယ်။

လူ့အသက် ဆတ်ခြင်းမှ ရှောင်လေ့ရှိသူ၊ သနားကြင်နာ
တတ်သူ၊ သတ္တဝါတွေ့၍ အကျိုးကို လိုလားသူဟာ သေရင်
နတ်ပြည်ရောက်ရမယ်၊ လူ့ပြည်မှာ ဖြစ်ရင်လဲ အသက်ရှည်
ရတယ်။

သုတအမေး။ ။လူတွေဟာ ဘာကြောင့် အနာရောဂါ
နည်းရ များရသလဲ။

တုရားရှင်ဖြေ။ ။တုတ်၊ လက်နက် စသည်ဖြင့် သတ္တဝါ
တွေ့ကို ညှဉ်းဆဲနိပ်စက်တတ်တဲ့လူဟာ သေရင် အပါယ်ရောက်
ရမယ်။ လူလာဖြစ်ရင် အနာရောဂါ များရတယ်။ အချို့
လူများက ညှဉ်းဆဲနိပ်စက်လေ့မရှိဘူး။ သူတို့သေသော် နတ်ပြည်
မှာ ဖြစ်ရတယ်။ လူ့ပြည်မှာဖြစ်ရင်လဲ အနာရောဂါ ကင်း
ကြတယ်။

သုတအမေး။ ။လူတွေဘာကြောင့် ရုပ်ဆိုး-ရုပ်ချော
ဖြစ်ကြရပါသလဲ။

တုရားရှင်ဖြေ။ ။အချို့လူတွေဟာ အမျက်ဒေါသ
ကြီးတယ်၊ မနှစ်သက်ဖွယ်စကား၊ ကြမ်းတမ်းတဲ့ စကားကို
ပြောဆိုကြတယ်။ ထိုသူတွေ သေရင် ငရဲရောက်ရတယ်။ လူ့ပြည်
မှာ လာဖြစ်ရင်လဲ အရုပ်ဆိုးကြတယ်။

အချို့လူတွေကတော့ အမျက်မထွက်၊ မကြမ်းတမ်း၊
သည်းခံတတ်တယ်။ ထိုသူတို့သေရင် နတ်ပြည် ရောက်ရတယ်။
လူလာဖြစ်ပြန်ရင်လဲ အဆင်းလှပ ရှချင်ဖွယ် ရှိကြတယ်။

သုတအမေး။ ။လူတွေ ဘာကြောင့် အခြံအရံ နည်းကြ
များကြပါသလဲ။

တုရားရှင်ဖြေ။ ။အချို့လူတွေဟာ သူတစ်ပါးတို့ လာဘ်
ရမှု၊ အရိအသေ၊ အမြတ်အနိုး၊ အပူဇော်ခံရမှုကို မနာလို
ဖြူကြ၏။ ထိုသူတို့သေလျှင် ငရဲပြည်ကိုရောက်၍ လူဖြစ်ပြန်
သောအခါ အခြံအရံမရှိ ဖြစ်ရတတ်တယ်။

သူတစ်ပါး၊ လာဘ်ရခြင်း၊ အရိအသေ၊ အမြတ်အနိုး
အပူဇော် ရှိခိုးခံရမှုကို မနာလို ဝန်တိုမှုမဖြစ်၊ ထိုသူ သေ
သောအခါ နတ်ပြည်မှာ ဖြစ်ရတယ်။ လူလာဖြစ်ပြန်တော့လဲ
အခြံအရံ များကြရတယ်။

သုတအမေး။ ။လူတွေဟာ ဘာကြောင့် ဧည့်ခံမိ
နည်းများ ကွဲပြားကြပါသပါသလဲ။

တုရားရှင်ဖြေ။ ။အချို့လူတွေဟာ သမဏဗြဟ္မဏဝေါ
ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ပေးလှူ ပူဇော်မှု မပြုကြဘူး။ ပေးလှူလို
အကျိုးမရှိဟု မှားယွင်းစွာ ယူဆကြတယ်။ ထိုလူတွေ သေတဲ့
အခါ ငရဲမှာ ဖြစ်ရတယ်။ လူလာဖြစ်ပြန်တော့ ဧည့်ခံမိ
ဥစ္စာ နည်းပါးကြတယ်။

အချို့ကတော့ သမဏဗြဟ္မဏ ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ဆွမ်း၊
သက်န်း၊ ကျောင်း၊ ဆေးပစ္စည်းလေးပါးကို ပေးလှူကြတယ်။
ထိုသူတွေဟာ သေရင် နတ်ပြည်ရောက်ရတယ်။ လူလာဖြစ်ပြန်
ရင် စည်းစိမ်ဥစ္စာ ပေါများကြတယ်။

သုတအမေး။ ။လူတွေဟာ ဘာကြောင့် အမျိုးယုတ်ကြ
မြတ်ကြပါသလဲ။

တုရားရှင်ဖြေ။ ။အချို့လူတွေဟာ မာန်မာန ခက်ထန်
ထောင်လွှားကြတယ်။ ရိုသေမြတ်နိုး ရိုခိုးပူဇော်ထိုက်သူကို
မရှိသေ မမြတ်နိုး၊ မရှိခိုး၊ မပူဇော်၊ ထိုလူတို့ သေရင်
ငရဲပြည်မှာဖြစ်၍ လူဖြစ်ပြန်သောအခါ အမျိုးယုတ်မာ

အောက်ကျ နောက်ကျ တဝမှာ ဆင်းဆင်းရဲရဲတဝမှာ လာ
ဖြစ်ရတယ်။

အချို့ လူများကတော့ မာန်မာန မသတင်း၊ ရိုသေမြတ်နိုး
ရိုခိုးပူဇော်ထိုက်သူကို ပူဇော်တယ်။ ထိုသူသေရင် နတ်ပြည်
ရောက်တယ်။ လူ့ပြည်လာဖြစ်ရင် အမျိုးမြတ်၍ ဂုဏ်သရေရှိ
အထက်တန်းလွှာမှာ လာဖြစ်ရတယ်။

လူ့ဘဝမေး။ ။လူ့ဘဝ တာကြောင့် ပညာမဲ့ ပညာရှိ
ဖြစ်ကြပါသလဲ။

ဘုရားရှင်ဖြေ။ ။အချို့ သူများသည် သမဏဗြဟ္မာကပညာ
ဘတ်မြောက်သူကို ချဉ်းကပ်၍ ဆွေးနွေးပေးမြန်း နာခံ
ပုတ်သားလေ့မရှိ။ ထိုလူမျိုးသေရင် လဲဖြစ်ရတတ်၍ လူ့ပြည်
လာသောအခါ ပညာမဲ့ကြ၏။ ဉာဏ်ထိုင်းကြ၏။

အချို့ သူများကား သမဏဗြဟ္မာက ဂုဏ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သံ ချဉ်း
ကပ်လျက် အကောင်း၊ အဆိုး အကြောင်း အကျိုးတရား
သဘောတို့ကို ဆွေးနွေးပေးမြန်းကြ၏။ ထိုသူတို့ သေသော်
နတ်ပြည်မှာ ဖြစ်၍ လူ့ပြည်လာမြန်သောအခါ ပညာရှိ၏။ ဉာဏ်
ဘက်မြန်၏။

မေး။ ။အထက်ပါ မကောင်းမှု ကောင်းမှုတွေဟာ
နောက်တဝမှာ အကျိုးပေးပါသလား။ ဝိပဇ္ဇာပွန် တဝမှာ
အကျိုးမပေးဘူးလား။

ဖြေ။ ။အထက်ပါ ကောင်းမှုတွေကို ပြုလုပ်သူတွေ
ဟာ အခုတဝမှာ လက်ဝင်းဝိဇ္ဇာ အကျိုးတွေကို ခံစားနိုင်
ပါတယ်။ မကောင်းတဲ့ အပြစ်တွေကို ပြုလုပ်တဲ့ သူတွေ
ဟာလဲ ချက်ချင်း လက်ဝင်း မကောင်းတဲ့ အကျိုးကို ခံစား
ကြရပါတယ်။ ဒါတွေကတော့ မျက်မြင်ဝိဇ္ဇာဖြစ်လို့ ဘုရား

ရှင်က သီးခြားမဟောတာ ဖြစ်ပါတယ်။ သုဘက မေးလို့
ဘုရားရှင် ဖြေထားတဲ့ ပိဋိပြုသမျှ ကံသာလျှင် အကြောင်း
ရပ်။ ထိုကံ၏ အမွေခံသာ ဖြစ်ကြရမည်ကို နှလုံးသွင်းပြီး
ကောင်းတဲ့ အကျိုးတွေရအောင် ကောင်းတာတွေ လုပ်ဖို့
မကောင်းတဲ့ အကျိုးတွေ မဖြစ်ရအောင် မကောင်းတာတွေ
မလုပ်ဖို့အောင် သတိပြုအပ်ပေသတည်း။ ။

....o....

အပြည့်အစုံကိုကား သစ်ယုမှတ်သားခြင်း မပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ကြပေ။

ယခုခေတ် သိပ္ပံပညာ ထွန်းကား၍ အရာရာကို ဆန်းစစ်လက်ခံလိုမှုများ ထွန်းကားလာသောအခါ အချို့သော ဘာသာရေးကျင့်ဝတ်များကို ဝေဖန်ဆန်းစစ်လာကြသည်။ ထိုသို့ ဆန်းစစ်ရာ၌ လိုဘာသာရေး ကျင့်ဝတ်များကို စိစဉ်ထားသော မြန်မာဘိုးတေးတို့၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို မသိသဖြင့် အဓိပ္ပာယ်မရှိသကဲ့သို့ ထင်မြင်မှတ်ယူ ဝေဖန်ကြကုန်သည်။ မိမိကိုယ်တိုင် မှတ်ယူထားရုံက ကြံဘာသာရေး ကျင့်ဝတ်များ မည်သို့မှားသည် စသည်ဖြင့် မိမိကိုယ်ကို ပညာတတ်ကြီး ထင်အောင် ပြောဟောကြသည်။

ထိုသို့ ပြောဟောသူက ပရိုလ် ကာလဒေသကို ကြည့်၍ ဟောထားသော သုတ္တန်ပါဠိကို တရားဝေ စွဲမှတ်နှုတ်ဆိုကာ ယုတ္တိယုတ္တရီရှိ ပြောဟောသောအခါ မူလက ဘာအဓိပ္ပာယ်မှ မသိဘဲ ဘယ်လိုရည်ရွယ်ချက်နှင့် ရှေးမြန်မာတို့ ဤသို့ စိစဉ်ခဲ့သည်ကို မသိဘဲ ပါဠိဘာသာဆိုရိုးကိုသာ ရွတ်တတ်၍ အသိဉာဏ်နှင့် မယှဉ်သည့် မိရိုးဖလာ ဗုဒ္ဓဘာသာတို့သည် အဟုတ်ကပ်ကုန်ကြသည်။ ထိုဆရာမျိုးကိုပင် ဆရာတစ်ဆူ အဖြစ် ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ကြသည်။ မှန်ကန်သော ဘာသာတရားပေါ်၌ သံသယတွေ့ ဖြစ်လာကြသည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်မှန်သမျှ မိမိပြုလုပ်နေသော ရွတ်ဆိုနေသော ဘာသာရေးဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်ချက်များကို အဓိပ္ပာယ် သိထားသင့်သည်။ ရည်ရွယ်ချက်ကို သိထားသင့်သည်။ ဤသို့ ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် မည်သည့် အကျိုးအာနိသင်များ ခံစားရသည်

နိဂုံး

ကျွန်ုပ်တို့ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ် အားထားရာ ဖြစ်သော ဂေါတမဘုရားရှင်သည် အိန္ဒိယပြည် မဇ္ဈိမဒေသ၌ ပွင့်တော်မူသည်။ တရားတော်များကို ပါဠိဘာသာဖြင့် ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။ ဘုရားဟော တရားတော်များကို နိကာယ်အားဖြင့် ငါးရပ်၊ ပိဋကအားဖြင့် သုံးပုံခွဲခြားကာ ပါဠိဘာသာဖြင့်ပင် သံဂါယနာခြောက်တန် တပ်ခဲ့ကြသည်။ ရှေးဆရာတော်ကြီးများက ဗုဒ္ဓဘာသာတို့၏ နေ့စဉ်ကျင့်ဝတ်များကိုလည်း ပါဠိဘာသာဖြင့်ပင် အများအားဖြင့် စိစဉ်ခဲ့ကြသည်။

သို့ရာတွင် သမိုင်း၏ ပြောင်းလဲရေး ဖြစ်စဉ်အရ ရဟန်းသာမဏေမဟုတ်သော မြန်မာအရပ်သူ အရပ်သား လူသာမန်တို့သည် ပါဠိဘာသာကို သင်ကြားခွင့် မရတော့သဖြင့် မိမိတို့ နေ့စဉ်ရွတ်ဖတ်သီဆိုနေသော ဘာသာရေး ကျင့်ဝတ်များ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ပီပီပြင်ပြင် ရှင်းလင်း နားလည်ခြင်း မရှိကြတော့ချေ။ မိရိုးဖလာ ထုံးတမ်းစဉ်လာအရ လူကြီးမိဘတို့ထံမှ ဘာသာရေးကျင့်ဝတ်များကို ပါဠိဘာသာဖြင့် လက်ခံ ယူလိုက်သော်လည်း ထိုပါဠိဘာသာ၏ အဓိပ္ပာယ်

ကို ကျိမ်တိုင် သိထားသင့်သည်။ ထိုသို့ အခြေခံကျကျ သိထား
 ပါက တတ်ယောင်ကား အဖျက်သမားတို့ မည်သို့ ပြောဟော
 စေကာမူ မိမိကျင့်ကြံ လုပ်ဆောင်မှုအပေါ်၌ သံသယတွေ
 ဝင်ကာတော့မည် မဟုတ်။ ထိုကဲ့သို့ယောင်ကား စိတ်ကူးယဉ်
 သမားများကိုပင် အမြင်မှန်ရအောင် ရွေးပြုနိုင်ပေလိမ့်မည်။

မိရိုးဖလာ ဗုဒ္ဓဘာသာအဆင့်မှ အထိနှင့်ယှဉ်သော ဗုဒ္ဓ
 ဘာသာအဆင့်သို့ ရောက်၍ တရားရောင်၏ တရားတော်များကို
 လက်တွေ့ကျင့်ကြံနိုင်ပြီး ပစ္စုပ္ပန် တပလ္လင် နှစ်တန်သော
 အကျိုးကို ခံစားနိုင်ကြစေရန် ရေးသားအပ်သော မိရိုးဖလာ
 လွန် ဗုဒ္ဓဘာသာစာအုပ်သည် ၁၃၁၇-ခု၊ ၁၇ ဇူလိုင်လဆန်း
 ၆-ရက်၊ အင်္ဂါနေ့တွင် ပြီးဆုံးအောင်မြင်ပါသည်။